

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ 2018

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖЧИК

Київ 2019

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Національної історичної бібліотеки України
протокол № 8 від 27 листопада 2019 року

Упорядники

Наталія Вощевська
Ольга Литвин
Тетяна Приліпко
Дарія Стегній
Кирило Таранюк-Русанівський

Редактори

Алла Скорохатова
Зейтуна Мусіна

Відповідальна за випуск

Алла Скорохатова

Історія України. 2018 : бібліогр. покажчик / Нац. іст.
б-ка України ; упоряд.: Н. Г. Вощевська, О. В. Литвин,
Т. А. Приліпко, Д. Г. Стегній, К. Г. Таранюк-Русанівсь-
кий ; ред.: А. В. Скорохатова, З. Х. Мусіна ; відп. за вип.
А. В. Скорохатова. – Київ : Вид. дім «Вініченко», 2019. –
576 с.

Покажчик містить документальний масив
джерел з історії України за 2018 рік, а також
бібліографічні описи книг, публікацій за
2016–2017 роки, які не увійшли в попередні
випуски. Адресовано науковцям, дослідникам,
краєзнавцям, освітянам, студентському та
учнівському загалу, працівникам бібліотек,
архівів і музеїв.

ISBN 978-966-2622-37-9

© Національна історична
бібліотека України, 2019

© Видавничий дім
«Вініченко», 2019

**Історія – це пам'ять нації... Це спосіб, яким
нація встановлює свою ідентичність і наміри.**

**© Джон Фітцджеральд Кеннеді,
35-й президент
Сполучених Штатів Америки**

13 ВІД УПОРЯДНИКІВ

15 I. ІСТОРИЧНА НАУКА В УКРАЇНІ

- 19 1. Історіографія та джерелознавство історії України (загальні праці)
27   Персоналії істориків
- 40 2. Наукова робота з історії України
41   Конференції
43   Симпозіуми
43   Читання
43   Круглі столи
44   Архіви
46   Музеї
52   Бібліотеки
53   Пам'ятки історії та культури. Їх охорона
60   *Повернення культурних та історичних цінностей*
- 61 3. Викладання історії
65 4. Спеціальні історичні дисципліни

71 II. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

- 71 1. Бібліографічні покажчики
74 2. Загальні праці
76   Населення. Демографія
- 78 3. Історія військової справи
83 4. Історичне краєзнавство
84   Історія окремих регіонів
92   Історія міст і сіл
- 119 5. Українська діаспора та політична еміграція
126   Культура
- 133 6. Зв'язки України з державами і народами світу
134 7. Наука. Освіта. Культура
135   Наука
136   Мова
136   Освіта
137   *Вища освіта*
137   Література
138   Бібліотеки

138	Засоби масової інформації
138	Мистецтво
140	Господарсько-побутова культура населення України (господарство, промисли, побут, звичаї, обряди, народне мистецтво)
145	8. Релігія. Церква
158	Персоналії релігійних і церковних діячів

165 III. ДОІСТОРИЧНА ТА РАННЬОІСТОРИЧНА ДОБА (до IX ст. н. е.)

165	1. Джерелознавство та історіографія
165	Джерела
165	Історіографічні дослідження
165	2. Населення доби кам'яного та бронзового віку
165	3. Кіммерійці, скіфи, сармати (та інші племена)
166	4. Античні міста Північного Причорномор'я
166	5. Давні слов'яни

169 IV. ДАВНЬОРУСЬКА ДЕРЖАВА ТА НАРОДИ СТЕПУ. ПОЛІТИЧНА ДЕЗІНТЕГРАЦІЯ РУСІ ТА ФОРМУВАННЯ СТАЛИХ ПІВДЕННОРУСЬКИХ КНЯЗІВСТВ (IX–XIII ст.)

169	1. Джерелознавство та історіографія
169	Джерела
169	Огляди джерел
170	Історіографічні дослідження
171	2. Загальні праці до всього періоду
171	3. Виникнення, соціально-економічний та політичний розвиток Русі
173	4. Дезінтеграція Русі і формування південноруських князівств
174	5. Населення причорноморських степів IX–XIII ст.
175	6. Культура

177 V. УКРАЇНА В XIV – СЕРЕДИНІ XVII ст.

177	1. Джерелознавство та історіографія
177	Джерела
178	Огляди джерел
180	Історіографічні дослідження
183	2. Загальні праці до всього періоду
183	3. Соціально-економічний розвиток
185	4. Політичне становище
188	Південноруські землі і Золота Орда (середина XIII – кінець XIV ст.)
188	5. Проблеми етногенезу і націогенезу

- 189 6. Українське козацтво
190   Персоналії політичних діячів
191 7. Українська національна революція середини XVII ст.
191 8. Наука. Освіта. Культура

195 VI. УКРАЇНА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVII – XVIII ст.

- 195 1. Джерелознавство та історіографія
195   Джерела
197   Огляди джерел
201   Історіографічні дослідження
202 2. Загальні праці до всього періоду
202 3. Соціально-економічний розвиток
205 4. Політичне становище. Соціальні та національно-релігійні рухи
208   Персоналії політичних діячів
210 5. Північне Причорномор'я в кінці XVIII ст.
210 6. Україна у Північній війні
211 7. Західноукраїнські землі
212 8. Наука. Освіта. Культура

217 VII. УКРАЇНА В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX ст.

- 217 1. Джерелознавство та історіографія
217   Джерела
217   Огляди джерел
218   Історіографічні дослідження
218 2. Соціально-економічний розвиток
220 3. Україна у французько-російській війні 1812 року
220 4. Суспільно-політичне життя та національний рух
221   Декабристи
221   Кирило-мефодіївці
221 5. Кримська війна 1853–1856 років
221 6. Західноукраїнські землі
222 7. Наука. Освіта. Культура

227 VIII. УКРАЇНА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX ст.

- 227 1. Джерелознавство та історіографія
227   Джерела
227   Огляди джерел
231   Історіографічні дослідження
233 2. Соціально-економічний розвиток

323	Джерела
325	Огляди джерел
330	Історіографічні дослідження
333	2. Суспільно-політичне життя
336	Формування тоталітарної системи. Репресії 20–30-х років
343	3. Соціально-економічний розвиток
346	Нова економічна політика
347	Промисловість
347	Сільське господарство. Колективізація
348	Голод в Україні 1921–1923 років
349	Голодомор в Україні 1932–1933 років
351	4. Західноукраїнські землі
357	5. Міжнаціональні відносини
359	6. Україна в міжнародних відносинах
360	7. Наука. Освіта. Культура

373 XII. УКРАЇНА В ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939–1945 роки)

373	1. Джерелознавство та історіографія
373	Джерела
375	Огляди джерел
378	Історіографічні дослідження
380	2. Загальні праці до всього періоду
381	3. Україна на початку Другої світової війни
381	«Возз'єднання» західноукраїнських земель з УРСР
382	4. Україна в початковий період німецько-радянської війни
383	5. Україна в роки нацистської окупації
384	«Новий порядок». Геноцид. Голокост
388	Партизанський рух. Радянське підпілля
389	ОУН. УПА
395	6. Визволення України від нацистських окупантів
395	7. Учасники війни. Персоналії
396	8. Окремі місцевості, міста і села у роки війни
398	9. Економіка під час війни
399	10. Репресії на фронті і в тилу
400	11. Україна в міжнародних відносинах
400	12. Наука. Освіта. Культура

405 XIII. УКРАЇНА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 40-х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 50-х років ХХ ст.

- 405 1. Джерелознавство та історіографія
- 405 Джерела
- 405 Огляди джерел
- 407 Історіографічні дослідження
- 408 2. Загальні праці до всього періоду
- 408 3. Відбудова і розвиток народного господарства
- 411 Голод 1946–1947 років
- 411 4. Суспільно-політичне життя
- 413 Репресії 40-х – початку 50-х років
- 415 5. Міжнаціональні відносини
- 415 6. Україна в міжнародних відносинах
- 415 7. Наука. Освіта. Культура

419 XIV. УКРАЇНА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 50-х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 80-х років ХХ ст.

- 419 1. Джерелознавство та історіографія
- 419 Джерела
- 419 Огляди джерел
- 420 Історіографічні дослідження
- 421 2. Соціально-економічний розвиток
- 423 3. Суспільно-політичне життя
- 424 Опозиційний рух 60–80-х років: дисиденти, правозахисники
- 426 Міжнаціональні відносини
- 426 4. Україна в міжнародних відносинах
- 426 5. Наука. Освіта. Культура

431 XV. РОЗПАД СРСР. УКРАЇНА В 1985–1991 роках

- 431 1. Джерелознавство та історіографія
- 431 Джерела
- 431 Огляди джерел
- 431 Історіографічні дослідження
- 431 2. Загальні праці до всього періоду
- 432 3. Соціально-економічний розвиток
- 432 4. Суспільно-політичний розвиток
- 432 Правозахисний рух другої половини 80-х – початку 90-х років
- 433 Міжнаціональні відносини
- 433 5. Україна в міжнародних відносинах

433 6. Наука. Освіта. Культура

435 XVI. УКРАЇНА – НЕЗАЛЕЖНА ДЕРЖАВА

- 435 1. Джерелознавство та історіографія
  - 435 Джерела
  - 435 Огляди джерел
  - 435 Історіографічні дослідження
- 436 2. Загальні праці до всього періоду
- 436 3. Суспільно-політичне життя
  - 438 Політичні партії, масові рухи, громадські організації, об'єднання в Україні
  - 439 Міжнаціональні відносини
- 440 4. Діяльність органів влади
  - 440 Законодавча
  - 441 Виконавча
  - 441 Адвокатура
  - 441 Збройні Сили України. Чорноморський флот
- 442 5. Соціально-економічні перетворення
  - 442 Промисловість, будівництво, транспорт, зв'язок, торгівля
  - 443 Сільське господарство
- 443 6. Соціальна інфраструктура
  - 443 Охорона здоров'я
  - 443 Фізична культура. Спорт
  - 444 Туризм
- 445 7. Екологія. Проблеми довкілля
- 445 8. Україна в міжнародних відносинах
  - 446 Суспільно-політичні зв'язки
  - 448 Економічні зв'язки
  - 448 Культурні зв'язки
  - 449 Наукові зв'язки
- 449 9. Наука. Освіта. Культура
  - 450 Наука
  - 452 Освіта
  - 455 Література
  - 455 Бібліотечна справа
  - 456 Засоби масової інформації
  - 457 Мистецтво
  - 458 Кіно
- 459 10. Автономна Республіка Крим

- 459 11. Євромайдан. Революція Гідності. 2013–2014 роки
460 12. Збройна агресія Росії проти України (2014–)
462 Анексія Криму
463 Війна на Донбасі
465 Суспільство на війні. Проблеми націєтворення

467 АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ

493 ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

549 ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

563 СПИСОК ПЕРЕГЛЯНУТИХ І РОЗПИСАНИХ ДЖЕРЕЛ

Представляємо **п'ятдесят перший** випуск бібліографічного покажчика «Історія України. 2018». Видання містить документальний масив джерел з історії України за 2018 рік, а також бібліографічні описи книг і публікацій за 2016–2017 роки, що не увійшли в попередні випуски покажчиків.

У посібнику відображено книги, брошури, статті офіційно-документального, наукового, науково-популярного, суспільно-політичного, навчального, довідкового, інформаційного, документально-художнього характеру та автореферати дисертацій.

Загальна кількість бібліографічних записів становить **4 450** позицій. Бібліографічний опис здійснено згідно з ДСТУ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання», слова та словосполучення скорочено згідно з ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила».

Структурно видання складається зі статті від упорядників, шістнадцяти тематичних розділів, розділу авторефератів дисертацій, довідково-пошукового апарату.

Важливим для історичних досліджень є матеріал, що представлено в аналітично розписаних продовжуваних, серійних та тематичних виданнях відомчих і регіональних наукових установ, навчальних закладів (див. «Список переглянутих і розписаних джерел»).

У випадках, коли назва не розкриває змісту публікації, подано стислі уточнюючі анотації. Застосовано систему пов'язуючих посилань (див. також №), які розташовано наприкінці розділів та підрозділів.

Присвячені історикам біобібліографічні покажчики зібрано в рубриці «Персоналії істориків».

Довідково-пошуковий апарат видання складається з іменного, географічного покажчиків, списку переглянутих і розписаних джерел, змісту.

Іменний покажчик подає відомості про авторів та інших осіб, вказаних у бібліографічному описі, а також згаданих у дослідженнях особистостей (персоналії). Номери, що стосуються прізвищ осіб, відображених за ознакою персоналії, наведено в іменному покажчику в круглих дужках. Географічний покажчик вміщує відомості про села, міста, регіони України та інших держав.

Бібліографічний посібник стане у пригоді науковцям, дослідникам, краєзнавцям, освітянам, студентському та учнівському загалу, працівникам бібліотек, архівів і музеїв.

З електронною версією бібліографічного покажчика «Історія України» за 1996–2018 роки користувачі мають можливість ознайомитись на сайті Національної історичної бібліотеки України та у соціальних мережах.

**Зауваження, пропозиції та замовлення
просимо надсилати на адресу:**

Національна історична бібліотека України
вул. Лаврська, 9, корпус 24
01015, Київ-15

тел. +38 044 280-80-43
e-mail: nibu.nbv@ukr.net
веб-сайт: <http://nibu.kyiv.ua>

facebook.com/historicallib

instagram.com/historicallib

twitter.com/historicallib

youtube.com/historicallib

1. Алешкевич, Я. А.

Теоретико-методологічні засади дослідження історії повсякденності / Я. А. Алешкевич // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2 (37)**. – С. 139-143. – Бібліогр.: 13 назв.

2. Бондаренко, Г. В.

Проблеми періодизації історичного процесу в історичному пізнанні / Г. В. Бондаренко // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – **№ 5 (354)**. – С. 142-148. – Бібліогр.: 16 назв.

3. Грицюта, О. О.

Археологічні дослідження Південної Бессарабії в Історичному товаристві Нестора-літописця / О. О. Грицюта // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 144-149. – Бібліогр.: 10 назв.

4. Грицюта, О. О.

Наукові пошуки Історичного товариства Нестора-Літописця в галузі археології / О. О. Грицюта // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Т. 8, вип. 1 (12)**. – С. 117-126. – Бібліогр.: 12 назв.

5. Грицюта, О. О.

Участь Історичного товариства Нестора-Літописця в роботі XII Археологічного з'їзду в Харкові / О. О. Грицюта // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 153-161. – Бібліогр.: 14 назв.

6. 25 років ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України» / Нац. акад. наук України ; ред. А. І. Кудряченко ; упоряд.: Т. О. Метельова (кер.) та ін. – Київ, 2017. – 532 с.

7. Заводовський, А. А.

Історична імагологія: нові обрії для досліджень процесів українського націєтворення кінця XVIII – початку XX ст. / А. А. Заводовський // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 81-90. – Бібліогр.: 32 назви.

8. Історична наука у Національній академії наук України в особах : енцикл. довідник / Ін-т історії України НАН України ; редкол.: В. А. Смолій (голов. ред.), Г. В. Борзяк (заст. голов. ред.), В. М. Даниленко (заст. голов. ред.) та ін. – Київ, 2018. – 742 с.

9. Історія й Академія (інтерв'ю з академіком В. А. Смолієм) // Вісник НАН України. – 2018. – **№ 4**. – С. 3-12.

10. Каковкіна, О. М.

Географія Всеросійських Археологічних з'їздів (1869–1914): на перетині особистих, наукових, політичних інтересів / О. М. Каковкіна // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 54**. – С. 41-52. – Бібліогр.: 20 назв.

11. Калакура, Я. С.

Методологічні підходи до концептуалізації історичної науки / Я. С. Калакура // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 184-193. – Бібліогр.: 20 назв.

12. Королько, А. З.

«У лецатах радянської цензури...» Українська історична наука і думка 1950–1980-х рр. крізь призму листування Володимира Грабовецького / А. З. Королько // Галичина. – 2018. – **Ч. 31.** – С. 32-38. – Бібліогр.: 27 назв.

13. Краснодемська, І. Й.

Утиски історичної науки на Дніпропетровщині в тоталітарну добу (20–30 роки ХХ ст.) / І. Й. Краснодемська // Українознавство. – 2018. – **№ 2 (67).** – С. 72-87. – Бібліогр.: 45 назв.

14. Лиман, С. И.

Кирилло-Мефодиевская тематика в творчестве одесских историков XIX – начала ХХ в. / С. И. Лиман // Дриновський збірник. – 2018. – **Т. XI.** – С. 238-246. – Бібліогр.: 43 назви.

15. Маврін, О. О.

Археографічна передмова як відображення розвитку теоретико-методологічної думки української археографії 1940-х–1950-х років / О. О. Маврін // Архіви України. – 2018. – **№ 4.** – С. 35-48. – Бібліогр.: 47 назв.

16. Маврін, О. О.

До історії української археографії: деформації джерела, «спротив матеріалу» і трансформаційні процеси (1940-ві–1980-ті роки) / О. О. Маврін // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – **Вип. 22.** – С. 375-396. – Бібліогр.: 38 назв.

17. Маврін, О. О.

До питання щодо формування теоретичних засад археографії в УРСР у повоєнний період / О. О. Маврін // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 1.** – С. 159-173. – Бібліогр.: 39 назв.

18. Маврін, О. О.

З історії української археографії: трансформаційні процеси у теорії і методиці археографії в УРСР у 1945-му–1990-му роках / О. О. Маврін // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28.** – С. 337-346. – Бібліогр.: 19 назв.

19. Маврін, О. О.

Неочікувані здобутки втраченого часу: теорія і методика археографії в УРСР (40-ві–80-ті роки ХХ ст.): монографія / О. О. Маврін ; Ін-т історії України НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ, 2018. – 352 с. – Бібліогр.: с. 313-344. – Імен. покажч.: с. 345-351.

20. Маврін, О. О.

«Перспективний видавничий план» як джерело вивчення розвитку теоретико-методологічної думки української археографії 1980-х років / О. О. Маврін // Архіви

України. – 2018. – № 2-3. – С. 20-29. – Бібліогр.: 22 назви.

21. Маврін, О. О.

Розвиток теорії і методики української радянської археографії в 1960-ті роки в загальносоюзному контексті / О. О. Маврін // Сіверянський літопис. – 2018. – **Вип. 1-2**. – С. 312-321. – Бібліогр.: 50 назв.

22. Малик, Я. Й.

Більшовицький погром наукових історичних установ Михайла Грушевського наприкінці 20-х років ХХ ст. / Я. Й. Малик // Вісник НТШ. – 2016. – **Чис. 55**. – С. 26-31. – Бібліогр.: 35 назв.

23. Музичко, О. Є.

Відзначення ювілеїв історичних товариств Південної України як чинник історіографічного процесу кінця ХІХ – на початку ХХ ст. / О. Є. Музичко // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2018. – **Вип. 29**. – С. 64-81. – Бібліогр.: 34 назви.

24. Музичко, О. Є.

Участь південноукраїнських істориків у роботі наукових з'їздів (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) / О. Є. Музичко // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28**. – С. 191-229. – Бібліогр.: 61 назва.

25. Нариси з соціокультурної історії українського історієписання: субдисциплінарні напрями : кол. монографія / Ін-т історії України НАН України ; О. А. Удод, Я. В. Верменич, О. О. Ковалевська, О. В. Ясь ; упоряд.: С. М. Блащук, Н. В. Пазюра ; наук. ред. В. А. Смолій. – Київ : Генеза, 2018. – 288 с. – Бібліогр.: с. 235-275. – Імен. покажч.: с. 276-281. – Предм.-темат. покажч.: с. 282-284. – Геогр. покажч.: с. 285-286.

Зі змісту: Удод О. А. Образи істориків у сучасному інформаційному просторі України (М. С. Грушевський і М. І. Костомаров). – С. 84-95.

26. Петегирич, В.

Михайло Грушевський і формування археологічної науки в Науковому товаристві ім. Шевченка / В. Петегирич // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 54**. – С. 143-156. – Бібліогр.: 65 назв.

27. Принь, О. В.

Всеукраїнський археологічний конгрес в Одесі 1925 року: нереалізований науковий проект / О. В. Принь // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31**. – С. 16-20. – Бібліогр.: 15 назв.

28. Принь, О. В.

Створення та діяльність Секції історії матеріальної культури Всеукраїнської академії наук (1933–1934 рр.) / О. В. Принь // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 54**. – С. 96-104. – Бібліогр.: 20 назв.

29. Сварник, Г. І.

Виступи Ярослава Дашкевича на Археографічній нараді 1988 року / Г. І. Сварник // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25**. – С. 151-179. – Бібліогр.: 30 назв.

30. Скирда, В. В.

Виставка XII Археологічного з'їзду як форма репрезентації наукових результатів та взаємодії з громадськістю / В. В. Скирда, І. М. Скирда // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 27-40. – Бібліогр.: 31 назва.

31. Скирда, І. М.

XII Археологічний з'їзд як форма організації науки / І. М. Скирда, В. В. Скирда // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 12-26. – Бібліогр.: 91 назва.

32. Скирда, І. М.

XII Археологічний з'їзд: передумови, перебіг подій, історичне значення : монографія / І. М. Скирда ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2018. – 252 с. – Бібліогр.: с. 166-236 (788 назв).

33. Смолій, В. А.

Історик, влада, суспільство / В. А. Смолій // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 3-7.

34. Смолій, В. А.

Історична наука в Академії: інституційний розвиток і дослідницькі практики (стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 13 червня 2018 р.) / В. А. Смолій // Вісник НАН України. – 2018. – **№ 8.** – С. 39-47.

35. Удод, О. А.

Історична політика й академічна свобода істориків: європейські стандарти й українські реалії / О. А. Удод // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 233-246. – Бібліогр.: 13 назв.

36. Фролов, С. В.

Історична наука в Харкові 50–60-х рр. ХХ ст. / С. В. Фролов // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54.** – С. 120-126. – Бібліогр.: 23 назви.

37. Яремчук, В. П.

Українська радянська історіографія: сучасний стан досліджень / В. П. Яремчук // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 242-249. – Бібліогр.: 29 назв.

38. Kotsur, A.

Concept of national historiography and its unity : [Концепт національної історіографії та її соборність] / A. Kotsur // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35.** – С. 40-42.

39. Vladyha, O.

By the estuary of the archeografik commission of the NTSH (Taras Shevchenko scintifik society): Mihaïlo Hrushevskiy's activity in 1894–1895 : [Біля витоків археографічної комісії НТШ: діяльність Михайла Грушевського в 1894–1895 рр.] / О. Владига // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 7.** – С. 31-39. – Бібліогр.: с. 31-39.

Див. також №: 97, 103, 134, 135, 152, 195, 208, 212, 218, 247, 266, 290, 298, 431, 3399, 3818, 4221, 4335, 4376.

1. ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ (ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ)

40. Баженов, Л. В.

Павло-Роберт Магочій і регіональна історія України / Л. В. Баженов // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 8-12. – Бібліогр.: 11 назв.

41. Баженов, Л. В.

Поділля у працях Михайла Грушевського / Л. В. Баженов // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 107-114. – Бібліогр.: 29 назв.

42. Баженов, О. Л.

Сучасна візія походження людини і людського суспільства в сучасній українській історіографії / О. Л. Баженов // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 13-20. – Бібліогр.: 24 назви.

43. Бараненко, С. М.

Дворянство на теренах Донбасу в сучасній українській науці / С. М. Бараненко // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 11-13. – Бібліогр.: 8 назв.

44. Бараненко, С. М.

Історико-біографічні та просопографічні дослідження дворянства у сучасній українській історіографії / С. М. Бараненко // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 87-90. – Бібліогр.: 11 назв.

45. Басараб, В. І.

Моделі державотворення у працях А. Шептицького / В. І. Басараб // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1(38).** – С. 11-18. – Бібліогр.: 12 назв.

46. Белік, А. В.

Реалізм та утопія в державотворчих концепціях В. Винниченка, В. Липинського, Д. Донцова / А. В. Белік // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 70-83. – Бібліогр.: 41 назва.

47. Богдашина, О. М.

Пізній романтизм vs ранній позитивізм: особливості сприйняття новітніх ідей М. І. Костомаровим (1860–1880-ті рр.) / О. М. Богдашина // Харківський історіографічний збірник. – 2017. – **Вип. 16.** – С. 4-15. – Бібліогр.: 30 назв.

48. Буланова, Н. М.

Домінуючі риси світогляду українського селянства у фольклорно-етнографічній спадщині Дмитра Яворницького (за архівними матеріалами) / Н. М. Буланова // Матеріали до української етнології : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 16.** – С. 75-80. – Бібліогр.: 15 назв.

49. Вдовина, О.

Візантійське коріння української культури в інтерпретації Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / О. Вдовина // Ucrainica Mediaevalia. – 2018. – **Вип. 1.** – С. 44-52. – Бібліогр.: 32 назви.

50. Верменич, Я. В.

Регіональна інтеграція в умовах глобалізації: теорії та сучасні реалії / Я. В. Верменич ; відп. ред. В. А. Смолій ; Ін-т історії України НАН України. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2018. – 351 с.

51. Верменич, Я. В.

Регіональна аналітика в Україні: сучасні дискурси соціогуманітаристики : аналітична записка / Я. В. Верменич ; відп. ред. В. А. Смолій ; Ін-т історії України НАН України. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2018. – 110 с.

52. Верменич, Я. В.

Феномен пограниччя: Крим і Донбас в долі України / Я. В. Верменич ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 369 с.

53. Владига, О. М.

Михайло Грушевський як археограф : огляд джерел / О. М. Владига // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 36-41. – Бібліогр.: 10 назв.

54. Ворончук, І. О.

Проблеми історичної демографії в науковому доробку Михайла Володимирського-Буданова / І. О. Ворончук // Українознавство. – 2018. – **№ 2 (67).** – С. 24-43. – Бібліогр.: 34 назви.

55. Гедін, М. С.

Вплив слов'янофільства на історіософські погляди М. І. Костомарова / М. С. Гедін // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – **Вип. 23.** – С. 133-157. – Бібліогр.: 155 назв.

56. Гелей, С. Д.

Перший систематизований аналіз історіософії Михайла Грушевського / С. Д. Гелей // Вісник НТШ. – 2016. – **Чис. 55.** – С. 17-25. – Бібліогр.: 56 назв.

57. Горбовий, О. А.

Дніпро в історичних студіях наукових колективів Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1881–1971 рр.) / О. А. Горбовий // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35.** – С. 72-80. – Бібліогр.: 19 назв.

58. Гордієнко, Д. С.

Крим та кримські пам'ятки у науково-публіцистичній спадщині Володимира Січинського / Д. С. Гордієнко // Сугдейський збірник. – 2018. – **Вип. 1 (VII).** – С. 3-43. – Бібліогр.: 210 назв.

59. Дорохіна, Т. Ф.

Костомаровознавство у долі видатного історика, історіографа Ю. А. Пінчука / Т. Ф. Дорохіна // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 352-378. – Бібліогр.: 29 назв.

60. Еремеев, П. В.

«Явление новое, чуждое старой Руси»: специфика освещения Н. И. Костомаровым истории старообрядчества / П. В. Еремеев // Харківський історіографічний збірник.

– 2017. – **Вип. 16.** – С. 56-73. – Бібліогр.: 35 назв.

61. Ефименко, А. Я.

Письма из хутора. Об украинской истории (До 170-річчя О. Єфименко та 100-ліття першої публікації її допису) / А. Я. Ефименко ; авт. вступ. ст. О. В. Ясь // Український історичний журнал. – 2018. – № 1. – С. 174-183.

62. Журба, О. І.

М. І. Костомаров у репрезентаціях українських історіографічних наративів / О. І. Журба // Харківський історіографічний збірник. – 2017. – **Вип. 16.** – С. 74-82. – Бібліогр.: 16 назв.

63. Замбжицька, М.

Микола Костомаров у творчості Валерія Шевчука / М. Замбжицька // Слов'янські обрії. – 2018. – **Вип. 9.** – С. 411-418. – Бібліогр.: 13 назв.

64. Зашкільняк, Л. О.

Річ Посполита обох народів в ретроспективі української історіографії / Л. О. Зашкільняк // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 240-256. – Бібліогр.: 52 назви.

65. Івангородський, К. В.

Етнічна історія східних слов'ян у сучасній історіографії : (український, білоруський і російський дискурси) / К. В. Івангородський ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 422 с. – Бібліогр.: с. 354-411 (1596 назв). – Імен. покажч.: с. 414-420.

66. Іващенко, В. Ю.

Особливості вивчення джерел мемуарного характеру в радянській історіографії / В. Ю. Іващенко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 371-377. – Бібліогр.: 39 назв.

67. Ігнатенко, М. М.

Особливості джерельної та історіографічної бази з історії розвитку краєзнавства Чернігівщини у 40-х–80-х рр. ХХ ст. / М. М. Ігнатенко // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – **Вип. 1.** – С. 138-149. – Бібліогр.: 14 назв.

68. Ковалевська, О. О.

100-річний ювілей нереалізованої ідеї: концепція «Балто-Чорноморського союзу» в працях Степана Рудницького і сучасні перспективи / О. О. Ковалевська // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 12.** – С. 329-345. – Бібліогр.: 38 назв.

69. Конта, Р. М.

Традиційна культура українського народу в науковій спадщині Зенона Кузеля : історіографія / Р. М. Конта, М. В. Козлов // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 2. – С. 55-61. – Бібліогр.: 26 назв.

70. Королько, А. З.

Церковна історія Галичини в наукових дослідженнях Антонія Петрушевича / А. З. Королько // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – № 7/8. – С. 414-

430. – Бібліогр.: 55 назв.

71. Куделко, С. М.

Н. И. Костомаров и его творчество в оценках историков Харьковского университета / С. М. Куделко // Харківський історіографічний збірник. – 2017. – **Вип. 16.** – С. 122-132. – Бібліогр.: 26 назв.

72. Лиман, С. И.

История средних веков в творчестве А. П. Рославского-Петровского (1816–1872) / С. И. Лиман // Древности 2017 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2017. – **Вип. 15.** – С. 200-210. – Библиогр.: 46 назв.

73. В'ячеслав Липинський та його доба / відп. ред. Ю. І. Терещенко ; упоряд. Т. С. Осташко. – Київ : Темпора, 2010 – .

Кн. 5 : [Релігія і церква в історії України]. – 2017. – 836 с. : іл.

74. Лучаківська, І. Л.

Право-державна концепція історії України Михайла Грушевського / І. Л. Лучаківська // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 14-17. – Бібліогр.: 14 назв.

75. Мельник, Р. П.

Українська військово-теоретична думка: перспективи продовження боротьби за українську державність (20–30 рр. ХХ ст.) / Р. П. Мельник, В. М. Мельник // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 63-67. – Бібліогр.: 15 назв.

76. Михайленко, С. М.

Релігія та церква у науковій спадщині Миколи Костомарова / С. М. Михайленко // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 90-98. – Бібліогр.: 26 назв.

77. Мороз, І. М.

Археографічна діяльність І. П. Крип'якевича / І. М. Мороз // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – **Вип. 28.** – С. 399-431. – Бібліогр.: 180 назв.

78. Морозова, О. С.

Еволюція дослідження історії України в III Речі Посполитій (1989–2018) / О. С. Морозова // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 192-215. – Бібліогр.: 63 назви.

79. Музичко, О. Є.

Особові фонди південноукраїнських істориків другої половини ХІХ – початку ХХ століття: склад та евристичний потенціал / О. Є. Музичко // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 104-120. – Бібліогр.: 36 назв.

80. Музичко, О. Є.

Особові фонди південноукраїнських істориків як джерело дослідження історіографічного процесу на території Південної України другої половини ХІХ – 20-х років ХХ століття / О. Є. Музичко // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 67-80. – Бібліогр.: 23 назви.

81. Нагірняк, А. Я.

Науково-історична спадщина М. Лозинського / А. Я. Нагірняк // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2016. – **Вип. 3, № 1.** – С. 87-91. – Бібліогр.: 12 назв.

82. Ніколенко, В. В.

До питання про розвиток масової та професійної освіти у науковій спадщині М. С. Грушевського / В. В. Ніколенко // Збірка матеріалів III Регіон. наук.-практ. конф. «Придніпровські соціологічні читання». – Дніпро, 2018. – С. 71-76.

83. Оглоблин, О. П.

Проблема української економіки в науковій і громадській думці XIX–XX в. (До 90-річчя першої публікації статті) / О. П. Оглоблин ; авт. вступ. ст. О. В. Ясь // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 4.** – С. 175-202. – Бібліогр.: 66 назв.

84. Офіцинський, Р. А.

Внесок чеських істориків у сучасну україністику / Р. А. Офіцинський // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – Ужгород, 2018. – С. 154-161.

85. Панарін, О.

Сучасна українська історіографія старообрядництва / О. Панарін // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3.** – С. 3-9. – Бібліогр.: 37 назв.

86. Панафідін, І.

Концепт «українське національне відродження» у дослідженнях вітчизняних істориків 90-х рр. XX ст. / І. Панафідін // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3.** – С. 9-17. – Бібліогр.: 25 назв.

87. Педич, В. П.

Історико-церковна проблематика в дослідженнях Івана Кревецького / В. П. Педич, В. В. Тельвак, В. П. Тельвак // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 267-278. – Бібліогр.: 15 назв.

88. Петренко, І. М.

Історія німецьких поселенців (колоністів) на Полтавщині у науковій спадщині історика Віри Жук (1928–2008) / І. М. Петренко // Емінак. – 2018. – **№ 1 (21), т. 2.** – С. 103-107. – Бібліогр.: 12 назв.

89. Петришак, Б. І.

Дослідження суспільно-економічної історії Галичини українськими та польськими вченими: здобутки й перспективи / Б. І. Петришак // Архіви України. – 2018. – **№ 2-3.** – С. 30-33 : іл.

90. Петрова, А. О.

Тема пограниччя в новітній польській історіографії / А. О. Петрова // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 259-270. – Бібліогр.: 8 назв.

91. Полянський, О. А.

Історія України в дослідженнях Валентина Мороза / О. А. Полянський // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 254-277. – Бібліогр.: 108 назв.

92. Потульницький, В. А.

Проблема українсько-російського співіснування в українській політичній думці міжвоєнної доби (1918–1939) / В. А. Потульницький // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 491-524. – Бібліогр.: 125 назв.

93. Проців, О. Р.

Рибальство Галичини XVI – початку XX ст.: історіографія та джерела : монографія / О. Р. Проців. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2017. – 248 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 166-208 (728 назв).

94. Рига, Д. В.

До питання про історіографію досліджень з історії діяльності Чернігівської класичної чоловічої гімназії у XIX–XX столітті / Д. В. Рига // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 143-147. – Бібліогр.: 22 назви.

95. Рига, Д. В.

Історіографія питання дослідження створення та діяльності Новгород-Сіверської єпархії 1785–1797 рр. у працях дослідників та науковців XIX–XXI століття / Д. В. Рига // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 100-111. – Бібліогр.: 31 назва.

96. Романцова, Н. І.

Інавгураційна лекція М. Грушевського у Львівському університеті. Історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Гілея. – 2018. – **Вип. 130.** – С. 31-37. – Бібліогр.: 9 назв.

97. Романцова, Н. І.

М. Грушевський та діяльність Українського наукового товариства : історіографічний аспект проблеми / Н. І. Романцова // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 1. – С. 73-78. – Бібліогр.: 30 назв.

98. Світленко, С. І.

Українське народолобство Миколи Костомарова / С. І. Світленко // Харківський історіографічний збірник. – 2017. – **Вип. 16.** – С. 168-190. – Бібліогр.: 48 назв.

99. Семергей, Н. В.

Національно-культурне відродження в історіо- та політософії Михайла Драгоманова: історіографічний контекст / Н. В. Семергей // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 53-56. – Бібліогр.: 12 назв.

100. Сидоренко, Д. І.

Підстави недійсності шлюбу за сімейним законодавством, що діяло на українських землях у X–XXI ст. / Д. І. Сидоренко // Університетські наукові записки. – 2018. – № 1 (65). – С. 45-56. – Бібліогр.: 17 назв.

101. Стебельський, І. Б.

Регіональні географічні студії професора Мирона Кордуби / І. Б. Стебельський // Історія української географії : всеукр. наук.-теорет. часопис. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 54-59.

102. Стопчак, М. В.

Діяльність більшовицької влади по розкладу інтернованої Армії УНР в українській зарубіжній історіографії / М. В. Стопчак // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 321-326. – Бібліогр.: 14 назв.

103. Тельвак, В. В.

Від інтерпретації до міфологізації: Львівська історична школа Михайла Грушевського в історіографічних дискусіях ХХ століття / В. В. Тельвак, В. П. Педич // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 16.** – С. 111-120. – Бібліогр.: 12 назв.

104. Тельвак, В. В.

Микола Костомаров в історіографічній рефлексії Михайла Грушевського / В. В. Тельвак, В. П. Тельвак // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 327-339. – Бібліогр.: 24 назви.

105. Ткаченко, В. М.

Джерело з історіографії українського писанкарства кінця ХІХ – початку ХХ ст. / В. М. Ткаченко // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 120-129. – Бібліогр.: 6 назв.

106. Ткаченко, В. М.

Українське писанкарство як складова мистецької освіти : історіографічні студії / В. М. Ткаченко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 194-199. – Бібліогр.: 11 назв.

107. Ткаченко, К.

Музейництво в Україні у публікаціях учених-дослідників та музейних фахівців (за матеріалами часописів 20–30-х рр. ХХ ст.) / К. Ткаченко // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 3.** – С. 144-151. – Бібліогр.: 45 назв.

108. Федорук, Я. О.

Архів Івана Криг'якевича / Я. О. Федорук // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – **Вип. 28.** – С. 641-653. – Бібліогр.: 20 назв.

109. Фігурний, Ю. С.

Етнокультурні та етногенетичні студії Володимира Барана / Ю. С. Фігурний, О. В. Шакурова // Українознавство. – 2018. – **№ 2 (67).** – С. 88-107 ; **№ 3 (68).** – С. 41-61. – Бібліогр.: 78 назв.

110. Фігурний, Ю. С.

Етнокультурні та етногенетичні студії Леоніда Залізняка (1973–1991) / Ю. С. Фігурний, О. В. Шакурова // Українознавство. – 2018. – **№ 4 (69).** – С. 38-54. – Бібліогр.: 18 назв.

111. Фігурний, Ю. С.

Етнокультурний вимір наукового доробку Михайла Сікорського / Ю. С. Фігурний // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 51-62. – Бібліогр.: 44 назви.

112. Філоненко, О. В.

Освіта Кіровоградщини (Єлисаветградщини) в наукових рефлексіях українських учених (друга половина XIX–XX століття) / О. В. Філоненко. – Харків : Мачулін Л. І., 2017. – 412 с.

113. Черкасов, О. В.

Питання первісної історії Криму в науковій спадщині Д. О. Крайнова / О. В. Черкасов // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – Вип. 4. – С. 26-43. – Бібліогр.: 13 назв.

114. Чупрій, Л. В.

Геополітичні ідеї діячів українського визвольного руху початку XX століття / Л. В. Чупрій // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 20-29. – Бібліогр.: 11 назв.

115. Чупрій, Л. В.

Українсько-німецькі відносини у світлі геополітичних ідей українських діячів початку XX століття / Л. В. Чупрій // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 299-306. – Бібліогр.: 12 назв.

116. Шакурова, О. В.

Дослідження генези українського народу у працях М. Брайчевського: радянський період – 2000 р. / О. В. Шакурова // Молодий вчений. – 2018. – № 5 (57). – С. 561-565. – Бібліогр.: 7 назв.

117. Ясь, О. В.

«Великі повороти» соціогуманітарного знання в історії історієписання XX ст.: українська проєкція / О. В. Ясь // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 107-135. – Бібліогр.: 50 назв.

118. Ясь, О. В.

Ідеї академії в українській науковій і громадській думці кінця XIX – початку XX ст.: тексти та контексти / О. В. Ясь // Український історичний журнал. – 2018. – № 6. – С. 4-32. – Бібліогр.: 37 назв.

119. Telvak, V.

Ukrainian historiography in the mirror of polish journalism (Myhailo Hrushevskiy Contra Francishek Ravita-Gavronsky) : [Українська історіографія у дзеркалі польської публіцистики (Михайло Грушевський Contra Францішек Равіта-Гавронський) / В. Тельвак // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – Вип. 7. – С. 46-53. – Бібліогр.: с. 52-53.

Див. також №: 23, 25, 39, 206, 333, 430, 499, 534, 563, 639, 721, 1117, 1153-1155, 1163, 1271, 1287, 1294, 1322, 1333, 1359, 1422, 1425, 1444, 1714, 1729, 3310, 4301, 4346, 4349.

Персоналії істориків

120. Авторитетний педагог, відомий історик, досвідчений керівник Анатолій Григорович Філінюк (до 65-річчя від дня народження та 40-річчя педагогічної і наукової діяльності) : біобібліогр. покажчик / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; уклад.: Н. Д. Крючкова, В. Ф. Биковська. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2018. – 138 с. : іл., портр. – (Постаті в освіті і науці ; вип. 25).

121. Аксенов, В. С.

Александр Александрович Тортика (1967–2015) / В. С. Аксенов, В. М. Ряполов // Древности 2016 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2016. – **Вип. 14.** – С. 232-235.

122. Акуленко, В. І.

Із плеяди світочів пам'яткоохоронства: Олена Компан / В. І. Акуленко // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 119-136. – Бібліогр.: 13 назв.

123. Алексієвець, Л. М.

Слово про нашого автора професора Ярослава Калакуру / Л. М. Алексієвець // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 371-377. – Бібліогр.: 17 назв.

124. Батуріна, С. С.

До 60-річчя доктора історичних наук, професора Є. Сінкевича / С. С. Батуріна // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 1.** – С. 232-234.

125. Батюк, Т. В.

Миرون Кордуба та газета «Діло»: особливості співпраці / Т. В. Батюк // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 15.** – С. 5-10. – Бібліогр.: 12 назв.

126. Бачинська, О. А.

Професор Григорій Гончарук: науковець та організатор досліджень історії Народного Руху України (до 80-річчя з дня народження) / О. А. Бачинська, Л. М. Іваніченко // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 410-428. – Бібліогр.: 40 назв.

127. Богатікова, О. В.

Участь Григорія Павлуцького (1861–1924 рр.) у вітчизняних та міжнародних наукових форумах кінця XIX – початку XX ст. / О. В. Богатікова // Грані. – 2018. – **Т. 21, № 2.** – С. 92-98. – Бібліогр.: 16 назв.

128. Богдашина, О. М.

Роль М. І. Костомарова у формуванні та розповсюдженні української національної ідеї (1857–1885 рр.) / О. М. Богдашина // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 68-80. – Бібліогр.: 26 назв.

129. Бойко-Гагарін, А. С.

Ольга Миколаївна Белая (22.10 1963–15.11 2018) / А. С. Бойко-Гагарін // Український нумізматичний щорічник. – 2018. – **Вип. 2.** – С. 181-182.

130. Буйских, С. Б.

Увічнення пам'яті Л. М. Славіна / С. Б. Буйских // Археологія. – 2018. – № 1. – С. 149-151.

131. Великочий, В. С.

До 80-річчя професора Я. С. Калакури та 55-річчя його науково-педагогічної діяльності / В. С. Великочий, С. М. Дерев'янко, П. П. Вичівський // Карпатський край. – 2018. – № 1-2 (10-11). – С. 276-284. – Бібліогр.: 32 назви.

132. Верстюк, В. Ф.

Михайло Грушевський – політик: повернення в публічний простір та дослідницьке поле / В. Ф. Верстюк // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – Вип. 13. – С. 5-25. – Бібліогр.: 44 назви.

133. Висовень, О. І.

Державотворча, націєтворча та етнокультурна діяльність патріота-націоналіста Ярослава Потапенка (1975–2016) / О. І. Висовень, Ю. С. Фігурний // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 40 (спецвип.). – С. 33-40. – Бібліогр.: 8 назв.

134. Владига, О. М.

Михайло Грушевський та козацька археографія (львівський період) / О. М. Владига // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – Вип. 15. – С. 11-16. – Бібліогр.: 13 назв.

135. Владига, О. М.

Михайло Грушевський як організатор археографічної праці: технічні аспекти / О. М. Владига // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – Вип. XXVI. – С. 297-302. – Бібліогр.: 18 назв.

136. Ворожбит, І. В.

Аліна і Костомаров: кохання, вкарбоване в листах / І. В. Ворожбит // Харківський історіографічний збірник. – 2017. – Вип. 16. – С. 30-41. – Бібліогр.: 18 назв.

137. Воронова, М. Ю.

Життя і наукова діяльність Омеляна Прицака в роки Другої світової війни / М. Ю. Воронова // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 2. – Бібліогр.: 19 назв.

138. Галішевський, В. А.

Історик та його доба : громадська, політична та пам'яткоохоронна діяльність Михайла Брайчевського крізь призму епохи / В. А. Галішевський ; Кременець-Почаїв. держ. іст.-архит. заповідник. – Кременець, 2018. – 188 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 183-186.

139. Гаркуша, Н. М.

Легендарные имена. Борис Николаевич Мозолевский / Н. М. Гаркуша. – Николаев : Швець В. М., 2017. – 47 с. : ил., портр. – (Південна бібліотека). – Библиогр.: с. 43-45 (34 назви).

140. Гирич, І. Б.

Любомир-Роман Іванович Винар (2 січня 1932 р.–16 квітня 2017 р.) / І. Б. Гирич //

Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 950-961. – Бібліогр.: 17 назв.

141. Гирич, І. Б.

Михайло Грушевський: конструктор української модерної нації / І. Б. Гирич ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ : Смолоскип, 2016. – 837 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 801-808.

142. Глухенький, А. А.

Шлях активної просвітянки [історика Т. П. Демченко] / А. А. Глухенький, О. Ясенчук // Сіверянський літопис. – 2018. – №6. – С. 139-140.

143. Гоцуляк В. В.: доктор історичних наук, професор (до 70-річного ювілею) : вибрані студії, бібліогр. покажчик / Нац. спілка краєзнавців України. Черкас. обл. орг. ; ред.: А. Ю. Чабан, В. М. Мельниченко. – Черкаси, 2018. – 352 с.

144. Гоцуляк Віктор Володимирович: доктор історичних наук, професор : біо-бібліогр. покажчик / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького ; уклад.: Л. І. Сиявська, О. З. Силка ; наук. ред. Г. М. Голиш ; авт. передм.: Ю. А. Мицик. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2018. – 152 с. : портр. – (Бібліографія вчених Черкас. нац. ун-ту ім. Богдана Хмельницького ; вип. 25).

145. Ю. С. Гребенников – понад півстоліття в археології / авт.-упоряд.: І. О. Снитко, В. Б. Гребенников. – Миколаїв : Яслав, 2018. – 40 с. : іл. – (Миколаївські археологи).

146. Гуржій, О. І.

Іван Гуржій: побутові нотатки-спогади про оточення вченого / О. І. Гуржій // Гуржівські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 5-12 ; **Вип. 12.** – С. 5-15.

147. Данилюк, Д. Д.

Історія Закарпаття в науковій спадщині професора Івана Гранчака / Д. Д. Данилюк // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2 (37).** – С. 38-40. – Бібліогр.: 10 назв.

148. Дебенко, В. З.

Світлої пам'яті професора Петра Степановича Федорчака / В. З. Дебенко, В. Л. Комар // Галичина. – 2017. – **Ч. 29-30.** – С. 411-413.

149. Демуз, І. О.

Закоханість в історію своєї країни, свого краю, своєї родини... (до 55-річного ювілею професора Коцура Анатолія Петровича) / І. О. Демуз // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 146-149.

150. Денисенко, Г. Г.

До 60-річчя кандидата історичних наук, провідного наукового співробітника С. Кота / Г. Г. Денисенко // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 230-235.

151. Довжук, І. В.

Архівіст Володимир Замлинський / І. В. Довжук // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 13-26. – Бібліогр.: 10 назв.

152. Дорохіна, Т. Ф.

Школа костюмарознавства Юрія Анатолійовича Пінчука / Т. Ф. Дорохіна // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 294-307.

153. Духопельников, В. М.

Н. М. Карамзин и Н. И. Костомаров: два историка в одном контексте / В. М. Духопельников // Харківський історіографічний збірник. – 2017. – **Вип. 16.** – С. 42-55. – Бібліогр.: 24 назви.

154. Драч, О. О.

«Особисте життя не розніжило її»: О. Я. Єфименко (1848–1918) – учена трудівниця / О. О. Драч // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 38-47. – Бібліогр.: 14 назв.

155. Дьячков, С. В.

Константин Эдуардович Гриневиц (1891–1970). Страницы биографии / С. В. Дьячков, О. А. Ручинская // Древности 2016 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2016. – **Вип. 14.** – С. 178-198. – Библиогр.: 42 назв.

156. Єгрешій, О. І.

Професорові Ігореві Райківському – 50! / О. І. Єгрешій, А. З. Королько // Галичина. – 2017. – **Ч. 29-30.** – С. 406-408.

157. Ємчук, О. І.

Джерела до біографії українського радянського дипломата і педагога Василя Тарасенка / О. І. Ємчук // Архіви України. – 2018. – **№ 4.** – С. 91-96. – Бібліогр.: 14 назв.

158. В. Ф. Єлісєєв – археолог і вихователь / авт.-упоряд.: І. О. Снитко, Н. М. Гаркуша, В. Б. Гребенников. – Миколаїв : Яслав, 2017. – 32 с. – (Миколаївські археологи).

159. Заболотна, І. М.

Нове до формування світогляду І. П. Крип'якевича (за матеріалами його гімназійного щоденника та спогадів) / І. М. Заболотна // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – **Вип. 28.** – С. 368-371. – Бібліогр.: 27 назв.

160. Завальнюк, О. М.

Академік В. С. Степанков: наукова і педагогічна звитяга унікального вченого-історика, патріота, громадянина (до 70-річчя від дня народження) / О. М. Завальнюк // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24.** – С. 471-491.

161. Завальнюк, О. М.

Життєвий і професійний шлях талановитого історика-аграрника, яскравого представника української науково-педагогічної інтелігенції професора Івана Васильовича Рибка (1951–2017) / О. М. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2018. – 92 с. : іл.

162. Завальнюк, О. М.

Подільському архівісту-історичу В. Г. Байдичу – 60 / О. М. Завальнюк // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24.** – С. 515-532. – Бібліогр.: 18 назв.

163. Зайцева, З. І.

Наукова нобілітація М. В. Довнар-Запольського в імператорському університеті св. Володимира / З. І. Зайцева // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 1 (7). – С. 39-59. – Бібліогр.: 27 назв.

164. Засипко, М. В.

Олег Жерноклеєв: 50 років життя і творчих здобутків / М. В. Засипко // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 404-405.

165. Івакін, Г. Ю.

Дослідник Київської Русі (до 80-річчя академіка НАН України П. П. Толочка) / Г. Ю. Івакін // Вісник НАН України. – 2018. – № 2. – С. 114-121.

166. Іваненко Валентин Васильович : біобліогр. покажчик (до 70-річчя від дня народження) / Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара ; уклад.: С. І. Світленко, В. Д. Мирончук, В. Ю. Медяник. – Дніпро : Арт-Прес, 2018. – 194 с.

167. Іванов, С. В.

Археолог, історик, педагог [Г. М. Тоцев] / С. В. Іванов, В. В. Отрощенко // Древности 2016 : Харьк. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2016. – Вип. 14. – С. 226-230.

168. Іващенко, В. Ю.

Конструювання «життєвого шляху» в автобіографіях українських істориків XIX – початку XX ст. / В. Ю. Іващенко // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – Вип. 29. – С. 50-65. – Бібліогр.: 9 назв.

169. Качмар, В. М.

Юрій Киричук: життєвий шлях і наукові інтереси історика / В. М. Качмар // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 58-69. – Бібліогр.: 27 назв.

170. Кирчів, Р. Ф.

Учений і організатор науки [д-р іст. наук С. П. Павлюк] / Р. Ф. Кирчів // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 5-9.

171. Клименко, Н. П.

Іван Крип'якевич і товариство «Академічна громада» / Н. П. Клименко // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – Вип. 28. – С. 372-385. – Бібліогр.: 53 назви.

172. В. М. Ключинцев – людина і вчений [археолог] / авт.-упоряд.: В. Б. Гребенников, І. О. Снитко, Ю. В. Ковальський. – Миколаїв : Яслав, 2017. – 36 с. : іл. – (Миколаївські археологи). – Бібліогр.: с. 18-20.

173. Книш, Я.

Антін Петрушевич (з нагоди 195-річчя [історика]) / Я. Книш // Вісник НТШ. – 2016. – Чис. 55. – С. 65-66.

174. Ковалевська, О. О.

Людина, якій я вдячна : [про історика Ю. А. Пінчука] / О. О. Ковалевська // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – Вип. 28. – С. 379-384.

175. Ковалевська, О. О.

Наукова співпраця М. Грушевського та М. Біляшівського щодо дослідження польських архівів / О. О. Ковалевська // Symposium historiographicum Czercasiensium. – Черкаси, 2016. – Т. 1. – С. 138-146. – Бібліогр.: 14 назв.

176. Коваленко, О. Б.

Світлої пам'яті Володимира Петровича Коваленка (10 квітня 1954 – 24 жовтня 2016) / О. Б. Коваленко, О. П. Моця, В. М. Скороход // Середньовічні та ранньомодерні старожитності Центрально-Східної Європи : матеріали XVI Міжнар. студ. наук. археол. конф. – Чернігів, 2017. – С. 3-10.

177. Колесник, О. С.

Історик у вирі революції: громадсько-політична та наукова діяльність В. Л. Модзалевського протягом 1917–1920 рр. / О. С. Колесник // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 68-70.

178. Колибенко, Олександр

Гліб Юрійович Івакін (30.I 1947–22.V 2018) / Олександр Колибенко // Український нумізматичний щорічник. – 2018. – **Вип. 2.** – С. 179-180.

179. Кондратюк, К. К.

Дмитро Бантиш-Каменський – автор першої наукової книги з історії України / К. К. Кондратюк // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 441-447.

180. Копилов, С. А.

Одержимий роботою (до 60-річчя з дня народження Володимира Григоровича Байдича) / С. А. Копилов та ін. // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 153-155.

181. Копилов, С. А.

Пам'яті відомого українського історика і педагога професора Івана Васильовича Рибачка / С. А. Копилов та ін. // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 164-165.

182. Копилов, С. А.

Пам'яті історика, краєзнавця, педагога Анатолія Феодосійовича Суругого / С. А. Копилов та ін. // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 162-164.

183. Коцур, А. П.

Київський університет у 1937–1945 рр. (спогади професора І. А. Гриценка) / А. П. Коцур // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 52-63.

184. Коцур, В. В.

Життя як спалах зірки. Штрихи до біографічного портрету Ярослава Потапенка – патріота, ученого, громадського активіста / В. В. Коцур // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.).** – С. 19-23.

185. Коцур, В. П.

До 85-річчя доктора історичних наук, професора В. Шевчука / В. П. Коцур // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 226-228.

186. Коцур, В. П.

Учений. Педагог. Наставник. Товариш (до 75-річчя з дня народження професора Володимира Борисенка) / В. Коцур, Б. Л. Дем'яненко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 239-243.

187. Кочкін, І. Т.

Світлої пам'яті [канд. іст. наук] Бориса Анатолійовича Василенка / І. Т. Кочкін // Галичина. – 2017. – **Ч. 29-30.** – С. 409-410.

188. Крупницький, Б. Д.

Зі спогадів історика / Б. Д. Крупницький ; Ін-т історії України НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львівське відділення. – Київ, 2017. – 144 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 104-142.

189. Кулініч, Ю. Я.

Слово про [історика, педагога, архівіста] Петра Слободянюка / Ю. Я. Кулініч // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 217-223. : іл.

190. Левченко, В. В.

Українська революція 1917–1921 років – історичний рубіж у долях вчених-істориків Одеси / В. В. Левченко // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 122-141. – Бібліогр.: 25 назв.

191. Левченко, В. В.

Штрихи до портрету радянського історика Н. І. Межберга / В. В. Левченко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 3 (138).** – С. 31-40. – Бібліогр.: 50 назв.

192. Лисенко, О. Є.

Не шукаючи легких шляхів (слово про ювіляра [д-ра іст. наук В. В. Трофимовича]) / О. Є. Лисенко // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 7-16.

193. Листи Михайла Грушевського до Олафа Брока / авт. вступ. ст., публ. В. В. Тельвак // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 184-199.

194. Литвин, М. Р.

Іван Крип'якевич як історик, бібліофіл, громадсько-політичний діяч / М. Р. Литвин, Т. О. Литвин // Вісник НТШ. – 2016. – **Чис. 55.** – С. 47-51. – Бібліогр.: 15 назв.

195. Луцький, О. І.

Іван Крип'якевич та Інститут суспільних наук АН УРСР: директорський період діяльності / О. І. Луцький // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – **Вип. 28.** – С. 596-617. – Бібліогр.: 62 назви.

196. Магочій, П.-Р.

Як я став українознавцем : есей-спогад / П.-Р. Магочій ; пер. С. Біленький. – Ужгород : Вид-во В. Падыка, 2018. – 144 с. : іл.

197. Володимир Мельниченко : біобібліографія / упоряд. В. А. Стеценко ; вступ. ст. С. А. Гальченко ; голов. ред. А. С. Мнищенко. – Київ : Либідь, 2018. – 184 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 175-182.

198. Мищик, Ю. А.

Козацька мати (до 100-річчя від дня народження О. М. Апанович) / Ю. А. Мищик // *Albaruthenica* : студії з історії Білорусі. – Київ, 2018. – Т. 2. – С. 390-403.

199. Місінкевич, Л. Л.

Самовіддане служіння освіти, краєзнавству, історії (до 70-річчя з дня народження Юрія Івановича Блажевича) / Л. Л. Місінкевич, А. Г. Філінюк // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – Вип. 10. – С. 155-159.

200. Молев, Е. А.

К юбілею С. С. Бессоновой / Е. А. Молев // Археологія і давня історія України. – 2018. – Вип. 2 (27). – С. 13-14.

201. Мороз, І. В.

Іван Крип'якевич як ініціатор та організатор створення семінару з архівознавства і спеціальних історичних дисциплін при ЦДІА УРСР у Львові / І. В. Мороз // Студії з архівної справи та документознавства. – 2017. – Т. 24-25. – С. 191-203. – Бібліогр.: 57 назв.

202. Муравський, О. І.

Осмислюючи віхи державності та соборності України: до 60-річчя від дня народження Миколи Литвина / О. І. Муравський, Л. І. Хахула // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 8-16.

203. Мяскова, Т. Є.

Бібліотечна діяльність Дмитра Івановича Багалія та історична доля його особової бібліотеки / Т. Є. Мяскова // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – Вип. 22. – С. 192-209. – Бібліогр.: 26 назв.

204. Никоненко, Д. Д.

Маловідомі постаті української археології – Всеволод Леонідович Зуц / Д. Д. Никоненко // Питання історії науки і техніки. – 2018. – № 3. – С. 11-13.

205. В. І. Нікітін – все свідоме життя в археології / авт.-упоряд.: І. О. Снитко, В. Б. Гребенников. – Миколаїв : Яслав, 2018. – 40 с. – (Миколаївські археологи).

206. Опацький, І. Ю.

Взаємини родини Курінних із Н. Д. Полонською-Василенко (за матеріалами листування) / І. Ю. Опацький // Архіви України. – 2018. – № 1. – С. 234-243. – Бібліогр.: 12 назв.

207. Орищенко, І. О.

Історичні студії Володимира Григоровича Ляскоронського (20.04.1858–21.05.1920) / І. О. Орищенко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 1 (136)**. – С. 50-53. – Бібліогр.: 19 назв.

208. Палієнко, С. В.

Діяльність Ю. М. Захарука з організації секції теорії та методики на Пленумі Інституту археології АН СРСР 1972 року / С. В. Палієнко // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 32**. – С. 136-148. – Бібліогр.: 23 назви.

209. Пам'яті Аскольда Олександровича Щепінського (1926–1997) // Археологія. – 2018. – № 2. – С. 145-147.

210. Пам'яті Олександра Михайловича Фарбея // Сугдейський збірник. – Київ, 2018. – **Вип. 1 (VII)**. – С. 369-370.

211. Панас, Н. Б.

Перший дослідник історії військової авіації у незалежній Україні : до 45-річчя від дня народження А. І. Харука / Н. Б. Панас // Дослідження з історії техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 24**. – С. 48-49.

212. Папакін, Г. В.

Внесок М. П. Василенка в розвиток археографії та архівної справи в Україні / Г. В. Папакін // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25**. – С. 482-490. – Бібліогр.: 19 назв.

213. Патик, В. В.

Постать Ю. Ю. Кондуфора в контексті розвитку історичної науки в ХХ ст. в Україні (за матеріалами особового архівного фонду) / В. В. Патик // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 16**. – С. 151-161.

214. Перехрест Олександр Григорович : біобібліогр. покажчик / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького ; уклад.: В. О. Кіреєва, Л. Г. Лисиця, О. О. Тітка. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 76 с.

215. Пестрикова, О. В.

Людовік Кубаля – львівський історик другої половини ХІХ ст. / О. В. Пестрикова // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 129-131. – Бібліогр.: 12 назв.

216. Пиріг, Р. Я.

Михайло Грушевський: трансформації суспільного сприйняття історичної поста-ті / Р. Я. Пиріг // Symposium historiographicum Czercasiensium. – Черкаси. – 2016. – **Т. 1**. – С. 5-16. – Бібліогр.: 17 назв.

217. Піх, О. М.

Мирон Кордуба – життя і творчість (до 140-ї річниці від дня народження) / О. М. Піх // Вісник НТШ. – 2016. – **Чис. 55**. – С. 43-47. – Бібліогр.: 36 назв.

218. Поліщук, Ю. А.

Мирон Кордуба та Археографічна комісія НТШ: співпраця на початку ХХ ст. /

Ю. А. Поліщук // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 27-34. – Бібліогр.: 21 назва.

219. Посохов, С. І.

Погляд крізь роки : [про канд. іст. наук О. М. Лескова] / С. І. Посохов, І. Б. Шрамко // Древности 2017 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2017. – **Вип. 15**. – С. 234-236.

220. Потапенко, Р. М.

Науковець, педагог, спортсмен, громадський діяч, патріот : штрихи біографії Ярослава Потапенка (28.X.1975 – 14.I.2016) / Р. М. Потапенко, О. А. Тарапон, Ю. В. Бобровнік // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.)**. – С. 5-19. – Бібліогр.: 46 назв.

221. Райківський, І. Я.

Особисті фонди Володимира Грабовецького в архівних установах Львова та Івано-Франківська / І. Я. Райківський // Галичина. – 2018. – **Ч. 31**. – С. 7-13. – Бібліогр.: 8 назв.

222. Рева, Л. Г.

Видатні діячі України. Михайло Іванович Драгомиров, Олександр Матвійович Лазаревський – уродженці м. Конотопа : зб. наук. праць / Л. Г. Рева. – Харків : Мачулін Л. І., 2016. – 140 с. : іл., портр.

223. Реєнт, О. П.

Доктору історичних наук, професору Петру Васильовичу Доброву – 75! / О. П. Реєнт // Краєзнавство. – 2018. – **№ 2**. – С. 163.

224. В. В. Рубан. Доля археолога / авт.-упоряд.: І. О. Снитко, С. Б. Буйських, В. Б. Гребенников. – Миколаїв : Яслав, 2018. – 68 с. – (Миколаївські археологи).

225. Рудько, С. О.

Наукова діяльність Миколи Василенка наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. / С. О. Рудько // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27**. – С. 57-61. – Бібліогр.: 18 назв.

226. Рум'янцев, В. О.

Михайло Сергійович Грушевський – видатний український державний діяч: (до 150-річчя з дня народж.) / В. О. Рум'янцев // Вісник Нац. акад. правових наук України. – 2016. – **№ 4**. – С. 19-28. – Бібліогр.: с. 26-27.

227. Русанов, Ю. А.

Юрій Анастолійович Пінчук – мій учитель : [спогади про історика] / Ю. А. Русанов // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 28**. – С. 385-387.

228. Савченко, С. В.

Олена Апанович та її внесок у дослідження та збереження могили Івана Сірка / С. В. Савченко // Краєзнавство. – 2018. – **№ 4**. – С. 170-178. – Бібліогр.: 37 назв.

229. Світленко, С. І.

До 70-річчя доктора історичних наук, професора В. Іваненка / С. І. Світленко, О. А. Удод // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 229-236.

230. Світлої пам'яті [археолога] Світлани Петрівни Пачкової // Археологія. – 2018. – № 2. – С. 141-142.

231. Скорый, С. А.

Слово о Светлане Сергеевне Бессоновой / С. А. Скорый // Археологія і давня історія України. – 2018. – **Вип. 2 (27)**. – С. 7-12.

232. Слово про вченого і вчителя: до 100-річчя від дня народження Ірини Миколаївни Мельникової (1918–2010) // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2018. – **Вип. 27**. – С. 9-27. – Бібліогр.: 32 назви.

233. Сопельняк, А.

Становлення вченого та громадянина: дитячі та юнацькі роки Ярослава Дашкевича / А. Сопельняк, О. М. Богдашина // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55**. – С. 41-46. – Бібліогр.: 12 назв.

234. Сорока, М. М.

Волинські акценти Михайла Грушевського / М. М. Сорока // Волинь моя. – 2017. – **Вип. 9**. – С. 56-80.

235. Стадник, І. Ю.

Бушин М. І. – історик та громадський діяч (до 80-річного ювілею вченого) / І. Ю. Стадник // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – 2017. – **Чис. 27, вип. 11**. – С. 213-217.

236. Сурмач, О. І.

М. Грушевський як теоретик музейної справи в Україні / О. І. Сурмач // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15**. – С. 211-216. – Бібліогр.: 21 назва.

237. Тарасенко, О. О.

Штрихи до соціокультурного портрету істориків університету Св. Володимира – В. Циха, О. Ставровського, В. Шульгина / О. О. Тарасенко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2**. – С. 3-21. – Бібліогр.: 85 назв.

238. Тельвак, В. В.

Галицькі ювілеї Михайла Грушевського / В. В. Тельвак // Вісник НТШ. – 2016. – **Чис. 55**. – С. 31-36. – Бібліогр.: 38 назв.

239. Тельвак, В. В.

Листи Леопольда Карла Гетца до Михайла Грушевського / В. В. Тельвак, О. А. Радченко // Архіви України. – 2018. – № 1. – С. 244-254. – Бібліогр.: 13 назв.

240. Тельвак, В. В.

Михайло Грушевський та польсько-український конфлікт у Львівському універси-

теті: спроба реконструкції / В. В. Тельвак // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 24-35. – Бібліогр.: 33 назви.

241. Тетеря, Д. А.

Роль Т. Г. Мовші у створенні першого в Україні Музею трипільської культури / Д. А. Тетеря, В. М. Білоусько // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 399-404. – Бібліогр.: 17 назв.

242. Титова, О. М.

Шанований учений, талановитий педагог, достойна людина (до 65-річчя [історика] С. Я. Ольговського) / О. М. Титова // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 32**. – С. 241-242.

243. Толочко, П. П.

Пам'яті Гліба Юрійовича Івакіна (30.01.1947–22.05. 2018) / П. П. Толочко // *Opus mixtum*. – 2018. – № 6. – С. 7-10.

244. Томенчук, Б. П.

До 65-річчя професора Миколи Кугутяка / Б. П. Томенчук, І. Т. Кочкін // Галичина. – 2017. – **Ч. 29-30**. – С. 401-403.

245. Трубчанінов, С. В.

«Чернівецький період» в житті Мирона Кордуби (1900–1918): наукова та навчально-методична діяльність / С. В. Трубчанінов // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 398-413. – Бібліогр.: 68 назв.

246. Удод, О. А.

Образ Миколи Костомарова у сучасному інформаційному та освітньому просторі України / О. А. Удод // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 28**. – С. 11-23. – Бібліогр.: 13 назв.

247. Фігурний, Ю. С.

Внесок професора В. Барана у наукову діяльність відділу етнології Інституту українознавства / Ю. С. Фігурний // Питання історії науки і техніки. – 2017. – № 3. – С. 34-46. – Бібліогр.: 31 назва.

248. Філінюк, А. Г.

Авторитетному вітчизняному історичному, видатному краєзнавцю, професору О. М. Завальнюку – 65 років / А. Г. Філінюк, Л. В. Баженов // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 149-152.

249. Філінюк, А. Г.

Стефанія Баженова: успішна жінка, талановитий вчений-історик, педагог, професор / А. Г. Філінюк // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24**. – С. 458-470. – Бібліогр.: 21 назва.

250. Філінюк, А. Г.

Талановитий сівач правдивого українства і духу благородства повен: до 60-річчя від дня народження Володимира Ляхоцького / А. Г. Філінюк // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24**. – С. 502-514. – Бібліогр.: 34 назви.

251. Фостій Іван Петрович : біобібліогр. покажчик (до 90-річчя від дня народження [історика]) / Нац. спілка краєзнавців України. Чернів. обл. орг. ; уклад. І. І. Саранчук. – Чернівці : Друк Арт, 2018. – 136 с. : портр. – Імен. покажч.: с. 127-134.

252. Хмельницька, Л. В.

Шевчук Василь Петрович – вчений, педагог, наставник / Л. В. Хмельницька // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43**. – С. 236-239.

253. Хоменко, В. М.

Суспільно-політична діяльність Михайла Грушевського в еміграції (1919–1924 рр.) / В. М. Хоменко // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 45-49. – Бібліогр.: 51 назва.

254. Человек в истории и культуре : мемориальний сб. науч. трудов в память лауреата Гос. премии Украины акад. РАЕН, проф., д-ра ист. наук Владимира Никифоровича Станко / Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова ; редкол.: Е. А. Бачинская и др. ; отв. ред. А. А. Пригарин. – Одесса : Ирбис, 2007 – .

Вип. 3. – 2017. – 694 с.

255. Чепіженко, В. В.

Методологічні погляди В. Е. Крусмана: нотатки на полях «Вступу до вивчення нової історії» / В. В. Чепіженко // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 20-28. – Бібліогр.: 29 назв.

256. Черняхівська, О. М.

Історик і шевченкознавець М. Ткаченко: призабутий ініціатор проекту багатомовної «Історії міст і сіл Української РСР» / О. М. Черняхівська // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 154-175. – Бібліогр.: 14 назв.

257. Чувпило, О. О.

Індологічна спадщина Ю. Г. Литвиненка (до 90-річчя від дня народження [історика]) / О. О. Чувпило // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55**. – С. 144-151. – Бібліогр.: 21 назва.

258. Чупрій, Л. В.

Політичні та соціальні ідеї М. Грушевського / Л. В. Чупрій // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 29-32.

259. Шандра, В. С.

Микола Костомаров: між кар'єрою, науковою творчістю і політикою / В. С. Шандра // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 28**. – С. 24-35.

260. Шаповал, Ю. І.

Михайло Грушевський: еміграція і повернення в Україну (1919–1924) / Ю. І. Шаповал // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 290-300. – Бібліогр.: 30 назв.

261. Шаповал, Ю. І.

Михайло Грушевський: «Я сам прийшов до політики через історію...» / Ю. І. Шаповал, І. В. Верба. – Київ : Парлам. вид-во, 2018. – 496 с. : іл. – (Політичні портрети). – Імен. покажч.: с. 477-492.

262. Шинкарьова, О. М.

Вченому і видавцю Сергію Трубчанінову – 55 / О. М. Шинкарьова // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – Т. 24. – С. 532-541. – Бібліогр.: 22 назви.

263. Шлях осмислених можливостей. До 70-річчя О. П. Реєнта / Ін-т історії України НАН України ; упоряд. В. І. Милько. – Київ, 2019. – 230 с. : фот.

264. Щербак, М. Г.

Історику і архівісту Юрію Кулінічу – 70 / М. Г. Щербак // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 261-267 : фот.

265. Ясь, О. В.

Багатоликий Микола Костомаров : до 200-річчя від дня народження Миколи Костомарова / О. В. Ясь ; ред. В. А. Смолій. – Київ : Либідь, 2018. – 304 с. : іл.

Див. також №: 14, 22, 26, 40, 53, 55, 59, 61, 62, 71, 77, 79, 87, 98, 101, 104, 108, 119, 290, 297, 298, 395, 420, 615, 774, 1133, 1154, 1155, 1173, 1628, 1649, 1665, 1825, 1991, 1999, 2045, 2051, 2065, 2069, 2176, 2197, 2293, 2314, 2444, 2550, 2559, 2598, 2849, 2960, 2964, 3098, 3305, 3421, 3423, 3831, 3880, 4190, 4420.

2. НАУКОВА РОБОТА З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

266. Археологічні дослідження в Україні 2016 / Ін-т археології НАН України ; редкол.: Ю. В. Болтрик (голов. ред.) та ін. – Київ : Ін-т археології НАН України, 2018. – 354 с.

267. Львівський археологічний вісник : зб. наук. праць / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка та ін. ; редкол.: Н. М. Білас (ред.) та ін. – Львів : Растр-7.

Вип. 4. – 2018. – 148 с. : іл.

268. Мойжес, В. В.

Археологічні дослідження Горянської ротонди / В. В. Мойжес // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 2 (39)**. – С. 150-173. – Бібліогр.: 53 назви.

269. Принь, М. О.

Археологічні дослідження В. А. Грінченка та С. О. Локтюшева на терені будівництва української частини залізничної магістралі Москва–Донбас (1932–1933) / М. О. Принь, О. В. Принь // Праці Центру пам'яткознавства. – 2018. – **Вип. 33**. – С. 206-212. – Бібліогр.: 9 назв.

270. Прохненко, І. А.

Хронологічні горизонти Броньківського замку / І. А. Прохненко, В. А. Калініченко // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 2 (39)**. – С. 174-180. – Бібліогр.: 9 назв.

271. Супруненко, О. Б.

Археологічні дослідження курганів в околицях Лубен 1912 р. / О. Б. Супруненко, О. В. Сидоренко // Старожитності Посулля : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 52-61. –

Бібліогр.: 19 назв.

272. Тарасенко, І. Г.

Новобудовні експедиції у зоні спорудження Каховського водосховища / І. Г. Тарасенко // Археологія. – 2018. – № 3. – С. 126-146.

273. Товкайло, М. Т.

На берегах священної ріки Богу : іст.-археол. дослідження / М. Т. Товкайло. – Миколаїв : Яслав, 2018. – 60 с. : іл.

274. Фарбей, О. М.

Діяльність Судацької археологічної експедиції Національного заповідника «Софія Київська» (2002–2013 рр.): пам'ятки, дослідники, історіографія / О. М. Фарбей // Сугдейский сборник. – 2016. – **Вып. VI**. – С. 501-513.

275. Фіалко, О. Є.

Скіфські амазонки в Криму / О. Є. Фіалко // Магістеріум. – 2018. – **Вып. 70**: Археологічні студії. – С. 67-77. – Бібліогр.: 41 назва.

276. Хамайко, Н.

«Поховання коня» X століття із садиби Трубецьких у Києві / Н. Хамайко // Opus mixtum. – 2018. – № 6. – С. 105-122. – Бібліогр.: с. 120-122.

Див. також №: 241, 277, 428, 431, 812, 869, 1248, 1524, 1526, 1531, 1536, 2998, 4116.

Конференції

277. Археологічні дослідження в Україні: здобутки і перспективи : зб. матеріалів VII Всеукр. студ. археол. конференції / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; редкол.: С. А. Копилов та ін. – Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І., 2018. – 248 с.

278. Бабенко, Л. Л.

Наукова хроніка. Міжнародна наукова конференція «Великий терор 1937–1938 рр. : жертви та виконавці» (27–28 вересня 2018 р., Полтава) / Л. Л. Бабенко // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 210-212.

279. Бацак, Н. І.

Міжнародна наукова конференція «День України в Європі: інновації, акценти, рефлексії» / Н. І. Бацак // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 220-225.

280. Духовна культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти») : тези доповідей учасників Всеукр. наук.-практ. конференції, 23 квіт. 2018 р., Харків / Нац. юрид. ун-т України ім. Ярослава Мудрого ; редкол.: А. П. Гетьман (голова) та ін. – Харків : Право, 2018. – 212 с.

281. Етнополітичний та культурно-релігійний розвиток суспільства в умовах тоталітаризму: до 85 роковин Голодомору 1932–1933 років : матеріали Всеукр. наук. конференції, 13 груд. 2017 р., Київ / Таврійс. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського, Нац. пед.

ун-т ім. М. П. Драгоманова ; ред. рада: О. О. Ляшко та ін. – Київ, 2017. – 140 с.

282. Єгрешій, О. І.

Регіональна науково-практична конференція «Єпископ Юліан Пелеш в релігійно-церковному і громадському житті України» (до 175-річчя від дня народження) / О. І. Єгрешій, Р. І. Делятинський // Галичина. – 2018. – Ч. 31. – С. 224-226.

283. Здійснення та захист прав внутрішньо переміщених осіб : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конференції (20 квіт. 2018 р., м. Ужгород) / Ужгород. нац. ун-т, Ун-т Марії Кюрі-Склодовської (Польща) та ін. ; редкол.: О. Я. Рогач (голова) та ін. – Ужгород, 2018. – 168 с.

284. Клиніна, Т. С.

Міжнародна наукова конференція «Сучасна українська дипломатична служба: шлях тривалістю 100 років» / Т. С. Клиніна // Український історичний журнал. – 2018. – № 1. – С. 228-230.

285. Королько, А. З.

Регіональна наукова конференція «Юліан Целевич – український історик і громадський діяч (1843–1892 рр.). До 175-річчя від дня народження» / А. З. Королько, А. І. Мішук // Галичина. – 2018. – Ч. 31. – С. 221-223.

286. Литвин, М. Р.

Міжнародна наукова конференція «Українська революція 1917–1921 років: історичний досвід та державницька традиція» / М. Р. Литвин, Т. П. Кузь, Л. І. Хахула // Український історичний журнал. – 2018. – № 1. – С. 220-222.

287. Марущенко, О. В.

Міжнародна наукова конференція «Західно-Українська Народна Республіка: революція, державність, соборність. До 100-річчя утворення ЗУНР» / О. В. Марущенко // Галичина. – 2018. – Ч. 31. – С. 209-211.

288. Матеріали Міжнародної конференції «Штучні голоди в Україні ХХ століття» (Київ, 16 трав. 2018 року) / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Нац. музей «Меморіал жертв Голодомору». – Дрогобич : Коло, 2018. – 368 с.

289. Молчанов, В. Б.

Всеукраїнська науково-практична конференція «Бахмутська старовина: краєзнавчі дослідження – 2018» / В. Б. Молчанов // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 236-237.

290. Проблемы истории и археологии Украины : материалы X Междунар. науч. конф., посвящ. 125-летию проф. К. Э. Гриневича (г. Харьков, 4–5 нояб. 2016 г.) / Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – Харьков : НТМТ, 2016. – 80 с.

291. Програма Другої Міжнародної наукової конференції «Крим в історії України», присвяченої 160-й річниці капітуляції Росії у Кримській війні 1853–1856 рр. (м. Київ, 8 жовтня 2015 р.) // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – Вип. 3. – С. 226-228.

292. Програма Міжнародної наукової конференції «Крим в історії України»,

присвяченої 700-річчю спорудження мечеті хана Узбека в Старому Криму (м. Київ, 2 грудня 2014 р.) // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 222-225.

293. Програма Третьої Міжнародної наукової конференції «Крим в історії України», до 700-ліття проголошення Кафи головною генуезькою колонією в Криму (м. Київ, 2 червня 2016 р.) // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 229-231.

294. Райківський, І. Я.

Вшанування пам'яті академіка Володимира Грабовецького. Всеукраїнська наукова конференція «Другі Грабовецькі історичні читання» / І. Я. Райківський, А. З. Королько // Галичина. – 2018. – **Ч. 31.** – С. 212-215.

295. Третя міжнародна зброєзнавча конференція : тези доповідей, Київ, 12-14 черв. 2018 р. / Нац. заповідник «Софія Київська», Нац. військ.-іст. музей України, Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 80 с.

296. Штучні голоди в Україні ХХ століття : матеріали Міжнар. конференції, Київ, 16 трав. 2018 р. / Всеукр. правозахисна орг. «Меморіал» ім. Василя Стуса ; кер. І. В. Якубовський. – Київ, 2018. – 724 с. – Бібліогр.: с. 712-715 (34 назви).

Див. також №: 354-356, 384, 425, 455, 555, 647, 681, 700, 703, 706, 707, 727, 750, 780, 824, 881, 928, 1070, 1151, 1234, 1426, 1427, 2607, 3079, 3807, 4100, 4163.

Симпозіуми

Див. також № 1282.

Читання

297. Віднянський, С. В.

Наукові читання в Ужгородському національному університеті, присвячені 90-річчю з дня народження професора Івана Михайловича Гранчака (1927–2000 рр.) / С. В. Віднянський, М. В. Олашин // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 1.** – С. 223-227.

298. Кісельова, Ю. А.

XV Астаховські читання «Символічний капітал історика» / Ю. А. Кісельова, С. І. Посохов // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 5.** – С. 226-229.

Див. також №: 309, 340, 3322.

Круглі столи

299. Андрієвська, Л. В.

Круглий стіл з міжнародною участю «Архівна справа в Україні: підсумки сторіччя та перспектива майбутнього», присвячений 100-річчю від дня створення першого

державного органу управління системою архівних установ України / Л. В. Андрієвська // Студії з архівної справи та документознавства. – 2017. – Т. 24-25. – С. 299-305.

300. Боровець, І. І.

Міжнародний круглий стіл «Розпад Австро-Угорської монархії та проблеми національного державотворення у Центрально-Східній Європі: до 100-річчя утворення ЧСР, УНР, ЗУНР і відродження Польської держави» та чергове засідання комісії істориків України і Словаччини / І. І. Боровець, Г. В. Боряк, С. В. Віднянський // Український історичний журнал. – 2018. – № 6. – С. 229-236.

301. Коломієць, Н. А.

Круглий стіл «Історична наука та архівознавство в умовах декомунізації українського суспільства» / Н. А. Коломієць // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 223-225.

302. Маньковська, Р. В.

Круглий стіл «В'ячеслав Чорновіл: постать на тлі епохи (до 80-річчя від дня народження)» / Р. В. Маньковська // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 231-235.

Див. також №: 306, 388.

Архіви

303. Безгинська, К. М.

Архіви в сучасному світі: виклики та завдання / К. М. Безгинська // Студії з архівної справи та документознавства. – 2017. – Т. 24-25. – С. 208-212.

304. Довжук, І. В.

Нормативно-правові засади регулювання архівної справи в Україні доби незалежності / І. В. Довжук // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – Вип. 3: Історичні науки. – С. 13-25. – Бібліогр.: 12 назв.

305. Довжук, І. В.

Правові засади реорганізації архівної справи в Україні у 1920–1930-х рр. / І. В. Довжук // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – Вип. 2. – С. 40-50. – Бібліогр.: 8 назв.

306. Другий щорічний круглий стіл українських архівістів «Українські архіви: виклики та реалії» (25 верес. 2018 р., м. Київ) // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 64-71 : іл.

307. Журжа, І. В.

Історія архівної справи у документах ЦДАГО України / І. В. Журжа // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 176-192. – Бібліогр.: 18 назв.

308. Ігнатенко, М. М.

Архівні установи Чернігівщини у першій половині ХХ ст. / М. М. Ігнатенко // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – Вип. 2. – С. 50-60. – Бібліогр.: 16 назв.

309. Коломієць, Н. А.

Дев'ятнадцяті джерелознавчі читання «Джерельний потенціал інформаційних ресурсів архівів», присвячені 100-річчю від дня народження професора Марка Варшавчика (5 груд. 2018 р., м. Київ) / Н. А. Коломієць // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 228-233. : іл.

310. Левченко, Л. Л.

Чорноморський центральний військово-морський архів (1794–1934). Дослідження. Документи. Склад фондів : реконструкція / Л. Л. Левченко ; Ін-т історії України НАН України, Держ. архів Миколаїв. обл. – Миколаїв : Ліон, 2018. – 660 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 640-653. – Імен. покажч.: с. 654-659.

311. Марканич, М. В.

Архів п'яти коронних міст Мараморошу / М. В. Марканич // Тисячоліття – Millennia : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 89-96.

312. Павлова, О. Ф.

Огляд нових надходжень документів до ЦДАМЛМ України за 2017 рік [діячів укр. культури] / О. Ф. Павлова // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 103-114 : іл.

313. Палієнко, М. Г.

Міжнародне архівне співробітництво: від зародження ідей до реалізації масштабних проєктів у добу інформаційного суспільства (до 70-річчя Міжнародної ради архівів) / М. Г. Палієнко // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 49-63. – Бібліогр.: 23 назви.

314. Полянський, Ф. І.

Державний архів Тернопільської області: історія, теорія і практика / Ф. І. Полянський // Збірник праць [Терноп. осередку НТШ]. – 2018. – **Т. 11:** Архіви Тернопільщини. – С. 13-22.

315. Січова, О. В.

Організація архівної справи в наукових установах Національної академії наук України / О. В. Січова // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – **Вип. 22.** – С. 358-374. – Бібліогр.: 12 назв.

316. Старовойт, С. В.

Історія та сьогодення архіву української академічної науки / С. В. Старовойт, Л. М. Яременко // Український історичний журнал. – 2018. – № 6. – С. 95-116. – Бібліогр.: 19 назв.

317. Фарина, О. В.

Формування і розвиток греко-католицьких архівних і бібліотечних установ Східної Галичини як провідних наукових осередків для духовенства і світських осіб (1921–1946) / О. В. Фарина // Питання культурології. – 2017. – № 33. – С. 53-67. – Бібліогр.: 30 назв.

318. Чуйко, Р. В.

Відбудова мережі архівних регіональних установ України в післявоєнний період (1943–1950 рр.) / Р. В. Чуйко // Гілея. – 2018. – **Вип. 132.** – С. 60-63. – Бібліогр.: 9 назв.

319. Чуйко, Р. В.

Відбудова мережі регіональних архівних установ України в післявоєнний період (1944–1950 рр.). Історіографія проблеми / Р. В. Чуйко // Гілея. – 2018. – **Вип. 130.** – С. 60-64. – Бібліогр.: 25 назв.

320. Чуйко, Р. В.

Комплектування та впорядкування архівів УРСР у повоєнний період (1943–1950 рр.) / Р. В. Чуйко // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 75-77. – Бібліогр.: 11 назв.

321. Чуйко, Р. В.

Комплектування та впорядкування регіональних архівних установ УРСР у повоєнний період / Р. В. Чуйко // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 62-65.

322. Чуйко, Р. В.

Особливості відновлення діяльності районних і міських архівів у повоєнний період (1943–1950 рр.) / Р. В. Чуйко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 85-88. – Бібліогр.: 12 назв.

Див. також №: 108, 175, 221, 264, 299, 368, 467, 1252, 2532, 2539, 3012, 3573.

Музеї

323. Авраменко, В. П.

Постать Василя Гнилосирова в контексті розвитку музейної справи в Україні наприкінці XIX ст. / В. П. Авраменко, І. Я. Паламарчук // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 186-189.

324. Банах, В. М.

Музей НТШ у Львові (1912–1939): науково-фондова робота / В. М. Банах // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2017. – **Вип. 4, № 1.** – С. 21-26. – Бібліогр.: 16 назв.

325. Баукова, А. Ю.

190 років Керченського музею: шлях від приватної збірки до бренду / А. Ю. Баукова // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. – 2016. – **Вип. 20.** – С. 80-92. – Бібліогр.: 18 назв.

326. Більченко, І. В.

Формування каталогу громадянського друку із книгозбірні меморіального музею Г. С. Сковороди НЕІЗ «Переяслав» / І. В. Більченко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3.** – С. 140-145. – Бібліогр.: 21 назва.

327. Борисенко, Ю. С.

Становлення та розвиток музейних закладів просто неба на українських землях (кінець XIX – 80-ті рр. XX ст.) / Ю. С. Борисенко // Питання культурології. – 2017. – **№ 33.** – С. 119-130. – Бібліогр.: 16 назв.

328. Брич, М. Т.

Музеї під відкритим небом як вияв комплексного підходу до збереження пам'ятних

архітектурних ансамблів України / М. Т. Брич // Проблемы теории и истории архитектуры Украины. – 2018. – **Вып. 18.** – С. 168-173.

329. Бурда, Н. Ю.

Художня спадщина й сьогодення (культура українського козацтва в експозиції Дніпропетровського історичного музею Д. І. Яворницького) / Н. Ю. Бурда // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 83-85. – Бібліогр.: 8 назв.

330. Ванжула, О. М.

Створення Чернігівського державного заповідника у 1929 р. / О. М. Ванжула // Могилянські читання. 2017. – Київ, 2018. – С. 31-35.

331. Гойда, Т. М.

Андрій Матвійович Полонський: до історії становлення музейної справи у Борисполі / Т. М. Гойда // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вып. 7.** – С. 330-343. – Бібліогр.: 22 назви.

332. Грудевич, Т. В.

До історії створення музею Шолом-Алейхема у місті Переяславі-Хмельницькому: на матеріалах з особистого архіву Михайла Івановича Сікорського / Т. В. Грудевич, І. К. Кучеренко // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 233-238. – Бібліогр.: 6 назв.

333. Грудевич, Т. В.

Проблема збереження етнічності у листуванні М. І. Сікорського: міжнародний вимір / Т. В. Грудевич // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вып. 42.** – С. 91-96. – Бібліогр.: 8 назв.

334. Данилюк, І. Ю.

Розвиток музейництва на Прикарпатті 1991–2013 років у вітчизняній історіографії / І. Ю. Данилюк // Гілея. – 2018. – **Вып. 137.** – С. 71-76. – Бібліогр.: 32 назви.

335. Данилюк, І. Ю.

Розвиток музейного руху на Прикарпатті упродовж 1991–2014 рр. : джерелознавчий аспект / І. Ю. Данилюк // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – **№ 4.** – С. 84-88. – Бібліогр.: 34 назви.

336. Заїка, Н.

Музей українського рушника [у Переяславі]: минуле і сьогодення / Н. Заїка // Матеріали до української етнології : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вып. 16.** – С. 239-248. – Бібліогр.: 9 назв.

337. Іванюк, О. Л.

Музеєфікація військової історичної спадщини в Наддніпрянській Україні та Криму в XIX – на початку XX ст. / О. Л. Іванюк // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 2 (7).** – С. 81-88. – Бібліогр.: 29 назв.

338. Іванюк, О. Л.

Полкові музеї Наддніпрянської України в XIX – на початку XX ст. / О. Л. Іванюк //

Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 2 (5). – С. 38-46. – Бібліогр.: 27 назв.

339. Історія музейництва на Калущині: локальний вимір : матеріали обл. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю заснування краєзн. музею Калущини (Калуш, 28 груд. 2017 р.) / Краєзн. музей Калущини ; упоряд. І. М. Тимів. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2017. – 88 с.

340. Козацька скарбниця : гетьманські читання до 25-річчя Музею гетьманства : зб. наук. статей / ред. Г. І. Ярова. – Чернівці ; Київ : Букрек, 2006 – .
Вип. 8. – 2017. – 147 с. : іл.

341. Кондратенко, Т. К.

Німецька піхотна офіцерська шпага зразка 1889 року (до питання переатрибуції окремих зразків холодної зброї із колекційної збірки Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського) / Т. К. Кондратенко, Р. Прохватило // Полтавський краєзнавчий музей : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. XII.** – С. 458-464. – Бібліогр.: 10 назв.

342. Костянець, Н.

Музей М. М. Коцюбинського в Сімеїзі / Н. Костянець // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – **Т. 43.** – С. 142-155. – Бібліогр.: 19 назв.

343. Круглова, Л. Б.

Становлення та розвиток Музею історії Київського національного університету імені Тараса Шевченка (до 40-річчя діяльності Музею) / Л. Б. Круглова // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 56.** – С. 120-124. – Бібліогр.: 13 назв.

344. Кушнір, В. Г.

Засади музейництва та завдання музейної мережі України у працях музеєзнавців УСРР 1920-х років / В. Г. Кушнір, Т. Марискевич // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 255-272. – Бібліогр.: 61 назва.

345. Кушнір, В. Г.

Музей В'ячеслава Липинського на одвічному шляху з Києва до Кракова / В. Г. Кушнір // Волинь моя. – 2017. – **Вип. 9.** – С. 115-122.

346. Лісовська, О. В.

Пам'яткоохоронна діяльність Василя Стефановича / О. В. Лісовська // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 84-88. – Бібліогр.: 18 назв.

347. Машгалір, В. В.

Від колекцій до експозицій. Як формувалося українське військове музейництво : монографія / В. В. Машгалір ; Центр пам'яткознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. – Ніжин : Лисенко М. М., 2018. – 356 с.

348. Машгалір, В. В.

Доля одеського військово-історичного музею (за матеріалами архівно-кримінальної справи Андрія Івановича Посохова «Весна») / В. В. Машгалір // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2017. – **№ 1 (47).** – С. 315-345. – Бібліогр.: 15 назв.

349. Машталір, В. В.

Історико-статистичний аспект функціонування військово-історичних музеїв на території Київського військового округу / В. В. Машталір // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 1.** – С. 79-93. – Бібліогр.: 17 назв.

350. Машталір, В. В.

Функціонування військово-історичних установ на території України у 1930-х роках та доля їх військово-музейних колекцій / В. В. Машталір // Питання історії науки і техніки. – 2018. – **№ 3.** – С. 53-60. – Бібліогр.: 18 назв.

351. Мироненко, Т. І.

Колекція старообрядницької міднолітої пластики С. П. Соколова в збірці Національного музею історії України / Т. І. Мироненко // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31.** – С. 133-144.

352. Мокроусов, А. І.

Лазаревський О. М., Пономарьов С. І. – творці Конотопського міського краєзнавчого музею / А. І. Мокроусов // Питання історії науки і техніки. – 2017. – **№ 3.** – С. 23-27. – Бібліогр.: 9 назв.

353. Мокроусов, А. І.

Створення, становлення і розвиток Конотопського міського краєзнавчого музею імені О. М. Лазаревського з 1900 по 1939 рік на тлі загальнодержавних подій того часу / А. І. Мокроусов // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 97-110. – Бібліогр.: 23 назви.

354. Музейні читання : матеріали наук. конф. «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки», Київ, 9-11 листоп. 2015 р. / Нац. музей історії України, Музей історичних коштовностей України ; редкол.: Л. С. Клочко, Ю. Б. Полідович, М. В. Панченко. – Київ : Фенікс, 2018. – 314 с.

355. Музейні читання : матеріали наук. конф. «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки», Київ, 20-21 листоп. 2017 р. / Нац. музей історії України, Музей історичних коштовностей України ; редкол.: Л. С. Клочко, Ю. Б. Полідович. – Київ : Фенікс, 2017. – 274 с.

356. Музейні читання пам'яті М. Біляшівського і Д. Щербаківського : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. 16-17 листоп. 2017 р. / Нац. музей укр. нар. декоратив. мистецтва ; упоряд.: Л. С. Білоус, С. В. Яценко. – Вінниця : Твори, 2018. – 448 с. : іл. – Бібліогр.: с. 438-442.

357. Науковий збірник Закарпатського музею народної архітектури та побуту / Закарпат. музей нар. архітектури та побуту ; упоряд.: В. В. Коцан, М. І. Мегада. – Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2015 – .

Вип. 4. – 2018. – 412 с. : іл.

Вип. 5 : Матеріали І Етнографічних читань «Збереження та популяризація культурної спадщини» (Ужгород, 15 груд. 2017 р.). – 2018. – 280 с. : іл.

358. Орлов, В. М.

Будинок Полтавського музею авіації і космонавтики : іст. ретроспектива / В. М. Ор-

лов, О. В. Янович. – Полтава : АСМІ, 2018. – 94 с. : іл.

359. Остап'юк, Н. І.

Оцінка стану та тенденцій розвитку музейної справи міста Львова / Н. І. Остап'юк // Карпатський край. – 2017. – № 1 (9). – С. 199-211. – Бібліогр.: 23 назви.

360. Павлова, С. Ф.

Діяльність національного історико-культурного заповідника «Чигирин» в сучасних умовах / С. Ф. Павлова // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 7-9.

361. Петрик, Н. Р.

Становлення Музею визвольних змагань та формування його колекцій: від відділу Музею НТШ до окремої музейної установи / Н. Р. Петрик // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 154-159. – Бібліогр.: 14 назв.

362. Пироговський альманах : наук. збірник: до 70-річчя відкриття Нац. музею-садиби М. І. Пирогова / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова, Нац. музей-садиба М. І. Пирогова ; ред. рада: В. І. Нагайчук, П. М. Гунько, О. П. Волосовець та ін. – Вінниця : Консоль, 2017. – 288 с. : іл.

363. Походяща, О. Б.

Портрети гетьмана Івана Мазепи з родинної колекції Бутовичів / О. Б. Походяща // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 150-153. – Бібліогр.: 10 назв.

364. Прибега, Л. В.

Національний музей народної архітектури та побуту: історія створення та засади формування архітектурної експозиції / Л. В. Прибега // Українська академія мистецтва: дослід. та наук.-метод. пр. – 2018. – Вип. 27. – С. 50-57.

365. Принь, М. О.

Одінцова Софія Миколаївна (1876–1960): штрихи до біографії музейника, археолога та пам'яткоохоронця (київський період життя) / М. О. Принь // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 54. – С. 157-167. – Бібліогр.: 23 назви.

366. Принь, М. О.

Формування та склад археологічної колекції Артемівського (Бахмутського) окружного краєзнавчого музею в 1920-ті – на початку 1930-х років / М. О. Принь // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – Вип. 31. – С. 109-113. – Бібліогр.: 19 назв.

367. Пугач, Н. О.

Популяризація теми національно-визвольної боротьби 1917–1922 років у Кам'янському державному історико-культурному заповіднику / Н. О. Пугач // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 202-206. – Бібліогр.: 13 назв.

368. Резнік, І. С.

Сучасні форми використання інформації у Центральному державному архіві-му-

зеї літератури і мистецтва України / І. С. Резнік // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 34-44 : іл.

369. Руденко, С. Б.

Музей в Україні: актуальний стан і перспективи інституційного розвитку (на основі досвіду церкви) / С. Б. Руденко // Вісник НАКККІМ. – 2018. – № 1. – С. 92-96. – Бібліогр.: 16 назв.

370. Сандуляк, І. Г.

Створення та діяльність музею Ольги Кобилянської (1944–2017 рр.) / І. Г. Сандуляк // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології : зб. наук. пр. – 2018. – Т. 1 (45). – С. 336-354. – Бібліогр.: 149 назв.

371. Скакальська, І. Б.

Формування історичної пам'яті у музейному просторі (крізь призму минулого Кременеччини у 1921–1939-х рр.) / І. Б. Скакальська // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – Спец. вип. – С. 134-139. – Бібліогр.: 9 назв.

372. Смирнова, С. М.

Внесок Федора Кіндратовича Вовка у розвиток українського музейництва (за документами фонду Національної історичної бібліотеки України) / С. М. Смирнова // Могилянські читання. 2017. – Київ, 2018. – С. 109-113.

373. Сушко, А. О.

Керамічні іграшки з фондів Музею історії міста Києва / А. О. Сушко // Магістеріум. – 2018. – Вип. 70: Археологічні студії. – С. 87-94. – Бібліогр.: 64 назви.

374. Таранець, С. В.

Історико-археографічні й етнографічні експедиції Музею історії та культури старобриджства України в 1998–2017 рр.: завдання, методика, результати / С. В. Таранець // Український історичний журнал. – 2018. – № 4. – С. 231-236.

375. Тевікова, О. В.

Ідеологічні аспекти діяльності музеїв Української РСР в 1950–1960-х рр. / О. В. Тевікова, В. Ю. Вощенко // Історична панорама. – 2017. – Вип. 24. – С. 80-91. – Бібліогр.: 33 назви.

376. Тимів, І. М.

Калуш: історія в документах : зб. док. і матеріалів з фондів краєзн. музею Калущини, присвяч. 20-річчю заснування музею / І. М. Тимів. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2017. – 144 с. – (Історичні джерела Калущини ; т. 1). – Бібліогр.: с. 134-136. – Геогр. покажч.: с. 137-138.

377. Хоружа, М. В.

З історії створення «Історико-археологічного музею-заповідника «Верхній Салтів» (1984–1999 рр.) / М. В. Хоружа // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 54. – С. 200-209. – Бібліогр.: 30 назв.

378. Чарівний світ... Валентина Бекетова : зб. наук. праць / Дніпропетр. іст. музей ім. Д. І. Яворницького ; упоряд. О. І. Журба. – Дніпро : Арт-Прес, 2018. – 250 с. : іл. –

Пам'яті музейника та науковця.

379. Чуткий, А. І.

Музей товарознавства Київського комерційного інституту – перший вітчизняний музей економічного профілю / А. І. Чуткий // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – Т. 24. – С. 134-149. – Бібліогр.: 15 назв.

380. Шарабан, С. С.

З історії музейної справи на Донеччині в 30-ті роки ХХ ст. / С. С. Шарабан // Святогірський альманах : зб. наук. пр. – 2017. – С. 212-227. – Бібліогр.: 9 назв.

381. Яненко, А. С.

Основні експозиції Всеукраїнського музейного городка / Українського центрального антирелігійного музею у 1930-х рр.: проектування і реалізація / А. С. Яненко // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 387-399. – Бібліогр.: 38 назв.

Див. також №: 107, 236, 241, 395, 444, 465, 525, 574, 744, 993, 1312, 1776, 2608, 2947, 3414, 3455, 3700, 3701, 4271, 4446.

Бібліотеки

382. Горська, Н. О.

Перлина українського бібліофільства (вибрані книги з колекції Павла Платоновича Потоцького у фонді Національної історичної бібліотеки України) / Н. О. Горська // Могилянські читання. 2017. – Київ, 2018. – С. 36-38.

383. Гуржій, І. О.

Граф О. Мусін-Пушкін і його книжкова колекція на теренах України: опис і класифікація / І. О. Гуржій // Український історичний збірник. – 2018. – Вип. 20. – С. 222-240. – Бібліогр.: 37 назв.

384. Короленківські читання 2017 «Бібліотеки, архіви, музеї: динамічний розвиток і пошук нових форматів» : матеріали ХХ Всеукр. наук.-практ. конф., Харків, 26 жовт. 2017 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; редкол.: В. Д. Ракитянська (ред.) та ін. – Харків, 2018.

Ч. 1. – 185 с.

Ч. 2. – 191 с.

385. Лук'янець, К. Ю.

Методологічні аспекти каталогізації аркушевих видань доби Української революції 1917–1921 рр. (на основі колекції листівок Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) / К. Ю. Лук'янець, О. Ф. Шорсткіна // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – Вип. 22. – С. 581-590. – Бібліогр.: 9 назв.

386. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України ; редкол.: В. І. Попик (голова), Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна та ін. ; ред. В. М. Горовий. – Київ, 1998 – .

Вип. 49 : Інформаційно-комунікаційні трансформації і бібліотечно-інфор-

маційна діяльність. – 2018. – 344 с.

Див. також №: 317, 2049.

Пам'ятки історії та культури. Їх охорона

387. Архітектурна спадщина Східної України (Донецька, Луганська області) : до історії архітектури Донец. краю за наук.-техн. док. Метод. фонду ф-ту архітектури, дизайну та образотвор. мистецтва / авт.-упоряд.: В. Є. Новгородов, О. В. Балишева, Д. М. Вітченко. – Харків : Золоті сторінки, 2017. – 56 с. : іл.

388. Аспекти вивчення, збереження і використання культурної спадщини Волині та Поділля : матеріали круглого столу / Нац. іст.-архітект. заповідник «Кам'янець» ; редкол.: В. В. Фенцур (голова) та ін. ; відп. за вип. В. В. Пагор. – Кам'янець-Подільський : Нац. іст.-архітект. заповідник «Кам'янець», 2018. – 88 с. : іл.

389. Атаманенко, В. Б.

Описи замків Волинського Полісся другої половини XVI – першої половини XVII ст. / В. Б. Атаманенко // Дубенський науковий вісник. – 2017. – **Вип. 1**. – С. 53-59. – Бібліогр.: 74 назви.

390. Байталюк, О.

Діяльність пам'яткоохоронних органів на Шепетівщині у 1920–1930-х роках / О. Байталюк // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 2 (5)**. – С. 64-70.

391. Бартош, А. Є.

Скарбошукачі та скарби Києво-Печерської лаври. 1865–1892 рр. (за документами ЦДІАК України) / А. Є. Бартош // Могилянські читання. 2017. – Київ, 2018. – С. 11-15.

392. Бичковська, Г. М.

Суспільно-політичні та культурні передумови створення Центру пам'яткознавства НАН України і УТОШК / Г. М. Бичковська, А. О. Горькова // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 11-15. – Бібліогр.: 14 назв.

393. Бондар, О. М.

Замки та фортеці Чернігово-Сіверщини в XV–XVIII ст. : ілюстрований довідник / О. М. Бондар ; Чернігів. іст. музей імені В. В. Тарновського. – Київ : Філюк О., 2017. – 178 с. : іл.

394. Борейко, В. Е.

Охрана дикой природы в Украине и мире / В. Е. Борейко ; Киев. еколого-культ. центр. – Киев : Логос, 2018. – 80 с. – Библиогр.: 61 назв.

395. Вісник Національного історико-археологічного заповідника «Кам'яна Могила». Вип. 1 / ред. рада: В. В. Гудзь та ін. ; відп. ред. Я. Б. Михайлов. – Запоріжжя : Дике Поле, 2016. – 160 с. : іл.

396. Вовкодав, С.

«Зміюві» вали Переяславщини: характеристика просторової конфігурації /

С. Вовкодав // Український історичний збірник. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 29-40. – Бібліогр.: 12 назв.

397. Володимир (Тимошук), протоірей

Пересопницьке Євангеліє – духовна і національна святиня українського народу / Володимир (Тимошук), протоірей // Українська мова на осі часу. Василеві Васильовичу Німчукові : наук. зб. – Київ, 2017. – С. 398-403. – Бібліогр.: с. 402.

398. Вуянко, М.

Давні українські храми Івано-Франківська. XVII–XVIII ст. / М. Вуянко. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2017. – 244 с. – Бібліогр.: с. 238-242.

399. В'ялець, А. В.

Васильківське укріплення Київської фортеці – пам'ятка історії та культури / А. В. В'ялець // Питання історії науки і техніки. – 2018. – **№ 1.** – С. 70-77.

400. Гайворонський, О.

Країна Крим. Нариси про пам'ятки історії Кримського ханату / О. Гайворонський. – Київ : Майстер книг, 2017. – 336 с. : іл.

401. Гарькавий, В. К.

Історія дослідження історико-географічного заповідника «Кам'яна Могила» в контексті сучасної археологічної думки / В. К. Гарькавий // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 17-21. – Бібліогр.: 16 назв.

402. Гребенников, В. Б.

Пам'ятники Черняховської культури Николаевської області (археологическая карта) / В. Б. Гребенников. – Киев, 2016. – 112 с. : ил.

403. Губская, Т. Н.

Эпитафии ранних захоронений Николаевского некрополя первой половины XIX в. (к вопросу о биографической некрополистике) / Т. Н. Губская // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 17-20. – Бібліогр.: 14 назв.

404. Даниленко, М. П.

Реймське Євангеліє як визначна пам'ятка оригінальної літератури Київської Русі / М. П. Даниленко, І. М. Чумакевич // Актуальні питання культурології. – 2017. – **Вип. 17.** – С. 6-9. – Бібліогр.: 7 назв.

405. Дідух, В.

Костел кармелітів з монастирським комплексом у Більшівцях – пам'ятка сакральної архітектури XVII–XVIII ст. – реставрація, реабілітація та використання / В. Дідух // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 103-115. – Бібліогр.: 18 назв.

406. Долженко, Ю. В.

Два черепи XVI–XVII ст. з Пересопниці / Ю. В. Долженко, Б. А. Прищепя // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 8-16. – Бібліогр.: 19 назв.

407. Єгоров, Ю. І.

Стан історико-культурної та природної спадщини Черкащини / Ю. І. Єгоров // Українська академія мистецтв: дослід. та наук.-метод. пр. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 113-121.

408. Захар'єв, В. А.

Замки, фортеці, пізньосередньовічні міські укріплення Хмельницької області / В. А. Захар'єв, І. О. Старенький, С. М. Шпаковський ; Упр. культури, національностей, релігій і туризму Хмельниц. облдержадмін. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2017. – 215 с. : іл., карти, портр., схеми.

409. Звід пам'яток історії та культури України: Волинська область. Пам'ятки архітектури і містобудування : [електронний ресурс] / Ін-т історії України НАН України ; редкол. тому: Г. В. Бондаренко та ін. ; авт. кол.: М. Півницький (кер.) та ін. ; упоряд.: С. І. Кот (кер.) та ін. – Київ, 2018. – 495 с. – (Матеріали до «Зводу пам'яток історії та культури України»).

410. Звід пам'яток історії та культури України: Волинська область. Пам'ятки археології : [електронний ресурс] / Ін-т історії України НАН України ; редкол.: Г. В. Бондаренко та ін. ; авт. кол.: М. Півницький (голова) та ін. ; упоряд.: С. І. Кот (кер.) та ін. – Київ, 2018. – 293 с. – (Матеріали до «Зводу пам'яток історії та культури України»).

411. Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Чорнухинський район / Центр озорони та досліджень пам'яток археології, Полтав. краєзн. музей ім. В. Кричевського ; упоряд. В. О. Мокляк ; редкол.: В. В. Вожаденко та ін. – Полтава : АСМІ, 2017. – 351 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 335-342. – Геогр. покажч.: с. 343-350.

412. Звід пам'яток історії та культури України: Хмельницька область : [електронний ресурс] / Ін-т історії України НАН України ; авт. кол.: Л. Аванесова та ін. ; упоряд.: С. І. Кот (кер.) та ін. – Київ, 2018. – (Матеріали до «Зводу пам'яток історії та культури України»).

Кн. 1 : м. Хмельницький. – 155 с.

413. Київ та Києво-Печерська лавра у планах XVIII–XIX століть у зібранні Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника : каталог / Нац. Києво-Печер. іст.-культ. заповідник ; авт.-упоряд.: Н. Ченакал, Н. Батенко ; кер. Л. П. Михайлина. – Київ : Філюк О., 2016. – 176 с. – (Пам'ятки культури). – 90-річчю Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника присвячується.

414. Київська фортеця : кол. монографія / Нац. іст.-архіт. музей «Київська фортеця» ; ред.: О. С. Новікова-Вигран, А. В. В'ялець. – Київ, 2018. – 92 с. : іл. – Бібліогр.: с. 80-81 (17 назв).

415. Кізлова, А. А.

Шати в соціальних взаємодіях навколо Києво-Печерської ікони Успіння Богородиці (кінець XVIII ст. – 1922 р.) / А. А. Кізлова // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 44.** – С. 19-41.

416. Коваленко, М. Г.

Дослідження пам'яток Нижнього Посулля І. Я. Плескачем (за науковою звітністю

1927–1928 pp.) / М. Г. Коваленко // Старожитності Посулля : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 62-69. – Бібліогр.: 14 назв.

417. Костюк, Л. К.

Пам'ятки скральної архітектури міста Дубна у контексті культурної спадщини України / Л. К. Костюк, І. О. Воят // Актуальні питання культурології. – 2017. – Вип. 17. – С. 202-207. – Бібліогр.: 19 назв.

418. Криволапов, Б. М.

Культурно-просвітницька діяльність Києво-Печерської лаври та її роль у розвитку української культури / Б. М. Криволапов // Міст: мистецтво, історія, сучасність, теорія. – 2018. – Вип. 14. – С. 135-144. – Бібліогр.: 7 назв.

419. Криволапов, М. О.

Бабин Яр – багатовіковий нестерпний біль і глибока рана на тілі України і всієї земної цивілізації / М. О. Криволапов // Міст: мистецтво, історія, сучасність, теорія. – 2018. – Вип. 14. – С. 129-134.

420. Левченко, В. В.

Роль одеських вчених-істориків у дослідженні, охороні та збереженні Ольвії у першій половині ХХ століття / В. В. Левченко // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 143-160. – Бібліогр.: 93 назви.

421. Лисий, І. О.

Туристично-краєзнавчий опис Чернелицького замкового комплексу / І. О. Лисий // Карпатський край. – 2017. – № 1 (9). – С. 87-97. – Бібліогр.: 30 назв.

422. Лук'янченко, В. І.

Деякі невідомі факти еволюції оборонних споруд Верхньої Лаври [у Києві] / В. І. Лук'янченко // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – № 1 (5). – С. 9-30. – Бібліогр.: 16 назв.

423. Максим'як, Л.

Охорона, збереження та використання пам'яток духовної спадщини Івано-Франківщини: пріоритети, проблеми та перспективи / Л. Максим'як // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – № 7/8. – С. 340-350. – Бібліогр.: 9 назв.

424. Маланюк, Т. З.

Ратуші – соціокультурні пам'ятки Прикарпаття / Т. З. Маланюк // Карпатський край. – 2017. – № 1 (9). – С. 240-252. – Бібліогр.: 22 назви.

425. Методи реставрації пам'яток історії і культури в складних умовах інженерно-геологічних умовах : матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, Київ, 25-26 жовт. 2018 р. / Нац. Києво-Печер. іст.-культ. заповідник ; редкол.: О. В. Рудник, С. В. Пивоваров, М. І. Орленко. – Київ : Фенікс, 2018. – 156 с. : іл.

426. Мина, Ж. В.

Збереження надбань держави: пам'ятки архітектури доби бароко в Україні / Ж. В. Мина // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 100-103. – Бібліогр.: 6 назв.

427. Міхеєнко, К.

Домонгольські храми Чернігова / К. Міхеєнко // Українська академія мистецтва: дослід. та наук.-метод. пр. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 122-134. – Бібліогр.: 9 назв.

428. Никитин, В. И.

Курганы Нижнего Поингуля : монографія / В. И. Никитин. – Николаев : Иллион, 2018. – 160 с.

429. Новак, О. С.

Становлення системи пам'яткоохоронних інституцій в Україні (1917–1921 рр.) : організаційний аспект / О. С. Новак // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – **Вип. 20.** – С. 83-90. – Бібліогр.: 18 назв.

430. Новікова-Вигран, О. С.

Київська фортеця : історіографія питання / О. С. Новікова-Вигран // Праці Центру пам'яткознавства. – 2018. – **Вип. 33.** – С. 13-36. – Бібліогр.: 61 назва.

431. Онищук, Я.

До історії вивчення пам'яток першої половини I тисячоліття н.е. на території західного Поділля та Волині (друга половина XIX ст. – 1941 р.) / Я. Онищук // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. – 2016. – **Вип. 20.** – С. 110-132. – Бібліогр.: 55 назв.

432. Онуфрій (Куц), архімандрит

Луцьке Євангеліє XIV ст.: нове життя / Онуфрій (Куц), архімандрит // Українська мова на осі часу. Василеві Васильовичу Німчукові : наук. зб. – Київ, 2017. – С. 383-388. – Бібліогр.: с. 387-388.

433. Орленко, М. І.

Проблеми та методи реставрації пам'яток архітектури України (XI – поч. XX ст.) : монографія / М. І. Орленко ; ред. М. М. Дьомін. – Київ : Фенікс, 2018. – 336 с. : іл. – Відроджені святині України. До 75-річчя корпорації «Укрреставрація».

434. Охріменко, Г. В.

Пам'ятки культури Ноуа на території Волині / Г. В. Охріменко, Н. В. Скляренко, С. М. Локайчук // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31.** – С. 62-74. – Бібліогр.: 29 назв.

435. Павлуцький, Г. Г.

Дерев'яні та муровані храми України / Г. Г. Павлуцький ; упоряд. О. О. Савчук ; авт. передм. А. О. Пучков ; пер. О. В. Ушкалова. – Харків : Савчук О. О., 2017. – 214 с. : іл.

436. Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Вінниця / редкол.: Ю. А. Зінько (голов. ред.) та ін. ; авт. кол.: А. В. Войнаровський та ін. ; упоряд.: Ю. А. Зінько, А. М. Подолинний. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 224 с. : іл., фот. – Бібліогр.: с. 193-212. – Імен. покажч.: с. 213-217. – Постатейний покажч.: с. 218-222.

437. Пам'ятки історії та культури міста Марганець / редкол.: Н. Г. Першина та ін. ; упоряд. Л. М. Голубчик. – Дніпро : Журфонд, 2018. – 186 с.

438. Пам'ятки історії та культури міста Нікополь (за матеріалами «Зводу пам'яток історії та культури України») / редкол.: Н. Г. Першина та ін. ; упоряд.: Л. М. Голубчик та ін. – Дніпро : Журфонд, 2018. – 288 с.

439. Плісеські старожитності : зб. наук. праць / Іст.-культ. заповідник «Давній Плісеськ» ; редкол.: С. П. Павлюк (голов. ред.) та ін. – Львів : Растр-7, 2016 – .
Вип. 3. – 2018. – 300 с. : іл.

440. Подлевський, С. В.

Графіті Чернігова у соціокультурному просторі V–XVII ст. : монографія / С. В. Подлевський. – Чернігів : SCRIPTORIUM, 2018. – 276 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 138-158. – Дод.: с. 159-273.

441. Пономаренко, О. О.

Становлення та розвиток правового регулювання відносин у сфері заповідання за часів УНР та УРСР / О. О. Пономаренко // Правовий часопис Донбасу. – 2017. – № 3-4 (61). – С. 97-100. – Бібліогр.: 12 назв.

442. Прибега, Л. В.

Пам'ятки архітектури України в скарбниці світової культурної спадщини UNESCO / Л. В. Прибега // Тексти культури: дослідження, інтерпретація : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – С. 13-52 : іл. – Бібліогр.: 29 назв.

443. Ременяка, О. С.

Nigra sed Formosa: Занурена в печаль, проте прекрасна... Слідами мандрів ікони Богородиці Холмської / О. С. Ременяка. – Київ : Фенікс, 2018. – 184 с. : іл.

444. Садиба родини Лизогубів (Філія Чернігівського обласного історичного музею імені В. В. Тарновського) / Т-во «Чернігівське земляцтво» ; авт. кол.: В. В. Ткаченко, О. Б. Коваленко, Е. Л. Міден, Т. А. Літошко. – Чернігів : Десна Поліграф, 2018. – 24 с. : іл. – (Знати, берегти, любити).

445. Саламаха, І. П.

Фінансування Галицьким крайовим сеймом охорони історичних пам'яток Східної Галичини у другій половині XIX ст. / І. П. Саламаха // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 145-149. – Бібліогр.: 23 назви.

446. Сенченко, Н. М.

Проблеми охорони церковних пам'яток у другій половині XVIII ст. / Н. М. Сенченко // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31.** – С. 251-261. – Бібліогр.: 38 назв.

447. Сіткарьова, О. В.

До питання щодо авторства проекту Великої лаврської дзвіниці / О. В. Сіткарьова // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12-13.** – С. 251-265.

448. Сіткарьова, О. В.

Розписи Успенського собору Києво-Печерської лаври, виконані художником В. П. Верещагіним / О. В. Сіткарьова // Міст: мистецтво, історія, сучасність, теорія. –

2018. – **Вип. 14.** – С. 192-207. – Бібліогр.: 15 назв.

449. Сіткарьова, О. В.

Формування архітектурного ансамблю Печерської обителі в XI–XIII століттях / О. В. Сіткарьова // Мистецькі обрії 2016-2017. – 2017. – **Вип. 8 (19)-9 (20).** – С. 196-203. – Бібліогр.: 16 назв.

450. Смоліна, О. О.

Храми Луганщини: історико-культурний контекст і актуальність дослідження / О. О. Смоліна // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2018. – **Вип. 40.** – С. 3-10. – Бібліогр.: 12 назв.

451. Старожитності Лівобережного Подніпров'я. 2018 : зб. наук. праць / Центр пам'ятокознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури ; редкол.: О. Б. Супруненко (наук. ред.) та ін. – Київ : Центр пам'ятокознавства НАН України і УТОПІК, 2018. – 208 с. – Пам'яті Г. О. Сидоренко (1918–1984).

452. Стецюк, В. Б.

Військові храми типового проекту в Україні: історія та сучасний стан / В. Б. Стецюк // Праці Центру пам'ятокознавства. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 196-204. – Бібліогр.: 28 назв.

453. Титова, О. М.

Деякі аспекти діяльності Українського товариства охорони пам'яток історії та культури в документах 2011–2015 років / О. М. Титова // Праці Центру пам'ятокознавства. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 149-161.

454. Травкіна, О. І.

До питання про час будівництва будинку Чернігівського колегіуму та особливості його архітектури / О. І. Травкіна // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 3.** – С. 32-44. – Бібліогр.: 22 назви.

455. Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся : матеріали наук.-практ. конференції / ГО «Культурний центр» ; упоряд. Л. П. Сніжко. – Варащ, 2018. – 88 с.

456. Філіпова, Г. В.

Проблеми збереження та використання пам'яток, пов'язаних з активністю державних діячів часів Петра I в Україні / Г. В. Філіпова // Праці Центру пам'ятокознавства. – 2018. – **Вип. 33.** – С. 61-72. – Бібліогр.: 20 назв.

457. Харковенко, Р. В.

Пам'ятки культурної спадщини в умовах ведення бойових дій та на тимчасово окупованих територіях: міжнародний досвід й Україна / Р. В. Харковенко // Праці Центру пам'ятокознавства. – 2018. – **Вип. 33.** – С. 36-49. – Бібліогр.: 26 назв.

458. Чайка, В. І.

З історії вирішення пам'ятоохоронних проблем на Тернопільщині в міжвоєнний період (на прикладі Збаразького замку XVII ст.) / В. І. Чайка // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 218-224. – Бібліогр.: 13 назв.

459. Чобітько, О. М.

Церква над економічною брамою (всіх святих) Києво-Печерської лаври. Характеристика сучасного стану збереження / О. М. Чобітько, В. О. Зайцева // Архітектурний вісник КНУБА : наук.-вироб. зб. – Київ, 2017. – **Вип. 11-12.** – С. 574-581.

460. Шелеметьєва, Т. І.

Предмети християнського культу з археологічних пам'яток першої половини XVIII ст. з острова Хортиця / Т. І. Шелеметьєва // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 201-207. – Бібліогр.: 13 назв.

461. Юрченко, І.

Єврейське кладовище у Галичі: каталог надмогильних пам'ятників / І. Юрченко, М. Носоновський. – Дрогобич : Коло, 2018. – 242 с. : іл.

462. Юхимчук, М. С.

«Козацькі могили» в умовах радянської влади / М. С. Юхимчук // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 177-183. – Бібліогр.: 12 назв.

463. Ягодинська, М. О.

Давньоруські пам'ятки Західного Поділля у X–XIII століття / М. О. Ягодинська ; Ін-т археології НАН України. – Тернопіль : Терно-граф, 2018. – 288 с. : іл. – Бібліогр.: с. 267-285 (353 назви).

464. Ягодинська, М. О.

Замки Тернопольщини / М. О. Ягодинська, Б. С. Строць. – Харків : Фоліо, 2018. – 91 с. : іл.

465. Ясновська, Л. В.

Старожитності Чернігівщини у дослідженнях К. І. Самбурського (20-ті роки XX ст.) / Л. В. Ясновська // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31.** – С. 186-190.

Див. також №: 58, 122, 228, 273, 326, 328, 330, 346, 351, 356, 381, 599, 861, 1007, 1070, 1408, 1420, 1543, 1598, 1805, 1815, 2031, 2442, 2637, 2977, 4049, 4095, 4356, 4361, 4381, 4416.

Повернення культурних та історичних цінностей

466. Денисенко, О. А.

Проблема повернення культурних цінностей у період Української Держави (1918) / О. А. Денисенко // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 4.** – С. 47-56. – Бібліогр.: 16 назв.

467. Кот, С. І.

Архівні документи як фактор ідентифікації і повернення втрачених культурних цінностей (на прикладі мозаїк і фресок Михайлівського Золотоверхого собору в м. Києві) / С. І. Кот // Архіви України. – 2018. – **№ 4.** – С. 23-27.

468. Кот, С. І.

Доля реліквій Українського козацтва, повернутих з Росії до України / С. І. Кот // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – **Вип. 26**. – С. 279-286.

469. Тихенко, В. О.

Повернення культурної спадщини української діаспори (за документами ЦДАЗУ) / В. О. Тихенко // Архіви України. – 2018. – **№ 5-6**. – С. 109-116.

470. Царюк, В. В.

Реституція історико-культурних цінностей та її правова регламентація / В. В. Царюк // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухолинського. Історичні науки. – 2017. – **№ 1 (43)**. – С. 66-69. – Бібліогр.: 11 назв.

471. Parakhina, M.

The problem of retrieval of Ukraine's cultural property in the ukrainian-russian mutual relations: on the problems history : [Проблема повернення культурного надбання України в українсько-російських взаємовідносинах: з історії проблеми] / M. Parakhina // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6**. – С. 8-14. – Бібліогр.: с. 12-14.

Див. також № 4407.

3. ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ

472. Архіви КГБ для медіа : посібник / Центр дослідж. визвол. руху ; авт.-упоряд. А. Олійник. – Київ : К.І.С., 2018. – 216 с. : іл.

473. Бажан, О. Г.

Український спротив другої половини ХХ століття. Програма варіативного курсу / О. Г. Бажан, В. В. Островський // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2018. – **№ 1 (49)**. – С. 278-351. – Бібліогр.: с. 324-351.

474. Батуріна, С. С.

Українська минувшина в польських підручниках з історії / С. С. Батуріна // Intermagum: історія, політика, культура. – Житомир, 2017. – **Вип. 4**. – С. 58-77. – Бібліогр.: 57 назв.

475. Брецько, Ф. Ф.

Визначні постаті в історії України XV–XVIII ст. у запитаннях і відповідях : посібник / Ф. Ф. Брецько. – Харків : Основа, 2018. – 112 с. : табл., портр. – (Бібліотека журналу «Історія та правознавство» ; вип. 4 (172)).

476. Бушин, М. І.

Історія та культура України : підручник для студентів технічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М. І. Бушин, О. М. Бут, О. І. Гуржій ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси, 2018. – 1155 с. : іл.

477. Головченко, В. І.

Дипломатична історія України : підручник / В. І. Головченко, В. М. Матвієнко. –

Київ : Ніка-Центр, 2018. – 420 с.

478. Грицаєнко, Л. М.

Основи красномовства : навч. посібник / Л. М. Грицаєнко. – 2-ге вид., допов. – Київ : Вид. Дім Дмитра Бураго, 2018. – 260 с. – Бібліогр.: с. 254-259.

479. Забзалюк, Д. Є.

Історія держави та права : навч. посібник (у схемах і таблицях) / Д. Є. Забзалюк ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2017. – 120 с.

480. Ідрісов, Д. І.

Невідомі сторінки історії України. Україна і світ / Д. І. Ідрісов. – Київ : Фоліант, 2018. – 221 с. : іл. – Бібліогр.: с. 216-219.

481. Історія та культура України : навч.-метод. посіб. у схемах і таблицях / М-во внутр. справ України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів : Арал, 2018. – 480 с. : схеми, табл.

482. Капелюшний, В. П.

«Українська революція 1917–1921 років» в контексті сучасної фахової підготовки вітчизняних істориків / В. П. Капелюшний // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 52. – С. 51-54. – Бібліогр.: 13 назв.

483. Каракоз, О. О.

Історія книги : навч. посібник / О. О. Каракоз. – Київ : Ліра-К, 2018. – 360 с. : іл. – Бібліогр.: с. 330-334 (91 назва).

484. Кафедра педагогіки в персоналіях: історія та сучасність : навч. посібник / Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара ; ред.: Т. А. Ягельська, О. Андрішко. – Дніпро : Ліра, 2018. – 392 с. : іл. – До 100-річчя Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара (1918–2018).

485. Кожокар, М. В.

Історико-педагогічні засади виховної діяльності громадських організацій студентів Буковини (1875–1939) : навч.-метод. посібник / М. В. Кожокар, Ю. А. Курнишев, О. В. Ківерник ; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2018. – 108 с.

486. Кохановська, О. В.

Природничо-математична освіта дівчат в Україні XIX – початку XX століття : навч. посібник / О. В. Кохановська. – Херсон : Херсон. акад. неперервної освіти, 2018. – 147 с. – Бібліогр.: 54 назви.

487. Макарчук, В. С.

Історія світової та вітчизняної адвокатури : навч. посібник / В. С. Макарчук ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка», Міжнар. асоц. істориків права. – 2-ге вид., випр. та допов. – Львів, 2018. – 308 с. – Бібліогр.: с. 277-280.

488. Мальська, М. П.

Туристичне львовознавство : навч. посібник / М. П. Мальська, Т. Б. Завадовський,

Д. А. Каднічанський. – Київ : Центр учб. літ., 2018 – .

Ч. 1 : Міщанські гмерки та шляхетські герби в архітектурі міста Львова. – 260 с. : іл. – Бібліогр.: с. 248-259 (221 назва).

489. Маркітантов, В. Ю.

Російська гібридна війна: від доктрини до тактики : навч. посібник / В. Ю. Маркітантов, О. В. Рибщун, Ю. В. Столяр. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2018. – 234 с.

490. Мельниченко, В. М.

Черкащина в добу Української революції 1917–1921 рр. : навч. посібник / В. М. Мельниченко ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзн. України. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 200 с.

491. Мокрогуз, О. П.

Українська революція 1917–1921 рр. у сучасних російських шкільних підручниках з історії для 11 класу / О. П. Мокрогуз // До 100-річчя Української революції. – Харків, 2017. – С. 4-22. – Бібліогр.: 12 назв.

492. Новальська, Т. В.

Бібліотечне читачезнавство в Україні: історія, теорія, практика : монографія / Т. В. Новальська. – Київ : Ліра-К, 2018. – 352 с. – Бібліогр.: 710 назв.

493. Новікова, Л. В.

Історія етнічних (національних) меншин в Україні : курс лекцій / Л. В. Новікова ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2018. – 214 с.

494. Оверчук, О. Л.

Фольклористичний дискурс наукової діяльності Південно-Західного відділу Російського географічного товариства : навч. посібник / О. Л. Оверчук ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Київ. ун-т, 2018. – 319 с.

Зі змісту: Драгоманов М. П. Исторические песни малорусского народа с объяснениями Вл. Антоновича и М. Драгоманова. II том. Предисловие. – С. 237-244 ; Вовк Ф. К. Памяти Чубинского. П. П. Чубинській. Отрывки из личных воспоминаний. – С. 245-263 ; Житецький І. Південно-Західний відділ географічного товариства у Києві (з приводу 50-річчя його закриття в 1876 році). – С. 264-273 ; Савченко Ф. Заборона українства. 1876 р.: до історії громадських рухів на Україні. У 1860–1870-х роках. – С. 274-278.

495. Олійник, М. П.

Історія України : навч. посібник / М. П. Олійник, І. Х. Ткачук. – 3-те вид., випр. та допов. – Львів : Новий Світ-2000, 2018. – 264 с. – Бібліогр.: 52 назви.

496. Петровська, Ю. М.

Історія держави і права України: європейський вимір : практикум : у 2 ч. / Ю. М. Петровська. – Чернігів : Десна Поліграф, 2018 – .

Ч. 1. – 376 с. – Бібліогр.: 138 назв.

497. Плохій, С. М.

Брама Європи: історія України від скіфських воєн до Незалежності / С. М. Плохій. –

2-ге вид. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 496 с. – Алф. покажч.: с. 484-493.

498. Роми: міфи та факти : навч.-метод. посіб. для вчителя з протидії ромофобії / Укр. центр вивчення історії Голокосту ; авт.-упоряд.: О. Войтенко, М. Тяглий. – Київ : КВІЦ, 2018. – 140 с.

499. Середа, О. В.

Модернізація історії як навчальної дисципліни в поглядах Михайла Грушевського крізь призму подій 1918 року і сучасних освітніх тенденцій / О. В. Середа // Тенденції і перспективи розвитку інститутів права та держави : зб. матеріалів Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 275-278.

500. Сливінська, О.

Довідник з історії України для абітурієнтів та школярів / О. Сливінська. – Дрогобич : Трек-ЛТД, 2017. – 264 с.

501. Сокирко, О. Г.

Українська кирилична палеографія XI–XVIII ст. : навч. посіб. для студ. іст. спеціальностей / О. Г. Сокирко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Філюк О., 2016. – 144 с.

502. Сторінки єврейського мистецтва України : навч. посіб. для учнів ліцеїв / упоряд.: Н. Риндюк, Н. Бакуліна, А. Уманська. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 256 с. : іл. – Бібліогр.: с. 249-252.

503. Сторінки єврейської історії України : навч. посіб. для учнів ліцеїв / упоряд.: Н. Риндюк, Т. Бородіна. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 296 с. : іл. – Бібліогр.: с. 284-293.

504. Уривалкін, О. М.

Довідник з історії України: (з найдавніших часів й до кінця XIX ст.) / О. М. Уривалкін. – Кам'янець-Подільський, 2018 – .

Т. 1. – 496 с.

505. Фадеєв, О.

Долітописна історія України : [пер. з рос.] / О. Фадеєв. – Київ : Укр. пріоритет, 2016. – 418 с. : іл., портр.

506. Федака, С. Д.

Історія України у датах і подіях : монографія / С. Д. Федака. – Київ : Укр. пріоритет, 2018. – 368 с. – Бібліогр.: с. 366-367.

507. Худолей, О. С.

«Історія України з найдавніших часів до кінця XIV століття»: застосування інтерактивних методів навчання в процесі викладання дисципліни / О. С. Худолей // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – Чис. 28, вип. 12. – С. 206-211.

508. Щупак, І. Я.

Голокост в Україні: ошуки відповідей на питання історії : навч. посіб. для старших класів загальноосвіт. навч. закладів / І. Я. Щупак ; Укр. б-ка Голокосту, Укр. ін-т ви-

вчення Голокосту «Ткума». – Дніпро, 2018. – 148 с. : іл., карти. – Бібліогр.: 42 назви.

Див. також №: 510, 1247, 1250, 1276, 1390, 1603, 1867, 1921, 2621, 2894, 3978.

4. СПЕЦІАЛЬНІ ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

509. Анохин, В. А.

Монеты Северного Причерноморья и царей Колхиды / В. А. Анохин ; Ин-т археологии НАН Украины. – Киев : Стило, 2016. – 279 с. : ил., табл. – Библиогр.: с. 270-277.

510. Балушок, В. Г.

З історії української етнічності (від «русинів» до «українців») / В. Г. Балушок // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 163-178. – Бібліогр.: 23 назви.

511. Безкоровайна, Л. Т.

Символіка України / Л. Т. Безкоровайна. – Київ : Фоліант, 2018. – 92 с. : іл.

512. Бровко, Б. А.

Родовід Я. П. Новицького (на основі досліджень вченого) / Б. А. Бровко // Музейний вісник. – 2017. – № 17. – С. 121-124. – Бібліогр.: 12 назв.

513. В поєсах корней родословного дерева : ист. факты и воспоминания [про рід Крамаренків і Черевиків] / сост.: Ю. И. Черевик, Е. Б. Галаневич, В. В. Иванов. – Днипро : Монолит, 2018. – 212 с. : ил.

514. Васильчук, В. М.

Фальц-Фейни – «Таврійські королі» / В. М. Васильчук // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – Вип. 23. – С. 158-166. – Бібліогр.: 24 назви.

515. Військові нагороди України / авт.-уклад. В. В. Карпов. – Київ : Балтія-Друк, 2018. – 80 с. : іл.

516. Вольвач, П. В.

Діяльність визначних представників родини Симиренків / П. В. Вольвач // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 6. – С. 41-53.

517. Гай-Нижник, П. П.

Утвердження тризубу в офіційній символіці Української Народної Республіки та Української держави доби Центральної Ради і Гетьманату (1917–1918 рр.) / П. П. Гай-Нижник // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 21-29. – Бібліогр.: 59 назв.

518. Геращенко, Ю. Е.

Родословная княжеского рода «Геращенко – Януарские – Ивановы – Сангушко – Денгоф – Любомирские – Заславские – Острожские – Гедиминовичи – Рюриковичи» / Ю. Е. Геращенко. – Одесса : Черноморье, 2018. – 404 с. : ил.

519. Глушко, М. С.

Історико-етнографічне районування України: сучасний стан і наукові перспективи / М. С. Глушко // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 3. – С. 9-21. – Бібліогр.: 35 назв.

520. Голосник, В. М.

Кочубеї: від пра-прадідів до пра-правнуків : іст.-біогр. нариси / В. М. Голосник. – Прилуки : Прилуц. міська друк., 2018. – 88 с.

521. Державні нагороди України / авт.-уклад. М. В. Чмир. – Київ : Балгія-Друк, 2018. – 56 с. : іл.

522. Долгов, М. О.

Про забуту протоку Кримку і незабутній купцівський рід Минакових / М. О. Долгов. – Дніпро : Ліра, 2018. – 168 с. : іл.

523. Загреба, М. М.

Монети України. 1992–2017 : каталог / М. М. Загреба. – 13-е вид., переробл. та допов. – Київ : Логос, 2018. – 340 с. : іл. – (Нумізматики і фалеристика).

524. Зайончковський, Ю. В.

Комплекс джучидських дангів з новгородською полтиною з Сумської області / Ю. В. Зайончковський, О. Осіпов // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 3-7. – Бібліогр.: 7 назв.

525. Записки отдела нумизматики и торевтики Одесского археологического музея. Вып. III / Одес. археол. музей НАН Украины ; редкол.: И. В. Бруяко (отв. ред.) и др. – Одесса : Ирбис, 2017. – 196 с. : ил.

526. Захарченко, Д.

Найвизначніші постаті козацько-старшинського роду Солонин / Д. Захарченко // *Juvenia studia* : зб. студ. наук. пр. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 98-103.

527. Каплієнко, В. С.

Державні та місцеві паперові банкноти на Полтавщині в 1917–1918 рр. / В. С. Каплієнко // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 112-115.

528. Карпов, В. В.

Українська звитяга у символах / В. В. Карпов. – Київ : Фільюк О., 2017. – 421 с. : іл. – Бібліогр.: 533 назви.

529. Кас'яненко, Ю. О.

Сімейні історії родини Ковалевських / Ю. О. Кас'яненко // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54.** – С. 145-151. – Бібліогр.: 9 назв.

530. Каталог поштових марок України (1918–2017) / ред.: Я. П. Мулик, Р. М. Русевич. – 4-е вид., переробл. та допов. – Дрогобич : Коло, 2018. – 423 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 420-422.

531. Кибалюк, М. В.

До питання походження князів Збараських / М. В. Кибалюк // Могилянські читання. 2017. – Київ, 2018. – С. 59-63.

532. Козаченко, В. А.

Українська інтелігенція: славетна династія Савінських / В. А. Козаченко // Юр'ївський літопис. – 2017. – № 16. – С. 103-107. – Бібліогр.: 7 назв.

533. Колесник, О. С.

Внесок часопису «Киевская старина» в розробку проблем української генеалогії / О. С. Колесник // Грані. – 2018. – Т. 21, № 8. – С. 68-84. – Бібліогр.: 70 назв.

534. Колесник, О. С.

Генеалогія українських козацько-старшинських родів у висвітленні Г. О. Милорадовича / О. С. Колесник // Грані. – 2018. – Т. 21, № 2. – С. 113-120. – Бібліогр.: 40 назв.

535. Корченів, В.

Одеса в медалях, жетонах, знаках. 1817–1941 : каталог / В. Корченів. – 2-е изд., доп. – Одеса : СИМЭКС-ПРИНТ, 2018. – 627 с. : ил.

536. Кочергін, І. О.

Козацький рід Бродських / І. О. Кочергін // Січеславщина : краєзн. альманах. – 2018. – Вип. 8. – С. 3-18. – Бібліогр.: 55 назв.

537. Крикливий, Г. М.

Історія роду Кочубей / Г. М. Крикливий. – Репр. відтвор. вид. Конволют. – Київ, 2016 – 2019.

Т. 1. – 2016. – 237 с. : іл.

Т. 2. – 2017. – 420 с. : іл.

Т. 3. – 2019. – 427 с. : іл.

538. Крушельницька, Л. І.

Рубали ліс... Спогади галичанки [про долю родин Крушельницьких і Левицьких] / Л. І. Крушельницька. – 4-е вид., опрац. – Київ : Астролябія, 2018. – 576 с.

539. Лильо, І. М.

Львівські епізоди грецького роду Лангішів у XVI–XVII ст. / І. М. Лильо // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – Вип. 22-23. – С. 50-58. – Бібліогр.: 30 назв.

540. Маринин, А. В.

Дворянский род Яшниковых / А. В. Маринин // Музейний вісник. – 2018. – № 18. – С. 98-104. – Бібліогр.: 23 назви.

541. Мариновський, Ю. Ю.

Семеренки/Симиренки з славетної Городищини. Родовід. XVIII–XX ст. / Ю. Ю. Мариновський. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 136 с. – (Батьківщина–2012 : альманах ; ч. II).

542. Мартинюк, Ю.

Визначні постаті роду Аркасів / Ю. Мартинюк // Емінак. – 2018. – № 3 (23), т. 1. –

С. 31-37. – Бібліогр.: 52 назви.

543. Марченко, Т. М.

Походження і структура прізвищ неурядової старшини Гетьманщини / Т. М. Марченко // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 433-450.

544. Махорін, Г. Л.

У світлі слави Рильських / Г. Л. Махорін. – Житомир : Євенок О. О., 2017. – 132 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 127-128.

545. Мацюк, Ю.

Подружнє життя князя Януша Острозького / Ю. Мацюк // Дубенський науковий вісник. – 2017. – **Вип. 1.** – С. 163-167. – Бібліогр.: 10 назв.

546. Мірошниченко, С. В.

Генеалогічні дослідження регіонального соціуму: історія роду Мальчевських / С. В. Мірошниченко // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54.** – С. 161-166. – Бібліогр.: 9 назв.

547. Модзалевський, В. Л.

Малоросійський родословник. Т. 1 : А – Д / В. Л. Модзалевський ; авт. передм. М. В. Бривко. – Передрук з вид. 1908 р. – Київ : Філюк О., 2017. – 540 с. : іл.

548. Напиткін, В. М.

Символіка Рівненської області : довідник / В. М. Напиткін, К. М. Богатов. – Хмельницький : Сторожук О. В., 2018. – 112 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 111.

549. Наш герб: українські символи від княжих часів до сьогодення / авт. тексту А. Гречило ; заг. ред., упоряд. Б. Завітій. – Київ : Родовід, 2018. – 400 с. : іл.

550. Нечитайло, В. В.

Каталог монет XVII ст. 1/24 талера карбованих у Речі Посполитій і на пов'язаних із нею територіях / В. В. Нечитайло, Є. І. Замеховський. – Київ : Майстер Принт, 2016. – 191 с. : іл.

551. Парамонов, А. Ф.

Борис Гринченко: матеріали к истории рода / А. Ф. Парамонов. – Харьков : Мадрид, 2017. – 43 с. : ил., портр. – (Откуда родом).

552. Петренко, О. С.

Генерал Валентин Естергазі та його родина – власники маєтків на Правобережній Україні / О. С. Петренко // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 121-125. – Бібліогр.: 16 назв.

553. Половець, В. М.

Династія качанівських благодійників [Тарновських] / В. М. Половець // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 142-149. – Бібліогр.: 23 назви.

554. Рачков, Є. С.

Символи та емблеми класичних університетів України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) / Є. С. Рачков ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. – 204 с. : іл. – Бібліогр.: с. 165-203.

555. Рід Щербаківських – звитязці української культури : матеріали Міжнар. науко-практ. конференції, Ружин, 22 верес. 2017 р. / упоряд. В. Митюк ; авт. передм. В. І. Сергійчук. – Вишгород : Сергійчук М. І., 2017. – 240 с. : іл.

556. Рудюк, В.

Походження роду князів Сангушків: литовсько-руська версія / В. Рудюк // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 38**. – С. 9-17. – Бібліогр.: 23 назви.

557. Ситий, І. М.

З історії сфрагістики Лівобережної України (друга половина ХVІІІ – перша чверть ХХ століття) / І. М. Ситий // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25**. – С. 263-272. – Бібліогр.: 31 назва.

558. Ситий, І. М.

Конотопські та Кролевецькі цехові прапори / І. М. Ситий // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 5**. – С. 48-54. – Бібліогр.: 15 назв.

559. Сінчук, І.

Печатка Володимира Всеволодовича Мономаха з Білорусі / І. Сінчук, В. Родін // Український нумізматичний щорічник. – 2018. – **Вип. 2**. – С. 52-69. – Бібліогр.: 39 назв.

560. Смуток, І. І.

Історія роду Дністриянських із Дністрика Дубового ХVІ–ХVІІІ ст. / І. І. Смуток // Літопис Бойківщини. – 2017. – **Ч. 1/92 (103)**. – С. 83-86. – Бібліогр.: 12 назв.

561. Солонські. Наша біографія / авт.-упоряд. Я. Г. Солонський. – Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2018. – 388 с. : іл.

562. Сухих, Л. А.

Про сфрагістичну і нумізматичну колекції Вадима Модзалевського / Л. А. Сухих // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25**. – С. 288-298. – Бібліогр.: 28 назв.

563. Теплова, І.

Історіографія дослідження роду Скадовських / І. Теплова // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18), т. 1**. – С. 112-116. – Бібліогр.: 55 назв.

564. Терлецький, М. М.

Становлення роду Драго-Сасів (гарт із минулих воєн). Ч. 4 / М. М. Терлецький. – Львів : ПАІС, 2018. – 224 с.

565. Томазов, В. В.

Бердянські купці Каралі (Караллі, Кораллі): історія грецького роду / В. В. Томазов // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 16**. – С. 140-150. – Бібліогр.: 15 назв.

566. Томазов, В. В.

Патони (Паттони) та Паттон-Фантон-де Веррайони: генеалогія роду / В. В. Томазов // Український історичний журнал. – 2018. – № 6. – С. 117-144. – Бібліогр.: 17 назв.

567. Томазов, В. В.

Патони: родинна хроніка / В. В. Томазов, М. Ф. Дмитрієнко ; Ін-т історії України НАН України. – Київ : Академперіодика, 2018. – 316 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 305-312.

568. Томазов, В. В.

Рід Патонів: історія та генеалогія / В. В. Томазов // Вісник НАН України. – 2018. – № 11. – С. 79-95. – Бібліогр.: 48 назв.

569. Усна історія: люди та долі / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини ; уклад.: Т. В. Кузнець, М. М. Рогожа, О. В. Скус та ін. – Умань : Сочінський М. М., 2018. – 132 с.

570. Хоптяр, Ю. А.

Дослідження родоводу Хоптярів (дев'ять поколінь) / Ю. А. Хоптяр // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 100-103. – Бібліогр.: 11 назв.

571. Хромова, І. К.

Нумізматичні студії в Україні: академічний вимір / І. К. Хромова // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 272-292. – Бібліогр.: 16 назв.

572. Чернецький, Є. А.

Красножони : [історія роду з Чернігівщини та Київщини] / Є. А. Чернецький, О. Л. Гурковська. – Біла Церква : Пшонківський О. В., 2018. – 86 с. : іл.

573. Чубіна, Т. Д.

Життя на грані фолу: Щенний Єжи Потоцький / Т. Д. Чубіна // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – **Чис. 28, вип. 12.** – С. 52-64. – Бібліогр.: 10 назв.

574. Шумейко, Н. М.

Вітальні поштівки початку ХХ століття у зібранні Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського (частина I) / Н. М. Шумейко, О. С. Сулима // Полтавський краєзнавчий музей : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. XII.** – С. 392-408. – Бібліогр.: 15 назв.

575. Шумило, С. В.

Тризуб з хрестом: сто років боротьби за право на існування / С. В. Шумило // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 148-161. – Бібліогр.: 43 назви.

Див. також №: 488, 501, 669, 776, 820, 881, 907, 926, 971, 979, 1044, 1261, 1524, 1544, 1551, 1734, 1758, 1777, 1865, 2035, 2104, 2109, 2142, 2543, 2605, 3443, 3980, 4026, 4280, 4337, 4390, 4400.

II ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

---

1. БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ

576. **Анотований каталог книжкових видань.** 2017 / Нац. акад. наук України ; упоряд.: М. В. Язвинська, Ю. В. Діденко. – Київ : Академперіодика, 2018. – 406 с.

Зі змісту: Археологія. – С. 5-14 ; Історія. – С. 138-183 ; Історичні науки. – С. 184-211 ; Культурологія. – С. 223-231.

577. **Археологія** у Національному історико-етнографічному заповіднику «Переяслав» : біобібліогр. покажчик / Нац. іст.-етногр. заповідник «Переяслав» ; упоряд.: Д. А. Тетеря, В. М. Білоусько ; наук. ред. О. В. Колибенко. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 228 с. : фот. – До 100-річчя музейної справи в Переяславі (1918–2018). – Імен. покажч.: с. 207-211.

578. **Бібліографія праць** професора Володимира Трофимовича, опублікованих у 2008–2017 рр. // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 23-26.

579. **Бібліографія професора** Потапенка Ярослава Олександровича // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.).** – С. 94-108.

580. **Бібліографія української бібліографії** (1810–1923) : наук.-допом. бібліогр. покажчик / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; упоряд. І. О. Негрейчук ; наук. ред. В. О. Кононенко. – Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2017. – 240 с.

581. **Видання з автографами** українських діячів науки і культури : каталог колекції Нац. іст. б-ки України. Вип. 1 / Нац. іст. б-ка України ; уклад. Н. О. Горська ; ред.: О. І. Марченко, С. І. Смілянець, К. Г. Таранюк-Русанівський. – Київ : Вид. дім «Вініченко», 2018. – 416 с. : іл. – До 80-річчя Національної історичної бібліотеки України.

582. **Галькевич, Т. А.**

Український друкований плакат 1950–1992 років з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : каталог : у 3 вип. / Т. А. Галькевич, О. М. Донець ; відп. ред. Г. М. Юхимець ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. – Київ, 2014 – 2018.

Вип. 3 : Український друкований плакат 1986–1992 років з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2018. – 464 с. : іл.

583. **Гутник, Л. М.**

Український кіноплакат 1947–1994 років з фондів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : наук. каталог / Л. М. Гутник ; авт. вступ. сл. С. В. Тримбач ; відп. ред. Г. М. Юхимець ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. – Київ : Академперіодика, 2018. – 576 с. : іл.

584. **З вінка шани Олесеві Гончару** : ретроспект. зб. бібліогр. видань (2003–2018 рр.) / Полтав. обл. б-ка для юнацтва ім. Олеса Гончара ; упоряд. Н. М. Требіна ; ред.

С. В. Сичова. – Полтава : АСМІ, 2018. – 123 с. : іл. – До 100-річчя від дня народження.

585. Зарубіжні періодичні видання у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та бібліотек наукових установ НАН України (надходження 2015–2016 рр.) : наук.-допом. бібліогр. покажчик / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України ; уклад.: І. А. Лавриненко, Є. А. Рибак, О. Б. Вихристюк. – Київ, 2018. – 223 с. – Алф. покажч. назв журналів: с. 162-214.

586. Історія науки і техніки в Україні : анот. каталог доктор. і кандидат. дис. вчених України, захищених в ДЕТУТі (2007–2017 рр.) / Держ. екон-технол. ун-т транспорту ; уклад.: О. Я. Пилипчук, О. О. Пилипчук ; відп. ред. О. Я. Пилипчук. – Київ : Талком, 2018. – 192 с. – Імен. покажч.: с. 192.

587. Історія України. 2017 : бібліогр. покажчик / Нац. іст. б-ка України ; упоряд.: Н. Г. Вощевська, О. В. Литвин, Т. А. Приліпко, Д. Г. Стегній, К. Г. Таранюк-Русанівський ; ред.: А. В. Скорохатова, З. Х. Мусіна ; наук. ред., вступ. слово Г. В. Боряк. – Київ : Вид. дім «Вініченко», 2018. – 640 с. – 80-річчю Національної історичної бібліотеки України присвячується.

588. Каталог видань Інституту історії України НАН України за 2017 рік / Ін-т історії України НАН України ; уклад.: Л. Я. Муха, І. Л. Островська. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2018. – 46 с.

589. Кореччина: минуле і сьогодення : наук.-допом. бібліогр. покажчик / Рівнен. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Л. М. Малишева, Т. В. Матушевська ; наук. ред. О. Л. Промська ; ред. З. М. Тирак ; відп. за вип. В. П. Ярошук. – Рівне : Волин. береги, 2017. – 188 с.

590. Курилишин, К. М.

Часопис «Діло» (Львів, 1880–1939 рр.) : матеріали до біобібліографістики / К. М. Курилишин ; Львів. нац. наук. б-ка України ім. Василя Стефаника НАН України. – Дрогобич : Коло, 2015 – .

Т. 4 : 1900–1904 рр. – 2018. – 824 с. – Імен. покажч.: с. 697-758. – Геогр. покажч.: с. 759-810.

591. Михайловський, В. М.

Бібліографія парламентаризму на українських землях до 1648 року: Польське королівство, Велике князівство Литовське, Річ Посполита / В. М. Михайловський. – Київ : Темпора, 2018. – 192 с. – (Студії з історії парламентаризму на українських землях в XIV–XX ст. ; т. II). – Імен. покажч.: с. 175-184. – Геогр. покажч.: с. 185-190.

592. Падюка, Н.

Австрійські топографічні карти українських земель (1870–1918): з фонду кабінету картографії Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника : бібліогр. покажчик / Н. Падюка, Т. Огородник ; Нац. акад. наук України, Львів. нац. наук. б-ка України ім. Василя Стефаника НАН України. – Львів, 2018. – 282 с. – Геогр. покажч.: с. 265-274. – Імен. покажч.: с. 275-279.

593. Прижиттєві видання класиків української літератури XIX – початку XX ст. : каталог колекції наук.-дослід. відділу стародруків, цінних та рідкісних видань Нац.

іст. б-ки України / Нац. іст. б-ка України ; уклад. Н. Д. Хівренко ; авт. вступ. слова О. В. Романенко ; ред.: О. І. Марченко, С. І. Смілянець ; графіч. дизайн К. Г. Таранюк-Русанівський ; відп. за вип. А. В. Скорохатова. – Київ, 2018. – 101 с. : портр.

594. Прикарпатський вісник НТШ. Думка (2008–2018): систематичний покажчик змісту : бібліогр. покажчик / Наук. т-во ім. Шевченка. Івано-Франків. осередок, Івано-Франків. обл. універс. наук. б-ка ім. Івана Франка. – Івано-Франківськ, 2018. – 56 с. – До 10-ліття часопису. – Імен. покажч.: с. 51-53.

595. Прикарпатський вісник НТШ. Слово (2008–2018): систематичний покажчик змісту : бібліогр. покажчик / Наук. т-во ім. Шевченка. Івано-Франків. осередок, Івано-Франків. обл. універс. наук. б-ка ім. Івана Франка ; уклад.: Н. В. Джус, О. Підгаєцька ; ред. Г. В. Горбань. – Івано-Франківськ, 2018. – 96 с. – До 10-ліття часопису. – Алф. покажч.: с. 88-94.

596. Прокопенко, Н.

«Наша культура» (Вінніпег, 1951–1953) : системат. покажч. змісту / Н. Прокопенко ; Львів. нац. наук. б-ка України ім. Василя Стефаника НАН України. – Львів, 2017. – 134 с.

597. Професори Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. 1918–2018 : біобібліогр. довідник / Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара ; редкол.: М. В. Поляков (голова) та ін. – 3-те вид., переробл. та допов. – Дніпро : Ліра, 2018. – 400 с. : іл.

598. Сакральні пам'ятки Хмельниччини : довід.-бібліогр. видання / Хмельниц. обл. універс. наук. б-ка ; авт.-уклад. В. Мельник. – Хмельницький : Стрихар А. М., 2018. – 68 с.

599. Скарбниця української культури : зб. наук. праць / Чернігів. іст. музей ім. В. В. Тарновського та ін. ; редкол.: О. Б. Коваленко (голова) та ін. – Чернігів, 2018. –

Вип. 19, спецвип. 2, ч. I : Каталог печатных книг Музея украинских древностей В. В. Тарновского. Составленный в 1901 году М. Н. и Б. Д. Гринченко. – 298 с.

Вип. 19, спецвип. 2, ч. II : Каталог печатных книг Музея украинских древностей В. В. Тарновского. Составленный в 1901 году М. Н. и Б. Д. Гринченко. – 226 с.

600. Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження : біобібліогр. покажчик / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: О. В. Сухомлинська, Л. Д. Березівська, Л. І. Страйгородська та ін. – Вінниця : Твори, 2018. – 395 с. – (Видатні педагоги світу ; вип. 12).

601. Сучасний дискурс Другої світової війни в російській науковій літературі та публіцистиці : бібліогр. покажчик / Ін-т історії України НАН України, Нац. іст. б-ка України ; упоряд. Д. Г. Стегній ; ред. З. Х. Мусіна ; наук. ред., авт. вступ. слова О. Є. Лисенко ; наук. консультант Г. В. Боряк ; відп. за вип. А. В. Скорохатова. – Київ, 2018. – 576 с.

602. Українська книга в Галичині, на Буковині, Закарпатті, Волині та в еміграції,

1914–1939 : бібліогр. покажчик / Львів. нац. наук. б-ка України ім. Василя Стефаника НАН України ; уклад.: Л. І. Ільницька (кер. проекту), Т. М. Дубова, Л.Я. Кужель та ін. – Львів, 2010 – .

Т. 4 : 1928–1931

кн. 1 : 1928–1929. – 2018. – 1930 с.

кн. 2 : 1930–1931. – 2018. – 1042 с.

603. Українські видавничі осередки в Німеччині, Франції та Чехословаччині у міжвоєнний період (1914–1939) : матеріали до бібліографії / Львів. нац. наук. б-ка України ім. Василя Стефаника НАН України ; уклад. О. І. Хміль ; підгот. М. В. Мовна. – Львів, 2018. – 108 с.

604. Українські газети 1898–2015 років, що виходили за межами України (з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) : каталог / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України ; уклад.: О. А. Вакульчук, О. С. Залізнюк, Л. А. Білименко. – Київ, 2018. – 474 с.

605. Умань: роки незалежності: до 400-річчя першої писемної згадки : бібліогр. покажчик / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Жовтий О. О., 2016. – 201 с.

606. Цінні видання кінця XIX – початку XX ст. з фонду Науково-технічної бібліотеки Національного авіаційного університету : ретросп. бібліогр. покажчик / Нац. авіац. ун-т. Наук.-техн. б-ка. – Київ, 2018 – . – До 85-річчя Національного авіаційного університету.

Ч. 1 : Авіація. Повітроплавання (1897–1940). – 151 с.

607. «Я з Вами по всі дні і до кінця віку». Блаженніший Патріарх Йосиф Сліпий (1892–1984) : бібліогр. покажчик / Терноп. обл. універс. наук. б-ка, Держ. архів Терноп. обл., Терноп. обл. краєзн. музей ; уклад. М. В. Пайонк ; вступ. пастирське слово Блаженнішого Святослава Шевчука ; кер. проекту, наук. ред. В. І. Вітенко ; ред. Г. Й. Жовтко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2017. – 272 с. : портр., фот. – (Родом з України ; вип. 10). – Імен. покажч.: с. 259-268.

608. Євгенія Ярошинська (1868–1904) : анот. бібліогр. покажчик / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича ; авт.-уклад.: В. Костик, Л. Костик, В. Бабич та ін. – Чернівці, 2018. – 108 с.

Див. також №: 120, 143, 144, 166, 197, 214, 251, 709, 1266, 2969.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ

609. Брехуненко, В. А.

Війна за свідомість. Російські міфи про Україну та її минуле / В. А. Брехуненко. – Київ, 2017. – 280 с. – Бібліогр.: с. 254-270 (392 назви).

610. Велика українська енциклопедія. Тематичний реєстр гасел з напрямку «Історичні науки» (Історія України. Всесвітня історія) / Держ. наук. установа «Енциклопедичне видавництво» ; уклад.: С. І. Гірік, А. М. Киридон, С. С. Троян та ін. – Київ,

2017. – 240 с.

611. Вортман, Д. Я.

Терра Усгаїніса. Історичний атлас України і сусідніх земель: від кімерійців до сьогодення / Д. Я. Вортман, Я. Гордієнко, М. Майоров. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 224 с. : іл., карт.

612. Вплив державного резерву на розвиток економіки України : монографія / Укр. держ. наук.-дослід. Ін-т Ресурс ; уклад.: М. П. Талавиря, В. В. Ващенко. – Ніжин : Лисенко М. М., 2016. – 254 с.

613. Гаврилів, І. О.

Україна – Росія: протиборство європейської та євразійської цивілізації / І. О. Гаврилів. – Львів : Левада, 2018. – 112 с.

614. Гринів, О. І.

Державний ренесанс нескореної нації: подолання комплексу малоросійства : претензійні нотатки / О. І. Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2018. – 396 с.

Зі змісту: Прорив нескореного духу. Українське січове стрілецтво в роки Першої світової війни. – С. 30-55 ; Національно-державне відродження в щоденникових записах Івана Боберського. – С. 55-68 ; Степан Бандера на політичній палітрі століття. – С. 68-88.

615. Грицак, Я. Й.

Розмови про Україну / Я. Й. Грицак, І. Хруслінська ; пер. з пол. Б. В. Матіяш. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 360 с.

616. Енциклопедія історії України. Україна – українці / Ін-т історії України НАН України ; ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – Київ : Наук. думка, 2018 – .

Кн. 1. – 606 с. : іл.

617. Магочій, П.-Р.

Україна. Історія її земель та народів / П.-Р. Магочій. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2017. – 812 с. : табл., карти. – Бібліогр.: с. 695-751. – Геогр. покажч.: с. 753-773. – Імен. покажч.: с. 774-790. – Предм. покажч.: с. 791-811.

618. Мороз, В. Я.

Україна у двадцятому столітті : у 3 кн. / В. Я. Мороз. – Львів : Ліга-Прес, 2005 – 2016.

Кн. 3 : 1953–2000 рр. – 2016. – 188 с.

619. Огієнко, І. І. (митрополит Іларіон)

Світільники землі української / І. І. Огієнко (митрополит Іларіон) ; упоряд., авт. передм. М. С. Тимошик. – Київ : Наша культура і наука, 2017. – 440 с. : іл. – (Фундація імені митрополита Іларіона (Огієнка) «Запізніле вороття». Серія II: Зарубіжні першодруки ; т. 13)

620. Пасічник, І. Д.

Український месіанізм : монографія / І. Д. Пасічник, П. М. Кральнок. – Київ : КНТ, 2018. – 220 с.

621. Сало, І. В.

Становлення економіки України. (Від Київської Русі до 1917 року) : монографія / І. В. Сало. – Суми : Університет. кн., 2018. – 300 с.

622. Фігурний, Ю. С.

Ідея соборності України: минуле і сьогодення / Ю. С. Фігурний // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 37.** – С. 50-62. – Бібліогр.: 16 назв.

623. Цвілюк, С. А.

Україна і «Русский мир». Важкий досвід співіснування: від «братского союза» до ненависті і масової українофобії : іст. нариси та наук. публіцистика / С. А. Цвілюк. – Одеса : Астропринт, 2016. – 522 с. : портр.

624. Шпорлюк, Р.

Формування модерних націй: Україна – Росія – Польща / Р. Шпорлюк ; пер. з англ.: Г. В. Касьянов та ін. – 2-ге вид. – Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 552 с. : табл. – Імен. покажч.: с. 540-551.

Зі змісту: Формування модерної України. – С. 331-533.

Населення. Демографія

625. Анцьшкін, И.

Євреї на Нікопольщині : іст.-публ. очерк / И. Анцьшкін. – Нікополь : Фельдман О. О., 2018. – 168 с.

626. Араджионі, М. А.

Професійний профіль та основні заняття греків-містян Криму наприкінці XIX – у першій половині XX ст. / М. А. Араджионі // Сходознавство. – 2017. – № 79. – С. 4-31. – Бібліогр.: с. 27-31.

627. Білобровець, О. М.

Мігрантський шлях польського населення українськими землями / О. М. Білобровець // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 336-340. – Бібліогр.: 25 назв.

628. Бобылева, С. И.

На Рейне и Днепре: опыт непредвзятой германистики : сб. науч. трудов [з історії німецького населення України] / С. И. Бобылева. – Дніпро : Лира, 2017. – 1016 с.

629. Булгар, С. С.

История гагаузов Украины / С. С. Булгар. – Одесса : Астропринт, 2017. – 474 с. : ил., табл., портр.

630. Васильчук, В. М.

Історичні шляхи німців в Україні / В. М. Васильчук // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 145-153. – Бібліогр.: 22 назви.

631. Воротняк, І. Д.

Єврейське населення Буковини: вплив стереотипів на міжетнічну взаємодію /

І. Д. Воротняк, Н. В. Стрельчук // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології : зб. наук. пр. – 2017. – Т. 2 (44). – С. 258-289. – Бібліогр.: 33 назви.

632. Гладун, О. М.

Нариси з демографічної історії України ХХ століття : монографія / О. М. Гладун. – Київ, 2018. – 224 с.

633. Деркач, С. С.

Демографічні процеси населення Київщини в другій половині ХХ – на початку ХХІ століття : монографія / С. С. Деркач ; Ін-т міжнар. туризму. – Київ, 2017. – 278 с. : табл.

634. Діденко, Л. М.

Німці в Україні / Л. М. Діденко // Юр'ївський літопис. – 2016. – № 15. – С. 39-41.

635. Зуб, Н. Н.

Киевские азербайджанцы: к проблеме статистики и идентификации (начало ХХ века) / Н. Н. Зуб // Кавказознавчі читання : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. семінару. – Ніжин, 2018. – С. 78-90.

636. Кононенко, В. В.

Єврейське населення Поділля (40-і рр. ХХ ст. – початок ХХІ ст.) : монографія / В. В. Кононенко ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – 369 с. : табл. – Імен. покажч.: с. 353-357.

637. Литовці Дніпропетровщини: історія та сучасність : докум. нариси / упоряд. Г. Хмель-Дунай. – Київ : Фенікс, 2018. – 120 с. : фот.

638. Мельничук, Р.

Історія галицьких караїмів на сторінках журналу «Awazumyz» / Р. Мельничук, О. Януш // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 184-189. – Бібліогр.: 13 назв.

639. Надольська, В. В.

Документи Державного архіву Волинської області як джерело до вивчення історії єврейської громади Олики (кінець ХVІІІ – 30-ті рр. ХХ ст.) / В. В. Надольська // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 149-154. – Бібліогр.: 34 назви.

640. Пачковська, О. Л.

Особливості та проблеми єврейської колонізації Півдня України очима сучасників / О. Л. Пачковська // Запорожские еврейские чтения : сб. ст. и материалов. – Днипро, 2018. – С. 54-66.

641. Подорож із «Українсько-єврейською зустріччю» від давнини до 1914 року / авт. А. Родал ; пер. з англ. В. Старко. – Київ : Вольф, 2018. – 168 с. : іл., карти. – Бібліогр.: с. 166.

Зі змісту: Євреї й українці в Речі Посполитій (1569–1795). – С. 17-25 ; Єврейські лжемесії на українських землях. – С. 7-79 ; Поляки, українці та євреї в політиці австрійської Галичини. – С. 139-142 ; Українсько-єврейська політична й громадянська співпраця в Галичині й на Буковині. – С. 142-150.

642. Поляки в Ніжині : історія та сучасність / Ніжин. культ-просвіт. спілка громадян пол. походж. «Астер», Центр пол. культури в м. Ніжин ; редкол.: Ф. Ф. Белінська (голова) та ін. ; упоряд.: Ф. Ф. Белінська, М. М. Наконечна. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2018. – 280 с. : іл.

643. Рошко, К. М.

Формування етнічного складу населення на території Південної України (кінець XIX – початок XX ст.) / К. М. Рошко // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 30-32. – Бібліогр.: 10 назв.

644. Скляр, В. М.

Етномовний склад населення України: наслідки російщення / В. М. Скляр // Народна творчість та етнологія. – 2018. – **№ 3.** – С. 31-41. – Бібліогр.: 31 назва.

645. Ткач, В. М.

Організація національно-культурного життя поляків Чортківщини у 1989–2017 рр. / В. М. Ткач // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3.** – С. 146-149. – Бібліогр.: 16 назв.

646. Федака, С. Д.

Русини: етнонім і його наповнення / С. Д. Федака // Стратегічні пріоритети. Серія: Політика. – 2017. – **№ 1.** – С. 31-38. – Бібліогр.: с. 38.

647. Чехи на теренах Волині : матеріали Міжнар. наук. іст.-краєзн. конф., присвяч. 150-річчю переселення чехів на Волинь, 100-річчю утворення Чехословаччини та 75-річчю Малинської трагедії (12 лип. 2018 р., м. Дубно). – Рівне : Дятлик М. С., 2018. – 116 с. : іл.

648. Шульга, С. А.

Волинські чехи: національна ідентичність та історична пам'ять / С. А. Шульга // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **Спец. вип.** – С. 109-116. – Бібліогр.: 31 назва.

Див. також №: 493, 498, 722, 737, 741, 859, 865, 937, 938, 943, 980, 994, 1011, 1018, 1037, 1055, 1318, 1688, 1828, 2059, 2299, 2352, 2640, 3479, 4028, 4267, 4323.

3. ІСТОРІЯ ВІЙСЬКОВОЇ СПРАВИ

649. Баров, В. В.

Дніпро в тактичних планах повстанців Північної України 1919–1921 рр. / В. В. Баров // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 1-2.** – С. 369-375. – Бібліогр.: 47 назв.

650. Баров, В. В.

Флотилії українських отаманів та бойові дії на Дніпрі 1919–1921 рр. / В. В. Баров // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 26-34. – Бібліогр.: 17 назв.

651. Бір'юва, О. Ю.

Оборонні лінії Слобожанщини / О. Ю. Бір'юва // Культурологія та соціальні комуні-

кації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. – Харків, 2018. – С. 79-80.

652. Булавін, О. О.

Розвідники Черкащини. Люди і долі : зб. док. нарисів / О. О. Булавін. – Луцьк, 2017. – 104 с.

653. Войтович, Л. В.

Історія війн і військового мистецтва : у 3 т. / Л. В. Войтович, В. Є. Голубко. – Харків : Фоліо, 2017 – .

Т. 2 : Від професійних найманих армій до масових (мобілізаційних) армій (початок XVI – початок XX ст.). – 2018. – 972 с. : іл.

654. Гвоздь, В. І.

Історичні, правові і політичні аспекти розвідувальної діяльності держави : монографія / В. І. Гвоздь. – Київ : Борисфен Інтел, 2018. – 576 с.

655. Горак, В. С.

Федір Гребенко. Бойовий шлях українського воєначальника / В. С. Горак. – Київ : Фоліант, 2017. – 55 с. – Бібліогр.: с. 53-54 (18 назв).

656. Гриценко, І. В.

Український Державний Флот в 1917–1919 рр. : історія його становлення, військово-політичної боротьби та занепаду / І. В. Гриценко. – Київ : Філюк О., 2018. – 228 с. : іл.

Зі змісту: Чорноморський флот в часи Центральної Ради в 1917 році. – С. 7-36. – Бібліогр.: 109 назв ; Створення флоту Української Народної Республіки, його збройна та політична боротьба (листопад 1917 – травень 1918 рр.). – С. 37-82. – Бібліогр.: 185 назв ; Український Державний Флот в Севастополі та Криму. – С. 83-115. – Бібліогр.: 106 назв.

657. Громенко, С. В.

Забута перемога. Кримська операція Петра Болбочана 1918 року / С. В. Громенко. – Київ : К.І.С., 2018. – 266 с. : іл. – Бібліогр.: 36 назв.

658. Дем'янчук, В. В.

Кременчуцькі військові госпіталі російсько-турецької війни 1877–1878 рр. / В. В. Дем'янчук // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 64-65.

659. Дихтярь, А. В.

Казачество по обе стороны фронта / А. В. Дихтярь. – Мариуполь : ППНС, 2017. – 507 с. : ил., карты, портр. – Библиогр.: с. 496-505.

660. Дьомін, С. І.

Українські козаки, 1775–1945: від чорноморців до кубанців : (ілюстр. військ.-іст. довідник) / С. І. Дьомін, С. В. Кочкін. – Київ : АртЕк, 2017. – 215 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 212-213.

661. Задунайський, В. В.

Деякі аспекти впливу українських козацьких традицій та історичної пам'яті на військове будівництво за часів революції 1917–1921 рр. / В. В. Задунайський // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – Спец. вип. – С. 230-237. – Бібліогр.: 17 назв.

662. Задунайський, В. В.

Козацькі стратегії і стратегеми під час кампанії 1649 р. та їхні аналоги у «Стратегемах» Секста Юлія Фронтіна / В. В. Задунайський // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – № 2 (63). – С. 31-44. – Бібліогр.: 20 назв.

663. Задунайський, В. В.

Подібні й відмінні риси військової структури Дунайського і Чорноморського козацьких військ / В. В. Задунайський, Д. Задунайський // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – Т. 43. – С. 57-64. – Бібліогр.: 16 назв.

664. Зварич, Р. В.

УВО як об'єкт окружного судівництва в державній політиці Другої Речі Посполитої у 1920–1930-х роках (на прикладі Станіславівського воєводства) / Р. В. Зварич // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 1. – С. 14-26. – Бібліогр.: 7 назв.

665. Історія зброї та військової справи : альманах. – Київ : Філюк О., 2017 – .

Вип. 1, ч. 1 : Епоха ранньої залізної доби. – 116 с.

Вип. 1, ч. 2 : Епоха Давньої Русі. – 120 с. : іл.

666. Історія українського війська : [від найдавніших часів до сьогодення] / М. Відейко ; ред. В. Павлов. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 415 с. : іл., табл., портр. – До 80-річчя виходу в світ «Історії українського війська» Івана Крип'якевича.

667. Крылатый Мелитополь. Из истории военно-транспортной и спортивной авиации в медовом городе (от У-2 до Ил-76) / В. И. Резник, Т. В. Полушкіна, В. Т. Блюмский. – Мелитополь : Изд. дом Мелитоп. гор. типогр., 2018. – 418 с. : ил.

668. Кужельна, О. В.

Шостенський військовий комісаріат у 1919–1921 роках / О. В. Кужельна // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 284-290. – Бібліогр.: 33 назви.

669. Лазарович, М. В.

Ідеологія Українських січових стрільців крізь призму їхньої атрибутики / М. В. Лазарович // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 60-66. – Бібліогр.: 30 назв.

670. Лісіна, С. О.

Теоретичні праці членів ОУН щодо формування української регулярної армії / С. О. Лісіна // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2016. – Вип. 3, № 1. – С. 63-67. – Бібліогр.: 23 назви.

671. Ложешник, А. С.

Козацька старшина Бузького козацького війська: особливості етнічного та соціального складу / А. С. Ложешник, О. С. Ложешник // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 174-185. – Бібліогр.: 28 назв.

672. Лозинський, А. Ф.

Українці в системі кадрового забезпечення сухопутних військ збройних сил Російської імперії наприкінці XIX – початку XX ст. / А. Ф. Лозинський // Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 27.** – С. 46-70.

673. Лозинський, А. Ф.

Українці в складі допоміжних підрозділів та добровольчих частин російської армії напередодні Першої світової війни / А. Ф. Лозинський // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 44.** – С. 83-91. – Бібліогр.: с. 90-91.

674. Луговий, Б. В.

Система військової освіти і аспекти виховання кантоністів у Києво-Подільських військових поселеннях / Б. В. Луговий // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 117-121. – Бібліогр.: 11 назв.

675. Мальченко, О. Є.

Київський артилерійський арсенал у другій половині XVII ст. / О. Є. Мальченко. – Київ, 2017. – 527 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 486-504 (391 назва). – Імен. покажч.: с. 507-519.

676. Мамчак, М. А.

Україна: шлях до моря. Історія Українського флоту : іст. нарис / М. А. Мамчак. – 2-ге вид., допов. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. – 408 с. : іл. – (Морська бібліотека).

677. Мараєв, В. Р.

«Кам'янецька доба» військово-повітряного флоту УНР (літо–осінь 1919 р. / В. Р. Мараєв // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 284-291. – Бібліогр.: 17 назв.

678. На шляху до гетьманства. Павло Скоропадський і Меджибіж : зб. наук. і краєзн. ст., які опублік. у Наук. вісн. «Межибіж» у 2009–2017 рр. [присвяч. 100-річчю I-го Українського корпусу під командуванням П. Скоропадського] / упоряд.: І. В. Западенко, О. Г. Погорілець, С. А. Щур. – Хмельницький : Мельник А. А., 2017. – 79 с. : іл., портр.

679. Новоград-Вольнський укріпленний район. 1932–1941 : история создания, довоенная служба, боевое применение / А. Л. Крещанов, А. М. Верхоланцев, С. А. Гераймович. – Житомир : Вольнь, 2017. – 360 с. : ил., табл.

680. Олійник, С. Д.

За свободу і демократію : зб. вибр. статей / С. Д. Олійник. – Київ : Борисфен Інтел, 2018. – 176 с.

Зі змісту: Становлення і розвиток українських збройних сил. – С. 19-90 ; Закерзоння. З історії боротьби УПА [1944–1947]. – С. 111-145 ; Ukrainian Insurgency in Poland: 1944–1947. – С. 146-175.

681. Польсько-українська військова співпраця протягом історії : матеріали конф., Київ, 16 груд. 2015 р. / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.» ; наук. ред. О. А. Алфьоров. – Київ, 2018. – 264 с.

682. Полянський, О. А.

Полковник Петро Болбочан в Українській Революції 1917–1921 рр. / О. А. Полянський // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 94-102. – Бібліогр.: 24 назви.

683. Рябуха, І. М.

Морська освіта у діяльності адміралів Чорноморського флоту, військових губернаторів і морських міністрів (в імперську добу) / І. М. Рябуха. – Херсон : Айлант, 2018. – 180 с. : портр. – Бібліогр.: 56 назв.

684. Савчук, П. О.

Дубенський форт: історична і військова цінність / П. О. Савчук // Дубенський науковий вісник. – 2017. – **Вип. 1.** – С. 83-85. – Бібліогр.: 10 назв.

685. Сидоренко, А.

Постать М. Омеляновича-Павленка в контексті Української революції 1917–1921 рр. / А. Сидоренко // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 1 (6).** – С. 88-93. – Бібліогр.: 17 назв.

686. Сокирко, О. Г.

На варті булави. Надвірні війська українських гетьманів середини XVII – другої половини XVIII ст. / О. Г. Сокирко. – Київ : Темпора, 2018. – 184 с. : іл. – Бібліогр.: с. 170-173.

687. Срібняк, І. В.

Кам'янецька Піша Юнацька Школа Армії УНР у січні–травні 1921 р.: початок інтернування в Польщі («ланцутська доба») / І. В. Срібняк // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 38-43. – Бібліогр.: 13 назв.

688. Тинченко, Я. Ю.

1919. Дієва армія УНР, листопад 1918 – листопад 1919 р. / Я. Ю. Тинченко. – Київ : Темпора, 2017. – 164 с. : іл. – (MILITARIA UCRAINICA). – Бібліогр.: 144 назви.

689. Тинченко, Я. Ю.

Лицарі Зимових походів 1919–1922 рр. / Я. Ю. Тинченко ; ред. Л. Марченко. – Київ : Темпора, 2017. – 760 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 679-727.

690. Ткачук, П. П.

Артилерія Галицької армії: формування, структура, озброєння / П. П. Ткачук, Л. П. Кривизюк // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 79-88. – Бібліогр.: 36 назв.

691. Ткачук, П. П.

Проблема співпраці з артилерією в українській авіації у 1917–1920 рр. / П. П. Ткачук, А. І. Харук // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 30.** – С. 127-135. – Бібліогр.: 15 назв.

692. Ткачук, П. П.

Українські полководці на чолі Сухопутних військ Збройних Сил Російської імперії в роки Першої світової війни / П. П. Ткачук, А. Ф. Лозинський // Військово-науковий

вісник. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 3-20.

693. Токарев, С. А.

Коропська сотня Ніжинського полку у другій половині XVII – XVIII ст. / С. А. Токарев ; Навч.-наук. ін-т історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Десна Поліграф, 2016. – 119 с. : іл., табл., портр. – Бібліогр.: с. 105-119 (190 назв).

694. Харук, А. І.

Виробництво в Україні двигунів для бойової авіації: ранній етап / А. І. Харук // Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 250-258.

695. Чапала, М. М.

«Компанейские три полка учредитъ совсем регулярными...». К истории 9-го гусарского Киевского полка / М. М. Чапала. – Москва : Фонд «Рус. витязи», 2018. – 64 с. : ил. – (Ратное дело).

696. Щеглов, А. Ю.

Культурне життя Львівського гарнізону та його військові традиції (1921–1939 рр.) / А. Ю. Щеглов // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 150-160. – Бібліогр.: 60 назв.

697. Щеглов, А. Ю.

Організація навчально-виховного процесу та повсякденне життя вихованців Кадетського корпусу у Львові (1921–1939 рр.) / А. Ю. Щеглов // Військово-науковий вісник. – 2016. – **Вип. 25.** – С. 198-213.

698. Юрова, Т. М.

Однострій українських вояків від Першої до Другої світової війни : монографія / Т. М. Юрова. – Київ : Філюк О., 2016. – 398 с. : іл. – Бібліогр.: с. 326-367.

Див. також №: 75, 222, 295, 310, 337, 338, 341, 347, 349, 452, 813, 936, 989, 1050, 1131, 1132, 1547, 1567, 1579, 1846, 1857, 1864, 1913, 1920, 2048, 2085, 2316, 2372, 2387, 2404, 2530, 2580, 2583, 2597, 2617, 2647, 2661, 2670, 2683, 2692, 2699, 2723, 2727, 2735, 2736, 2739, 2741, 2742, 2771, 2777, 2782, 2787, 2803, 2947, 3007, 3177, 3183, 3438, 3604, 3637, 3977, 4021, 4022, 4024, 4027, 4270, 4427.

4. ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

699. Ващенко, А. П.

Кость Кушнір-Марченко та Софія Терещенко як фундатори історичного краєзнавства Черкащини / А. П. Ващенко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 124-129. – Бібліогр.: 11 назв.

700. 250 років Барській конфедерації : матеріали міжнар. наук. іст.-краєзн. конференції, 11 трав. 2018 р., м. Бар / Польський Дім у м. Бар, Бар. рай. культ.-освіт. т-во поляків ім. Конфедератів Барських та ін. ; редкол.: С. Д. Гальчак (голова), А. В. Войнаровський, К. В. Завальнюк та ін. – Вінниця : Балюк І. Б., 2018. – 192 с.

701. Камінська, Л.

Краєзнавча скарбниця Ігоря Лозов'юка / Л. Камінська, Ю. Пшеничний // Дубенський науковий вісник. – 2017. – **Вип. 1.** – С. 117-126. – Бібліогр.: 11 назв.

702. Коваль, О. В.

Роль Ю. Й. Сіцінського у становленні краєзнавчого руху на Поділлі наприкінці XIX – початку XX ст. / О. В. Коваль // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 104-109. – Бібліогр.: 17 назв.

703. Перші Янківські краєзнавчі читання : матеріали 1-ої краєзн. конф. «Північна Донеччина: з минулого до сьогодення», з нагоди 105-річчя від дня народж. Заслуж. краєзнавця Донец. обл. М. Янка, Краматорськ, 28 жовт. 2017 р. / Нац. спілка краєзнавців України, Краматор. міська громад. орг. «Клуб «Краєзнавець». – Житомир : Євенок О. О., 2017. – 398 с. : іл., портр.

704. Павло Андрійович Сапухін: портрет розбудовника краєзнавства на Сумщині / уклад. Л. П. Сапухіна ; авт.-уклад.: О. М. Малиш, О. К. Линник. – Суми : Триторія, 2018. – 176 с. : іл., портр. – (До 125-річчя від дня народження дослідника).

705. Севастьянов, О. В.

З'їзди Товариства з вивчення Криму (1927, 1929 рр.) як відображення тенденцій розвитку вітчизняного краєзнавчого руху 20-х рр. XX ст. / О. В. Севастьянов // Питання історії науки і техніки. – 2018. – № 3. – С. 24-33. – Бібліогр.: 17 назв.

706. Слідами історії Жмеринського краю : матеріали першої Жмерин. наук.-краєзн. конференції, 23 берез. 2018 р. / Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; редкол.: С. Д. Гальчак (голова) та ін. – Жмеринка ; Вінниця, 2018. – 436 с.

707. Українське краєзнавство в соціокультурному просторі: історичні ретроспекції та виклики сучасності : зб. матеріалів XIV Всеукр. наук. іст.-краєзн. конференції, присвяч. 160-річчю від дня народження Івана Франка та 150-річчю від дня народження Михайла Грушевського, Київ, 25 листоп. 2016 р. / Нац. спілка краєзнавців України, Ін-т історії України НАН України та ін. ; редкол.: Б. І. Андрусішин та ін. ; упоряд.: В. І. Дмитрук та ін. ; ред. О. П. Реєнт. – Київ : Укр. пропілеї, 2017. – 250 с.

708. VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України : матеріали та документи, 23 січ. 2017 р., Київ / Нац. спілка краєзнавців України ; упоряд.: В. І. Дмитрук, Р. В. Маньковська, В. І. Милько. – Київ, 2018. – 269 с. : іл.

709. Щербина, М.

Краєзнавці Городищини : біобібліогр. довідник / М. Щербина ; упоряд. О. М. Покась. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 116 с. : фот.

Див. також №: 67, 256, 289, 465, 928, 3318, 3396.

Історія окремих регіонів

710. Адміністративно-територіальний поділ Київщини. 1471–1918 роки : довід-

ник / Держ. архів Київ. обл. ; авт.-упоряд. М. М. Корінний ; редкол.: С. А. Каменева та ін. – Біла Церква : Пшонківський О. В., 2017. – 288 с. : іл. – Показч.: с. 209-286.

711. Бармак, М. В.

Соціальна структура, адміністративний та економічний аспекти міст Волинської губернії (друга половина XIX – початок XX ст.) : монографія / М. В. Бармак, Н. М. Шкільнюк. – Тернопіль, 2018. – 296 с.

712. Бацвін, М. Я.

Особливості конструктивних типів господарських будівель Опілля 30-х рр. XX ст. (на матеріалах Рогатинського та Галицького районів) / М. Я. Бацвін // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Київ, 2016. – С. 7-18. – Бібліогр.: 27 назв.

713. Белочкіна, Ю. В.

Всё о Крыме : история, достопримечательности / Ю. В. Белочкіна. – 2-е изд., испр. и доп. – Харьков : Фолио, 2018. – 249 с. : ил.

714. Березницький, М. О.

Кодимська розмаїтість (47 запитань про Кодиму) : іст-краєзн. есе про річку Кодиму та Кодим. край / М. О. Березницький. – Одеса : Прес-кур'єр, 2018. – 376 с.

715. Бірзова, О. Ю.

Слобожанщина: адміністративні й соціальні зміни протягом другої половини XVII – першої половини XVIII ст. / О. Ю. Бірзова // Гілея. – 2018. – **Вип. 137**. – С. 7-10. – Бібліогр.: 10 назв.

716. Бірзова, О. Ю.

Цукрові перлини Слобожанщини / О. Ю. Бірзова // Історичні студії суспільного прогресу. – 2016. – **Вип. 4**. – С. 20-25. – Бібліогр.: 8 назв.

717. Бойківщина на сторінках «Кривавої книги» уряду ЗУНР, 1921 р. : [фрагмент книги, написаний урядом ЗУНР в екзилі] // Літопис Бойківщини. – 2017. – **Ч. 1/92 (103). – С. 33-40.**

718. Вавренчук, М. М.

Вірні присязі. Учасники національно-визвольного руху. Рожищенський район, Волинська область (1917–1960) : довідник / М. М. Вавренчук. – Луцьк : Терен, 2017. – 301 с. : іл., портр. – (75-й річниці створення Української повстанської армії присвячується).

719. Водотика, С. Г.

Нарис історії Херсонщини. Давній час / С. Г. Водотика. – Київ : Філюк О., 2016. – 236 с. : іл. – Бібліогр.: 89 назв.

720. Волос, О. В.

До історії прикодимських поселень Миколаївщини / О. В. Волос // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 86-96. – Бібліогр.: 26 назв.

721. Галецька, Я. С.

Історія Поділля в працях польських вчених і краєзнавців I пол. XIX ст. / Я. С. Галецька // Intermagnum: історія, політика, культура. – Житомир, 2017. – **Вип. 4.** – С. 79-89. – Бібліогр.: 17 назв.

722. Гнедашев, В. Н.

Болгарские переселенцы в Акимовском районе. История сел, ими основанных, а также судьбы людей, в этих селах родившихся и проживающих / В. Н. Гнедашев. – Мелитополь : Мелитоп. гор. тип., 2017. – 90 с. : ил.

723. Голиш, Г. М.

Подорож Златокраєм. Нарис історії Золотоніщини та її поселень від давнини до сьогодення / Г. М. Голиш, Л. Г. Лисиця. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 580 с. : іл., фот.

724. Горохівський, П. І.

Боротьба за владу на Христинівщині у 1917–1920 рр. / П. І. Горохівський // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 57-62. – Бібліогр.: 21 назва.

725. Гриценко, А. П.

Заснування населених пунктів Глухівщини у другій половині XVII століття в результаті переселення жителів Правобережжя України / А. П. Гриценко // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 104-107. – Бібліогр.: 23 назви.

726. Гуцульщина очима Сеньковського / упоряд.: В. І. Ковтун, М. В. Савчук, М. Близнюк. – Коломия : Вік, 2016. – 88 с. : фот. – (Українське мистецтво у старій листівці ; вип. 8).

727. Гуцульщина у світобаченні Станіслава Вінченза : зб. матеріалів наук.-теорет. конф. з міжнар. участю, присвяч. 130-літтю від дня народж. пол. письменника С. Вінченза, смт Верховина, 30 листоп. 2018 р. / Івано-Франків. обл. універс. наук. б-ка ім. Івана Франка ; ред. Г. В. Горбань. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. – 81 с.

728. Діденко, Я. Л.

Повернення із забуття. Чигиринщина в подорожніх нотатках відомих особистостей XVIII – I половини XX століття (нові імена) / Я. Л. Діденко // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 107-112. – Бібліогр.: 16 назв.

729. Довжук, І. В.

Донбас та його міста в першій половині XIX ст. / І. В. Довжук // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 23-36. – Бібліогр.: 11 назв.

730. Жам, О. М.

До історії розвитку борошномельного виробництва у Чигиринському повіті Київської губернії / О. М. Жам // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 52-59. – Бібліогр.: 22 назви.

731. Зосімович, О. Ю.

Адвокатура Волинської губернії: від прокураторів до присяжних повірених / О. Ю. Зосімович // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 5-12. – Бібліогр.: 24 назви.

732. Калюк, М. О.

Афганські дороги : [книга пам'яті уродженців Кролевецького р-ну Сум. обл., спогади учасників бойових дій] / М. О. Калюк. – Ніжин : Лисенко М. М., 2016. – 351 с. : іл., портр. – До 25-річчя виводу військ із Демократичної Республіки Афганістан. – Бібліогр.: с. 350 (11 назв).

733. Ключник, Л. В.

Чигиринщина початку 20-х років ХХ століття: політична та економічна ситуація в краї / Л. В. Ключник // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 68-74. – Бібліогр.: 13 назв.

734. Книга пам'яті України. Звитязці: Київська область / голов. редкол.: В. Д. Конашевич та ін. ; обл. редкол.: М. С. Томашов та ін. – Київ : Ліра-К, 2008 – .

Т. 7 : Місто Ірпінь. Селища міського типу Ворзель, Гостомель, Коцюбинське. Макарівський район, Миронівський район. – 2016. – 768 с.

Т. 9 : Місто Переяслав-Хмельницький. Переяслав-Хмельницький район. Місто Ржищів. Ставищенський район. – 2017. – 776 с.

Т. 10 : Поліський район. Рокитнянський район. Сквирський район. – 2017. – 800 с.

Т. 11 : Місто Славутич. Таращанський район. Тетіївський район. – 2018. – 640 с.

735. Книга пам'яті України: Миколаївська область / Обл. центр пошук. дослідж. та ред.-видав. діяльності ; обл. редкол.: О. Ю. Савченко та ін. – Миколаїв : Ліон, 1995 – . **Т. 16.** – 2018. – 412 с.

736. Коваль, Р. М.

Сумщина в боротьбі : біографії, історії, спогади / Р. М. Коваль, В. І. Моренець, Ю. П. Юзич. – Київ : Іст. клуб «Холодний Яр», 2017. – 484 с. – (Видатні українці ; кн. 9).

737. Козленко, П. Е.

Экзистенциальные основания еврейских земледельческих колоний Балтского уезда Подольской губернии / П. Е. Козленко. – Одесса : Экология, 2017. – 190 с. : ил., портр. – Бібліогр.: с. 184-190 (133 назви).

738. Козурак, М.

Закарпатська Гуцульщина: Рахівщина / М. Козурак // Пам'ятки України : наук. альманах. – 2018. – № 4-6. – С. 3-19.

739. Корнієнко, О. М.

Мартиролог мешканців Сумської області, які загинули у локальних війнах і закордонних збройних конфліктах / О. М. Корнієнко. – Суми : Мрія, 2018. – 108 с. : фот. – Імен. покажч.: с. 97-102.

740. Кріль, М. М.

Тернавський край: історія Тернави, Поляни, П'ятниці та Рожевого / М. Кріль. – Львів : Левада, 2018. – 448 с. : іл. – (Отчий Край). – Бібліогр.: с. 399-405. – Імен. покажч.: с. 406-433. – Геогр. покажч.: с. 434-442.

741. Культурний простір бессарабських болгар / О. П. Берестецька, М. М. Іванов, Г. Казанджієв та ін. ; ред. Т. С. Шевчук. – Болград : Ірбіс, 2018. – 204 с.

742. Кушніренко, І. К.

Історія Гуляйпільського краю : навч. посібник / І. К. Кушніренко, О. І. Горпинич. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2018. – 267 с. : іл.

Зі змісту: Розділ III. Боротьба за Українську Державність (квітень 1918–1921 рр.). – С. 95-134.

743. Кушніренко, І. К.

Люди Приютненського степу : сторінки історії сіл та господарств Приютненської сільської ради Гуляйпільського району Запорізької області / І. К. Кушніренко. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2018. – 368 с. : іл.

744. Левченко, Н. Б.

Марко Вовчок на Богуславщині / Н. Б. Левченко // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – Т. 44. – С. 118-137. – Бібліогр.: 29 назв.

745. Леснича, П. С.

Просторова семантика міст Волинської губернії (друга половина XIX – початок XX ст.) / П. С. Леснича // Гілея. – 2018. – Вип. 128. – С. 16-19. – Бібліогр.: 24 назви.

746. Ложешник, О. С.

Роль чорноморських козаків у заснуванні населених пунктів на території сучасної Одещини кінця XVIII – початку XIX ст. / О. С. Ложешник // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – Вип. 4. – С. 83-93. – Бібліогр.: 25 назв.

747. Махорін, Г. Л.

Історико-краєзнавчі студії з минулого Ружинщини : [історія сіл Вчорайшого, Ружина, Ярославки] / Г. Л. Махорін. – Житомир : Євенок О. О., 2017. – 185 с. : іл., портр.

748. Михайлюк, Ю. М.

Соціальна сфера розвитку Черкащини в добу класичного середньовіччя / Ю. М. Михайлюк // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – Вип. 12. – С. 61-67. – Бібліогр.: 17 назв.

749. Мінська, О. І.

Нотатки до життя сільського населення Чигиринщини у 40–60 рр. XX століття: святкування Нового року та Різдва / О. І. Мінська // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 101-108. – Бібліогр.: 29 назв.

750. Міста і містечка Поділля від доби Середньовіччя до початку XX ст. : матеріали наук. конф., 24-25 верес. 2015 р. / Вінниц. обл. краєзн. музей ; наук. ред. В. Колесник. – Вінниця : Нілан, 2016. – 639 с. : іл., табл., портр. – (Подільська старовина). – Геогр. покажч.: с. 627-629.

751. Мокрицький, Г. П.

Європейська Житомирщина. Український вимір. Національно-визвольні змагання українців: постаті, події, міста і села : іст.-краєзн. та біогр. словник / Г. П. Мокрицький, Р. Ю. Кондратюк. – Житомир : Волинь, 2017. – 160 с.

752. Мошик, І. В.

Формування місцевих органів радянської влади на Глухівщині у 20-ті роки ХХ ст. / І. В. Мошик // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 300-304. – Бібліогр.: 18 назв.

753. Негер, О. Б.

Українська урбанонімія Закарпаття у ХХ – на початку ХХІ ст. / О. Б. Негер. – Ужгород : Рік-У, 2018. – 200 с. – Бібліогр.: с. 160-179. – Дод.: с. 180-199.

754. Ніколаєва, А.

Народна медицина та ветеринарія на теренах Березнівського району Рівненської області / А. Ніколаєва // Літопис Березнівщини. – 2017. – **Вип. III.** – С. 106-132.

755. Обпалені «мирним атомом» : книга слави і пам'яті ліквідаторів Чорнобильської катастрофи Зарічнен. р-ну Рівнен. обл. / редкол.: Л. В. Гричина, Н. В. Жданюк, Т. Д. Кидун ; відп. за вип. Ю. М. Полховський. – Рівне : Волин. обереги, 2018. – 208 с. : іл.

756. Парацій, В. М.

Традиції «замкового» туризму та музеєфікації на землях Тернопілля (1920–1930-ті рр.) / В. М. Парацій // Дубенський науковий вісник. – 2017. – **Вип. 1.** – С. 107-116. – Бібліогр.: 72 назви.

757. Пилипець, В. А.

Карлівщина в історичній пам'яті XVIII століття (короткий огляд подій) / В. А. Пилипець // Полтавський краєзнавчий музей : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. XII.** – С. 185-213. – Бібліогр.: 39 назв.

758. Подоляка, Н. С.

З історії розвитку книжкової торгівлі на Сумщині : монографія / Н. С. Подоляка. – Суми : Мрія, 2018. – 112 с. : іл.

759. Поліщук, А. І.

Тальнівщина – любові нашої земля : іст.-публіцист. роздуми про рідний край / А. І. Поліщук. – Умань : Сочінський М. М., 2018. – 162 с. : іл.

760. Праця, виснаження та успіх: промислові мономіста Донбасу / М. Ільченко, О. В. Стяжкіна та ін.; ред.: В. О. Куліков, І. Склокіна. – Львів : Шулимович, 2018. – 244 с. : іл. – Бібліогр.: с. 223-236 (221 назва). – Геогр. покажч.: с. 239-241.

761. Просвітянське століття Рівненщини / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Тараса Шевченка. Рівнен. обл. об-ня ; Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Тараса Шевченка. Рівнен. обл. об-ня. – Дрогобич : Коло, 2018. – 948 с. : іл.

762. Проценко, А. Ю.

Кременчуцький край у контексті історії України / А. Ю. Проценко // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 43-44. – Бібліогр.: 8 назв.

763. Реабілітовані історією : у 27 т. Волинська область / Ін-т історії України НАН України та ін. ; голов. редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; обл. редкол.: С. Є. Мишковець (голова) та ін. – Луцьк : Надстир'я, 2010 – .

Кн. 3 / упоряд.: М. М. Кучерепа та ін. – 2017. – 688 с.

764. Реабілітовані історією : у 27 т. Львівська область / Ін-т історії України НАН України та ін. ; голов. редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; обл. редкол.: М. Б. Вільшинська (голова) та ін. – Львів : Простір-М, 2009 – .

Кн. 3 : Буський район. Городоцький район / упоряд.: В. М. Савчак та ін. – 2017. – 852 с.

765. Реабілітовані історією : у 27 т. Миколаївська область / Ін-т історії України НАН України ; голов. редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; обл. редкол.: О. Ю. Савченко (співголова) та ін. – Миколаїв : Іліон, 2005 – .

Кн. 7. – 2017. – 663 с. : іл.

766. Реабілітовані історією : у 27 т. Рівненська область / Ін-т історії України НАН України, Держ. архів Рівнен. обл. та ін. ; голов. редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; обл. редкол.: О. Ю. Данильчук та ін. – Рівне : ПП ДМ, 2006 – .

Кн. 8. – 2018. – 512 с.

767. Реабілітовані історією : у 27 т. Тернопільська область / Ін-т історії України НАН України ; голов. редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; обл. редкол.: О. Г. Бажан, А. П. Грицишин, П. Я. Гудима та ін. – Тернопіль : Терно-граф, 2008 – .

Кн. 4 / упоряд.: О. Г. Бажан, П. З. Гуцал, Л. М. Кіт. – 2016. – 528 с. : іл.

Кн. 5 / упоряд.: П. З. Гуцал, Л. М. Кіт. – 2018. – 664 с. : іл.

768. Романюк, П.

Космізм забутих предків. Листи про Гуцульщину духу, або експозиція Гуцулії / П. Романюк // Пам'ятки України : наук. альманах. – 2018. – № 4-6. – С. 20-87.

769. Рубан, М. Ю.

Збереження залізничної спадщини Бахмутського краю: досвід та перспективи / М. Ю. Рубан // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – Спецвип. 1 (9). – С. 287-291. – Бібліогр.: 14 назв.

770. Рубіжевич, В. В.

Чемерпіль, Березівка, Ташлик. Сторіччя війн (1905–2016) : [Книга пам'яті уродженців Гайворонського р-ну Кіровоград. обл.] / В. В. Рубіжевич. – Київ, 2016. – 436 с.

771. Рябчикова, Н. І.

Краєзнавство на Миколаївщині в 40–50-і роки ХХ ст. / Н. І. Рябчикова // Уманська старовина. – 2017. – Вип. 3. – С. 133-139. – Бібліогр.: 22 назви.

772. Сауляк, Б. М.

Деревообробні ремесла при будівництві житла на Східному Поділлі наприкінці XIX – XX ст. / Б. М. Сауляк // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 279-288. – Бібліогр.: 19 назв.

773. Снігурівщина: із минулого – в майбутнє : збірка з історії краю в подіях, фактах, цифрах, особах / Н. О. Чимбір, А. С. Рудчак, Л. В. Берест. – Миколаїв : Шамрай П. М., 2017. – 664 с.

774. Сорока, М. М.

Президенти і дипломати Волинського краю : нариси, спогади, інтерв'ю / М. М. Сорока. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2018. – 282 с. : іл.

775. Тимошенко, В. І.

Малинщина. Нариси історії / В. І. Тимошенко. – Житомир : Євенок О. О., 2018. – Т. 1. – 2018. – 183 с. : іл., портр. – Геогр. показч.: с. 177-182.

776. Тимошенко, В. І.

Радзивілли на Житомирщині / В. І. Тимошенко // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 325-330. – Бібліогр.: 20 назв.

777. Тичина, А. Г.

Україна. Захід. Схід : путівник / А. Г. Тичина ; пер. з рос. В. С. Бойко. – Харків : Фоліо, 2018. – 269 с. : іл.

778. Тичина, А. Г.

Україна. Центр. Південь : путівник / А. Г. Тичина ; пер. з рос. В. С. Бойко. – Харків : Фоліо, 2018. – 255 с. : іл.

779. Тригуб, О. П.

Зниклі села на теренах полігону «Широкий лан» (кінець XVIII – середина XX ст.) / О. П. Тригуб // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 34-44. – Бібліогр.: 21 назва.

780. Український феномен Гуцульщини: національний та європейський контексти : матеріали XXI Міжнар. наук. конф. в рамках XXIV Міжнар. гуцул. фестивалю (Коломия, 11 серп. 2017 р.) / М-во культури України, Ін-т історії України НАН України, Нац. музей мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського ; наук. ред.: Я. Ткачук, А. З. Королько. – Коломия, 2017. – 273 с. : табл.

781. Часницький, М. М.

Глухівщина: видатні статі єврейського походження / М. М. Часницький // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 89-103. – Бібліогр.: 21 назва.

782. Чорнобиль 30. Книга слави і пам'яті : Полтавська область / упоряд.: О. А. Білоусько, Т. П. Пустовіт. – Полтава : Копіцентр, 2016. – 1255 с. : іл., портр., табл. – Бібліогр.: с. 9, 1103-1109. – Імен. показч.: с. 1112-1253.

783. Яворницький, Д. І.

Дніпрові пороги : альбом фотографій з геогр.-іст. нарисом / Д. І. Яворницький ; авт.

передм., авт. прим. О. Ю. Власов ; упоряд. О. О. Савчук. – Харків : Савчук О. О., 2016. – 194 с. : іл. – (Слобожанський світ ; вип. 9). – Прим.: с. 91-94 (206 назв).

Зі змісту: Через Дніпрові пороги. Географічно-історичний нарис. – С. 25-89.

Див. також №: 41, 52, 89, 147, 371, 393, 396, 407, 464, 544, 548, 625, 626, 633, 636, 645, 648, 652, 1234, 1251, 1258, 1300, 1304, 1318, 1431, 1536, 1557, 1621, 1633, 1677, 1678, 1690, 1770-1772, 1798, 1833, 1834, 1840, 1932, 1981, 2031, 2097, 2251, 2304, 2601, 2605, 2625, 2626, 2629, 2633, 2638, 2644, 2654, 2667, 2687, 2690, 2693, 2737, 2752, 2790, 2956, 3061, 3154, 3156, 3180, 3368, 3396, 3456, 3814, 3820, 3848, 3895, 3956, 3979, 3981, 4039, 4042, 4049, 4184.

Історія міст і сіл

784. Аврамов, И. И.

Кальчево – 1861. Страницы истории села / И. И. Аврамов. – 2-е изд. – Болград : ИРБИС, 2018. – 456 с. : ил., табл. – Библиогр.: с. 451-455.

785. Акуленко, В. І.

Глухівський слід в історії вітчизняної академічної науки: до 100-річчя НАН України / В. І. Акуленко // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 2. – С. 4-9.

786. Андреев, I. A.

Історія казенного маєтку «Затиштя» Київського політехнічного інституту / I. A. Андреев // Краєзнавство. – 2018. – № 2. – С. 47-52. – Бібліогр.: 23 назви.

787. Архітектори і місто [Полтава] / Нац. спілка архітекторів України. Полтав. орг. ; авт. кол.: М. В. Карюк (кер., ред.), О. Ю. Белявська (упоряд., наук. ред.) та ін. – Полтава : АСМІ, 2018. – 187 с. : іл.

788. Бабенко, Л. В.

Села Жуки і Тахтаулове в історії українського державотворення / Л. В. Бабенко // Село Жуки – батьківщина літописця Самійла Величка : зб. матеріалів наук. конф. – Київ ; Полтава, 2017. – С. 14-17.

789. Бадеева, Л. І.

Рогань у XVIII–XIX ст. / Л. І. Бадеева // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – Вип. 55. – С. 5-12. – Бібліогр.: 12 назв.

790. Берест, І. Р.

«Товариство поступове львівських друкарів» як приклад профспілкового життя Львова II половини XIX століття / І. Р. Берест // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 1. – С. 45-49. – Бібліогр.: 12 назв.

791. Бетлій, О. В.

Більшовицький терор у Києві у січні–лютому 1918 р.: жертви і пам'ять / О. В. Бетлій // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 178-195. – Бібліогр.: 85 назв.

792. Билык, А. А.

Театральная критика Одессы / А. А. Билык. – Херсон : Гельветика, 2018. – 180 с. –

Бібліогр.: 258 назв.

793. Биршейн, А.

Тут сейчас институт Филатова : [з історії Одеси] / А. Биршейн // Дерибасовская – Рيشельевская : одес. альманах. – 2018. – № 75. – С. 70-80.

794. Бібіков, Д. В.

Сільське господарство та промисли населення давньоруського Вишгорода / Д. В. Бібіков // Середньовічні та ранньомодерні старожитності Центрально-Східної Європи : матеріали XVI Міжнар. студ. наук. археол. конф. – Чернігів, 2017. – С. 11-18. – Бібліогр.: 43 назви.

795. Білецький, Н.

Де кілька джерел до топографії Луцька початку XVII століття / Н. Білецький // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 131-140. – Бібліогр.: 7 назв.

796. Благословенна будь, Саджава : [про село на Івано-Франківщині] / уклад. Б. І. Середюк. – Надвірна : Надвірнян. друк., 2017. – 552 с. : іл., фот. – Бібліогр.: с. 548-549 (36 назв).

797. Блакитний, М. М.

Лікарі єврейського походження у Чернігові (1900–1918 рр.) / М. М. Блакитний // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 32-35.

798. Бобіна, О. В.

Робітництво Миколаєва: економічне становище та соціальна боротьба напередодні і в ході Першої російської революції / О. В. Бобіна // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 21-28. – Бібліогр.: 27 назв.

799. Боженко, А. О.

Формування модерного міського простору м. Харкова у другій половині XIX – на початку XX ст. / А. О. Боженко // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – Вип. 20. – С. 57-65. – Бібліогр.: 41 назва.

800. Боженко, О. В.

Роки і долі. Історія трьох сіл [на Хмельниччині] / О. В. Боженко, І. К. Карась. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2017. – 180 с. : іл.

801. Бондар, О. М.

«Palazzo en fortezza» на Гончарівці в Батурині / О. М. Бондар // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 41-49. – Бібліогр.: 32 назви.

802. Бортнікова, А. В.

Діяльність міського уряду Луцька в умовах запровадження магдебурзького права / А. В. Бортнікова // Історико-політичні проблеми сучасного світу : зб. наук. ст. – 2017. – Т. 35-36. – С. 320-327. – Бібліогр.: 14 назв.

803. Бренюк, А. Г.

Графіка Кам'янця-Подільського в художній культурі краю XX століття : монографія /

А. Г. Бренюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. – 272 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 175-208 (460 назв).

804. Бровко, А. Г.

Почесний попечитель Мринської Людмилинської школи Павло Степанович Коробка / А. Г. Бровко // Историчні студії суспільного прогресу. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 125-130. – Бібліогр.: 17 назв.

805. Бубенок, О. Б.

Литовская легенда об основании города Черкассы и ее историчность / О. Б. Бубенок // Сходознавство. – 2017. – № 79. – С. 36-52. – Библиогр.: с. 47-51.

806. Будзар, М. М.

Маєток Киселів у селі Дідівці у соціокультурному просторі Лівобережної України (1870-ті – 1910-ті роки) / М. М. Будзар // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 124-143. – Бібліогр.: 22 назви.

807. Будзей, О. В.

Біланівка: мікрорайони Кам'янця-Подільського / О. В. Будзей. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2018. – 80 с. : іл.

808. Букет, Є. В.

Вільне (Вульшка): краєзнавчий вимір крізь віки / Є. В. Букет, В. В. Коцур, Л. М. Коцур. – Переяслав-Хмельницький : Домбровська Я. М., 2018. – 188 с. : іл. – (Історія укр. села).

809. Буркут, К.

Дрогобич / К. Буркут // Світогляд. – 2017. – № 4. – С. 70-73.

810. Вакулишин, С. М.

Київ у ХХ сторіччі : енциклопед. довідник-розвідка / С. М. Вакулишин. – Київ, 2018. – 184 с. : іл.

811. Варналій, З. С.

Мое рідне село Крива Балка / З. С. Варналій. – Київ : Знання України, 2018. – 95 с. : фот.

812. Ващук, Д. П.

Кам'янець-Подільський за правління Коріатовичів: мовою сучасних археологічних знахідок / Д. П. Ващук, І. О. Старенький // Україна в Центрально-Східній Європі. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 375-398. – Бібліогр.: 15 назв.

813. Верхотурова, М. А.

Джерела до вивчення артилерії Львова ХІV–ХІVІІІ ст. / М. А. Верхотурова // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 42-45.

814. Вирський, Д. С.

Коли і як Кременчук став багатонаціональним містом (друга половина ХVІІІ ст.) / Д. С. Вирський // Историчні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 15-20. – Бібліогр.: 27 назв.

815. Вишневе. 130 років / уклад. О. М. Войналович. – Київ : Новий Час, 2017. – 352 с. : іл.

816. Від Київських пагорбів до Княгинина : іст.-краезн. видання [про Івано-Франківськ] / редкол.: Б. І. Середюк, В. І. Сушик, І. З. Красій. – Надвірна : Надвірнян. друк., 2018. – 448 с. : іл.

817. Візіров, О. В.

Катаржино (Знам'янка): історія, сучасність, традиційна культура : нариси / О. В. Візіров. – Одеса : Сімекс-прінт, 2018. – 636 с. – Бібліогр.: с. 597-634.

818. Вікнина – у світ вікно. Історія. Події. Люди : [про село на Кіровоградщині] / ред. Н. Земнорій. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 208 с. : іл.

819. Вільча – переселене село / ред.: Г. Г. Грінченко, В. Науменко, С. С. Телуха. – Харків : Друкарня Мадрид, 2018. – 188 с. : іл., портр., карти.

820. Вітання з Чернівців. Вулиці, площі та містяни на старовинних поштівках / уклад. С. В. Побережник. – Чернівці : Наші книги, 2018. – 544 с. : іл., фот.

821. Волчанск: время, события, люди / сост. И. И. Захаров. – Харьков : Золотые страницы, 2018. – 256 с. : ил.

822. Воронюк, В. О.

Село Пудлівці на Поділлі: сторінки історії : краезн. нарис / В. О. Воронюк. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2018. – 144 с.

823. Галайба, В. В.

Фотоспомин. Київ, якого не стало... / В. В. Галайба. – Київ : Київ. правда, 2018. – 640 с. : фот.

824. Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конференції (Галич, 25 жовт. 2018 р.) / Нац. заповідник «Давній Галич» ; редкол.: В. Костишин та ін. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. – 364 с. – До 1120-річчя першої писемної згадки про Галич.

825. Галів, М. Д.

Середні навчальні заклади у Дрогобичі (1919–1939 рр.) / М. Д. Галів, І. Чава // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 16**. – С. 21-32. – Бібліогр.: 40 назв.

826. Галів, М. Д.

Українські парафіяльні школи Дрогобича (XVII–XIX ст.) / М. Д. Галів // Літопис Бойківщини. – 2017. – **Ч. 2/93 (104)**. – С. 73-80. – Бібліогр.: 28 назв.

827. Гейда, О. С.

Вибори до Чернігівської міської думи 1909 р. на шпальтах місцевої сатиричної періодики / О. С. Гейда // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 6**. – С. 50-54.

828. Герасименко, В. В.

С. С. Яхненко – останній «несправжній» міський голова Одеси / В. В. Герасименко, К. І. Сорокіна // Вісник Одес. іст.-краезн. музею. – 2018. – **№ 16**. – С. 17-22. – Бібліогр.:

41 назва.

829. Герасименко, Н. О.

Межигір'я: сторінки історії / Н. О. Герасименко. – Київ : Кліо, 2018. – 232 с. : іл.

830. Герасько, М. О.

Заміська резиденція К. Г. Розумовського [у Батурині] / М. О. Герасько // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 50-60. – Бібліогр.: 67 назв.

831. Гирич, І. Б.

Околиці історичного Києва / І. Б. Гирич. – Київ : Либідь, 2017. – 80 с. : іл., портр. – (Твій Київ).

832. Глінка, О.

Старий Самбір за сивиною століть : історія у трьох книгах / О. Глінка. – Львів ; Дрогобич : Коло, 2016. – 174 с. : іл., портр.

833. Гнида, П. П.

Село Розворяни: УВО, ОУН, УПА: Львівська область : іст.-публіцист. оповідь про боротьбу в 20–50 рр. ХХ ст. / П. П. Гнида. – Львів : Сполом, 2017. – 69 с. : іл., портр. – (ОУН та УПА на Глинянщині ; кн. 2).

834. Гон, М. М.

Руупе: обриси зниклого міста / М. М. Гон. – Рівне : Волин. береги, 2018. – 196 с. : іл.

835. Гонга, Н.

Землетрус 14 (26) листопада 1829 року у документах Державного архіву Одеської області / Н. Гонга // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 102-106. – Бібліогр.: 8 назв.

836. Гончарук, Т. Г.

Ініціативи міського голови Одеси П. О. Зеленого на сторінках «Известий Одесской городской думы» (1898–1905) / Т. Г. Гончарук, В. В. Герасименко, І. М. Жиленкова // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – **Вип. 38.** – С. 214-230. – Бібліогр.: 63 назви.

837. Горбатий, В. І.

Приозерне та навколишні села в історії Галичини / В. І. Горбатий. – Львів : Сполом, 2017. – 230 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 240-246, 264-266.

838. Горбенко, К. В.

Укріплене поселення (городище) епохи фінальної бронзи Дикий Сад у місті Миколаєві / К. В. Горбенко // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 6-20. – Бібліогр.: 19 назв.

839. Грек, І. Ф.

Купоран – Ровное: история, культура, люди болгарского села в Буджаке / И. Ф. Грек ; наук. ред. Н. Д. Руссев. – Измаил, 2018. – 323 с. : ил. – Купоранцам всех времен и поколений посвящается.

840. Грибовський, В. В.

Нікополь: від запорозького селища до позаштатного містечка Російської імперії / В. В. Грибовський // Січеславщина : краєзн. альманах. – 2018. – **Вип. 8.** – С. 90-127. – Бібліогр.: 111 назв.

841. Гринюка, Б. М.

Діяльність Організації українських націоналістів у селі Крогулець на Тернопільщині (1938–1941 рр.) / Б. М. Гринюка // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 3-12. – Бібліогр.: 11 назв.

842. Грозилін, Є. К.

У Дикому полі, на перехресті давніх шляхів, під зірковим Чумацьким : іст.-краєзн. нарис до збірки док. і матеріалів з історії міста Павлограда періоду утворення ІХ ст. – 1784 р. / Є. К. Грозилін. – Павлоград : Арт Синтез-Т, 2018. – 196 с. : портр.

843. Губицький, Л. В.

Постійна торгівля Києва у першій половині ХІХ ст. / Л. В. Губицький // Гілея. – 2018. – **Вип. 134.** – С. 26-30.

844. Данильченко, А. В.

Проблема археологічного дослідження давньоруського міста «Лубень» та його округи як складова вивчення локальної історії / А. В. Данильченко // Молодий вчений. – 2018. – **№ 11 (63).** – С. 761-766. – Бібліогр.: 19 назв.

845. Данилюк, М. В.

Тересва – наша отчужина : іст. літопис [селища на Закарпатті] / М. В. Данилюк. – Ужгород : Патент, 2018. – 318 с. : іл.

846. Деменок, Е. Л.

Одесские годы Михаила Васнецова / Е. Л. Деменок // Дерибасовская – Ришельевская : одес. альманах. – 2018. – **№ 72.** – С. 73-90.

847. Демідко, О. О.

Специфіка розвитку театрального життя Маріуполя на початку ХХ ст. / О. О. Демідко // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – **№ 1.** – С. 49-53. – Бібліогр.: 17 назв.

848. Демчук, Р. В.

«Легендарний Севастополь»: міфопоетика посттравматичної ментальності / Р. В. Демчук // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 179-189. – Бібліогр.: 9 назв.

849. Джума, Д. В.

Коцюбинці – село над Нічлавою: минуле та сучасне / Д. В. Джума, Б. Д. Карпишин. – Тернопіль : Терно-граф, 2018. – 256 с. : іл.

850. Дзьобан, Т. В.

Радехів: історія міста : іст. нарис / Т. В. Дзьобан. – Львів : Каменяр, 2016. – 480 с. : іл.

851. Диса, К. Л.

Більше ніж путівник: емоційний відгук і особисті враження від мандрівок до Києва в подорожніх записках зламу ХVІІІ–ХІХ ст. / К. Л. Диса // Наукові записки Нац. ун-ту

«Києво-Могилянська академія». Історичні науки. – 2018. – Т. 1. – С. 18-25. – Бібліогр.: 16 назв.

852. Добржанський, С. О.

Від найбільшого повітового міста до губернського центру: Вінниця в системі управління Подільської губернії початку ХХ ст. / С. О. Добржанський // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 32-38. – Бібліогр.: 27 назв.

853. Долина. Три погляди з минулих літ / Ф. П'єстрак, Я. Костовецька, Ф. Стемлер. – Київ : Український пріоритет, 2018. – 144 с.

854. Домашук, Х. С.

Діяльність мистецьких галерей Львова кінця 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст. / Х. С. Домашук // Культура України. – 2017. – Вип. 55. – С. 296-304. – Бібліогр.: 11 назв.

855. Дуда, І. М.

Тернопіль. 1944–1994 : іст.-краєзн. хроніка / І. М. Дуда. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2010 – .

Ч. II. – 2018. – 344 с. : іл. – Бібліогр.: с. 314-319. – Імен. покажч.: 320-343.

856. Євсеєнко, С. А.

Шоста Бахмутська сторожа та заснування Бахмута (історіографічний аспект) / С. А. Євсеєнко // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – Спецвип. 1 (9). – С. 25-30. – Бібліогр.: 22 назви.

857. Євтушенко, О. В.

На берегах Єзуча. Від найдавніших часів до ХVІІ ст. : [нарис давньої історії м. Конотоп Сум. обл.] / О. В. Євтушенко. – Харків : Мачулін Л. І., 2017. – 42 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 42 (11 назв).

858. Євтушик, Л. К.

Стара Виживка і старовиживчани / Л. К. Євтушик. – Ковель, 2018.

Кн. 1. – 152 с. : іл.

Кн. 2. – 124 с. : іл.

859. Жванко, Л. М.

Видатні поляки і Харків : біографічний словник (1805–1918) / Л. М. Жванко. – Харків : Золоті сторінки, 2018. – 408 с.

860. Живучи в модерному місті: Київ кінця ХІХ – кінця ХХ століть / упоряд.: О. В. Бетлій, К. Л. Діса, О. В. Мартинюк. – Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 328 с. : іл.

861. Загайська, Р. Й.

Вітер в долонях: книга проходів Личаківським цвинтарем / Р. Й. Загайська. – Львів : Апріорі, 2017 – .

Ч. 1. – 416 с. : іл.

862. Затоплений рай: Андруші у спогадах та документах / Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Нац. іст.-етногр. заповідник «Переяслав» ; авт.-упоряд. М. К. Михняк. – Київ : Укр. пріоритет, 2018. – 400 с. : іл.

863. Захар'єв, В. А.

Миньківці на Ушиці: віхи біографії та сучасні принади [села на Хмельниччині] / В. А. Захар'єв. – Хмельницький : Мельник А. А., 2017. – 72 с. : іл., портр. – («Бібліотечка «Наукових записок Центру Мархоцькознавства» ; вип. 2). – Бібліогр.: с. 23-25 (41 назва).

864. Заяць, Н. М.

Історія Рівного у спогадах і не тільки... / Н. М. Заяць, В. Ф. Данілічева. – Рівне : Зень О. М., 2018. – 84 с.

865. Збережена пам'ять. Євреї у Бердянську / авт. ідеї Л. Ф. Ноздріна. – Бердянськ, 2018. – 179 с. : іл.

866. Звілінський, С. О.

Гуляйпільські гімназії товариства «Просвіта» / С. О. Звілінський // Музейний вісник. – 2017. – № 17. – С. 108-121. – Бібліогр.: 11 назв.

867. Зінченко, В. В.

Олешня – село гончарів [на Чернігівщині] / В. В. Зінченко. – Київ : Філюк О., 2017. – 36 с.

868. Зленко, А. А.

Історія міста Новогеоргиевська. К описанию православных приходов заштатного города Новогеоргиевска Александрийского уезда / А. А. Зленко. – Горишні Плавні : Олексієнко В. В., 2018. – 162 с. : іл.

869. Івакін, В. Г.

Пізньосередньовічні могильники Києво-Подолу (XIII–XVI ст.) / В. Г. Івакін // Сугдейський збірник. – 2016. – **Вип. VI**. – С. 245-256.

870. Історія виникнення міста Глобине : нариси іст. краєзнавства / Глобинська гімназія № 1. – Глобине : Поліграфсервіс, 2018. – 88 с.

871. Калниш, С. П.

Обухівка – моя доля : [про селище на Дніпропетровщині] / С. П. Калниш. – Дніпро : Журфонд, 2018. – 408 с. : іл. – (Селище – барвіста обручка міста).

872. Карий, В. М.

Мій Кругів: історія, пам'ять, час / В. М. Карий, Я. Дума ; наук. ред. В. Гутковський. – Снятин ; Чернівці : Друк Арт, 2018. – 112 с. : іл.

873. Качковська, Н. Н.

Художнє ковальство в архітектурі Станіславова (Івано-Франківська) кінця XIX – початку XX ст.: проблеми збереження / Н. Н. Качковська // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31**. – С. 228-240. – Бібліогр.: 10 назв.

874. Кириченко, В. В.

До легенди про будинок капітана Г. К. Остапенка [у Чернігові] / В. В. Кириченко, В. М. Пилипенко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 93-99.

875. Кириченко, Л.

Прогулки по Києву с газетой «Сегодня» : [путівник] / Л. Кириченко, А. Марущак. – Киев : Саммит-книга, 2017. – 272 с. : ил.

876. Киркевич, В. Г.

Эсэсэсэрский Киев: средневековье XX столетия или история борьбы власти с интеллигенцией! / В. Г. Киркевич. – Киев : Агат Принт, 2018. – 464 с. : ил. – Указ. имен: с. 433-460.

877. Китайгород та китайгородці / авт. проекту, упоряд. О. Д. Давидов. – Дніпро : Журфонд, 2018. – 80 с. : іл. – (Село – моя держава).

878. Кісіль, М. І.

Село Варварівка у Верхньому Присамар'ї: історія і люди / М. І. Кісіль. – Київ : ННЦ ІАЕ, 2017. – 331 с. : іл., табл., портр.

879. Клекіт бузька: Буський історико-краєзнавчий альманах / редкол.: М. Зозуля (відп. ред.) та ін. – Львів : Растр-7, 2018.

Чис. 1. – 212 с. : іл.

Чис. 2. – 296 с. : іл.

880. Клемансо, Ж.

Буськ / Ж. Клемансо ; пер. з фр. Н. Миско ; літ. ред. Я. Прихода // Україна модерна. – 2017. – **Чис. 24.** – С. 259-266.

881. Князі Вишневецькі та їх місце в історії України : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 1025-літтю міста Лубен / Лубен. краєзн. музей ; упоряд.: Т. М. Дяченко, В. М. Верещака. – Лубни : Інтер Парк, 2018. – 192 с.

882. Кобзар, Т. І.

Із історії друкарства в Кременчуці / Т. І. Кобзар // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 22-23.

883. Кобзиста, Н. М.

Крута Балка – скарбниця віків : [історія села на Полтавщині] / Н. М. Кобзиста. – Полтава : АСМІ, 2017. – 255 с. : іл.

884. Ковальов, В. І.

Село над Дінцем: сторінки історії Мартової / В. І. Ковальов ; Харків. нац. авт.-дорож. ун-т. – Харків, 2018. – 76 с.

885. Ковальчук, С. Ф.

У пошуках істини в історії Славути / С. Ф. Ковальчук // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 92-94. – Бібліогр.: 12 назв.

886. Кожій, Р. Б.

Забуте сучасністю, але знайдене історією с. Заднишівка Скалатського повіту / Р. Б. Кожій // Збірник праць [Терноп. осередку НТШ]. – 2018. – **Т. 11:** Архіви Тернопільщини. – С. 49-55. – Бібліогр.: 13 назв.

887. Козоріз, В. П.

Історія села Дуніновки [на Черкащині] від заснування до наших днів / В. П. Козоріз. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 46 с. : іл. – Бібліогр.: 20 назв.

888. Козубовський, Г. А.

До проблеми існування найдавнішої литовської митниці у м. Каневі / Г. А. Козубовський // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 26-28.

889. Козубський, П. Й.

Монастирська та околиці від сивої давнини до сьогодення / П. Й. Козубський. – Тернопіль : Терно-граф, 2018 – .

Т. 1 : Люди, події, факти. – 520 с. : іл.

890. Кокшайкін, М. Г.

Обладнання вододіючих та сухопутних фабрик Шосткинського порохового заводу у XVIII–XX ст. / М. Г. Кокшайкін // Питання історії науки і техніки. – 2017. – № 4. – С. 21-28. – Бібліогр.: 7 назв.

891. Колибенко, В. О.

Боярство Переяславля Руського на службі у переяславських князів / В. О. Колибенко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 30-35. – Бібліогр.: 10 назв.

892. Колісник, В. І.

Вознесенське : сторінки з історії села (село, події, люди) / В. І. Колісник, П. Д. Чернобай. – Черкаси : Вертикаль, 2013 – 2016.

Ч. II. – 2016. – 328 с. : іл.

893. Колісник, В. І.

Богодухівка. Відоме та призабуте з минулого / В. І. Колісник, Л. В. Колісник. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 236 с. : фот. – Бібліогр.: 41 назва.

894. Кононенко, М. П.

Самійло Величко і село Жуки в історії Української Держави / М. П. Кононенко // Село Жуки – батьківщина літописця Самійла Величка : зб. матеріалів наук. конф. – Київ ; Полтава, 2017. – С. 3-5.

895. Копотун, І. М.

В пам'ять Петру Сові : іст. нарис [про дослідника Закарпаття, поческого громадянина Ужгорода] / І. М. Копотун. – Київ : Кандиба Т. П., 2017. – 191 с. : іл., портр.

896. Коржов, Ю. Б.

Ташань. Історія та родовідна книга села Переяславського краю : у 2 т. / Ю. Б. Коржов ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Чернігів : Лозовий В. М., 2017 – 2018. – (Краєзнавча б-ка Переяславщини).

Т. 2. – 2018. – 520 с. : іл.

897. Коровія – моя батьківщина : [про село на Буковині] / авт.-упоряд.: О. С. Намака, О. Лупуляк. – Чернівці : Друк Арт, 2018. – 128 с. : іл.

898. Котинська, К.

Львів: перечитування міста / К. Котинська. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 240 с.

899. Коцаренко, В. Ф.

Роль європейцев в розвитку міста Краматорська як промислового центру на сході України в XIX – початку XX вв. / В. Ф. Коцаренко // Святогірський альманах : зб. наук. пр. – 2017. – С. 160-172. – Бібліогр.: 12 назв.

900. Коцюба, В. О.

Гетьманське село Сулимівка / В. О. Коцюба, О. О. Коцюба, М. Г. Овдієнко. – Бровари : Українська ідея, 2017. – 327 с. : фот. – (Живиця пам'яті).

901. Кравченко, А.

Народна освіта в с. Старому – першому поселенні Герасима Кондратьєва, Сумському повіті та Слобідській Україні у складі царської Росії в XVI–XX ст. / А. Кравченко, І. Кравченко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2018. – № 7 (81). – С. 131-148. – Бібліогр.: 16 назв.

902. Краматорск. Станиця історії : зб. краєвед. очерков / сост.: Н. Волошина, В. Зорина. – Харків : Золоті сторінки, 2018. – 512 с. : іл. – К 150-літтю міста.

903. Красножон, А. В.

Заснування Одеси в Османському Хаджибеї / А. В. Красножон // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 27-32. – Бібліогр.: 28 назв.

904. Красовський, В. В.

Ботанічний сад у системі ландшафтної забудови міста Хорола / В. В. Красовський, А. В. Козлов. – Полтава : Дивосвіт, 2018. – 116 с. : іл. – Присвячується п'ятиріччю Хорольського ботанічного саду. – Бібліогр.: с. 108-115 (66 назв).

905. Крижанівський, В. М.

Василь Андрійович Мальченко та його спогади про Глухів та глухівчан за 1870–1930 рр. / В. М. Крижанівський // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – Вип. 5. – С. 256-310. – Бібліогр.: 35 назв.

906. Критюк, Р. К.

Стара Ягільниця від давнини до сучасності : іст.-краєзн. нарис / Р. К. Критюк. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. – 400 с. : іл.

907. Кузнєцов, С.

Київські історії про деякі пам'ятки минулого у світлинах та на грошових купюрах / С. Кузнєцов. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2017. – 107 с. : іл., портр.

908. Кузьмінський, І. Ю.

Музика в житті київських воєвод та губернаторів (XV–XVIII століття) / І. Ю. Кузьмінський // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2018. – Вип. 41. – С. 99-107. – Бібліогр.: 20 назв.

909. Кухарський, В. П.

Нариси про Оболонь: від давнини до наших днів : [з історії Києва] / В. П. Кухарський. – Київ : Фенікс, 2018. – 224 с. : іл. – Бібліогр.: с. 210-214 (114 назв).

910. Кушніренко, І. К.

Від «Кімовця» до «Аграрного дому»: (матеріали з історії колгоспу імені Карла Маркса, ПрАТ «Аграрний дім», Дорожнянської та Марфопольської сільських рад Гуляйпільського району Запорізької області) / І. К. Кушніренко, В. П. Силка. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2018. – 762 с. : іл.

911. Лазорак, Б. О.

«Авансове товариство» міста Дрогобича (1874–1914 рр.): банківські операції та ревно опіка інтересів своїх клієнтів / Б. О. Лазорак // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 16.** – С. 64-76. – Бібліогр.: 39 назв.

912. Лазорак, Б. О.

Статут і фінанси акціонерної спілки «Трускавець-Помярки» (1886–1899 рр.): за матеріалами архіву графа Адама Сапіги / Б. О. Лазорак, Ю. Вовк // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Спецвип.** – С. 76-97.

913. Ластовецький, М.

Вшанування постаті Василя Барвінського в місті Дрогобичі / М. Ластовецький // Мистецька культура: історія, теорія, методологія : тези доп. Всеукр. наук. конф. – Львів, 2018. – С. 90-93.

914. Левчук, О. В.

Актуальні проблеми міської злочинності та громадської безпеки у висвітленні київських газет 1905–1914 рр. / О. В. Левчук // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 60-66. – Бібліогр.: 23 назви.

915. Лиман, І. І.

Український Південь очима консулів Британської імперії ХІХ – початку ХХ ст. / І. І. Лиман, В. М. Константинова. – Київ, 2018 – .

Т. 1 : Британські консули в портовому місті Бердянську. – 630 с. : іл.

916. Лиман, І. І.

Британський консул і промисловець Джон Грієвз : [з історії Бердянська] / І. І. Лиман ; Бердян. держ. пед. ун-т, НДІ іст. урбаністики. – Бердянськ : Ткачук О. В., 2017. – 199 с. : іл., табл. – (Історія іноземних консульств на Півдні України ; вип. 1).

917. Лініков, В. А.

Про дату заснування міста Олександрівська в контексті інформаційної війни / В. А. Лініков // Музейний вісник. – 2018. – № 18. – С. 192-202. – Бібліогр.: 41 назва.

918. Літераті, Т.

Втрачений Ужгород. Мандрівка старим містом : іст.-краєзн. нариси / Т. Літераті. – Ужгород : РІК-У, 2018. – 204 с. : фот.

919. Люшненко, Д. Д.

Великий Луг на Поліссі Житомирщини: історія / Д. Д. Люшненко. – 2-ге вид., випр.

та допов. – Житомир : Полісся, 2016. – 651 с. : іл., табл., портр. – Бібліогр.: с. 606-651.

920. Ляшев, О. В.

Сповідні розписи Михайлівського храму с. Роїща : джерела до історії с. Роїща [на Чернігівщині] / О. В. Ляшев ; Чернігів. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Чернігів : Десна, 2018. – 335 с. : іл.

921. Майорчак, М. І.

Янчин [село Іванівка Перемишлян. р-ну Львів. обл.] / М. І. Майорчак. – Львів : Растр-7, 2018. – 440 с. : іл.

922. Мартинюк, О. В.

Публічність, видимість, видовищність: Київське товариство велосипедистів-любителів у контексті міських трансформацій 1890-х років / О. В. Мартинюк // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2018. – **Вип. 26**. – С. 65-80. – Бібліогр.: 66 назв.

923. Махорін, Г. Л.

Немиринці – мальовниче село в Україні : іст.-краєзн. дослідження / Г. Л. Махорін, В. І. Горілецький. – Житомир, 2016. – 88 с.

924. Мацалай, І.

Внесок чехів у розвиток економіки Києва (кінець XIX – поч. XX ст.) / І. Мацалай // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 52**. – С. 45-50. – Бібліогр.: 32 назви.

925. Мачулин, Л. И.

Улицы и площади Харькова / Л. И. Мачулин. – 2-е изд., испр. и доп. – Харьков : Мачулин Л. И., 2018. – 384 с. – (Харьковская старина).

926. Мельник, О. О.

Криворізька зірка Колачевських : [про рудопромисловця і мецената С. М. Колачевського та його рід] / О. О. Мельник, І. О. Стеблина. – Кривий Ріг : Козлов Р. А., 2018. – 164 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 119-122. – Геогр. покажч.: с. 123-125.

927. Меценко, М. В.

Поселення Сухарево в історичних документах XVIII–XIX століть / М. В. Меценко // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9)**. – С. 46-52. – Бібліогр.: 21 назва.

928. Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і Ковельщина в українській та європейській історії : наук. збірник / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; упоряд.: Г. В. Бондаренко, І. Я. Прокопів, А. В. Семенюк та ін. – Ковель : Івановський В. М. **Вип. 65** : Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф., присвяч. 27-й річниці незалежності України, 100-річниці Українській революції та 500-й річниці надання Ковелю Магдебурзького права, 18 жовт. 2018 р., м. Ковель. – 2018. – 624 с.

929. Михальченко, В. А.

Порт приписки – Одесса : рассказы и очерки / В. А. Михальченко. – Одесса : ТЭС, 2018. – 128 с. : ил.

930. Мій Бахмаче, із серцем залізничним / редкол.: О. В. Батьковська, П. М. Шимко, Г. Б. Батьковський. – Бахмач, 2018. – 288 с. : іл.

931. Мікульонок, І. О.

Історія створення київського фунікулера / І. О. Мікульонок, І. А. Андреев // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 45**. – С. 29-45. – Бібліогр.: с. 43-45.

932. Мойсишин, В. М.

Осередки культурно-громадських товариств, що діяли в Побережжі до вересня 1939 року / В. М. Мойсишин // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. – 2017. – **№ 5-6 (41-42)**. – С. 238-244. – Бібліогр.: 8 назв.

933. Мокроусова, О. Г.

Лінія долі на долоні Києва / О. Г. Мокроусова. – Київ : Либідь, 2018. – 96 с. : іл. – (Твій Київ).

934. Мокроусова, О. Г.

Старий Печерськ: гармата і хрест / О. Г. Мокроусова. – Київ : Либідь, 2018. – 96 с. : іл. – (Твій Київ).

935. Монолатій, І. С.

Станиславів – тимчасова столиця Західно-Української Народної Республіки / І. С. Монолатій // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. – 2018. – **№ 5**. – С. 9-28. – Бібліогр.: 12 назв.

936. Морозова, О. С.

Василь Андрійович Страдомський (1831–1902) – лікар, колекціонер, громадський діяч : [сторінки історії Миколаєва] / О. С. Морозова // Краєзнавство. – 2018. – **№ 1**. – С. 90-101. – Бібліогр.: 66 назв.

937. Москаленко, В. В.

Роль євреїв у соціально-економічному розвитку Сновська кінця XIX – початку XX століття / В. В. Москаленко // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 56-60. – Бібліогр.: 14 назв.

938. Москаленко, Н. М.

Роль євреїв у соціально-економічному розвитку Сновська кінця XIX – початку XX ст. / Н. М. Москаленко // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 36-44. – Бібліогр.: 12 назв.

939. Мотиль, Р. Я.

Товсте – самобутній осередок подільського гончарства / Р. Я. Мотиль // Народознавчі зошити. – 2018. – **№ 5**. – С. 1124-1131. – Бібліогр.: 11 назв.

940. Музиченко, Н. В.

Смарагдові шати Кременчука: історія міста в парках і скверах / Н. В. Музиченко ; Кременчуц. краєзн. музей. – Кременчук : Кременчуц. міськ. друк, 2016. – 189 с. : іл., портр. – Присвяч. Кременчуку до 445-річчя та 50-річчю відновлення роботи Кременчуц. краєзн. музею. – Бібліогр.: с. 172-187 (220 назв).

941. Музиченко, Н. В.

Фотографічний заклад Я. В. Вітліна в Кременчуці (1888–1917 рр.) / Н. В. Музиченко // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 38-42. – Бібліогр.: 33 назви.

942. Музичко, О. Є.

Біля витоків деколонізації: демонтаж пам'ятників російським царям в Одесі у 1917–1920 роках / О. Є. Музичко // Славістична збірка. – Київ, 2017. – **Вип. III.** – С. 101-113.

943. Нагорна, Н. М.

Ніжин єврейський: демографічний, соціально-економічний та культурно-освітній виміри (XVII – початок XX ст.) / Н. М. Нагорна // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 16-31. – Бібліогр.: 23 назви.

944. Нагребецький, А. Н.

Сторінки історії Пеньківки Мурафської (1717–2017 рр.) / А. Н. Нагребецький. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 520 с.

945. Назарова, В. С.

Станція біологічного очищення стічних вод комплексу КПІ 1906 року [у Києві] / В. С. Назарова, В. В. Кобзар // Питання історії науки і техніки. – 2018. – **№ 1.** – С. 78-79.

946. Наукові записки Центру Мархоцькознавства. – Хмельницький : Мельник А. А., 2011 – .

Т. 9 : За матеріалами «Круглого столу», 2017 р., Миньківці, Хмельниц. обл. – 2017. – 207 с. : іл., портр. – (Присвяч. пам'яті І. Мархоцького, 610-й річниці першої писем. згадки про Миньківці і 380-річчю отримання миньківцями Магдебур. права).

947. Науменко, В. В.

Державне та місцеве адміністративне управління розвитком Києва XVIII – поч. XX ст.: основні нормативні акти та виконавчі органи влади (історіографічний аспект) / В. В. Науменко // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – **№ 2 (44).** – С. 100-106. – Бібліогр.: 83 назви.

948. Наші Чернівці : інтерактивний путівник / авт. тексту: М. Никирса, А. Серікова. – Чернівці : Букрек, 2018. – 48 с. : іл.

949. Незабутні лікарі Києва (До ювілейних дат професорів Університету Святого Володимира Ю. Маціона, Ф. Мерінга, Є. Афанасьєва, К. Трітшеля) : біобібліогр. нарис / Нац. наук. мед. б-ка України ; уклад.: Н. І. Мамедова, Л. Є. Корнілова. – Київ, 2018. – 100 с. – (Товариство київських лікарів в особах).

950. Нерубайський, І. А.

Глибочок над гірським Тікичем: історія українського села на тлі історії України / І. А. Нерубайський. – Київ : КВІЦ, 2017. – 688 с. : іл.

951. Несвідоміна, Н.

Гетьманська резиденція – Батурин / Н. Несвідоміна, І. Капустіна // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 48-50.

952. Нестеренко, В. О.

Держава як фактор: до проблеми формування території Харкова (друга половина XVIII – на початок XX ст.) / В. О. Нестеренко // Сумський історико-архівний журнал. – 2018. – № XXX. – С. 12-21. – Бібліогр.: с. 19-20.

953. Нестеренко, В. О.

Приватні садиби мешканців Харкова 60-х років XIX ст. та початку XX ст.: семіотичний аналіз / В. О. Нестеренко // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2018. – **Вип. 26.** – С. 81-92. – Бібліогр.: 20 назв.

954. Нестеренко, П. А.

Джерела натхнення : творчі портрети сумських митців / П. А. Нестеренко. – Суми : Мрія-1, 2018. – 186 с. : іл.

955. Никодим, архімандрит

Шляхами пращурів : іст.-краєзн., духов.-просвіт. нариси [про с. Виблі на Чернігівщині] / Никодим, архімандрит. – Харків : ДІСА ПЛЮС, 2017. – 540 с. : іл. – Виблі. Подсення. Дивокрай.

956. Нищей, Х.

Делятин між минулим та майбутнім / Х. Нищей. – Львів : Галиц. видавн. спілка, 2018. – 122 с. : іл.

957. Новікова, С. В.

Розвиток міської інфраструктури Маріуполя (XIX – початок XX ст.) / С. В. Новікова // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 69-78. – Бібліогр.: 30 назв.

958. Окаринський, В. М.

Тернопіль: місто, люди, історія (від давнини до 1991 року) / В. М. Окаринський. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2017. – 512 с. : іл.

959. Осадчий, В. В.

Розвиток художнього та мистецького життя Кременчука кінець XIX – XX століття / В. В. Осадчий // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 98-100. – Бібліогр.: 7 назв.

960. Павлик, О. В.

Історико-краєзнавча характеристика мікротопонімів с. Велика Каратульна на Переяславщині / О. В. Павлик, Д. М. Животівська // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 130-142. – Бібліогр.: 21 назва.

961. Павлишин, О. Й.

Тигр у підніжжя галицького Сіону: Буськ очима Клемансо / О. Й. Павлишин // Укра-

їна модерна. – 2017. – **Чис. 24.** – С. 256-259. – Бібліогр.: 17 назв.

962. Панченко, В. С.

Ментальність та культура околичної шляхти Правобережної України у XIX – початку XX ст. (на прикладі с. Забріддя Черняхівського району Житомирської області) / В. С. Панченко // *Intermagum: історія, політика, культура.* – Житомир, 2017. – **Вип. 4.** – С. 162-179. – Бібліогр.: 46 назв.

963. Панько, О. І.

Діяльність культурно-просвітницьких організацій у м. Городок у другій пол. XIX – першій пол. XX ст. / О. І. Панько // *Гілея.* – 2018. – **Вип. 133.** – С. 7-10. – Бібліогр.: 21 назва.

964. Парнікоза, І. Ю.

Місця пам'яті, пов'язані з визвольним повстанням 1863 р. у Києві / І. Ю. Парнікоза, К. Войцеховський // *Польське визвольне повстання 1863 р. : матеріали Міжнар. наук. конф.* – Київ, 2017. – С. 67-74. : іл.

965. Пархоменко, В. А.

З історії протипожежної служби Миколаєва (1920-ті рр.) / В. А. Пархоменко // *Краєзнавство.* – 2018. – **№ 1.** – С. 29-33. – Бібліогр.: 19 назв.

966. Пархоменко, В. А.

Николаев: год 1917-й : очерки общественно-политической жизни / В. А. Пархоменко. – Николаев : Иллион, 2017. – 86 с. : ил., портр. – Библиогр.: с. 83-86.

967. Симон Петлюра і Полтава / авт. тексту А. Чернов. – Полтава : Говоров С. В., 2017. – 40 с. : іл., портр.

968. Петренко, І. М.

Полтавський лікар Олександр Волкенштейн (1851–1925) у спогадах Ісаака Марієнбаха / І. М. Петренко // *Емінак.* – 2017. – **№ 2 (18), т. 3.** – С. 29-33. – Бібліогр.: 11 назв.

969. Петрова, К. А.

Формування газетної періодики м. Олександрівська Катеринославської губернії на початку XX століття / К. А. Петрова // *Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту.* – 2018. – **Вип. 50.** – С. 382-388. – Бібліогр.: 35 назв.

970. Петрущак, М.

Бойківське село Сторонна у першій половині XX ст. / М. Петрущак // *Літопис Бойківщини.* – 2018. – **Ч. 1/94 (105).** – С. 17-29.

971. Пивоваров, С. В.

Садогурський монетний двір під Чернівцями (1771–1774) : іст.-нумізмат. дослідження / С. В. Пивоваров ; Нац. Києво-Печер. іст.-культ. заповідник. – Київ : Фенікс, 2018. – 184 с.

972. Пилипенко, В. М.

Опис Любеча 1606 р. / В. М. Пилипенко, О. М. Бондар // *Сіверянський літопис.* – 2018. – **№ 5.** – С. 34-40. – Бібліогр.: 13 назв.

973. Пилипець, В. А.

До питання про заснування міста Карлівка Полтавської області / В. А. Пилипець // Краєзнавство. – 2018. – № 2. – С. 12-27. – Бібліогр.: 56 назв.

974. Пиріг, П. В.

Школа села Карпилівки [на Чернігівщині] / П. В. Пиріг, Ю. М. Конопля // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 69-92. – Бібліогр.: 116 назв.

975. Південний Захід. Одесика=Юго-Запад. Одессика : іст.-краєзн. наук. альманах / Асоц. європейської культури «Золота акація» ; голов. ред. В. А. Савченко. – Одеса : Друк. дім, 2006 – .

Вип. 20. – 2016. – 312 с.

Вип. 21. – 2016. – 294 с.

Вип. 22. – 2017. – 294 с.

Вип. 23. – 2017. – 256 с.

Вип. 24. – 2018. – 256 с.

Вип. 25. – 2018. – 288 с.

976. Піонтківська, С. Ф.

Село Сторожів у калейдоскопі історичних подій : іст.-краєзн. нарис про село на Рівненщині / С. Ф. Піонтківська. – Житомир : Євенок О. О., 2018. – 281 с. : іл., табл., портр. – Бібліогр.: с. 280-281 (23 назви).

977. Плотичер, Е. А.

Слово о родном городе / Е. А. Плотичер. – 2-е изд., доп., перераб. – Харьков : Золотые страницы, 2017. – 352 с. : ил.

978. Полонський, М. М.

План Лубен 1746 р. як джерело історичних даних про місто XVIII століття / М. М. Полонський // Старожитності Посулля : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 145-153.

979. Пономаренко, Л. А.

Киев златоглавый. Почтовые открытки с видами Киева, выпущенные в конце XIX–XX века / Л. А. Пономаренко. – Киев : УПЦ, 2018. – 144 с. : ил.

980. Попп, Р.

Населення Дрогобича у 30–50-ті рр. XX ст.: етнодемографічна характеристика / Р. Попп, О. Походжай // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 155-162. – Бібліогр.: 33 назви.

981. Прадавня батьківська земля – село Кунин [Рівнен. обл.] / упоряд. Т. Павлюк. – Рівне : Зень О. М., 2017. – 48 с. : іл.

982. Приходько, В. С.

Киевское левобережье: от Соцгорода до Березняков / В. С. Приходько, К. М. Степанец, Е. Насырова. – Киев : Сидоренко В. Б., 2016. – 152 с. : ил. – (Киевская мозаика ; вып. 3).

983. Прищеп, Б. А.

Літописний Дубен і його сільська округа в X–XIII ст. / Б. А. Прищеп, В. В. Ткач // Археологія і давня історія України. – 2016. – **Вип. 4.** – С. 43-51. – Бібліогр.: с. 50.

984. Прохніцький, О. А.

Малиничі : іст.-краєзн. нарис / О. А. Прохніцький. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2018. – 84 с. : іл.

985. Проців, О. Р.

З історії мисливської зброярської фірми А. Дзіковського у Львові кінця XIX – початку XX століття / О. Р. Проців // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 140-149. – Бібліогр.: 36 назв.

986. Пучков, А. О.

Просто неба: київські нариси / А. О. Пучков. – Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. – 304 с. : іл.

987. Ревегук, В. Я.

Полтавці – поборники державної незалежності України / В. Я. Ревегук. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Полтава : Полтав. літератор, 2016. – 390 с. : іл., портр. – (До 100-річчя Української революції 1917–1921 рр.). – Геогр. покажч.: с. 372-385.

988. Рига, Д. В.

Скасування гімназійної освіти та процес становлення середніх навчальних закладів міста Чернігова у 20–30-тих роках XX століття / Д. В. Рига // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 308-311. – Бібліогр.: 14 назв.

989. Робак, І. Ю.

Харківські медики в російсько-японській війні 1904–1905 рр.: витоки сучасного медичного волонтерства / І. Ю. Робак, В. Г. Ільїн // Краєзнавство. – 2018. – № 2. – С. 79-91. – Бібліогр.: 109 назв.

990. Рогожа, М. М.

Зникаючі села України як наслідок трансформаційних процесів радянської доби / М. М. Рогожа // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – С. 323-328. – Бібліогр.: 9 назв.

991. Рой, С. В.

Діяльність синагог у м. Ніжині у 20–30-х рр. XX ст. / С. В. Рой // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 176-190. – Бібліогр.: 14 назв.

992. Рокитне : [про містечко на Київщині] / ред. С. А. Поліщук. – Київ, 2018. – 112 с. : іл. – Присвячується 500-річчю першої письмової згадки.

993. Руденко, С. Б.

Заснування Києва: історіографічний базис музейного наративу / С. Б. Руденко // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31.** – С. 262-277. – Бібліогр.: 24 назви.

994. Руденко, Ю. М.

Єврейське населення міста Золотоноша: втрати і здобутки / Ю. М. Руденко // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 237-247. – Бібліогр.: 9 назв.

995. Рудницька, Л.

Створення скляного заводу на базі села Рокитне Овруцького повіту Волинської

губернії / Л. Рудницька // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 47-53. – Бібліогр.: 36 назв.

996. Ряполов, В. М.

Комунікація між замовниками та підрядниками на великомасштабному будівництві в Україні кінця XIX – початку XX ст.: історія, проблема музеєфікації : [про Будинок судових установ у м. Харкові] / В. М. Ряполов // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. – Харків, 2018. – С. 80-83.

997. Сабадаш – чарівна перлина Черкаського краю : [історія села] / редкол.: Ю. А. Шеремета (голов. ред.) та ін. – Київ : Альфа-Віта, 2016. – 185 с. : іл., портр.

998. Сайковский, А. И.

Кривой Рог в зеркале архитектуры / А. И. Сайковский. – Кривой Рог, 2018. – 156 с.

999. Сапатінський, М. В.

Становлення алкогольної галузі в Одесі (друга половина XIX – початок XX ст.) / М. В. Сапатінський // Вісник Одес. іст.-краєзн. музею. – 2018. – № 16. – С. 33-40. – Бібліогр.: 46 назв.

1000. Свірська, Я.

Рата: пошуки історії та сьогодення : [історія села на Львівщині] / Я. Свірська. – Львів : Каменяр, 2017. – 140 с. : іл.

1001. Святині міста Кам'янка Струмилова в історії та культурі України / Укр. православна церква. – Кам'янка-Бузька, 2017. – 316 с. : іл. – Бібліогр.: с. 258-261 (66 назв).

1002. Святненко, В. Г.

Брусилів. Літопис 1980-х років / В. Г. Святненко. – Житомир : Полісся, 2016. – 158 с. : іл., портр.

1003. Село Андруші : іст.-етногр. нарис / Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України ; ред. Г. А. Скрипник ; відп. ред. В. К. Борисенко ; упоряд.: В. К. Борисенко, О. Рубан, С. Стефанович, Н. Федорович. – Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2016. – 256 с. : іл.

1004. Скальковский, А. А.

Одесса 40 лет назад / А. А. Скальковский ; подгот.: І. Озерянська, Н. Бурлакова // Вісник Одес. іст.-краєзн. музею. – 2018. – № 16. – С. 6-16.

1005. Скарби Писарської гори : краєзн. альманах / ред. рада: В. М. Литвин (голова), М. К. Барішполець, М. К. Смольницька та ін. – Біла Церква : Білоцерківдрук, 2018. – (Присвячується 90-річчю села Головурова).

Вип. 1. – 368 с. : фот.

1006. Сміла – край притясминський / упоряд.: Л. І. Скороход та ін. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Чорнобай : Чорнобаївське КПП, 2018. – 496 с. : іл., портр. – (Бібліотека газети «Сміла»).

1007. Смоляр, О. В.

Твори монументально-декоративного мистецтва в дизайні інтер'єрів готелів Києва (до проблеми збереження мистецьких пам'яток 1960–1980-х рр.) / О. В. Смоляр // Мистецтвознавчі записки. – 2017. – **Вип. 32**. – С. 125-133. – Бібліогр.: 8 назв.

1008. Сов'як, П. В.

Монастир-Лішнянський на Франковій землі / П. В. Сов'як. – Дрогобич : Посвіт, 2017. – 95 с. : іл., портр. – Імен. покажч.: с. 92-94.

1009. Созанський, Й.

Бойки в боротьбі за самостійну Україну: Боринщина / Й. Созанський // Літопис Бойківщини. – 2018. – **Ч. 2/95 (106)**. – С. 26-39.

1010. Соколова, І. М.

Повінь 1917 року в Кременчуці / І. М. Соколова // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 50-52. – Бібліогр.: 9 назв.

1011. Солдатова, К. О.

Демографічні характеристики населення сіл Ксензівка та Мельня Батуринської сотні у першій половині XVIII ст. (за даними сповідних розписів 1739 року) / К. О. Солдатова // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 3**. – С. 45-54. – Бібліогр.: 29 назв.

1012. Сорокіна, К. І.

Брати Василь, Григорій та Михайло Білі: штрихи до біографії одеських книгопродавців другої половини XIX ст. / К. І. Сорокіна // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 107-115. – Бібліогр.: 44 назви.

1013. Спудай, С. М.

Ковчин. Історія села від найдавніших часів до 1917 року / С. М. Спудай, М. М. Мороз, Н. М. Халімон. – Київ : Логос, 2018. – 320 с. : іл., карти.

1014. Стародуб, О.

Будівельна історія Білої Церкви XI–XXI століття / О. В. Стародуб, Є. А. Чернецький, А. В. Бондар. – Київ : Пшонківський О. В., 2017.

Т. I : Від середньовічного граду до сучасного міста. – 348 с.

Т. II : Сучасне місто: розбудова. – 382 с.

Т. III : Сучасне місто: будівельні організації. – 300 с.

Т. IV : Науково-довідковий апарат. – 334 с.

1015. Старостин, В. С.

Улицы Днепра / В. С. Старостин. – Харьков : Фолио, 2018. – 314 с. : фот. – (Города Украины).

1016. 120 років. Старокостянтинівський цукрозавод. Історія, сучасність, перспективи / авт. тексту: В. Дацюк, О. Радущинська. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2018. – 160 с. : іл. – (Ювілейне видання).

1017. Сторчай, О. В.

Подробиці з історії мистецької освіти та культурно-художнього життя Харкова в

автобіографічних спогадах Анатолія Бондаровича / О. В. Сторчай // Студії мистецтвознавчі. – 2018. – **Чис. 2 (62)**. – С. 103-108. – Бібліогр.: 14 назв.

1018. Страшевич, В. Б.

Черкаские евреи : ист.-краевед. очерк / В. Б. Страшевич. – Черкасы : Вертикаль, 2017. – 264 с. : ил.

1019. Стрільчук, К. І.

Земля батьків – моя колиска. Історичні начерки до 590-літнього ювілею прикарпатського села Лукавці Вижницького району на зеленій Буковині / К. І. Стрільчук, Л. М. Дрещ. – Чернівці : Букрек, 2018. – 176 с. : іл. – (Лукавцям – 590 : 1428–2018). – Бібліогр.: 13 назв.

1020. Студінський, В. А.

Розвиток економічної та соціальної сфери с. Пісківка Бородянської волості Київського повіту в XIX – на початку XX ст. / В. А. Студінський, І. М. Жиленкова // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 23-31. – Бібліогр.: 33 назви.

1021. Суддя, В. І.

Мое село – краплиночка на карті : [історія сіл Погреби, Мойсівка, Степанівка на Черкащині] / В. І. Суддя. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 136 с. : фот.

1022. Сухомлин, О. Д.

Соціальна структура м. Самарчика середини XVIII ст.: становлення паланкового центру / О. Д. Сухомлин // Січеславщина : краєзн. альманах. – 2018. – **Вип. 8**. – С. 75-85. – Бібліогр.: 25 назв.

1023. Таємниці Байгорода Юрія Яновського : літ.-іст. розвідка / упоряд. Б. В. Стасюк. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 204 с. : іл. – 115-річчю від дня народження Юрія Яновського, 100-річчю народного повстання в Єлисаветі присвячується.

Зі змісту: Митрофаненко Ю. С. Єлисаветградське народне повстання 1918 року – історична основа повісті Юрія Яновського «Байгород». – С. 95-145. – Бібліогр.: 35 назв ; Сінченко М. Байгород і Єлисавет 1918 року: художній твір та реальні історичні події. – С. 147-162. – Бібліогр.: 14 назв.

1024. Татаринів, С. Й.

Донбас – Бахмут. Постаті історії : біогр. нариси / С. Й. Татаринів, Є. А. Пилипенко, Д. В. Єфімов ; Центр пам'яткознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. Донець, від-ня, Бахмут. центр іст.-культ. дослідж. «Бахмутська спадщина». – Харків : Експрес-книга, 2018. – 330 с. : іл.

1025. Терефера, В. А.

Історія села Баштанів Кодимського району Одеської області (1769–2017) / В. А. Терефера. – Київ : Ліра-К, 2017. – 335 с. : іл., портр.

1026. Тернопіль : іст. нариси / упоряд. У. Гуглевич-Ванчура. – Тернопіль : Джура, 2016. – 192 с. : іл.

1027. Тимошенко, В. С.

Всі дороги ведуть у Козаровичі. Фрагменти історії села : у 2 кн. / В. С. Тимошенко. –

Кам'янець-Подільський : Рута, 2017 – 2018.

Кн. 1. – 2017. – 536 с.: іл.

Кн. 2. – 2018. – 576 с.: іл.

1028. Тимошенко, Л. В.

Історія давнього Трускавця (XV – початок XIX ст.): підсумки і перспективи дослідження / Л. В. Тимошенко // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. – С. 6-18. – Бібліогр.: 72 назви.

1029. Тимошик, М. С.

Село : док.-публ. оповідь [про с. Данина на Чернігівщині] : у 2 т. / М. С. Тимошик. – Київ : Ярославів Вал, 2017.

Т. 1 : Зійти з безпам'ятства. – 240 с.: іл.

Т. 2 : Трудний шлях відмосковлення. – 580 с.: іл.

1030. Титівець, О. О.

Молодіжні організації польських громад Києва в 1914–1919 роках / О. О. Титівець // Гілея. – 2018. – Вип. 137. – С. 10-14. – Бібліогр.: 9 назв.

1031. Ткаченко, Т. В.

Стан житлово-комунального господарства Києва за результатами перепису 2 березня 1874 р. / Т. В. Ткаченко // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – Вип. 20. – С. 141-149. – Бібліогр.: 14 назв.

1032. Томченко, І.

Єврейські літератори Ржищева кінця XIX – початку XX століть / І. Томченко // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 148-157. – Бібліогр.: 21 назва.

1033. Топчій, В. О.

Мистика Болдиних гір / В. О. Топчій. – Чернігів : Брагінець О. В., 2018. – 56 с. – (Легенди стародавнього Чернігова).

1034. Топчій, О. В.

Населення міста Охтирки наприкінці XVIII століття. (Аналіз духових розписів міста Охтирки 1773 та 1792 років) / О. В. Топчій, Б. В. Пшеничка. – Харків : Точка, 2018. – 72 с.: іл.

1035. Третяков, А. П.

Купці города Києва / А. П. Третяков. – Киев : Сучас. письменник, 2017. – 484 с.: ил.

1036. Трохлюк, Н. О.

Михайло Корженевський. Власник міста [Березне] і меценат храмів / Н. О. Трохлюк // Літопис Березнівщини. – 2017. – Вип. III. – С. 16-19.

1037. Трохлюк, П. М.

Штетл Березно. З історії єврейської громади міста [Березне Рівнен. обл.] / П. М. Трохлюк, Н. О. Трохлюк // Літопис Березнівщини. – 2017. – Вип. III. – С. 20-40. – Бібліогр.: 12 назв.

1038. Тунік, О. В.

Старосільці та навколишні землі / О. В. Тунік. – Житомир : Євенок О. О., 2017. – 488 с. : іл.

1039. Тютюнник, М. В.

Місто Кам'янець-Подільський – державний центр Української Народної Республіки (1919 р.) / М. В. Тютюнник // Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. – 2017. – **Вип. 11.** – С. 86-89. – Бібліогр.: 30 назв.

1040. Удовик, С.

Знаменитые киевляне / С. Удовик. – Киев : Ваклер, 2017. – 136 с. : ил.

1041. Українська революція: з Білої Церкви – в історію : розвідки, рецензії, популярні статті / уклад. В. О. Іванців ; кол. авт.: В. О. Іванців, А. В. Бондар, С. І. Бурлака та ін. – Біла Церква : Час Змін Інформ, 2017. – 132 с. : іл. – Просвітянський благодійний проект «Україна – це доля!». – Імен. покажч.: с. 125-130.

1042. Федоришин, М. В.

Містечко Білгород та село Білів у XVI ст. у контексті майнових справ князів Чорториських / М. В. Федоришин // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2016. – **Вип. 3, № 1.** – С. 131-135. – Бібліогр.: 15 назв.

1043. Фират, Я.

Типологія бахчисарайських осель та кварталів (1650–1675 рр.) / Я. Фират ; пер. з турецьк. О. Кульчинський // Україна в Центрально-Східній Європі. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 183-200. – Бібліогр.: 37 назв.

1044. Харківська символіка / авт. проекту С. І. Дуденко. – 3-є вид., допов. – Харків : Юнісофт, 2017. – 56 с. : іл. – Бібліогр.: 31 назва.

1045. Харлан, О. В.

Історико-містобудівні дослідження міста Оріхова / О. В. Харлан // Музейний вісник. – 2018. – **№ 18.** – С. 104-116. – Бібліогр.: 26 назв.

1046. Хармак, М. М.

До питання про гончарне ремесло Батурина кінця XVII – середини XVIII ст. / М. М. Хармак // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 142-144. – Бібліогр.: 12 назв.

1047. Цвіра, І. А.

Літопис Хорошева : довідник [про село на Житомирщині] / І. А. Цвіра. – Новоград-Волинський : НОВОград, 2017. – 72 с. : іл.

1048. Цехмістро, Н. В.

Креативність гуцульського міста Косів / Н. В. Цехмістро // Місто. Культура. Цивілізація : матеріали VIII Міжнар. наук.-теорет. інтернет-конф. – Харків, 2018. – С. 165-168.

1049. Цинкаловський, О. М.

Княжий город Володимир : іст.-краєзн. нариси / О. М. Цинкаловський. – Передрук з

вид. 1935 р. – Новоград-Волинський : НОВОГрад, 2017. – 128 с. : іл.

1050. Цубенко, В. Л.

Місто Умань – штаб Києво-Подільського військового поселення кавалерії (1837–1857) / В. Л. Цубенко // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 100-105. – Бібліогр.: 21 назва.

1051. Чайка, О. В.

Город Александровск и его жители в конце XVIII – середине XIX в. / О. В. Чайка // Музейний вісник. – 2017. – **№ 17.** – С. 84-101. – Бібліогр.: 9 назв.

1052. Черевик, Ю. И.

Дореволюционный Екатеринослав / Ю. И. Черевик. – Днипро : Монолит, 2018. – 516 с. : ил.

1053. Черемісін, О. В.

Міське самоврядування Херсона, Миколаєва, Одеси в 1785–1870 рр. : монографія / О. В. Черемісін. – Херсон : Олді-плюс, 2018. – 176 с.

1054. Чернецький, Є. А.

Будівельні проекти графів Браницьких в їхніх білоцерківських маєтках на зламі XVIII–XIX ст. / Є. А. Чернецький // Юр'ївський літопис. – 2016. – **№ 15.** – С. 21-29. – Бібліогр.: 22 назви.

1055. Чернецький, Є. А.

Євреї Білої Церкви (середина XIX – початок XX ст.) : просопографічний довідник / Є. А. Чернецький. – Біла Церква : Пшонківський О. В., 2018. – 736 с.

1056. Чернецький, Є. А.

Історія Білої Церкви: таємниці минулого та хроніка подій / Є. А. Чернецький. – Біла Церква : Пшонківський О. В., 2016. – 312 с. : іл.

1057. Чернігів часів Української революції 1917–1918 рр. : путівник / уклад. О. Ясенчук. – Мена : Домінант, 2018. – 91 с. : іл., портр.

1058. Чернігів: історія міста в історіях людей / ред. І. В. Кондратьєв. – Чернігів : Лозовий В. М., 2017. – 114 с.

1059. Чухмелій : история и культура [села Криничне на Одещині] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Одес. науч.-исслед. о-во болгаристов ; авт. кол.: Т. А. Агафонова, В. И. Баранов и др. – Одесса : Симэкс-принт, 2018. – 516 с. : ил.

1060. Шакула, В. М.

Діяльність Переяслав-Хмельницького хлібзаводу в 1986–2000 рр. : іст.-краєзн. аспект / В. М. Шакула // Краєзнавство. – 2018. – **№ 3.** – С. 170-176. – Бібліогр.: 34 назви.

1061. Шакула, В. М.

Особливості діяльності Переяслав-Хмельницького хлібзаводу у період 1956–1977 рр. / В. М. Шакула // Питання історії науки і техніки. – 2017. – **№ 3.** – С. 12-22. – Бібліогр.: 65 назв.

1062. Шамраєва, А. М.

Житлова цегляна забудова Києва XVIII ст. / А. М. Шамраєва // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 26-40. – Бібліогр.: 20 назв.

1063. Шара, Л. М.

Гласні-евреї у складі Чернігівської міської думи: ключові засади Положень 1870, 1892 рр. та їх реалізація / Л. М. Шара // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 35-43. – Бібліогр.: 14 назв.

1064. Шевцова, З. І.

Широке село під горою: Карнаухівські хутори – Миколаївка-1 / З. І. Шевцова. – Дніпро : Монолит, 2017. – 416 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 386-409. – Бібліогр.: с. 410-412 (58 назв).

1065. Шевченко, В. В.

Створення публічних просторів для дітей наприкінці XIX – на початку XX ст.: практика громадського управління Одеси / В. В. Шевченко // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 157-178. – Бібліогр.: 15 назв.

1066. Школьна, О. В.

Дибинецька фаянсова фабрика графів Браницьких на Київщині в світлі даних першоджерел / О. В. Школьна // Археологія і давня історія України. – 2018. – **Вип. 4 (29).** – С. 386-402. – Бібліогр.: с. 401-402.

1067. Шкуро, М.

Наш Солом'янський район [м. Києва] / М. Шкуро. – Київ : Варто, 2018. – 168 с. : фот.

1068. Шляхов, О. Б.

Дмитро Миколайович Мартинов: штрихи до політичного портрету Катеринославського губернатора кінця XIX ст. / О. Б. Шляхов // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. 3:** Історичні науки. – С. 139-145. – Бібліогр.: 6 назв.

1069. Штейнле, О. Ф.

Німецьке питання в запорізькій декомунізації / О. Ф. Штейнле // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 155-159. – Бібліогр.: 15 назв.

1070. Андрій Шуляр та його внесок у розвиток архітектури, містобудування, збереження архітектурної спадщини Львівщини : матеріали конф., Львів, 13 груд. 2018 р. / Нац. ун-т «Львів. політехніка» ; відп. за вип. М. В. Бевз ; ред. В. А. Шуляр. – Львів, 2018. – 88 с. – До 100-ліття з дня народження.

1071. Щукин, В. В.

Non posse. Из истории первой больницы в Николаеве / В. В. Щукин, Н. И. Замлинский, А. А. Кокошко. – Николаев : Гудым И., 2018. – 224 с. : ил.

1072. Етнология Одессы в исторической и современной перспективах : монография / Западно-чешский ун-т (Пльзень), Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова ; П. Лозюк, А. А. Пригарин и др. – Одесса : Ирбис, 2017. – 388 с. : ил. – Библиогр.: с. 364-387.

1073. Южне: сторінки живої історії : іст.-краєзн. видання / упоряд. Т. В. Єрошенко-Афанасьева. – 2-ге вид. – Одеса : ТЕС, 2018. – 127 с. : іл.

1074. Юрчук, В. П.

Село Журбинці на Вінниччині: минуле і сьогодення / В. П. Юрчук, Г. Л. Махорін, А. І. Дзигар. – Житомир : Євенок О. О., 2018. – 198 с. : іл.

1075. Ягода, І. В.

Крізь вогонь і воду [історія с. Бруховичі на Волині] / І. В. Ягода. – Ковель : Івановський В. М., 2018. – 364 с.

1076. «Як з Бережан до кадри...» : іст.-краєзн. нариси / ред.-упоряд. І. В. Мельник. – Тернопіль : Джура, 2016. – 336 с. : іл. – (Бібліотечка «Бережанського віче» ; кн. 2). – До 100-річчя боїв на Лисоні.

1077. Яковенко, Г. Г.

Гувернери у дворянських родинах м. Харкова наприкінці XVIII – на початку XIX ст. / Г. Г. Яковенко // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2018. – **Вип. 26.** – С. 93-97.

1078. Katrych, I. V.

The lubny field pharmacy – the first pharmacy in the left-bank Ukraine : [Лубенська польова аптека – перша аптека на Лівобережній Україні] / I. V. Katrych, O. K. Maliutina // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54.** – С. 12-14. – Бібліогр.: 8 назв.

1079. Kryvyi Rih. Ukraine / Г. Гусейнов. – Дніпро : Герда, 2018. – 484 с. : іл.

1080. Kurdyna, Y.

The construction of the main building of the royal Technical academy in Lviv (1873–1877) : [Будівництво головного корпусу царсько-королівської Технічної академії у Львові (1873–1877)] / Y. Kurdyna // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 63-69. – Бібліогр.: с. 68-69.

1081. Stkpiec, S.

Przemysl – wieloetniczne miasto na pograniczu polsko-ukraickim. Dzieje wielokulturowoñsi, jej utrata i Pryby Odrodzenia : [Перемишль – багатоетнічне місто на польсько-українському пограниччі. Історія багатокультурності, її втрата і спроби відродження] / S. Stkpiec // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 229-315. – Бібліогр.: 51 назва.

Див. також №: 222, 276, 376, 398, 413, 417, 427, 430, 436, 438, 440, 454, 461, 535, 605, 635, 639, 642, 647, 667, 668, 678, 706, 1230, 1313, 1365, 1387, 1428, 1446, 1531, 1598, 1610, 1612, 1630, 1689, 1692, 1765, 1844, 1856, 1922, 1926, 1927, 1936, 1963, 2005, 2037, 2038, 2111, 2142, 2153, 2168, 2191, 2250, 2290, 2299, 2333, 2362, 2369, 2393, 2408, 2465, 2502, 2544, 2602, 2606, 2630, 2631, 2637, 2640, 2641, 2646, 2648, 2658, 2691, 2706, 2724, 2740, 2755, 2756, 2765, 2766, 3149, 3330, 3619, 3666, 3716, 3722, 3758, 3764, 3850, 3899, 3909, 3922, 3980, 4019, 4031, 4048, 4236, 4282, 4297, 4362.

5. УКРАЇНЬСКА ДІАСПОРА ТА ПОЛІТИЧНА ЕМІГРАЦІЯ

1082. Бей, Н. О.

Внесок Б. Луцького у розвиток світового автомобілебудування (1865–1942 рр.) / Н. О. Бей // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 87-93. – Бібліогр.: 32 назви.

1083. Біловус, Л. І.

Економічна співпраця української діаспори США із Україною як один із чинників української самоідентифікації (на матеріалах україномовної періодики США) / Л. І. Біловус // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 90-94. – Бібліогр.: 37 назв.

1084. Біловус, Л. І.

Роль українців США в утвердженні державності України (на матеріалах україномовної періодики діаспори) / Л. І. Біловус // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 93-96. – Бібліогр.: 16 назв.

1085. Біловус, Л. І.

Україномовна періодика США про роль української діаспори у поширенні інформації про Голодомор / Л. І. Біловус // Гілея. – 2018. – **Вип. 129.** – С. 77-81. – Бібліогр.: 14 назв.

1086. Бурім, Д. В.

Огляд документів фонду Євгена Коновальця в Архіві Осередку української культури і освіти у Вінніпезі / Д. В. Бурім, Ю. А. Черченко // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 101-118. – Бібліогр.: 19 назв.

1087. Вдовичин, І. Я.

Політичні ідеї Юрія Липи в умовах цивілізаційних викликів / І. Я. Вдовичин // Дев'ять Ліпівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава, 2018. – С. 7-12.

1088. Виздрик, В. С.

Інтерновані частини армії УНР у таборах на території Польщі / В. С. Виздрик, В. Б. Пехів // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 90-100. – Бібліогр.: 30 назв.

1089. Волков, В. О.

Українська діаспора у Російській Федерації: інституційний, соціально-економічний та культурний аспекти (1991–2010 рр.) / В. О. Волков ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2018. – 17 с. – Бібліогр.: с. 15 (8 назв).

1090. Голодецький, Д.

Хвиля української міграції в Австралію 1948–1949 рр. / Д. Голодецький // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 66-71. – Бібліогр.: 14 назв.

1091. Голубнича-Шленчак, Ю. В.

Видавнича діяльність інтернованих вояків Армії УНР у таборі Вадовиці (1921–1922 рр.) / Ю. В. Голубнича-Шленчак // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 99-104. – Бібліогр.: 13 назв.

1092. Городняк, Я. П.

Преса української діаспори США та Канади про повстання селян і масове голодування в УСРР (1932 р.) / Я. П. Городняк // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 4. – С. 14-18. – Бібліогр.: 20 назв.

1093. Громович, У. О.

УНАКОТО в Болгарії у системі взаємин з іншими організаціями української еміграції / У. О. Громович // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – Вип. 4. – С. 38-44.

1094. Гандош, М.

Русинська та українська меншина у Словаччині в 1945–1948 роках / М. Гандош, С. Конечний, М. Лукач. – Ужгород : РІК-У, 2017. – 184 с.

1095. Давидюк, Р. П.

Наддніпрянська політична еміграція як організатор Волинського громадського комітету допомоги голодуючим у радянській Україні / Р. П. Давидюк // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 30. – С. 3-12. – Бібліогр.: 28 назв.

1096. Дзира, О. І.

Післяреволюційна політична імміграція українців до Канади: історико-біографічний вимір / О. І. Дзира // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 15. – С. 245-259. – Бібліогр.: 16 назв.

1097. Димінська, В.

Павло Скоропадський: перші роки в еміграції / В. Димінська // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 328-338. – Бібліогр.: 10 назв.

1098. Дрозд, Р.

Питання Акції «Вісла» в діяльності Об'єднання лемків у Польщі 1990–2003 роках / Р. Дрозд // Історико-політичні проблеми сучасного світу : зб. наук. ст. – 2017. – Т. 35-36. – С. 182-191. – Бібліогр.: 39 назв.

1099. Дрозд, Р.

Проблеми взаємовідносин поляків та українців у ПНР (1947–1989 рр.) / Р. Дрозд // Український історичний журнал. – 2018. – № 6. – С. 168-181. – Бібліогр.: 33 назви.

1100. Заболотнюк, В. І.

Іван Полтавець-Остриця та Український козацький рух в Німеччині (1919–1939 рр.) / В. І. Заболотнюк // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 29. – С. 13-24. – Бібліогр.: 38 назв.

1101. Зубко, О. Є.

Досвід української міжвоєнної празької повсякденності (1918–1939 рр.) : комунікаційний та церковний аспекти / О. Є. Зубко // Часопис української історії. – 2017. – Вип. 36. – С. 17-26. – Бібліогр.: 11 назв.

1102. Зубко, О. Є.

Здобутки і втрати української еміграційної еліти: оцінка в часі (ЧСР, 1918–1939 рр.)

/ О. Є. Зубко // Историчні і політологічні дослідження. – 2018. – № 2 (63). – С. 79-90. – Бібліогр.: 14 назв.

1103. Зубко, О. Є.

Исторична пам'ять української міжвоєнної празької еміграції (1918–1939 рр.) / О. Є. Зубко // Историчні і політологічні дослідження. – 2018. – Спец. вип. – С. 183-192. – Бібліогр.: 11 назв.

1104. Зубко, О. Є.

Матеріально-побутове життя українських пражан у 1921–1939 роках: помешкання, харчування, одяг / О. Є. Зубко // Часопис української історії. – 2018. – Вип. 38. – С. 31-38. – Бібліогр.: 16 назв.

1105. Зубко, О. Є.

Українська еміграція в ЧСР. Повсякденне життя працівників медичної сфери міжвоєнного періоду / О. Є. Зубко // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – Вип. 21. – С. 30-41. – Бібліогр.: 18 назв.

1106. Зубко, О. Є.

Українська празька еміграція. Феномен трагізму еміграційної інтелігенції (1921–1939) / О. Є. Зубко // IX Міжнар. конгрес україністів. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 313-321. – Бібліогр.: 10 назв.

1107. Ігнатуша, Г. О.

Пропаганда vs просвітництво: роль О. Воронина в ідеологічному змаганні українців у світі / Г. О. Ігнатуша // Пропаганда vs контрпропаганда у медіапросторі: минуле, сучасне, майбутнє. – Запоріжжя, 2018. – С. 222-229. – Бібліогр.: 9 назв.

1108. Казак, О. Г.

Деятельность лидеров Карпатской Украины в Словакии в 1939–1941 гг. / О. Г. Казак // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2 (37). – С. 55-59. – Бібліогр.: 9 назв.

1109. Касьянова, М. М.

Функціонування української діаспори в Білорусі, Молдові та Росії / М. М. Касьянова // Гілея. – 2018. – Вип. 133. – С. 58-62. – Бібліогр.: 15 назв.

1110. Кожухар, В.

Українці в незалежній Республіці Молдова (1991–2018 роки) / В. Кожухар, К. Кожухар // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 4. – С. 23-35. – Бібліогр.: 25 назв.

1111. Кожухар, В.

Українці Республіки Молдова на початку ХХІ століття / В. Кожухар, К. Кожухар // IX Міжнар. конгрес україністів. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 102-130. – Бібліогр.: 141 назва.

1112. Костенко, Ю.

Українці в Австрії / Ю. Костенко // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – Вип. 19. – С. 767-791. – Бібліогр.: 13 назв.

1113. Кухаренко, М. Ю.

Піднесенні української національної ідеї через призму студіювання місця поховань видатних українців / М. Ю. Кухаренко // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 31-33.

1114. Ласінська, М. Ю.

Становище євреїв-емігрантів з українських земель в США наприкінці XIX – початку XX століття / М. Ю. Ласінська // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 61-67. – Бібліогр.: 8 назв.

1115. Мазипчук, М. Д.

«Наши жовто-блакитные новые веши существенно отличаются от трехцветных»: феномен «зміновіхівства» в українській політичній еміграції / М. Д. Мазипчук // Спільне : журнал соціальної критики. – 2017. – № 11. – С. 91-95. – Бібліогр.: с. 95.

1116. Малець, О. О.

Зовнішньополітична діяльність УСДРП у 20-х рр. XX ст. / О. О. Малець // Гілея. – 2018. – Вип. 129. – С. 19-24. – Бібліогр.: 16 назв.

1117. Марченко, А. І.

Наукова спадщина М. Шаповала про українство в період еміграції / А. І. Марченко // Молодий вчений. – 2018. – № 11 (63). – С. 26-29. – Бібліогр.: 14 назв.

1118. Мегрелішвілі, М. О.

Українці в Батумі / М. О. Мегрелішвілі, Н. Мегрелішвілі // Україна і Грузія у міжнародних відносинах: історія та спільні виклики сучасності: до сторіччя встановлення дипломатичних відносин : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 262-269. – Бібліогр.: 12 назв.

1119. Мицик, Ю. А.

З листів Івана Боберського до Остапа Гриця / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 118-123.

1120. Морозова, І.

Відлуння визвольних змагань у західноукраїнських та українських еміграційних виданнях першої половини 1930-х рр. : документи і спогади учасників / І. Морозова // Записки Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника. – 2017. – Вип. 9 (25). – С. 198-215. – Бібліогр.: 48 назв.

1121. Палієнко, М. Г.

Інформаційно-джерельний потенціал архівних збірок Національної установи імені Осолінських у Вроцлаві з історії УНР (колекція 22/53) / М. Г. Палієнко, І. В. Срібняк // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 54. – С. 127-140. – Бібліогр.: 23 назви.

1122. Піскун, В. М.

Олександр Шульгин: український дипломат під наглядом спецслужб / В. М. Піскун // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 18. – С. 693-701. – Бібліогр.: 21 назва.

1123. Піскун, В. М.

Українсько-грузинські взаємини в процесі розвитку прометеївського руху в 1920–1940-х роках / В. М. Піскун // Україна і Грузія у міжнародних відносинах: історія та спільні виклики сучасності: до сторіччя встановлення дипломатичних відносин : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 72-90. – Бібліогр. і комент.: 50 назв.

1124. Плохій, С. М.

Убивство у Мюнхені. По червоному сліду : [історія суд. процесу над Богданом Сташинським за вбивство Лева Ребета та Степана Бандери] / С. М. Плохій. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. – 512 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 466-512.

1125. Погромський, В. О.

Українська діаспорна преса Канади про початок діяльності Американської адміністрації допомоги у радянських республіках за часів голоду 1921–1923 років / В. О. Погромський // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 2. – С. 46-49. – Бібліогр.: 11 назв.

1126. Присяжний, П.

Європейський вектор концепції зовнішньої політики України у доктрині Миколи Лівичького / П. Присяжний // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2018. – Вип. 44. – С. 212-218.

1127. Реєнт, О. П.

Еміграція з українських земель і її причини (кінець XIX – початок XX ст.) / О. П. Реєнт // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 183-201. – Бібліогр.: 36 назв.

1128. Решетченко, Д. В.

Державний центр Української Народної Республіки в екзилі: передумови реорганізації (1945–1948 рр.) / Д. В. Решетченко // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 111-123. – Бібліогр.: 17 назв.

1129. Романуха, О.

Становлення та розвиток української діаспори в Російській Федерації (1991–2017) / О. Романуха // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Вип. 5. – С. 234-239. – Бібліогр.: 14 назв.

1130. Саган, Г.

Українська діаспора в Китаї: історія та сучасні тенденції становлення / Г. Саган // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 43-51. – Бібліогр.: 19 назв.

1131. Сидоренко, А.

Михайло Омелянович-Павленко та Українське Військово-Наукове Товариство / А. Сидоренко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – Вип. 2 (137). – С. 39-44. – Бібліогр.: 11 назв.

1132. Сидоренко, А.

Науково-організаційна діяльність Михайла Омеляновича-Павленка в еміграції (1920–1930-ті рр.) / А. Сидоренко // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – Вип. 23. – С. 111-115. – Бібліогр.: 31 назва.

1133. Сидорчук, Т. М.

Павло Скоропадський та Омелян Прицак: до історії взаємостосунків та співпраці / Т. М. Сидорчук // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22**, т. 24/25. – С. 525-537. – Бібліогр.: 50 назв.

1134. Сінельнікова, В. В.

Українці Нижнього Поволжя: історія і сьогодення : монографія / В. В. Сінельнікова. – Київ : Ліра-К, 2017. – 336 с. : іл. – Бібліогр.: с. 198-215.

1135. Слабошпицький, М. Ф.

Петро Яцик. Українець, який відмовився бути бідним / М. Ф. Слабошпицький. – Київ : Ярославів Вал, 2018. – 256 с. : іл.

1136. Срібняк, І. В.

«...Піти на зустріч всім покаліченим впливом чужої культури та допомгти їм засвоїти акорди рідної мови»: накази групі інтернованих військ УНР як джерело для реконструкції повсякдення вояків-українців у таборі Ланцут (Польща), січень–травень 1921 р. / І. В. Срібняк // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 56**. – С. 81-87. – Бібліогр.: 38 назв.

1137. Срібняк, І. В.

«Всі ми живемо надією, що вернемо на Україну...» (Становище інтернованих вояків-українців у таборі Александрів Куявський, Польща, взимку 1920–1921 рр.) / І. В. Срібняк // Сумська старовина. – 2018. – № 52. – С. 5-18. – Бібліогр.: 21 назва.

1138. Срібняк, І. В.

«Зв'язок з Добрармією уже пірвано...» (створення «Української секції» в таборі інтернованих вояків «Збройних сил Півдня Росії» у Стшалково, весна–літо 1920 р.) / І. В. Срібняк // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11**. – С. 104-109.

1139. Срібняк, І. В.

Інтимний вимір жіночого повсякдення в таборах інтернованих вояків-українців у Польщі (1921–1922 рр.) / І. В. Срібняк // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 46-57. – Бібліогр.: 12 назв.

1140. Срібняк, І. В.

«Несемо ми хрест... в терновім вінку колючих дротів...» (Інтерновані вояки-українці в таборі Стшалково, Польща, у 1922–1923 рр.) / І. В. Срібняк // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 33-43. – Бібліогр.: 26 назв.

1141. Срібняк, І. В.

Становище вояків-українців групи інтернованих армії УНР у таборах Каліш та Щипіорно (Польща) навесні 1923 року (за архівними документами) / І. В. Срібняк // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 201-211. – Бібліогр.: 14 назв.

1142. Срібняк, І. В.

Табір інтернованих військ УНР у Каліші, Польща (перша половина 1921 р.): моральний стан старшинства та заходи з його нормалізації / І. В. Срібняк // Емінак. – 2018. – № 1 (21), т. 2. – С. 42-49. – Бібліогр.: 14 назв.

1143. Срібняк, І. В.

Табір інтернованих вояків армії УНР в Александрові (Польща) навесні-влітку 1921 р. / І. В. Срібняк // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 4. – С. 67-73. – Бібліогр.: 44 назви.

1144. Срібняк, І. В.

Таборове повсякдення курсантів та старшин спільної юнацької школи Армії УНР в Каліші (Польща) у першій половині 1922 р. / І. В. Срібняк // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2016. – Вип. 12. – С. 338-364. – Бібліогр.: 54 назви.

1145. Срібняк, І. В.

Хроніка життя інтернованих вояків-українців у таборі Каліш, Польща (1922 р.) / І. В. Срібняк // Сумська старовина. – 2017. – № 51. – С. 25-34. – Бібліогр.: 24 назви.

1146. Стельмашук, Г. Г.

Відданість ідеалам як спосіб життя: лікар, поет, письменник, український патріот, громадський діяч – Михайло Качалуба (110 років від дня народження) / Г. Г. Стельмашук // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 231-241. – Бібліогр.: 15 назв.

1147. Стрельський, Г. В.

Українська політична еміграція у захисті народу України від більшовицького репресивно-терористичного режиму (1920 – поч. 30-х рр.) / Г. В. Стрельський // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 72-88. – Бібліогр.: 16 назв.

1148. Супрун-Яремко, Н.

Кубанська трагедія українського народу / Н. Супрун-Яремко // Дзвін. – 2017. – № 8. – С. 192-202. – Бібліогр.: с. 202.

1149. Тимошик, М. С.

Видання українськими емігрантами Великої Британії антирадянської пропагандистської літератури (50–90 роки ХХ ст.): задум і втілення / М. С. Тимошик // Українознавство. – 2018. – № 2 (67). – С. 153-169. – Бібліогр.: 14 назв.

1150. Тимошик, М. С.

Промоція «українського питання» та об'єднання зарубіжного українства як головні програмні напрямки діяльності Українського пресового бюро в Лондоні (1931–1939) / М. С. Тимошик // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 63-80. – Бібліогр.: 31 назва.

1151. Українська діаспора: проблеми дослідження : тези доп. Міжнар. наук. конференції, м. Острозь, 27-28 верес. 2016 р. / Нац. ун-т «Острозь. акад.», Укр. іст. т-во. – Острозь : Нац. ун-т «Острозь. акад.», 2016. – 378 с.

1152. Уткін, О. І.

Вища аграрна школа української еміграції (1922–1935 рр.) / О. І. Уткін // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 94-102. – Бібліогр.: 17 назв.

1153. Фугала, В. П.

Військово-політична еміграція Української Народної Республіки у міжвоєнній Польщі: дослідження та інтерпретації польських істориків / В. П. Фугала // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50**. – С. 143-148. – Бібліогр.: 37 назв.

1154. Хоменко, В. О.

Михайло Грушевський та українська партія соціалістів-революціонерів: свідчення есерівських партійних документів у журналі «Борітеся-Поборите!» / В. Хоменко // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 5**. – С. 220-228. – Бібліогр.: 13 назв.

1155. Хоменко, В. О.

Співпраця Михайла Грушевського та Української партії соціалістів-революціонерів у документах Комуністичної партії більшовиків України та органів влади УСРР / В. О. Хоменко // Література та культура Полісся. – 2017. – **Вип. 87**. – С. 78-90. – Бібліогр.: 48 назв.

1156. Цубов, Л. В.

Діяльність українських громадських організацій по наданню допомоги голодуючому населенню УСРР 1932–1933 рр. / Л. В. Цубов, Н. М. Божко // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2017. – **Вип. 4, № 1**. – С. 94-98. – Бібліогр.: 7 назв.

1157. Шевченко, В.

Лист головного отамана Симона Петлюри до військового міністра Миколи Юнаківа / В. Шевченко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 2 (137)**. – С. 52-56.

1158. Шмігель, М.

Великий рейд УПА на Захід у 1947 році: «чехословацький шлях» у збірці протоколів полонених вояків УПА і членів цивільної сітки ОУН (джерелознавчі аспекти дослідження) / М. Шмігель, М. Сирни // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 93-108. – Бібліогр.: 30 назв.

1159. Krotofil, M.

Activity of schools and educational courses for soldiers of the Ukrainian Galician Army interned in Czechoslovakia as a form of their socialization (1919–1920) : [Діяльність шкіл та освітніх курсів для інтернованих вояків Української Галицької Армії в Чехословаччині як одна з форм їх соціалізації (1919–1920 рр.)] / M. Krotofil, I. Sribnyak // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – **№ 6**. – С. 58-62. – Бібліогр.: с. 61-62.

Див. також №: 75, 102, 206, 253, 260, 717, 1829, 2490, 2509, 2539, 2722, 2726, 2804, 2816, 2835, 2951, 3255, 3269, 3272, 3612, 4445.

Культура

1160. Біловус, Л. І.

Діяльність інституцій пам'яті українців США у напрямі збереження національної ідентичності (на основі аналізу діаспорної періодики) / Л. І. Біловус // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18), т. 3**. – С. 78-83. – Бібліогр.: 23 назви.

1161. Біловус, Л. І.

Діяльність української церкви у США в обороні національних духовних практик як чинника збереження національної ідентичності (на матеріалі періодичної преси української діаспори) / Л. І. Біловус // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 337-345. – Бібліогр.: 16 назв.

1162. Біловус, Л. І.

Підтримка і популяризація української культури як одного із чинників збереження національної ідентичності у періодиці української діаспори США (від 1947 р.) / Л. І. Біловус // Гілея. – 2018. – **Вип. 133.** – С. 55-58. – Бібліогр.: 16 назв.

1163. Блохин, Д. Д.

Епістолярна спадщина Юрія Бойка-Блохина / Д. Д. Блохин ; Німецько-Українське Наукове Об'єднання ім. проф. Ю. Бойка-Блохина. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2007 – .
Т. III. – 2017. – 604 с.

1164. Бодруг, А. В.

Внесок представників Ордену святого Василя Великого у збереження національно-культурних зв'язків українців Канади у ХХ ст. / А. В. Бодруг // Чорноморська мінувшина : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 30-38. – Бібліогр.: 19 назв.

1165. Бочковський, О.-І.

Вибрані праці та документи / О.-І. Бочковський. – Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2018. – (Україна. Європа: 1921–1939).

Т. I. – 704 с. – Бібліогр.: с.655-680. – Імен. покажч.: с. 681-703.

Т. II. – 976 с. – Імен. покажч.: с. 941-973.

Зі змісту: Каневська І. Ольгерд Іполит Бочковський – нарис біографії. – Т. I. – С. 11-98 ; Пан Ерріо – Совіти та голод на Україні. – Т. I. – С. 109-116 ; Т. Г. Масарик і українське питання. – Т. II. – С. 135-284.

1166. Брайлян, Н.

Періодичні видання української еміграції у Брно (1920–1930-ті рр.): історія функціонування, основна тематика та особливості публікацій / Н. Брайлян // Збірник праць Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 82-93. – Бібліогр.: 12 назв.

1167. Ващук, Л. В.

Творчість українських митців за кордоном: джерелознавчий огляд документів ЦДАЗУ / Л. В. Ващук // Архіви України. – 2018. – **№ 1.** – С. 118-134. – Бібліогр.: 59 назв.

1168. Власенко, В. В.

Українська бібліотека імені С. Петлюри в Парижі та політична еміграція на Балканах / В. В. Власенко // Місто. Культура. Цивілізація : матеріали VIII Міжнар. наук.-теорет. інтернет-конф. – Харків, 2018. – С. 80-82.

1169. Власенко, В. М.

Культурна діяльність міжвоєнної української еміграції в Болгарії: (музика, танці, театр) / В. М. Власенко // Сумська старовина. – 2018. – **№ 52.** – С. 38-50. – Бібліогр.: 68 назв.

1170. Власенко, В. М.

Українська емігрантська преса міжвоєнного періоду в Болгарії / В. М. Власенко // Сумська старовина. – 2017. – № 51. – С. 35-47. – Бібліогр.: 106 назв.

1171. Ворон, Н. П.

«Празький» період життя та діяльності Дмитра Дорошенка (1923–1945 рр.) / Н. П. Ворон // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 279-283.

1172. Гапон, Л. О.

Лінгвістична спадщина Ярослава-Богдана Рудницького : монографія / Л. О. Гапон. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. – 200 с.

1173. Годжал, С.

Становлення Марка Антоновича як громадсько-політичного діяча та вченого / С. Годжал // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 62-67. – Бібліогр.: 15 назв.

1174. Голубнича-Шленчак, Ю. В.

Видавнича діяльність інтернованої армії УНР у таборі Александрів-Куявський у Польщі в 1921 р. / Ю. В. Голубнича-Шленчак // Історичні, соціологічні, політологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень : міжнар. наук.-практ. конф. . – Херсон, 2017. – С. 9-13.

1175. Горак, Р. Д.

Журавлі відлетілі... : есеї про Квітку Цісик та її рід / Р. Д. Горак. – Львів : Апріорі, 2018. – 400 с. : іл.

1176. Григоруک, Н. А.

Життєвий шлях Миколи Чубатого / Н. А. Григорук // Збірник праць [Терноп. осередку НТШ]. – 2018. – Т. 11: Архіви Тернопільщини. – С. 178-196. – Бібліогр.: 43 назви.

1177. Гула, О. Г.

Діяльність українських культурно-просвітницьких організацій у Королівстві СХС/Югославія як чинник збереження національної ідентичності (1918–1941 рр.) / О. Г. Гула // Часопис української історії. – 2018. – Вип. 37. – С. 30-38. – Бібліогр.: 29 назв.

1178. Денисюк, С. П.

Шевченкознавчий дискурс Юрія Шевельова / С. П. Денисюк // VIII Міжнародний конгрес українців. Літературознавство : зб. наук. ст. – Київ, 2017. – Ч. 1. – С. 155-164. – Бібліогр.: 10 назв.

1179. Довженко, І.

Бібліотекар Григорій Довженко: кореспонденція в майбутнє (з історії Української бібліотеки імені С. Пеглори в Парижі) / І. Довженко // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 178-193. – Бібліогр.: 33 назви.

1180. Драч, І. Ф.

Українська діаспора / І. Ф. Драч. – Харків : Фоліо, 2018. – 286 с.

1181. Дроздовська, О. Р.

Українська преса на Зеленому Клині й у Маньчжурії 1917–1921 рр.: історія функціонування та особистості / О. Р. Дроздовська // Збірник праць Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 18-65. – Бібліогр.: 70 назв.

1182. Дутчак, В. Г.

Діяльність українських бандуристів у міжвоєнній Чехословаччині (20–30 рр. XX ст.) як прообраз національних соціокультурних інституцій / В. Г. Дутчак // Українознавчі студії. – 2018. – **№ 19.** – С. 232-246. – Бібліогр.: 20 назв.

1183. Заболотнюк, В. І.

Національно-виховна діяльність української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині (1918–1920) / В. І. Заболотнюк // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 233-244. – Бібліогр.: 29 назв.

1184. Зубко, О. Є.

Трохим Іванович Пасічник (1896–1968). «Четвертий» з когорти «викладачів-подолян» Українського вищого (високого) педагогічного інституту ім. М. Драгоманова в Празі / О. Є. Зубко // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 460-467. – Бібліогр.: 7 назв.

1185. Качуровський, І. В.

Спомини і постаті / І. В. Качуровський ; упоряд., авт. передм., авт. післям. О. Г. Бросаліна. – Київ : КЛЮ, 2018. – 608 с. : іл.

1186. Клинова-Дацюк, Г. Д.

Видавнича діяльність Української вільної академії наук у Німеччині в 1945–1952 рр. / Г. Д. Клинова-Дацюк // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 215-221. – Бібліогр.: 38 назв.

1187. Корнацький, І. А.

Маловідомий поет міжвоєнної еміграції родом із Бахмута [Гнат Побігайло] / І. А. Корнацький, Н. А. Жукова // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 81-84. – Бібліогр.: 9 назв.

1188. Косів, В. М.

Релігійні та національні символи у візуалізації української ідентичності у графічному дизайні діаспори 1945–1989 рр. / В. М. Косів // Народнознавчі зошити. – 2018. – **№ 6.** – С. 1385-1393. – Бібліогр.: 21 назва.

1189. Кочубей, Ю. М.

Українське шодознавство за межами країни (XX – поч. XXI ст.) / Ю. М. Кочубей // Східний світ. – 2018. – **№ 1.** – С. 57-61. – Бібліогр.: 14 назв.

1190. Краснодемська, І. Й.

Роль західної української діаспори в етнокультурних процесах в Україні (кінець 80-х – середина 90-х років XX ст.) / І. Й. Краснодемська // Українознавство. – 2018. – **№ 3 (68).** – С. 21-40. – Бібліогр.: 28 назв.

1191. Купчинська, Л. О.

Віденська академія образотворчих мистецтв і українські художники кінця XVIII – початку XX століть (з австрійської архівної спадщини) / Л. О. Купчинська // Українська академія мистецтва: дослід. та наук.-метод. пр. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 5-15. – Бібліогр.: 37 назв.

1192. Купчинська, Л. О.

Студенти Віденської академії образотворчих мистецтв – уродженці Львова 1775–1895 років / Л. О. Купчинська // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 58-71.

1193. Кушніренко, І. К.

Призабуті письменники з Гуляй-Поля : літ. портрети / І. К. Кушніренко, О. І. Горпинич. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2018. – 171 с.

1194. Лецкін, М. О.

Журнали Івана Огієнка (митрополита Лларіона) та український літературний процес 30-х–60-х років XX ст. : монографія / М. О. Лецкін. – Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2018. – 560 с. : іл.

1195. Лоуренс, Дж. Л.

Залишаючи рідний дім. Надзвичайне життя Петра Яцика / Дж. Л. Лоуренс ; пер. з англ. М. М. Сорока. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2018. – 304 с.

1196. Лук'янченко, С. В.

Створення та діяльність Українського Воєнно-Історичного Інституту / С. В. Лук'янченко // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 34-47. – Бібліогр.: 44 назви.

1197. Луцій, С. І.

Відновити історію знищень і відроджень...: Ю. Лавріненко і літературно-критична думка діаспори / С. І. Луцій ; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ : Академперіодика, 2018. – 330 с.

1198. Максимюк, С. Д.

До 100-ліття Української капели бандуристів ім. Т. Шевченка в Детройті / С. Д. Максимюк // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 147-151.

1199. Мегей, А. В.

Українці в роки Першої світової війни та Української революції на сторінках діаспорної періодичної преси Канади та США / А. В. Мегей // Гілея. – 2018. – **Вип. 132.** – С. 37-41. – Бібліогр.: 20 назв.

1200. Мельник, Р. П.

Діяльність генералів Всеволода Петріва та Михайла Омеляновича-Павленка в організації національної архівно-музейної справи в еміграції / Р. П. Мельник, В. М. Мельник // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2016. – **Вип. 3, № 1.** – С. 75-78. – Бібліогр.: 11 назв.

1201. Мудрак, М.

Культурна діяльність української діаспори в Сербії (1991 р. – початок ХХІ ст.) / М. Мудрак // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 74-79. – Бібліогр.: 17 назв.

1202. Осадча, К. В.

Невідомі сторінки творчого шляху кременчуцького художника зі світовим ім'ям Віктора Мусіяки / К. В. Осадча // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 102-104. – Бібліогр.: 11 назв.

1203. Подобед, О. А.

Свята та дозвілля переміщених українців повоєнної Західної Німеччини / О. А. Подобед. – Житомир : Євенок О. О., 2017. – 83 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 73-79. – Імен. покажч.: с. 80-83.

1204. Подобед, О. А.

Українська скульптура у повоєнній Західній Німеччині / О. А. Подобед // Гілея. – 2018. – Вип. 128. – С. 69-74. – Бібліогр.: 21 назва.

1205. Подобед, О. А.

Українське образотворче мистецтво у повоєнній Західній Німеччині / О. А. Подобед // Гілея. – 2018. – Вип. 132. – С. 70-76. – Бібліогр.: 52 назви.

1206. Прокопенко, Н.

Журнал «Наша культура» (Вінніпег, листопад 1951 р.– жовтень 1953 р.): формування національної свідомості та духовності українців поза межами України / Н. Прокопенко // Записки Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника. – 2017. – Вип. 9 (25). – С. 328-341. – Бібліогр.: 56 назв.

1207. Пшулковскі, М.

Львів – Сопот – Варшава. Життя і творчість Мар'яна Внука (1906–1967) / М. Пшулковскі // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2017. – Вип. 31. – С. 32-41. – Бібліогр.: 12 назв.

1208. Радішевський, Р. П.

Юрій Косач: література як голос нації : монографія / Р. П. Радішевський. – Київ : Талком, 2018. – 384 с.

1209. Сорокіна, О. С.

Інформаційне джерело діяльності західної української діаспори як носій історико-культурних цінностей 20–90-х рр. ХХ ст. / О. С. Сорокіна // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 3. – С. 50-55. – Бібліогр.: 16 назв.

1210. Срібняк, І. В.

3-тя Залізна стрілецька дивізія армії УНР у 1921 р.: просвітня та культурно-мистецька складова таборового повсякдення вояцтва / І. В. Срібняк, Г. М. Надтока // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 3. – С. 108-115. – Бібліогр.: 49 назв.

1211. Старков, В. А.

Традиційна ігрова культура української Кубані кінця XIX ст. у працях Єгора Покровського / В. А. Старков // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 302-311. – Бібліогр.: 16 назв.

1212. Сукач, М. В.

Сергій Борткевич: партитура життя : худ.-док. мозаїка [композитора] / М. В. Сукач. – Чернігів : Десна Поліграф, 2018. – 136 с.

1213. Теліуз, Г. С.

Діяльність українських студентських організацій в Австрії у 1945–1955 роках за архівними джерелами / Г. С. Теліуз // Гілея. – 2018. – **Вип. 132**. – С. 63-64. – Бібліогр.: 5 назв.

1214. Філософська думка західної української діаспори XX століття: ідеї та поста-ті / С. Л. Йосипенко, Н. П. Поліщук, І. В. Валявко, О. С. Забужко та ін. ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. – Київ : Наук. думка, 2018. – 271 с. – (проект «Науко-ва книга»).

1215. Чайка, В. В.

Розвиток культурно-музичних осередків української діаспори в країнах Північної Америки кінця XX – початку XXI ст. / В. В. Чайка // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 2**. – С. 26-30. – Бібліогр.: 15 назв.

1216. Черниш, Н. І.

Розвиток енциклопедичного книговидання в українській діаспорі / Н. І. Черниш // Традиції та сучасні концепти енциклопедичної справи в Україні. – Київ, 2018. – С. 51-83.

1217. Шалига, О.

Українське образотворче мистецтво в Канаді (друга половина XX ст.) / О. Шалига // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 1 (136)**. – С. 82-86. – Бібліогр.: 15 назв.

1218. Шаповал, Ю. І.

Богдан Осадчук: «Мене називають «отаманом», що керується винятково власною думкою та власним пером» / Ю. І. Шаповал // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 4**. – С. 146-174. – Бібліогр.: 22 назви.

1219. Яремчук, В. В.

Юрій Шумовський – етнограф, археолог : історіогр. аспект / В. В. Яремчук // Наро-дознавчі зошити. – 2018. – **№ 4**. – С. 967-975. – Бібліогр.: 86 назв.

1220. Ясіновський, Ю. П.

Видатний дослідник і популяризатор української музики у світі: до століття від дня народж. М. І. Антоновича / Ю. П. Ясіновський // Дзвін. – 2017. – **№ 6**. – С. 157-162.

1221. Epstein, A. D.

Banished after 1917: Mane-Katz and Isaac Frenel, Jewish-Ukrainian artists between France

and Eretz-Israel : [Вигнаний після 1917 р.: Мане-Кац і Ісаак Френель, єврейсько-українські художники, між Францією і Ерец-Ізраїлем] / А. D. Epstein // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 159-172. – Бібліогр.: 22 назви.

Див. також №: 69, 188, 196, 1354, 1419, 2431, 2435, 2471, 2487, 2585, 3006, 3016, 3039, 3236, 3595, 4403.

6. ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З ДЕРЖАВАМИ І НАРОДАМИ СВІТУ

1222. Архіви консульських установ іноземних держав як джерело вивчення української історії XIX – початку XX століть : кол. монографія / ред. В. В. Ададуров. – Львів : Вид-во Укр. католиц. університету, 2017. – 152 с. – (Видання Кафедри світової історії нового і новітнього часу УКУ ; чис. 1).

1223. Боряк, О. О.

Кордон, пограниччя, фронтир: до історії осмислення понять : [українсько-білоруське пограниччя] / О. О. Боряк // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 54-66. – Бібліогр.: 23 назв.

1224. Віднянський, С. В.

Українсько-чесько-словацькі зв'язки другої половини XIX – початку XX ст. у контексті загальнослов'янського культурно-цивілізаційного розвитку / С. В. Віднянський, О. А. Іваненко // Слов'янські обрії. – 2018. – **Вип. 9.** – С. 333-344. – Бібліогр.: 26 назв.

1225. Карлюк, П. М.

Півтори тисячі років разом. Спільна історія українців і тюркських народів / П. М. Карлюк. – Харків : Фоліо, 2018. – 282 с. – (Великий науковий проект).

1226. Лиман, І. І.

Німецькі консули в Північному Приазов'ї / І. І. Лиман, В. М. Константінова. – Дніпро : Ліра, 2018. – 500 с. : іл., карти.

1227. Литвинчук, Н. В.

Північно-східне українсько-російське порубіжжя: давні традиції неписаних транскордонних відносин / Н. В. Литвинчук // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 206-219. – Бібліогр.: 24 назви.

1228. Мадяр, С.-А.

Угорці в Києві. Глави історії угорсько-українських відносин з IX століття до наших днів / С.-А. Мадяр ; Посольство Угорщини в Києві, Міжнар. громад. акад. «Modus coloris». – Київ, 2018. – 395 с. : фот.

1229. Остап, І. І.

Невідомі сторінки з історії українсько-ліванських взаємин / І. І. Остап // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 361-381. – Бібліогр.: 17 назв.

1230. Феденко, О. О.

Роль неаполітанського генерального консульства в Одесі у встановленні торгових

відносин між Королівством Обох Сицилій і українськими портами в 1815–1827 рр. / О. О. Феденко // Український історичний збірник. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 90-100. – Бібліогр.: 32 назви.

1231. Шандра, І. О.

Міжнародна виставка в Турині 1911 р.: участь промислових організацій українських губерній / І. О. Шандра // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. – Харків, 2018. – С. 72-73.

Див. також №: 477, 637, 915, 916, 1577, 1931, 2446, 4086, 4092, 4093.

7. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

1232. Ваврух, М. І.

Нариси з історії української культури: архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр, кіно / М. І. Ваврух, Р. Гавалюк. – Львів : Світ, 2018. – 224 с.

1233. Денисенко, Г. Г.

Культурна спадщина у формуванні історичної пам'яті / Г. Г. Денисенко ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 319 с. – Бібліогр.: с. 269-318 (619 назв).

1234. Етнокультурна спадщина Прикарпаття : матеріали Всеукр. наук. конф. (на пошану Михайла Паньківа з нагоди його 75-річчя), м. Івано-Франківськ, 4 груд. 2015 р. / Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника ; наук. ред. А. З. Королько ; відп. за вип., ред. М. Ю. Косило. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2016. – 420 с. : іл.

1235. Жайворонок, В. В.

Антологія знаків української етнокультури : словник-довідник / В. В. Жайворонок ; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. – Київ : Наук. думка, 2018. – 760 с.

1236. Крип'якевич, І. П.

Біографічний словник моїх знайомих / І. П. Крип'якевич ; упоряд., авт. передм. І. М. Мороз. – Київ : Київ. ун-т, 2017. – 143 с. : портр. – Імен. покажч.: с. 139-142.

1237. Попович, М. В.

Нарис історії культури України / М. В. Попович. – 2-ге вид., допов. – Київ : АртЕк, 2017. – 730 с. : іл.

1238. Рябенський, В. С.

Україна – Росія: культурологічні відмінності / В. С. Рябенський // Культурологічна думка. – 2018. – № 13. – С. 114-125. – Бібліогр.: 21 назва.

1239. Тимошик, М. С.

Українська книга і світ / М. С. Тимошик. – Київ : Наша культура і наука ; Вашингтон : Український університет, 2018. – 516 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 477-483. – Бібліогр.: с. 499-514.

1240. Тимошик, М. С.

Українська книга: історична місія і реалії / М. С. Тимошик. – Київ : Літературна Укра-

їна, 2016. – 180 с. – (Бібліотека газети «Літературна Україна» ; № 19).

1241. Черниш, Н. І.

Нариси з історії української енциклопедичної справи / Н. І. Черниш. – Львів : Піраміда, 2018. – 348 с. : іл. – Бібліогр.: с. 338.

1242. Чуйко, О. Д.

Кирило-Мефодіївська традиція у формуванні християнської культури Карпатського регіону / О. Д. Чуйко // Народознавчі зошити. – 2018. – № 4. – С. 817-824. – Бібліогр.: 36 назв.

Див. також №: 280, 312, 758, 1458.

Наука

1243. Алексеєнко, І.

До 100-річчя Бориса Патона / І. Алексеєнко // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – Вип. 19. – С. 821-824.

1244. Вергунов, В. А.

Система впровадження наукових розробок аграрної науки на українських землях від аптекарських городів до колгоспних дослідних станцій (XVIII ст. – 50-ті роки ХХ ст.) / В. А. Вергунов // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 10. – С. 109-131. – Бібліогр.: 63 назви.

1245. Загородній, А. Г.

Українські вчені, які змінили світ / А. Г. Загородній, В. Козирський, В. Шендеровський // ІХ Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 72-85.

1246. Історія української соціології : навч. посібник / Ін-т соціології НАН України ; авт. кол.: К. Батаєва, В. Бурлачук, І. Головаха-Хікс та ін. ; ред.: К. Батаєва, В. Бурлачук, В. П. Степаненко. – Київ : Кондор, 2018. – 392 с.

1247. Історія української соціологічної думки : навч. біогр. енциклопедія / Соціолог. асоц. України. Львів. обл. від-ня ; наук. ред.: В. М. Піча (голова) та ін. – Львів : Новий Світ-2000, 2018. – 308 с.

1248. Котенко, В. В.

Історія української археологічної керамології (1918–1953) : монографія / В. В. Котенко. – Опішне : Укр. народознавство, 2018. – 240 с. : іл. – (Українські керамологічні студії ; вип. 16). – Імен. покажч.: с. 234-239.

1249. Криволапов, М. О.

Здобутки і втрати в образотворчій науці в Україні в умовах тоталітарного режиму ХХ століття / М. О. Криволапов // Мистецтвознавство України. – 2017. – Вип. 17. – С. 153-158.

1250. Левківський, М. В.

Історія педагогіки : підручник / М. В. Левківський, Д. І. Пащенко. – Київ : Центр учб.

літ., 2017. – 380 с. : іл.

1251. Нариси розвитку соціологічної думки у Нижній Наддніпрянщині (1860–1917 рр., 1970–1990 рр. XX ст.) : монографія / Запоріж. нац. ун-т, М-во освіти і науки України ; заг. ред. М. А. Лепський. – Запоріжжя, 2018. – 262 с. : іл.

1252. Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. Ін-т архівознавства ; авт.-упоряд.: С. В. Старовойт, А. І. Шаповал, Ю. В. Булгаков та ін. ; редкол.: Л. М. Яременко (відп. ред.) та ін. – Київ, 2017. – 772 с.

1253. Пирожков, С. І.

Видатні організатори академічної науки / С. І. Пирожков, Л. А. Дубровіна // Вісник НАН України. – 2018. – № 11. – С. 18-33. – Бібліогр.: 42 назви.

1254. Чернадчук, В. Д.

Становлення та розвиток української науки фінансового права : монографія / В. Д. Чернадчук ; Сум. держ. ун-т. – Суми : Мрія, 2018. – 208 с. : іл. – Бібліогр.: с. 178-186.

Зі змісту: Зародження та становлення української науки фінансового права в період XIX – початку XX сторіччя. – С. 15-80 ; Стан фінансово-правових досліджень в період 1917 – кінець 30-х років XX сторіччя. – С. 83-100.

Див. також №: 567, 785, 1260, 2489, 2504.

Мова

1255. Лукінова, Т. Б.

Нариси з історії славістики в Україні / Т. Б. Лукінова ; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. – Київ : Наук. думка, 2018. – 759 с. – Бібліогр.: с. 750-756.

Зі змісту: Славістичні центри України. – С. 15-260 ; Славістика в Україні після 1945 р. і 1950 р. – С. 283-336 ; Персоналії. – С. 375-746.

1256. Східнослов'янські мови в їх історичному розвитку : зб. наук. праць, присвячений 70-річчю від дня народження професора Петра Івановича Білоусенка / Запоріж. нац. ун-т та ін. ; редкол.: З. О. Валюх та ін. ; відп. ред. Р. О. Христіанінов. – Запоріжжя : ЛПС, 2018. – 188 с. : портр.

Див. також № 1750.

Освіта

1257. Ляшкевич, А. І.

Організація морської освіти на півдні України (30-ті роки XIX – початок XXI століття) : монографія / А. І. Ляшкевич. – Херсон : Херсон. акад. неперервної освіти, 2018. – 478 с. – Бібліогр.: с. 372-426.

1258. Прокопчук, В. С.

Освіта на Дунаєвеччині: від перших шкіл – до суспільства знань : монографія / В. С. Прокопчук ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Звонічко Д. Г., 2018. – 412 с.

Див. також №: 112, 761, 1250, 1282, 1953, 4127.

Вища освіта

1259. Кузьмінський, І. Ю.

Музична культура й освіта у Києво-Могилянській академії / І. Ю. Кузьмінський // Київська Академія. – 2018. – **Вип. 15.** – С. 11-60. – Бібліогр.: 244 назви.

1260. Некрополь філологів – викладачів Київського Свято-Володимирівського та Шевченківського університету : біогр. довідник / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; авт. ст., упоряд.: Г. Ф. Семенюк, Г. А. Александрова, Б. Ю. Сахно, М. В. Кошарська ; ред. Г. Ф. Семенюк. – Київ : Логос, 2018. – 291 с.

Див. також № 4129.

Література

1261. Власова, Г. О.

Літературна династія Тесленків / Г. О. Власова // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 304-308. – Бібліогр.: 19 назв.

1262. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посібник : у 3 т. / кол. авт.: В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін. ; ред. В. І. Кузьменко. – Київ : Академія, 2013 – 2017. – (Альма-матер).

Т. 3. – 544 с. : іл.

1263. Мовчан, Р. В.

У пошуках архітвору (з історії української літератури ХХ століття) / Р. В. Мовчан. – Київ : Вид. Дім Дмитра Бураго, 2018. – 448 с.

1264. Петровський-Штерн, Й.

Анти-імперський вибір. Постановня українсько-єврейської ідентичності / Й. Петровський-Штерн. – Київ : Критика, 2018. – 432 с. – Бібліогр.: с. 381-395.

1265. Слабошпицький, М. Ф.

Тіні в дзеркалі. Про час і про людей: те, чого ви не прочитаете в історії літератури : спогади / М. Ф. Слабошпицький ; вид. рада: В. С. Брюховецький та ін. – Київ : Ярославів Вал, 2018. – 736 с. : іл.

Див. також № 1268.

Бібліотеки

1266. Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. словника / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. Ін-т рукопису ; авт.-упоряд. Л. В. Гарбар ; редкол.: Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна (голова), В. І. Попик. – Київ, 2017. – 616 с.

1267. Климчук, Л. В.

Керівники бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (1918–2018 рр.) / Л. В. Климчук // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2018. – **Вип. 5.** – С. 26-41. – Бібліогр.: 53 назви.

Засоби масової інформації

1268. Коць, Т. А.

Українське слово в пресі кінця XIX – початку XXI ст. : динаміка літературної норми / Т. А. Коць. – Київ : Вид. Дім Дмитра Бурого, 2018. – 428 с.

Див. також № 4160.

Мистецтво

1269. Захарова, В. А.

Жінки в українському балеті : до історіографії дослідження / В. А. Захарова // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2018. – **Вип. 41.** – С. 260-267. – Бібліогр.: 14 назв.

1270. Зосім, О. Л.

Східнослов'янська духовна пісня: сакральний вимір : монографія / О. Л. Зосім. – Київ : НАКККіМ, 2017. – 328 с. – Бібліогр.: 352 назви.

Зі змісту: Історичний розвиток української духовної пісенності. – С. 223-256.

1271. Карпович, В.

Історіографія питання вивчення музичної фольклористики на території Нижньої Наддніпрянщини / В. Карпович // VIII Міжнародний конгрес українців. Фольклористика : зб. наук. ст. – Київ, 2017. – С. 75-81.

1272. Корній, Л. П.

Історія української музичної культури від давнини до початку XX століття / Л. П. Корній. – Київ : Муз. Україна, 2018. – 364 с. – Бібліогр.: с. 350-353. – Імен. покажч.: с. 354-362.

1273. Лягущенко, А. Г.

Вплив хореографічного мистецтва на розвиток театральної справи України: історичний аспект / А. Г. Лягущенко // Вісник НАКККіМ. – 2018. – **№ 4.** – С. 305-310. – Бібліогр.: 14 назв.

1274. Мельниченко, О. В.

Зародження та розвиток української балетної музики ХХ ст. в персоналіях / О. В. Мельниченко, І. В. Горчинська // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2018. – **Вип. 40**. – С. 346-352. – Бібліогр.: 6 назв.

1275. Нариси з історії інонаціонального театру в Україні ХХ – початку ХХІ століть / Ін-т проблем сучас. мистецтва НАМ України ; наук. ред. М. О. Гринишина ; вступ. слово В. Д. Сидоренко. – Київ : Фенікс, 2017. – 976 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 894-927.

1276. Падяк, В. І.

Історія карпаторусинського національного театру и драматургії : [навч. посібник] / В. І. Падяк. – Пряшів : Пряшів. ун-т, 2018. – 340 с. : іл. – Бібліогр.: с. 281-290.

1277. Прядка, В. М.

Феномен українського мистецтва ХІV–ХХ століть / В. М. Прядка // Міст: мистецтво, історія, сучасність, теорія. – 2018. – **Вип. 14**. – С. 145-157. – Бібліогр.: 17 назв.

1278. Роготченко, О. О.

Мистецтвознавство: роздуми і життя : монографія / О. О. Роготченко. – Київ : Фенікс, 2018. – 788 с. : іл.

1279. Самойленко, Г. В.

Українська кінемаграфічна гоголіана / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2017. – **Вип. 87**. – С. 233-240. – Бібліогр.: 11 назв.

1280. Скопцова, О. М.

Становлення та особливості розвитку народного хорового виконавства в Україні (кінець ХІХ – ХХ століття) : монографія / О. М. Скопцова ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, М-во освіти і науки України. – Київ : Ліра-К, 2017. – 180 с. – Бібліогр.: с. 152-168 (208 назв).

1281. Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. І. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко ; відп. за вип. І. І. Гапаченко. – Суми : Університет. кн., 2018. – 272 с. : іл.

1282. Українська керамологія : нац. наук. щорічник за рік 2008 / Ін-т керамології НАН України ; ред. О. М. Пошивайло. – Описне : Укр. народознавство, 2001 – . **Кн. ІV, т. 2 :** Гончарне шкільництво. – 2018. – 672 с. : іл.

1283. Федчун, Т. О.

Історичні та виконавські аспекти формування західноукраїнської фортепіанної традиції / Т. О. Федчун // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник. – 2016. – **Вип. 23**. – С. 411-423. – Бібліогр.: 14 назв.

1284. Чегусова, З. А.

Український рукотворний килим: історичне минуле та перспективи / З. А. Чегусова // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. – 2018. – **Вип. 18**. – С. 111-122. – Бібліогр.: 11 назв.

1285. Чекан, Ю. І.

Національний симфонічний. 100 років служіння Музиці / Ю. І. Чекан ; ред. О. Е. Чекан. – Київ : Муз. Україна, 2018. – 88 с. : іл.

1286. Шкільник, Б. С.

Різдвяні пісні як джерело хороших обробок українських композиторів (кінець XIX – середини XX століття) / Б. С. Шкільник // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – Рівне, 2017. – **Вип. 24.** – С. 42-47. – Бібліогр.: 12 назв.

Див. також №: 502, 792, 803, 1323, 4441.

**Господарсько-побутова культура населення України
(господарство, промисли, побут, звичаї,
обряди, народне мистецтво)**

1287. Балабушка, В. А.

Народно-побутові традиції сіверян в історії культури України / В. А. Балабушка // Питання культурології. – 2017. – № 33. – С. 22-34. – Бібліогр.: 32 назви.

1288. Богомолець, О. В.

Рушник як сакральний символ української культури / О. В. Богомолець // Культурологічна думка. – 2017. – № 11. – С. 102-111. – Бібліогр.: 34 назви.

1289. Бондаренко, А. О.

Культ вовка у військових традиціях Давньої України / А. О. Бондаренко. – Київ : Філюк О., 2017. – 174 с. : іл. – Бібліогр.: 279 назв.

1290. Боренько, Н. В.

Народна кераміка Поділля як складова частина етнічної культури Придністров'я / Н. В. Боренько // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 29-54. – Бібліогр.: 26 назв.

1291. Боровик, О.

Українська кухня у вимірі повсякдення козацької старшини / О. Боровик // *Juvenia studia* : зб. студ. наук. пр. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 87-92. – Бібліогр.: 27 назв.

1292. Вановська, І. М.

Жіночі традиційні домашні промисли як феномен історичної спадщини України / І. М. Вановська // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55.** – С. 25-31. – Бібліогр.: 14 назв.

1293. Герус, Л. М.

Хліб і тканина в обрядовості українців: функції та змістове навантаження / Л. М. Герус // Народознавчі зошити. – 2018. – № 5. – С. 1096-1105. – Бібліогр.: 30 назв.

1294. Гуменюк, О. М.

Кримськотатарська народна пісня в наукових дослідженнях кінця XIX – перших десятиліть XX століття / О. М. Гуменюк // Слов'янський світ : щорічник. – 2018. – **Вип. 17.** – С. 103-125. – Бібліогр.: 20 назв.

1295. Етніка Карпат : статті та матеріали етнографічних експедицій : наук. щорічник. Вип. 2 / упоряд.: В. В. Коцан, П. Ю. Леньо. – Ужгород : Гаркуша О., 2017. – 184 с. : іл.

1296. Зюбровський, А. В.

Народні традиції випікання хліба в українців наприкінці XIX – на початку XXI ст. (за матеріалами Південно-Західного історико-етнографічного регіону) / А. В. Зюбровський. – Київ : Наук. думка, 2018. – 192 с. : іл. – Бібліогр.: с. 140-158 (311 назв). – Дод.: с. 160-187. – Геогр. покажч.: с. 188-190.

1297. Ігнатенко, І. В.

Етнологія для народу / І. В. Ігнатенко. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 320 с. : іл.

1298. Ігнатенко, І. В.

Шлюбно-сімейні стосунки у традиційній культурі українців / І. В. Ігнатенко. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. – 240 с. : іл. – Бібліогр.: 52 назви.

1299. Капелюшний, В. П.

Значення таїнства вінчання у шлюбно-сімейних відносинах студентської молоді: традиція та сучасність (на матеріалах міста Києва) / В. П. Капелюшний, Д. Латишева // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36**. – С. 120-124. – Бібліогр.: 9 назв.

1300. Кіндратюк, Б. Д.

Дзвонарство історико-географічного регіону України Покуття / Б. Д. Кіндратюк // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – 2018. – **Вип. 26**. – С. 91-101. – Бібліогр.: 45 назв.

1301. Кіщук, Н. М.

Історичні аспекти становлення шкіряних промислів на Покутті / Н. М. Кіщук // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2017. – **Вип. 33**. – С. 53-64. – Бібліогр.: 19 назв.

1302. Кіщук, Н. М.

Кушнірство на Покутті: історичні аспекти становлення та шляхи відродження промислу / Н. М. Кіщук // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2018. – **Вип. 36**. – С. 108-123.

1303. Кожолянко, Г. К.

Солярний культ в давніх українців / Г. К. Кожолянко // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 57-64. – Бібліогр.: 52 назви.

1304. Кожолянко, О. Г.

Весняні свята на Буковині (українсько-молдавсько-румунське порубіжжя) / О. Г. Кожолянко // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 171-183. – Бібліогр.: 25 назв.

1305. Кожолянко, О. Г.

Пасхальні (Великодні) обряди на Буковині / О. Г. Кожолянко // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 65-69. – Бібліогр.: 21 назва.

1306. Кожолянко, О. Г.

Різдвяні рядження в українців Буковини / О. Г. Кожолянко // Народна творчість та

етнологія. – 2018. – № 6. – С. 33-40. – Бібліогр.: 11 назв.

1307. Козакевич, О. Р.

Жіноче рукометло в Галичині кінця XIX – першої третини XX століття: гудзикарство / О. Р. Козакевич // Мистецька культура: історія, теорія, методологія : тези доп. Всеукр. наук. конф. – Львів, 2018. – С. 24-27.

1308. Кордуба, М. М.

Писанка на Галицькій Волині / М. М. Кордуба. – Харків : Савчук О. О., 2018. – 48 с. : іл.

1309. Костюк, Л. В.

Трансформація йорданської обрядовості східних галичан другої половині XX – початку XXI ст. / Л. В. Костюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3.** – С. 149-152. – Бібліогр.: 14 назв.

1310. Коцан, В. В.

Народне взуття Закарпаття XIX – першої половини XX століття / В. В. Коцан // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 2. – С. 24-34. – Бібліогр.: 24 назви.

1311. Коцан, В. В.

Традиційний народний одяг Закарпаття 20–30-х рр. XX ст.: збереження, дослідження, періодизація / В. В. Коцан // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – Ужгород, 2018. – С. 394-406. – Бібліогр.: 24 назви.

1312. Коцан, В. В.

Традиційні знаряддя первинної переробки зернових у фондах колекції Закарпатського музею народної архітектури та побуту / В. В. Коцан // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2 (37).** – С. 116-124. – Бібліогр.: 48 назв.

1313. Куйбіда, В. В.

Народні дитячі ігри м. Переяслава та його околиць кінця XIX – початку XX ст. / В. В. Куйбіда, П. П. Коханець, В. М. Степаненко та ін. – Корсунь-Шевченківський : Майдаченко І. С., 2017. – 154 с.

1314. Кухаренко, О. О.

Цикл українських традиційних родильних обрядів: структурно-функціональний аналіз / О. О. Кухаренко // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 35-40.

1315. Мазуркевич, О. П.

Звичаєві норми етикету в традиційній культурі українців / О. П. Мазуркевич, В. П. Дячук. – Київ : Ліра-К, 2018. – 218 с. – Бібліогр.: с. 163-184 (259 назв).

1316. Олещук, І. І.

Гуцульський ліжник: дискурс через віки : наук.-експед. нариси / І. І. Олещук, М. М. Шкрібляк. – Чернівці : Друк Арт, 2018. – 80 с. : іл.

1317. Осадча, О. А.

Функція української хатньої ікони у створенні іконічного образу селянського життя кінця XVIII – початку XX століття: досвід ієротопічного методу дослідження / О. А. Осадча // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12-13.** – С. 102-116. – Бібліогр.: 21 назва.

1318. Пап, В.

Музичний фольклор ромів Закарпаття / В. Пап, Е. Пап ; Т-во муз культури циган Закарпаття «Лаутарі». – Ужгород, 2018. – 156 с.

1319. Пашкевич, Г. О.

Хліб давньої України / Г. О. Пашкевич. – 2-ге вид. – Київ : Філюк О., 2017. – 160 с. : іл. – Бібліогр.: с. 146-150.

1320. Пивоваренко, О. А.

Могорич як явище національного соціокультурного простору. Спроба системно-структурного аналізу / О. А. Пивоваренко // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 56.** – С. 114-119. – Бібліогр.: 35 назв.

1321. Плотнік, Н. А.

Традиційна родинно-обрядова культура в сучасному суспільстві : на матеріалах Харківщини / Н. А. Плотнік ; Упр. культури і туризму Харків. облдержадмін. – Харків : Точка, 2017. – 268 с. : схеми, фот.

1322. Плюта, О. П.

Українська кухня як феномен побутової культури : до історіографії питання / О. П. Плюта // Актуальні питання культурології. – 2016. – **Вип. 16.** – С. 59-64. – Бібліогр.: 21 назва.

1323. Пожалова, Т. М.

Ковальство на Київщині – шлях від ремесла до мистецтва (XVIII–XXI ст.) / Т. М. Пожалова // Юр'ївський літопис. – 2017. – **№ 16.** – С. 75-86. – Бібліогр.: 39 назв.

1324. Пожоджук, Д.

Торгівля домашньою худобою у волинян: звичаї та повір'я / Д. Пожоджук // Народна творчість та етнологія. – 2018. – **№ 2.** – С. 88-95. – Бібліогр.: 32 назви.

1325. Проців, О. Р.

Історія мисливської зброярської галузі Галичини середини XIX – початку XX століття / О. Р. Проців. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2017. – 185 с. : іл.

1326. Пуголовок, Ю. О.

Кочівницький елемент в матеріальній культурі Опішнянського городища / Ю. О. Пуголовок // Древности 2016 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2016. – **Вип. 14.** – С. 165-176. – Бібліогр.: 25 назв.

1327. Семенюк, Л. С.

Фольклор Шацького приозер'я / Л. С. Семенюк, Н. В. Шкляєва ; Луц. нац. техн. ун-т. – Луцьк : Терен, 2016. – 276 с.

1328. Серебрякова, О. Г.

Календарна ворожба про шлюб в українській традиції : історіографічний аспект / О. Г. Серебрякова // Народознавчі зошити. – 2018. – № 6. – С. 1413-1429. – Бібліогр.: 199 назв.

1329. Тарас, Я. М.

Промисли і ремесла на Покутті / Я. М. Тарас // Народознавчі зошити. – 2018. – № 5. – С. 1176-1190. – Бібліогр.: 53 назви.

1330. Тарас, Я. М.

Суспільно-громадські допомоги на Покутті: толоки, клаки, помочі, супряги / Я. М. Тарас // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 188-199. – Бібліогр.: 10 назв.

1331. Творун, С. О.

Весільний обрядовий хліб Східного Поділля / С. О. Творун // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 312-322. – Бібліогр.: 12 назв.

1332. Ткач, М. М.

Українська звичаєва культура : монографія / М. М. Ткач. – Київ : Ліра-К, 2018. – 592 с.

1333. Ткаченко, В. М.

Розвиток чернігівського писанкарства : історіографічно-джерелознавчий аспект / В. М. Ткаченко // Часопис української історії. – 2018. – Вип. 37. – С. 93-101. – Бібліогр.: 27 назв.

1334. Толмачова, І. А.

Благодійництво в контексті обрядово-ритуальної та звичаєвої культури українців / І. А. Толмачова // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – 2018. – Вип. 27. – С. 40-46. – Бібліогр.: 20 назв.

1335. Тріска, О.

Витоки української хатньої ікони: патрональний принцип святості / О. Тріска // Народознавчі зошити. – 2018. – № 5. – С. 1279-1289. – Бібліогр.: 29 назв.

1336. Харчові традиції – ментальний код нації : кол. монографія / авт. кол.: Г. І. Віват, С. І. Ковпик, В. Б. Мусій та ін. ; ред. Г. І. Віват. – Одеса : ВМВ, 2018. – 232 с.

1337. Чабан, А. Ю.

Щедрий стіл Середньої Наддніпрянщини : монографія / А. Ю. Чабан. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 320 с. : іл.

1338. Щербань, А. Л.

Трансформації орнаментування кераміки в традиційній культурі Лівобережної України (кінець VII тис. до н.е. – XIX століття) : монографія / А. Л. Щербань. – Харків : Савчук О. О., 2017. – 328 с. – Бібліогр.: с. 294-327 (518 назв).

1339. Щербань, О. В.

Глиняний посуд в народній культурі харчування українців Наддніпрянщини (друга половина XIX – початок XXI століття) : монографія / О. В. Щербань ; Ін-т народознав.

НАН України. – Харків : Савчук О. О., 2017. – 272 с. – Бібліогр.: с. 217-239 (306 назв).

1340. Юрченко, В. О.

Історія виникнення та специфіка традиційних слобожанських ярмарків (XVII – початок XX ст.) / В. О. Юрченко // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 18-24. – Бібліогр.: 51 назва.

Див. також №: 105, 356, 357, 494, 754, 939, 1234, 1248, 1282, 1930, 1932, 2145, 3310, 3608, 4116, 4286, 4306, 4317, 4344, 4373, 4395, 4431.

8. РЕЛІГІЯ. ЦЕРКВА

1341. Азарх, І. С.

Етноконфесійні процеси періоду Другої світової війни в довідковій енциклопедичній літературі / І. С. Азарх // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 43-61. – Бібліогр.: с. 58-61.

1342. Альошина, О. А.

Організаційні засади та культурно-освітня діяльність Луцького православного братства у другій половині XIX ст. – початку XX ст. / О. А. Альошина // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 17-21. – Бібліогр.: 12 назв.

1343. Альошина, О. А.

Організаційні засади та набутки культурно-освітньої діяльності Луцького хрестовоздвиженського братства в другій половині XIX – на початку XX ст. / О. А. Альошина // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Релігієзнавство. – 2018. – **Вип. 2 (14).** – С. 17-24. – Бібліогр.: 12 назв.

1344. Антоній (Паканич), митрополит

Внесок Київської духовної академії в розвиток патрології як навчальної та наукової дисципліни / Антоній (Паканич), митрополит // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – **№ 29.** – С. 13-25. – Бібліогр.: 46 назв.

1345. Бабич, А. В.

К вопросу о составе православного духовенства украинского происхождения, служившего в Краснодарской и Кубанской епархии (1942–1952 гг.) / А. В. Бабич // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – **Т. 44.** – С. 15-30.

1346. Баран, Б.

Греко-Католицька церква як соціально-економічна інституція українського селянства Східної Галичини (1939–1941 рр.) / Б. Баран // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2.** – С. 88-91. – Бібліогр.: 13 назв.

1347. Біла, С. Я.

Унійні процеси в західних епархіях Київської митрополії в українській історіографії першої половини XVIII століття / С. Я. Біла // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 16.** – С. 5-11. – Бібліогр.: 21 назва.

1348. Білик, В. А.

Жива спільнота в імперському світі: Луцька греко-унійна єпархія кінця XVIII – першої третини XIX століть / В. А. Білик, О. М. Карліна. – Львів : Укр. катол. ун-т, 2018. – 304 с. : іл., портр. – (Київське християнство ; т. 13). – Бібліогр.: с. 247-269. – Геогр. покажч.: с. 270-286. – Імен. покажч.: с. 287-300.

1349. Бондарчук, П. М.

Євангельські християни-баптисти в УРСР (середина 1940 – середина 1980-х рр.): взаємини з владою, особливості та трансформації релігійного життя / П. М. Бондарчук // Український історичний журнал. – 2018. – № 6. – С. 145-167. – Бібліогр.: 37 назв.

1350. Бондарчук, П. М.

Римо-католики в УРСР (друга половина 1940-х – перша половина 1980-х років) / П. М. Бондарчук // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 1 (7). – С. 21-39. – Бібліогр.: 40 назв.

1351. Буланова, Н. М.

Римо-католицька та лютеранська конфесії Південної України у світлі церковної політики Російської імперії (друга половина XIX – початок XX ст.) / Н. М. Буланова // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – Вип. 15. – С. 111-120. – Бібліогр.: 18 назв.

1352. Веденєєв, Д. В.

Особливості оперативної діяльності радянських органів державної безпеки по лінії Римо-Католицької церкви в Україні (1944 – кін. 1950-х рр.) / Д. В. Веденєєв // Держава і церква в новітній історії України : матеріали VI Всеукр. наук. конф. : зб. наук. ст. – Полтава, 2017. – С. 48-58. – Бібліогр.: 18 назв.

1353. Вишковський, П.

«Це ті, котрі прийшли з великого утиску...» (Одкр. 7, 14). Тиврівський Меморіал мучеників Римсько-Католицької Церкви XX століття в Україні / П. Вишковський. – Київ : Вістка, 2018. – 136 с.

1354. Волік, Н.

Інституційний розвиток української католицької церкви у Канаді (40–60-х рр. XX ст.) / Н. Волік // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 3. – С. 118-123. – Бібліогр.: 41 назва.

1355. Воскресенский храм г. Чернигова : материалы и док. к истории прихода / сост. И. В. Мельник. – Чернигов : Десна Полиграф, 2018. – 132 с.

1356. Гавриш, І. В.

Спроба переведення греко-католицьких громад Станиславівської єпархії у лоно РПЦ (1946–1953) / І. В. Гавриш // Науковий вісник Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрий пастир». Богослов'я. – 2017. – Вип. 10-11. – С. 340-348. – Бібліогр.: 21 назва.

1357. Гайдукевич, О. О.

Природоохоронна діяльність Греко-Католицької Церкви як складова національного відродження галичан (20–30-ті роки XX ст.) / О. О. Гайдукевич // Науковий вісник

Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрий пастир». Богослов'я. – 2017. – **Вип. 10-11.** – С. 297-304. – Бібліогр.: 35 назв.

1358. Галагіда, І.

«І вас переслідувати будуть...» Штрихи до історії репресій проти Української Греко-Католицької Церкви в Польщі у 1944–1957 рр. / І. Галагіда ; пер. з пол. Г. Теодорович. – Львів : Укр. католич. ун-т, 2017. – 360 с. : іл.

1359. Горін, С. М.

Волинські монастирі латинської традиції до 1648 р. (на матеріалах актових книг Волинського воєводства) / С. М. Горін. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2017. – 340 с.

1360. Григоренко, Т. О.

Реквізиції церковних цінностей на лівобережжі Черкащини під час голоду 1921–1923 рр. / Т. О. Григоренко // Могилянські читання. 2017. – Київ, 2018. – С. 39-44.

1361. Григорук, О. Б.

До історії церковних православних братств Поділля (за матеріалами «Подольских епархиальных ведомостей») / О. Б. Григорук // Русалка Дністровая : літ.-краєзн. зб. – Вінниця, 2017. – С. 65-70. – Бібліогр.: 15 назв.

1362. Гусєв, Ю.

Православне військове духовенство в умовах української революції 1918–1921 рр. / Ю. Гусєв, Т. Ю. Пшеничний // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 21-26. – Бібліогр.: 21 назва.

1363. Данилець, Ю. В.

Православне чернецтво на Закарпатті в умовах радянської реальності (кінець 1940 – початок 1960-х років) / Ю. В. Данилець // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 456-464. – Бібліогр.: 23 назви.

1364. Данилець, Ю. В.

Релігійне життя православних на Закарпатті в 1914–1916 рр. / Ю. В. Данилець // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 2 (39).** – С. 21-28. – Бібліогр.: 32 назви.

1365. Дворецький, В. М.

Греко-Католицька Церква в Білій Церкві (історія створення та діяльність) / В. М. Дворецький // Юр'ївський літопис. – 2017. – **№ 16.** – С. 60-68. – Бібліогр.: 20 назв.

1366. Дідух, В.

Церковні приходи Жолобенської волості Новоград-Волинського повіту Волинської губернії / В. Дідух, П. С. Коріненко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2.** – С. 62-66. – Бібліогр.: 15 назв.

1367. Дрогобицька, О. Я.

Релігійні проці у повсякденному житті галицьких селян (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.) / О. Я. Дрогобицька // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – **№ 7/8.** – С. 179-188. – Бібліогр.: 59 назв.

1368. Житкова, О. О.

Взаємовідносини Старокиївської парафії УАПЦ м. Києва з органами державної та партійної влади (1920–1930 рр.) / О. О. Житкова // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 56.** – С. 74-80. – Бібліогр.: 47 назв.

1369. Житкова, О. О.

Реформування релігійної обрядовості в діяльності церковних громад УАПЦ у м. Києві в 1920-х рр. / О. О. Житкова // Гілея. – 2018. – **Вип. 133.** – С. 13-17. – Бібліогр.: 18 назв.

1370. Захарченко, Р. С.

Маловідомий Уманський Округовий Собор УАПЦ 1927 року / Р. С. Захарченко // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 81-91. – Бібліогр.: 6 назв.

1371. Здіорук, С. І.

Особливості конституювання Української помісної православної церкви в умовах сучасної російської агресії / С. І. Здіорук // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 722-732. – Бібліогр.: 9 назв.

1372. Івашко, Р. В.

Визначення права світської інвеститури на теренах спадщини Романовичів у 1412 році / Р. В. Івашко // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15.** – С. 19-24. – Бібліогр.: 33 назви.

1373. Кагамлик, С. Р.

Могильов як центр консолідації української церковної еліти та ширення київських культурних традицій (до 750-річчя Могильова і 300-річчя з дня народження архієпископа Георгія Кониського) / С. Р. Кагамлик // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 48-53. – Бібліогр.: 38 назв.

1374. Кагамлик, С. Р.

Українська Церква у протистоянні російському централізму: історичний досвід та сьогодення / С. Р. Кагамлик // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Українознавство. – 2017. – **Вип. 1 (19).** – С. 40-44. – Бібліогр.: 20 назв.

1375. Кагамлик, С. Р.

Українська церковна еліта у захисті прав Київської митрополії в умовах російського централізму кінця XVII – XVIII ст. / С. Р. Кагамлик // Православ'я в Україні : зб. за матеріалами VII Міжнар. наук. конф., присвяч. 25-літтю відновлення Київ. правосл. богослов. акад. (1992–2017). – Київ, 2017. – **Ч. 1.** – С. 241-254. – Бібліогр.: 12 назв.

1376. Каськів, О.

Собори Київської Церкви 1050–1590 рр. як один із елементів правотворення / О. Каськів // Науковий вісник Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрий пастир». Богослов'я. – 2017. – **Вип. 10-11.** – С. 45-60. – Бібліогр.: 32 назви.

1377. Кияк, С. Р.

Становлення Чину святого Василя Великого та його вклад у розвиток ідентичності українського греко-католицизму / С. Р. Кияк // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – **№ 7/8.** – С. 89-96. – Бібліогр.: 21 назва.

1378. Кізлова, А. А.

Надання часточок мощей за межі Києво-Печерської Успенської лаври (кінець XVIII – перші десятиліття XX ст.) / А. А. Кізлова // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 124-135. – Бібліогр.: 40 назв.

1379. Кічера, В. В.

Габсбурзька церква: Мукачівська греко-католицька єпархія в австрійську добу (1771–1918) / В. В. Кічера, В. І. Фенич, Д. І. Штерр ; Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2018. – 168 с. : іл.

1380. Кічера, В. В.

Соціальні проекти та їх реалізація греко-католицьким духовенством Мукачівської єпархії у другій половині 20-х – початку 30-х рр. XX століття / В. В. Кічера // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1 (38).** – С. 60-64. – Бібліогр.: 26 назв.

1381. Клапчук, В. М.

Духовенство УГКЦ Північно-Західної Гуцульщини у 1836–1935 рр. / В. М. Клапчук, О. П. Тимофій // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – **№ 2.** – С. 77-81. – Бібліогр.: 8 назв.

1382. Коваль, Д. А.

Християни віри євангельської Володимирецького району Рівненської області: становлення та розвиток : монографія / Д. А. Коваль ; заг. ред. О. Підлужна. – Рівне : Дятлик М. С., 2018. – 584 с. : іл.

1383. Кожолянко, Г. К.

Релігійна реформа на Буковині в останній чверті XVIII сторіччя. Ліквідація монастирів / Г. К. Кожолянко // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – **№ 7/8.** – С. 390-394. – Бібліогр.: 10 назв.

1384. Козловський, І.

Християнські церкви Донеччини на початку російської агресії / І. Козловський // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 476-487. – Бібліогр.: 8 назв.

1385. Колесник, І. І.

Соціальна теологія: виклики доби глобалізації / І. І. Колесник // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 6.** – С. 182-204.

1386. Колодний, А. М.

Православ'я України в його історії та проблемах сьогодення / А. М. Колодний // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 399-409.

1387. Коноваленко, Г. Б.

З історії створення синагог у Києві / Г. Б. Коноваленко // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – **Вип. 23.** – С. 167-179. – Бібліогр.: 105 назв.

1388. Концур-Карабінович, Н. М.

Греко-Католицька Церква в контексті державно-церковних відносин в Галичині у

1940-х – на початку 1950-х рр. / Н. М. Концур-Карабінович // Науковий вісник Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрий пастир». Богослов'я. – 2017. – **Вип. 10-11.** – С. 349-356. – Бібліогр.: 15 назв.

1389. Концур-Карабінович, Н. М.

Становище Української греко-католицької церкви в 1940-х роках / Н. М. Концур-Карабінович // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – № 7/8. – С. 293-299. – Бібліогр.: 13 назв.

1390. Кралюк, П. М.

Історія релігієзнавства в Україні : підручник / П. М. Кралюк, М. В. Шкрібляк. – Київ : КНТ, 2017. – 160 с.

1391. Криськов, А. А.

Секуляризація церковного землеволодіння у губерніях Правобережної України в першій половині XIX ст. / А. А. Криськов // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 346-354. – Бібліогр.: 56 назв.

1392. Кузьмук, О. С.

Межигірська старовина: нариси з історії Києво-Межигірського в ім'я Преображення Господнього чоловічого монастиря в XVI–XVIII століттях / О. С. Кузьмук ; Центр пам'яткознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури, Центр. держ. іст. архів України у м. Києві, Нац. Києво-Печер. іст.-культ. заповідник, Вишгород. іст.-культ. заповідник. – 2-ге вид. – Київ : Філюк О., 2017. – 632 с.

1393. Кукса, Н. В.

Свято-Іллінська церква в Суботіві у джерелах XVIII – початку XIX ст. / Н. В. Кукса // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 301-306. – Бібліогр.: 8 назв.

1394. Ластовська, О. Л.

Описи монастирів XVIII – початку XX ст. як історичні документи / О. Л. Ластовська // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – **Вип. 1.** – С. 88-94.

1395. Лехнюк, Р. О.

Суспільно-політичні дилеми греко-католицького парафіяльного духовенства в Східній Галичині на початку XX ст. / Р. О. Лехнюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 74-81. – Бібліогр.: 34 назви.

1396. Лизанчук, В. В.

Одвічний ворог української церкви / В. В. Лизанчук // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15.** – С. 7-18. – Бібліогр.: 32 назви.

1397. Мануйлов, А. Н.

Кировоградская епархия Украинской Православной Церкви. 70 лет / А. Н. Мануйлов, Р. Ю. Кондратюк, И. Ганчин. – Кропивницький : КОД, 2017. – 240 с.

1398. Мартинів, Ю. І.

Формування системи внутрішнього управління Почаївською лаврою у синодаль-

ний період / Ю. І. Мартинів // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2.** – С. 67-72. – Бібліогр.: 17 назв.

1399. Маслій, О. Д.

Жіночі чернечі спільноти Греко-католицької церкви в українському русі Галичини в 1940–1950-х рр. / О. Д. Маслій // Галичина. – 2017. – **Ч. 29-30.** – С. 85-92. – Бібліогр.: 45 назв.

1400. Мацелюх, І. А.

Юридична відповідальність у церковному праві середньовічної України : монографія / І. А. Мацелюх. – Київ : Талком, 2018. – 332 с. – Бібліогр.: 401 назва.

1401. Мизак, Н. С.

Серет – південний форпост ГКЦ. Парафія Святого Преображення Господнього / Н. С. Мизак, А. В. Яремчук // Богословський вісник. – 2018. – **№ 17.** – С. 80-93.

1402. Михайлуца, М. І.

Процеси більшовицької етатизації православної церкви на Миколаївщині у завершальний період німецько-радянської війни (1943–1945 рр.) / М. І. Михайлуца // Краєзнавство. – 2018. – **№ 1.** – С. 76-88. – Бібліогр.: 13 назв.

1403. Мороз, В. Р.

Світильник віри: історія Боронявського монастиря на тлі епох / В. Р. Мороз. – Львів : Вид-во Укр. католиц. університету, 2017. – 88 с. : іл. – Бібліогр.: с. 258-277 (311 назва). – Імен. покажч.: с. 278-287.

1404. Мороз, Віктор

Відродження православ'я на Поділлі (кінець XVIII – початок XIX ст.) / Віктор Мороз, Володимир Мороз // Краєзнавець Хмельниччини. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 43-50. – Бібліогр.: 19 назв.

1405. Мосюкова, Н. Г.

Катеринославська римо-католицька парафія в часи більшовицького терору (1919–1920 роки) / Н. Г. Мосюкова // «Великий терор» на Поділлі (до 80-річчя Великого терору 1937–1938 рр.) : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2018. – С. 204-208. – Бібліогр.: 15 назв.

1406. Мякінченко, І. О.

Участь церков і релігійних організацій у законотворчому процесі в період незалежності України / І. О. Мякінченко // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 105-108. – Бібліогр.: 18 назв.

1407. Нестеренко, Л. О.

Становище церкви та релігійне життя на Чернігівщині в роки нацистської окупації (вересень 1941 – вересень 1943 рр.) / Л. О. Нестеренко // Православ'я в Україні : зб. за матеріалами VII Міжнар. наук. конф., присвяч. 25-літтю відновлення Київ. правосл. богослов. акад. (1992–2017). – Київ, 2017. – **Ч. 1.** – С. 287-300. – Бібліогр.: 19 назв.

1408. Нетудихаткін, І. А.

Андріївська церква у часи настоятеля Федора Тітова (1896–1918) / І. А. Нетудихаткін ; Нац. заповідник «Софія Київська», Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Ін-т рукопису. – Київ : Самміт-книга, 2016. – 181 с. : іл.

1409. Нікольський, Є.

Чернівецько-Буковинська Митрополія та вклад митрополита Євгена (Гакмана) в створення та розвиток Митрополії (1834–1873 рр.) / Є. Нікольський, С. Урста // Богословський вісник. – 2017. – № 16. – С. 113-163.

1410. Новенченко, О. Ю.

Київська митрополія: зміна юрисдикції 1686 року / О. Ю. Новенченко // Софія : гуманіт.-релігієзн. вісник. – 2018. – № 1 (10). – С. 30-34. – Бібліогр.: 14 назв.

1411. Огієнко, І. І. (митрополит Іларіон)

Дохристиянські вірування українського народу / І. І. Огієнко (митрополит Іларіон) ; упоряд., авт. передм. М. С. Тимошик. – Київ : Наша культура і наука, 2016. – 440 с. – (Фундація імені митрополита Іларіона (Огієнка) «Запізніле вороття». Серія II: Зарубіжні першодруки ; т. 14).

1412. Олександр (Драбинко), митрополит

Українська Церква: шлях до автокефалії : до дискусій навколо канонічного статусу, богослужбової мови та історії Української Церкви / Олександр (Драбинко), митрополит. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 684 с.

1413. Панько, С. В.

Забуті сторінки історії: Козелецький Троїцький чоловічий монастир / С. В. Панько // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 58-62. – Бібліогр.: 12 назв.

1414. Панько, С. В.

Козелецький богословський дівочий монастир / С. В. Панько // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 71-74. – Бібліогр.: 13 назв.

1415. Переслідувані за правду: українські греко-католики в умовах тоталітарних режимів ХХ ст. / передм. О. Гудзяк ; упоряд.: Л. Губич, С. В. Гуркіна ; наук. ред. Т. Т. Бублик. – 2-ге вид., випр. та допов. – Львів : Укр. катол. ун-т, 2017. – 184 с. : іл.

1416. Пилипів, І. В.

Суспільна діяльність Отців Василіан у Галичині в період Другої Речі Посполитої / І. В. Пилипів, Р. І. Делятинський // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – № 7/8. – С. 221-231. – Бібліогр.: 64 назви.

1417. Плекан, Ю. В.

Греко-католицьке духовенство Станіславівської єпархії – в'язні Талергофського табору (1914–1917 рр.) / Ю. В. Плекан // Науковий вісник Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрий пастир». Богослов'я. – 2017. – Вип. 10-11. – С. 293-296. – Бібліогр.: 8 назв.

1418. Предка, С. В.

Матеріальне становище Греко-католицького парафіяльного духовенства Східної

Галичини в 1920–1930-х рр. / С. В. Предка // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – **Вип. 21**. – С. 88-95. – Бібліогр.: 26 назв.

1419. Преловська, І. М.

Документальні джерела для дослідження зв'язків діячів Української Автокефальної Православної Церкви (1921–1930) з українцями Кубані / І. М. Преловська // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – **Т. 44**. – С. 81-92. – Бібліогр.: 9 назв.

1420. Прокопчук, С.

Святині рідного краю. Православні храми Володимиреччини : іст. нарис / С. Прокопчук, прот. – Рівне : Волин. обереги, 2018. – 184 с. : іл.

1421. Прокоп'юк, О. Б.

Навчання/екзаменування «по-кафедральному» (до питання освіти/освіченості білого духовенства в Київській митрополії XVIII ст.) / О. Б. Прокоп'юк // Київська Академія. – 2018. – **Вип. 15**. – С. 120-134. – Бібліогр.: 39 назв.

1422. Пшеничний, Т. Ю.

Державність і духовність: сучасний погляд на державотворчі процеси в Україні у першій половині ХХ ст. / Т. Ю. Пшеничний // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.)**. – С. 151-156. – Бібліогр.: 11 назв.

1423. Пшеничний, Т. Ю.

Проблема національної безпеки в Україні наприкінці 1917– на початку 1918 рр. крізь призму церковного чинника / Т. Ю. Пшеничний // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 37**. – С. 22-30. – Бібліогр.: 21 назва.

1424. Пшеничний, Т. Ю.

Роль Української греко-католицької церкви у національному вихованні суспільства в першій половині ХХ ст. / Т. Ю. Пшеничний // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 3 (138)**. – С. 60-64. – Бібліогр.: 21 назва.

1425. Пшеничний, Т. Ю.

Українська греко-католицька церква у другій половині ХХ століття : історіографічний аналіз / Т. Ю. Пшеничний // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 2 (137)**. – С. 34-38. – Бібліогр.: 47 назв.

1426. Репресії тоталітарних режимів проти церкви : зб. конф. присвяч. до 70-річчя мученицької смерті владики Мукачів. греко-католиц. єпархії Теодора Ромжі / Ужгород. нац. ун-т, Ужгород. греко-католиц. богослов. акад. ім. Блаженного Теодора Ромжі ; ред.: П. Берещ, В. В. Кічера, В. І. Фенич. – Ужгород, 2018. – 184 с.

1427. Реформація та поширення протестантизму на Волині : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 жовт. 2017 р., Луцьк / Луц. нац. техн. ун-т ; наук. ред. М. П. Костюк. – Луцьк : Твердиня, 2018. – 412 с.

1428. Рожко, В. Є.

Монастир Святого Миколая в селі Мильці / В. Є. Рожко. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2018. – 208 с. : іл.

1429. Розлуцька, Г. М.

Освітньо-виховна діяльність Греко-Католицької Церкви на Закарпатті: історичний дискурс / Г. М. Розлуцька. – Ужгород : Говерла, 2018. – 420 с.

1430. Рудянин, І. П.

Економічна діяльність Галицького греко-католицького духовенства у другій половині XIX – початку XX століття / І. П. Рудянин // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 243-249. – Бібліогр.: 13 назв.

1431. Сажок, О. В.

Книготорговельна діяльність церковних православних братств Волинської губернії в другій половині XIX – на початку XX ст. / О. В. Сажок // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 29-34. – Бібліогр.: 19 назв.

1432. Свято-Покровский Красногорский женский монастырь / сост. Еликонида (Яценко). – Киев : Изд. отд. УПЦ, 2018. – 200 с. : ил., фот.

1433. Смержевська, О. О.

Постмодерністські візії релігійності: сучасне язичництво у міській культурі (Україна в загальноєвропейському контексті) : монографія / О. О. Смержевська. – Київ : Філюк О., 2017. – 198 с. – Бібліогр.: с. 169-197.

1434. Стасів, К.-В., отець

Чернеча офіра Христові й Вітчизні : [про УГКЦ 30–80 рр. XX ст.] / К.-В. Стасів, отець. – Жовква : Місіонер, 2018. – 520 с.

1435. Сухова, Н. Ю.

Киевская духовная академия в эпоху Великих реформ и контрреформ (по письмам учащихся и учащихся) / Н. Ю. Сухова // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – № 29. – С. 205-216. – Бібліогр.: 51 назва.

1436. Сухова, Н. Ю.

Связи Киевской духовной академии с Афоном 1860–1910-е гг. / Н. Ю. Сухова // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – № 26. – С. 85-100. – Бібліогр.: 59 назв.

1437. Сухова, Н. Ю.

Ученое монашество в Киевской духовной академии в период обучения и преподавания архимандрита Антонина (Капустина) (1839–1850 гг.) / Н. Ю. Сухова // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – № 27. – С. 39-55. – Бібліогр.: 56 назв.

1438. Сушинський, Б. І.

Енциклопедія Львівської Ставропігії, XV – початок XXI ст. / Б. І. Сушинський ; Міжнар. центр впровадж. програм ЮНЕСКО. – Одеса : Астропринт, 2018. – 373 с. : портр. – Бібліогр.: с. 367-369.

1439. Тарасов, М. А.

Участие Киевских духовных школ в деятельности Киевского религиозно-просветительского общества / М. А. Тарасов // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. –

№ 28. – С. 224-234. – Бібліогр.: 43 назви.

1440. Тарнавський, Р. Б.

Голгофа бориславського священництва та монашества / Р. Б. Тарнавський. – Дрогобич : Посвіт, 2016. – 123 с. : іл., портр. – Імен. покажч.: с. 113-117. – Геогр. покажч.: с. 119-121.

1441. Татаринів, С. Й.

Витоки православ'я Донеччини (XVIII–XX століття) : додаткове видання / С. Й. Татаринів. – Харків, 2018. – 300 с. : іл. – Бібліогр.: с. 249-259.

1442. Тацієнко, В. С.

Дозвілля православного парафіяльного духовенства в XIX – на початку XX ст. (на матеріалах Київської єпархії) / В. С. Тацієнко // Уманська старовина. – 2017. – Вип. 3. – С. 94-99. – Бібліогр.: 28 назв.

1443. Тацієнко, В. С.

Повсякдення православного сільського духовенства Київської єпархії в кінці XVIII – на початку XX ст. / В. С. Тацієнко ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2018. – 224 с. – Бібліогр.: с. 173-215.

1444. Терещенко, В.

Історія Української греко-католицької церкви у дослідженні академіка Володимира Пащенка / В. Терещенко // Держава і церква в новітній історії України : матеріали VI Всеукр. наук. конф. : зб. наук. ст. – Полтава, 2017. – С. 284-289.

1445. Тимошенко, Л. В.

Статути Дрогобицьких братств XVI ст. / Л. В. Тимошенко // Літопис Бойківщини. – 2018. – Ч. 1/94 (105). – С. 96-103. – Бібліогр.: 23 назви.

1446. Тихий, Б.

Красна пуца: правда і легенда (до 350-ліття заснування монастиря в Краснопуці) / Б. Тихий // Збірник праць [Терноп. осередку НТШ]. – 2018. – Т. 11: Архіви Тернопільщини. – С. 225-235. – Бібліогр.: 17 назв.

1447. Томчук, О. А.

Душпастирська опіка у волонтерському русі на допомогу збройним силам України під час російської агресії (2014–2017) / О. А. Томчук // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 169-172. – Бібліогр.: 12 назв.

1448. Трегубенко, Т. М.

Почаївський монастир як осередок церковної музичної культури (на матеріалах богослужбових видань XVIII ст.) / Т. М. Трегубенко // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 7-10. – Бібліогр.: 14 назв.

1449. Тригуб, О. П.

Внутрішньоконфесійне протистояння у православному середовищі напередодні Всеукраїнського Собору 1921 р. (на матеріалах Херсонської єпархії) / О. П. Тригуб // Держава і церква в новітній історії України : матеріали VI Всеукр. наук. конф. : зб.

наук. ст. – Полтава, 2017. – С. 68-80. – Бібліогр.: 20 назв.

1450. Троценко, О. В.

Падіння авторитету духовництва в суспільстві як прояв кризи православної церкви в Російській імперії в XIX – на початку XX ст. (на прикладі Харківської губернії) / О. В. Троценко // Гілея. – 2018. – **Вип. 131**. – С. 33-36. – Бібліогр.: 11 назв.

1451. Турків, С.

Становлення і розвиток монастирів сестер Василіанок у XVII – на початку XX ст. / С. Турків // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – **Вип. 23**. – С. 122-132. – Бібліогр.: 78 назв.

1452. Фарина, О. В.

Греко-католицьке духовенство Східної Галичини в контексті розвитку мистецтва як важливого чинника поглиблення національної свідомості українців у культуротворчому просторі регіону (20 – I пол. 40 рр. XX ст.) / О. В. Фарина // Культура України. – 2018. – **Вип. 60**. – С. 150-162. – Бібліогр.: с. 160-162.

1453. Фарина, О. В.

Музично-просвітницька діяльність греко-католицького духовенства Східної Галичини в контексті соціокультурної практики церкви (1921–1946) / О. В. Фарина // Культурологічна думка. – 2017. – **№ 11**. – С. 156-163. – Бібліогр.: 34 назви.

1454. Фенич, В. И.

Грушевский и Мукачевский монастырские центры религиозной жизни русинов и валахов северной части Венгерского королевства в период до начала Реформации / В. И. Фенич ; Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород : Изд-во В. Падяка, 2018. – 196 с.

1455. Феогност (Бодоряк), ігумен

Великий Скит у XVII ст.: поширення Студійського та Єрусалимського Уставів / Феогност (Бодоряк), ігумен // Богословський вісник. – 2018. – **№ 17**. – С. 5-22. – Бібліогр.: 39 назв.

1456. Ферков, К. -Ш.

Приборкання реформатської церкви Закарпаття радянською владою в 1957–1964 рр. / К.-Ш. Ферков, І. І. Скиба // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 2 (39)**. – С. 47-51. – Бібліогр.: 30 назв.

1457. Храм Святої Анни у Львові / упоряд.: І. Проців, В. Жишкович. – Львів : Бізнесполіграф, 2016. – 80 с. : іл. – Бібліогр.: с. 79.

1458. Чень, Л. Я.

Соціокультурні аспекти розвитку міських історичних монастирів в Україні / Л. Я. Чень // Проблемы теории и истории архитектуры Украины. – 2018. – **Вип. 18**. – С. 114-120. – Бібліогр.: 19 назв.

1459. Черенков, М. М.

Відкритий протестантизм / М. М. Черенков ; [Відкритий правосл. ун-т Святої Софії-Премудрості]. – Київ : Дух і Літера, 2017. – 120 с. – (Бібліотека відкритого православ'я).

Зі змісту: Протестантизм у радянський час. – С. 62-71 ; Протестантизм у сучасній Україні. – С. 72-78.

1460. Шеретюк, Р. М.

«Pietas et Litterae» («Благочестя та освіта»). Культурно-освітня діяльність ордену піарів на Волині (кінець XVII – перша третина XX ст.): монографія / Р. М. Шеретюк, Н. Г. Стоколос. – Рівне : Зень О. М., 2018. – 289 с.

1461. Шеретюк, Р. М.

Медична справа як один із векторів діяльності Римо-католицьких чернечих орденів на теренах Волині (XVII – перша половина XIX ст. / Р. М. Шеретюк, Н. Г. Стоколос // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 19-25. – Бібліогр.: 37 назв.

1462. Шкраб'юк, П. В.

Передумови створення централізованого Чину отців Василіан / П. В. Шкраб'юк // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – № 7/8. – С. 4-10. – Бібліогр.: 24 назви.

1463. Шкрібляк, М. В.

Провідні тенденції церковно-релігійного життя українців періоду німецько-фашистської окупації / М. В. Шкрібляк, Ю. Міський // Богословський вісник. – 2017. – № 16. – С. 164-177. – Бібліогр.: 10 назв.

1464. Шумило, С. В.

Руська Успенська лавра на Афоні та Антоній Печерський / С. В. Шумило // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 4-20. – Бібліогр.: 15 назв.

1465. Яковенко, Д.

Свято-Успенський Патріарший Одеський мужской монастирь / Д. Яковенко. – Одеса : Симекс-Принт, 2018. – 128 с.

1466. Яковчук, В. В.

Киево-Печерська лавра в роки намісництва єпископа Нестора (Тугая), 1953–1961 рр. / В. В. Яковчук // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – № 28. – С. 249-258. – Бібліогр.: 37 назв.

1467. Якуніна, К. І.

Становище і діяльність адвентистів сьомого дня у Волинській та Рівненській областях у 1944–1953 рр. / К. І. Якуніна // Гілея. – 2018. – Вип. 137. – С. 54-57. – Бібліогр.: 21 назва.

1468. Янчук, М. М.

Церковне шкільництво в Київській єпархії XIX – поч. XX століття : монографія / М. М. Янчук. – Умань : Сочінський М. М., 2018. – 290 с. : табл.

1469. Яценко, Б. Г.

Вплив Російської Федерації на релігійну політику Української православної церкви Московського патріархату / Б. Г. Яценко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 42. – С. 79-84. – Бібліогр.: 15 назв.

1470. Рукходко, У.

Western christian influence on the orthodox Metropolitanate of Kyiv and all Rus in the XVI–XVII centuries / У. Рукходко // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : між-нар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 40-42.

Див. також №: 49, 60, 70, 73, 76, 85, 95, 435, 452, 455, 920, 1001, 1270, 1523, 1604, 1632, 1691, 1743, 1756, 1768, 1817, 1891, 1892, 1953, 2008, 2019, 2032, 2034, 2040, 2056, 2090, 2283, 2309, 2352, 2376, 2508, 2573, 2747, 2977, 2978, 3052, 3053, 3074, 3080, 3084, 3085, 3124, 3136, 3276, 3280, 3432, 3445, 3796, 3829, 3869, 3870, 4289, 4307, 4315, 4346, 4374, 4397, 4414.

Персоналії релігійних і церковних діячів

1471. Антоній (Паканич), митрополит

Архимандрит Антонин (Капустин) и Киевская духовная академия / Антоний (Паканич), митрополит // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – № 27. – С. 13-38. – Бібліогр.: 102 назви.

1472. Антоній (Паканич), митрополит

Жизненный путь и мученический подвиг священномученика Владимира (Богоявленского) / Антоний (Паканич), митрополит // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – № 28. – С. 21-38. – Бібліогр.: 30 назв.

1473. Бабич, О. І.

Келія ігумена Феодосія Печерського як перший скрипторій в Києво-Печерському монастирі / О. І. Бабич // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 1 (7). – С. 12-20. – Бібліогр.: 20 назв.

1474. Балух, В. О.

Руська Унійна (Греко-Католицька) церква кінця XVI – початку XIX ст. у постатях : словник / В. О. Балух, В. П. Коцур ; передм. С. Р. Кияк. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2018. – 280 с. : іл.

1475. Балух, В. О.

Православна еліта України XVI–XVII ст. (100 постатей) : словник / В. О. Балух, В. П. Коцур. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2018. – 336 с. : іл.

1476. Басараб, В. І.

Державницькі ідеї Андрія Шептицького в період Другої світової війни: концепція незалежності України та засудження політики Гітлера / В. І. Басараб // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 145-157. – Бібліогр.: 9 назв.

1477. Березина, С. И.

Буковинские равнины / С. И. Березина. – Черновцы : Технодрук, 2018. – 108 с. : ил.

1478. Бойчура, М. В.

Формування богословських принципів митрополита Євгенія Болховітінова в контексті наукового становлення у воронезький період життя (1789–1800) / М. В. Бойчура // Могилянські читання. 2017. – Київ, 2018. – С. 16-20.

1479. Брискина-Мюллер, А. М.

Преподобный Паисий Величковский как игумен монастыря Симонопетра. К обстоятельствам переселения преподобного Паисия и его братства с Афона в Молдавское княжество (1763) / А. М. Брискина-Мюллер // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – № 29. – С. 235-257. – Бібліогр.: 112 назв.

1480. Веденєєв, Д. В.

Оперативна розробка радянськими спецслужбами архієпископа Кримського Луки (Войно-Ясенецького) у світлі маловідомих архівних документів / Д. В. Веденєєв // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – № 27. – С. 237-249. – Бібліогр.: 34 назви.

1481. Воспоминания Екатерины Петровны Кудрявцевой о ее отце, бывшем профессоре Киевской духовной академии Петре Павловиче Кудрявцеве / авт. публ., коммент. В. В. Бурева, М. Л. Ткачук // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – № 28. – С. 193-223. – Бібліогр.: 114 назв.

1482. Гаврилюк, П. Л.

Георгий Флоровский и религиозно-философский ренессанс / П. Л. Гаврилюк. – Киев : Дух і Літера, 2017. – 536 с.

1483. Гавриш, І. В.

Діяльність єпископа Софрона Дмитерка в часи підпілля УГКЦ / І. В. Гавриш // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2017-2018. – № 7/8. – С. 327-336. – Бібліогр.: 36 назв.

1484. Галик, В. М.

Отець І.-Ю. Німилевич – директор Дрогобицької василіянської школи при церкві Святої Трійці, улюблений вчитель Івана Франка / В. М. Галик // Літопис Бойківщини. – 2017. – Ч. 1/92 (103). – С. 47-54. – Бібліогр.: 26 назв.

1485. Ганзуленко, В. П.

Римо-католицьке духовенство на Півдні України в 20–30-ті рр. ХХ ст.: Йосип Крушинський / В. П. Ганзуленко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 288-292. – Бібліогр.: 10 назв.

1486. Глухенький, А. А.

Чернігівські архієреї Української автокефальної православної церкви у 20-х роках ХХ ст. / А. А. Глухенький // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 321-324. – Бібліогр.: 17 назв.

1487. Єгрешій, О. І.

Єпископ Григорій Хомишин в умовах українсько-польських стосунків: спроба історичного екстраполовання / О. І. Єгрешій // Науковий вісник Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрий пастир». Богослов'я. – 2017. – Вип. 10-11. – С. 242-252. – Бібліогр.: 12 назв.

1488. Киридон, А. М.

Митрополит Феofil (Булдовський) : дискурс сучасної історіографії / А. М. Киридон // Уманська старовина. – 2017. – Вип. 4. – С. 109-123. – Бібліогр.: 84 назви.

1489. Киричук, О. С.

Кардинал Сліпий / О. С. Киричук. – Харків : Глобус, 2018. – 128 с.

1490. Климентій (Шептицький), архімандрит

Листи до рідного брата Станіслава графа Шептицького та родини. 1881–1945 рр. / Климентій (Шептицький), архімандрит ; упоряд. І. Й. Матковський. – 2-ге вид. – Львів : Свічадо, 2018. – 223 с. : іл.

1491. Ковчег отця Ковча / кер. проекту І. Васюник ; авт. тексту О. Крук. – Київ, 2017. – 144 с. : іл.

1492. Коляда, І. А.

Блаженніший Любомир Гузар і «Пласт»: деякі сторінки біографії / І. А. Коляда, Б. Р. Бацвін // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 85-94. – Бібліогр.: 15 назв.

1493. Коляда, І. А.

Протистояння УГКЦ радянському тоталітарному режиму: діяльність о. Володимира Стернюка в умовах підпілля (1952–1973 рр.) / І. А. Коляда, П. В. Юрчишин // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 265-277. – Бібліогр.: 12 назв.

1494. Коляда, І. А.

Роль родини і дитинства у формуванні особистості майбутнього духовного авторитету української нації блаженнішого Любомира Гузара / І. А. Коляда, Б. Р. Бацвін // Міждисциплінарні гуманітарні студії. Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 4. – С. 61-73. – Бібліогр.: 13 назв.

1495. Королько, А. З.

Інтронізація станіславівського єпископа Григорія Хомишина 1904 р. (за матеріалами української газетної періодики початку ХХ ст.) / А. З. Королько, В. В. Марчук // Науковий вісник Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрый пастир». Богослов'я. – 2017. – Вип. 10-11. – С. 225-234. – Бібліогр.: 39 назв.

1496. Кравчук, О. Р.

Вилучення Арсена Річинського від православної церкви як один з аспектів боротьби із українським національно-церковним рухом на Волині / О. Р. Кравчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 2. – С. 81-88. – Бібліогр.: 15 назв.

1497. Ластовська, О. Л.

Документальні свідчення про будівництво Київським митрополитом Серапіоном церкви в ім'я св. Серапіона у Києво-Печерській лаврі / О. Л. Ластовська // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – Вип. 3: Історичні науки. – С. 26-33. – Бібліогр.: 7 назв.

1498. Ластовський, В. В.

Реформація в поглядах митрополита Іларіона (Огієнка) / В. В. Ластовський // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 13. – С. 130-134. – Бібліогр.: 8 назв.

1499. Лецкін, М. О.

Коли народ бореться за свою державу, мусимо вживати такого авторитету, як арх. Ларіон...: (ОУН-УПА та Іван Огієнко) : монографія / М. О. Лепкін ; Житомир, держ. ун-т ім. Івана Франка. – Житомир, 2017. – 127 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 116-125 (87 назв).

1500. Литвин, М. Р.

Церковно-релігійний чинник українських визвольних змагань першої третини ХХ ст.: на прикладі життя та діяльності митрополита Андрея Шептицького / М. Р. Литвин // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 6-15. – Бібліогр.: 52 назви.

1501. Маслій, О. Д.

Григорій Хомишин: шлях на Голгофу (за матеріалами кримінальної справи) / О. Д. Маслій // Науковий вісник Івано-Франків. богослов. ун-ту ім. Івана Золотоустого «Добрий пастир». Богослов'я. – 2017. – Вип. 10-11. – С. 235-241. – Бібліогр.: 10 назв.

1502. Местецька, О. С.

Символ великої любові. Слово про Праведника України греко-католицького священника Омеляна Ковча / О. С. Местецька // Запорозькие еврейские чтения : сб. ст. и материалов. – Днепро, 2018. – С. 31-36.

1503. Мицик, Ю. А.

Київські митрополити XVII–XVIII ст. / Ю. А. Мицик, Дмитрій (Рудюк), митрополит ; Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Харків : Фоліо, 2018. – 121 с. – (Знамениті українці).

1504. Місюк, М. Д.

Діяльність архімандрита Алексія (Олександра Кабалука) на території Підкарпатської Русі в 1920–1930-х роках (на основі документів Державного архіву Закарпатської області) / М. Д. Місюк // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 193-202.

1505. Найдорожча Мамусю! Листування о. Любомира Гузара з матір'ю / упоряд.: М. Рипан, О. Турій. – Львів : Вид-во Укр. католиц. університету, 2018. – 264 с.

1506. Невар, І.

Отець Василь (Лаба) як провідний капелан ХХ століття / І. Невар // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 157-167. – Бібліогр.: 34 назви.

1507. Пастушенко, Л. А.

Історико-філософська концепція Петра Кудрявцева: європейський контекст / Л. А. Пастушенко // Наукові записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Філософія та релігієзнавство. – 2018. – Т. 1. – С. 55-64. – Бібліогр.: с. 63-64.

1508. Пилипів, І. В.

Отець Лев-Микола Бурнадз (1896–1947): штрихи до історичного портрета / І. В. Пилипів, Р. І. Делятинський, Н. В. Балій // Галичина. – 2018. – Ч. 31. – С. 152-161. – Бібліогр.: 60 назв.

1509. Пошивак, Т.

Священномученик Петро Вергун : архівні документи, свідчення, спогади / Т. Пошивак. – Дрогобич : Коло, 2018. – 282 с. : іл.

1510. Руснак, О. В.

Єпископ Г. Хомишин у релігійно-церковному житті Буковини / О. В. Руснак // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 75-81.

1511. Сергієнко, В. В.

Моральний імператив патріарха Йосифа Сліпого як альтернатива радянській ментальності / В. В. Сергієнко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 179-184. – Бібліогр.: 12 назв.

1512. Сильвестр (Стойчев), єпископ

Жизненный путь профессора Сергея Епифановича : к 100-летию со дня смерти выдающегося киевского патролога / Сильвестр (Стойчев), єпископ // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – № 29. – С. 26-34. – Бібліогр.: 33 назви.

1513. Сильвестр (Стойчев), єпископ

Релігійно-моральні принципи в літературній спадщині митрополита Володимира (Богоявленського) / Сильвестр (Стойчев), єпископ // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – № 28. – С. 39-48. – Бібліогр.: 36 назв.

1514. Сорокіна, О. С.

Патріарх Йосип Сліпий та його роль в розбудові духовної освіти українського народу / О. С. Сорокіна // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 3. – С. 118-122. – Бібліогр.: 12 назв.

1515. Тимошик, М. С.

Його бій за державність : докум.-публ. оповідь [Івана Огієнка (митрополита Іларіона)] / М. С. Тимошик. – Київ : Наша культура і наука, 2017. – 376 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 345-351. – Бібліогр.: с. 357-372.

1516. Ткачук, М. Л.

Материалы к биографии профессора Киевской духовной академии П. П. Кудрявцева в Архиве Московской духовной академии : их предыстория и источниковедческий потенциал / М. Л. Ткачук, В. В. Бурега // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – № 27. – С. 154-175. – Бібліогр.: 79 назв.

1517. Турків, С.

Роль Сестер Чину Святого Василя Великого у житті та діяльності Блаженнішого Й. Сліпого (1963–1984 рр.) / С. Турків // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 2. – С. 91-99. – Бібліогр.: 68 назв.

1518. Цап, М. Р.

Адміністративно-педагогічна праця протоієрея Даміана Ясенчука у Волинській духовній семінарії (1946–1964 рр.) / М. Р. Цап // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Релігієзнавство. – 2018. – Вип. 2 (14). – С. 154-161. – Бібліогр.: 16 назв.

1519. Чеботарьов, Д. А.

Митрополит Флавіан (Городецький): час служіння на київській кафедрі (1903–1915 рр.) / Д. А. Чеботарьов // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – 2017. – **Вип. 38 (51)**. – С. 88-94. – Бібліогр.: 30 назв.

1520. Чистяков, В.

Постать і роль Григорія Цамблака в житті Київської митрополії поч. XV ст. / В. Чистяков // *Juvenia studia* : зб. студ. наук. пр. – 2017. – **Вип. 7**. – С. 112-119. – Бібліогр.: 23 назви.

1521. Шамрай, А. В.

Василь Спесівцев – священик-археолог. Церковні документи і посмертна стаття Є. К. Редіна / А. В. Шамрай, О. Й. Духін // Святогірський альманах : зб. наук. пр. – 2017. – С. 258-269.

1522. Ширай, В. А.

Доля репресованого священника Миколи Яреценка / В. А. Ширай // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 57-62. – Бібліогр.: 14 назв.

Див. також №: 45, 282, 607, 1194, 1353, 1409, 1437, 1464, 1620, 1768, 1779, 2963, 3673.

III ДОІСТОРИЧНА ТА РАННЬОІСТОРИЧНА ДОБА (до IX ст. н. е.)

---

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРІОГРАФІЯ

Джерела

1523. Мозговий, І. П.

Християнізація Давньої України (I – початок XI ст.): античні й середньовічні писемні джерела : зб. док. із коментарями / І. П. Мозговий. – Суми : Коллаж-Принт, 2018. – 575 с.

Історіографічні дослідження

1524. Трубчанінов, С. В.

Значення праць академіка І. Г. Підоплічка для дослідження історичної географії України давньої доби / С. В. Трубчанінов // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 105-115. – Бібліогр.: 56 назв.

2. НАСЕЛЕННЯ ДОБИ КАМ'ЯНОГО ТА БРОНЗОВОГО ВІКУ

1525. Баженов, О. Л.

До проблеми заселення найдавнішими людьми території України (доба раннього палеоліту) / О. Л. Баженов // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2011. – **Вип. 11**. – С. 116-124. – Бібліогр.: 14 назв.

1526. Поздние неандертальцы Крыма. Заскальская VI (Колосовская). Слои III и IIIa : кол. монографія / Ин-т археологии НАН Украины ; ред.: В. Н. Степанчук, С. В. Васильева. – Киев : Слово, 2018. – 228 : ил. – (Юрию Георгиевичу Колосову посвящается. 1924–2014).

1527. Татаринов, С. Й.

Давні гірники-металурги Східної України / С. Й. Татаринов. – Харків : Експрес-книга, 2018. – 268 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 122-145.

Див. також №: 4324, 4342, 4385, 4405.

3. КИММЕРІЙЦІ, СКИФИ, САРМАТИ (та інші племена)

1528. Ельникова, М. В.

Кочевники України / М. В. Ельникова, В. Ю. Мурзин. – 2-е изд. – Київ : Філюк О., 2016. – 280 с. : ил.

1529. Круц, С. И.

Скифы степей Украины по антропологическим данным / С. И. Круц ; Ин-т археологии НАН Украины, Герман. археол. ин-т. – Киев ; Берлин : Філюк О., 2017. – 202 с. – (Курганы Украины ; т. 5).

1530. Ольговський, С. Я.

Скіфо-антична металообробка архаїчного часу: за матеріалами Нижнього Побужжя та Середнього Подніпров'я / С. Я. Ольговський. – 2-ге вид., випр. та допов. – Київ : Філюк О., 2017. – 218 с. : іл. – Бібліогр.: с. 199-214.

1531. Тиліщак, В. С.

Готи над Гнізною. Таємниці давнього некрополя / В. С. Тиліщак. – Київ : Смолоскип, 2018. – 144 с. : іл. – Бібліогр.: с. 137-141.

Див. також № 275.

4. АНТИЧНІ МІСТА ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я

1532. Мордвінцева, В. І.

Пізньюоскіфська культура Криму: виникнення і еволюція концепту / В. І. Мордвінцева // Археологія. – 2018. – № 2. – С. 113-126.

1533. Николаев, Н. И.

Просопография Ольвии Понтийской V в. до н.э. – I в. н.э. / Н. И. Николаев. – Киев : Філюк О., 2016. – 316 с.

1534. Одрін, О. В.

Рабська праця у сільському господарстві Ольвійського поліса: до постановки проблеми / О. В. Одрін // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 4-22. – Бібліогр.: 79 назв.

1535. Паламарчук, С. В.

Античные следы в истории Нижнего Подунавья / С. В. Паламарчук. – Измаил : Ирбис, 2017. – 239 с. : ил.

1536. Стародавнє Причорномор'я. Вип. XII / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Одес. археол. музей НАН України ; голов. ред. І. В. Немченко. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2018. – 632 с.

Див. також №: 4331, 4371, 4379.

5. ДАВНІ СЛОВ'ЯНИ

1537. Горбаненко, С. А.

Порівняльний аналіз сільського господарства передодня утворення Давньої Русі / С. А. Горбаненко // Археологія і давня історія України. – 2018. – Вип. 1 (26). – С. 301-320. – Бібліогр.: с. 316-320.

1538. Терський, С. В.

Військова справа на Галицько-Волинських землях у V–IX ст. (за археологічними джерелами) / С. В. Терський // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 30**. – С. 61-69. – Бібліогр.: 21 назва.

1539. Трачук, О. В.

Чорна металургія в соціально-економічному житті східних слов'ян на території України (друга половина V–X ст.) / О. В. Трачук. – Київ : Філюк О., 2017. – 307 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 274-299 (362 назви).

1540. Якубовська, О. З.

Прядіння і ткацтво як елементи системи життєзабезпечення населення Українського Прикарпаття у VIII–X ст. / О. З. Якубовська // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. – 2016. – **Вип. 20**. – С. 19-34. – Бібліогр.: 32 назви.

ДАВНЬОРУСЬКА ДЕРЖАВА ТА НАРОДИ СТЕПУ. ПОЛІТИЧНА ДЕЗІНТЕГРАЦІЯ РУСИ ТА ФОРМУВАННЯ СТАЛИХ ПІВДЕННОРУСЬКИХ КНЯЗІВСТВ (IX–XIII ст.)

---

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

1541. Гирич, Я. М.

Історичні розвідки викладача Глухівської чоловічої гімназії В. А. Мальченка про історію Давньої Русі та революційний рух у Німеччині / Я. М. Гирич // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 146-179. – Бібліогр.: 8 назв.

1542. **Давня історія Київської Русі** від початку слов'янського народу до смерті Великого Князя Ярослава Першого або до 1054 року / уклад. М. В. Ломоносов ; ред. Г. Д. Тарасенко. – Краматорск : Друк. дім, 2017. – 135 с. – Бібліогр.: с. 133-135 (37 назв).

Див. також №: 1523, 1598.

Огляди джерел

1543. Мандрик, Н. В.

Децю про Галицьке Євангеліє 1266–1301 років / Н. В. Мандрик // Українська мова на осі часу. Василеві Васильовичу Німчукові : наук. зб. – Київ, 2017. – С. 299-302.

1544. Межжеріна, Г. В.

Вербалізація соціально-етичних портретів внуків і правнуків Володимира Мономаха в Київському літописі / Г. В. Межжеріна // Українська мова на осі часу. Василеві Васильовичу Німчукові : наук. зб. – Київ, 2017. – С. 201-211. – Бібліогр.: с. 210-211.

1545. Орел, Ю. В.

Види покарань за Руською Правдою / Ю. В. Орел // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Дніпро, 2018. – С. 19-21.

1546. Половинська, В. В.

Яріцлейв: постать Ярослава Мудрого на скандинавському тлі : монографія / В. В. Половинська. – Київ, 2018. – 274 с. : іл. – Бібліогр.: с. 128-204. – Дод.: с. 205-271.

1547. Терський, С. В.

Роль степової військової традиції у формуванні Галицько-Волинської дружини у IX–XIII ст. (за археологічними джерелами) / С. В. Терський, Б. А. Омельчук // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 29**. – С. 70-78. – Бібліогр.: 21 назва.

1548. Федотова, О. О.

«Ізборник Святослава 1073 року» як приклад впровадження книжкової цензури / О. О. Федотова // Традиції та сучасні концепти енциклопедичної справи в Україні. – Київ, 2018. – С. 7-14.

1549. Benyskiewicz, K.

Czy Bolesław Chrobry dwukrotnie wyprawiał się przeciwko Jarosławowi Młodremu? Interpretacja 65 rozdziału siódmej księgi Kroniki Thietmara : [Чи Болеслав Хоробрий двічі ходив у похід проти Ярослава Мудрого? Інтерпретація 65-ого розділу сьомої книги Хроніки Тітмара] / K. Benyskiewicz // Наукові праці Кам'янець-Подільського університету ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28**. – С. 219-234. – Бібліогр.: 62 назви.

Див. також №: 404, 1464, 1551, 1595, 1602.

Історіографічні дослідження

1550. Блануца, А. В.

Занепад чи модернізація Переяславського князівства у другій половині XIII – першій половині XVI ст.: історіографічна візія проблеми / А. В. Блануца // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 20-25.

1551. Гордієнко, Д. С.

Рюриковичі чи Володимировичі? / Д. С. Гордієнко // *Ucrainica Mediaevalia*. – 2018. – **Вип. 1**. – С. 31-43. – Бібліогр.: 77 назв.

1552. Потульницький, В. А.

Корона та ціна: історіософія династичної історії Центральної та Східної Європи IX–XVIII ст. / В. А. Потульницький. – Львів : Наутілус, 2018. – 328 с. : іл.

Зі змісту: Історіософія історії України доби раннього середньовіччя. – С. 201-226 ; Влада та її успадкування в давньоукраїнській княжій державі й окраїнних князівствах. – С. 213-226 ; Історіософія історії України доби розвинутого середньовіччя. – С. 227-254 ; Колабораціонізм чільних представників української княжої верстви з чужинцями у характеристиці автора «Слова о полку Ігоревім». – С. 241-254 ; Історіософія історії України доби пізнього середньовіччя та ранньонového часу. – С. 255-284.

1553. Скочиляс, І. Я.

Особливості історіописання київського християнства. Радянські реалії, діаспорна інтеграція та українська реабілітація / І. Я. Скочиляс // *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. – 2017. – **Вип. 29**. – С. 24-39. – Бібліогр.: 78 назв.

1554. Щодра, О. М.

Початки формування Русі: хронологічна і географічна локалізація процесу у дис-

кусях сучасних істориків / О. М. Щодра // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 12.** – С. 57-80. – Бібліогр.: 70 назв.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

1555. Аносова, В. С.

Урбанізація територій Західної України (X–XIII ст.) / В. С. Аносова // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – № **11 (241)**. – С. 5-8. – Бібліогр.: 16 назв.

1556. Крип'якевич, І. П.

Київська Русь : монографія / І. П. Крип'якевич ; упоряд., авт. передм. І. М. Мороз. – Київ : Київ. ун-т, 2017. – 95 с. – Бібліогр.: с. 82-85.

1557. Маярчак, С. П.

Історико-культурний розвиток Середньодністровського Лівобережжя у IX–XIII ст. і формування Пониззя : монографія / С. П. Маярчак. – Хмельницький : Сторожук О. В., 2018. – 488 с. : іл.

1558. Плохій, С. М.

Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі / С. М. Плохій ; Укр. наук. ін-т Гарвардського ун-ту. – Київ : Критика, 2017. – 450 с. : карти. – Імен. покажч.: с. 397-429.

3. ВИНИКНЕННЯ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК РУСІ

1559. Балабушка, В. А.

Родинно-спадкові традиції Рюриковичів: гілки Ольговичів, Давидовичів, володарів Чернігово-Сіверського князівства / В. А. Балабушка // Наукові записки Нац. ун-ту «Кієво-Могилянська академія». Історія і теорія культури. – 2018. – Т. **1.** – С. 46-52. – Бібліогр.: с. 51-52.

1560. Білоус, П.

Двоїстість літописного образу князя Володимира Святославича / П. Білоус // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 444-455. – Бібліогр.: 13 назв.

1561. Вальчук, А. М.

Проблема реалізації соціального забезпечення та його ідеї в киеворуській традиції України / А. М. Вальчук // Університетські наукові записки. – 2017. – № **3.** – С. 360-367. – Бібліогр.: 10 назв.

1562. Головка, О. Б.

Участь польського князя Болеслава Першого «Хороброго» у міжкнязівській війні на Русі (літо–осінь 1018 р.) / О. Б. Головка // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. **28.** – С. 55-71. – Бібліогр.: 82 назви.

1563. Денисенко, В. А.

Державотворчі засади Київської Русі: духовність, освіта, дипломатія (до 1030-річчя Хрещення Руси-України) / В. А. Денисенко // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 707-721. – Бібліогр.: 65 назв.

1564. Дідок, Ю. В.

Історичні та управлінські аспекти розвитку ветеринарної медицини на території українських земель у період XI–XVII століть / Ю. В. Дідок // Актуальні проблеми державного управління. – 2018. – **№ 1 (53).** – С. 22-29. – Бібліогр.: 7 назв.

1565. Киричок, О. Б.

«Principium Specula» у Київській Русі: особливості функціонування / О. Б. Киричок // Дриновський збірник. – 2018. – **Т. XI.** – С. 17-23. – Бібліогр.: 70 назв.

1566. Козак, М. І.

Останній бій Святослава Ігоровича / М. І. Козак // Записки Львівського медієвістичного клубу. – 2018. – **Вип. 3.** – С. 66-79. – Бібліогр.: 21 назва.

1567. Козак, М. І.

Торгівля зброєю на Русі в X–XIII ст. / М. І. Козак // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – **Вип. 21.** – С. 63-70. – Бібліогр.: 34 назви.

1568. Козубовський, Г. А.

Про початок використання грошової монети в Україні / Г. А. Козубовський // Археологія. – 2018. – **№ 3.** – С. 31-45.

1569. Настюк, А. А.

Фінанси Київської Русі перед прийняттям християнства / А. А. Настюк // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. – 2016. – **№ 3-4.** – С. 49-54. – Бібліогр.: 9 назв.

1570. Наумова, Н. О.

Володимир Великий / Н. О. Наумова. – Київ : КМ-Букс, 2016. – 124 с. : іл., портр. – (Творчі державного престижу). – Бібліогр.: с. 123-124 (12 назв).

1571. Петков, С. В.

Великий князь Святослав / С. В. Петков. – Киев : Філюк О., 2016. – 100 с. : ил.

1572. Петков, С. В.

Святослав I Славный / С. В. Петков. – Киев : КНТ, 2018. – 254 с. : ил.

1573. Половинська, В. В.

Ярослав Мудрий очима скандинавів / В. В. Половинська // Проблеми міжнародних відносин. Серія: Політичні науки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 14.** – С. 204-219. – Бібліогр.: 9 назв.

1574. Полонська-Василенко, Н. Д.

Ольга, велика княгиня України-Руси / Н. Д. Полонська-Василенко ; публ., ред. Д. С. Гордієнко // *Ucrainica Mediaevalia.* – 2018. – **Вип. 1.** – С. 143-159. – Бібліогр.: 27 назв.

1575. Толочко, П. П.

Київ и Новгород в X–XIII вв. : ист. очерки / П. П. Толочко. – Киев : Изд. дом Дмитрия Бураго, 2018. – 256 с.

1576. Хлистун, Є.

До вивчення питання про сухопутні шляхи Лівобережної України у X – першій половині XIII ст. / Є. Хлистун // Середньовічні та ранньомодерні старожитності Центрально-Східної Європи : матеріали XVI Міжнар. студ. наук. археол. конф. – Чернігів, 2017. – С. 134-135.

1577. Ясинецька, О. А.

Пам'ятки культурної спадщини XI ст. у Польщі в контексті одного з перших матримоніальних союзів Польщі та Київської Русі / О. А. Ясинецька // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 1 (136)**. – С. 87-94. – Бібліогр.: 82 назви.

1578. Ясинецька, О. А.

Сини київської князівни Доброніги-Марії († 1087) на престолі Польщі: генеалогічний та культурний аспекти / О. А. Ясинецька // Краєзнавство. – 2018. – **№ 2**. – С. 93-102. – Бібліогр.: 87 назв.

Див. також №: 748, 1540, 1545, 1546, 1549, 1551.

4. ДЕЗІНТЕГРАЦІЯ РУСІ І ФОРМУВАННЯ ПІВДЕННОРУСЬКИХ КНЯЗІВСТВ

1579. Возний, І. П.

Татарські захисні обладунки і спорядження у кінноті князя Данила Романовича в середині XIII ст. / І. П. Возний, А. В. Федорук // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 38-48.

1580. Возний, І. П.

Тваринництво населення Північної Буковини в X–XIV ст. / І. П. Возний // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 3-15. – Бібліогр.: 52 назви.

1581. Волощук, М. М.

Галицькі князі та знать у відносинах із Литвою XII–XIV ст. / М. М. Волощук // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 4**. – С. 4-19. – Бібліогр.: 58 назв.

1582. Головка, О. Б.

Галич і Галицька земля у міжкнязівських війнах у Південній і Південно-Західній Русі (друга половина 30-х – перша половина 40-х рр. XIII ст.) / О. Б. Головка // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 300-311. – Бібліогр.: 56 назв.

1583. Головка, О. Б.

Центральноєвропейська політика Волинського князівства в другій половині 40-х – першій половині 50-х років XIII ст. / О. Б. Головка // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-

ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 147-164. – Бібліогр.: 75 назв.

1584. Доценко, В. О.

Реформи Данила Романовича та піднесення Галицько-Волинського князівства у другій половині XIII ст. / В. О. Доценко // Емінак. – 2017. – **№2 (18), т. 1.** – С. 5-9. – Бібліогр.: 14 назв.

1585. Жолоб, А.

Королівський титул Данила Романовича / А. Жолоб // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 120-123. – Бібліогр.: 8 назв.

1586. Колибенко, Олена

Переяславські князі другої половини XII століття – нащадки Юрія Долгорукого / Олена Колибенко, Олександр Колибенко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 35-42. – Бібліогр.: 13 назв.

1587. Костик, М.

Боротьба за австрійську спадщину. Чеський похід князя Данила / М. Костик // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 148-156. – Бібліогр.: 14 назв.

1588. Левицька, О.

Участь Мстислава Удатного у битві на р. Калці (1223 р.) / О. Левицька // Галич і Галицька земля : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 157-161.

1589. Христан, Н. М.

Король Данило Романович в історичній концепції галицьких русофілів: конструювання образу / Н. М. Христан // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **Спец. вип.** – С. 207-210. – Бібліогр.: 12 назв.

1590. Ягеллон, В.

Галицька королівська династія. Король Лев / В. Ягеллон. – Дрогобич : Коло, 2018. – 270 с.

1591. Ягеллон, В.

Галичина і древні королівства русів / В. Ягеллон. – Дрогобич : Коло, 2018. – 248 с.

Див. також №: 891, 4419.

5. НАСЕЛЕННЯ ПРИЧОРНОМОРСЬКИХ СТЕПІВ ІХ–ХІІІ ст.

1592. Колода, В. В.

Сільське господарство населення Хозарського каганату в лісостеповій зоні / В. В. Колода, С. А. Горбаненко. – Київ : Академперіодика, 2018. – 170 с. : іл. – Бібліогр.: с. 154-166.

Див. також № 1528.

6. КУЛЬТУРА

1593. Белінський, Є.

Витоки і досвід дослідження мистецтва скульптури Руси-України Х–ХІІІ століть / Є. Белінський // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2017. – Вип. 31. – С. 140-152. – Бібліогр.: 32 назви.

1594. Білик, О. В.

Образи грифона в галицькому середньовічному мистецтві / О. В. Білик // Мистецтвознавчі записки. – 2017. – Вип. 32. – С. 67-76. – Бібліогр.: 33 назви.

1595. Боровікова, М.

Традиції споживання алкоголю у середньовічних скандинавських та киево-руських джерелах / М. Боровікова // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 55. – С. 142-147. – Бібліогр.: 48 назв.

1596. Голуб, А. П.

Монастирська світоглядна культура Київської Русі / А. П. Голуб // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2016. – Вип. 19. – С. 171-176. – Бібліогр.: 11 назв.

1597. Гудзенко-Александрук, О. Г.

Самовдосконалення особистості у духовній культурі Київської Русі: історико-філософський аналіз / О. Г. Гудзенко-Александрук // Університетська кафедра : альманах. – 2018. – № 7. – С. 37-46. – Бібліогр.: 13 назв.

1598. Духовна спадщина Давнього Галича / І. Я. Скочиляс, В. Я. Фрис ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, Укр. Католический ун-т. – Львів : Укр. католический ун-т, 2018. – 168 с. : іл. – (Київське християнство ; т. XII).

Зі змісту: Фрис В. Я. Галицьке Євангеліє 1144 року – унікальна пам'ятка релігійної культури княжої доби. – С. 11-27 ; Скочиляс І. Я. Княжий Галич в історії київського християнства: культура, релігія, політика й еклесіальна пам'ять (XII–XVI століття). – С. 29-158.

1599. Киричок, О. Б.

Писемність як політичний феномен: зміст, атрибути, форми репрезентації (на прикладі дослідження писемної спадщини Київської Русі) : монографія / О. Б. Киричок. – Київ : Сік Груп Україна, 2016. – 331 с. – Бібліогр.: с. 294-323 (516 назв). – Показч. імен: с. 324-330.

1600. Левченко, Н. М.

Біблійна герменевтика в давній українській літературі : монографія / Н. М. Левченко. – Харків : Майдан, 2018. – 392 с. – Бібліогр.: с. 332-385.

1601. Нікольченко, Ю. М.

Особливості ювелірного мистецтва Київської Русі (скарби Х–ХІІІ ст. з Рівненщини) / Ю. М. Нікольченко, Ю. С. Сабадаш // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 1. – С. 88-91. – Бібліогр.: 26 назв.

1602. Папакін, Г. В.

Київська «Академія Ярослава Мудрого» XI ст.: наукова гіпотеза М. С. Грушевського та її джерела / Г. В. Папакін // *Ucrainica Mediaevalia*. – 2018. – **Вип. 1**. – С. 23-30. – Бібліогр.: 22 назви.

1603. Руденко, Н. В.

Історія українського іконопису X–XVIII століть : курс лекцій / Н. В. Руденко ; ред., відп. за вип. О. В. Потільчак ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – 272 с.

1604. Сапожнік, О. В.

Церковний спів як феномен духовної культури українського православ'я (XI–XVIII століття) / О. В. Сапожнік // *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. – 2018. – **Вип. 27**. – С. 21-27. – Бібліогр.: 10 назв.

1605. Трутнев, И. А.

Преимственность и различие архитектуры Киевского государства (XI – начала XII вв.) в культовых постройках Киевского княжества (середины XII – начала XIII вв.) / И. А. Трутнев // *Проблемы теории и истории архитектуры Украины*. – 2017. – **Вип. 17**. – С. 6-15. – Библиогр.: 8 назв.

1606. Чуйко, О. Д.

Храми-ротонди в контексті міжкультурних взаємин давнього Галича XI–XIII ст. / О. Д. Чуйко // *Вісник Львів. нац. акад. мистецтв*. – 2018. – **Вип. 36**. – С. 51-67. – Бібліогр.: 27 назв.

Див. також №: 463, 501, 1376.

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

1607. Висотін, М. Б.

Нові документи з волинських актових книг про втрати цивільного населення Волині від жовнірських наїздів протягом 1600–1610 рр. / М. Б. Висотін // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 110-130. – Бібліогр.: 18 назв.

1608. «Грамматіки, или Писменница языка Словенскаго», видана в Кременці 1638 року / редкол.: В. Є. Бенера та ін. ; авт. передм. Н. Бондар ; авт. післям. В. М. Мойсієнко. – Львів : Місіонер, 2018. – 222 с.

1609. Ковалець, Т. Р.

Маловідомий «щоденник походу на поган» 1629 року: публікація джерела / Т. Р. Ковалець // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – Т. 19. – С. 96-104. – Бібліогр.: 84 назви.

1610. Кравченко, В.

Документи кінця XVI – початку XVII століття до історії волинського містечка Литовежа і його замку / В. Кравченко // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 653-697. – Бібліогр.: 98 назв.

1611. Кременецька земська книга 1578 року / Ін-т укр. мови НАН України та ін. ; підгот. Л. В. Ящук ; відп. ред.: В. М. Мойсієнко, В. Д. Собчук. – Кременець : Кремен.-Почаїв. держ. іст.-архіт. заповідник, 2018. – 300 с. : іл. – (Пам'ятки української мови). – Імен. покажч.: с. 253-269. – Геогр. покажч.: с. 270-276.

1612. Крикун, М. Г.

Документи про надання пустині Умань у власність Валентію Александрові Калиновському 1609 року / М. Г. Крикун // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 698-712. – Бібліогр.: 50 назв.

1613. Мицик, Ю. А.

Матеріали до історії кримського дипломатарію кінця XVI – середини XVIII ст / Ю. А. Мицик // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – Вип. 3. – С. 79-105.

1614. Паламарчук, Н. Н.

Документальні матеріали про харчування волинського соціуму в ранньомодерну добу / Н. Н. Паламарчук // Українознавство. – 2018. – № 3 (68). – С. 181-199. – Бібліогр.: 8 назв.

1615. Реєстр Війська Запорозького 1649 року (алфавітний покажчик прізвищ) / упоряд. В. Ф. Ковальчук. – 2-ге вид., випр. та допов. – Київ : Ліра-К, 2018. – 296 с.

1616. Ферідун М. Емеджен

Османські архівні відомості про регіон Аккерман – Бендери – Очаків і Ходжабей. XVI ст. / Ферідун М. Емеджен ; пер. з тур. Хюсейн Бююкбаллі // Чорноморська минувшина : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 63-76. – Бібліогр.: 19 назв.

Див. також №: 795, 1445, 1734, 4312.

Огляди джерел

1617. Ващук, Д. П.

Подільське князівство у другій половині XIV ст.: особливості правового статусу / Д. П. Ващук // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 4-19. – Бібліогр.: 27 назв.

1618. Весельська, Н. М.

Матеріали люстраційних актів і ревізій польського уряду XVI–XVII ст. у дослідженнях української історії А. Яблоновського / Н. М. Весельська // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 83-89. – Бібліогр.: 17 назв.

1619. Вовк, О. Й.

Литовська метрика: історичне джерело міського права України XV–XVIII століть / О. Й. Вовк // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 2. – С. 33-39. – Бібліогр.: 29 назв.

1620. Гнатенко, Л. А.

Перекладачі, писці та редактори Пересопницького Євангелія 1556–1561 років / Л. А. Гнатенко // Українська мова на осі часу. Василеві Васильовичу Німчукові : наук. зб. – Київ, 2017. – С. 273-282. – Бібліогр.: с. 281.

1621. Джанов, А. В.

Каффа и Крым во второй половине XIV в. (преимущественно по данным книг массарии Каффы) / А. В. Джанов // Сугдейський збірник. – 2018. – **Вип. 1 (VII).** – С. 44-303. – Бібліогр.: 520 назв.

1622. Дячок, О. О.

Джерела до історії торгових і митно-податкових відносин у виданні «Універсали Богдана Хмельницького» / О. О. Дячок // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 43-45.

1623. Жуковський, М. П.

Карта Г. Л. де Боплана «2. Запорожжя» / М. П. Жуковський // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – **Вип. 31.** – С. 198-217. – Бібліогр.: 26 назв.

1624. Заторський, Н.

Хронологічні маркери в тексті «Послання Мисаїла» та проблема датування грамоти / Н. Заторський // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 7-12. – Бібліогр.: 30 назв.

1625. Захарченко, П. П.

Березневі статті Богдана Хмельницького 1654 року: міф чи правова реальність

(спроба юридичної оцінки) / П. П. Захарченко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2018. – **Вип. 2 (107)**. – С. 31-35. – Бібліогр.: 9 назв.

1626. Зотова, Т.

Конституції Варшавського сейму 1581 року як джерело до історії функціонування парламентаризму на українських землях / Т. Зотова // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 36-41. – Бібліогр.: 23 назви.

1627. Кравець, М.

Султан відповідає козакам: до історії двох грамот Мегмеда IV до Богдана Хмельницького (1650–1651) / М. Кравець, В. Ченцова // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25**. – С. 397-439. – Бібліогр.: 164 назви.

1628. Круглова, Л. Б.

Писемні джерела з історії України XVI–XVIII століть в археографічних публікаціях Івана Каманіна / Л. Б. Круглова // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 43-47. – Бібліогр.: 23 назви.

1629. Кузьмінський, І. Ю.

Нові документи з історії театрального та музичного мистецтва Волині (кінець XVI – початок XVII століть) / І. Ю. Кузьмінський, М. В. Довбищенко // Мистецтвознавчі записки. – 2018. – **Вип. 33**. – С. 209-215. – Бібліогр.: 10 назв.

1630. Левус, Н. І.

Представницькі видатки магістрату 1577–1583 рр. на прикладі книг щотижневих видатків м. Львова / Н. І. Левус // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – № 1 (5). – С. 46-58. – Бібліогр.: 108 назв.

1631. Мицик, Ю. А.

З історії українсько-білоруських зв'язків XVI–XVIII ст. / Ю. А. Мицик // *Albaruthenica* : студії з історії Білорусі. – 2018. – Т. 2. – С. 266-274.

1632. Мицик, Ю. А.

З мозирського циклу документації Свято-Михайлівського Видубицького монастиря у Києві другої половини XVI–XVII ст. / Ю. А. Мицик // *Albaruthenica* : студії з історії Білорусі. – Київ, 2018. – Т. 2. – С. 63-96.

1633. Мицик, Ю. А.

Чигиринщина на сторінках «Архіву Коша Нової Запорозької Січі» / Ю. А. Мицик // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 10-11.

1634. Нікольченко, Ю. М.

Наукове студювання проблеми розпорядчого документування в українських землях XV–XVI століття / Ю. М. Нікольченко, В. І. Мирошник // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – **Вип. 21**. – С. 58-68. – Бібліогр.: 11 назв.

1635. Паславський, І. В.

Львівський «Адельфотес» 1591 року у контексті гуманістичних студій в Україні в кінці XVI – першій половині XVII століття / І. В. Паславський // Україна: культурна

спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 432-440. – Бібліогр.: 34 назви.

1636. Рудюк, В.

Архів князів Сангушків у Славуті як джерело до історії України XV–XVIII ст. / В. Рудюк // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 78-84. – Бібліогр.: 27 назв.

1637. Степанков, В. В.

Трансформація назви Української держави у свідомості політичної еліти під час революції 1648–1676 рр. / В. В. Степанков // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28.** – С. 347-355. – Бібліогр.: 44 назви.

1638. Удалов, Д. І.

Проблема авторства «Повести о взятии Царьграда турками в 1453 году» / Д. І. Удалов // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – **Вип. 21.** – С. 22-28. – Бібліогр.: 17 назв.

1639. Чухліб, Т. В.

«Опикун для усієї України...»: назва «Україна» в офіційному дискурсі країн Східної Європи та Малої Азії (кінець XV – перша половина XVII ст.) / Т. В. Чухліб // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28.** – С. 144-162.

1640. Яρμοшик, І. І.

Історія України в мемуарах польських авторів першої половини XVII ст. / І. І. Яρμοшик // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 267-276. – Бібліогр.: 18 назв.

Див. також №: 397, 432, 1616, 1674, 1675, 1701, 1709, 1713, 1719, 1742, 1756.

Історіографічні дослідження

1641. Барсук, О.

Конфессіональні відносини на білоруських і українських землях в XVI–XVII вв. в білоруській і українській національній історіографії / О. Барсук // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 3. – С. 92-97. – Бібліогр.: 5 назв.

1642. Бортнікова, А. В.

Міське самоврядування на Волині XV–XVI ст. у наукових дослідженнях XIX – початку XX ст. / А. В. Бортнікова // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2018. – **Вип. 23.** – С. 16-22. – Бібліогр.: 18 назв.

1643. Вирський, Д. С.

Початковий дискурс про козаків: творення образу українського козацтва в Речі Посполитій 1560–1570-х рр. / Д. С. Вирський // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 20-40. – Бібліогр.: 14 назв.

1644. Гирич, Я. М.

Історичні розвідки викладача Глухівської чоловічої гімназії В. А. Мальченка про історію українського козацтва XVI – першої половини XVII ст. / Я. М. Гирич // Історичні студії суспільного прогресу. – 2016. – **Вип. 4.** – С. 98-128. – Бібліогр.: 11 назв.

1645. Гіря, К. С.

Історіографія питання стосунків запорозьких та донських козаків (кінець XV – початок XVIII ст.) у 20–30-х рр. XX ст. / К. С. Гіря // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – **№ 6.** – С. 83-89. – Бібліогр.: с. 88-89.

1646. Дубчак, Є. В.

Дослідження історії козацтва у працях В. Антоновича та М. Василенка / Є. В. Дубчак // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 207-212. – Бібліогр.: 7 назв.

1647. Іванова, Л. Г.

Постать Богдана Хмельницького в українському інтелектуальному середовищі 20–60-х рр. XIX ст. / Л. Г. Іванова // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 7-13. – Бібліогр.: 23 назви.

1648. Каран, Д.

«Малороссийское влияние» Костянтина Харламповича: у контексті сучасних політичних та історичних викликів / Д. Каран // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 194-203. – Бібліогр.: 12 назв.

1649. Ковалевська, О. О.

Козакознавчі студії в науковій спадщині С. Рудницького / О. О. Ковалевська // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 2.** – С. 41-52.

1650. Коцур, В. А.

Теоретико-методологічна когнітивність козацького менталітету в науковому дискурсі / В. А. Коцур // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вип. 41.** – С. 95-104. – Бібліогр.: 42 назви.

1651. Ластовський, В. В.

«Славний козак» Остафій Дашкович в українській історіографії / В. В. Ластовський // Гілея. – 2017. – **Вип. 122.** – С. 49-53. – Бібліогр.: 58 назв.

1652. Новікова, Л. В.

«Козацький період» як історіографічний концепт у працях з місцевої історії Наддніпрянської України, XIX – початок XX ст. / Л. В. Новікова // Чорноморська минувшина : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 40-52. – Бібліогр.: 20 назв.

1653. Пархоменко, Є. О.

Відносини козацтва з польсько-литовською державою в історіографічних оцінках кінця XVIII – XIX ст. / Є. О. Пархоменко // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19.** – С. 78-81. – Бібліогр.: 9 назв.

1654. Педич, В. П.

Львівська історична школа Михайла Грушевського: козакознавчий дискурс / В. П. Педич // Symposium historiographicum Czercasiensium. – Черкаси, 2016. – **Т. 1.** –

С. 250-272. – Бібліогр.: 31 назва.

1655. Пестрикова, О. В.

Доба Хмельниччини в інтерпретації польського історика Людвіка Кубалі / О. В. Пестрикова // Грані. – 2018. – Т. 21, № 2. – С. 83-91. – Бібліогр.: 35 назв.

1656. Пестрикова, О. В.

Образ українських козаків у творчості польського історика Людвіка Кубалі / О. В. Пестрикова // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – Вип. 15. – С. 19-28. – Бібліогр.: 25 назв.

1657. Попович, О.

Українська історична думка в системах нотацій і агіографій освітян епохи Відродження / О. Попович // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 2. – С. 100-106. – Бібліогр.: 22 назви.

1658. Скоков, О. Д.

Час заснування навчального закладу в м. Острозі в історіографії середини ХІХ – початку ХХІ ст. / О. Д. Скоков // Гілея. – 2018. – Вип. 130. – С. 16-21. – Бібліогр.: 54 назви.

1659. Степанков, В. С.

Образ Пилявецької битви 1648 року у науковій творчості М. Костомарова й М. Грушевського / В. С. Степанков // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 234-244. – Бібліогр.: 53 назви.

1660. Степанчук, Ю. С.

Образ Богдана Хмельницького в новітній українській та зарубіжній історіографії / Ю. С. Степанчук ; М-во освіти і науки України, Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 572 с. – Бібліогр.: с. 506-571 (576 назв).

1661. Степанчук, Ю. С.

Проблема походження Богдана Хмельницького та його діяльність до 1648 року у сучасній українській історіографії / Ю. С. Степанчук // Емінак. – 2018. – № 3 (23), т. 1. – С. 118-122. – Бібліогр.: 23 назви.

1662. Степанчук, Ю. С.

Сучасна польська історіографія про походження та особистість Богдана Хмельницького / Ю. С. Степанчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 2. – С. 137-143. – Бібліогр.: 21 назва.

1663. Тарасов, С. В.

Богдан Хмельницький в російській дореволюційній історіографії / С. В. Тарасов // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – Вип. 20. – С. 126-135. – Бібліогр.: 20 назв.

1664. Труба, Р. І.

Князь В.-К. Острозький і фундація його імені в Тернополі у дослідженнях Омеляна Терлецького / Р. І. Труба // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 3. – С. 78-82. – Бібліогр.: 23 назви.

1665. Федорук, Я. О.

Василь Дубровський – дослідник відносин Богдана Хмельницького з Османською імперією і Кримським ханством / Я. О. Федорук // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 180-192. – Бібліогр.: 48 назв.

1666. Філатова, Т. Ю.

Становлення національної школи на українських землях Речі Посполитої наприкінці XVI – на початку XVII ст. в працях вітчизняних істориків / Т. Ю. Філатова // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19.** – С. 100-104. – Бібліогр.: 18 назв.

1667. Яременко, В. І.

Тарас Шевченко й литовсько-руська доба з історії України / В. І. Яременко // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 1.** – С. 141-158. – Бібліогр.: 41 назва.

1668. Kotsur, V.

Scientific discussion concerning the evolutionary and synergetic paradigm of ethnopsychological and historiosophical representation of cossacks mental features : [Науковий дискурс щодо еволюційно-сенергетичної парадигми етнопсихологічної та історіософської репрезентації ментальних рис козацтва] / V. Kotsur // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 37.** – С. 9-15. – Бібліогр.: 11 назв.

Див. також №: 93, 1550, 1552, 1617, 1618, 1723, 2304.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

1669. Норкус, З.

Непроголошена імперія: Велике князівство Литовське з погляду порівняльно-історичної соціології імперій / З. Норкус ; пер. з лит. П. Білинський. – Київ : Критика, 2016. – 440 с. : іл., карти. – Бібліогр.: с. 367-403.

1670. Соціополітичний простір раньомодерної України : іст. нариси / Ін-т історії України НАН України ; відп. ред. В. А. Смолій. – Київ, 2018. – 622 с.

1671. Черкас, Б. В.

Золота доба українського лицарства / Б. В. Черкас, В. Г. Берковський, Д. П. Ващук, А. В. Федорук. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 208 с.

Див. також №: 710, 1558.

3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

1672. Бакалець, О. А.

Лічба та обіг грошей в Подільському князівстві у другій половині XIV ст. / О. А. Бакалець // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 11-24. – Бібліогр.: 23 назви.

1673. Бакалець, О. А.

Роль галицько-руських грошиків та львівських напівгрошів в грошовому обігу Подільського князівства у другій половині XIV – на початку XV ст. / О. А. Бакалець // Історичні студії суспільного прогресу. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 100-111. – Бібліогр.: 29 назв.

1674. Білоус, Н. О.

До історії шляхетського самоврядування у Київському воєводстві: житомирський сеймик 1640 р. / Н. О. Білоус // Україна в Центрально-Східній Європі. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 114-154. – Бібліогр.: 40 назв.

1675. Ворончук, І. О.

До історії приватного життя української людності ранньомодерної доби / І. О. Ворончук // Українознавство. – 2018. – **№ 1 (66).** – С. 82-109. – Бібліогр.: 26 назв.

1676. Заяць, А. Є.

Війти у волинських містах XVI – першої половини XVII століття / А. Є. Заяць // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 369-396. – Бібліогр.: 293 назви.

1677. Заяць, А. Є.

Діяльність лавників у містах Волині XVI – першої половини XVII ст.: чисельність, персоналії, повноваження / А. Є. Заяць // Краєзнавство. – 2018. – **№ 2.** – С. 4-11. – Бібліогр.: 98 назв.

1678. Заяць, А. Є.

Лентвійти у містах Волині XVI – першої половини XVII ст.: склад, персоналії, повноваження / А. Є. Заяць // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – **№ 1 (5).** – С. 59-69. – Бібліогр.: 126 назв.

1679. Заяць, А. Є.

Райці волинських міст XVI – першої половини XVII ст.: чисельність, персоналії, повноваження / А. Є. Заяць // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 3.** – С. 23-45. – Бібліогр.: 19 назв.

1680. Зваричук, Е. О.

Соціальна структура населення Західного Поділля у 30-ті рр. XV – першій половині XVII ст. / Е. О. Зваричук, Д. Зваричук, С. В. Маланчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 17-22. – Бібліогр.: 25 назв.

1681. Келембет, С. М.

Федір-Федот (Федюшко) Любартович, князь Луцький і Володимирський, державця Сіверський / С. М. Келембет // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 6.** – С. 13-36. – Бібліогр.: 114 назв.

1682. Красножон, А. В.

Порты Северо-Западного Причерноморья в XV–XVIII вв. / А. В. Красножон // Емінак. – 2018. – **№ 3 (23), т. 1.** – С. 18-22. – Бібліогр.: 24 назви.

1683. Левицька, Н. М.

Фінанси та податки у державі Б. Хмельницького / Н. М. Левицька // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 40-42.

1684. Лильо, І. М.

Східноземноморські продукти на столі львівських міщан у XV–XVII ст. / І. М. Лильо // Народознавчі зошити. – 2018. – № 3. – С. 656-661. – Бібліогр.: 45 назв.

1685. Рідкоус, О. М.

Шлюбні стратегії князя Януша Острозького / О. М. Рідкоус // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 5. – С. 61-65. – Бібліогр.: 18 назв.

1686. Священко, З. В.

Становлення козацького землеволодіння на Уманщині (XV – середина XVII ст.) / З. В. Священко // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – Вип. 26. – С. 200-203.

1687. Семенюк, Н. О.

Торгівля на землях Чернігово-Сіверщини у XVI–XVII ст. / Н. О. Семенюк // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 37-38.

1688. Смуток, І. І.

Соціальна структура населення XVI–XVIII ст. на прикладі Дрогобича, Борислава, Трускавця / І. І. Смуток, Л. В. Смуток // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. – С. 19-25.

1689. Терєга, Ю. О.

Торгівля в місті Броди наприкінці XVI – середини XVII століть / Ю. О. Терєга // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 32-34.

1690. Українська шляхта Галичини в XV–XX ст.: етносоціальний розвиток, суспільний статус, національна свідомість : збірник / Наук. т-во імені Шевченка в Україні, Ін-т укр. археогр. та джерелозн. ім. М. С. Грушевського, Львів. від-ня, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України ; упоряд., голов. ред. А. В. Фелонюк. – Львів : ПАІС, 2018. – 112 с.

Див. також №: 531, 556, 888, 1042, 1461, 1564, 1580, 1607, 1614, 1619, 1622, 1642, 1695, 4280.

4. ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ

1691. Борисова, О. В.

Іноземні зазіхання на духовний потенціал Великого княжіння Київського у кінці XIII – середини XIV ст. / О. В. Борисова // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – № 11 (241). – С. 13-20. – Бібліогр.: 22 назви.

1692. Брель, О. В.

Чигирин як арена військових дій кінця XVI–XVII ст. / О. В. Брель, Я. Л. Діденко // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – Вип. 26. – С. 203-211.

1693. Брехуненко, В. А.

Розвідувальна діяльність в Україні Посольського та Розрядного приказів Московської держави (XVI–XVII ст.) / В. А. Брехуненко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 162-179. – Бібліогр.: 48 назв.

1694. Бубенок, О. Б.

Дмитро Вишневецький і черкеси на службі у московського царя Івана IV / О. Б. Бубенок // Східний світ. – 2018. – № 2. – С. 5-16. – Бібліогр.: 17 назв.

1695. Возний, І. П.

«Земля Шепинська» в контексті адміністративно-урядницької політики князя Володислава Опольського у 1374–1377 рр. / І. П. Возний, А. В. Федорук // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 21-30.

1696. Гліва, А.

Асиметричний аспект татарського військового мистецтва (XVII ст.) / А. Гліва // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 46-72. – Бібліогр.: 74 назви.

1697. Ковальчик, Р. В.

Кримський Ханат у боротьбі за володіння Золотої Орди. XV–XVI століття. Поразка Гіреїв у боротьбі з Москвою / Р. В. Ковальчик // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – Вип. 3. – С. 61-78.

1698. Коржик, В. П.

Шляхи військових подій: Буковина, XIV–XVIII століття / В. П. Коржик // Археологія і давня історія України. – 2018. – Вип. 1 (26). – С. 261-269. – Бібліогр.: с. 269.

1699. Кроль, П.

Козацькі воєнні дії на Чорному морі в XVII ст. / П. Кроль // З історії морських війн (студії й нариси). – Київ, 2018. – С. 169-189. – Бібліогр.: 53 назви.

1700. Мартинчук, І. І.

Визначні особистості литовськоруської держави: український контекст / І. І. Мартинчук, А. Павлова // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – № 1 (62). – С. 179-193. – Бібліогр.: 11 назв.

1701. Михайловський, В. М.

Володіння «трьох татарських царів» та уявлення про «потрійне Поділля» в битві під Грюнвальдом / В. М. Михайловський // Український історичний журнал. – 2018. – № 1. – С. 4-17. – Бібліогр.: 33 назви.

1702. Несін, М.

Набіги кримських татар на литовські та польські землі, здійснені з ініціативи московського князя Івана III (1490-х–1500-х рр.) / М. Несін // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – Вип. 3. – С. 51-60. – Бібліогр.: 36 назв.

1703. Остапенко, В. О.

Покровительство гетьмана Б. Хмельницького православної церкві як елемент державної політики / В. О. Остапенко // Молодий вчений. – 2018. – № 3 (55). – С. 479-482.

– Бібліогр.: 12 назв.

1704. «Прикладом своїх предків...». Історія парламентаризму на українських землях в 1386–1648 рр.: Польське королівство та Річ Посполита / В. М. Михайловський, О. О. Вінниченко, І. А. Тесленко, П. М. Кулаковський ; ред. В. М. Михайловський . – Київ : Темпора, 2018. – 384 с. : іл. – (Студії з історії парламентаризму на українських землях в XIV–XX ст. ; т. I). – Дод.: с. 303-317. – Бібліогр.: с. 318-333. – Імен. покажч.: с. 334-363. – Геогр. покажч.: с. 364-371. – Предм. покажч.: с. 372-376.

1705. П'янкova, Є.

Урядницька кар'єра братів Ходецьких на руських землях Корони Польської у другій половині XV – першій третині XVI століття / Є. П'янкova // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 29-35. – Бібліогр.: 22 назви.

1706. Сухий, С. А.

Нарис історії Кримського ханства. Неупереджений погляд / С. А. Сухий. – Запоріжжя : Просвіта, 2016. – 112 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 110-111 (36 назв).

1707. Чухліб, Т. В.

Козаки і татари. Українсько-кримські союзи 1500–1700-х років / Т. В. Чухліб ; відп. ред. В. А. Смолій. – Київ : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2017. – 274 с. – (Міжнародна історія України).

1708. Чучко, М. К.

«И тако погнаша их пряз Буковину Козминова, убиваящи и сякущи»: трагічна розв'язка молдавської кампанії польського короля Яна Ольбрахта 1497 року в лісах Буковини / М. К. Чучко // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології : зб. наук. пр. – 2017. – Т. 2 (44). – С. 192-243. – Бібліогр.: 96 назв.

1709. Шутко, О. Є.

Листи Роксолани: любов та дипломатія / О. Є. Шутко. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2017. – 160 с. : іл. – Бібліогр.: 160 назв.

1710. Шутко, О. Є.

Роксолана та Хатідже Турхан: шлях з полону кримського хана до гарему султана / О. Є. Шутко // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – Вип. 3. – С. 116-125. – Бібліогр.: 68 назв.

1711. Юга, О. А.

Спроби уряду Речі Посполитої залучення Московської держави до антикримської політики у першій половині 1648 р. / О. А. Юга // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 179-187. – Бібліогр.: 28 назв.

Див. також №: 591, 681, 1581, 1617, 1624, 1626, 1627, 1637, 1638, 1653, 1659, 1727, 1729.

Південноруські землі і Золота Орда (середина XIII – кінець XIV ст.)

1712. Келембет, С. М.

Чернігівські бояри монгольського періоду / С. М. Келембет // Сіверянський літопис. – 2018. – № 3. – С. 4-9. – Бібліогр.: 31 назва.

1713. Пилипчук, Я. В.

Чернігово-Сіверська земля та татари (литовський період) / Я. В. Пилипчук, О. А. Бабенко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 3-14. – Бібліогр.: 41 назва.

5. ПРОБЛЕМИ ЕТНОГЕНЕЗУ І НАЦІОГЕНЕЗУ

1714. Залізник, Л. Л.

Походження українців очима науковців, імперських політиків та їхніх adeptів в Україні / Л. Л. Залізник // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 8-19. – Бібліогр.: 10 назв.

1715. Коцур, В. А.

Феноменальність козацтва як визначальна детермінанта формування української ідентичності / В. А. Коцур // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 53. – С. 25-30. – Бібліогр.: 22 назви.

1716. Скринник, М. А.

Історико-філософський контекст становлення засад української самосвідомості: Україна в Литовській державі / М. А. Скринник // Університетська кафедра : альманах. – 2017. – № 6. – С. 169-190. – Бібліогр.: 21 назва.

1717. Скринник, М. А.

Історико-філософський контекст становлення української ідентичності : монографія / М. А. Скринник. – Львів : Бізнес школа УБС, 2018. – 214 с.

Зі змісту: Україна-Русь у VIII–XII століттях, витоки праукраїнської ідентичності у вимірі центрованості етнічного буття. – С. 30-49; Україна у «Великому князівстві Литовському, Руському і Жмудському»: пробудження русько-української ідентичності. – С. 62-83; XVII–XVIII століття. Спроби формування політичного тіла нації: на межі української самоідентичності. – С. 84-101.

1718. Фігурний, Ю. С.

Аналіз українського етнокультурного розвитку й етнічних процесів у другій половині XVI ст. / Ю. С. Фігурний // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 53. – С. 20-24. – Бібліогр.: 12 назв.

1719. Чухліб, Т. В.

Назви «Україна» та «Українний» в офіційному тезаурусі держав Східної Європи та Малої Азії: діакронно-семантичний аналіз (1490-ті рр. – середина XVII ст.) / Т. В. Чухліб // Україна в Центральній-Східній Європі. – 2018. – Вип. 18. – С. 13-58. – Бібліогр.: 67 назв.

6. УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО

1720. Бугрій, В. С.

Актуальність вітчизняних соціетальних феноменів і протосоціології козацької доби / В. С. Бугрій // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – Т. 43. – С. 32-46. – Бібліогр.: 12 назв.

1721. Гончарук, Т. Г.

Дунайські походи українського козацтва в XVI–XVIII століттях / Т. Г. Гончарук // Життя фронтиру. Соціокультурна історія Українського Придунав'я : нариси. – Ізмаїл, 2017. – С. 40-60.

1722. Гурбик, А. О.

Козацькі архетипи та феномен козацтва в українській історії / А. О. Гурбик // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 96-99.

1723. Казачество в тюркском и славянском мирах : кол. монографія / Ін-т археології ім. А. Х. Халикова АН Республіки Татарстан ; редкол.: В. В. Грибовский и др. – Казань, 2018. – 804 с. : ил. – Список источников и лит.: с. 683-757. – Имен. указ.: с. 766-782. – Геогр. указ.: с. 783-798.

Зі змісту: Яценко В. Б. Взаимоотношения украинского казачества с тюркским миром в украинской историографии XVIII – начала XXI в. – С. 70-85 ; Черкас Б. В. К истории появления украинского казачества. – С. 215-225 ; Чухлиб Т. В. Украинское гетьманское государство и казачество в отношениях с Османской империей и Крымским ханством во 2-й половине XVII – XVIII в. – С. 235-258 ; Грибовский В. В. «Ханская Украина». – С. 258-281 ; Мильчев В. И. Запорожцы в подданстве Крымского ханства. – С. 509-534 ; Мильчев В. И. Буткалы: запорожцы в турецких владениях после ликвидации Сечи. 1775–1791 гг. – С. 534-547.

1724. Ларін, С. В.

Гене́за формування базових цінностей українського суспільства в період XVI–XVII століть / С. В. Ларін // Актуальні проблеми державного управління. – 2017. – № 2 (52). – С. 24-29. – Бібліогр.: 13 назв.

1725. Мацелюх, І. А.

Покарання за правопорушення проти віри, церкви та моралі на Запорозькій Січі / І. А. Мацелюх // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2018. – Вип. 2 (107). – С. 59-63. – Бібліогр.: 21 назва.

1726. Мицик, Ю. А.

Як козаки Україну боронили / Ю. А. Мицик, С. М. Плохій ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ : Кліо, 2018. – 368 с. : іл.

1727. Паламарчук, В. В.

Діяльність полковників Війська Запорозького в державному будівництві часів Хмельниччини / В. В. Паламарчук // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з

вітчизняної історії. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 7-19. – Бібліогр.: 42 назви.

1728. Пономаренко, В.

Покарання за цивільні та кримінальні злочини за козацьким звичаєвим правом / В. Пономаренко // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 292-296.

1729. Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII–XVIII ст. : у 2 кн. / Ін-т історії України НАН України ; редкол.: В. А. Смолій, О. А. Бачинська, В. М. Горобець, О. І. Гуржій, В. С. Степанков, Т. В. Чухліб, Ю. А. Мицик та ін. – Київ, 2018. – 370-річчю Української національної революції присвячується.

Кн. 1. – 610 с.

Кн. 2. – 580 с.

1730. Юрій, М. Ф.

Зародження козацтва і його національно-визвольної місії як поворот в еволюції ментальності українського народу / М. Ф. Юрій, М. М. Алексієвець // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 249-255. – Бібліогр.: 12 назв.

1731. Mandryk-Melnychuk, M.

Cossacks' mental portrait as a component of national ukrainian character : [Ментальний портрет козацтва як компонент національного характеру українства] / M. Mandryk-Melnychuk // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 9-16. – Бібліогр.: 24 назви.

Див. також №: 681, 1643, 1644, 1650, 1653, 1656, 1668, 1699, 1707, 1715, 1747, 2304, 3391.

Персоналії політичних діячів

1732. Абліцов, В. Г.

Богдан Хмельницький і Олівер Кромвель / В. Г. Абліцов // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2018. – **Т. 45.** – С. 72-89.

1733. Борисенко, В. Й.

Соборність і державна незалежність України в діяльності гетьмана Богдана Хмельницького / В. Й. Борисенко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.).** – С. 119-130. – Бібліогр.: 24 назви.

1734. Клімов, А. А.

Славетні гетьмани України: карти України європейських картографів XVI–XVIII ст. / А. А. Клімов. – Харків : Віват, 2017. – 79 с. : іл., портр., карти.

1735. Ковалець, Т. Р.

Тарас Федорович: спроба реконструкції історичного образу, або Козацька доля – наче голлівудський сценарій / Т. Р. Ковалець // Військово-науковий вісник. – 2016. – **Вип. 25.** – С. 33-46.

1736. Наумова, Н. О.

Петро Сагайдачний / Н. О. Наумова. – Київ : КМ-Букс, 2016. – 123 с. : іл., портр. – (Творці державного престижу). – Бібліогр.: с. 121-123 (15 назв).

1737. Павловець, В. В.

Гетьман Богдан Хмельницький – державний діяч козацької доби / В. В. Павловець // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 94-96. – Бібліогр.: 11 назв.

1738. Сергійчук, В. І.

Князь Дмитро Вишневецький – легендарна постать української історії / В. І. Сергійчук // Волинь моя. – 2017. – **Вип. 9.** – С. 33-55.

1739. Степанчук, Ю. С.

Образ Богдана Хмельницького в матеріалах міжнародної наукової конференції «Берестечко 1651 в історії Польщі та України» / Ю. С. Степанчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 11-16. – Бібліогр.: 13 назв.

Див. також №: 881, 1647, 1651, 1660-1663, 1694, 1703.

7. УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ СЕРЕДИНИ XVII ст.

1740. Кошилов, Д.

Облога Львівського Високого замку козацькими військами у 1648 році / Д. Кошилов // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – **Вип. 23.** – С. 116-121. – Бібліогр.: 24 назви.

1741. Майнгардт-Гоголь, Н.

Полковник Омелян Купченко у Визвольній війні 1648–1657 років (с. Шрубків, Летичівський район, Хмельницька область) / Н. Майнгардт-Гоголь // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 25-30.

1742. Мороз, В. С.

Буря. Другий штурм Кодака / В. С. Мороз // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 3-18. – Бібліогр.: 38 назв.

Див. також №: 1625, 1655, 1683.

8. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

1743. Альмес, І. І.

Lectio Orthodoxorum: Книжкові зібрання православних монастирів Львівської єпархії наприкінці XVI – у XVII столітті / І. І. Альмес // Київська Академія. – 2017. – **Вип. 14.** – С. 115-149. – Бібліогр.: 148 назв.

1744. Гоцуляк, В. М.

Суспільно-політична думка України ранньомодерної доби : монографія / В. М. Гоцуляк. – Хмельницький : Мельник А. А., 2018. – 366 с. – Бібліогр.: с. 329-365 (487 назв).

1745. Жуковський, В.

Організаційно-педагогічні засади діяльності Острозької академії XVI–XVII ст. / В. Жуковський, В. Махлюк // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 15.** – С. 329-338. – Бібліогр.: 12 назв.

1746. Колосова, Н. А.

Меценатська діяльність князя В.-К. Острозького та його роль в історії князівського меценатства України кінця XVI – початку XVII ст. / Н. А. Колосова // Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство. – 2018. – **Вип. I (10).** – С. 32-37.

1747. Кралюк, П. М.

Інтелектуальні традиції українсько-тюркського пограниччя XVI–XVIII ст. / П. М. Кралюк, М. М. Якубович. – 2-ге вид. – Київ : КНТ, 2018. – 306 с.

1748. Кралюк, П. М.

Острозький культурний центр та становлення Києво-Могилянської академії : монографія / П. М. Кралюк. – Київ : КНТ, 2018. – 240 с.

1749. Матвіїшин, Я.

Математичні науки в учбових закладах України Козацької доби / Я. Матвіїшин // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 324-331.

1750. Ніка, О. І.

XVII ст. в українському лінгвістичному джерелознавстві та археографії / О. І. Ніка // Українська мова на осі часу. Василеві Васильовичу Німчукові : наук. зб. – Київ, 2017. – С. 324-331. – Бібліогр.: с. 330-331.

1751. Огнева, Т. К.

Об'єктивація гуманістичних ідей у культурі України XVII століття / Т. К. Огнева // Українські культурологічні студії. – 2018. – **Вип. 2 (3).** – С. 22-32. – Бібліогр.: 16 назв.

1752. Пелешенко, Ю. В.

Народні звичаї та особливості ментальності мешканців московсько-новгородських земель у творах київських митрополитів кінця XIII – першої половини XV ст. / Ю. В. Пелешенко // Ізборник 2012–2016. Дослідження. Критика. Публікації. – Київ, 2018. – С. 12-29. – Бібліогр.: 27 назв.

1753. Пословська, А. В.

Культура та побут пізньосередньовічної Волині (за даними археологічних джерел) / А. В. Пословська // Гілея. – 2018. – **Вип. 133.** – С. 10-13. – Бібліогр.: 16 назв.

1754. Пуцко, В.

Сакральне мистецтво України наприкінці XV століття / В. Пуцко // Тексти культури: дослідження, інтерпретація : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – С. 113-126 : іл. – Бібліогр.: 23 назви.

1755. Родигін, К.

Terra incognita української алхімії / К. Родигін, М. Родигін // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2018. – Т. 45. – С. 109-122. – Бібліогр.: 28 назв.

1756. Русина, О. В.

Радзиви́лли й Україна: соціокультурні аспекти взаємин (XVII – середина XVIII ст.) / О. В. Русина // Український історичний журнал. – 2018. – № 1. – С. 18-45. – Бібліогр.: 76 назв.

1757. Філатова, Т. Ю.

Вплив православних братств на розвиток української освіти та культури в другій половині XVI – першій половині XVII ст. / Т. Ю. Філатова // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – Вип. 18. – С. 46-48. – Бібліогр.: 11 назв.

1758. Якимович, Б. З.

Світлий образ видатного українця: до історії пам'ятної медалі Юрія Котермака-Дрогобича та подій «навколомедальних» / Б. З. Якимович // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – Т. 43. – С. 127-141.

1759. Shcheranskyi, V.

Life and work of the Lviv alchemist Andrzej Torosowicz : [Життя і творчість львівського алхіміка Андрія Торосовича] / V. Shcheranskyi // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 3. – С. 16-19. – Бібліогр.: 12 назв.

Див. також №: 397, 432, 908, 1372, 1376, 1392, 1600, 1603, 1604, 1620, 1629, 1664, 1666, 1700, 4355.

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

1760. Алмазов, О. С.

Відписка боярина Василя Голіцина про Коломацьку раду 1687 року / О. С. Алмазов // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 713-721. – Бібліогр.: 22 назви.

1761. Віденський архів гетьманського роду Розумовських : [документи 1757–1799 рр.] / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України ; упоряд., авт. передм., комент. С. П. Потапенко ; редкол.: Г. В. Папакін (голов. ред.) та ін.. – Київ, 2018 – .

Т. 1. – 264 с. : іл.

1762. Джерела з історії Полтавського полку (середина XVII – XVIII ст.) / упоряд., передм., підгот. В. О. Мокляк. – Полтава : АСМІ, 2007 – .

Т. VII : Компуті та ревізії Полтавського полку. Спысокъ іменный Полтавского полку 1735 р. – 2018. – 216 с. – Імен. покажч.: с. 171-213. – Геогр. покажч.: с. 217-219.

1763. Донесення Францишка Грабі, резидента-представника великого коронного гетьмана Речі Посполитої Адама Сенявського при дворі гетьмана Івана Мазепи, до свого патрона / авт. вступ. ст., комент. О. М. Циганок // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 94-106.

1764. Із невідомих листів гетьмана Івана Мазепи до полковника Іллі Новицького [1687–1693 рр.] / авт. вступ. ст., публ. Ю. А. Мицик // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 148-162.

1765. Коржов, Ю. Б.

Пологи-Вергуни. Село в матеріалах Генерального опису Лівобережної України 1765–1769 років. Переяславський полк / Ю. Б. Коржов. – Чернігів : Лозовий В. М., 2018. – 156 с. – Імен. покажч.: с. 127-146. – Геогр.-топогр. покажч.: с. 147-152.

1766. Листи гетьмана Івана Мазепи з архіву полковника Іллі Новицького (ч. 1) / комент., підгот. до друку Ю. А. Мицик // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 175-196. – Бібліогр.: 13 назв.

1767. Листи Івана Мазепи з архіву полковника Іллі Новицького (ч. 2) / комент., підгот. до друку Ю. А. Мицик // Сіверянський літопис. – 2018. – № 3. – С. 102-122.

1768. Мицик, Ю. А.

З документації київського митрополита Рафаїла Заборовського / Ю. А. Мицик //

Albaruthenica : студії з історії Білорусі. – Київ, 2018. – Т. 2. – С. 326-337.

1769. Мицик, Ю. А.

З документів до історії Києво-Могилянської академії XVIII ст. / Ю. А. Мицик // Наукові записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Історичні науки. – 2018. – Т. 1. – С. 87-93.

1770. Мицик, Ю. А.

З нових документів до історії Сіверщини (XVII–XVIII ст.) : (частина 12) / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 86-117.

1771. Мицик, Ю. А.

З нових документів до історії Сіверщини (XVII–XVIII ст.) (частина 10) / Ю. А. Мицик, І. Тарасенко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 3. – С. 69-101.

1772. Мицик, Ю. А.

З нових документів до історії Сіверщини (XVII–XVIII ст.) (частина 11) / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 63-93.

1773. Мицик, Ю. А.

Із джерел з історії Полтавщини XVII–XVIII ст. (із зібрання Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – Вип. 22. – С. 426-449. – Бібліогр.: 12 назв.

1774. Полтавський діарій (витяги із щоденника священика Смоленського кавалерійського полку Йюхана Шемана за 1708–1709 рр.) / пер., комент. О. Безверхнього // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 235-245.

1775. Пономарьов, О. М.

Документи щодо обстоювання Кошем території Вольностей Війська Запорозького у 1763–1765 роках / О. М. Пономарьов // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 171-195. – Бібліогр.: 28 назв.

1776. Пришляк, В. В.

Гетьманські універсали Данила Апостола у збірці Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького / В. В. Пришляк // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 722-732. – Бібліогр.: 54 назви.

1777. Родовід українських шляхтичів Дяковських з Поділля 1696 року / авт. передм. Ю. А. Мицик // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 937-942.

1778. Розпис справ Катеринославського намісництва. Діловодство та канцелярське чиновництво / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Запоріж. наук. т-во ім. Якова Новицького, Східний ін-т українознав. ім. Ковальських. Запоріж. філ. ; упоряд. О. С. Панкеев. – Київ, 2018. – 104 с.

1779. Себта, Т. М.

Підтверджувальна грамота Петра I 1708 р. щодо поставлення на Київську митро-

полюю Йоасафа (Кроковського): історія, провенієнція та публікація документа / Т. М. Себта, Н. О. Сінкевич // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 136-162. – Бібліогр.: 29 назв.

1780. Синяк, І. Л.

Із джерел до історії Коліївщини: протоколи допитів полонених гайдамаків загону Савки Майбороди / І. Л. Синяк // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 124-144.

1781. Смуток, Л. В.

Джерела до історії Дрогобицько-Самбірського підгір'я (XV–XIX ст.) / Л. В. Смуток. – Дрогобич : Посвіт, 2016 – .

Т. 1 : Інвентарі Льницької і Либохірської країн Самбірської економії 1749 та 1768 рр. – 2016. – 257 с. : табл. – Бібліогр.: с. 250-257 (66 назв).

1782. Травкіна, О. І.

Про заходи щодо обов'язкового навчання дітей священно- та церковнослужителів у Чернігівському колегіумі у 60-х роках XVIII ст. (наказ Уланівській катедральній волості) / О. І. Травкіна // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 162-165.

1783. Цивільний кодекс для Східної Галиції 1797 р. / пер. з лат. А. М. Гужва ; ред.: О. Д. Кутателадзе, В. М. Зубар. – 2-ге вид., доопрац. – Київ : Юрінком Інтер, 2018. – 660 с.

1784. Чернецький, Є. А.

Структура управління маєтками Білоцерківського графства (кінець XVIII – початок XIX ст.) / Є. А. Чернецький // Юр'ївський літопис. – 2017. – № 16. – С. 13-22. – Бібліогр.: 51 назва.

Див. також №: 757, 978, 1393, 1613, 1631, 1798, 1845, 1874, 1875, 1932, 1947.

Огляди джерел

1785. Бармак, М. В.

Формування російської імперської системи державної служби на українських землях (XVIII–XIX ст.) : монографія / М. В. Бармак. – Тернопіль : Астон, 2016. – 391 с. – Бібліогр.: с. 380-391 (177 назв).

1786. Блозва, В.

Міські книги Тернополя XVIII століття як історичне джерело / В. Блозва // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – Вип. 21. – С. 227-230. – Бібліогр.: 17 назв.

1787. Бовгиря, А. М.

«По нашему названию – москали»: росіяни у сприйнятті мешканців Гетьманщині XVIII ст. / А. М. Бовгиря // Український історичний збірник. – 2018. – Вип. 20. – С. 53-62. – Бібліогр.: 33 назви.

1788. Бовгиря, А. М.

Уявлення про «інших» в історичних наративах Гетьманщини (кінець XVII–XVIII ст.) / А. М. Бовгиря // Україна в Центрально-Східній Європі. – 2018. – **Вип. 18**. – С. 335-371. – Бібліогр.: 33 назви.

1789. Галів, М. Д.

Судова справа громад Дублянського ключа проти шляхтича Михайла Висоцького (1759–1761 рр.) / М. Д. Галів // Літопис Бойківщини. – 2018. – **Ч. 2/95 (106)**. – С. 58-63.

1790. Дзира, І. Я.

Праслов'янська антропонімна спадщина в Реєстрі Війська Запорозького Низового 1756 року / І. Я. Дзира // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 1-2**. – С. 33-40. – Бібліогр.: 19 назв.

1791. Доліновський, В. І.

Податкові документи 1780-х років як джерело до історії галицьких міст / В. І. Доліновський, К. Слюсарек // Архіви України. – 2018. – **№ 5-6**. – С. 56-71. – Бібліогр.: 20 назв.

1792. Дудка, Я. В.

Інкorporація козацької старшини Слобожанщини в соціальну структуру Російської імперії у XVIII ст.: політико-правовий аспект / Я. В. Дудка // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54**. – С. 14-17. – Бібліогр.: 10 назв.

1793. Жам, О. М.

Документи фонду Києво-Печерської лаври як джерело дослідження історії лаврського млинарства XVII – поч. XX ст. / О. М. Жам // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 37-42. – Бібліогр.: 20 назв.

1794. Задорожнюк, А. Б.

«Ремісничче положення 1785 р.» та його вплив на становище цехового виробництва у Правобережній Україні в XIX ст. / А. Б. Задорожнюк // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 116-123. – Бібліогр.: 12 назв.

1795. Кононенко, В. П.

«Договори та постанови» 1720 р., модернізація і Середнє Побужжя / В. П. Кононенко // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 45-47.

1796. Кононенко, В. П.

Конструювання пам'яті про «права та вольності» у текстах української еміграції 1709–1714 рр. / В. П. Кононенко // Україна в Центрально-Східній Європі. – 2018. – **Вип. 18**. – С. 239-273. – Бібліогр.: 41 назва.

1797. Матюшевская, М. И.

«Синопис Киевский» 1674 года в оценках исследователей конца XX – начала XXI века / М. И. Матюшевская // Харківський історіографічний збірник. – 2017. – **Вип. 16**. – С. 256-267. – Бібліогр.: 28 назв.

1798. Мицик, Ю. А.

З нових документів до історії Сіверщини (XVII–XVIII ст.) (частина 9) / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 119-162.

1799. Мицик, Ю. А.

Нові документи з історії Глухівщини гетьманської доби / Ю. А. Мицик // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 144-148.

1800. Мільчев, В. І.

«Запорозькі клопоти» князя Г. Потьомкіна-Таврійського у світлі документів його похідної канцелярії (1783–1790 рр.) / В. І. Мільчев // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 399-412. – Бібліогр.: 27 назв.

1801. Нікітін, В. І.

Гайдамацький рух у Побужжі / В. І. Нікітін // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 186-196. – Бібліогр.: 47 назв.

1802. Пивоваренко, О. А.

Російські впливи на застільні практики козацьких еліт першої половини XVIII ст. (на матеріалах щоденників Якова Марковича) / О. А. Пивоваренко // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 54. – С. 50-55. – Бібліогр.: 68 назв.

1803. Посуňко, О. М.

Судова документація як джерело до історії приватних книжкових зібрань Південної України останньої чверті XVIII ст. / О. М. Посуňко // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 53. – С. 133-142. – Бібліогр.: 30 назв.

1804. Пришляк, О. В.

Гадяцький договір 1658 року в оцінці В'ячеслава Липинського / О. В. Пришляк // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2017. – Вип. 22. – С. 81-84. – Бібліогр.: 12 назв.

1805. Русина, О. В.

Ще раз про іконографію «Радивіллщини» 1651 р. / О. В. Русина // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 176-183.

1806. Сапронов, А. Л.

Уряд ката в Гетьманщині середини XVIII ст. / А. Л. Сапронов // Наукові записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Історичні науки. – 2018. – Т. 1. – С. 31-41. – Бібліогр.: 53 назви.

1807. Селицкий, А.

Поляки в Запорозьком и Черноморском казачьих войсках / А. Селицкий // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2018. – Т. 45. – С. 123-145. – Бібліогр.: 31 назва.

1808. Сердюк, І. О.

Вік дитинства та його періодизація у баченні «вченої культури» Гетьманщини XVIII ст. / І. О. Сердюк // Дриновський збірник. – 2018. – Т. XI. – С. 48-53. – Бібліогр.: 32 назви.

1809. Синяк, І. Л.

Присяжний список найманого війська Гетьманщини 1718 року як історичне джерело / І. Л. Синяк // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22**, т. 24/25. – С. 9-17. – Бібліогр.: 58 назв.

1810. Станіславський, В. В.

Великий візир Далтабан Мустафа-паша і російсько-турецькі переговори щодо пограбування грецьких купців українськими козаками в 1701 р. / В. В. Станіславський // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 500-513. – Бібліогр.: 14 назв.

1811. Станіславський, В. В.

Великий візир Рамі Мехмед-паша і російсько-турецькі переговори щодо пограбування грецьких купців українськими козаками в 1701 р. / В. В. Станіславський // Україна в Центрально-Східній Європі. – 2018. – **Вип. 18**. – С. 201-238. – Бібліогр.: 10 назв.

1812. Філіпова, Г. В.

Андрій Гудович – довірена особа князя Олександра Меншикова (Біографічний нарис) / Г. В. Філіпова // Український історичний збірник. – 2018. – **Вип. 20**. – С. 63-75. – Бібліогр.: 48 назв.

1813. Харчишин, О. М.

Коляди з «Богогласника» (1790): функціонування в українській та польській етнокультурах / О. М. Харчишин // Народознавчі зошити. – 2018. – **№ 6**. – С. 1448-1455. – Бібліогр.: 35 назв.

1814. Худояр, Л. В.

Акти державного управління гетьманів в системі джерел права Гетьманщини XVII–XVIII ст. / Л. В. Худояр // Правова держава. – 2016. – **Вип. 27**. – С. 44-50. – Бібліогр.: с. 49.

1815. Шалашна, Н. М.

Уявлення про державу в «Синописі Київському» 1674 року / Н. М. Шалашна // Грані. – 2018. – **Т. 21**, № 9. – С. 90-97. – Бібліогр.: 10 назв.

1816. Яремченко, В.

Наш земляк Самійло Величко та його «Літопис» / В. Яремченко // Село Жуки – батьківщина літописця Самійла Величка : зб. матеріалів наук. конф. – Київ ; Полтава, 2017. – С. 6-13. – Бібліогр.: 15 назв.

1817. Sakal, I.

The Embassy of Lazar Baranovych to Moscow in 1684: Gifts, Requests, and Other Expenses [Посольство Лазаря Барановича до Москви в 1684 р.: подарунки, прохання та інші видатки] / I. Sakal // Київська Академія. – 2017. – **Вип. 14**. – С. 152-179. – Бібліогр.: 15 назв.

Див. також №: 639, 1394, 1628, 1631, 1633, 1636, 1637, 1779, 1824, 1841, 1848, 1851, 1860, 1862, 1877, 1879, 1881, 1909, 1912, 1915.

Історіографічні дослідження

1818. Журба, О. І.

Історія освіти в українській історіографії другої половини XVIII століття / О. І. Журба // Дриновський збірник. – 2018. – Т. **XI**. – С. 54-63. – Бібліогр.: 40 назв.

1819. Іванова, Л. Г.

Польські просвітителі і українське питання в польській суспільній думці другої половини XVIII ст. / Л. Г. Іванова // Проблеми міжнародних відносин. Серія: Політичні науки : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12**. – С. 123-145. – Бібліогр.: 19 назв.

1820. Криськов, А. А.

Питання землеволодіння і землекористування в губерніях Правобережної України кінця XVIII – початку ХХ ст. в історіографії радянського періоду / А. А. Криськов // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3**. – С. 18-24. – Бібліогр.: 55 назв.

1821. Ложешник, А. С.

Історіографічний аспект вивчення історії Гетьманщини одеськими дослідниками ХІХ – першої третини ХХ ст. (за матеріалами фондів Наукової бібліотеки ОУН імені І. І. Мечникова) / А. С. Ложешник // Вісник Одес. нац. ун-ту. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. – 2018. – Т. **23, вип. 2 (20)**. – С. 98-114. – Бібліогр.: 46 назв.

1822. Луценко, В. В.

Коліївщина очима вченого-історика В. О. Голобуцького / В. В. Луценко // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19**. – С. 76-77. – Бібліогр.: 9 назв.

1823. Любич, О. А.

Соціально-економічне становище малоросійського козацтва через призму історіографічно-джерелознавчого аналізу / О. А. Любич // Емінак. – 2018. – **№ 1 (21), т. 2**. – С. 94-97. – Бібліогр.: 23 назви.

1824. Приймак, Т.

Вольтер про Мазепу та Україну початку XVIII ст. / Т. Приймак // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 1**. – С. 46-72. – Бібліогр.: 99 назв.

1825. Салагуб, Л. І.

М. Голубець: погляди на політичну історію Гетьманщини XVIII ст. / Л. І. Салагуб // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **№ 2 (63)**. – С. 44-51. – Бібліогр.: 11 назв.

1826. Скороход, О. В.

До історіографії питання політики російського уряду у сфері хлібної торгівлі на Півдні України у дореформений період / О. В. Скороход // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 138-142. – Бібліогр.: 28 назв.

Див. також №: 1552, 1645, 1646, 1648, 1652, 1654, 1723, 1785, 1862, 1894, 2304.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

1827. Історія української держави. Гетьманат ранньомодерної доби / Ін-т історії України НАН України ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол.: А. М. Бовгиря, Ю. В. Волошин, К. Ю. Галушко та ін. – Київ : Арій, 2018. – 720 с.

Див. також №: 1558, 1670.

3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

1828. Бачинська, О. А.

Населення міст на межі XVIII та XIX ст.: походження, міграції, демографія, зовнішній вигляд / О. А. Бачинська // Життя фронтиру. Соціокультурна історія Українського Придунав'я : нариси. – Ізмаїл, 2017. – С. 71-85.

1829. Герасимчук, О. М.

Переселення мешканців Чернігівщини на Кубань у кінці XVIII – першій чверті XIX ст. / О. М. Герасимчук // Сіверянський літопис. – 2018. – № 3. – С. 127-136. – Бібліогр.: 26 назв.

1830. Гуржій, О. І.

Нариси з історії розвитку виробничих відносин і торгівлі в Україні (друга половина XVII – початок XX ст.) / О. І. Гуржій, О. П. Реєнт, Н. О. Шапошникова ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 365 с.

1831. Дегтярьов, С. І.

Види матеріального заохочення цивільних чиновників на українських землях наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. / С. І. Дегтярьов // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – Вип. 15. – С. 39-48. – Бібліогр.: 26 назв.

1832. Дідик, С. С.

Розвиток торгівлі на території Новослобідського козацького полку (1752–1764 рр.) / С. Дідик // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 33-38. – Бібліогр.: 59 назв.

1833. Довжук, І. В.

Перший рудник Донбасу / І. В. Довжук // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – № 11 (241). – С. 32-35. – Бібліогр.: 16 назв.

1834. Доманова, Г. С.

Земельна власність магдебургій Чернігово-Сіверщини / Г. С. Доманова // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 55-67. – Бібліогр.: 87 назв.

1835. Карліна, О. М.

Виконання рекрутської повинності міським населенням Волинської губернії (кінець XVIII – 1860-ті роки XIX ст.) / О. М. Карліна // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 4-11. – Бібліогр.: 50 назв.

1836. Кручиненко, В. В.

Позашлюбні зв'язки у Миргородському полку XVIII ст. / В. В. Кручиненко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 6. – С. 103-107. – Бібліогр.: 26 назв.

1837. Маленький дорослий: дитина й дитинство в Гетьманщині XVIII ст. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Центр іст.-антроп. дослідж. – Київ : К.І.С., 2018. – 456 с.

1838. Мордовський, М. М.

Деякі аспекти організації транспортування корабельного лісу р. Дніпром наприкінці 70-х рр. XVIII ст. / М. М. Мордовський // Музейний вісник. – 2018. – № 18. – С. 85-90. – Бібліогр.: 14 назв.

1839. Морей, Т. В.

Державна політика в галузі медичної допомоги та її втілення на теренах Київщини наприкінці XVIII – на початку 60-х років XIX ст. / Т. В. Морей // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 67-74. – Бібліогр.: 20 назв.

1840. Морей, Т. В.

Формування та діяльність мережі установ охорони здоров'я у Київській губернії у кінці XVIII – першій половині XIX ст. / Т. В. Морей // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вип. 41.** – С. 3-8. – Бібліогр.: 11 назв.

1841. Ожиганов, Д. І.

Документи ЦДНТА України, як джерело з вивчення історії Понінківської КПФ / Д. І. Ожиганов // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 37-42. – Бібліогр.: 13 назв.

1842. Омельчук, В. В.

Лаврські повірені у судочинстві Гетьманату за правління Кирила Розумовського / В. В. Омельчук // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 1 (7). – С. 93-105. – Бібліогр.: 39 назв.

1843. Пахолків, С.

Боргова проблема галицьких кагалів: до історії виникнення та вирішення за Марії Терезії та Йосифа II / С. Пахолків // Україна модерна. – 2017. – **Чис. 24.** – С. 10-39. – Бібліогр.: 109 назв.

1844. Пилипенко, О. Є.

Торговельно-економічна діяльність Ніжинського грецького братства XVII–XIX ст. / О. Є. Пилипенко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 124-129. – Бібліогр.: 20 назв.

1845. Пономарьов, О. М.

Чому запорожцям не вдалося побудувати кам'яну церкву / О. М. Пономарьов // Студії з архівної справи та документознавства. – 2017. – **Т. 24-25.** – С. 140-145. – Бібліогр.: 32 назви.

1846. Саричев, В. Д.

Традиції козацького суднобудування та судноплавства у XVIII ст. / В. Д. Саричев //

Музейний вісник. – 2017. – № 17. – С. 101-108. – Бібліогр.: 22 назви.

1847. Сердюк, І. О.

Діти-байстрюки у суспільстві Гетьманщини: до постановки питання / І. О. Сердюк // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 3. – С. 5-9. – Бібліогр.: 17 назв.

1848. Слісаренко, О. М.

Українське козацтво на будівництві Ладозького каналу / О. М. Слісаренко // Грані. – 2018. – Т. 21, № 9. – С. 105-110. – Бібліогр.: 9 назв.

1849. Тимченко, В. М.

Південноукраїнські землі у торговельних зв'язках Російської імперії та Османської держави (1774–1853 рр.) / В. М. Тимченко. – Київ : Філюк О., 2016. – 272 с. : табл. – Бібліогр.: с. 145-156 (95 назв).

1850. Утвенко, В. В.

Зловживання службовим становищем в Україні в роки гетьманування К. Розумовського та антикорупційні заходи гетьманського уряду / В. В. Утвенко // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 1 (7). – С. 124-136. – Бібліогр.: 39 назв.

1851. Філіпова, Г. В.

Організаційні особливості та адміністративний апарат земельних володінь князя О. Меншикова в Україні / Г. В. Філіпова // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 24-32. – Бібліогр.: 26 назв.

1852. Черемісін, О. В.

Міське самоврядування на Півдні України в 1785–1917 рр. / О. В. Черемісін. – Херсон : Олді-плюс, 2017. – 582 с. : табл. – Бібліогр.: с. 513-581 (846 назв).

1853. Шандра, В. С.

Міщанські органи станового самоврядування в Україні (кінець XVIII – початок ХХ ст.) / В. С. Шандра ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2016. – 339 с. : іл., табл. – Геогр. покажч.: с. 304-319. – Імен. покажч.: с. 320-339.

1854. Шевчук, А. В.

Волинський надвірний суд (1798–1801): заснування, структура та діяльність / А. В. Шевчук // Проблеми історії України XIX – початку ХХ ст. – 2018. – Вип. 28. – С. 179-202. – Бібліогр.: 12 назв.

1855. Школьна, О. В.

Виробництва художнього скла і дзеркал на мануфактурах князів Радзивіллів на теренах Білорусі та України у XVIII–XIX ст. / О. В. Школьна // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – Вип. 5. – С. 53-70. – Бібліогр.: 11 назв.

1856. Школьна, О. В.

Лінія формотворення і модельно-скульптурна частина Києво-Межигірської фаянсової фабрики кінця XVIII–XIX століть / О. В. Школьна // Мистецькі обрії 2016-2017. – 2017. – Вип. 8 (19)-9 (20). – С. 148-153. – Бібліогр.: 8 назв.

Див. також №: 543, 552, 715, 890, 1046, 1053, 1062, 1461, 1619, 1688, 1690,

1728, 1784, 1785, 1789, 1802, 1808, 1812, 1823, 1865, 1869, 4282, 4394, 4423, 4424, 4432.

4. ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ. СОЦІАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНО-РЕЛІГІЙНІ РУХИ

1857. Антоняк, Я. Ю.

Розвідувальні місії Гетьманату до Криму за правління Кирила Розумовського / Я. Ю. Антоняк // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 1 (7). – С. 5-11. – Бібліогр.: 11 назв.

1858. Бачинська, О. А.

Політика Османської держави на Придунайському фронтірі (XVIII ст.) / О. А. Бачинська // Життя фронтиру. Соціокультурна історія Українського Придунав'я : нариси. – Ізмаїл, 2017. – С. 61-70.

1859. Вільні з вільними, рівні з рівними: до річниці підписання Гадяцького Договору 1658 року / ред. Я. Ключковський. – Ужгород : РІК-У, 2018. – 164 с. : іл.

1860. Газін, В. В.

Крах Гадяча: до питання про причини провалу проекту утворення Речі Посполитої трьох народів (до 360-річниці Гадяцької угоди) / В. В. Газін // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 137-146. – Бібліогр.: 16 назв.

1861. Газін, В. В.

Кримський ханат в умовах московсько-польського протистояння в 1654–1667 рр. / В. В. Газін // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – Вип. 10. – С. 428-438. – Бібліогр.: 27 назв.

1862. Горобець, В. М.

Гадяцький договір 1658 р. – чому угода так і не стала унією? (Про перспективи та проблеми реалізації проекту у 360-ліття його укладення) / В. М. Горобець // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 21-45. – Бібліогр.: 35 назв.

1863. Гуржій, О. І.

Політика Катерини II щодо Слобідської України у 1762–1767 рр. / О. І. Гуржій // Україна в Центрально-Східній Європі. – 2018. – Вип. 18. – С. 274-296. – Бібліогр.: 15 назв.

1864. Дендак, А. Я.

Сосницький полк та Яків Скидан у бойових діях 1663–1664 рр. / А. Я. Дендак // Вісник студ. наук. т-ва. – 2018. – Вип. 19. – С. 45-52. – Бібліогр.: 30 назв.

1865. Заруба, В. М.

Українська метрика : студії з історії України. Кн. 3 / В. М. Заруба. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2016. – 260 с. : іл.

1866. Ігнатенко, І. М.

Останній бій Чернігівської фортеці / І. М. Ігнатенко // Сіверянський літопис. – 2018.

– № 5. – С. 21-33. – Бібліогр.: 32 назви.

1867. Корогод, Г. І.

Перша Конституція України. Пилип Орлик і його діяльність в еміграції : навч. посібник / Г. І. Корогод, В. П. Грובה. – 2-ге вид., допов. – Суми : Університет. кн., 2018. – 128 с.

1868. Кралюк, П. М.

Чорна рада / П. М. Кралюк. – Харків : Фоліо, 2018. – 201 с. : іл. – (Великий науковий проект).

1869. Лапшин, С. А.

Реформування державного управління України-Гетьманщини в 1734–1750 рр. / С. А. Лапшин, О. Конотопенко // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 13-17.

1870. Марціник, М. В.

Політичні погляди правобережної української еліти, очолюваної Петром Дорошенком у серпні 1665 р. – березні 1669 р. (проблема прийняття протекції) / М. В. Марціник // Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. – 2017. – **Вип. 11**. – С. 76-78. – Бібліогр.: 21 назва.

1871. Мацьков, О. М.

Проблема чисельності армії Т. Цицюри у Чуднівській кампанії 1660 року / О. М. Мацьков // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 146-155. – Бібліогр.: 49 назв.

1872. Пилипчук, Я. В.

Військові аспекти союзу між Річчю Посполитою і Кримським ханством у 1654–1657 рр. / Я. Пилипчук // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 3-20. – Бібліогр.: 42 назви.

1873. Плохій, С. М.

Козацький міф : історія і націєтворення в епоху імперій / С. М. Плохій. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 400 с. – Імен. покажч.: с. 382-400.

1874. Пономарьов, О. М.

До історії будівництва фортеці Святої Єлисавети / О. М. Пономарьов // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 203-211. – Бібліогр.: 44 назви.

1875. Пономарьов, О. М.

Неопубліковані документи про Коліївщину / О. М. Пономарьов // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 184-200. – Бібліогр.: 48 назв.

1876. Савченко, О. О.

Служиві татари Речі Посполитої в українській історії 2-ї половини XVII ст. / О. О. Савченко // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – **Вип. 3**. – С. 106-115. – Бібліогр.: 53 назви.

1877. Сальніков, В.

Початок Руїни: битва під Полтавою 1658 року / В. Сальніков // Село Жуки – батьківщина літописця Самійла Величка : зб. матеріалів наук. конф. – Київ ; Полтава,

2017. – С. 35-40.

1878. Сидорук, С. А.

Проблема подвійної ідентичності лівобережної еліти в контексті українсько-російського фронтиру кінця XVIII – середини XIX століття / С. А. Сидорук, О. А. Черняк // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 155-165. – Бібліогр.: 22 назви.

1879. Слюсаренко, В. В.

Загострення геополітичної ситуації в Україні на початку 60-х рр. XVII ст. / В. В. Слюсаренко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 72-76.

1880. Слюсаренко, В. В.

Україна в контексті Андрусівського перемир'я 1667 р. / В. В. Слюсаренко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 90-93.

1881. Станіславський, В. В.

Великі візирі Каваноз Ахмед-паша та Морали Дамат Хасан-паша і російсько-турецькі переговори щодо пограбування грецьких купців українськими козаками в 1701 р. / В. В. Станіславський // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28.** – С. 188-203. – Бібліогр.: 57 назв.

1882. Степанков, В. В.

Розкол політичної еліти й боротьба її угруповань під час громадянської війни у козацькій Україні (березень 1658 – червень 1663 рр.) / В. В. Степанков // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 222-236. – Бібліогр.: 58 назв.

1883. Тинченко, Я. Ю.

Від козаків до гусарів. Як було зламано козацькі звичаї у XVIII столітті / Я. Ю. Тинченко. – Київ : Темпора, 2018. – 214 с. : іл. – Бібліогр.: с. 204-213 (264 назви).

1884. Філімонов, Д. Г.

Новосергіївська фортеця у військово-політичних подіях кінця XVII – початку XVIII ст. / Д. Г. Філімонов // Січеславський альманах. – 2018. – **Вип. 8.** – С. 19-34. – Бібліогр.: 22 назви.

1885. Філіпова, Г. В.

Візити гетьмана Івана Мазепи до Москви у 1689–1698 роках: політичні та побутові особливості / Г. В. Філіпова // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – **Вип. 26.** – С. 19-25.

1886. Харсун, О. В.

Релігійна політика Речі Посполитої на землях Середнього Подніпров'я у XVIII ст. / О. В. Харсун // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 307-309. – Бібліогр.: 17 назв.

1887. Чухліб, Т. В.

Прилуцький козак Михайло Мовчан – учасник Віденської битви 1683 року / Т. В. Чухліб // Чорноморська минувшина : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 3-9. –

Бібліогр.: 13 назв.

1888. Щербак, В. О.

Вагомий поступ у формуванні протурецької політики гетьмана Петра Дорошенка / В. О. Щербак // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 42-46. – Бібліогр.: 11 назв.

1889. Щербак, В. О.

Ліквідація української держави ранньонового часу / В. О. Щербак // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 1. – С. 31-36. – Бібліогр.: 19 назв.

1890. Щербак, В. О.

Українська держава на межі XVII–XVIII ст. / В. О. Щербак // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № 2 (5). – С. 32-37. – Бібліогр.: 16 назв.

1891. Kagamlyk, S.

Ukrainian ecclesiastical diplomatic missions dispatched to Russia from the second half of the 17th century to the early 18th century : [Українські церковні посольства до Російської держави в другій половині XVII – на початку XVIII століть] / S. Kagamlyk // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2017. – Вип. 133. – С. 68-76. – Бібліогр.: 23 назви.

1892. Khytrovska, Y.

The impact of the national policy of the russian empire on the polish population and the catholic church in the right-bank Ukraine in late 18-th – early 20-th ct. : [Вплив національної політики Російської імперії на становище польського населення та римо-католицької церкви в Правобережній Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст.] / Y. Khytrovska // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 44. – С. 41-50. – Бібліогр.: с. 50.

Див. також №: 681, 686, 700, 1637, 1692, 1696, 1698, 1699, 1707, 1722, 1723, 1726, 1729, 1760, 1775, 1780, 1795, 1796, 1801, 1807, 1810, 1811, 1817, 1822, 1825, 1893, 1897, 1924.

Персоналії політичних діячів

1893. Железко, Р. А.

Ніжинський полковник Остап Золотаренко / Р. А. Железко // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 109-112. – Бібліогр.: 11 назв.

1894. Іванченко, К.

Пилип Орлик як релігійний типаж: історіографічний огляд та дослідницькі перспективи / К. Іванченко // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 35-37.

1895. Кабанець, Р. Ю.

Охорона персон гетьмана Кирила Розумовського під час поїздок у Москву та Санкт-Петербург у 1752 р. / Р. Ю. Кабанець // Історико-політичні студії : зб. наук. пр.

– 2017. – № 1 (7). – С. 59-73. – Бібліогр.: 29 назв.

1896. Кукса, Н. В.

Поховання Богдана Хмельницького: пошуки істини / Н. В. Кукса // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 96-103. – Бібліогр.: 18 назв.

1897. Макарюк, В. В.

Роль Семена Неживого у повстанні Коліївщина / В. В. Макарюк // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 103-106. – Бібліогр.: 8 назв.

1898. Павленко, С. О.

Іван Мазепа. Прижиттєві зображення гетьмана та його наближених / С. О. Павленко. – Київ : Мистецтво, 2018. – 208 с. : іл., портр. – 380 років від дня народження Івана Мазепи.

1899. Половець, В. М.

Горленко Дмитро Лазарович (1660–1731) / В. М. Половець // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 130-135. – Бібліогр.: 12 назв.

1900. Половець, В. М.

Микола Данилович Ханенко (1693–1760) : (до 325-річчя від дня народження) / В. М. Половець // Сіверянський літопис. – 2018. – № 3. – С. 171-176. – Бібліогр.: 9 назв.

1901. Половець, В. М.

Олександр Андрійович Безбородько (1747–1799) / В. М. Половець // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 322-331. – Бібліогр.: 24 назви.

1902. Проданюк, Ф. М.

Чотири образи гетьмана Івана Мазепи в зарубіжній та українській літературі / Ф. М. Проданюк // Дослідження проблем гуманітарної освіти : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 30-49. – Бібліогр.: 42 назви.

1903. Сегеда, С. П.

Петро Калнишевський: соловецьке ув'язнення, доля могили, антропологічний портрет / С. П. Сегеда // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 70-79. – Бібліогр.: 27 назв.

1904. Степанков, В. В.

Гетьман безталанної долі: спроба реконструкції історичного портрета Степана Опари / В. В. Степанков // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – Вип. 10. – С. 165-173. – Бібліогр.: 32 назви.

1905. Степенькін, С. Ю.

Стародубський полковник Тимофій Золотаренко / С. Ю. Степенькін // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 107-109. – Бібліогр.: 9 назв.

1906. Таїрова-Яковлева, Т. Г.

Іван Мазепа / Т. Г. Таїрова-Яковлева ; пер. з рос.: Ю. А. Мицика, І. Ю. Тарасенка. – Харків : Фоліо, 2018. – 315 с. : іл. – (Великий науковий проект).

Див. також №: 363, 1723, 1734, 1766, 1824, 1864, 1867, 1885, 1887, 2450.

5. ПІВНІЧНЕ ПРИЧОРНОМОР'Я В КІНЦІ XVIII ст.

1907. Абдулаева, Г. А.

Перша окупація або операція «Крим» / Г. А. Абдулаева // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 138-151. – Бібліогр.: 46 назв.

1908. Карпенко, И. В.

Михаил Фалеев, Яков-Франц Фабр: освоение Северного Причерноморья в последней четверти XVIII века : биогр. очерки / И. В. Карпенко. – Николаев : Гудым И., 2018. – 206 с. : ил., портр., табл., карты. – Библиогр.: с. 190-204.

1909. Філас, В. М.

Візуальне освоєння Північного Причорномор'я останньої чверті XVIII – середина XIX ст.: джерелознавчий аналіз : монографія / В. М. Філас. – Запоріжжя : Вид-во Хортиц. нац. акад., 2018. – 460 с.

1910. Філас, В. М.

Північне Причорномор'я у тиражній графіці останньої чверті XVIII ст. – початку XIX ст. / В. М. Філас // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 413-421. – Бібліогр.: 30 назв.

Див. також №: 746, 1682, 1706, 1849, 1958.

6. УКРАЇНА У ПІВНІЧНІЙ ВІЙНІ

1911. Бовгиря, А. М.

«Изменичьи родственники»: до питання про долю мазепинців у пост-полтавську добу / А. М. Бовгиря // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 6.** – С. 44-49. – Бібліогр.: 35 назв.

1912. Дятлов, В. О.

Гетьман Мазепа і події Північної війни в Україні (1708–1709) на сторінках газети «Віннерішес діаріум» / В. О. Дятлов // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 1-2.** – С. 163-174.

1913. Желєзко, К. А.

Ніжинська фортеця в часи Північної війни 1700–1721 рр. / К. А. Желєзко // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 114-116. – Бібліогр.: 19 назв.

1914. Слісаренко, О. М.

Військово-стратегічні аспекти утворення українсько-шведського союзу 1708–1714 рр. : монографія / О. М. Слісаренко. – Дніпро : Ліра, 2018. – 360 с. – Бібліогр.: 273 назви.

1915. Слісаренко, О. М.

Україна в роки Північної війни в донесеннях англійського посла Чарльза Вітворта / О. М. Слісаренко // Грані. – 2018. – **Т. 21, № 6.** – С. 21-27. – Бібліогр.: 19 назв.

1916. Слісаренко, О. М.

Українське козацтво в операції під Переволочною (червень–липень 1709 року) / О. М. Слісаренко // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 355-366. – Бібліогр.: 71 назва.

1917. Станчук, В. М.

Організаційні зміни українського козацького війська в умовах Північної війни (1700–1721 рр.) / В. М. Станчук // Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. – 2017. – Вип. 11. – С. 84-86. – Бібліогр.: 14 назв.

1918. Тарасов, С. В.

Сили противоборствующих сторон в Полтавском сражении 1709 г. : к истории вопроса / С. В. Тарасов // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – Вип. 22-23. – С. 104-114. – Бібліогр.: 33 назви.

1919. Філіпова, Г. В.

Шведський полон у часи Великої Північної війни 1700–1721 рр.: значення біографічного аспекту / Г. В. Філіпова // Сіверянський літопис. – 2018. – № 6. – С. 37-43. – Бібліогр.: 30 назв.

1920. Чмихало, Г.

Збройні сили українсько-шведського союзу на полі Полтавської битви 1709 р. / Г. Чмихало // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2017. – Вип. 26. – С. 216-219.

Див. також №: 1763, 1774, 1899.

7. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

1921. Бойко, І. Й.

Галичина у державно-правовій системі Австрії та Австро-Угорщини (1772–1918) : навч. посібник / І. Й. Бойко. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 312 с.

1922. Галицькі міста в епоху політично-суспільних змін у Центрально-Східній Європі XVIII–XIX століть / ред.: Т. Карголь, Б. І. Петришак, К. Слюсарек ; вступ. слово Д. Пельц. – Краків ; Львів, 2018. – 168 с.

1923. Салагор, М.

Приєднання Буковини до Австрії та її національний склад / М. Салагор // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 303-312. – Бібліогр.: 31 назва.

1924. Тимів, І. М.

Битва під Журавном 1676 р. / І. М. Тимів // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 15-29. – Бібліогр.: 67 назв.

1925. Школьна, О. В.

Великосвітські мануфактури князів Радзивіллів XVIII–XIX століть на теренах Східної Європи : монографія / О. В. Школьна. – Київ : Ліра-К, 2018. – 192 с. : іл. – Бібліогр.:

с. 183-191.

Див. також № 1791.

8. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

1926. Адруг, А. К.

Килими Чернігова другої половини XVII – початку XVIII століть / А. К. Адруг // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 41-47. – Бібліогр.: 15 назв.

1927. Божко, Н. М.

Культурно-мистецькі заклади Львова наприкінці XVIII – XIX століть та їхній вплив на розвиток міста / Н. М. Божко, Л. В. Цубов // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2016. – Вип. 3, № 1. – С. 13-19. – Бібліогр.: 13 назв.

1928. Гусарчук, Т. В.

Артемій Ведель. Постаць митця у контексті епох : монографія / Т. В. Гусарчук. – Ніжин : Лисенко М. М., 2017. – 768 с. : іл. – До 250-річчя від дня народження композитора.

1929. Друганова, О. М.

Становлення та розвиток приватної середньої школи в Україні (кінець XVIII – перша половина XIX століття) / О. М. Друганова // Дриновський збірник. – 2018. – Т. XI. – С. 79-88. – Бібліогр.: 42 назви.

1930. Дядюх-Богатько, Н. Й.

Мистецтво декорування зброї на Гуцульщині у XVIII–XIX століттях : монографія / Н. Й. Дядюх-Богатько. – Львів : Львів. політехніка, 2018. – 224 с.

1931. Захожай, З. В.

Україна в інтелектуально-освітньому просторі Європи XVII–XIX ст. / З. В. Захожай // Проблеми міжнародних відносин. Серія: Політичні науки : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 14. – С. 220-241. – Бібліогр.: 24 назви.

1932. Григорій Іванович Калиновський та його знаменита книга «Опис весільних українських простонародних обрядів...» – визначна історична пам'ятка українства ; Крелевеччина – унікальний куточок українства на північному сході України : збірка / авт.-упоряд. О. Т. Холоєвський. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 111 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 66-74.

1933. Кахнич, В. С.

Розвиток цивільного права у Львівському університеті та внесок Станіслава Севериновича Дністрянського в цей процес / В. С. Кахнич // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 1. – С. 33-35. – Бібліогр.: 12 назв.

1934. Кирилюк, А. О.

Жанровий та тематичний репертуар бібліотек римо-католицьких монастирів Волинської губернії (кінець XVIII – початок XIX ст.) / А. О. Кирилюк // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354).

– С. 11-17. – Бібліогр.: 27 назв.

1935. Коваленко, О. Б.

«Взят на ізученіє майстерству без зарплати»: ремісничє учнівство в містах Гетьманщини (на прикладі Ніжина 1760-х років) / О. Б. Коваленко // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 14-22. – Бібліогр.: 29 назв.

1936. Коваленко, О. В.

Гончарство Полтави XVIII століття : монографія / О. В. Коваленко. – Опішне : Укр. народознавство, 2018. – 448 с. – (Українські керамологічні студії ; вип. 6).

1937. Кріль, М. М.

Самбірська гімназія: шлях у 225 років / М. М. Кріль. – Дрогобич : Коло, 2017. – . – (Отчий Край).
Т. 1. – 806 с. : іл.

1938. Кузьмінський, І. Ю.

Історія київського музичного братства та музичної капели київського магістрату (XVII–XVIII століття) / І. Ю. Кузьмінський // Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство. – 2018. – Вип. I (10). – С. 145-150. – Бібліогр.: 23 назви.

1939. Кузьмінський, І. Ю.

Музичні капели Волинських воєводств та маршалків у ранньомодерний час / І. Ю. Кузьмінський // Мистецтвознавчі записки. – 2017. – Вип. 32. – С. 286-293. – Бібліогр.: 7 назв.

1940. Купчинська, Л. О.

Віденська академія образотворчих мистецтв і питання мистецької освіти в Україні наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.: (окремі спостереження) / Л. О. Купчинська // Образотворче мистецтво. – 2017. – № 2. – С. 124-127. – Бібліогр.: с. 127.

1941. Лавріненко, А.

Про шкільну освіту в Гетьманщині за часів Самійла Величка / А. Лавріненко, В. Яремченко // Село Жуки – батьківщина літописця Самійла Величка : зб. матеріалів наук. конф. – Київ ; Полтава, 2017. – С. 51-59. – Бібліогр.: 25 назв.

1942. Лисинюк, М. В.

Мовна ситуація в Наддніпрянській Україні в XVII–XVIII ст. / М. В. Лисинюк // Культура України. – 2018. – Вип. 62. – С. 160-170. – Бібліогр.: с. 168-170.

1943. Лужний, Р.

Літературознавчі студії з українсько-польського пограниччя / Р. Лужний ; Міжнар. школа україністики НАН України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Талком, 2018. – 688 с. – (Студії з україністики). – До 90-ліття від дня народження та 20-ліття від дня смерті.

1944. Макаров, А. М.

Світло українського бароко / А. М. Макаров ; упоряд. Ю. О. Іванченко. – Київ : Мистецтво, 2018. – 272 с. : іл.

1945. Маслійчук, В. Л.

Училищна реформа у Київському намісництві та Київське Головне народне училище (1788–1796 рр.) / В. Л. Маслійчук // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 26-31. – Бібліогр.: 45 назв.

1946. Меркулов, М.

Візія суспільства у творчості Климентія Зіновієва і Лазаря Барановича / М. Меркулов // Ізборник 2012–2016. Дослідження. Критика. Публікації. – Київ, 2018. – С. 85-100.

1947. Мицик, Ю. А.

Незнані документи до біографії Григорія Граб'янки / Ю. А. Мицик // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 733-745. – Бібліогр.: 11 назв.

1948. Орлова, В.

Відомості про діячів української культури в бібліографічних дослідженнях Київського митрополита Євгенія (Болховітінова) / В. Орлова // Orus mixtum. – 2018. – № 6. – С. 231-237. – Бібліогр.: с. 237.

1949. Поспелов, О. О.

Початки циркового мистецтва на західноукраїнських землях у складі імперії Габсбургів / О. О. Поспелов // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2018. – Вип. 23. – С. 18-26. – Бібліогр.: 35 назв.

1950. Рябуха, І. М.

Роль випускників Київської академії в розвитку морської освіти в Україні (XVIII–XIX століття) / І. М. Рябуха // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2018. – № 10. – С. 324-333. – Бібліогр.: 20 назв.

1951. Симчич, М. В.

Киево-могилянські трактати «Про виникнення і зникнення» у контексті теологічних дискусій XVII – початку XVIII століть / М. В. Симчич // Київська Академія. – 2017. – Вип. 14. – С. 70-93. – Бібліогр.: 66 назв.

1952. Співак, В. В.

Філософські погляди Антонія Радивиловського в контексті української духовної культури XVII століття : монографія / В. В. Співак ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – Чернівці : Scriptorium, 2018. – 328 с.

1953. Татаринов, С. Й.

Витоки православної та народної освіти Донеччини (XVIII–XX ст.) / С. Й. Татаринов, Лазар (Терещенко М. С.), архімандрит, Д. В. Єфімов. – Харків, 2018. – 234 с. : іл. – Бібліогр.: с. 217-228.

1954. Терещук, Н. І.

Перші театральні групи в Галичині / Н. І. Терещук // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2016. – Вип. 18. – С. 17-22. – Бібліогр.: 42 назви.

1955. Товкун, Л. П.

Внесок учених Києво-Могилянської академії в становлення психогігієни в Украї-

ні (XVII–XVIII ст.) / Л. П. Товкун // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 144-151. – Бібліогр.: 15 назв.

1956. Топська, Н.

Максим Березовський [укр. композитор] / Н. Топська. – Київ : Кн. база «Альфа», 2018. – 64 с. – (Золота доба української музики).

1957. Ушкалов, Л. В.

Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди / Л. В. Ушкалов. – 2-ге вид. – Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. – 368 с. – (Постаті культури).

1958. Філас, В. М.

Сюжетна атрибуція візуальних джерел з історії Північного Причорномор'я останньої чверті XVIII – середини XIX ст. / В. М. Філас // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 199-209.

1959. Філас, В. М.

Художні проєкції Криму у роботах Х. Гейслера: формування, структура сюжету та проблеми атрибуції / В. М. Філас // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 42-48. – Бібліогр.: 19 назв.

1960. Шуліка, В. В.

Техніка декарування левкасів слобожанських ікон другої половини XVII століття / В. В. Шуліка // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 110-112. – Бібліогр.: 12 назв.

1961. Vechersky, V. V.

Results of the study of ukrainian architecture of Hetmanate period : [Результати дослідження української архітектури доби Гетьманщини] / V. V. Vechersky // Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Музезнавство і пам'ятокознавство. – 2018. – **№ 1.** – С. 85-99. – Бібліогр.: 15 назв.

Див. також №: 426, 447, 826, 882, 908, 1077, 1244, 1259, 1317, 1392, 1600, 1603, 1604, 1744, 1749, 1750, 1751, 1755, 1756, 1769, 1803, 1813, 1818, 1878, 1925, 2027, 2076, 4137, 4288, 4355.

VII УКРАЇНА В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст.

---

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРІОГРАФІЯ

Джерела

1962. Бачинська, О. А.

Козацьке порубіжжя у великій політиці та повсякденні між двома російсько-турецькими війнами першої третини ХІХ ст. (за матеріалами Держархіву Одеської області) / О. А. Бачинська // Чорноморська минувшина : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 13. – С. 77-99. – Бібліогр.: 12 назв.

1963. Крашевський, Ю. І.

Спогади про Одесу, Єдисан і Буджак : щоденник поїздки з 22 червня по 11 вересня 1843 року / Ю. І. Крашевський ; пер. П. Г. Даниляк // Русалка Дністровая : літ.-краєзн. зб. – Вінниця, 2017. – С. 8-64.

1964. **Партикулярна переписка** Василя Петровича Попова 1818 року / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України ; упоряд.: Т. М. Бузало, І. М. Стойчева, В. М. Стойчев. – Запоріжжя : Тандем, 2017. – 396 с. – (Василівська старовина ; вип. 4).

1965. **Слідчо-наглядкові справи Тараса Шевченка**. Корпус документів (1847–1859). Метаграфовані тексти / Ін-т історії України НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Центр. держ. іст. архів України у м. Києві, Нац. музей Тараса Шевченка ; упоряд., вступ. ст.: Г. В. Боряк, Л. Я. Демченко, В. С. Шандра ; редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.), О. В. Боронь, Г. В. Боряк та ін. – Факс. вид. – Київ : Арії, 2018. – 880 с. : іл.

Див. також №: 136, 1393, 1784.

Огляди джерел

1966. Будзар, М. М.

Мати і дитина у панському маєтку Лівобережної України першої половини ХІХ ст. (за его-документами з архіву Ґалаганів) / М. М. Будзар // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 176-180. – Бібліогр.: 22 назви.

1967. Гедьо, А. В.

Епістолярій діячів освіти та мистецтва як джерело з історії культури Південної України ХІХ – початку ХХ ст. / А. В. Гедьо // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 4. – С. 69-72. – Бібліогр.: 16 назв.

1968. Москальова, Ю. Р.

Дитячі заклади опіки на Півдні України у висвітленні періодичних видань (ХІХ – початок ХХ ст.) / Ю. Р. Москальова // Сумський історико-архівний журнал. – 2017. – № ХХІХ. – С. 22-31. – Бібліогр.: с. 29-31.

1969. Саранча, В. І.

Фонди рекрутських присутствій Державного архіву Полтавської області / В. І. Саранча // Архіви України. – 2018. – № 1. – С. 168-176 : табл. – Бібліогр.: 26 назв.

1970. Феденко, О. О.

Фелікс де Рібас та його «Короткі відомості про торгівлю Одеси» / О. О. Феденко // Чорноморська минувшина : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 100-106. – Бібліогр.: 11 назв.

1971. Demuz, I. O.

Reference books from history of scientific societies of Ukraine of XIX – early XX centuries as output of analytical and synthetic processing of primary documents : [Довідкові видання з історії наукових товариств України XIX – початку XX ст. як продукт аналітико-синтетичної переробки первинних документів] / I. O. Demuz // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – **Вип. 2.** – С. 16-29. – Бібліогр.: 22 назви.

Див. також №: 835, 915, 1222, 1785, 1793, 1807, 1973, 2034.

Історіографічні дослідження

1972. Бараненко, С. М.

Вивчення дворянства на українських землях сучасними російськими дослідниками / С. М. Бараненко // Емінак. – 2018. – № 1 (21), т. 2. – С. 98-102. – Бібліогр.: 19 назв.

1973. Буцький, П.

Історіографія та джерела з історії заліснення Північно-Західного Приазов'я (XIX – початок XX ст.) / П. Буцький // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 26-28. – Бібліогр.: 30 назв.

1974. Ломако, Л. І.

Становлення та розвиток приватної педагогічної освіти в українських землях XIX – початку XX ст. : сучасна історіографія / Л. І. Ломако // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 82-87. – Бібліогр.: 42 назви.

1975. Ткаченко, О. В.

Українські дослідники про діяльність генерал-губернаторів українських правобережних земель / О. В. Ткаченко // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 114-120. – Бібліогр.: 28 назв.

Див. також №: 1785, 1820, 1823, 1826, 1976, 4398.

2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

1976. Амеліна, О. С.

Особливості соціально-економічного розвитку Південної України в першій половині XIX ст. в контексті досліджень М. Є. Слабченка / О. С. Амеліна // Чорноморська минувшина : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 15-23. – Бібліогр.: 15 назв.

1977. Гончарук, Т. Г.

«... Затворив Дунаю ворота»: дунайська транзитна торгівля та російська політика в першій половині XIX ст. / Т. Г. Гончарук // Життя фронтиру. Соціокультурна історія Українського Придунав'я : нариси. – Ізмаїл, 2017. – С. 152-162.

1978. Горенко, Л. М.

Особливості розвитку винокурної та цукрової промисловості в поміщицьких господарствах середнього типу на Правобережній Україні в першій половині XIX ст. / Л. М. Горенко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – 2017. – Чис. 27, вип. 11. – С. 38-45. – Бібліогр.: 21 назва.

1979. Довжук, І. В.

Економіка Наддніпрянської України у першій половині XIX ст.: соціально-економічні зміни / І. В. Довжук // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – № 1 (62). – С. 19-33. – Бібліогр.: 19 назв.

1980. Ййслуу, А. Е.

Призначення чиновників на державні посади в період правління Миколи I (1825–1855): між покровительством і здібностями / А. Е. Ййслуу // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 81-90. – Бібліогр.: 37 назв.

1981. Католик, А. В.

Стан доземської системи охорони здоров'я на Чернігівщині 1844–1863 рр. / А. В. Католик // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – С. 210-213. – Бібліогр.: 19 назв.

1982. Ковальський, Л.

Економічний розвиток Півдня України в першій половині XIX ст., його вплив на рівень життя населення та суспільно-політичні процеси зумовлені ним / Л. Ковальський // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – Вип. 4. – С. 94-101. – Бібліогр.: 7 назв.

1983. Коцюбанська, О. О.

Деякі аспекти сировинної бази української кондитерської промисловості в XIX ст. / О. О. Коцюбанська // Питання історії науки і техніки. – 2017. – № 4. – С. 14-20. – Бібліогр.: 11 назв.

1984. Степанова, О. В.

Фактори розвитку сировинної бази цукрової промисловості в Чернігівській губернії у XIX – на початку XX століття / О. В. Степанова // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 237-240. – Бібліогр.: 31 назва.

1985. Томулец, В. Н.

Роль бессарабского вина в торговле Бессарабии с украинскими губерниями в первой половине XIX века / В. Н. Томулец // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 50-53.

1986. Цюпа, А. М.

Пароплави Дніпровського флоту – від давнини до сучасності / А. М. Цюпа // Дослідження з історії техніки : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 24. – С. 10-14. – Бібліогр.: 8 назв.

1987. Школьна, О. В.

Глини, маси та глазури на Києво-Межигірській фаянсовій фабриці у ХІХ столітті / О. В. Школьна // Міст: мистецтво, історія, сучасність, теорія. – Київ, 2017. – **Вип. 12-13.** – С. 278-287. – Бібліогр.: 16 назв.

1988. Школьна, О. В.

Цикл фабрикації продукції та специфіка устаткування виробництва Києво-Межигірської фаянсової фабрики упродовж ХІХ століття / О. В. Школьна // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12-13.** – С. 299-306. – Бібліогр.: 19 назв.

1989. Ярцун, Ю. О.

Сімейне життя шляхти Київської губернії у ХІХ ст. / Ю. О. Ярцун // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 23-28. – Бібліогр.: 142 назви.

Див. також №: 640, 843, 962, 1036, 1066, 1230, 1461, 1784, 1794, 1823, 1828-1831, 1835, 1839, 1840, 1844, 1849, 1852-1856, 1909, 1966, 4432.

3. УКРАЇНА У ФРАНЦУЗЬКО-РОСІЙСЬКІЙ ВІЙНІ 1812 року

1990. Карнаух, А. Л.

Милорадович – потомок пяти гетманов Украины / А. Л. Карнаух. – Дніпро : Академія історії, 2018. – 96 с. : іл. – К 206-летию отечественной войны 1812 года. – Бібліогр.: с. 93-94.

4. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ

1991. Світленко, С. І.

Українське ХІХ століття: етнонаціональні, інтелектуальні та історіософські контексти : зб. наук. праць / С. І. Світленко. – Дніпро : Ліра, 2018. – 480 с. – До 100-річчя Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (1918–2018).

1992. Скрипник, А. Ю.

Мілітарне протистояння у Листопадовому повстанні 1830–1831 рр. на Правобережній Україні / А. Ю. Скрипник // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 30.** – С. 47-60. – Бібліогр.: 45 назв.

1993. Терещенко, Ю. І.

Посилення російського імперського тиску в Україні. Початки національно-культурного пробудження і зрушення в українському русі 30–50-х рр. ХІХ ст. / Ю. І. Терещенко // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2017. – **Вип. 22.** – С. 158-189.

1994. Філінюк, А. Г.

Рекрутська повинність як засіб покарання російським самодержавством поляків

Правобережної України за участь у повстаннях 1830–1831 та 1863 років / А. Г. Філінюк, С. А. Сидорук // *Intermagum: історія, політика, культура*. – Житомир, 2017. – **Вип. 4**. – С. 149-162. – Бібліогр.: 39 назв.

1995. Шмиголь, Л. О.

Форми селянських протестів у Чигиринському повіті в 20–30-х роках ХІХ століття / Л. О. Шмиголь // *Чигиринщина: історія і сьогодення: матеріали VI наук.-практ. конф.* – Черкаси, 2017. – С. 38-41. – Бібліогр.: 12 назв.

Див. також №: 915, 1807, 1873, 1878, 1892, 1962.

Декабристи

1996. Гоменюк, В. М.

Я. М. Андрієвич і декабристський рух в Україні / В. М. Гоменюк // *Питання історії науки і техніки*. – 2018. – № 3. – С. 76-79. – Бібліогр.: 7 назв.

Кирило-мефодіївці

1997. Білецький, В. В.

Вітчизняні соціологічні рефлексії початку–середини ХІХ ст. / В. В. Білецький // *Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка*. – 2018. – **Т. 45**. – С. 238-246. – Бібліогр.: 12 назв.

1998. Гудима, В. В.

Штрихи до портрету кирило-мефодіївців: маловідомі сторінки біографії Тараса Шевченка (за «Записками Петра Дмитровича Селецького») / В. В. Гудима // *Історіографічні дослідження в Україні*. – 2018. – **Вип. 28**. – С. 161-179. – Бібліогр.: 15 назв.

1999. Моця, О. П.

Микола Костомаров і Кирило-Мефодієвське братство / О. П. Моця, О. О. Рафальський // *Слов'янські обрії*. – 2018. – **Вип. 9**. – С. 429-439. – Бібліогр.: 17 назв.

5. КРИМСЬКА ВІЙНА 1853–1856 років

2000. Скрипник, А. Ю.

За крок до катастрофи. Організація оборони Поділля під час Східної (Кримської) війни 1853–1856 рр. / А. Ю. Скрипник // *Військово-науковий вісник*. – 2018. – **Вип. 29**. – С. 57-69. – Бібліогр.: 38 назв.

Див. також № 936.

6. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

2001. Берест, І. Р.

Зародження, розвиток та діяльність першої профспілки друкарів Східної Галичини

в 1817–1848 рр. / І. Р. Берест // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 37-43. – Бібліогр.: 16 назв.

2002. Берест, І. Р.

«Товариство приватних службовців» Галичини: передумови та історія створення організації / І. Р. Берест // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. – 2017. – № 1. – С. 68-74. – Бібліогр.: 15 назв.

2003. Проців, О. Р.

Значення лисиці для мисливського господарства Галичини XIX – початку XX ст. / О. Р. Проців. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. – 72 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 59-65 (161 назва).

2004. Шуп'яна, М. Ю.

Система покарань за австрійським кримінальним кодексом 1832 року та практика їх застосування у Східній Галичині : монографія / М. Ю. Шуп'яна. – Львів, 2017. – 252 с.

Див. також №: 1921, 1922, 1925, 3979.

7. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

2005. Ананьєва, Т. Б.

Київська «археологиня» початку XIX століття Анна Турчанінова : джерела versus історіографія / Т. Б. Ананьєва // *Opus mixtum*. – 2018. – № 6. – С. 217-230. – Бібліогр.: 19 назв.

2006. Бацак, К. Ю.

Антреприза родини Ризничів і Ко в італійському театрі Одеси 1831–1838 рр.: становлення закордонного оперного ангажементу / К. Ю. Бацак // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник. – 2016. – **Вип. 22.** – С. 49-63. – Бібліогр.: 45 назв.

2007. Булгакова, Т. О.

До 180-річчя відкриття Інституту шляхетних дівчат у Києві (за документами Державного архіву м. Києва) / Т. О. Булгакова // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 41-45. – Бібліогр.: 24 назви.

2008. Бурега, В. В.

Передумови та обставини відкриття Київської духовної семінарії у 1817 р. (до 200-річчя Київської духовної семінарії) / В. В. Бурега // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – № 27. – С. 145-153. – Бібліогр.: 24 назви.

2009. Василенко, В. М.

Матеріальне становище професорської корпорації Університету Св. Володимира в 1834–1884 рр. / В. М. Василенко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 35-38. – Бібліогр.: 17 назв.

2010. Волосатих, О. Ю.

Українська тематика в театральному репертуарі Правобережної України першої

половини XIX століття / О. Ю. Волосатих // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 3. – С. 271-275. – Бібліогр.: 17 назв.

2011. Демиденко, Г. Г.

Думи і шляхи Тараса : наук.-попул. нарис / Г. Г. Демиденко. – Харків : Право, 2017. – 1024 с. : іл. – Бібліогр.: с. 1020-1022.

2012. Десятниченко, О. О.

Паліцинськими стежками : [про поета, перекладача, просвітника О. О. Палицину (1748–1816)] / О. О. Десятниченко. – Харків : Водний спектр Джі Ем Пі, 2018. – 128 с. : іл.

2013. Єфанова, С. О.

Вплив західноєвропейської хореографічної культури на формування салонних танців в Україні (XIX – поч. XX ст.) / С. О. Єфанова, Л. К. Бакало // Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – 2018. – **Вип. 38**. – С. 126-142. – Бібліогр.: 24 назви.

2014. Згадай мене, брате! Тарас Шевченко в контексті свого часу / авт.-упоряд. Ю. О. Іванченко. – Київ : Парлам. вид-во, 2018. – 432 с. : іл.

2015. Іваненко, А. О.

Наукові студії викладачів загальноосвітніх кафедр Ніжинського юридичного ліцею князя Безбородька (1840–1875 рр.) / А. О. Іваненко // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 197-200. – Бібліогр.: 33 назви.

2016. Іваненко, А. О.

Почесні попечителі Ніжинської вищої школи Безбородько (1820–1875 рр.) / А. О. Іваненко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43**. – С. 59-67. – Бібліогр.: 30 назв.

2017. Іваненко, А. О.

Структура і система управління Ніжинського юридичного ліцею князя Безбородька (1840–1875 рр.) / А. О. Іваненко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1**. – С. 112-117. – Бібліогр.: 28 назв.

2018. Іващенко, О. А.

Освітня діяльність та педагогічні погляди славної плеяди учителів краю у XIX – на початку XX ст. / О. А. Іващенко // Юр'ївський літопис. – 2016. – № 15. – С. 113-123. – Бібліогр.: 57 назв.

2019. Ільчишин, С. В.

Викладання філософських та богословських наук в Київській духовній семінарії в 1817–1867 роках / С. В. Ільчишин // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – 2017. – **Вип. 38 (51)**. – С. 78-88. – Бібліогр.: 33 назви.

2020. Коробченко, А. А.

Організація науки в Україні в першій половині XIX ст. / А. А. Коробченко // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 10**. – С. 176-187. – Бібліогр.: 17 назв.

2021. Лисинюк, М. В.

Новітня українська літературна мова у контексті національно-культурного життя Наддніпрянщини у першій половині XIX ст. / М. В. Лисинюк // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2018. – **Вип. 41.** – С. 319-325. – Бібліогр.: 13 назв.

2022. Маслійчук, В. Л.

Михайло Білевич – учитель Новгород-Сіверської гімназії (1806–1821) / В. Л. Маслійчук // Дриновський збірник. – 2018. – **Т. XI.** – С. 89-94. – Бібліогр.: 31 назва.

2023. Махорін, Г. Л.

Витоки і становлення ветеринарної медицини як науки в Україні / Г. Л. Махорін // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 94-97.

2024. Милько, В. І.

Інститут попечительства як форма участі громадськості в управлінні гімназіями України (1828–1864) / В. І. Милько // Український історичний збірник. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 101-112. – Бібліогр.: 32 назви.

2025. Наріжний, С. П.

Одеське Товариство історії й старовини / С. П. Наріжний // Сугдейский сборник. – 2016. – **Вип. VI.** – С. 72-96.

2026. Наумов, С. О.

Імператорський Харківський університет і «українське відродження» першої половини XIX ст. / С. О. Наумов // Дриновський збірник. – 2018. – **Т. XI.** – С. 195-204. – Бібліогр.: 30 назв.

2027. Нікітін, В. Г.

Максим Парпура – погляд через віки : [про вченого-медика, благодійника] / В. Г. Нікітін, М. І. Терех, С. Ю. Нікітін ; Нац. іст.-культ. заповідник «Гетьманська столиця». – Ніжин : Лисенко М. М., 2018. – 120 с. : іл.

2028. Перерва, В. С.

«Українське питання» в церковному та шкільному житті Київської губернії XIX ст. / В. С. Перерва // Юр'ївський літопис. – 2017. – **№ 16.** – С. 22-28. – Бібліогр.: 17 назв.

2029. Пилипчук, О. О.

Розвиток юридичного факультету в Університеті св. Володимира у Києві (середина XIX століття) / О. О. Пилипчук // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – **№ 11 (241).** – С. 77-85. – Бібліогр.: 28 назв.

2030. Поспелов, О. О.

Циркове мистецтво у Львові наприкінці 1830-х – упродовж 1840-х років / О. О. Поспелов // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 187-200. – Бібліогр.: 68 назв.

2031. Супруненко, О. Б.

Тарас Шевченко і пам'ятки археології Полтавщини / О. Б. Супруненко ; Центр пам'яткознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури та

ін. – Полтава : АСМІ, 2018. – 21 с. : іл.

2032. Ткачук, А.

Збори католицького духовенства як форма участі в реформуванні освіти на Правобережжі (1803–1804) / А. Ткачук // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 42-50. – Бібліогр.: 38 назв.

2033. Федчун, Т. О.

Вплив гастрольно-концертної діяльності на становлення фортепіанного мистецтва західноукраїнського регіону у ХІХ столітті / Т. О. Федчун // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник. – 2017. – **Вип. 24.** – С. 360-373. – Бібліогр.: 14 назв.

2034. Ціборовська-Римарович, І. О.

Доля книгозбірень католицьких монастирів Волинської губернії у світлі їхньої касації 1832 р. російською імперською владою / І. О. Ціборовська-Римарович // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – **Вип. 22.** – С. 180-191. – Бібліогр.: 13 назв.

2035. Тарас Шевченко та дворянські родини : зб. нарисів / Нац. музей Тараса Шевченка ; кер. проекту Д. В. Стус ; авт. ідеї Т. В. Калініна ; авт. кол.: Т. П. Чуйко, М. Г. Гордійчук, Т. В. Калініна та ін. – Київ : Фенікс, 2018. – 448 с. : іл.

2036. Школьна, О. В.

Скульптура Києво-Межигірської фаянсової фабрики у світлі архівних даних / О. В. Школьна // Міст: мистецтво, історія, сучасність, теорія. – 2018. – **Вип. 14.** – С. 261-274. – Бібліогр.: 20 назв.

Див. також №: 486, 826, 1077, 1257, 1667, 1878, 1910, 1925, 1927-1931, 1933, 1934, 1940, 1948-1950, 1958, 1965, 1974, 4102, 4135.

VIII УКРАЇНА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст.

---

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

2037. Будзар, М. М.

Погляд очевидця: 900-річний ювілей Хрещення Русі у Києві у листі Петра Васильчикова до Григорія Галагана / М. М. Будзар // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 121-131.

2038. Глизь, Ю. І.

«Урядова записка про потреби Києва» як джерело для вивчення діяльності органів міського врядування / Ю. І. Глизь // Український історичний збірник. – 2018. – Вип. 20. – С. 325-341.

2039. Гураль, О. В.

Листи Людмили Старицької до батьків (1880-ті – початок 1890-х років) / О. В. Гураль // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 746-769.

2040. Літописи церковні Балтського повіту Подільської губернії, 1866–1899 / упоряд., передм. Р. В. Нагнибіда. – Дрогобич : Коло, 2018 – .

Ч. І. – 464 с. : іл., табл.

2041. Морозова, А. В.

Документи до біографії Опанаса Марковича / А. В. Морозова // Сіверянський літопис. – 2018. – № 6. – С. 98-102.

2042. Небо Левка Мацієвича : спогади, листи, фото / упоряд., пер., прим. В. В. Кобзар ; передм. В. Є. Панченко ; ред. І. Давидко. – Київ : Темпора, 2016. – 256 с. : іл.

2043. Обличчям до Європи: Наддніпрянська Україна в європейських науково-освітніх відносинах (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) : зб. док. і матеріалів / Ін-т історії України НАН України, Центр. держ. іст. архів України у м. Києві ; упоряд. О. А. Іваненко. – Київ, 2018. – 430 с.

Див. також №: 494, 905, 1490, 1965, 2164, 2168, 2231.

Огляди джерел

2044. Бачинська, О. А.

Одеські вчені у Стамбулі: завдання досліджень та враження (за матеріалами звітів ХІХ – початку ХХ ст.) / О. А. Бачинська, М. В. Алексеєнко // Східний світ. – 2018. – № 3. – С. 5-10. – Бібліогр.: 10 назв.

2045. Березін, С. Є.

Матеріали до біографії Г. О. Афанасьєва як джерело інформації про «кадрову полі-

тику» на кафедрі всесвітньої історії Новоросійського університету / С. Є. Березін // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28**. – С. 353-365. – Бібліогр.: 30 назв.

2046. Волканова, Н. В.

Благодійна діяльність дворян Бессарабії на сторінках місцевої преси (середина XIX – початок XX ст.) / Н. В. Волканова // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3**. – С. 29-33. – Бібліогр.: 21 назва.

2047. Демуз, І. О.

Козакознавчі студії на шпальтах «Записок наукового товариства імені Шевченка» (кінець XIX ст.) / І. О. Демуз // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 38**. – С. 78-87. – Бібліогр.: 22 назви.

2048. Задунайський, В. В.

Соціальне походження командного складу Азовського козацького війська (на прикладі реєстру урядників за 1855 р.) / В. В. Задунайський // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9)**. – С. 34-37. – Бібліогр.: 17 назв.

2049. Іваннікова, Л. В.

Архів Григорія Залюбовського в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Л. В. Іваннікова // VIII Міжнародний конгрес українців. Фольклористика : зб. наук. ст. – 2017. – С. 58-68.

2050. Кліш, А. Б.

Неопубліковані спогади Олександра Барвінського як джерело до вивчення суспільно-християнського руху в Галичині / А. Б. Кліш // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 229-237. – Бібліогр.: 16 назв.

2051. Короткий, В. А.

Іван Франко і хлопоман Володимир Антонович / В. А. Короткий // Київські полоністичні студії. – 2017. – **Т. 29**. – С. 280-293. – Бібліогр.: 11 назв.

2052. Коцаренко, В. Ф.

«Друге народження» залізниці у Краматорську: аналіз архівних джерел (1874–1878 рр.) / В. Ф. Коцаренко // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9)**. – С. 276-280. – Бібліогр.: 10 назв.

2053. Крот, В. О.

Інформаційні джерела про соціально-економічну діяльність земських установ Полтавської губернії / В. О. Крот // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 23-27. – Бібліогр.: 16 назв.

2054. Лях, Г. В.

Церковно-парафіяльне літописання на Поділлі у другій половині XIX – на початку XX століття / Г. В. Лях // Архіви України. – 2018. – **№ 2-3**. – С. 84-98 : табл. – Бібліогр.: 33 назви.

2055. Матулкін, Б. М.

Спортивні репортажі в галицькій періодиці: формування жанру, тематика та особливості (кін. XIX ст. – 1939 р.) / Б. М. Матулкін // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 77-79. – Бібліогр.: 14 назв.

2056. Менжулін, В. І.

На шляху до християнсько-юдейського діалогу: за матеріалами публікацій у журналі «Труды Киевской духовной академии» (1860–1917) / В. І. Менжулін // Наукові записки Нац. ун-ту «Киево-Могилянська академія». Філософія та релігієзнавство. – 2018. – **Т. 1.** – С. 65-78. – Бібліогр.: с. 75-78.

2057. Музичко, О. Є.

Медальні роботи на історичну тематику у системі вищої освіти Одеси (кінець XIX – початок XX ст.) / О. Є. Музичко // Вісник Одес. нац. ун-ту. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. – 2018. – **Т. 23, вип. 2 (20).** – С. 128-161. – Бібліогр.: 29 назв.

2058. Райківський, І. Я.

Відоображення українського національного руху Галичини в журналі «Киевская старина» (1882–1906 рр.) / І. Я. Райківський // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – **№ 5 (354).** – С. 43-51. – Бібліогр.: 55 назв.

2059. Романенко, Ю. А.

Польська етнічна група в Чигиринському повіті кінця XIX – початку XX ст. за архівними матеріалами / Ю. А. Романенко // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 50-52. – Бібліогр.: 6 назв.

2060. Савчук, Н. І.

Журнал «Русский экскурсант» як джерело для вивчення історії учнівського екскурсійного руху в Україні (кінець XIX – початок XX ст.) / Н. І. Савчук // Карпатський край. – 2018. – **№ 1-2 (10-11).** – С. 71-77. – Бібліогр.: 14 назв.

2061. Світлик, Н. М.

Листування між Я. Головацьким і О. Духновичем як джерело особистої співпраці / Н. М. Світлик // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – **Вип. 1.** – С. 125-138. – Бібліогр.: 24 назви.

2062. Тимошенко, В. К.

Польське повстання на сторінках дореволюційної київської періодици / В. К. Тимошенко // Польське визвольне повстання 1863 р. : матеріали Міжнар. наук. конф. – Київ, 2017. – С. 96-100. – Бібліогр.: 9 назв.

2063. Тишкевич, О. В.

Особливості становлення та розвитку газетної справи на території Київського генерал-губернаторства в пореформений період (1861–1914 рр.) / О. В. Тишкевич // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 2.** – С. 67-73. – Бібліогр.: 11 назв.

2064. Усенко, П. Г.

Військова преса в оддзеркаленні публікацій часопису «Киевская старина» / П. Г. Усенко // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 285-294. – Бібліогр.: 19 назв.

2065. Цеунов, І. А.

Суспільно-політична діяльність Хведора Вовка крізь призму доносу Василя Веледницького / І. А. Цеунов // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 1 (6).** – С. 132-136. – Бібліогр.: 16 назв.

2066. Чернявська, О. В.

«Систематический сборник постановлений Александрийского земства» як історичне джерело з минулого нашого краю / О. В. Чернявська // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 55-56.

2067. Чуйко, І. С.

Джерельна база дослідження громадської та парламентської діяльності Євгена Олесницького (1860–1917 рр.) / І. С. Чуйко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 17-25. – Бібліогр.: 142 назви.

2068. Шаповал, А. І.

Наукова співпраця В. М. Перетца та М. І. Петрова через призму епістолярних джерел / А. І. Шаповал // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – **Вип. 22.** – С. 128-140. – Бібліогр.: 25 назв.

2069. Шаповал, А. І.

Співпраця В. М. Перетца з Науковим товариством імені Шевченка через призму листів ученого до М. С. Грушевського / А. І. Шаповал // Архіви України. – 2018. – **№ 5-6.** – С. 117-134. – Бібліогр.: 78 назв.

2070. Шологон, Л. І.

Особливості актуалізації джерел особового походження з історії національно-культурного руху українців Галичини (1848–1914) / Л. І. Шологон // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 2 (7).** – С. 104-110. – Бібліогр.: 21 назва.

2071. Шологон, Л. І.

Формування джерельного комплексу з історії національно-культурного руху українців Галичини 1848–1914 рр. (на прикладі українських архівних і бібліотечних установ) / Л. І. Шологон // Емінак. – 2018. – **№ 4 (24), т. 1.** – С. 122-127. – Бібліогр.: 18 назв.

2072. Яковлев, Ю. О.

Часопис «Радикал» як джерело вивчення діяльності Русько-Української радикальної партії (1895–1896) / Ю. О. Яковлев // Український історичний збірник. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 241-269. – Бібліогр.: 164 назви.

2073. Янкул, О. М.

Реклама банківських, кредитних і страхових установ на сторінках «Харьковского

календаря» (1869–1917 рр.) / О. М. Янкул // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54**. – С. 157-161. – Бібліогр.: 10 назв.

2074. Nevmerzhytska, O.

The statute of the industrial school in drohobych (1888) as a historical source : [Статут промислової школи в Дрогобичі (1888) як історичне джерело] / O. Nevmerzhytska, M. Haliv // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6**. – С. 70-77. – Бібліогр.: с. 77.

2075. Novikova, L.

The images of the jewish population in the publications of regional press and social relations in modern Ukraine : posing the problem : [Образи єврейського населення в публікаціях у регіональній пресі та суспільні відносини у модерній Україні : до постановки проблеми] / L. Novikova // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2018. – **Вип. 29**. – С. 82-92. – Бібліогр.: 16 назв.

Див. також №: 391, 533, 836, 915, 1222, 1435, 1785, 1793, 1967-1969, 1971, 1973, 1998, 2128, 2184, 2218, 2246, 4161, 4435.

Історіографічні дослідження

2076. Антонова, О. Є.

Проблема жіночої освіти в педагогічній думці другої половини XIX – початку XX століття / О. Є. Антонова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2018. – **№ 6 (80)**. – С. 69-78. – Бібліогр.: 14 назв.

2077. Верховцева, І. Г.

Самоврядування селян в імперському дискурсі другої половини XIX – початку XX ст.: терміни «сільська громада», «община», «адміністративна община» / І. Г. Верховцева // Гуржівські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12**. – С. 114-129. – Бібліогр.: 79 назв.

2078. Гедьо, А. В.

Родинна добродійність на Півдні України (друга половина XIX – початок XX ст.): історіографічний дискурс / А. В. Гедьо, О. О. Сергеева // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9)**. – С. 13-17. – Бібліогр.: 17 назв.

2079. Горенко, Л. М.

Проблематика історіографічного огляду питань поміщицького землеволодіння на Правобережній Україні в XIX – на початку XX ст. / Л. М. Горенко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – **Чис. 28, вип. 12**. – С. 73-83. – Бібліогр.: 30 назв.

2080. Добржанський, С. О.

Управління міст Правобережної України другої половини XIX – початку XX ст.: сучасні дослідницькі пріоритети та історіографічні оцінки / С. О. Добржанський // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – **Т. 19**. – С. 14-19. – Бібліогр.: 43 назви.

2081. Крупенко, О. В.

Промислове підприємництво Лівобережної України в другій половині XIX – на початку XX ст.: теоретично-методологічні засади дослідження / О. В. Крупенко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 103-109. – Бібліогр.: 12 назв.

2082. Кузьменко, Н.

Просвітницько-педагогічна діяльність П. Куліша в історико-педагогічних студіях сучасних науковців / Н. Кузьменко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Педагогіка. – 2017. – **Вип. 2 (6).** – С. 45-48. – Бібліогр.: 12 назв.

2083. Ломако, Л. І.

Підготовка вчителів на педагогічних курсах у Наддніпрянській Україні другої половини XIX – початку XX ст. : сучасна історіографія проблеми / Л. І. Ломако // Емінак. – 2018. – № 1 (21), т. 2. – С. 114-118. – Бібліогр.: 40 назв.

2084. Ломако, Л. І.

Учительські інститути в системі педагогічної освіти Наддніпрянської України другої половини XIX – початку XX ст. : аналіз сучасної історіографії / Л. І. Ломако // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – № 1 (62). – С. 55-69. – Бібліогр.: 39 назв.

2085. Музичко, О. Є.

Дослідження військової історії на Півдні України у XIX – на початку XX ст.: основні етапи, автори, типологія / О. Є. Музичко // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 30.** – С. 24-35. – Бібліогр.: 22 назви.

2086. Нагайко, Т. Ю.

«Вони шукали дверей до світу»: до питання теоретико-методологічної візії українського громадського руху / Т. Ю. Нагайко // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35.** – С. 43-50. – Бібліогр.: 13 назв.

2087. Нагайко, Т. Ю.

«Учітесь, читайте, і чужому навчайтесь, і свого не цурайтесь»: освітянська фабула громадського руху другої половини XIX ст. у вітчизняному історичному дискурсі / Т. Ю. Нагайко // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 37.** – С. 62-72. – Бібліогр.: 45 назв.

2088. Пелипець, М. І.

Пресо- та книговидавнича діяльність Степана Смаль-Стоцького кінця XIX – 30-х рр. XX ст. : історіографічний аспект / М. І. Пелипець // Збірник праць Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 448-464. – Бібліогр.: 43 назви.

2089. Плигус, О. С.

Роль товариства «Рідна школа» у становленні бібліотечної справи Галичини кінця XIX – першої третини XX століття : (історіографічний аспект) / О. С. Плигус // Інформаційна та бібліотечно-бібліографічна діяльність: теорія, історія, практика : зб. наук. пр. – Рівне, 2017. – **Вип. 2.** – С. 45-54. – Бібліогр.: 28 назв.

2090. Пшеничний, Т. Ю.

Українсько-російські протистояння кін. XIX – поч. XX ст. та місце у них митрополита Андрея Шептицького : історіографічний аспект / Т. Ю. Пшеничний // Часопис

української історії. – 2017. – **Вип. 35.** – С. 50-56. – Бібліогр.: 21 назва.

2091. Радченко, Н. М.

Кредитно-фінансові установи України середини XIX – початку XX ст. у працях сучасних українських і російських дослідників / Н. М. Радченко // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 40-43. – Бібліогр.: 21 назва.

2092. Сиволожська, К. Ю.

Розвиток банківської системи на українських землях у другій половині XIX – на початку XX ст. : історіографія питання / К. Ю. Сиволожська // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19.** – С. 87-89. – Бібліогр.: 17 назв.

2093. Янюк, І.

Соціально-економічний розвиток Східної Галичини кінця XIX ст. – 1939 р. Сучасна українська історіографія / І. Янюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 36-50. – Бібліогр.: 79 назв.

2094. Mezeria, O. A.

Historiographical and research Comparative approaches to the analysis of problems of military reform in the Ukrainian provinces of Russia and their consequences for the daily life of the population in the second half of XIX century : [Історіографічні та дослідницькі порівняльні підходи до аналізу проблеми військових реформ в українських губерніях Росії та їх наслідків на повсякденне життя населення в другій половині XIX століття] / O. A. Mezeria // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – **№ 11 (241).** – С. 54-57. – Бібліогр.: 8 назв.

Див. також №: 1820, 1972, 1973, 1975, 2169, 4320, 4341, 4367.

2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

2095. Бармак, М. В.

Джерела формування прибутків муніципальних бюджетів міст Волині другої половини XIX – початку XX ст. / М. В. Бармак, Н. М. Шкільнюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 29-35. – Бібліогр.: 36 назв.

2096. Белько, О. О.

Першопочатки виготовлення глиняної черепиці й цегли, як складових гончарства на Полтавщині, за сприяння органів земського самоврядування (1894–1899 рр.) / О. О. Белько // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 56.** – С. 54-59. – Бібліогр.: 34 назви.

2097. Белько, О. О.

Початок реалізації земських ініціатив з використанням глини в житловому будівництві на Полтавщині (1894–1916 рр.) / О. О. Белько // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 5.** – С. 162-171. – Бібліогр.: 42 назви.

2098. Водотика, Т. С.

Культура підприємництва в містах Наддніпрянської України (друга половина XIX –

початок ХХ ст.) : монографія / Т. С. Водотика. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2018. – 240 с. – Бібліогр.: с. 209-237 (468 назв).

2099. Водотика, Т. С.

Простір можливостей: Україна в добу заліза та пари / Т. С. Водотика. – 2-ге вид. – Київ : КЛІО, 2018. – 240 с. : іл.

2100. Войчун, Ю.

Чеська громада Волині напередодні та в роки Української революції 1917–1921 рр. / Ю. Войчун // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2.** – С. 102-106. – Бібліогр.: 21 назва.

2101. Гедьо, А. В.

Роль консульських установ у розвитку доброчинності в Одесі (середина ХІХ – початок ХХ ст.) / А. В. Гедьо // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2017. – **Вип. 24 (1).** – С. 163-170. – Бібліогр.: 38 назв.

2102. Голюк, Р.

Земська реформа та діяльність земств у галузі народної освіти Подільської губернії / Р. Голюк // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 61-63.

2103. Дейнеко, С. М.

Артілі у структурі російських митних закладів (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). На матеріалах Харківської складської митниці / С. М. Дейнеко // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 71-73.

2104. Джміль, В. К.

Вічний Ераст : худож.-докум. нариси про Ераста Костянтиновича Бродського та його родину / В. К. Джміль. – Ерастівка ; Кривий Ріг : Козлов Р. А., 2018. – 112 с.

2105. Добржанський, С. О.

Діяльність органів міського самоврядування Правобережної України у сфері управління земельною власністю (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) / С. О. Добржанський // Проблеми історії України ХІХ – початку ХХ ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 7-22. – Бібліогр.: 10 назв.

2106. Казакевич, О. М.

Мовна свідомість та самоідентифікація чиновництва українських губерній Російської імперії (друга половина ХІХ – початок ХХ століття) / О. М. Казакевич // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 37.** – С. 15-22. – Бібліогр.: 27 назв.

2107. Качмала, В. І.

Соціально-економічна діяльність земських установ Лівобережної України (кін. ХІХ – поч. ХХ ст.) / В. І. Качмала // Література та культура Полісся. – 2017. – **Вип. 87.** – С. 23-31. – Бібліогр.: 14 назв.

2108. Коваленко, О. О.

Земська діяльність Г. О. Милорадовича (друга половина ХІХ ст.) / О. О. Коваленко // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 204-206. – Бібліогр.:

35 назв.

2109. Кондратюк, В. С.

Родина Курісів на тлі соціально-економічних процесів у Південній Україні другої половини XIX – початку XX століття / В. С. Кондратюк // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 169-191. – Бібліогр.: 27 назв.

2110. Коробка, В. М.

Думи й управи на чолі допомоги нужденним у містах Катеринославської губернії в останній третині XIX – на початку XX ст. / В. М. Коробка // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 62-70. – Бібліогр.: 27 назв.

2111. Кочергін, І. О.

Олександр Поль. Геній міста на Дніпрі / І. О. Кочергін. – Дніпро : Герда, 2018. – 112 с. : іл.

2112. Кругляк, М. Е.

Студентський шлюб XIX – початку XX ст. у підросійській Україні / М. Е. Кругляк // Вчені записки Харків. гуманіт. ун-ту «Народна українська академія». – 2017. – **Т. XXIII.** – С. 170-181. – Бібліогр.: 32 назви.

2113. Куліков, В. О.

Вугільна промисловість та металургія Донецько-Придніпровського економічного району Російської імперії впродовж 1870–1915 рр. / В. О. Куліков // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 63-89. – Бібліогр.: 34 назви.

2114. Куліков, В. О.

Соціальні та економічні аспекти вживання алкоголю в заводських та шахтарських поселеннях Донецько-Придніпровського району Російської імперії / В. О. Куліков // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 77-83. – Бібліогр.: 23 назви.

2115. Левицький, В. О.

Економічна політика Російської держави щодо легкої промисловості в українських губерніях в другій половині XIX – на початку XX ст. / В. О. Левицький // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 39-43. – Бібліогр.: 15 назв.

2116. Левицький, В. О.

Капіталізація легкої промисловості в українських губерніях Російської імперії (друга половина XIX – початок XX ст.) / В. О. Левицький // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 83-88. – Бібліогр.: 10 назв.

2117. Левицький, В. О.

Легка промисловість України в умовах монополістичного капіталізму (кінець XIX – початок XX ст.) / В. О. Левицький // Гілея. – 2018. – **Вип. 134.** – С. 7-10. – Бібліогр.: 15 назв.

2118. Левицький, В. О.

Розвиток легкої промисловості в Харківській та Херсонській губерніях (друга поло-

вина XIX – початок XX ст.) / В. О. Левицький // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 109-114. – Бібліогр.: 12 назв.

2119. Левицький, В. О.

Розвиток легкої промисловості на Лівобережній Україні в другій половині XIX – на початку XX ст. / С. Дідик // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 38-42. – Бібліогр.: 12 назв.

2120. Левицький, В. О.

Розвиток та продуктивність підприємств легкої промисловості Наддніпрянської України у другій половині XIX – на початку XX ст. / В. О. Левицький // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 52-56. – Бібліогр.: 12 назв.

2121. Левицький, В. О.

Становище легкої промисловості Правобережної України в другій половині XIX – на початку XX століття / В. О. Левицький // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 12-15. – Бібліогр.: 12 назв.

2122. Левицький, В. О.

Технічне становище легкої промисловості українських губерній Російської імперії в середині XIX – на початку XX століття / В. О. Левицький // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 341-346. – Бібліогр.: 15 назв.

2123. Левицький, В. О.

Торгівля продукцією легкої промисловості Наддніпрянської України в другій половині XIX – на початку XX століття / В. О. Левицький // Карпатський край. – 2018. – **№ 1-2 (10-11).** – С. 41-48. – Бібліогр.: 15 назв.

2124. Лисенко, М. С.

Громадська діяльність Київського товариства сільського господарства (1876–1914 рр.) / М. С. Лисенко // Сумська старовина. – 2017. – **№ 51.** – С. 5-15. – Бібліогр.: 30 назв.

2125. Лисенко, М. С.

Діяльність Київського товариства сільського господарства з опису маєтків українських губерній (кінець XIX – початок XX ст.) / М. С. Лисенко // Гілея. – 2018. – **Вип. 134.** – С. 22-25. – Бібліогр.: 22 назви.

2126. Ляшенко, Я. В.

Вибудовування системи громадської доброчинності у Наддніпрянщині в пореформений період / Я. В. Ляшенко // Тенденції розвитку соціального служіння в Україні: історія, практика, стан і перспективи : зб. тез II Міжнар. наук.-практ. конф. – Кропивницький, 2018. – С. 57-58.

2127. Мельнічук, Л. В.

Становлення та розвиток земської медицини в Україні в кінці XIX століття / Л. В. Мельнічук // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 90-97. – Бібліогр.: 31 назва.

2128. Мицик, Ю. А.

Речиця в системі судноплавства по Дніпру XIX – початку XX ст. / Ю. А. Мицик // *Albaruthenica* : студії з історії Білорусі. – 2018. – Т. 2. – С. 360-363.

2129. Молчанов, В. Б.

Український Донбас – економічне диво другої половини XIX – початку XX ст. / В. Б. Молчанов // *Грані історії* : зб. наук. пр. – 2018. – Спецвип. 1 (9). – С. 103-114. – Бібліогр.: 68 назв.

2130. Молчанов, В. Б.

Участь профспілок у захисті інтересів трудящих України в кінці XIX – на початку XX ст. / В. Б. Молчанов // *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. – 2018. – № 1. – С. 90-93.

2131. Москалюк, М. М.

Будівельна промисловість України в другій половині XIX – на початку XX ст. / М. М. Москалюк // *Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка*. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 1. – С. 35-39. – Бібліогр.: 48 назв.

2132. Москалюк, М. М.

Роль залізничного транспорту в розвитку промисловості України у другій половині XIX – на початку XX ст. / М. М. Москалюк // *Україна – Європа – Світ*. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – Вип. 20. – С. 69-78. – Бібліогр.: 26 назв.

2133. Москалюк, М. М.

Транспортне забезпечення торговельних відносин в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст. / М. М. Москалюк // *Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка*. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 1. – С. 43-51. – Бібліогр.: 34 назви.

2134. Мочернюк, Я. М.

Участь поміщиків Київської губернії в експорті хліба в країни Західної Європи в пореформений період / Я. М. Мочернюк // *Гілея*. – 2018. – Вип. 128. – С. 63-66. – Бібліогр.: 7 назв.

2135. Олійник, І. В.

Про вплив релігії на економічну поведінку селянства Правобережної України у другій половині XIX – на початку XX ст. / І. В. Олійник // *Університетські наукові записки*. – 2017. – № 3. – С. 368-378. – Бібліогр.: 24 назви.

2136. Панасюк, Б. Я.

Вибрані твори / Б. Я. Панасюк. – Київ : ІАЕ УААН, 2003 – .

Т. 12 : Виробнича, наукова і меценатська гордість України [про укр. цукро-заводчиків]. – Чорнобай : Чорнобаїв. КПП, 2018. – 556 с. : іл.

2137. Панченко, В. С.

Інститут повірених у структурі мирової юстиції 1872–1914 рр. (на прикладі Волинської губернії) / В. С. Панченко // *Гуржіївські історичні читання*. – Черкаси, 2017. – Вип. 12. – С. 93-103. – Бібліогр.: 84 назви.

2138. Панченко, О. І.

Лохвицьке Товариство сільських господарів та повіт : історія, наука і долі на зламі доби / О. І. Панченко. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2017. – 830 с. : фот.

2139. Перетокін, А. Г.

Вплив акціонерного підприємництва на розвиток галузей важкої промисловості Наддніпрянщини у другій половині XIX ст. / А. Г. Перетокін // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 121-134. – Бібліогр.: 61 назва.

2140. Писаренко, Ю. Г.

Катеринославський земський лікар Василій Тимофійович Скрильников (1837–1898) / Ю. Г. Писаренко. – Дніпро : Середняк Т. К., 2018. – 191 с. : іл.

2141. Присяжнюк, М. В.

Сільськогосподарські виставки для потреб тваринництва: історичний аспект (друга половина XIX – початок XX ст.) / М. В. Присяжнюк // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Т. 8, вип. 1 (12).** – С. 210-217. – Бібліогр.: 13 назв.

2142. Пушкарь-Браунинг, В. И.

Кениг Леопольд Егорович. 1821–1903 : [власник цукрових заводів у м. Тростянець] / В. И. Пушкарь-Браунинг. – Харьков : Точка, 2018. – 124 с. : ил.

2143. Пятницькова, І. В.

Споживчі кооперативи в системі торгівлі Катеринославщини у другій половині XIX – на початку XX ст. / І. В. Пятницькова // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 59-61.

2144. Самойленко, О. О.

Проблеми пенітенціарної системи на прикладі Київської губернії (кінець XIX – початок XX ст.) / О. О. Самойленко // Часопис Київського університету права. – 2018. – **№ 3.** – С. 45-49. – Бібліогр.: 22 назви.

2145. Сауляк, Б. М.

Розвиток деревообробних ремесел Східного Поділля кінця XIX – початку XXI ст. : монографія / Б. М. Сауляк. – Київ : Наук. думка, 2018. – 216 с. : іл. – Бібліогр.: с. 148-160.

2146. Семенова, О. В.

Ярмаркова торгівля як фактор розвитку шкіряного кустарного промислу українців Середньої Наддніпрянщини наприкінці XIX – на початку XX століття / О. В. Семенова // Народна творчість та етнологія. – 2018. – **№ 4.** – С. 68-74. – Бібліогр.: 25 назв.

2147. Сербалюк, Ю. В.

Історичний досвід соціального служіння у другій половині XIX – на початку XX ст. / Ю. В. Сербалюк // Тенденції розвитку соціального служіння в Україні: історія, практика, стан і перспективи : зб. тез II Міжнар. наук.-практ. конф. – Кропивницький, 2018. – С. 66-68.

2148. Силка, О. З.

Сільськогосподарські товариства України: територіяльне охоплення в Чернігів-

ській губернії (кінець XIX – початок XX ст.) / О. З. Силка // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 127-143. – Бібліогр.: 45 назв.

2149. Стоколоса, Т. А.

Інфраструктура та продуктивність борошномельної промисловості Подільської губернії у другій половині XIX – на початку XX ст. / Т. А. Стоколоса // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 89-93. – Бібліогр.: 25 назв.

2150. Стоколоса, Т. А.

Торгівля продукцією борошномельної промисловості на території Волинської губернії у другій половині XIX – на початку XX ст. / Т. А. Стоколоса // Гілея. – 2018. – **Вип. 134.** – С. 18-22. – Бібліогр.: 17 назв.

2151. Темірова, Н. Р.

Метаморфози аграрної еліти українських губерній на зламі XIX–XX ст. / Н. Р. Темірова // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – № 2 (**63**). – С. 60-70. – Бібліогр.: 26 назв.

2152. Трач, В. М.

Органи «громадської служби здоров'я» в структурі Львівського магістрату наприкінці XIX – на початку XX ст. / В. М. Трач // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 125-140. – Бібліогр.: 13 назв.

2153. Ульянкина, Т. И.

Инженер Лоренц Юстус и его сподвижники в портостроении. Николаевский торговый порт в кон. XIX – нач. XX в. / Т. И. Ульянкина. – Николаев : Швең В. М., 2016. – 139 с. : ил., портр. – Библиогр.: с. 132-135 (40 назв).

2154. Устяк, Н. В.

Історія пасажирського вагонобудування в Україні (кінець XIX – перша половина XX століть) : монографія / Н. В. Устяк ; наук. ред. О. Я. Пилипчук. – Київ : КиМУ, 2018. – 205 с. : іл., табл., портр. – Бібліогр.: 285 назв.

2155. Школьна, О. В.

Переобладнання Києво-Межигірської фаянсової фабрики другої половини 1850-х і трансформації її художньо-виробничої частини / О. В. Школьна // Мистецтвознавство України. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 191-197. – Бібліогр.: 15 назв.

2156. Шляхов, О. Б.

Поштово-телеграфний та телефонний зв'язок в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст. / О. Б. Шляхов, Т. В. Ковальчук // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 203-230. – Бібліогр.: 22 назви.

2157. Шляхов, О. Б.

Становлення та розвиток телефонного зв'язку в українських землях Російської імперії наприкінці XIX – початку XX ст. / О. Б. Шляхов // Грані. – 2018. – Т. 21, № 8. – С. 51-61. – Бібліогр.: 22 назви.

2158. Altukhov, O.

The statutes of odessa and Kiev exchanges as a source on the history of development of

stock exchange matters in Ukraine in the second half of the XIX century : [Статуси одеської та київської бірж як джерело з історії розвитку біржової справи України у другій половині XIX ст.] / О. Altukhov // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 40-45.

Див. також №: 643, 711, 716, 899, 926, 953, 999, 1016, 1066, 1127, 1830, 1835, 1839, 1852, 1853, 1856, 1981, 1983, 1984, 1987-1989, 2038, 2046, 2052, 2073, 2079-2081, 2092, 2094, 4273, 4389.

Зміни класової структури населення

2159. Куліков, В. О.

Процеси соціальної конвергенції і фрагментації населення заводських і шахтарських поселень Донбасу протягом останньої третини XIX – поч. XX ст. / В. О. Куліков // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 1.** – С. 25-29. – Бібліогр.: 18 назв.

Див. також № 2077.

3. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ

2160. Безаров, О. Т.

Єврейський чинник у революційному русі в Російській імперії (1861–1917 роки) / О. Т. Безаров ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Технодрук, 2018. – 440 с.

2161. Білоус, Т.

Київський «Союз боротьби за визволення робітничого класу» та історія марксизму в Російській імперії / Т. Білоус // Спільне : журнал соціальної критики. – 2017. – **№ 11.** – С. 51-57. – Бібліогр.: с. 57.

2162. Богачевська-Хомяк, М. Д.

Білим по білому. Жінки у громадському житті України. 1884–1939 / М. Д. Богачевська-Хомяк ; відп. за вип. Г. Теслюк ; Центр жіночих студій в Укр. катол. ун-ті. – Перевид., випр. та допов. – Львів : Укр. катол. ун-т, 2018. – 520 с. : іл. – Бібліогр.: с. 485-506. – Імен. покажч.: с. 507-519.

2163. Дмитрук, А. М.

«Младотатарський» рух як прояв національної свідомості кримських татар / А. М. Дмитрук // Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. – 2017. – **Вип. 11.** – С. 71-73. – Бібліогр.: 7 назв.

2164. Клименко, Т. А.

До історії Польського повстання 1863–1864 років (за документами Державного архіву Черкаської області) / Т. А. Клименко // Архіви України. – 2018. – **№ 4.** – С. 97-102. – Бібліогр.: 20 назв.

2165. Котельницький, Н. А.

Діяльність І. І. Петрункевича у Борзнянському повітовому земському зібранні (1868–1879) / Н. А. Котельницький // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 249-257. – Бібліогр.: 15 назв.

2166. Котельницький, Н. А.

Єврейські погроми 1881 р. та земський лібералізм Північного Лівобережжя (60–80 рр. XIX ст.) / Н. А. Котельницький // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 44-55. – Бібліогр.: 12 назв.

2167. Котельницький, Н. А.

Політична боротьба ліберальної опозиції у земських інституціях північної України (80 рр. XIX ст.) / Н. А. Котельницький // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – Чис. 28, вип. 12. – С. 143-151. – Бібліогр.: 7 назв.

2168. Мельник, В. В.

Хроніка втечі з башти № 2 [Київської фортеці «Косий капонір», 1864 р.] / В. В. Мельник // Польське визвольне повстання 1863 р. : матеріали Міжнар. наук. конф. – Київ, 2017. – С. 43-49.

2169. Нагайко, Т. Ю.

Українська національна ідея як історіографічна метафора (до історії громадівського руху другої половини XIX ст.) / Т. Ю. Нагайко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 40 (спецвип.). – С. 139-151. – Бібліогр.: 44 назви.

2170. Семида, Т. М.

Єврейські партії на Правобережній Київщині в період піднесення суспільно-політичної активності в Україні на зламі XIX–XX ст. / Т. М. Семида // Юр'івський літопис. – 2016. – № 15. – С. 30-39. – Бібліогр.: 56 назв.

2171. Стецюк, В. Б.

Російське військо у Правобережній Україні як об'єкт та інструмент імперської пропаганди / В. Б. Стецюк // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 237-249. – Бібліогр.: 25 назв.

2172. Ющенко, О. І.

Підготовка та перебіг польського національно-визвольного повстання 1863–1864 років на Правобережній Україні / О. І. Ющенко // Польське визвольне повстання 1863 р. : матеріали Міжнар. наук. конф. – Київ, 2017. – С. 105-112. – Бібліогр.: 6 назв.

Див. також №: 128, 658, 964, 1068, 1892, 1991, 1993, 1994, 2051, 2065, 2072, 2075, 2086, 2527.

4. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

2173. Білавич, Г. В.

Зовнішні об'єднання українських громадських організацій Субкарпатті (кінець XIX – початок XX століть) / Г. В. Білавич, Б. П. Савчук // Гірська школа Українських Кар-

пат : наук. вид. з пед. наук. – 2018. – № 18. – С. 10-14. – Бібліогр.: 20 назв.

2174. Ганусин, О. Б.

Формування української інтелігенції Галичини в другій половині XIX – на початку XX ст.: соціальне походження та родинне виховання / О. Б. Ганусин // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 62-74. – Бібліогр.: 86 назв.

2175. Гуйванюк, М. Р.

Вплив української літературної інтелігенції Галичини й Буковини на боротьбу з лихварством і пияцтвом наприкінці XIX – на початку XX ст. / М. Р. Гуйванюк // Пятання історії України. – Чернівці, 2017. – **Т. 19.** – С. 22-26. – Бібліогр.: 28 назв.

2176. Гуменна, І.

Роль Михайла Грушевського у становленні та розвитку українського студентського руху Східної Галичини кінця XIX – початку XX ст. / І. Гуменна // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 83-87. – Бібліогр.: 14 назв.

2177. Добржанський, О. В.

Українська політична еліта на Буковині кінця XIX – початку XX ст. Спроба колективної характеристики на прикладі депутатів Буковинського сейму та Австрійського парламенту / О. В. Добржанський // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – **Т. 1.** – С. 37-43.

2178. Довганич, В. А.

Ідеологія консерватизму в правовій думці Галичини на межі XIX–XX ст. / В. А. Довганич // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Ужгород, 2018. – С. 11-13.

2179. Кавацюк, Д. І.

Русини-українці в австрійському парламенті (1867–1873 рр.) / Д. І. Кавацюк // Галичина. – 2018. – **Ч. 31.** – С. 81-86. – Бібліогр.: 25 назв.

2180. Кавацюк, Д. І.

Русини-українці Галичини в австрійському парламенті (1861–1865 рр.) / Д. І. Кавацюк // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – **Вип. 21.** – С. 55-62. – Бібліогр.: 17 назв.

2181. Казакевич, О. М.

Українська мова в національній політиці Австро-Угорської імперії / О. М. Казакевич // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 38-44. – Бібліогр.: 30 назв.

2182. Кобута, С. Й.

Адвокат Лев Бачинський: штрихи до біографічного портрета / С. Й. Кобута, Г. М. Паска // Галичина. – 2018. – **Ч. 31.** – С. 126-135. – Бібліогр.: 43 назви.

2183. Ковальчук, І. В.

Організаційно-правові засади діяльності крайових судів у Галичині в складі Австрії та Австро-Угорщини (1855–1918 рр.) / І. В. Ковальчук // Часопис Київського універси-

тету права. – 2018. – № 2. – С. 80-87. – Бібліогр.: 55 назв.

2184. Мацежинський, В.-Л.

Реклама у польській пресі Королівства Польського і Галичини з кінця XVIII ст. – до початку XX ст. / В.-Л. Мацежинський // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 3. – С. 29-36.

2185. Мисак, Н. Ф.

Соціально-професійний портрет українського народного учителя у Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст. / Н. Ф. Мисак // Гілея. – 2018. – Вип. 132. – С. 10-15. – Бібліогр.: 26 назв.

2186. Нагірняк, А. Я.

Постать К. Трильовського у суспільно-політичних процесах на західноукраїнських землях (кінець XIX – перша половина XX ст.) / А. Я. Нагірняк // Емінак. – 2018. – № 2 (22), т. 1. – С. 53-57. – Бібліогр.: 19 назв.

2187. Никирса, М.

Штрихи до портрета Антона Кохановського. До 200-річчя від дня народження / М. Никирса // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 50-56.

2188. Паска, Г. М.

Лев Бачинський: творець української соборності / Г. М. Паска ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2018. – 122 с. – Бібліогр.: с. 105-122 (252 назви).

2189. Пилипишин, О. І.

Полемика Ю. Романчука у Віденському парламенті стосовно проблем українців Східної Галичини (1891–1910 рр.) / О. І. Пилипишин, С. Д. Бондаренко // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 3. – С. 24-28. – Бібліогр.: 19 назв.

2190. Проців, О. Р.

Дещо з історії Львівського мисливського товариства ім. Святого Губерта / О. Р. Проців // Народознавчі зошити. – 2018. – № 3. – С. 689-695. – Бібліогр.: 22 назви.

2191. Проців, О. Р.

Ловецтво Львова середини XIX – першої третини XX ст. : монографія / О. Р. Проців. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2018. – 473 с. : іл.

2192. Проців, О. Р.

Організація виробництва кошерного м'яса у Галичині кінця XIX – початку XX ст.: історико-методологічний аспект / О. Р. Проців // Краєзнавство. – 2018. – № 4. – С. 196-210. – Бібліогр.: 117 назв.

2193. Проців, О. Р.

Торгівля кошерним м'ясом у Галичині кінця XIX – початку XX століття / О. Р. Проців // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 64-66.

2194. Савчук, Б. Р.

Адвокатська діяльність Степана Федака наприкінці XIX – на початку XX ст. / Б. Р. Савчук // Галичина. – 2018. – Ч. 31. – С. 136-145. – Бібліогр.: 67 назв.

2195. Шикітка, Г. М.

Періоди становлення та розвитку крайових педагогічних товариств Закарпаття в другій половині XIX ст. – до 1919 року / Г. М. Шикітка, В. І. Староста // Освіта Закарпаття в загальноєвропейському контексті. – Ужгород, 2017. – С. 191-204.

2196. Якимович, Б. З.

Постать Івана Куровця в політико-державницькому просторі Галичини (кінець XIX – перша третина XX ст.) / Б. З. Якимович // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 132-150. – Бібліогр.: 84 назви.

2197. Яковлев, Ю. О.

Між наукою та політикою: Михайло Грушевський і Русько-Українська радикальна партія (1894–1899) / Ю. О. Яковлев // Symposium historiographicum Czercasiensium. – Черкаси, 2016. – Т. 1. – С. 186-210. – Бібліогр.: 74 назви.

5. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

2198. Антошко, М. О.

Театральне життя Подільського краю кінця XIX – початку XX століття / М. О. Антошко // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 3. – С. 236-241. – Бібліогр.: 7 назв.

2199. Афанасьєва, З. Б.

Становлення Київського реального училища та його бібліотеки (1873–1920) / З. Б. Афанасьєва // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – Вип. 22. – С. 210-229. – Бібліогр.: 24 назви.

2200. Безмен, М. Г.

Постать Василя Спесивцева у вивченні Донецького краю / М. Г. Безмен // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – Спецвип. 1 (9). – С. 70-72.

2201. Богатікова, О. В.

Викладацька діяльність Григорія Павлуцького та розбудова вищої освіти в Україні (к. XIX – п. XX ст.) / О. В. Богатікова // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 1. – С. 34-39. – Бібліогр.: 24 назви.

2202. Богатчук, С. С.

Діяльність вінницького жіночого єврейського училища наприкінці XIX ст. / С. С. Богатчук // Гілея. – 2018. – Вип. 130. – С. 25-27. – Бібліогр.: 13 назв.

2203. Бондарук, Т. І.

Професор Федір Іванович Леонтович: нотатки до інтелектуальної біографії (1833–1910) / Т. І. Бондарук // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 4. – С. 14-18. – Бібліогр.: 27 назв.

2204. Васянович, О. О.

Проникнення польських елементів у духовну культуру української дрібної шляхти в кінці XIX – на початку XX століття / О. О. Васянович // Кодима: історія і культура порубіжжя східної і західної цивілізації. – Одеса, 2016. – С. 67-79. – Бібліогр.: 50 назв.

2205. Великий киевлянин Николай Бердяев / Центр гуманит. образования НАН Украины ; ред.: М. Ю. Савельева, Т. Д. Суходуб, Г. Е. Аляев. – Киев : Изд. дом Дмитрия Бураго, 2018. – 532 с.

2206. Волошенко, В. О.

Книжкові склади у просвіті селян: суспільні очікування та практики у Наддніпрянській Україні на зламі XIX–XX ст. / В. О. Волошенко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 47-56. – Бібліогр.: 36 назв.

2207. Гайдай, О. М.

Приватна колекція П. І. Харитоненка (друга половина XIX – початок XX століття) / О. М. Гайдай // Емінак. – 2018. – **№ 2 (22), т. 1.** – С. 47-52. – Бібліогр.: 22 назви.

2208. Герегова, С. В.

Внесок буковинських освітян у формування національної свідомості українців краю (друга половина XIX – початок XX ст.) / С. В. Герегова // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – **Т. 19.** – С. 71-76. – Бібліогр.: 33 назви.

2209. Гирич, І. Б.

Олександр Кониський – публіцист-ідеолог львівської «Правди» (до 180-річчя від народження) / І. Б. Гирич // Вісник НТШ. – 2016. – **Чис. 55.** – С. 52-56. – Бібліогр.: 26 назв.

2210. Глушко, М. С.

Володимир Гнатюк – біля джерел формування українознавства / М. С. Глушко // Народознавчі зошити. – 2018. – **№ 6.** – С. 1366-1375. – Бібліогр.: 34 назви.

2211. Гордійчук, М. Г.

Книгар Володимир Менчиць посеред українофілів Єлисаветграду 1870–1890-х рр. / М. Г. Гордійчук // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 54-59. – Бібліогр.: 63 назви.

2212. Грень, Л. М.

Механізми державного управління жіночою професійною освітою на території України у II половині XIX – початку XX ст. / Л. М. Грень // Університетські наукові записки. – 2018. – **№ 3-4.** – С. 243-253. – Бібліогр.: 14 назв.

2213. Грінберг, Л. Ф.

Українська мова у картині світу Пантелеймона Олександровича Куліша (1819–1897 рр.) / Л. Ф. Грінберг // Актуальні питання культурології. – 2017. – **Вип. 17.** – С. 79-86. – Бібліогр.: 24 назви.

2214. Гутник, М. В.

Вчений в галузі котлобудування, професор Харківського практичного технологічного інституту Олексій Іванович Предтеченський (1857–1905): до 160-річчя від дня народження / М. В. Гутник // Дослідження з історії техніки : зб. наук. пр. – 2018. –

Вип. 24. – С. 40-44. – Бібліогр.: 21 назва.

2215. Демуз, І. О.

«Благодійне товариство з видання загальнокорисних і дешевих книг» (1898–1918 рр.): громадсько-політичні, економічні й історичні брошури, художня і навчальна література / І. О. Демуз // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35.** – С. 64-72. – Бібліогр.: 23 назви.

2216. Добром зігрите серце [про Василя Степановича Гнилоширова] / Шевченків. нац. заповідник, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Ін-т рукопису ; авт.-упоряд.: Р. В. Танана, В. П. Авраменко, А. І. Гейзе, І. Я. Паламарчук. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 232 с. : іл.

2217. Драч, О. О.

Дівчата Наддніпрянщини модерної доби: вища освіта як складова життєвої траєкторії / О. О. Драч // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 84-89. – Бібліогр.: 17 назв.

2218. Дубовик, С. О.

Український професійний театр кінця XIX – початку XX століть (за документами особового фонду українського театрознавця П. П. Перепелиці) / С. О. Дубовик // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 52-61 : портр. – Бібліогр.: 41 назва.

2219. Житник, Л. О.

Розвиток освіти в общинах старообрядців в другій пол. XIX – початку XX ст. та їх внесок в історію педагогіки України / Л. О. Житник // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 19-22. – Бібліогр.: 8 назв.

2220. Журавль, Т. П.

Марк Кранц та його книгарня (за спогадами М. М. Могилянського) / Т. П. Журавль // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернівці, 2017. – С. 118-126. – Бібліогр.: 6 назв.

2221. Журавльов, С. А.

Педагогічно-просвітницька діяльність Сергія Федоровича Грушевського / С. А. Журавльов // Symposium historiographicum Czercasiensium. – Черкаси, 2016. – **Т. 1.** – С. 240-249. – Бібліогр.: 15 назв.

2222. Закоханий в українське слово: до 170-річчя від дня народження М. Ф. Комарова : зб. матеріалів / упоряд. Л. М. Бур'ян ; ред. І. С. Шелестович. – Одеса, 2016. – 517 с. : іл. – («Одеса в іменах і документах»).

2223. Зарінова, М. В.

Феномен мовної особистості українського прозаїка кінця XIX – початку XX століття в історії літературної мови / М. В. Зарінова // Культура слова. – 2017. – **Вип. 87.** – С. 157-169. – Бібліогр.: с. 166-169.

2224. Іваненко, О. А.

Єврейське шкільництво на теренах Київського навчального округу (80–90-ті рр. XIX ст.) / О. А. Іваненко // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2018.

– **Вип. 27.** – С. 186-208. – Бібліогр.: 27 назв.

2225. Іваннікова, Л. В.

«Перший крупний жіночий внесок в етнографію»: Софія Чернявська / Л. В. Іваннікова // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 3. – С. 56-64. – Бібліогр.: 13 назв.

2226. Іващенко, О. А.

Літературна спадщина письменників Південної Київщини і її значення в розвитку культури (кін. XIX – сер. XX ст.) / О. А. Іващенко // Юр'ївський літопис. – 2017. – № 16. – С. 107-116. – Бібліогр.: 47 назв.

2227. Клепак, А. С.

Соціальний склад та освітній рівень земських вчителів Чернігівської губернії наприкінці XIX ст. / А. С. Клепак // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 85-89. – Бібліогр.: 7 назв.

2228. Клецька, Т. С.

Засновники Київського фізико-математичного товариства: Микола Миколайович Шиллер / Т. С. Клецька // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 163-168. – Бібліогр.: 10 назв.

2229. Клецька, Т. С.

Засновники Київського фізико-математичного товариства: Михайло Петрович Авенаріус (1835–1895) / Т. С. Клецька // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Т. 8, вип. 1 (12).** – С. 23-30. – Бібліогр.: 10 назв.

2230. Коляда, І. А.

Діячі Української революції та І. Нечуй-Левицький: до історії взаємин / І. А. Коляда // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 305-318. – Бібліогр.: 18 назв.

2231. Косач, М. П. (Михайло Обачний).

Твори. Переклади. Листи. Записки кобзарських дум / М. П. Косач ; упоряд., біографія, комент., прим. Л. П. Мірошниченко ; наук. ред. М. Сулима ; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Київ : Комора, 2017. – 592 с. : іл. – Показч. імен: с. 583-589.

2232. Котельницький, Н. А.

Видавнича діяльність ліберальних земців Північного Лівобережжя (60–80 рр. XIX ст.) / Н. А. Котельницький // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 80-85. – Бібліогр.: 7 назв.

2233. Кохан, Л. Й.

Репертуар музично-драматичного театру М. Старицького (1885–1891 рр.) / Л. Й. Кохан // Культура України. – 2018. – **Вип. 61.** – С. 310-318. – Бібліогр.: с. 317-318.

2234. Коцур, Н. І.

Становлення і розвиток педіатрії та дитячої гігієни в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.) / Н. І. Коцур // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 152-165. – Бібліогр.: 29 назв.

2235. Крижанівський, В. М.

Соціальний та професійний портрет викладачів історії Глухівського учительського інституту (1874–1917 рр.) / В. М. Крижанівський // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 245-249. – Бібліогр.: 15 назв.

2236. Крижановська, О. О.

Вплив реформи 1861 р. на освіту селян України (друга половина XIX – початок XX ст.) / О. О. Крижановська // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2018. – **Вип. 28.** – С. 231-245. – Бібліогр.: 21 назва.

2237. Крижановська, Т. В.

Б. Я. Букреев (1859–1962) – науковець, педагог та організатор математичної науки : монографія / Т. В. Крижановська, О. В. Мірошниченко. – Київ : Талком, 2018. – 212 с. : іл.

2238. Левченко, І. М.

Наукова і практична робота вчених Харківського медичного товариства у другій половині XIX – початку XX ст. / І. М. Левченко // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 15.** – С. 73-80. – Бібліогр.: 19 назв.

2239. Лиман, С. І.

Міжнародні відносини середньовічної Європи у творчості М. О. Таубе: харківський період його науково-педагогічної діяльності (1897–1899 рр.) / С. І. Лиман // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології : зб. наук. пр. – 2018. – **Т. 2 (46).** – С. 223-241. – Бібліогр.: 34 назви.

2240. Лупаренко, С. Є.

Просвітницько-виховна діяльність Харківського товариства поширення в народі грамотності (1869–1920 рр.) / С. Є. Лупаренко // Наукові записки Бердян. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2018. – **Вип. 2.** – С. 160-169. – Бібліогр.: 14 назв.

2241. Лучка, Л. М.

Одеська книжкова спадщина XIX – початку XX ст. у фондах Наукової бібліотеки ДНУ імені Олеса Гончара / Л. М. Лучка // Вісник Одес. нац. ун-ту. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. – 2018. – **Т. 23, вип. 2 (20).** – С. 115-125. – Бібліогр.: 7 назв.

2242. Македон, В. В.

Діяльність жіночих національно-культурних об'єднань в Одесі (XIX – початок XX століття) / В. В. Македон // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 51-63. – Бібліогр.: 7 назв.

2243. Матковський, І. Й.

Іван Франко – засновник Народознавчого товариства у Львові / І. Й. Матковський // Київські полоністичні студії. – 2017. – **Т. 29.** – С. 331-337. – Бібліогр.: 20 назв.

2244. Миславский, В. Н.

Фактографическая история кино в Украине. 1896–1930 : монографія / В. Н. Миславский. – Харьков : Дім Реклами, 2016. –

Т. 3, ч. 1. – 2017. – 680 с. : ил.

Т. 3, ч. 2. – 2017. – 528 с. : іл.

Т. 4 : Приложения. – 2017. – 352 с. : іл.

2245. Миславський, В. Н.

Історія українського кіно, 1896–1930 : факти і документи : у 2 т. / В. Н. Миславський. – Харків : Дім Реклами, 2018.

Т. 1. – 680 с. : іл.

Т. 2. – 528 с. : іл.

2246. Міллер, Н. В.

Маловідомі факти з біографії педагога, етнографа, фольклориста Петра Чуйкевича (з нагоди 200-ліття від дня народження) / Н. В. Міллер // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 183-189. – Бібліогр.: 19 назв.

2247. Місостов, Т. Ю.

Дослідниця українських старожитностей Пелагея Яківна Литвинова-Бартош (1833–1904 рр.) / Т. Ю. Місостов // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55.** – С. 46-53. – Бібліогр.: 27 назв.

2248. Місостов, Т. Ю.

Приватна ініціатива у розвитку історико-краєзнавчого руху на Харківщині наприкінці XIX – на початку XX ст. / Т. Ю. Місостов // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54.** – С. 166-172. – Бібліогр.: 22 назви.

2249. Москалюк, М. М.

Роль вищих навчальних закладів у підготовці кадрів для промисловості України у другій половині XIX – на початку XX ст. / М. М. Москалюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 121-126. – Бібліогр.: 10 назв.

2250. Мусяченко, О. С.

Історичні події як фактор впливу на розвій музичного середовища Києва другої половини XIX – початку XX ст. / О. С. Мусяченко // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – **№ 2 (5).** – С. 71-77. – Бібліогр.: 21 назва.

2251. На шляху до Європи. Микола Лисенко і Рівненщина / упоряд.: Б. Й. Столярчук, С. В. Полевик. – 2-ге вид., випр. та допов. – Рівне : Волин. береги, 2018. – 212 с.

2252. Нагайко, К. М.

Київська Українська Громада та Університет святого Володимира: фабула національного самовияву / К. М. Нагайко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 2 (137).** – С. 13-20. – Бібліогр.: 60 назв.

2253. Овчаренко, Л. М.

Гончарне шкільництво як визначальний фактор творчого розвитку українського традиційного гончарства (1894–1941) : монографія / Л. М. Овчаренко. – Опішне, 2017. – 1296 с. : іл. – (Гончарні школи України ; вип. 3).

2254. Одрехівський, Р. В.

Українське національне відродження та розвиток мистецтва різьблення в Гали-

чині: кінець XIX – початок XX ст. / Р. В. Одрехівський // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 2. – С. 239-243. – Бібліогр.: 16 назв.

2255. Олійник, О. А.

В. М. Лігін (1846–1900) як історик науки і техніки / О. А. Олійник // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – Т. 8, вип. 1 (12). – С. 31-38. – Бібліогр.: 10 назв.

2256. Олійник, О. А.

Викладацька діяльність та просвітницька діяльність В. М. Лігіна (1846–1900) / О. А. Олійник // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 35-43. – Бібліогр.: 18 назв.

2257. Олійник, О. А.

Внесок В. М. Лігіна (1846–1900) в розвиток Новоросійського товариства Природодослідників / О. А. Олійник // Питання історії науки і техніки. – 2018. – № 3. – С. 14-18. – Бібліогр.: 13 назв.

2258. Олійник, О. А.

Одеська школа механіки В. М. Лігіна / О. А. Олійник // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – № 11 (241). – С. 66-69.

2259. Пестрикова, О. В.

Людвік Кубаля – історик у Січневому повстанні / О. В. Пестрикова // Польське визвольне повстання 1863 р. : матеріали Міжнар. наук. конф. – Київ, 2017. – С. 92-96. – Бібліогр.: 9 назв.

2260. Петренко, І. М.

Постать Єлизавети Милорадович у контексті українського національного відродження / І. М. Петренко // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 293-302. – Бібліогр.: 12 назв.

2261. Петрик, Н. Р.

Музей однієї картини – «Рацлавицька панорама»: історія створення, військово-історичне та культурне значення, історична доля полотна / Н. Р. Петрик // Гілея. – 2018. – Вип. 132. – С. 66-70. – Бібліогр.: 10 назв.

2262. Побожій, С. І.

З історії українського мистецтвознавства : зб. статей / С. І. Побожій. – Суми : Університет. кн., 2018. – 184 с. : іл.

2263. Прокопенко, С. Л.

Роль Олександра Поля у розвитку середньої освіти Катеринославщини / С. Л. Прокопенко // Грані. – 2018. – Т. 21, № 4. – С. 12-17. – Бібліогр.: 19 назв.

2264. Радогуз, С. А.

Директори (ректори) вищих технічних навчальних закладів кінця XIX – першої половини XX ст. – плеяда визначних учнів та соратників професора В. Л. Кірпічова / С. А. Радогуз, В. М. Скляр // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 70-76. – Бібліогр.: 14 назв.

2265. Савчук, В. С.

І. Я. Акінф'єв і представники Київської ботанічної школи: невідомі сторінки спілкування / В. С. Савчук // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 69-77. – Бібліогр.: 8 назв.

2266. Савшак, Т. М.

Зміст і технологія навчання історії в Галицьких народних школах і гімназіях із 50-х років XIX ст. – до першої третини XX ст. / Т. М. Савшак // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 16.** – С. 408-414. – Бібліогр.: 18 назв.

2267. Сахарчук, Р. В.

Многоліття в музичній культурі Галичини другої половини XIX – першої половини XX століття / Р. В. Сахарчук // Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – 2017. – **Вип. 37.** – Бібліогр.: 13 назв.

2268. Сєдих, В. В.

Харківська еліта в бібліотечному просторі: 1885–1918 / В. В. Сєдих // Вісник Книжкової палати. – 2018. – **№ 5.** – С. 10-11.

2269. Сисенко, А.

М. О. Врубель і Чернігівщина / А. Сисенко // Juvenia studia : зб. студ. наук. пр. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 126-131. – Бібліогр.: 15 назв.

2270. Снагощенко, В. В.

М. І. Мурашко – фундатор Київської рисувальної школи (1875–1901) / В. В. Снагощенко // Сівєрщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 241-244.

2271. Сторчай, О. В.

«Благодарю Тебя, Создатель, что я не похож на своих современников!»: спогади Олени Михайлової про Віктора Замирайла / О. В. Сторчай // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. – 2017. – **Вип. 17.** – С. 226-233. – Бібліогр.: 36 назв.

2272. Сторчай, О. В.

Подобиці з творчого життєпису Івана Їжакевича (за архівними джерелами) / О. В. Сторчай // Студії мистецтвознавчі. – 2018. – **Чис. 4 (64).** – С. 90-97. – Бібліогр.: 45 назв.

2273. Супруненко, О. Б.

Пам'яті С. К. Кульжинського / О. Б. Супруненко // Археологія. – 2018. – **№ 1.** – С. 133-140.

2274. Таможська, І. В.

Розвиток системи приват-доцентури в університетах Придніпровської України (1863–1917 рр.) : монографія / І. В. Таможська ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Харків, 2017. – 452 с.

2275. Тептюк, Л. М.

Нарис життєвого шляху Анни Іконникової – талановитого педагога та дослідника / Л. М. Тептюк // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – **Чис. 28, вип. 12.** – С. 175-181. – Бібліогр.: 13 назв.

2276. Тимошенко, А.

О. Ханенко в колі сучасників / А. Тимошенко // *Juvenia studia* : зб. студ. наук. пр. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 108-111. – Бібліогр.: 11 назв.

2277. Тишкевич, О. В.

Становлення та розвиток газетної справи на території Київського генерал-губернаторства 1861–1876 рр. / О. В. Тишкевич // *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : матеріали міжнар. наук. конф. молодих вчених та магістрів. – Київ, 2017. – С. 39-40.

2278. Туренко, Л. І.

Нові матеріали про кам'янського художника, сучасника П. І. Чайковського – Боніфація Сангурського (1863–1937) / Л. І. Туренко // *Чигиринщина: історія і сьогодення* : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 116-118.

2279. Шамраєва, А. М.

Київська духовна семінарія: до історії спорудження будівлі на Вознесенському узвозі (1894, 1899–1901 рр.) / А. М. Шамраєва // *Українська академія мистецтва: дослід. та наук.-метод. пр.* – 2017. – **Вип. 26.** – С. 230-236. – Бібліогр.: 17 назв.

2280. Шмагало, Р. Т.

Історичні віхи Художньо-промислової школи у Львові у контексті розвитку світової мистецької освіти другої половини XIX–XX ст. / Р. Т. Шмагало // *Вісник Львів. нац. акад. мистецтв.* – 2017. – **Вип. 31.** – С. 9-25. – Бібліогр.: 30 назв.

2281. Ян, І. М.

Специфіка театральнo-глядацької взаємодії в українському музично-драматичному театрі (остання третина XIX – початок XX століття) / І. М. Ян // *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури.* – 2018. – **Вип. 40.** – С. 253-260. – Бібліогр.: 25 назв.

2282. Ян, І. М.

Український музично-драматичний театр кінця XIX – початку XX століття: соціокультурний статус / І. М. Ян // *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури.* – 2017. – **Вип. 39.** – С. 175-183. – Бібліогр.: 26 назв.

2283. Янчук, М. М.

Учительський корпус церковнопарафіяльних шкіл у фонді Київської Єпархіальної училищної ради / М. М. Янчук // *Емінак.* – 2018. – **№ 2 (22), т. 1.** – С. 41-46. – Бібліогр.: 9 назв.

Див. також №: 3, 4, 10, 24, 118, 127, 175, 240, 280, 323, 337, 338, 448, 485, 494, 702, 744, 941, 1032, 1431, 1468, 1521, 2009, 2013, 2015-2019, 2024, 2028, 2029, 2033, 2036, 2039, 2041, 2044, 2045, 2047, 2049, 2051, 2057, 2060, 2061, 2063, 2082, 2083, 2087, 2088, 2089, 2102, 2106, 2140, 2169, 2174, 2185, 2195, 2446, 2973, 4112, 4126, 4131, 4132, 4138, 4148.

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

2284. **В. І. Вернадський і Україна** : з листування : у 2-х кн. / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України та ін. ; редкол.: А. Г. Загородній (голова) та ін. ; авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, К. Є. Новохатський, Л. М. Яременко та ін. – Київ, 2018 – .

Кн. 1 : Приватно-ділове листування: А–І. – 572 с.

2285. **Глухівський учительський інститут** у 1905/1906 та 1906/1907 навчальних роках: доповідні записки, протоколи засідань педагогічної ради / публ. підгот. Я. М. Гирич // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 218-255.

2286. **Татьяна Николаевна Кисельгоф** (Булгакова). Воспоминания. Письма / сост. А. П. Кончаковский. – Киев : Изд. дом «Личности», 2016. – 264 с. : фот. – 125-летию Михаила Афанасьевича Булгакова посвящается.

2287. **Крижанівський, В. М.**

Спогади Олександра Олексійовича Карпекіна про Глухівський учительський інститут міжреволюційної доби / В. М. Крижанівський // Історичні студії суспільного прогресу. – 2016. – **Вип. 4**. – С. 159-169. – Бібліогр.: 8 назв.

2288. **Московська окупація Галичини** 1914–1917 рр. в свідченнях сучасників / упоряд., авт. передм. В. Семенів. – Львів : Апріорі, 2018. – 528 с. : іл. – (Галицький архів).

2289. **Петрова-Старк, Н. В.**

Павел Петрович Чистяков и его окружение : [спогади] / Н. В. Петрова-Старк // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12-13**. – С. 273-283. – Библиогр.: 10 назв.

2290. **Спасская, Е. Ю.**

Подволочиск. (Первая империалистическая война). 1915 г. Мемуары. Рукопись / Е. Ю. Спасская ; сост. Н. М. Дмитренко. – Ніжин : Лисенко М. М., 2018. – 72 с.

2291. **Спогади про Лесю Українку** : у 2 т. / Укр. вільна акад. наук (США) ; авт. проекту, відп. ред. Т. О. Скрипка ; ред. І. Давидко. – Нью-Йорк ; Київ : Темпора, 2016 – .

Т. 1. – 366 с. – Імен. покажч.: с. 359-366.

2292. **Тарасенко, І. Ю.**

Невідомі листи Михайла Гаврилка до Андрія Жука (1910–1918) / І. Ю. Тарасенко // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25**. – С. 770-786. – Бібліогр.: 16 назв.

2293. Тельвак, В. В.

Листи Отто Гетча до Михайла Грушевського / В. В. Тельвак, О. А. Радченко // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 212-226. – Бібліогр.: 32 назви.

2294. Токаленко, П. О.

Хроніка подій Першої російської революції у документах державних архівних установ південних регіонів України (1905–1910 рр.) / П. О. Токаленко // Архіви України. – 2018. – № 1. – С. 177-189. – Бібліогр.: 60 назв.

2295. Леся Українка. Листи: 1903–1913 / авт.-упоряд. В. А. Прокіп (Савчук). – Київ : Комора, 2018. – Імен. покажч.: с. 697-722.

2296. Чернігівська губернія у роки Першої світової війни : документи і матеріали. Кн. 1 / Нац. акад. наук України, Навч.-наук. ін-т історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка, Ін-т історії України НАН України, Центр. держ. іст. архів України у м. Києві, Нац. спілка краєзнавців України ; упоряд.: О. Б. Коваленко, О. М. Потапенко, О. Я. Рахно. – Чернігів : Десна Поліграф, 2017. – 360 с.

2297. «Эти десять лет большого, глубокого счастья...» : спогади Маргарити Мурашко / авт. вступ. ст. Д. Добрян ; уклад. В. Ткачук. – Київ : ArtHuss, 2016. – 168 с. : іл., портр. – Імен. покажч.: с. 160-165.

Див. також №: 1490, 2042, 2043, 2231, 2402, 2964.

Огляди джерел

2298. Алтухов, О. А.

«Банкова енциклопедія» 1917 р. як джерело з історії розвитку біржової справи України наприкінці XIX – на початку XX ст. / О. А. Алтухов // Гілея. – 2018. – **Вип. 132.** – С. 34-37.

2299. Бельман, С. Г.

Город Чернигов и его евреи (по материалам газеты «Черниговское Слово» 1906–1907 г.г.) / С. Г. Бельман // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 67-84.

2300. Бельман, С. Г.

Еврейская тема в мемуарах Черниговского Городского головы 1875–1887 гг. Василия Михайловича Хижнякова / С. Г. Бельман // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 17-43. – Бібліогр.: 14 назв.

2301. Брайченко, О. Ю.

Кухарські книги початку XX ст. як джерело дослідження гастрономічної культури українців / О. Ю. Брайченко // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 30-41. – Бібліогр.: 27 назв.

2302. Гаухман, М. В.

Брат і сестра: самопрезентація провінційної молоді під час Першої світової війни (за матеріалами опублікованого архіву луганської сім'ї Локотошів) / М. В. Гаухман // Україна модерна. – 2016. – **Чис. 23**. – С. 77-110. – Бібліогр.: 52 назви.

2303. Дубовик, С. О.

Документи особового фонду мистецтвознавця П. Ф. Оболенцева у ЦДАМЛМ України як джерело вивчення історії українських художніх студій початку ХХ століття / С. О. Дубовик // Архіви України. – 2018. – **№ 1**. – С. 135-144 : іл. – Бібліогр.: 13 назв.

2304. Коцур, Г. Г.

Візі історії запорозького козацтва на сторінках часопису «Дніпрові хвилі» (1910–1913 рр.) / Г. Г. Коцур // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36**. – С. 84-99. – Бібліогр.: 34 назви.

2305. Кузьменко, О.

Перша світова війна в українській фольклорній традиції / О. Кузьменко // Україна модерна. – 2016. – **Чис. 23**. – С. 111-151. – Бібліогр.: 74 назви.

2306. Мазур, Н. В.

Публічне українське слово у 1900–1914 роках (за матеріалами мемуарних текстів Дмитра Дорошенка) / Н. В. Мазур // Культура слова. – 2017. – **Вип. 87**. – С. 170-179.

2307. Малютина, О. К.

Харьковская кадетская периодика о еврейских погромах в Первой русской революции 1905–1907 гг. / О. К. Малютина // Грані. – 2018. – **Т. 21, № 2**. – С. 107-112. – Бібліогр.: 17 назв.

2308. Молчко, У. Б.

Соломія Крушельницька в газетних матеріалах авторства представників родини Нижанківських / У. Б. Молчко // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – Рівне, 2017. – **Вип. 24**. – С. 204-210. – Бібліогр.: 17 назв.

2309. Плевако, К.

Циркуляри центральних органів влади як джерело висвітлення особливостей протестантського руху в Україні у 1909–1913 рр. / К. Плевако // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **№ 2 (63)**. – С. 71-78. – Бібліогр.: 12 назв.

2310. Савчук, Б. Р.

Маловідомі листи Степана Федака до Івана Франка (1902–1904 рр.) / Б. Р. Савчук // Молодий вчений. – 2018. – **№ 4 (56)**. – С. 599-603. – Бібліогр.: 18 назв.

2311. Старовойтенко, І. М.

Творча спадщина Василя Доманицького в газеті «Рада» (1906–1910 роки) / І. М. Старовойтенко // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28**. – С. 292-331. – Бібліогр.: 18 назв.

2312. Стичинський, І. В.

Військово-психологічні нотатки М. П. Михайлова з Першої світової війни: аналіз писемної пам'ятки / І. В. Стичинський // Праці Центру пам'яткознавства. – 2018. –

Вип. 33. – С. 213-220. – Бібліогр.: 11 назв.

2313. Студьонова, Л. В.

Біографічний довідник «Политическая каторга и ссылка» як історичне джерело для вивчення революційної діяльності євреїв Чернігівщини початку ХХ ст. / Л. В. Студьонова // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали ХІІІ Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 68-78. – Бібліогр.: 6 назв.

2314. Ткаченко, І. В.

Видавнича діяльність М. С. Грушевського в Києві (1907–1914) на сторінках газети «Діло» / І. В. Ткаченко // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 1. – С. 95-103. – Бібліогр.: 31 назва.

2315. Цецик, Я. П.

Документи Державних архівів Волинської та Житомирської областей як джерело дослідження діяльності органів влади на Волині на початку ХХ ст. / Я. П. Цецик // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – **Вип. 22-23.** – С. 115-121. – Бібліогр.: 14 назв.

Див. також №: 239, 533, 827, 836, 851, 914, 1394, 1495, 1793, 1967, 1968, 1971, 2044, 2046, 2050, 2053-2060, 2063, 2064, 2067-2071, 2073, 2128, 2184, 2218, 2327, 2342, 2343, 2377, 2408, 2454.

Історіографічні дослідження

2316. Баров, В. В.

Дослідження участі річкових флотилій в подіях 1914–1921 рр. в українській історіографії / В. В. Баров // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19.** – С. 30-33. – Бібліогр.: 17 назв.

2317. Гуцало, Л. В.

Перша світова війна і Україна у сучасній українській історіографії / Л. В. Гуцало // Intermagum: історія, політика, культура. – Житомир, 2017. – **Вип. 4.** – С. 119-131. – Бібліогр.: 41 назва.

2318. Левчук, О. В.

Газетна періодика Києва 1905–1914 рр. в сучасній українській історіографії: провідні центри вивчення, тенденції та напрямки дослідження / О. В. Левчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 56-63. – Бібліогр.: 39 назв.

2319. Семергей, Н. В.

Новітні українознавчі студії про державотворчу ідентичність суспільно-політичних поглядів Миколи Міхновського / Н. В. Семергей // Емінак. – 2018. – № 2 (22), т. 1. – С. 113-118. – Бібліогр.: 24 назви.

2320. Синявська, Л. І.

Важка промисловість Сходу України в роки Першої світової війни: радянська історіографія / Л. І. Синявська // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. –

Вип. 12. – С. 26-34. – Бібліогр.: 56 назв.

2321. Яворська, І. Т.

Дослідження проблем єврейських біженців з Буковини в роки Першої світової війни в контекстах зарубіжної та вітчизняної історіографії / І. Т. Яворська // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 90-98.

2322. Sinyavska, L.

Soviet historiography of researches of the heavy industry of eastern Ukraine under the conditions of the first world war : [Радянська історіографія досліджень функціонування важкої промисловості східного регіону України в умовах Першої світової війни] / L. Sinyavska // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – Вип. 7. – С. 75-87. – Бібліогр.: с. 81-87.

Див. також №: 1165, 1820, 1972, 1974, 1975, 2076, 2078-2081, 2083-2085, 2088-2093, 4320, 4341, 4367.

2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

2323. Вільчинська, Д.

Сільське господарство, галузеві наука й освіта України на початку ХХ ст. : історичний аспект / Д. Вільчинська // Часопис української історії. – 2017. – Вип. 35. – С. 92-98. – Бібліогр.: 9 назв.

2324. Горбуров, Е. Г.

Инженер Николай Дмитриев / Е. Г. Горбуров, Н. И. Пономарева, В. А. Левицкий. – Николаев : Шамрай П. Н., 2008. – 156 с. : ил.

2325. Демченко, А. В.

Соціальні суперечності на підприємствах металургійної промисловості України в повсякденні робітників-металургів початку ХХ століття / А. В. Демченко // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 2. – С. 1-5. – Бібліогр.: 15 назв.

2326. Куліков, В. О.

Соціальне страхування промислових робітників Донбасу та Придніпров'я на початку ХХ ст. / В. О. Куліков // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – Вип. 22-23. – С. 42-50. – Бібліогр.: 27 назв.

2327. Левчук, О. В.

Економічні реалії міського повсякдення у пресі Києва 1905–1914 років / О. В. Левчук // Архіви України. – 2018. – № 1. – С. 145-152. – Бібліогр.: 24 назви.

2328. Лисенко, М. С.

Волинське товариство хмелярства: досвід міжнародної торгівлі (1903–1919 рр.) / М. С. Лисенко // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 82-83.

2329. Лисенко, М. С.

Діяльність Волинського товариства хмелярства в роки Першої світової війни / М. С. Лисенко // Гілея. – 2018. – **Вип. 137**. – С. 14-17. – Бібліогр.: 12 назв.

2330. Пивоваренко, О. А.

Вегетаріанські їдальні на українських землях поч. ХХ ст. Історія бізнес-успіху / О. А. Пивоваренко // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. ХІІ міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 80-81.

2331. Реєнт, О. П.

Торговельний баланс України на початку ХХ ст. : монографія / О. П. Реєнт, О. В. Сердюк ; Ін-т історії України НАН України. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2018. – 237 с. : табл.

2332. Сергєєва, І. Л.

Б. К. Єнкен і харківське товариство сільського господарства та сільськогосподарської промисловості (1908–1919 рр.) / І. Л. Сергєєва // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13**. – С. 194-204. – Бібліогр.: 12 назв.

2333. Сиволожська, К. Ю.

Діяльність Ніжинської повітової земської каси дрібного кредиту (1909–1917 рр.) / К. Ю. Сиволожська // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19**. – С. 85-87. – Бібліогр.: 8 назв.

2334. Синявська, Л. І.

Взаємини підприємців і найманих працівників в Україні 1914–1918 рр. / Л. І. Синявська // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2017. – **Вип. 18**. – С. 234-254. – Бібліогр.: 54 назви.

2335. Шандра, В. С.

Участь у всеросійських дворянських з'їздах уповноважених від «українських» дворянських зібрань: персональна характеристика / В. С. Шандра // Проблеми історії України ХІХ – початку ХХ ст. – 2018. – **Вип. 28**. – С. 141-156. – Бібліогр.: 9 назв.

2336. Шандра, І. О.

Підготовчі заходи представницьких організацій підприємств українських губерній щодо укладення нового торгового договору з Німеччиною на початку ХХ ст. / І. О. Шандра // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18), т. 3**. – С. 34-39. – Бібліогр.: 27 назв.

2337. Шандра, І. О.

Проект внутрішньоконтинентального Чорноморсько-Балтійського водного шляху в системі торгових відносин на початку ХХ ст. / І. О. Шандра // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. ХІІ міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 75-77.

Див. також №: 643, 694, 711, 716, 797, 899, 914, 926, 953, 989, 999, 1127, 1231, 1830, 1852, 1853, 1984, 2046, 2073, 2079-2081, 2092, 2095, 2097, 2098, 2101, 2103, 2105-2107, 2109, 2110, 2112-2125, 2128-2135, 2137, 2138, 2141, 2143-2154, 2156, 2157, 2159, 2298, 2320, 2384, 2403, 2470, 2703, 4036, 4389.

3. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ

2338. Брильов, Д.

Реформаторські ідеї в середовищі мусульманського студентства початку ХХ століття: таємний з'їзд 1913 р. в Києві / Д. Брильов // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 1. – С. 40-43. – Бібліогр.: 10 назв.

2339. Горбань, Т. Ю.

Український національно-визвольний рух: невикористаний потенціал компромісів (перша чверть ХХ ст.) / Т. Ю. Горбань // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 29-32. – Бібліогр.: 8 назв.

2340. Доморослий, В. І.

Діяльність українських депутатів щодо вирішення національного питання у Другій Державній думі Російської імперії / В. І. Доморослий // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 32-38. – Бібліогр.: 18 назв.

2341. Реєнт, О. П.

Національна політика Російської імперії як каталізатор розвитку українського національного руху (1900–1917) / О. П. Реєнт // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 48-59. – Бібліогр.: 27 назв.

2342. Стеценко, В. І.

Цензура в українських губерніях Російської імперії в період «столипінської модернізації» / В. І. Стеценко // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 1. – С. 30-38. – Бібліогр.: 35 назв.

2343. Цецик, Я. П.

Матеріали періодичної преси як джерело дослідження виборів на Волині у 1906–1907 рр. / Я. П. Цецик // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – Вип. 21. – С. 79-84. – Бібліогр.: 12 назв.

2344. Чорна, Н. А.

Участь студентських організацій у формуванні українського національного руху на початку ХХ ст. / Н. А. Чорна // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 392-395.

Див. також №: 827, 2100, 2160, 2162, 2171, 2313, 2361, 2484, 2527, 4350.

Політичні партії та рухи

2345. Буравський, О. А.

Політична діяльність чорносотенців у Волинській губернії на початку ХХ ст. / О. А. Буравський, Я. П. Цецик // Емінак. – 2018. – № 4 (24), т. 1. – С. 33-37. – Бібліогр.: 18 назв.

2346. Каганова, І. Я.

Арнольд Ріш – лідер Української спілки / І. Я. Каганова, І. І. Еткіна // Євреї Лівобереж-

ної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 55-66. – Бібліогр.: 21 назва.

2347. Клименко, Н. П.

Політична діяльність Анастасії Грінченко: між Конотопом, Петербургом та Києвом / Н. П. Клименко // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 54-59. – Бібліогр.: 20 назв.

2348. Коробчук, А. С.

Еволюція політичних поглядів депутата від Волинської губернії В. В. Шульгіна / А. С. Коробчук // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – Вип. 4. – С. 29-37. – Бібліогр.: 12 назв.

2349. Кудінов, Д. В.

До питання про існування Сумського осередку РУП–УСДРП в період революції 1905–1907 рр. / Д. В. Кудінов // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 150-158. – Бібліогр.: 15 назв.

2350. Савченко, В. А.

«Чорний матрос» з Чорного моря (доля Г. Борзенка) / В. А. Савченко // Емінак. – 2018. – № 2 (22), т. 1. – С. 64-71. – Бібліогр.: 20 назв.

2351. Федевич, К. К.

За Віру, Царя і Кобзаря. Малоросійські монархісти і український національний рух (1905–1917 роки) / К. К. Федевич, К. І. Федевич ; пер. з рос. К. Демчук ; Укр. наук. ін-т Гарвардського ун-ту, Ін-т критики. – Київ : Критика, 2017. – 308 с. – Бібліогр.: с. 289-297. – Імен. покажч.: с. 299-305.

2352. Цецик, Я. П.

Роль чорносотенців у загостренні міжетнічних та міжконфесійних взаємовідносин на Волині у 1906–1916 рр. / Я. П. Цецик // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – Вип. XXVI. – С. 22-27. – Бібліогр.: 22 назви.

Див. також №: 494, 2163, 2170, 2319, 2353, 2356, 2414, 2427, 2649.

4. УКРАЇНА НАПЕРЕДОДНІ І В ПЕРІОД РЕВОЛЮЦІЇ 1905–1907 років

2353. Белашов, В. І.

Українські політичні партії на Глухівщині у Першій російській революції 1905–1907 рр. / В. І. Белашов // Історичні студії суспільного прогресу. – 2016. – Вип. 4. – С. 9-14. – Бібліогр.: 18 назв.

2354. Гула, В.

Повстання на Катерининській залізниці 1905 року: мотивація учасників антиурядових акцій / В. Гула // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 170-177. – Бібліогр.: 11 назв.

2355. Ликова, А. В.

Севастополь у революційних подіях початку ХХ століття: історико-інституціональний досвід / А. В. Ликова // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2017. – **Вип. 24 (1)**. – С. 154-162. – Бібліогр.: 16 назв.

2356. Магась, В. О.

Всеросійський залізничний союз та влада в Наддніпрянській Україні в 1905–1908 рр.: трансформація взаємин / В. О. Магась // Український історичний журнал. – 2018. – № 4. – С. 20-45. – Бібліогр.: 12 назв.

2357. Мушта, О. А.

Селянські виступи у Кам'янці в період першої революції в Російській імперії 1905–1907 рр. / О. А. Мушта // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-пр. акт. конф. – Черкаси, 2017. – С. 42-44.

2358. Ряполова, Г. В.

Утворення Одеського Конвенту як регіонального руху в умовах першої російської революції / Г. В. Ряполова // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7**. – С. 383-387.

2359. Токаленко, П. О.

Дух свободи. Вплив революційних подій 1905–1907 років на формування внутрішньої атмосфери страху в суспільстві на Півдні України / П. О. Токаленко // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 1**. – С. 39-44. – Бібліогр.: 29 назв.

2360. Токаленко, П. О.

Єврейські погроми на Півдні України у роки Першої російської революції / П. О. Токаленко // Сумський історико-архівний журнал. – 2017. – **№ XXIX**. – С. 41-47. – Бібліогр.: 47 назв.

2361. Федьков, О. М.

Соціал-демократичний рух у північному Лівобережжі України та в суміжних регіонах Білорусі в 1905–1907 рр. / О. М. Федьков // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 37-45. – Бібліогр.: 34 назви.

Див. також №: 798, 2294, 2307, 2349.

5. УКРАЇНА В ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

2362. Бетлій, О. В.

Залишені на призволяще: солдатки Києва на початку Першої світової війни / О. В. Бетлій // Наукові записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Історичні науки. – 2018. – **Т. 1**. – С. 56-66. – Бібліогр.: 38 назв.

2363. Білобровець, О. М.

Демократизація польських товариств надання допомоги біженцям в Україні у 1917 р. / О. М. Білобровець // Українська полоністика. – 2018. – **Вип. 15**. – С. 15-21. – Бібліогр.: 14 назв.

2364. Білобровець, О. М.

Організація опіки над дітьми польських біженців в Україні в роки Першої світової війни / О. М. Білобровець // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 97-110. – Бібліогр.: 23 назви.

2365. Бухтияров, В. Ф.

В окопах Первой мировой...: криворожане на полях боїв війни 1914–1918 гг. / В. Ф. Бухтияров. – Житомир : Рута, 2018. – 344 с. : фот.

2366. Волкова, О. Ю.

Між Литвою, Польщею та Україною: білоруські території в східній політиці Німеччини в роки Першої світової війни (серпень 1914 – березень 1918 р.) / О. Ю. Волкова // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 60-76. – Бібліогр.: 47 назв.

2367. Гаген, М.

Складний західний фронт та формування Української держави: забутий мир, забута війна та народження нації / М. Гаген // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 45-75. – Бібліогр.: 57 назв.

2368. Гайсенюк, В. В.

Москвофіли в період окупації Буковини російськими військами у 1914–1915 рр. / В. В. Гайсенюк // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – **Т. 1.** – С. 71-74.

2369. Герасимов, Т. Ю.

Загострення квартирного питання в Києві в роки Першої світової війни (1914–1917 рр.) / Т. Ю. Герасимов // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 56-61. – Бібліогр.: 34 назви.

2370. Гулько, Г. Я.

Застосування на Волині хімічної зброї в роки Першої світової війни / Г. Я. Гулько // Краєзнавство. – 2018. – **№ 4.** – С. 34-40. – Бібліогр.: 31 назва.

2371. Дем'янюк, О. Й.

Західноволинські повіти на початковому етапі Першої світової війни / О. Й. Дем'янюк // Краєзнавство. – 2018. – **№ 4.** – С. 25-33. – Бібліогр.: 37 назв.

2372. Дем'янюк, О. Й.

Розвиток мінно-загороджувальної справи на Чорному морі під час Першої світової війни / О. Й. Дем'янюк // Військово-науковий вісник. – 2016. – **Вип. 26.** – С. 95-107.

2373. Дубіцька, Т.

Хотинщина у воєнних діях 1914–1915 рр. / Т. Дубіцька // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – **Т. 19.** – С. 76-82. – Бібліогр.: 47 назв.

2374. Жилєнкова, І. М.

Взаємозв'язок між глобальними результатами Першої світової війни та поразкою українських національно-визвольних змагань на початку ХХ ст. / І. М. Жилєнкова, О. В. Лисенко // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 498-511. – Бібліогр.: 9 назв.

2375. Заполовський, В. М.

Українсько-румунське протистояння під час вирішення національно-територіального питання в Буковині на завершальному етапі Першої світової війни (жовтень–листопад 1918 р.). Історико-правова точка зору / В. М. Заполовський // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 167-173.

2376. Ігнатюк, О. В.

Душпастирська діяльність у легіоні УСС під час Першої світової війни / О. В. Ігнатюк // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 26-34. – Бібліогр.: 44 назви.

2377. Ісаєва, А.

Перша світова війна на сторінках газети «Киевлянин» / А. Ісаєва // Краєзнавство. – 2018. – № 4. – С. 16-24. – Бібліогр.: 48 назв.

2378. Клебан, Л. О.

Михайло Возняк в роки Першої світової війни: просвітницька та наукова робота / Л. О. Клебан // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – Вип. 15. – С. 71-76. – Бібліогр.: 24 назви.

2379. Кліщинський, П. В.

Буковина в роки Першої світової війни: військово-дипломатичний аспект / П. В. Кліщинський // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 272-281. – Бібліогр.: 37 назв.

2380. Коваленко, О. Б.

Чернігівщина в роки Першої світової війни / О. Б. Коваленко, О. Я. Рахно // Сіверянський літопис. – 2018. – № 6. – С. 141-157. – Бібліогр.: 121 назва.

2381. Коляда, І. А.

Реакція міського населення Правобережної України на початок Першої світової війни: спроба ретроспективи / І. А. Коляда // Гілея. – 2018. – Вип. 132. – С. 27-30. – Бібліогр.: 18 назв.

2382. Лисенко, М. С.

Міністерство землеробства і громадські організації в роки I Світової війни: історія взаємодії (1914–1917 рр.) / М. С. Лисенко // Сумська старовина. – 2018. – № 52. – С. 51-59. – Бібліогр.: 32 назви.

2383. Лобко, Н. В.

Використання праці військовополонених в Лебединському повіті в період Першої світової війни / Н. В. Лобко // Сумська старовина. – 2017. – № 51. – С. 16-24. – Бібліогр.: 11 назв.

2384. Ляшенко, Я. В.

Жіночі благодійні організації періоду Першої світової війни: сестринський рух милосердя Наддніпрянщини / Я. В. Ляшенко, О. С. Сопілко // Тенденції розвитку соціального служіння в Україні: історія, практика, стан і перспективи : зб. тез II Міжнар. наук.-практ. конф. – Кропивницький, 2018. – С. 59-61.

2385. Манько, А. О.

Суспільна опіка як один із напрямків діяльності земств на Катеринославщині у роки Першої світової війни / А. О. Манько // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 58-62. – Бібліогр.: 11 назв.

2386. Науменко, А. О.

Війська російського Південно-Західного фронту під час відступу у липні 1917 року / А. О. Науменко // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 30.** – С. 115-126. – Бібліогр.: 21 назва.

2387. Науменко, А. О.

Війська російського Південно-Західного фронту у червневому наступі 1917 року / А. О. Науменко // Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 167-182.

2388. Орлик, С. В.

Організація фінансового управління російською окупаційною владою на теренах Галичини і Буковини в період Першої світової війни / С. В. Орлик // Карпатський край. – 2017. – № 1 (9). – С. 5-21. – Бібліогр.: 25 назв.

2389. Орлик, С. В.

Тернопільське польове казначейство у системі казначейської служби російської окупаційної влади у містах Західної України в період Першої світової війни / С. В. Орлик // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 60-69. – Бібліогр.: 28 назв.

2390. Орлик, С. В.

Фінансовий контроль російської окупаційної влади за діяльністю нафтових підприємств Галичини у період Першої світової війни / С. В. Орлик // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вип. 41.** – С. 44-55 : табл. – Бібліогр.: 22 назви.

2391. Павлишин, О. Й.

Емансипація жінки-селянки в роки Першої світової війни. «Бабська революція» 1918 р. у Східній Галичині / О. Й. Павлишин // Україна модерна. – 2016. – **Чис. 23.** – С. 152-170. – Бібліогр.: 84 назви.

2392. Паньків, М. І.

Ой війна, війна, світова війна (Прикарпаття у роки Першої світової війни 1914–1918) / М. І. Паньків ; авт. передм. І. Я. Райківський ; авт. післям. А. З. Королько ; Ін-т історії, етнології і археології Карпат, Івано-Франків. краєзн. музей. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. – 148 с. – 100-річчю Першої світової війни присвячується.

2393. Пархоменко, В. А.

Честью и кровью венчаные. Николаев. Первая мировая / В. А. Пархоменко. – Миколаїв : Гудим І., 2016. – 179 с. : ил., портр. – Библиогр.: с. 149-152.

2394. Перша світова війна і революції: вектори соціокультурних трансформацій : кол. монографія / наук. ред. С. С. Троян. – Київ : Кондор, 2017. – 280 с.

Зі змісту: Жванко Л. М. Біженці Першої світової війни у системі координат Української Центральної Ради та Української Народної Республіки (березень

1917 – квітень 1918 рр.). – С. 110-127. – Бібліогр.: 18 назв. ; Киридон А. Православні парафії в умовах Української революції 1917–1921 рр.: рух за українізацію. – С. 197-217. – Бібліогр.: 24 назви.

2395. Саранча, В. І.

Мобілізації військовозобов'язаних під час Першої світової війни (за матеріалами Полтавської губернії) / В. І. Саранча // Краєзнавство. – 2018. – № 4. – С. 41-52. – Бібліогр.: 68 назв.

2396. Саранча, В. І.

Розбудова шпитальної мережі у Кременчуці на початку Першої Світової війни / В. І. Саранча // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 72-73. – Бібліогр.: 7 назв.

2397. Семида, Т. М.

Громадські гуманітарні організації на Київщині в роки Першої світової війни (історія створення та діяльність) / Т. М. Семида // Юр'ївський літопис. – 2017. – № 16. – С. 28-36. – Бібліогр.: 34 назви.

2398. Сіреджук, П. С.

Галицька Гуцульщина у Великій війні 1914–1918 рр. / П. С. Сіреджук ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Косів : Писаний Камінь, 2016. – 535 с. : іл., табл., портр. – Геогр. покажч.: с. 491-504. – Імен. покажч.: с. 505-533.

2399. Сіромський, Р. Б.

«До Різдва все завершиться...»: коротка історія Першої світової війни (1914–1918) / Р. Б. Сіромський. – Львів : Тріада плюс, 2018. – 80 с.

2400. Скопненко, Б. О.

Засоби персональної ідентифікації військовослужбовців країн-учасниць Першої світової війни (1914–1918 рр.) / Б. О. Скопненко // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – Вип. 21. – С. 42-53. – Бібліогр.: 11 назв.

2401. Срібняк, І. В.

«Що ви нам про книжки і науку? Ви нам хліба вистарайтеся...» (Українська «пропаганда» у таборі Фрайштадт, Австро-Угорщина у кінці 1914 – на початку 1915 рр.) / І. В. Срібняк // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 39-44. – Бібліогр.: 39 назв.

2402. Стичинський, І. В.

Фронтове повсякдення Великої війни (1914–1918) в «листах» Федора Степуна / І. В. Стичинський // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 53. – С. 77-80. – Бібліогр.: 17 назв.

2403. Тарасов, А. В.

Військовополонені Центральних держав на підприємствах Півдня України (1914–1917): характеристика національного складу / А. В. Тарасов // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 3. – С. 46-55. – Бібліогр.: 23 назви.

2404. Усенко, П. Г.

Чорноморський флот у кампанії 1914–1917 років / П. Г. Усенко // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 322-332. – Бібліогр.: 9 назв.

2405. Фатула, Ю. М.

«Неси мамці жалість мою...» Закарпатці у Першій світовій війні / Ю. М. Фатула. – Ужгород : Патент, 2018. – 352 с. : іл., табл.

2406. Фісанов, В.

Доля Буковини у роки Першої світової війни 1914–1918 років: геополітичні аспекти / В. Фісанов // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 99-103.

2407. Хомич, П. М.

Бойові дії на Волинському Поліссі під час Першої світової війни й участь у них польського Легіону / П. М. Хомич // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 3. – С. 53-56. – Бібліогр.: 11 назв.

2408. Шара, Л. М.

Єврейське жіноче товариство допомоги бідним у Чернігові: благодійність у роки Першої світової війни (за матеріалами «Черниговской земской недели» за 1915 р.) / Л. М. Шара // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 85-93. – Бібліогр.: 18 назв.

2409. Kutsyk, R.

Informational substantiation of Western Ukrainian lands conquest by the Russian empire in 1914 : [Інформаційне обґрунтування завоювання Російською імперією західноукраїнських земель у 1914 р.] / R. Kutsyk // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 65-72. – Бібліогр.: 17 назв.

Див. також №: 692, 694, 1076, 1199, 2290, 2296, 2302, 2320, 2321, 2329, 2352, 2419-2422, 4275, 4291, 4330.

6. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

2410. Блага, О.

Жінка на тлі епохи: нескорена Ольга Левицька-Басараб / О. Блага // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 116-121. – Бібліогр.: 20 назв.

2411. Гнатів, М. В.

Політико-правові погляди Дмитра Вітовського / М. В. Гнатів // Тенденції і перспективи розвитку інститутів права та держави : зб. матеріалів Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 13-16. – Бібліогр.: 10 назв.

2412. Григорук, Н. А.

Парламентські вибори і діяльність української репрезентації у Відні в 1907–1911 рр. / Н. А. Григорук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 2. – С. 93-97. – Бібліогр.: 31 назва.

2413. Гуйванюк, М. Р.

Становлення січового руху на Буковині / М. Р. Гуйванюк // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 57-60.

2414. Заярнюк, А.

Позачергові парламентські вибори 1908 р.: штрихи до біографії Миколи Ганкевича та історії соціалістичного руху у Львові / А. Заярнюк // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – № 1 (5). – С. 73-83. – Бібліогр.: 32 назви.

2415. Камінська, О. З.

Участь Сидора Голубовича у політичних судових процесах Галичини на початку ХХ століття / О. З. Камінська // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2017. – Вип. 4, № 1. – С. 37-42. – Бібліогр.: 22 назви.

2416. Качмар, В. М.

Ідея національної держави в середовищі українського студентства Галичини на початку ХХ століття / В. М. Качмар // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 142-160. – Бібліогр.: 35 назв.

2417. Кліш, А. Б.

Діяльність польського народного центру в Галичині на початку ХХ ст. / А. Б. Кліш // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 16-23. – Бібліогр.: 39 назв.

2418. Кліш, А. Б.

Участь Олександра Барвинського у виборчих кампаніях до Галицького сейму 1901 і 1904 рр. / А. Б. Кліш // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 1. – С. 130-134. – Бібліогр.: 25 назв.

2419. Орлик, С. В.

Проблеми акцизного оподаткування тютюнових виробів на окупованих Росією територіях Галичини і Буковини в період Першої світової війни / С. В. Орлик // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 13. – С. 204-212. – Бібліогр.: 31 назва.

2420. Орлик, С. В.

Стягнення гмінних зборів на окупованих Росією територіях Галичини і Буковини в часи Першої світової війни / С. В. Орлик // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 43. – С. 97-106. – Бібліогр.: 57 назв.

2421. Орлик, С. В.

Цінова політика російської окупаційної влади на території Галичини і Буковини в період Першої світової війни / С. В. Орлик // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 48-58. – Бібліогр.: 39 назв.

2422. Ревуцька, О.

Особливості формування та реорганізації судово-поліцейських органів управління Тернопільської губернії (серпень 1914 – травень 1915 рр.) / О. Ревуцька // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 42-48. – Бібліогр.: 28 назв.

2423. Романюк, В. К.

Пластунам, що не зламали своїх присяг / В. К. Романюк. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. – 188 с. : іл., фот. – Бібліогр.: с. 184-186.

2424. Сова, А. О.

Іван Боберський та Іван Луценко: до історії взаємин (на прикладі VI-го Всесокільського злету в Празі 1912 р.) / А. О. Сова // Дев'яті Липівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава, 2018. – С. 86-95.

2425. Сова, А. О.

Участь українських соколів у VI Всесокільському злеті у Празі 1912 р. / А. О. Сова // Новітня доба. – 2015-2016. – **Вип. 3-4**. – С. 5-13. – Бібліогр.: 38 назв.

2426. Хома, І. Я.

Гімназійна освіта Євгена Коновальця / І. Я. Хома // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2017. – **Вип. 4, № 1**. – С. 87-93. – Бібліогр.: 18 назв.

2427. Хома, І. Я.

Євген Коновалець і український студентський союз / І. Я. Хома // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2**. – С. 100-104. – Бібліогр.: 23 назви.

2428. Haliv, M.

The national policies of the Russian and Austro-Hungarian empires' in Volhynia and Galicia (at the beginning of the XX century): a comparative analysis : [Національна політика Російської та Австро-Угорської імперій на Волині і в Галичині (початок XX ст.): порівняльний аналіз] / M. Haliv // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 7**. – С. 66-74. – Бібліогр.: с. 72-74.

Див. також №: 240, 669, 911, 1076, 1165, 1325, 1395, 1921, 2003, 2050, 2058, 2067, 2173-2178, 2183, 2185-2189, 2191-2196, 2208, 2368, 2371, 2373, 2375, 2379, 2388-2390, 2398, 2405, 2409, 2476, 2773, 2801, 2804.

7. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

2429. Александрова, Г. А.

Шевченкознавчий дискурс Івана Стешенка в контексті українського літературознавства кінця XIX – початку XX століття / Г. А. Александрова // VIII Міжнародний конгрес українців. Літературознавство : зб. наук. ст. – Київ, 2017. – **Ч. 1**. – С. 3-16. – Бібліогр.: 30 назв.

2430. Антонович, О.

Дарія Глібовицька / О. Антонович // Вісник НТШ. – 2016. – **Чис. 55**. – С. 78-82. – Бібліогр.: 21 назва.

2431. Бисько, Ю. І.

Є. Х. Чикаленко – подвижник української справи / Ю. І. Бисько // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19**. – С. 34-37. – Бібліогр.: 10 назв.

2432. Бондарук, Т. І.

Терни і зірки академіка ВУАН Оникія Малиновського (до 150-річчя від дня народження) / Т. І. Бондарук // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 3. – С. 10-14. – Бібліогр.: 28 назв.

2433. Валявська, К. В.

«Мовне питання» в народних школах на Буковині у кінці XIX – напередодні Першої світової війни / К. В. Валявська // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 31-36.

2434. Вернік, Ю. В.

Наукові осередки України початку XX ст. як передумова віртуальних наукових спільнот / Ю. В. Вернік // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 15. – С. 287-304. – Бібліогр.: 10 назв.

2435. Волкотруб, Л. М.

Видавець і громадський діяч Яків Оренштайн / Л. М. Волкотруб // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 44. – С. 75-82. – Бібліогр.: с. 82.

2436. Вольвач, П. В.

Видатний меценат української культури (до 180-річчя від народження Василя Сириченка) / П. В. Вольвач // Вісник НТШ. – 2016. – Чис. 55. – С. 56-60.

2437. Гамалія, В. М.

Етапи творчого шляху В. В. Підвисоцького (до 160-річчя від дня народження) / В. М. Гамалія, С. П. Руда // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 147-153. – Бібліогр.: 12 назв.

2438. Губианури, Л. В.

М. Булгаков и Украина / Л. В. Губианури // Міхаїл Булгаков. Ідентифікація. Місце. Час : зб. наук. матеріалів. – Київ, 2017. – С. 23-40. – Бібліогр.: 53 назви.

2439. Дамиров, А. У.

Студенты-азербайджанцы в Киевском политехническом институте (1900–1917 гг.) / А. У. Дамиров // Кавказознавчі читання : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. семінару. – Ніжин, 2018. – С. 91-101.

2440. Демуз, І. О.

Книжкова продукція і тематичний репертуар «Благодійного товариства з видання загальнокорисних і дешевих книг» / І. О. Демуз // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – Вип. 16. – С. 40-50. – Бібліогр.: 15 назв.

2441. Дудко, О. М.

Між національною і популярною культурою: театри в окупованому Львові (вересень 1914 року – червень 1915 року) / О. М. Дудко // Україна модерна. – 2016. – Чис. 23. – С. 45-76. – Бібліогр.: 174 назви.

2442. Еллашева, В. П.

Вікентій Хвойка як першовідкривач черняхівських старожитностей / В. П. Еллашева // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – Вип. 18. – С. 35-37. – Бібліогр.: 8 назв.

2443. Жорова, І.

Організація шкільної освіти України на початку ХХ століття / І. Жорова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2018. – № 7 (81). – С. 111-121.

2444. Заболотня, Т. В.

Діяльність Д. І. Дорошенка на Катеринославщині / Т. В. Заболотня // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 53-55. – Бібліогр.: 13 назв.

2445. Зуляк, І. С.

Педагогічна праця Антона Крушельницького (1901–1927 рр.) / І. С. Зуляк, М. І. Зуляк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 134-144. – Бібліогр.: 35 назв.

2446. Іваненко, О. А.

Роль міжнародних зв'язків університетів у становленні академічної науки в Україні на початку ХХ ст. / О. А. Іваненко // Український історичний журнал. – 2018. – № 6. – С. 33-52. – Бібліогр.: 26 назв.

2447. Іваннікова, Л. В.

Катеринославська губернська вчена архівна комісія як науковий осередок вивчення фольклору Південної України / Л. В. Іваннікова // Слов'янський світ : щорічник. – 2018. – **Вип. 17.** – С. 3-27. – Бібліогр.: 39 назв.

2448. Йовчик, Л.

Постать Якова Степового в українській фортепіанній музиці (до 135-річчя з дня народження) / Л. Йовчик // Мистецька культура: історія, теорія, методологія : тези доп. Всеукр. наук. конф. – Львів, 2018. – С. 60-63.

2449. Камчатний, В. Г.

Науково-освітній доробок професора І. П. Осипова (1855–1918 рр.) в галузі хімії / В. Г. Камчатний ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків : Золоті сторінки, 2018. – 232 с. – Імен. покажч.: с. 223-228.

2450. Кароева, Т. Р.

Постать Івана Мазепи в уявленні українських селян Російської імперії початку ХХ ст. / Т. Р. Кароева // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 73-77. – Бібліогр.: 12 назв.

2451. Карпенко, О. Д.

Киевское художественное училище (1901–1920 годы) / О. Д. Карпенко // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12-13.** – С. 11-72. – Бібліогр.: 157 назв.

2452. Кобижча, Н. І.

Культурницька діяльність Бориса Грінченка: світоглядний аспект : монографія / Н. І. Кобижча ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, М-во освіти і науки України. – Київ : Ліра-К, 2017. – 204 с. – Бібліогр.: с. 169-203 (398 назв).

2453. Козак, О. В.

Доброчинний внесок родини Богдана і Варвари Ханенків у розвиток матеріальної

і духовної культури українського народу / О. В. Козак // Гілея. – 2018. – **Вип. 137.** – С. 17-23. – Бібліогр.: 43 назви.

2454. Козар, Л. П.

Марія Грінченко та її рукописна збірка прислів'їв і приказок в історії української фольклористики (до 145-річчя від дня народження, 90-річчя від дня смерті) / Л. П. Козар // Слов'янський світ : щорічник. – 2018. – **Вип. 17.** – С. 42-56. – Бібліогр.: 10 назв.

2455. Коробчук, А. С.

Життєвий і творчий шлях М. В. Лисенка напередодні та в роки Першої російської революції 1905–1907 рр. / А. С. Коробчук // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 56-58. – Бібліогр.: 9 назв.

2456. Косило, М. Ю.

Каменярі Прикарпаття : ілюстр. довідник / М. Ю. Косило, Б. М. Гаврилів. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2016. – 160 с. : іл. – До 160-річчя від дня народження Івана Франка.

2457. Кузьменко, Т. Г.

Мистецько-художня творчість Українських січових стрільців у контексті розвитку національної культури першої чверті ХХ століття / Т. Г. Кузьменко // Питання культурології. – 2016. – № 32. – С. 70-88. – Бібліогр.: 17 назв.

2458. Лігус, О. М.

Українська фортепіанна елегія початку ХХ ст. у контексті європейського романтизму / О. М. Лігус // Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 95-105. – Бібліогр.: 9 назв.

2459. Магась, В. О.

Київське товариство грамотності та влада в 1904–1908 рр. / В. О. Магась // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 349-362. – Бібліогр.: 29 назв.

2460. Марочко, В. І.

Теорія кооперації М. І. Туган-Барановського: соціально-економічні основи національної ідеї / В. І. Марочко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 69-74. – Бібліогр.: 15 назв.

2461. Морозова, А. В.

Нові документи до біографії Г. Ф. Вороного (до 150-річчя від дня народження вченого) / А. В. Морозова // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 99-103. – Бібліогр.: 11 назв.

2462. Музичко, О. Є.

Історико-меморіальна експедиція 1909 р. по козацьких місцинах нижньої течії Дніпра членів Одеського відділення Російського військово-історичного товариства / О. Є. Музичко // Чорноморська минувшина : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 54-62. – Бібліогр.: 15 назв.

2463. Нагорна, Л. П.

Доля вченого: надії та розчарування Степана Рудницького / Л. П. Нагорна // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 12.** – С. 305-328. – Бібліогр.: 14 назв.

2464. Небога, О. Г.

Київська вокальна школа у першій половині ХХ ст. / О. Г. Небога // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник. – 2017. – **Вип. 25.** – С. 303-311. – Бібліогр.: 8 назв.

2465. Орел, Ю. В.

Товариство імені Григорія Квітки-Основ'яненка в громадсько-політичному житті Харкова / Ю. В. Орел // Наукові записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Історичні науки. – 2018. – **Т. 1.** – С. 31-41. – Бібліогр.: 15 назв.

2466. Паламарчук, В. А.

Київський гурток гітаристів Д. Г. Лободи / В. А. Паламарчук // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2017. – **Вип. 17.** – С. 110-116.

2467. Попадюк, Н.

«Towarzystwo Naukowe» у Львові (1901–1939): історія створення та структура / Н. Попадюк // Записки Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника. – 2017. – **Вип. 9 (25).** – С. 112-122. – Бібліогр.: 20 назв.

2468. Пушак, С.

Іван Франко – учасник українсько-польського діалогу : монографія / С. Пушак. – Дрогобич : Просвіт, 2016. – 236 с. – Бібліогр.: с. 215-234.

2469. Ревера, Б.

Редакторсько-публіцистична діяльність Володимира Дорошенка / Б. Ревера // Збірник праць Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 390-401. – Бібліогр.: 53 назви.

2470. Рогожа, М. М.

Внесок Є. Х. Чикаленка у розвиток сільського господарства України / М. М. Рогожа // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Т. 8, вип. 1 (12).** – С. 218-227. – Бібліогр.: 8 назв.

2471. Романова, К. В.

Українська поезія першої половини ХХ століття у періодичних виданнях української діаспори (за документами ЦДАЗУ) / К. В. Романова // Архіви України. – 2018. – **№ 2-3.** – С. 126-156. – Бібліогр.: 51 назва.

2472. Рубльов, О. С.

Фундатор української географічної науки: Степан Рудницький – людина й учений / О. С. Рубльов // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 12.** – С. 207-304. – Бібліогр.: 257 назв.

2473. Савчук, Н. І.

Закордонні поїздки учнів Києво-Печерської гімназії наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. / Н. І. Савчук // Краєзнавство. – 2018. – **№ 3.** – С. 131-138. – Бібліогр.: 37 назв.

2474. Самородов, В. М.

В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: у поєднанні доль і поглядів / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська. – 2-ге вид., випр. та допов. – Полтава : Говоров С. В., 2018. – 72 с. : портр. – Бібліогр.: с. 68-70 (45 назв).

2475. Самородов, В. М.

Життя та діяльність фундатора і першого директора дослідної станції лікарських рослин Петра Гавсевича (1883–1920) / В. М. Самородов, С. В. Поспелов // Старожитності Посуля : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 200-206. – Бібліогр.: 12 назв.

2476. Сова, А. О.

Іван Боберський: біля джерел української тіловиховної і спортової традиції / А. О. Сова, Я. В. Тимчак // Вісник НТШ. – 2016. – Чис. 55. – С. 61-64.

2477. Соколова, Н. Д.

Діяльність студентського гуртка Т. Флоринського в університеті св. Володимира на поч. ХХ ст. / Н. Д. Соколова // Часопис української історії. – 2018. – Вип. 38. – С. 24-30. – Бібліогр.: 13 назв.

2478. Федорова, А. І.

Ізмайльське старообрядницьке училище та доля його перших вчителів / А. І. Федорова // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – Вип. 38. – С. 108-119. – Бібліогр.: 14 назв.

2479. Федорова, І. В.

Розвиток аграрної освіти півдня України на початку ХХ століття: до 100-ліття заснування Одеського державного аграрного університету / І. В. Федорова // Молодий вчений. – 2018. – № 4 (56). – С. 22-25.

2480. Чабан, М. П.

«Благословен еси, часе мій!». До 150-річчя Всеукраїнського товариства «Просвіта» / М. П. Чабан // Січеславщина : краєзн. альманах. – 2018. – Вип. 8. – С. 181-194. – Бібліогр.: 9 назв.

2481. Чеботаєва, О. М.

М. М. Аркас: аспекти культурної ідентифікації / О. М. Чеботаєва // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 102-108. – Бібліогр.: 23 назви.

2482. Черняк, Г. П.

Постать М. Пимоненка в українському мистецтві останньої чверті ХІХ – початку ХХ століття / Г. П. Черняк, Х. І. Шеремета // Актуальні питання культурології. – 2017. – Вип. 17. – С. 40-43.

2483. Черноіван, О. П.

Златопільська чоловіча гімназія у Першій світовій : краєзн. пам'ятка / О. П. Черноіван. – Львів : Галиц. видавн. спілка, 2018. – 302 с.

2484. Чуткий, А. І.

Навчання студентів-євреїв у Київському комерційному інституті як приклад обходження заборонних дій російської влади щодо єврейської громади у вищій школі

Киева початку ХХ ст. / А. І. Чуткий // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали ХІІ Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 158-170. – Бібліогр.: 27 назв.

2485. Шаблій, О. І.

Академік Степан Рудницький – фундатор національної географії і картографії / О. І. Шаблій // Історія української географії : всеукр. наук.-теорет. часопис. – 2017. – Вип. 36. – С. 8-17. – Бібліогр.: 10 назв.

2486. Шадріна, О. В.

Науковий доробок П. І. Гавсевича (1883–1920) та вітчизняне дослідництво з культури лікарських рослин / О. В. Шадріна // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – Т. 8, вип. 1 (12). – С. 244-256. – Бібліогр.: 22 назви.

2487. Юркевич, О.

Діяльність Якова Оренштайна в контексті українського книговидавничого процесу першої половини ХХ ст. / О. Юркевич // Записки Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника. – 2017. – Вип. 9 (25). – С. 76-111. – Бібліогр.: 79 назв.

2488. Ясновська, Л. В.

Дослідник давньоруських старожитностей Чернігівщини – Семен Андронович Гатцук / Л. В. Ясновська // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 54. – С. 134-142. – Бібліогр.: 15 назв.

Див. також №: 5, 10, 14, 24, 30, 31, 54, 118, 127, 163, 171, 218, 245, 255, 271, 324, 337, 338, 352, 372, 379, 486, 702, 866, 941, 962, 969, 1030, 1032, 1317, 1431, 1468, 1933, 1943, 1974, 2013, 2018, 2044, 2057, 2060, 2063, 2076, 2083, 2088, 2089, 2174, 2185, 2195, 2198-2201, 2204-2208, 2210, 2212, 2215, 2217-2220, 2222, 2223, 2226, 2230, 2234-2236, 2238, 2240-2242, 2244, 2245, 2248-2250, 2253, 2254, 2262, 2264, 2266-2268, 2272-2275, 2280-2282, 2285, 2287, 2291, 2297, 2305, 2308, 2318, 2323, 2338, 2417, 2423, 2424, 2973, 3369, 4139.

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

2489. Автобіографічні джерела Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (1918–1933) Всеукраїнської академії наук / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України, Ін-т біогр. дослідж. ; підгот. док., упоряд., комент. С. М. Ляшко ; редкол.: В. І. Попик (голова) та ін. ; ред.: С. В. Шевченко, Т. В. Котлярова. – Київ, 2018. – 532 с. – До 100-річчя Національної академії наук України. – Показч. імен: Особи, чиї автобіографічні документи увійшли до збірника: с. 518-521. – Особи, згадувані в документах: с. 522-531.

2490. Армія за дротами : [зб. док. про перебування Армії УНР в таборах інтернованих на території Польщі] / ред.-упоряд. В. І. Моренець. – Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2018. – 432 с. : іл.

2491. Архів Української Народної Республіки. Міністерство внутрішніх справ. Звіти департаментів державної варти та політичної інформації (1918–1922) / упоряд. В. Л. Кавунник. – Київ : Ін-т укр. археології та джерелознав. ім. М. С. Грушевського, 2018. – 612 с.

2492. Архів Української Народної Республіки. Міністерство внутрішніх справ. Справоздання губерніяльних старост і комісарів (1918–1920) : [збірка] / Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ, 2017. – 333 с. – Геогр. показч.: с. 300-317. – Імен. показч.: с. 318-333.

2493. Ганін, О.

«Петлюровская армия... представляется достаточно боеспособной» (Україна 1919 року очима денікінських генштабістів) / О. Ганін // Студії з архівної справи та документознавства. – 2017. – Т. 24-25. – С. 125-139. – Бібліогр.: 18 назв.

2494. Горбатюк, М. В.

Документи про консульську діяльність дипломатичного представництва УСРР у Німеччині як джерело до вивчення історії української радянської дипломатії 1920–1923 років / М. В. Горбатюк, Л. В. Шнуровська // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 137-162. – Бібліогр.: 58 назв.

2495. Гуммерус, Г.

Україна у переломні часи. Шість місяців на чолі посольства у Києві : [спогади повіреного у справах Фінляндії у Києві за часів гетьманату П. Скоропадського та Директорії] / Г. Гуммерус ; авт. передм., пер. з фін. Й. Ремі, В. В. Пилипенко. – 3-тє вид., випр. та допов. – Київ : Академперіодика, 2018. – 168 с. : іл.

2496. Демократія у самоврядуваннях. (Децентралізація та місцеве самоврядуван-

ня під час Української революції 1917–1921 років) / Ін-т законодавства Верховної Ради України ; упоряд.: Є. Р. Бершеда, В. О. Зайчук, О. Л. Копиленко, І. М. Мищак. – Репр. вид. – Київ, 2018. – (Із першоджерел ; вип. VI).

Т. 1. – 336 с.

Т. 2. – 376 с.

2497. Документи дипломатичної історії: 1918 рік // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 17-30.

2498. Єфремов, С. О.

Публіцистика в «Книгарі» доби війни та революції (1917–1920) / С. О. Єфремов ; упоряд., авт. вступ. сл., прим.: С. Г. Іваницька, Т. П. Демченко. – Херсон : Гельветика, 2018. – 304 с. – До 100-річчя Української революції.

2499. Законотворчий процес періоду Української революції 1917–1921 років / Ін-т законодавства Верховної Ради України ; упоряд.: О. Л. Копиленко, Є. Р. Бершеда, І. М. Мищак, Ж. О. Дзейко. – Репр. вид. – Київ, 2018. – 120 с. – (Із першоджерел ; вип. VIII).

2500. Кравчук, О. М.

Документи з історії відносин ЧСР і ЗУНР / О. М. Кравчук // Перша Чехословацька Республіка і Україна : матеріали конф. – Львів, 2018. – С. 95-140.

2501. Кукса, Н. В.

Всеукраїнський з'їзд Вільного козацтва в Чигирині: історія в фотодокументах / Н. В. Кукса // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 37-42.

2502. Лепкий, Л. С.

В чотирикутнику смерті (спогади про містечко Браїлів січового стрільця, учасника Української Галицької Армії) / Л. С. Лепкий // Русалка Дністровая : літ.-краєзн. зб. – Вінниця, 2017. – С. 136-140.

2503. Малевич: автобіографічні записки 1918–1933 / упоряд. А. Білоусова. – Київ : Родовід, 2017. – 96 с. : іл.

2504. Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки : док. і матеріали / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. Ін-т архівознавства ; упоряд.: О. С. Онищенко, Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко та ін. ; редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.), В. А. Вергунов, Г. В. Папакін, В. І. Попик та ін. – Київ, 2018. – (Джерела з історії науки в Україні).

Кн. 1 : 1918–1945. – 952 с. : фот. – Імен. покажч.: с. 909-930.

Кн. 2, ч. 1 : 1946–1970. – 1088 с. : фот. – Імен. покажч.: с. 1015-1071.

Кн. 2, ч. 2 : 1971–1991. – 1136 с. : фот. – Імен. покажч.: с. 1075-1122.

Кн. 3 : 1992–2018. – 584 с. : фот. – Імен. покажч.: с. 563-567.

2505. Орел, Ю. В.

Документи про службу Януша Корчака (Г. О. Гольдшміта) під час Першої світової війни у відділі допомоги населенню, що постраждало від війни Комітету Південно-Західного фронту Всеросійського земського союзу / Ю. В. Орел // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 165-170. – Бібліогр.: 21 назва.

2506. Поділля в добу Української революції. Рік 1917 : документи та матеріали / Хмельниць. гуманіт.-пед. академія, Центр. держ. архів вищ. органів влади і упр. України ; редкол.: І. М. Шоробура (відп. ред.) ; упоряд. В. Р. Адамський. – Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2017. – 847 с.

2507. Політичні репресії учасників антибільшовицького руху в Україні (1917–1925 рр.): архівні кримінальні справи свідчать / авт. вступ. ст., публ. В. М. Василенко // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 1 (47). – С. 113-314. – Бібліогр.: 99 назв.

2508. Про українську церкву. (Церковне життя під час Української революції 1917–1921 років) / Ін-т законодавства Верховної Ради України ; упоряд.: О. Л. Копиленко, Є. Р. Бершеда, В. О. Зайчук, І. М. Мищак. – Репр. вид. – Київ, 2018. – 544 с. – (Із першоджерел ; вип. IX).

2509. Сергійчук, В. І.

Відродження українства. 1914–1922 / В. І. Сергійчук. – Вишгород : Сергійчук М. І., 2018. – 492 с. – Імен. покажч.: с. 461-477. – Геогр. покажч.: с. 478-491.

2510. Скибіцька, І. М.

Остання спроба дипломатичних контактів між Кубанською Народною Республікою та УНР навесні 1920 року (публікація документа) / І. М. Скибіцька // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 373-385.

2511. Якого хочемо ладу на Україні. (Конституційний процес часів Української революції 1917–1921 років) / Ін-т законодавства Верховної Ради України ; упоряд.: Є. Р. Бершеда, В. О. Зайчук, О. Л. Копиленко, І. М. Мищак. – Репр. вид. – Київ, 2018. – 96 с. – (Із першоджерел ; вип. VII). – До 100-річчя Конституції Української Народної Республіки.

2512. Яременко, М. В.

Дві Академії (про зв'язок між Українською академією наук та Київською духовною академією) : [публікується документ про обрання М. Біляшівського академіком] / М. В. Яременко // Київська Академія. – 2017. – Вип. 14. – С. 195-202. – Бібліогр.: 17 назв.

Див. також №: 942, 1490, 2284, 2286, 2292, 2297, 2557, 2660, 2671, 2698, 2716, 2739, 2817, 2859, 2883, 2945.

Огляди джерел

2513. Басенко, І. В.

Явище «німецької орієнтації» в україномовній щоденній пресі Києва, березень–квітень 1918 року / І. В. Басенко // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернівці, 2018. – С. 116-125. – Бібліогр.: 34 назви.

2514. Батанова, Т.

Революційна сатира: автобіографічний роман Дер Тункелера (Йосефа Тункеля) «Мандри Беняміна Четвертого» як історичне джерело / Т. Батанова // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 186-195. – Бібліогр.: 18 назв.

2515. Білобровець, О. М.

Відозва тимчасового уряду до поляків 1917 р. у польській суспільній думці в Україні / О. М. Білобровець // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2.** – С. 97-101. – Бібліогр.: 21 назва.

2516. Бонь, О. І.

Захоплення більшовиками Києва у січні 1918 року очима українських гуманітаріїв : ego-документи / О. І. Бонь // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 1 (6).** – С. 137-142. – Бібліогр.: 9 назв.

2517. Власов, О. Ю.

«Запорозжці двадцатого века»: острів Хортиця, як історичне місце, у спогадах учасників Білого руху / О. Ю. Власов // Музейний вісник. – 2018. – **№ 18.** – С. 116-129. – Бібліогр.: 60 назв.

2518. Вовк, Н. С.

Оцифровані періодичні видання ЗУНР як історичне джерело / Н. С. Вовк // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2016. – **Вип. 3, № 1.** – С. 31-35. – Бібліогр.: 16 назв.

2519. Вовк, О. Й.

Організація самоврядування за Миською реформою 1917 року в містах України / О. Й. Вовк // Часопис Київського університету права. – 2018. – **№ 1.** – С. 22-27. – Бібліогр.: 28 назв.

2520. Гевко, А. А.

Збройне протистояння між військами Центральної Ради та більшовиками в Одесі (1917–1918 рр.) у спогадах сучасників / А. А. Гевко // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – **№ 1 (43).** – С. 122-125. – Бібліогр.: 19 назв.

2521. Горак, В. С.

Доля Української Народної Республіки у висвітленні збірника наукових праць «Україна, 1917–1921. Дослідження революції» / В. С. Горак // Історіографічні дослідження в Україні. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 125-174. – Бібліогр.: 16 назв.

2522. Грибенко, О. М.

Державотворчі процеси у конституційно-правових актах доби гетьманату П. Скоропадського: історичний аспект / О. М. Грибенко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 3-10. – Бібліогр.: 23 назви.

2523. Зозуля, Н. М.

До питання про деякі тактичні форми повстанської боротьби в Середньому Подніпров'ї у 1918 – на поч. 1920-х рр. (за мемуарами старшин та офіцерів армії УНР) / Н. М. Зозуля // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – 2017. – **Чис. 27, вип. 11.** – С. 195-201. – Бібліогр.: 14 назв.

2524. Зозуля, Н. М.

Повстанські атагани та квазідержавні утворення Середнього Подніпров'я у світлі мемуарної та епістолярної спадщини старшин армії УНР / Н. М. Зозуля // Гілея. –

2018. – **Вип. 132.** – С. 44-47. – Бібліогр.: 14 назв.

2525. Зозуля, Н. М.

Свідчення старшин та офіцерів армії УНР про забезпеченість зброєю та амуніцією повстанського руху в середньому Подніпров'ї у 1918–1921 рр. / Н. М. Зозуля // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 64-68. – Бібліогр.: 15 назв.

2526. Зозуля, Н. М.

Свідчення старшин та офіцерів армії УНР про політичні орієнтації повстанського руху в Середньому Подніпров'ї у 1918 – на поч. 1920-х рр. / Н. М. Зозуля, В. М. Лазуренко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – 2017. – **Чис. 27, вип. 11.** – С. 187-194. – Бібліогр.: 14 назв.

2527. Іваницька, С. Г.

Особистість Іллі Шрага в публіцистиці Сергія Єфремова в контексті «теорії покоління» / С. Г. Іваницька // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 1-2.** – С. 259-272. – Бібліогр.: 64 назви.

2528. Іваницька, С. Г.

Публіцистика Сергія Єфремова на шпальтах «Книгаря» (1917–1920 рр.): історико-біографічні аспекти / С. Г. Іваницька // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 156-180. – Бібліогр.: 12 назв.

2529. Іваницька, С. Г.

«Росте інтерес до книжки...»: культурологічна проблематика у публіцистиці Сергія Єфремова на сторінках «Книгаря» (1917–1920 рр.) / С. Г. Іваницька, Т. П. Демченко // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – **Вип. 13.** – С. 164-189.

2530. Іванова, А. Ю.

Судівництво старшинського самоврядування в армії УНР / А. Ю. Іванова // Правова держава. – 2016. – **Вип. 27.** – С. 56-63. – Бібліогр.: с. 62.

2531. Йова, Н. В.

Повстання в Борисполі 1920 року в спогадах очевидців / Н. В. Йова // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 133-138.

2532. Кавунник, В. Л.

Реконструкція й інформаційний потенціал архівів Міністерств закордонних та внутрішніх справ УНР (1918–1921) / В. Л. Кавунник // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25.** – С. 81-100. – Бібліогр.: 54 назви.

2533. Комариця, М.

Мовні дискусії у пресі доби Української революції: факти, інтерпретації, контексти / М. Комариця // Збірник праць Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 129-152. – Бібліогр.: 30 назв.

2534. Крот, В. О.

Культурно-просвітницька діяльність Михайла Грушевського у період Української

революції на шпальтах часопису «Книгар» / В. О. Крот // Емінак. – 2018. – № 2 (22), т. 1. – С. 58-63. – Бібліогр.: 18 назв.

2535. Крот, В. О.

Мемуари Віктора Андрієвського як історичне джерело з діяльності Полтавського губерньського земства в період Української національної революції / В. О. Крот // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 27-30. – Бібліогр.: 8 назв.

2536. Кузіна, Н. В.

Формування ідеології державотворення в публіцистиці «Літературно-наукового вісника» 1917–1919 рр. / Н. В. Кузіна // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 55. – С. 67-72. – Бібліогр.: 28 назв.

2537. Кучерук, О. С.

«Універсал» у лінгвoseміотичному контексті доби Української революції 1917–1921 років / О. С. Кучерук // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 361-372. – Бібліогр.: 16 назв.

2538. Лазарович, М. В.

Джерела дослідження етнополітики української влади доби національно-визвольних змагань 1917–1921 років / М. В. Лазарович // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. – 2018. – № 5 (49). – С. 29-50. – Бібліогр.: 75 назв.

2539. Литвин, С. Х.

Документальні джерела у вітчизняних та зарубіжних архівних установах щодо життя і діяльності Симона Петлюри / С. Х. Литвин // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 3. – С. 37-42. – Бібліогр.: 8 назв.

2540. Литвин, С. Х.

Мемуари та спомини сучасників як джерело дослідження життя і діяльності Симона Петлюри / С. Х. Литвин // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 4. – С. 3-11. – Бібліогр.: 75 назв.

2541. Лук'янець, К. Ю.

В. Винниченко – політичний діяч доби Української революції (за матеріалами колекції листівок відділу стародруків та рідкісних видань НБУВ) / К. Ю. Лук'янець // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 16. – С. 177-192. – Бібліогр.: 8 назв.

2542. Любовець, Н. І.

Мемуарій Української революції (1917–1921 рр.): автори та жанри / Н. І. Любовець // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 15. – С. 260-286. – Бібліогр.: 9 назв.

2543. Надтока, О. М.

Революційна доба у сприйнятті її сучасників-українців (на прикладі листівок 1917–1921 рр.) / О. М. Надтока // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – Спец. вип. – С. 122-128. – Бібліогр.: 14 назв.

2544. Опацький, І. Ю.

Єврейське населення Умані під час Української революції 1917–1921 років (за матеріалами щоденника Петра Курінного) / І. Ю. Опацький // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 93-103. – Бібліогр.: 26 назв.

2545. Осташко, Т. С.

Спомини Павла Скоропадського (археографічні знахідки) / Т. С. Осташко // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – **Вип. 23.** – С. 52-65. – Бібліогр.: 47 назв.

2546. Отземко, О. В.

Радянська мемуаристика як засіб творення міфу про Жовтневу революцію (на матеріалах Донеччини) / О. В. Отземко // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **Спец. вип.** – С. 128-134. – Бібліогр.: 20 назв.

2547. Пархоменко, В. А.

Спогади генерала В. Зелінського як джерело з історії дивізії Синьожупанників / В. А. Пархоменко // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – **№ 1 (43).** – С. 136-139.

2548. Пархоменко, В. А.

Українська Центральна Рада та Гетьманат П. Скоропадського в мемуарній спадщині : монографія / В. А. Пархоменко, М. М. Шитюк ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв : Іліон, 2017. – 194 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 175-194.

2549. Петриченко, К. В.

Українські закордонні паспорти громадян УНР (за документами архівних і музейних фондів України) / К. В. Петриченко // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 213-219. – Бібліогр.: 29 назв.

2550. Поліщук, Ю. А.

Мирон Кордуба в роки Української революції (за мемуарними джерелами) / Ю. А. Поліщук // Вісник Черкас. ун-ту. Серія: Історичні науки. – 2018. – **№ 2.** – С. 57-62. – Бібліогр.: 8 назв.

2551. Попов, В. Ж.

Ошукані очікування: повсякденність 1917 р. на сторінках провінційних газет / В. Ж. Попов // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 4.** – С. 36-44. – Бібліогр.: 53 назви.

2552. Ратушняк, І. І.

Антигетьманське повстання на Поділлі у спогадах В. Рейнбота / І. І. Ратушняк // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 307-311. – Бібліогр.: 16 назв.

2553. Редько, О. М.

Як міста переживали революцію? Документальні свідчення з фондів ЦДАВО України / О. М. Редько // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – **№ 1 (5).** – С. 214-227.

2554. Савченко, В. А.

Літератори та «червоних моряки» проти «червоних комісарів»: два тижні миколаївської «матроської республіки» (14-27 травня 1919 р.) / В. А. Савченко // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 56-67. – Бібліогр.: 10 назв.

2555. Сацький, П. В.

Досвід кваліфікації й протидії саботажу в УНР у 1918–1919 рр. / П. В. Сацький // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 249-259. – Бібліогр.: 12 назв.

2556. Скороход, О. В.

Періодичні видання як джерело в дослідженні ставлення населення до влади (на прикладі київських газет 1917–1918) / О. В. Скороход // Молодий вчений. – 2018. – № 2 (54). – С. 334-339. – Бібліогр.: 17 назв.

2557. Соломински, Е.

Истории и сказки детей-жертв послереволюционных погромов в Украине (по материалам доктора Иешуа-Фишеля Шнеерсона) / Е. Соломински // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 137-158.

2558. Студьонова, Л. В.

Щоденник В. Г. Короленка (1853–1922) як джерело вивчення історії Української революції 1917–1920-х рр. : до 165-річчя від дня народження письменника-гуманіста / Л. В. Студьонова // Сіверянський літопис. – 2018. – № 6. – С. 128-138. – Бібліогр.: 26 назв.

2559. Филь, І. О.

Публіцистика Михайла Грушевського як історичне джерело часів Української національної революції / І. О. Филь // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 53-55. – Бібліогр.: 5 назв.

2560. Хоменко, В. О.

М. Грушевський та українська партія соціалістів-революціонерів: інформаційні можливості публіцистики історика періоду Директорії УНР / В. О. Хоменко // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 68-71. – Бібліогр.: 7 назв.

2561. Чупак, Т. П.

Події Української революції в 1917 році на сторінках газети «Чигиринські вісти» / Т. П. Чупак // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 69-72. – Бібліогр.: 7 назв.

2562. Чуткий, А. І.

Особові справи студентів з Чернігівщини в архіві Київського комерційного інституту / А. І. Чуткий // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 172-182. – Бібліогр.: 102 назви.

2563. Шишко, О. Г.

Політичний терор в Одеській губернії у лютому–квітні 1920 р. / О. Г. Шишко // 3

архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 119-155. – Бібліогр.: 19 назв.

Див. також №: 385, 441, 678, 682, 2045, 2587, 2619, 2674, 2689, 2704, 2748, 2792, 2813, 2827, 2832, 2862, 2880, 2913, 2943, 4327.

Історіографічні дослідження

2564. Басара-Тиліщак, Г. Б.

Освітня політика українських урядів у 1917–1920 рр. в оцінці сучасної історіографії / Г. Б. Басара-Тиліщак // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – **Вип. 13**. – С. 190-213.

2565. Великочий, В. С.

Історія ЗУНР у науковій спадщині Миколи Литвина (спроба історіографічного нарису) / В. С. Великочий // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29**. – С. 17-23. – Бібліогр.: 20 назв.

2566. Віднянський, С. В.

Варшавський договір 1920 року в оцінці сучасної української історіографії / С. В. Віднянський // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18**. – С. 91-100. – Бібліогр.: 32 назви.

2567. Гелей, С. Д.

Українські національно-визвольні змагання 1917–1921 рр. в оцінках В'ячеслава Липинського / С. Д. Гелей // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2017. – **Вип. 22**. – С. 69-80. – Бібліогр.: 50 назв.

2568. Генералюк, Л. С.

Витоки трагедій 1917–1922 років: погляд Максиміліана Волошина / Л. С. Генералюк // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15**. – С. 58-73. – Бібліогр.: 13 назв.

2569. Губський, С. І.

Значення Брестського мирного договору (1918 р.) для УНР в сучасній українській історіографії / С. І. Губський // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 40-51. – Бібліогр.: 28 назв.

2570. Дацків, І. Б.

Дипломатичні відносини між Антантою та Гетьманатом П. Скоропадського у працях вітчизняних дослідників / І. Б. Дацків // Емінак. – 2018. – № 2 (22), т. 1. – С. 119-123. – Бібліогр.: 33 назви.

2571. Демуз, І. О.

Події Української революції 1917–1921 рр. в інтерпретаціях Петра Стебницького / І. О. Демуз // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13**. – С. 20-30. – Бібліогр.: 9 назв.

2572. Єрмоленко, І.

Проблеми історіографії українського національно-визвольного руху 1917–1918 рр.

/ І. Єрмоленко // До 100-річчя Української революції. – Харків, 2017. – С. 70-80. – Бібліогр.: 32 назви.

2573. Ігнатуша, О. М.

Церква в Українській революції 1917–1921 рр. як предмет сучасних історичних досліджень: підсумки двадцятилітнього досвіду вивчення проблеми / О. М. Ігнатуша // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 84-112. – Бібліогр.: 176 назв.

2574. Капелюшний, В. П.

Особливості висвітлення державотворчих процесів доби Української революції 1917–1921 рр. в сучасній історіографії: новітні інтерпретації чи інсинуації? / В. П. Капелюшний // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 118-126. – Бібліогр.: 69 назв.

2575. Кіреєва, В. О.

Висвітлення революційних потрясінь 1917–1921 рр. на сторінках «Українського селянина» / В. О. Кіреєва // Вісник Черкас. ун-ту. Серія: Історичні науки. – 2018. – **№ 2.** – С. 46-56. – Бібліогр.: 25 назв.

2576. Ковальов, М.

Обставини утворення та розпаду союзу махновців з військами Директорії УНР влітку 1919 року : історіографія питання / М. Ковальов // Емінак. – 2018. – **№ 1 (21), т. 2.** – С. 130-134. – Бібліогр.: 15 назв.

2577. Кропочева, Н. М.

Дисертаційні дослідження з історії розвитку педагогічної науки і практики доби Української революції на сучасному етапі (2001–2015 рр.) : бібліометричний вимір / Н. М. Кропочева // Наукові праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 485-497. – Бібліогр.: 8 назв.

2578. Кудлай, О. Б.

Зовнішньополітична діяльність Центральної Ради після проголошення III Універсалу та український вектор політики Антанти в сучасній вітчизняній історіографії / О. Б. Кудлай // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 17-27. – Бібліогр.: 16 назв.

2579. Ладний, Ю. А.

Політика Центральної Ради у сфері міжнаціональних відносин на етапі мирного розвитку революції (березень–листопад 1917 р.) : історико-політологічні дискурси / Ю. А. Ладний // Наукові записки Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2018. – **Вип. 1 (93).** – С. 293-311. – Бібліогр.: 36 назв.

2580. Лісов, О. С.

Новітня вітчизняна історіографія діяльності української розвідки та контррозвідки у 1917–1920 роках / О. С. Лісов // Воєнно-історичний вісник. – 2016. – **№ 1 (19).** – С. 58-64. – Бібліогр.: 40 назв.

2581. Машгалір, А. І.

Ім'я та творчість Т. Г. Шевченка в контексті Української національно-демократич-

ної революції у Наддніпрянській Україні (1917–1920 рр.) : історіографія проблеми / А. І. Машталір, М. О. Сопіга // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – Т. 24. – С. 303-325. – Бібліогр.: 155 назв.

2582. Медвідь, О. В.

Дмитро Паліїв про листопадову національно-демократичну революцію на західноукраїнських землях 1918–1919 рр. / О. В. Медвідь // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – Вип. 16. – С. 88-93. – Бібліогр.: 16 назв.

2583. Мельник, Р. П.

Матеріально-технічне постачання армії УНР в українській військово-теоретичній думці 20–30-х рр. ХХ ст. / Р. П. Мельник, В. М. Мельник // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 3. – С. 69-73. – Бібліогр.: 24 назви.

2584. Міщук, С. М.

Студії Петра Абрамовича (1881–1944) з історії Української революції 1917–1921 рр. на Волині / С. М. Міщук, К. С. Мацелюх // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 15. – С. 89-104. – Бібліогр.: 15 назв.

2585. Осташко, Т. С.

Український консервативний рух новітньої доби у історіографії 1937–1960-х рр. / Т. С. Осташко // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2016. – Вип. 12. – С. 127-170. – Бібліогр.: 82 назви.

2586. Пиріг, Р. Я.

Українська революція 1917–1921 років: сучасний історіографічний образ та дослідницький потенціал (стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 22 листопада 2017 р.) / Р. Я. Пиріг // Вісник НАН України. – 2018. – № 1. – С. 45-54.

2587. Рудий, Г. Я.

Періодика України 1917–1920 рр. : історіографія та джерельний потенціал / Г. Я. Рудий // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – Вип. 22. – С. 313-330. – Бібліогр.: 40 назв.

2588. Святнюк, К. Д.

Історики української діаспори про українську революцію 1917–1920 рр. / К. Д. Святнюк // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 284-288. – Бібліогр.: 20 назв.

2589. Сейко, Н. А.

Януш Корчак в українських та польських дослідженнях кінця ХХ – 10-х рр. ХХІ століття / Н. А. Сейко, Б. Серадська-Базюр // Українська полоністика. – 2017. – Вип. 14. – С. 124-134. – Бібліогр.: 73 назви.

2590. Семергей, Н.

Причини поразки політизації національно-культурного відродження у добу Директорії УНР : інтерпретації української історіографії / Н. Семергей // Емінак. – 2018. – № 3 (23), т. 1. – С. 123-127. – Бібліогр.: 19 назв.

2591. Семергей, Н. В.

Релігійно-церковний вимір українського національно-культурного відродження 1917–1921 років : концептуалізація наративу сучасної історіографії / Н. В. Семергей // Грані. – 2018. – Т. 21, № 7. – С. 63-69. – Бібліогр.: 12 назв.

2592. Стрельський, Г. В.

Ідейно-теоретичні засади національно-державного відродження України у творах М. С. Грушевського та інших діячів Української революції 1917–1921 рр. / Г. В. Стрельський // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 106-120. – Бібліогр.: 55 назв.

2593. Тимченко, Р. В.

Торгово-промислова політика гетьманської держави П. Скоропадського: сучасна українська історіографія / Р. В. Тимченко // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – Вип. 13. – С. 123-163. – Бібліогр.: 82 назви.

2594. Труба, Р. І.

Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. в оцінці Омеляна Терлецького / Р. І. Труба // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 151-156. – Бібліогр.: 36 назв.

2595. Турченко, Ф. Г.

Як у вітчизняну історіографію повернулася Українська революція / Ф. Г. Турченко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 13-36. – Бібліогр.: 79 назв.

2596. Українська держава. Жорсткі уроки. Павло Скоропадський: погляд через 100 років / К. Ю. Галушко. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 334 с. : іл., портр.

2597. Фуртес, О. О.

Головні напрями досліджень Армії УНР у наукових працях української еміграції / О. О. Фуртес, О. О. Потоцький // Військово-науковий вісник. – 2017. – Вип. 27. – С. 203-218.

2598. Хоменко, В. О.

Михайло Грушевський та Українська партія соціалістів-революціонерів у працях Микити Шаповала / В. О. Хоменко // Історична панорама. – 2017. – Вип. 24. – С. 92-109. – Бібліогр.: 67 назв.

2599. Хоменко, В. О.

Питання співпраці Михайла Грушевського з українською партією соціалістів-революціонерів в українській еміграційній історіографії / В. О. Хоменко // Емінак. – 2018. – № 4 (24), т. 1. – С. 128-134. – Бібліогр.: 54 назви.

2600. Чупрій, Л. В.

Геополітичні стратегії діячів українського визвольного руху початку – середини ХХ століття в контексті забезпечення регіональної безпеки / Л. В. Чупрій // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 163-173. – Бібліогр.: 23 назви.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

2601. Адамський, В. Р.

Поділля у революційних процесах 1917 року / В. Р. Адамський // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 351-359. – Бібліогр.: 20 назв.

2602. Артемова, Л. В.

Глухів в Українській революції 1917–1920 рр. / Л. В. Артемова // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 273-276. – Бібліогр.: 19 назв.

2603. Баїк, О. І.

Розвідки про податки для населення у період Української революції (1917–1921 рр.) / О. І. Баїк // Тенденції і перспективи розвитку інститутів права та держави : зб. матеріалів Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 148-151. – Бібліогр.: 10 назв.

2604. Бойко, І. Й.

Історичне значення відродження Української державності у період визвольних змагань 1917–1921 рр. / І. Й. Бойко // Право України. – 2017. – **№ 3.** – С. 87-95. – Бібліогр.: с. 95.

2605. **Буремні події** Української революції 1917–1921 рр. на теренах Поділля : [комплект листівок] / Вінниц. обл. краєзн. музей. – Вінниця : Бабій І. В., 2018. – 31 листівка : іл.

2606. Верстюк, В. Ф.

Безпорадне та критично важливе. Місто в революційні роки / В. Ф. Верстюк ; інтерв'ю зап.: В. Шевченко, Т. С. Водотика // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – **№ 1 (5).** – С. 101-112.

2607. **Визвольна боротьба** 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф., м. Кам'янка, 31 берез. 2017 р. / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник ; упоряд.: Г. М. Таран, Т. П. Чупак, О. Г. Шамрай . – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 178 с.

2608. Висоцька, Л. Г.

Визвольна боротьба 1917–22 років та діяльність Холодноярської повстанської організації: історія та етапи створення музейної експозиції / Л. Г. Висоцька // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 197-202. – Бібліогр.: 9 назв.

2609. Вінцковський, Т. С.

Одеська українська міська рада у суспільних трансформаціях епохи революцій (1918–1919 рр.) / Т. С. Вінцковський // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 110-136. – Бібліогр.: 30 назв.

2610. Гай-Нижник, П. П.

Українська революція та державотворення: до питання щодо періодизації та хронології національно-визвольної боротьби початку ХХ ст. / П. П. Гай-Нижник // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 4-12. – Бібліогр.: 15 назв.

2611. Гирич, І. Б.

Українська революція: інтерпретаційні проблеми (М. Грушевський та інші державники) / І. Б. Гирич // Symposium historiographicum Czercasiensium. – Черкаси, 2016. – Т. 1. – С. 222-238. – Бібліогр.: 20 назв.

2612. Гончаренко, В. Д.

Законодавчі органи в Україні за часів Української революції 1917–1921 рр. / В. Д. Гончаренко // Право України. – 2017. – № 3. – С. 20-30. – Бібліогр.: с. 28-29.

2613. Грабовський, С. І.

Революція 1917-го: ескіз до портрету в інтер'єрі історичної доби / С. І. Грабовський. – Ніжин : Лисенко М. М., 2017. – 47 с.

2614. Губанова, Т. О.

Законодавчий процес періоду Української революції 1917–1921 рр. та сьогодні : порівняльно-правовий аналіз / Т. О. Губанова // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2017. – Вип. 2 (105). – С. 33-35. – Бібліогр.: 12 назв.

2615. Гуменюк, В. О.

Суб'єкти законотворчої діяльності на теренах України у 1917–1921 рр. / В. О. Гуменюк // Тенденції і перспективи розвитку інститутів права та держави : зб. матеріалів Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 19-23. – Бібліогр.: 10 назв.

2616. Демуз, І. О.

Петро Стебницький – один з активних учасників української революції 1917–1921 рр. / І. О. Демуз // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – Вип. 3: Історичні науки. – С. 102-108. – Бібліогр.: 7 назв.

2617. Доценко, В. О.

Організація самооборони та інші єврейські військові формування у 1917–1921 рр. / В. О. Доценко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 113-118. – Бібліогр.: 24 назви.

2618. Жосан, С. І.

Революційний рух та громадянська війна на Окнянщині у 1917–1921 роках / С. І. Жосан. – Одеса : Букаєв В. В., 2018. – 148 с. : іл.

2619. Зозуля, Є. В.

Нормативно-правові та організаційно-структурні засади функціонування національних органів охорони правопорядку періоду Української революції 1917–1921 рр. / Є. В. Зозуля // Правовий часопис Донбасу. – 2018. – № 1 (62). – С. 31-38. – Бібліогр.: 16 назв.

2620. Колянчук, О. М.

За нашу і вашу свободу. Учасники українських визвольних змагань 1917–1921 рр.

Місця пам'яті в Польщі : довідник / О. М. Колянчук. – Дрогобич : Коло, 2018. – 288 с. : іл.

2621. Коропатник, М. М.

Політична арена України 1917–1921 років: дійові особи та виконавці. Уроки історії для сьогодення / М. М. Коропатник // До 100-річчя Української революції. – Харків, 2017. – С. 22-37. – Бібліогр.: 42 назви.

2622. Коропатник, М. М.

Українська революція 1917–1921 років: погляд із сьогодення / М. М. Коропатник // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 273-288. – Бібліогр.: 70 назв.

2623. Легоняк, Б. В.

Боротьба за вільну, самостійну Україну в 1917–1923 роках у Холодному Яру / Б. В. Легоняк // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 65-68. – Бібліогр.: 5 назв.

2624. Лушай, В. І.

Українські революції 1917–1920 рр. та сучасності: історико-етнологічні паралелі та кореляції / В. І. Лушай, А. В. Телегуз // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 289-295. – Бібліогр.: 16 назв.

2625. Махорін, Г. Л.

Українська національна революція 1917–1922 рр. та її перебіг на Житомирщині / Г. Л. Махорін. – Житомир : Євенок О. О., 2017. – 208 с. : іл. – Біографічний словник учасників Української національної революції 1917–1922 років, життя яких пов'язане з Житомирщиною: с. 169-203.

2626. Мельниченко, В. М.

Події Української революції 1917–1921 рр. на Черкащині / В. М. Мельниченко // Краєзнавство Черкащини. – 2017. – № 11. – С. 41-48. – Бібліогр.: 17 назв.

2627. Мищак, І. М.

Хай буде Україна вільною. (Державотворчий процес під час Української революції 1917–1921 років) / І. М. Мищак ; авт. передм. О. Л. Копиленко ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. – Київ, 2018. – 141 с.

2628. Покотило, В. К.

Лицарі золотого тризуба : [про борців за незалежність України] / В. К. Покотило. – Київ : Нац. газетно-журн. вид-во, 2018. – 400 с. : іл. – (Бібліотека газети «Культура і життя» ; кн. 3).

2629. Полтавщина в Українській революції 1917–1921 рр. : зб. наук. статей / Полтав. краєзн. музей ім. Василя Кричевського ; редкол.: В. О. Мокляк (наук. ред.) та ін. – Полтава : Дивосвіт, 2017. – 152 с. : іл.

2630. Попов, В. Ж.

Пасинки пролетарської революції: робочі міста України в умовах гуманітарної катастрофи 1917–1920 рр. / В. Ж. Попов // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – Спецвип. 1 (9). – С. 121-127. – Бібліогр.: 45 назв.

2631. Потапенко, М. В.

Ніжин в добу Української революції 1917–1921 / М. В. Потапенко, В. О. Прудько, В. М. Ємельянов. – Ніжин : Лисенко М. М., 2018. – 104 с. : іл.

2632. Рафальський, О. О.

Щодо причин поразки національно-визвольного руху в боротьбі за відродження державності в Україні 1917–1921 рр. / О. О. Рафальський, П. М. Чернега // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 46-56. – Бібліогр.: 28 назв.

2633. Роки боротьби 1917–1922 рр. на Єлисаветградщині / авт.-упоряд. Ю. С. Митрофаненко. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – .

Кн. 1 : Український погляд, 1917–1918 рр. Початок революційної стихії. – 212 с. – Бібліогр.: с. 201-211.

2634. Твердовський, А. Ю.

Типологія державних утворень на українських землях періоду Української національної революції 1917–1921 рр. Ч. 1 / А. Ю. Твердовський // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 37-55. – Бібліогр.: 169 назв.

2635. Телячий, Ю. В.

Українське національно-культурне відродження в 1917–1921 рр.: до проблеми методологічного контексту / Ю. В. Телячий // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 98-105. – Бібліогр.: 21 назва.

2636. Турченко, Г. Ф.

Південь в період Української революції: націєтворення чи національна дезінтеграція / Г. Ф. Турченко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 56-69. – Бібліогр.: 44 назви.

2637. Чернецький, Є. А.

Герої, вороги, жертви Першої більшовицько-української війни 1917–1918 рр. на цвинтарях Києва / Є. А. Чернецький, О. Л. Гурковська. – Біла Церква : Пшонківський О. В., 2018. – 536 с. : табл.

2638. Шостопал, А. А.

Стан медицини у Чигиринському повіті доби Української революції (1917–1918 рр.) / А. А. Шостопал // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 77-81. – Бібліогр.: 5 назв.

Див. також №: 286, 367, 490, 491, 527, 649, 650, 656, 661, 668, 685, 691, 710, 736, 1041, 1057, 1199, 1362, 2374, 2394, 2496, 3273, 4264.

3. 1917 РІК В УКРАЇНІ

2639. Адамський, В. Р.

Подільський кооперативний з'їзд у контексті революційних процесів весни 1917 року / В. Р. Адамський // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28.** – С. 435-447. – Бібліогр.: 58 назв.

2640. Білобровець, О. М.

Суспільно-політичне життя польської громади Житомира (березень–жовтень 1917 р.) / О. М. Білобровець // *Intermagum: історія, політика, культура*. – Житомир, 2017. – **Вип. 4**. – С. 180-193. – Бібліогр.: 22 назви.

2641. Казіміров, Д. В.

До питання про формування міської міліції в Чернігові навесні 1917 р. / Д. В. Казіміров // *Сіверянський літопис*. – 2018. – **№ 4**. – С. 126-133. – Бібліогр.: 16 назв.

2642. Корноненко, С. В.

Аграрне питання за Тимчасового уряду: фінансовий складник / С. В. Корноненко, Ю. Г. Пасічна // *Гуржіївські історичні читання*. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11**. – С. 94-99. – Бібліогр.: 11 назв.

2643. Лозовий, В. С.

Формування та діяльність селянських органів влади в Україні після Лютневої революції 1917 року / В. С. Лозовий // *Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр.* – Київ, 2017. – **Вип. 7**. – С. 32-39. – Бібліогр.: 14 назв.

2644. Обершт, О. М.

Економічна ситуація на Буковині в 1917 році / О. М. Обершт // *Вісник Центру буковинознавства*. – 2017. – **Т. 1**. – С. 86-89.

2645. Оніщенко, О. В.

Вплив революційних перетворень 1917 р. на повсякденне життя населення українських губерній / О. В. Оніщенко // *До 100-річчя Української революції*. – Харків, 2017. – С. 63-70. – Бібліогр.: 17 назв.

2646. Пархоменко, В. А.

Миколаїв революційний: березень 1917-го / В. А. Пархоменко // *Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки*. – 2017. – **№ 2 (44)**. – С. 163-166. – Бібліогр.: 15 назв.

2647. Савченко, Г. П.

Перші керівні структури українського руху в російській армії у 1917 році / Г. П. Савченко // *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. – 2017. – **Вип. 29**. – С. 67-78. – Бібліогр.: 58 назв.

2648. Скороход, О. В.

Лютнева революція 1917 року на периферії: поведінка киян у дні повалення монархії / О. В. Скороход // *Наукові записки Нац. ун-ту «Киево-Могилянська академія». Історичні науки*. – 2018. – **Т. 1**. – С. 50-55. – Бібліогр.: 25 назв.

Див. також №: 966, 2515, 2551, 2561.

4. ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ТА РУХИ

2649. Гай-Нижник, П. П.

В. Липинський та УДХП в теорії і практиці українського державотворення і полі-

тичного націонал-консерватизму (1900–1920 рр.) / П. П. Гай-Нижник // Гілея. – 2018. – **Вип. 129**. – С. 305-322. – Бібліогр.: 63 назви.

2650. Гірік, С. І.

Єврейська комуністична партія (Поалей-Ціон): націонал-комунізм «екстериторіальної нації» / С. І. Гірік // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 61-69. – Бібліогр.: 13 назв.

2651. Гусев, В. І.

Бунд в Україні: доба Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918 рр.) / В. І. Гусев // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7**. – С. 75-84. – Бібліогр.: 18 назв.

2652. Дробот, І. І.

Спроби опору українських націонал-комуністів централізаторському курсу російських більшовиків / І. І. Дробот, В. І. Кучер // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8**. – С. 88-103. – Бібліогр.: 20 назв.

2653. Дудник, О. В.

Вільно козакий рух в повітах Київської губернії (1917–1918 рр.) / О. В. Дудник, М. Г. Дудник // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 3**. – С. 62-66. – Бібліогр.: 22 назви.

2654. Зайцев, С. І.

Особливості комплектування повстансько-партизанських загонів на території Катеринославщини у 1917 – першій половині 1920-х років / С. І. Зайцев // Військово-наковий вісник. – 2018. – **Вип. 30**. – С. 92-101.

2655. Кандим, Ю.

Не заросте травою поле бою...: [про Номана Челебіджіхана] / Ю. Кандим ; пер. Ю. Косенко. – Ічня : Формат, 2017. – 363 с.

2656. Кравченко, Д. Ю.

Політика окупаційного денікінського режиму в Україні (1919–1920 рр.) / Д. Ю. Кравченко // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 44**. – С. 58-74. – Бібліогр.: с. 71-74.

2657. Мельник, О. О.

Антибільшовицький рух опору на Криворіжжі (1919–1923) / О. О. Мельник. – Кривий Ріг : Козлов Р. А., 2018. – 296 с. – До 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років.

2658. Савченко, В. А.

Анархістський рух в Одесі у часи визвольних змагань 1917–1920 рр. / В. А. Савченко // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 2. – С. 21-25. – Бібліогр.: 36 назв.

2659. Стамбол, І. І.

Вплив Української революції 1917–1921 рр. на долі її натхненників (на прикладі учасників «Братерства Тарасівців») / І. І. Стамбол // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15**. – С. 105-121. – Бібліогр.: 23 назви.

2660. Хоменко, В. О.

Михайло Грушевський і Українська партія соціалістів-революціонерів: інформаційний потенціал архівних документів партії / В. О. Хоменко // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 157-166. – Бібліогр.: 42 назви.

Див. також №: 132, 2350, 2560, 2598, 2599, 2607, 2742.

Селянський повстанський рух

2661. Баров, В. В.

Флотилія Нестора Махна / В. В. Баров // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – Вип. 18. – С. 27-31. – Бібліогр.: 12 назв.

2662. Бельман, С. Г.

Свідoctва поза часом : [про злочини, скоєні бандою отамана Галаки на Чернігівщині у 1920–1921 рр. проти єврейського населення] / С. Г. Бельман // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 376-381. – Бібліогр.: 9 назв.

2663. Гейко, А. В.

Повстанський рух проти більшовизму на Зінківщині (зі спогадів очевидців) / А. В. Гейко, А. Г. Дубинка // Полтавський краєзнавчий музей : зб. наук. ст. – 2017. – Вип. XII. – С. 150-169. – Бібліогр.: 111 назв.

2664. Демченко, Т. П.

Отаман Ангел – знакова постать повстанського руху на Чернігівщині доби Української революції (1918–1919 рр.) / Т. П. Демченко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 395-401. – Бібліогр.: 32 назви.

2665. Еткіна, І. І.

Селянські повстання в Чернігівській губернії у 1918 р.: причини та спрямованість / І. І. Еткіна // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 363-368. – Бібліогр.: 25 назв.

2666. Зайцев, С. І.

Організація тилового забезпечення Революційної Повстанської Армії України (махновців) / С. І. Зайцев // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 29. – С. 134-141. – Бібліогр.: 17 назв.

2667. Котляр, Ю. В.

Селянські повстання на Миколаївщині у 1918–1921 рр.: передумови, характер, спрямування / Ю. В. Котляр // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 46-55. – Бібліогр.: 30 назв.

2668. Кушніренко, І. К.

Реформи Нестора Махна : іст. дослідження / І. К. Кушніренко. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2018. – 260 с.

2669. Кушніренко, І. К.

Феномен Нестора Махна і Гуляй-Поля : дослідження / І. К. Кушніренко. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2018. – 209 с. : іл.

2670. Луняк, Є. М.

Повстанська річкова війна на Дніпрі в 1919–1921 рр. / Є. М. Луняк, В. В. Баров // Література та культура Полісся. – 2017. – **Вип. 87**. – С. 111-120. – Бібліогр.: 17 назв.

2671. Мятліцька, В.

Пагромні акції атамана Галака ва ўпрыняцці гамяльчан : [публікація двох документів, пов'язаних з трагічними епізодами діяльності загону отамана Галаки – єврейськими погромами 1921 р.] / В. Мятліцька // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 388-394.

2672. Резніков, В. В.

Більшовицький режим у боротьбі з селянським повстанським рухом на Слобожанщині в 1920 р. / В. В. Резніков, М. І. Харламов // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9)**. – С. 127-140. – Бібліогр.: 53 назви.

2673. Савченко, В. А.

Проект «Україна». Махновська Трудова федерація (1917–1921 рр.) / В. А. Савченко. – Харків : Фоліо, 2018. – 298 с. : іл.

2674. Студьонова, Л. В.

Антибільшовицький опір на Чернігівщині (1917–1938 рр.) / Л. В. Студьонова // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 289-300. – Бібліогр.: 40 назв.

2675. Стужынская, Н.

Янка Галак. Гісторыя ваявання і персана: агляд крыніц : [про селянське повстання на Чернігівщині та Гомельщині в 1920–1921 рр. під керівництвом отамана Івана Галаки] / Н. Стужынская // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 382-387. – Бібліогр.: 11 назв.

2676. Чоп, В. М.

Збройний конфлікт махновських повстанців з німцями-колоністами (1918–1919 рр.) / В. М. Чоп // Музейний вісник. – 2017. – № 17. – С. 137-145. – Бібліогр.: 15 назв.

2677. Чоп, В. М.

Місцями пам'яті повстанських перемог у Запорозькому краї: Азовська операція Нестора Махна / В. М. Чоп. – Запоріжжя, 2017. – 100 с. : портр.

Див. також №: 742, 2523, 2525, 2526, 4327.

5. УТВОРЕННЯ УНР. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ

2678. Андрусишин, Б. І.

Культурно-освітній фактор у державотворчих процесах Української Народної Республіки доби Української Центральної Ради / Б. І. Андрусишин // Право України. – 2017. – № 11. – С. 117-135. – Бібліогр.: с. 132-133.

2679. Бакалець, О. А.

Монетарна політика УНР та Української держави у 1917–1918 рр. / О. А. Бакалець, О. І. Курок // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. 3**: Історичні

науки. – С. 81-90. – Бібліогр.: 10 назв.

2680. Барановська, Н. М.

Державотворча спадщина Української Центральної Ради / Н. М. Барановська // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 211-223. – Бібліогр.: 26 назв.

2681. Верстюк, В. Ф.

Українська Центральна Рада: вступ до зовнішньополітичної діяльності / В. Ф. Верстюк // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 31-44. – Бібліогр.: 34 назви.

2682. Веденєєв, Д. В.

Формування апарату дипломатичного відомства Української Народної Республіки періоду Центральної Ради (1917–1918 рр.): організаційно-функціональний аспект / Д. В. Веденєєв // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2017. – **Вип. 24 (1).** – С. 78-81.

2683. Виздрик, В. С.

Роль Миколи Міхновського у формуванні національної регулярної армії в добу Центральної Ради / В. С. Виздрик // Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 27.** – С. 151-162.

2684. Голобородов, К. В.

Одеська радянська республіка – невдалий більшовицький проект / К. В. Голобородов // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 387-391.

2685. Демуз, І. О.

Участь Петра Стебницького у подіях Української революції 1917–1921 рр. / І. О. Демуз // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 212-231. – Бібліогр.: 9 назв.

2686. Демченко, Т. П.

Уродженці Чернігівщини – діячі Української революції доби Центральної Ради у сучасній біографіці / Т. П. Демченко, І. Я. Каганова // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 305-325. – Бібліогр.: 10 назв.

2687. Дем'янюк, О. Й.

Волинь в добу Української Центральної Ради: військово-політичні аспекти / О. Й. Дем'янюк // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 111-120. – Бібліогр.: 17 назв.

2688. Дем'янюк, О. Й.

Представництво військових у складі Української Центральної Ради / О. Й. Дем'янюк // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 30.** – С. 82-91. – Бібліогр.: 9 назв.

2689. Захарченко, П. П.

Виборче законодавство Української Центральної Ради: історико-правовий досвід ухвалення та реалізації / П. П. Захарченко // Право України. – 2017. – **№ 3.** – С. 31-37.

– Бібліогр.: с. 35-36.

2690. Іванов, О. Ю.

Історико-правова характеристика статусу Криму за доби Української Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918 р.) / О. Ю. Іванов // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 1. – С. 28-32. – Бібліогр.: 14 назв.

2691. Кириєвський, В. Д.

Битва за Шостку. 1918 / В. Д. Кириєвський, А. О. Земанек // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 11. – С. 276-284. – Бібліогр.: 41 назва.

2692. Коваленко, С. С.

Похід запорожців на Донбас і Крим: рік 1918 : [бойові операції Окремої Запорозької дивізії Армії УНР] / С. С. Коваленко. – Київ : Стікс, 2018. – 312 с. : іл. – (Події та звершення ; кн. 4).

2693. Ковальов, А. В.

З Архистратигом на щитах: нариси до історії Першої російсько-української війни на Київщині 1917–1918 рр. / А. В. Ковальов. – Київ : Темпора, 2018. – 348 с. : іл., портр. – Геогр. покажч.: с. 323-327. – Імен. покажч.: с. 329-336.

2694. Крилова, Н. І.

Центральна Рада: від автономії до незалежності / Н. І. Крилова // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 17-21. – Бібліогр.: 13 назв.

2695. Кудлай, О. Б.

Проблеми демобілізації частин російської армії в діяльності народного міністерства військових справ УНР доби Української Центральної Ради / О. Б. Кудлай // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – Вип. 13. – С. 43-65. – Бібліогр.: 68 назв.

2696. Кудлай, О. Б.

Сторінки біографії військового міністра доби Української Центральної Ради Олександра Жуковського / О. Б. Кудлай // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 15. – С. 232-244. – Бібліогр.: 10 назв.

2697. Кучерук, О. С.

Українська Центральна Рада: 1917–1918 роки / О. С. Кучерук. – Київ : Балтія-Друк, 2018. – 127 с. : іл.

2698. Лебедева, І. М.

Створення Генерального Секретаріату Центральної Ради (за спогадами учасників подій) / І. М. Лебедева // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – Вип. 23. – С. 97-104. – Бібліогр.: 38 назв.

2699. Лисенко, А. А.

Військова політика Центральної Ради у ході відновлення української державності / А. А. Лисенко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 40 (спецвип.). – С. 156-161. – Бібліогр.: 15 назв.

2700. Мальський, М. З.

Випускники Львівського університету в дипломатичній діяльності УНР та ЗУНР / М. З. Мальський, Ю. М. Мороз // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 45.** – С. 3-11. – Бібліогр.: 19 назв.

2701. Манько, М. О.

Пропагандистська діяльність інструкторів Центральної Ради на Катеринославщині / М. О. Манько // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 63-68. – Бібліогр.: 12 назв.

2702. Матвієнко, Т. О.

Наслідки агресії більшовицької Росії в Україну для земств Української Народної Республіки (кінець 1917 р. – початок 1918 р.) / Т. О. Матвієнко // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15.** – С. 77-86. – Бібліогр.: 50 назв.

2703. Петасюк, О.

Українські кооператори у першому складі Генерального Секретаріату: до біографічного портрету / О. Петасюк // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 1 (6).** – С. 84-87.

2704. Пижик, А. М.

Проект Конституції УНР 1917 р.: передумови появи, зміст, сучасні оцінки / А. М. Пижик, Ю. А. Слюсаренко // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 2 (7).** – С. 73-80. – Бібліогр.: 25 назв.

2705. Рум'янцев, В. О.

Утворення Української Центральної Ради та формування її представницького складу / В. О. Рум'янцев // Право України. – 2017. – **№ 3.** – С. 11-19. – Бібліогр.: с. 18-19.

2706. Савченко, В. А.

Українська Одеса та «Одеська Січ» / В. А. Савченко // Дев'яті Липівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава, 2018. – С. 96-101.

2707. Сацький, П. В.

Ознаки і функції держави в процесі формування системи правосуддя Української Народної Республіки у 1917 р. / П. В. Сацький, В. В. Гончар // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – **№ 1 (9).** – С. 71-84. – Бібліогр.: 24 назви.

2708. Сергійчук, В. І.

Центральна Рада – організатор національно-визвольної боротьби поневолених народів Росії в 1917–1918 роках / В. І. Сергійчук // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 57-69. – Бібліогр.: 9 назв.

2709. Слободянюк, М. В.

Другий етап вступу німецьких та австро-угорських військ в Україну (20 лютого – 5 березня 1918 року) / М. В. Слободянюк // Українознавство. – 2018. – **№ 4 (69).** – С. 8-19. – Бібліогр.: 13 назв.

2710. Слободянюк, М. В.

Перший етап вступу німецьких та австро-угорських військ в Україну (18–20 люто-

го 1918 року) / М. В. Слободянюк // Українознавство. – 2018. – № 3 (68). – С. 8-20. – Бібліогр.: 20 назв.

2711. Солдатенко, В. Ф.

Створення Української Народної Республіки – апогей національно-демократичної революції / В. Ф. Солдатенко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 21-32. – Бібліогр.: 13 назв.

2712. Хмельовський, О.

Адміністративна реформа Центральної Ради як колізія федералістсько-самостійницької ідеології М. Грушевського / О. Хмельовський // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 139-143. – Бібліогр.: 8 назв.

2713. Шишко, О. Г.

Між законністю та терором: утвердження влади УНР у Херсонській губернії (березень–квітень 1918 р.) / О. Г. Шишко // Наукові праці іст. ф-ту Запорізь. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 119-130. – Бібліогр.: 44 назви.

2714. Якимович, Б. З.

Крути: міти, реалії, уроки та спроба синтезу / Б. З. Якимович // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 13-20.

2715. Petrova, O.

Jews in the Ukrainian People's Republic's bodies of power: Hopes, disillusion and achievements : [Євреї в органах влади УНР: сподівання, розчарування і досягнення] / O. Petrova // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 9-26. – Бібліогр.: 42 назви.

Див. також №: 132, 141, 226, 261, 517, 657, 791, 1023, 1423, 2519-2521, 2527, 2547, 2548, 2569, 2578, 2579, 2655, 2748, 2763, 2826, 2829, 2830, 2855, 2856, 2876, 3992.

6. УКРАЇНЬСКА ДЕРЖАВА ГЕТЬМАНА ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО

2716. Архирейський, Д. В.

Зовнішня торгівля та митна справа Української Держави за журналами засідань Ради Міністрів (травень–грудень 1918 р.) / Д. В. Архирейський // Історія торгівлі, податків та мита. – 2017. – № 1-2 (15-16). – С. 139-156. – Бібліогр.: 88 назв.

2717. Васьковський, Р. Ю.

Чи було потрібним антигетьманське повстання 1918 р.? / Р. Ю. Васьковський // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 84-85.

2718. Дегтярьов, С. І.

Державні інституції та чиновники періоду гетьманату П. Скоропадського (нарис з історії органів влади й управління Української Держави 1918 р.) : монографія /

С. І. Дегтярьов. – Суми : Сум. держ. ун-т, 2018. – 168 с.

2719. Дегтярьов, С. І.

Формування бюрократичного апарату Української Держави / С. І. Дегтярьов // Сумський історико-архівний журнал. – 2018. – № XXX. – С. 21-32. – Бібліогр.: с. 30-31.

2720. Державник і держава: до 100-річчя проголошення Павла Скоропадського Гетьманом України : зб. наук. праць / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Музей Гетьманства ; редкол.: Г. В. Папакін (голова) та ін. ; упоряд.: Д. С. Гордієнко, Л. П. Бевз. – Київ : Ін-т укр. археографії та джерелознав. ім. М. С. Грушевського, 2018. – 240 с.

2721. Еткіна, І. І.

Участь німецького війська у захисті північних кордонів Української держави на Чернігівщині від більшовицької Росії у 1918 р. / І. І. Еткіна // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 273-286. – Бібліогр.: 23 назви.

2722. Єрмоленко, А. О.

Останній гетьман України: суперечливий портрет на тлі подій Української революції / А. О. Єрмоленко // До 100-річчя Української революції. – Харків, 2017. – С. 37-51. – Бібліогр.: 18 назв.

2723. Левик, Б. С.

Національна армія Павла Скоропадського в задумах та реальності (квітень–грудень 1918 р.) / Б. С. Левик // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 2. – С. 93-99. – Бібліогр.: 20 назв.

2724. Лисий, А. К.

Вінниця за часів гетьманату П. Скоропадського / А. К. Лисий // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 424-431. – Бібліогр.: 21 назва.

2725. Лупандін, О. І.

Питання кримської автономії за часів Української Держави 1918 р. Павла Скоропадського / О. І. Лупандін // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 159-169. – Бібліогр.: 28 назв.

2726. Михайлова, О. Ю.

Павло Скоропадський: «Крім негідників усі підуть за мною» / О. Ю. Михайлова ; Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ : Парлам. вид-во, 2018. – 368 с. : іл. – (Політичні портрети). – Імен. покажч.: с. 357-363.

2727. Пиріг, Р. Я.

Військова еліта Української Держави: еволюція політичних лояльностей / Р. Я. Пиріг // Український історичний журнал. – 2018. – № 4. – С. 46-67. – Бібліогр.: 23 назви.

2728. Пиріг, Р. Я.

Федір Лизогуб: остання місія гетьманського прем'єра / Р. Я. Пиріг // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 40-46. – Бібліогр.: 13 назв.

2729. Приходько, М. М.

Внесок дипломатичного корпусу Гетьманату в реалізацію геополітичної стратегії Павла Скоропадського / М. М. Приходько // Грані. – 2018. – Т. 21, № 3. – С. 63-69. – Бібліогр.: 16 назв.

2730. Сидоренко, А.

К. Маннергейм і П. Скоропадський: від служби в російській армії до розбудови національної державності (порівняльний аналіз) / А. Сидоренко // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 55. – С. 58-62. – Бібліогр.: 28 назв.

2731. Терещенко, Ю. І.

Павло Скоропадський – творець Української Держави / Ю. І. Терещенко // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – Вип. 23. – С. 5-51.

2732. Тлеуш, В. М.

Плани територіальних перетворень доби Гетьманату та місце в них Катеринославської губернії / В. М. Тлеуш // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 137-142. – Бібліогр.: 23 назви.

2733. АВЕ. До 100-ліття Гетьманату Павла Скоропадського / заг. ред. Л. Івшина ; упоряд. І. Сюдюков. – Київ : Укр. прес-група, 2018. – 680 с. : іл.

Див. також №: 517, 2045, 2522, 2545, 2548, 2552, 2570, 2593, 2596, 2679, 2799, 2812, 2836, 2841, 2846, 2860, 2940, 3269.

7. ВІДРОДЖЕННЯ УНР. ДИРЕКТОРІЯ

2734. Блажевич, Ю. І.

Релігійна політика Директорії УНР і Подільський регіон (1919–1920 рр.) / Ю. І. Блажевич // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – Т. 24. – С. 44-57. – Бібліогр.: 28 назв.

2735. Задунайський, В. В.

Зміни у системі вищого управління збройних сил Директорії УНР влітку–восени 1919 р. / В. В. Задунайський // Військово-науковий вісник. – 2017. – Вип. 28. – С. 85-96.

2736. Задунайський, В. В.

Розвиток системи вищого військового управління збройних сил УНР в 1920 р. / В. В. Задунайський // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 29. – С. 121-133. – Бібліогр.: 26 назв.

2737. Кліщинський, П. В.

Сільськогосподарська і споживча кооперація на Поділлі в період Директорії УНР: організація і проблеми функціонування / П. В. Кліщинський // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – Вип. 10. – С. 342-349. – Бібліогр.: 29 назв.

2738. Ковальчук, М. А.

Здобуття Коростеня військами армії УНР у березні 1919 року / М. А. Ковальчук //

Українознавство. – 2018. – № 4 (69). – С. 20-29. – Бібліогр.: 22 назви.

2739. Ковальчук, М. А.

Російсько-Тулський загін Армії УНР: формування та бойовий шлях (квітень–гравень 1919 р.) / М. А. Ковальчук // Український історичний журнал. – 2018. – № 4. – С. 68-83.

2740. Кудінов, Д. В.

Військове протистояння більшовицьких та республіканських військ за м. Суми у грудні 1918 р. – січні 1919 р. / Д. В. Кудінов // Сумський історико-архівний журнал. – 2017. – № XXIX. – С. 55-68. – Бібліогр.: с. 66-68.

2741. Марчук, О. І.

Військові питання в діяльності головноуповноваженого уряду УНР Івана Огієнка (листопад 1919 – квітень 1920 рр.) / О. І. Марчук // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 321-331. – Бібліогр.: 25 назв.

2742. Мицик, В. Ф.

Полковник Петро Дерещук: «Всю Душу За Волю України»: оповідь про боротьбу за самостійну Україну на терені історичної Уманщини у 1920-х роках, про отаманів, повстанців та настрої людей / В. Ф. Мицик, В. П. Мовчан. – Київ: КВІЦ, 2017. – 260 с.: іл. – Бібліогр.: с. 255.

2743. Назарчук, Ю. В.

Організація і діяльність Міністерства ісповідань УНР за І. Огієнка (вересень 1919 – листопад 1920 рр.) / Ю. В. Назарчук // Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. – 2017. – Вип. 11. – С. 80-82. – Бібліогр.: 9 назв.

2744. Швидченко, Т. М.

Армія УНР під час Першого Зимового походу у запіллі Червоної армії (січень–лютий 1920 р.) / Т. М. Швидченко // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 338-350. – Бібліогр.: 20 назв.

Див. також №: 677, 682, 688, 689, 1039, 2493, 2510, 2521, 2539, 2540, 2555, 2560, 2576, 2590, 2715, 2806, 2810, 2823, 2837, 2840, 2851, 2865, 3438, 3992.

8. УТВОРЕННЯ УСРР

2745. Бондаренко, О. Г.

Під знаком Молоха: іст. нариси / О. Г. Бондаренко; . – Київ: Стікс, 2018.

Кн. 2: Витоки і наслідки червоного терору в Совдепії. – 400 с.

Кн. 3: Злочини більшовиків на теренах СРСР. – 432 с.

2746. Бублій, І. О.

Засоби більшовицької пропаганди під час комунізації українського села (1919 р.) / І. О. Бублій // Молодий вчений. – 2018. – № 7 (59). – С. 19-23. – Бібліогр.: 12 назв.

2747. Вільховик, О. В.

Антирелігійна діяльність радянської влади у Червоній Армії (1917–1920-ті рр.) / О. В. Вільховик // Держава і церква в новітній історії України : матеріали VI Всеукр. наук. конф. : зб. наук. ст. – Полтава, 2017. – С. 257-263. – Бібліогр.: 19 назв.

2748. Вінцковський, Т. С.

Кривавий «Алмаз»: де/конструкція одного міфу революції в Одесі / Т. С. Вінцковський // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – № 1 (5). – С. 113-128. – Бібліогр.: 77 назв.

2749. Ворожко, В. П.

Військова промисловість та органи державної безпеки СРСР та УСРР у 1918–1926 рр. / В. П. Ворожко // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 96-118. – Бібліогр.: 24 назви.

2750. Даниленко, С. В.

Номенклатура податкових органів в УСРР: «Розверстники», продармійці, фінінспектори (1919–1929) / С. В. Даниленко // Український історичний збірник. – 2018. – Вип. 20. – С. 176-188. – Бібліогр.: 39 назв.

2751. Еткіна, І. І.

Євреї по обидва боки судових процесів Чернігівського губернського революційного трибуналу (1919–1921 роки) / І. І. Еткіна // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 83-92. – Бібліогр.: 12 назв.

2752. Логовський, І. М.

Робота більшовицької влади по боротьбі з епідемією тифу у Харківській губернії (перша половина 1919 р.) / І. М. Логовський // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – Вип. 54. – С. 193-199. – Бібліогр.: 21 назва.

2753. Мейс, Дж.

Комунізм та дилеми національного визволення: Національний комунізм у радянській Україні 1918–1933 / Дж. Мейс ; пер. з англ. М. Яковлев ; ред. Г. Г. Єфіменко. – Київ : Комора, 2018. – 496 с.

2754. Піскун, В. М.

Дипломат Юрій Коцюбинський: світло і тіні радянського більшовизму / В. М. Піскун // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 464-481. – Бібліогр.: 68 назв.

2755. Шишко, О. Г.

Жертви політичного терору в Одесі у 1919 р. : джерелознавчий аспект / О. Г. Шишко // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – Вип. 38. – С. 248-273. – Бібліогр.: 19 назв.

2756. Шишко, О. Г.

Історія політичного терору в Одесі (травень 1920 р.) / О. Г. Шишко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 1. – С. 82-89. – Бібліогр.: 12 назв.

2757. Шишко, О. Г.

Меншовики у системі політичного терору в Одесі у 1920 р. / О. Г. Шишко // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 230-265. – Бібліогр.: 43 назви.

2758. Шишко, О. Г.

Одеська губернська нарада з боротьби з бандитизмом: передумови створення та основні напрямки діяльності / О. Г. Шишко // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2018. – **Вип. 29.** – С. 138-160. – Бібліогр.: 16 назв.

Див. також №: 655, 2554, 2563, 2674, 2767, 2899, 3009.

9. УКРАЇНА В РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКІЙ ВІЙНІ

2759. Пасюк, І. М.

Події більшовицько-польської війни 1920 року на території Волині / І. М. Пасюк // Дубенський науковий вісник. – 2017. – **Вип. 1.** – С. 152-162. – Бібліогр.: 22 назви.

2760. Телегуз, А. В.

Військовий конфлікт між Польщею та Росією у 1920 році: український погляд на проблему / А. В. Телегуз // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 131-136. – Бібліогр.: 35 назв.

Див. також № 2797.

10. МІЖНАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ

2761. Гриневич, Л. В.

Між Сціллою і Харібдою: євреї-біженці у часи революцій та воєн в Україні (1917 – поч. 1920-х рр.) / Л. В. Гриневич // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 45.** – С. 45-64. – Бібліогр.: с. 63-64.

2762. Дудник, О. В.

Єврейські погроми на Уманщині (1919 р.) / О. В. Дудник // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 3.** – С. 13-17. – Бібліогр.: 17 назв.

2763. Іванець, А. В.

Перший Курултай: від кримськотатарських установчих зборів до національного парламенту (1917–1918 рр.) / А. В. Іванець ; М-во інформ. політики України. – Київ : КЛІО, 2018. – 159 с. : іл., портр., табл.

2764. Іванова, А. Ю.

Єврейська національна автономія в Україні: спроба юридичного аналізу / А. Ю. Іванова // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 27-36. – Бібліогр.: 8 назв.

2765. Кириєвський, В. Д.

На другий день після єврейського погрому в Новгород-Сіверському 1918 року... / В. Д. Кириєвський // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 171-175. – Бібліогр.: 15 назв.

2766. Скальський, В. В.

Антисемітизм у Києві навесні 1918 року / В. В. Скальський // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 37-49. – Бібліогр.: 44 назви.

2767. Шишко, О. Г.

Польська громада Одеси в системі політичного терору 1920–1921 рр. / О. Г. Шишко // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 6. – С. 34-40. – Бібліогр.: с. 39-40.

2768. Tolkatsch, D.

Jewish pogroms and the Ukrainian peasants national project, 1918–1920 : [Єврейські погроми та національний проєкт українських селян, 1918–1920] / D. Tolkatsch // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 50-60. – Бібліогр.: 39 назв.

Див. також №: 2100, 2515, 2538, 2544, 2579, 2751, 2946, 4006, 4007.

11. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ. ЗУНР. УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ВІЙНА

2769. Баран, З. А.

Участь родини Степана Федака в українському національно-визвольному русі / З. А. Баран // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 213-231. – Бібліогр.: 108 назв.

2770. Бежук, О. М.

Ольга Басарабова з Левицьких: життя і чин : монографія / О. М. Бежук ; Львів. нац. ун-т вет. медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького, Канад. ін-т укр. студій. – Львів : Євросоціум, 2017. – 475 с. : іл., портр.

2771. Бураков, Ю. В.

Військове будівництво Західно-Української Народної Республіки (до 100-річчя Листопадового чину) / Ю. В. Бураков // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 30. – С. 70-81. – Бібліогр.: 11 назв.

2772. Варгатюк, С. В.

Боротьба дипломатичного корпусу Директорії УНР з окупацією Польщею Західної України / С. В. Варгатюк // Гілея. – 2018. – Вип. 130. – С. 44-47. – Бібліогр.: 8 назв.

2773. Великочий, В. С.

Національно-демократична революція на західноукраїнських землях (1914–1923 рр.): до проблеми хронології / В. С. Великочий // Карпатський край. – 2018. – № 1-2 (10-11). – С. 18-29. – Бібліогр.: 68 назв.

2774. Вівсяна, І. А.

Соборницька місія Українських Січових Стрільців у Наддніпрянщині / І. А. Вівсяна. – Харків : Мачулін Л. І., 2018. – 372 с. : іл. – Бібліогр.: с. 312-328 (484 назви).

2775. Гай-Нижник, П. П.

Структури державної влади в ЗУНР – ЗО УНР (листопад 1918 р. – грудень 1919 р.) / П. П. Гай-Нижник // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 51-65 ; № 4. – С. 76-89. – Бібліогр.: 128 назв.

2776. Галуцак, М.

Діяльність Команди Запілля та Команди Етапу збройних сил ЗО УНР у період з червня по грудень 1919 року / М. Галуцак // Українознавство. – 2018. – № 2 (67). – С. 60-71. – Бібліогр.: 40 назв.

2777. Галуцак, М.

План генерала В. Курмановича та отамана Ф. Льонера щодо переходу Галицької Армії у передгір'я Карпат у квітні 1919 року / М. Галуцак // Українознавство. – 2018. – № 4 (69). – С. 30-37. – Бібліогр.: 16 назв.

2778. Галуцак, М.

Погляди підполковника К. Долежала на майбутні військові операції Галицької Армії у Наддніпрянській Україні в липні 1919 року / М. Галуцак // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 42-50. – Бібліогр.: 18 назв.

2779. Гелей, С. Д.

Українські кооперативні діячі Західної України – активні учасники Української національної революції / С. Д. Гелей // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – Вип. 15. – С. 137-167. – Бібліогр.: 109 назв.

2780. Дацків, І. Б.

Основні вектори зовнішньої політики ЗУНР (1918–1923 рр.) та формування дипломатичної служби / І. Б. Дацків // Емінак. – 2018. – № 4 (24), т. 1. – С. 38-42. – Бібліогр.: 40 назв.

2781. Деревінський, В. Ф.

Остап Луцький у визвольній боротьбі за незалежність (1918–1921) / В. Ф. Деревінський // Краєзнавство. – 2018. – № 4. – С. 118-128.

2782. Дедик, О. Г.

Чисельність і дислокація українського гарнізону Львова 1 листопада 1918 року / О. Г. Дедик // Цитаделя. – 2017. – № 14. – С. 22-31. – Бібліогр.: 60 назв.

2783. Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923 : енциклопедія: до 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки / Ін-т історії України НАН України та ін. – Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2018. –

Т. 1 : А–Ж. – 688 с.

2784. Камінська, О. З.

Сидір Голубович – голова уряду Західноукраїнської Народної Республіки (січень–червень 1919 р.) / О. З. Камінська // Historical and cultural studies : наук. журнал. –

2016. – **Вип. 3, № 1.** – С. 43-49. – Бібліогр.: 25 назв.

2785. Капелюшний, В. П.

Польове духовенство Української Галицької Армії в державотворчих процесах 1918–1920 років: стан і перспективи дослідження / В. П. Капелюшний // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 2 (137).** – С. 8-12. – Бібліогр.: 28 назв.

2786. Королько, А. З.

Органи української влади на Снятинщині періоду ЗУНР (1918–1919) / А. З. Королько // Снятин. – 2018/19. – **№ 18 (32).** – С. 42-65. – Бібліогр.: 86 назв.

2787. Кравчук, М. В.

Військова політика в державотворенні Західноукраїнської Народної Республіки / М. В. Кравчук // Тенденції і перспективи розвитку інститутів права та держави : зб. матеріалів Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 216-222. – Бібліогр.: 12 назв.

2788. Лизень, Є. В.

Військово-дипломатичні місії країн Антанти на першому етапі польсько-української війни 1918–1919 рр. / Є. В. Лизень // Галичина. – 2018. – **Ч. 31.** – С. 194-202. – Бібліогр.: 31 назва.

2789. Литвин, М. Р.

Західно-Українська Народна Республіка: державно-політичне та соціально-економічне реформування в умовах визвольної війни / М. Р. Литвин // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 174-188. – Бібліогр.: 54 назви.

2790. Луговий, Б. В.

Історія Бережанщини в часи ЗУНР / Б. В. Луговий, О. В. Лугова // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 89-98. – Бібліогр.: 56 назв.

2791. Любчик, І. Д.

Український соборницький рух на Лемківщині під впливом державотворчих процесів 1918–1919 років / І. Д. Любчик // Краєзнавство. – 2018. – **№ 4.** – С. 111-117. – Бібліогр.: 35 назв.

2792. Лякович, Р. С.

Мемуари і спогади як джерело про організацію і проведення мобілізацій до українського війська в Східній Галичині (кінець 1918 – середина 1919 рр.) / Р. С. Лякович // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 60-72. – Бібліогр.: 60 назв.

2793. Лякович, Р. С.

Мобілізації чоловічого населення ЗУНР до Української Галицької армії у першій половині 1919 року: організація, проблеми і результати / Р. С. Лякович // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28.** – С. 377-387. – Бібліогр.: 47 назв.

2794. Машталір, Х. В.

Державно-правові погляди Євгена Петрушевича : монографія / Х. В. Машталір, Д. Є. Забзалюк ; М-во внутр. справ України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів : Каменяр, 2018. – 180 с. – Бібліогр.: с. 158-178 (246 назв).

2795. Медвідь, О. В.

Політична діяльність Дмитра Паліва / О. В. Медвідь // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 52-57. – Бібліогр.: 15 назв.

2796. Міщук, А. І.

Суспільно-політична діяльність УРП-УСРП на Покутті / А. І. Міщук, М. Б. Міщук // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. – 2017. – № 5-6 (41-42). – С. 170-180. – Бібліогр.: 28 назв.

2797. Останек, А. А.

Польсько-українські відносини у Станиславові у період Західно-Української Народної Республіки (1918–1919) / А. А. Останек // Галичина. – 2018. – Ч. 31. – С. 98-108. – Бібліогр.: 106 назв.

2798. Павлишин, О. Й.

«Диктатор в екзилі»: політичні впливи Євгена Петрушевича в Західній Україні у 1920-х роках / О. Й. Павлишин // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 189-203. – Бібліогр.: 50 назв.

2799. Пиріг, Р. Я.

Взаємовідносини ЗУНР і Гетьманату Павла Скоропадського: на різновекторних напрямках / Р. Я. Пиріг // Краєзнавство. – 2018. – № 4. – С. 90-97. – Бібліогр.: 36 назв.

2800. Попович, Т. М.

Прихід чехословацької армії на територію Підкарпатської Русі (1919–1925) / Т. М. Попович // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – Ужгород, 2018. – С. 272-279. – Бібліогр.: 11 назв.

2801. Реєнт, О. П.

Національно-демократична революція на західноукраїнських землях 1914–1923 рр.: до проблеми концепту / О. П. Реєнт, В. С. Великочий // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 40-50. – Бібліогр.: 28 назв.

2802. Савчук, Б. Р.

Місце Степана Федака в діяльності Українського горожанського комітету у Львові (1918–1921 рр.) / Б. Р. Савчук // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 130-139. – Бібліогр.: 74 назви.

2803. Сініцький, А. Ц.

Військова еліта Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) у 1918–1920 рр. Персоналії / А. Ц. Сініцький // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 63-68. – Бібліогр.: 15 назв.

2804. Сопівник, Р. В.

Громадсько-політична діяльність Є. Петрушевича: пошуки виховання ідеалу : монографія / Р. В. Сопівник. – Київ : Компрінт, 2016. – 106 с. – Бібліогр.: с. 102-106 (102 назви).

2805. Тимченко, Р. В.

Життєвий шлях та громадсько-політична діяльність Євгена Петрушевича (до 100-річчя утворення ЗУНР) / Р. В. Тимченко // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 115-136. – Бібліогр.: 55 назв.

2806. Тимченко, Р. В.

Об'єднання УНР і ЗУНР: причини, передумови, сутність та значення / Р. В. Тимченко // Краєзнавство. – 2018. – № 4. – С. 98-110. – Бібліогр.: 42 назви.

2807. Федоришин, І.

Українські органи влади на Товмаччині доби ЗУНР (1918–1919 рр.): засади формування і практична діяльність / І. Федоришин // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 358-371. – Бібліогр.: 58 назв.

2808. Хома, І. Я.

Євген Коновалець у Луцькому таборі для інтернованих (грудень 1919–1920 рр.) / І. Я. Хома // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2018. – Вип. 5, № 1. – С. 43-46. – Бібліогр.: 14 назв.

Див. також №: 287, 300, 614, 690, 935, 2182, 2186, 2188, 2196, 2410, 2411, 2500, 2550, 2582, 2700, 2817, 2862, 2932, 3231, 3235, 4291, 4313, 4408.

12. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

2809. Архірейський, Д. В.

Як Україна рятувала Росію від голоду: до подій кінця 1918 – початку 1919 р. / Д. В. Архірейський // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 86-88.

2810. Варгатюк, С. В.

Демблінські переговори української дипломатичної місії з урядовцями Речі Посполитої Ю. Пілсудського / С. В. Варгатюк // Гілея. – 2018. – Вип. 132. – С. 41-44. – Бібліогр.: 18 назв.

2811. Вергунов, В. А.

Він також був причетний до становлення української дипломатії (С.Л. Франкфурт) / В. А. Вергунов // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 18. – С. 739-750. – Бібліогр.: 55 назв.

2812. Верстюк, В. Ф.

Німецький чинник в історії Української революції / В. Ф. Верстюк // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 91-103. – Бібліогр.: 15 назв.

2813. Веденєєв, Д. В.

Брестська угода як «точка біфуркації» дипломатичної діяльності України у 1917–1920 рр. / Д. В. Веденєєв // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 27-40. – Бібліогр.: 25 назв.

2814. Веденєєв, Д. В.

Перший рік міжнародно-інформаційної діяльності дипломатичного відомства України (грудень 1917 – грудень 1918 рр.) / Д. В. Веденєєв, Д. В. Будков // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 113-123. – Бібліогр.: 30 назв.

2815. Віднянський, С. В.

Ставлення Томаша-Гарріга Масарика до підписання УНР Брестського мирного договору 1918 р. / С. В. Віднянський // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 52-59. – Бібліогр.: 11 назв.

2816. Власенко, В. М.

Кооператор на дипломатичній ниві (Сергій Бородаєвський) / В. М. Власенко // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 724-732. – Бібліогр.: 53 назви.

2817. Власенко, С. І.

Документи представництва Західноукраїнської Народної Республіки у Франції 1919–1923 рр. (з колекції Центрального державного архіву громадських об'єднань України) / С. І. Власенко // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 66-80.

2818. Вовчук, Л. А.

Німецькі дипломати в Україні (1918–1939 рр.): просопографічний портрет / Л. А. Вовчук // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 207-218. – Бібліогр.: 22 назви.

2819. Гай-Нижник, П. П.

Дипломатичні контакти на найвищому рівні між Німецькою імперією та Українською державою у 1918 р.: персональний вимір / П. П. Гай-Нижник // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 147-165. – Бібліогр.: 26 назв.

2820. Гай-Нижник, П. П.

Олександр Севрюк і його роль під час перемовин і укладання Мирowego договору між УНР та центральними державами у Бересті (січень–лютий 1918 р.) / П. П. Гай-Нижник // Гілея. – 2018. – **Вип. 130.** – С. 37-44. – Бібліогр.: 35 назв.

2821. Гай-Нижник, П. П.

Україна – Грузія: становлення міждержавних і дипломатичних взаємин (1917–1921 рр.) / П. П. Гай-Нижник // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 124-142. – Бібліогр.: 78 назв.

2822. Гай-Нижник, П. П.

Українська дипломатія в Німеччині у 1918 році: заснування і діяльність Посольства УНР та Української Держави в Берліні / П. П. Гай-Нижник // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 22-38. – Бібліогр.: 73 назви.

2823. Гай-Нижник, П. П.

Українсько-грузинські дипломатичні взаємини за часів УНР і ГДР (грудень 1918 р. – листопад 1921 р.) / П. П. Гай-Нижник // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2017. – **Вип. 24 (1)**. – С. 82-91. – Бібліогр.: 53 назви.

2824. Головченко, В. І.

Поза межами можливого: дипломатія УНР у боротьбі за незалежну національну державу / В. І. Головченко // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18**. – С. 63-80. – Бібліогр.: 26 назв.

2825. Дацків, І. Б.

В'ячеслав Липинський біля витоків української дипломатії / І. Б. Дацків // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20**. – С. 378-386. – Бібліогр.: 22 назви.

2826. Дацків, І. Б.

Дипломатичні орієнтири Української Центральної Ради на Антанту: досягнення і втрати / І. Б. Дацків // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2017. – **Вип. 24 (1)**. – С. 98-105. – Бібліогр.: 24 назви.

2827. Дацків, І. Б.

Підписання військової конвенції між Україною та центральними державами в Бресті 1918 р., її наслідки / І. Б. Дацків // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18**. – С. 101-112. – Бібліогр.: 30 назв.

2828. Дацків, І. Б.

Становлення дипломатичних відносин Гетьманату П. Скоропадського з державами Четвертого Союзу / І. Б. Дацків // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21**. – С. 89-96. – Бібліогр.: 26 назв.

2829. Дацків, І. Б.

Тимчасовий уряд Росії й Українська Центральна Рада: протистояння і компроміси / І. Б. Дацків // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18), т. 2**. – С. 14-20. – Бібліогр.: 28 назв.

2830. Дацків, І. Є.

Соборність українських земель в контексті Брестського миру 1918 р. / І. Є. Дацків // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1**. – С. 10-16. – Бібліогр.: 31 назва.

2831. Дедурін, Г.

Український напрямок зовнішньої політики БНР (1918–1921 рр.) / Г. Дедурін // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2**. – С. 107-112. – Бібліогр.: 15 назв.

2832. Демченко, Т. П.

Українсько-німецькі відносини (1918 р.) крізь призму мемуарів чернігівців / Т. П. Демченко // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 263-272. – Бібліогр.: 23 назви.

2833. Дутчак, Г. О.

Державне співробітництво України і Французької Республіки: становлення та розвиток : монографія / Г. О. Дутчак. – Київ : Арт Економі, 2016. – 432 с. – Бібліогр.: с. 401-429.

2834. Захарченко, П. П.

Зовнішньополітична діяльність Центральної Ради Української Народної Республіки на мирних переговорах у Бресті (1917–1918 рр.) / П. П. Захарченко // Право України. – 2017. – № 11. – С. 70-77. – Бібліогр.: с. 75-76.

2835. Краснодемська, І. Й.

Дипломатична діяльність Романа Смаль-Стоцького в Німеччині в 1919–1923 роках / І. Й. Краснодемська // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 244-260. – Бібліогр.: 37 назв.

2836. Кузьміна, І. В.

Українське представництво в Німеччині за часів П. Скоропадського / І. В. Кузьміна // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 218-233. – Бібліогр.: 33 назви.

2837. Лозовий, В. С.

Відносини Української Народної Республіки з Польщею (1919 р.) / В. С. Лозовий // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2017. – Вип. 24 (1). – С. 92-97. – Бібліогр.: 19 назв.

2838. Малюта, О. В.

Міжнародне економічне співробітництво Української Народної Республіки та Великобританії в 1917–1920 рр. / О. В. Малюта // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2017. – Вип. 18. – С. 275-291. – Бібліогр.: 76 назв.

2839. Матяш, І. Б.

Головні події та знакові постаті інституційної історії української дипломатії 1917–1924 років / І. Б. Матяш // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 18. – С. 47-62. – Бібліогр.: 54 назви.

2840. Матяш, І. Б.

Діяльність надзвичайної дипломатичної місії УНР на Кавказі (1919–1921 рр.) / І. Б. Матяш // Український історичний журнал. – 2018. – № 1. – С. 73-97. – Бібліогр.: 18 назв.

2841. Матяш, І. Б.

Німецьке представництво в Києві в 1918 році: завдання, функції, ключові особи / І. Б. Матяш // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 191-207. – Бібліогр.: 45 назв.

2842. Матяш, І. Б.

Перші білоруські представництва в Україні (1918 р.): спроба встановлення дипломатичних відносин між УНР і БНР (романтика сповідань і реалії буття) / І. Б. Матяш // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – Вип. 19. – С. 76-95. – Бібліогр.: 38 назв.

2843. Матяш, І. Б.

Роль дипломатичних установ у започаткуванні українсько-болгарських міждержавних відносин (1918–1921 рр.) / І. Б. Матяш // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 53-74. – Бібліогр.: 15 назв.

2844. Матяш, І. Б.

Українсько-грузинські дипломатичні відносини в 1919–1921 рр.: політичні завдання та організаційні форми / І. Б. Матяш // Україна і Грузія у міжнародних відносинах: історія та спільні виклики сучасності: до сторіччя встановлення дипломатичних відносин : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 38-63. – Бібліогр.: 111 назв.

2845. Матяш, І. Б.

Українсько-угорські відносини (1918–1991 рр.): інституційний аспект / І. Б. Матяш // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2018. – Вип. 27. – С. 120-145. – Бібліогр.: 24 назви.

2846. Машевський, О. П.

Німецько-українські відносини в період Гетьманату П. Скоропадського 1918 р.: основні суперечності та взаємовигідна співпраця / О. П. Машевський // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 104-115. – Бібліогр.: 44 назви.

2847. Машевський, О. П.

Проблема визнання України державами Заходу та становлення дипломатичних відносин у 1917–1919 рр. / О. П. Машевський // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 18. – С. 81-90. – Бібліогр.: 31 назва.

2848. Молчанова, О. В.

Організація репатріації вояків-українців з теренів балканських країн у 1919 – на початку 1920 рр.: політико-дипломатичний контекст / О. В. Молчанова // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2016. – Вип. 23 (1). – С. 141-147. – Бібліогр.: 71 назва.

2849. Осташко, Т. С.

В'ячеслав Липинський – очільник посольства УНР у Відні (1919 р.) / Т. С. Осташко // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2017. – Вип. 22. – С. 12-33. – Бібліогр.: 121 назва.

2850. Очеретяний, В. В.

Міжнародно-інформаційна діяльність дипломатичної місії УНР у Празі 1919–1920 рр. / В. В. Очеретяний, І. І. Ніколіна // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – Вип. XXVI. – С. 246-250. – Бібліогр.: 7 назв.

2851. Пересунько, Т. В.

Європейська турне української республіканської капели (1919–1921 рр.) як інструмент зовнішньополітичної стратегії і культурної дипломатії Симона Петлюри / Т. В. Пересунько // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2016. – Вип. 23 (1). – С. 148-155. – Бібліогр.: 42 назви.

2852. Пивовар, С. Ф.

Берестейський мирний договір з погляду історичної ретроспективи / С. Ф. Пивовар // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 12-19. – Бібліогр.: 20 назв.

2853. Пиріг, Р. Я.

Відносини України і Центральних держав: нетипова окупація 1918 року / Р. Я. Пиріг ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 358 с.

2854. Пиріг, Р. Я.

Діяльність дипломатичної місії Німеччини в Україні з реалізації умов Брестського мирного договору (березень–квітень 1918 р.) / Р. Я. Пиріг // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – Вип. 13. – С. 66-75. – Бібліогр.: 15 назв.

2855. Пиріг, Р. Я.

Україна і Центральні держави: прелюдія окупації 1918 року / Р. Я. Пиріг // Краєзнавство. – 2018. – № 2. – С. 40-45. – Бібліогр.: 24 назви.

2856. Пиріг, Р. Я.

Українська Народна Республіка і Німеччина: прелюдія міждержавних відносин (грудень 1917 – квітень 1918 рр.) / Р. Я. Пиріг // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернівці, 2018. – С. 11-17. – Бібліогр.: 12 назв.

2857. Рендюк, Т. Г.

Встановлення та розвиток українсько-румунських відносин у 1917–1923 рр.: етапи, постаті / Т. Г. Рендюк // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – Вип. 19. – С. 96-113. – Бібліогр.: 35 назв.

2858. Рендюк, Т. Г.

До витоків українсько-румунських дипломатичних відносин: проблема українців в Румунії / Т. Г. Рендюк // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 18. – С. 143-151.

2859. Спицька, О. В.

Адміністративно-фінансова діяльність керівництва Української делегації на Паризькій мирній конференції 1919–1920 рр. крізь призму нового історичного джерела / О. В. Спицька // Місто: історія, культура, суспільство. – 2018. – № 1 (5). – С. 188-213. – Бібліогр.: 50 назв.

2860. Станчев, М. Г.

Участь Християна Раковського в українсько-російських переговорах 1918 року / М. Г. Станчев // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 18. – С. 702-714. – Бібліогр.: 17 назв.

2861. Тичка, Г.-М. І.

Діяльність Михайла Тишкевича на чолі Української дипломатичної місії у Парижі (1919–1921 рр.) / Г.-М. І. Тичка // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володи-мира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 1. – С. 145-152. – Бібліогр.: 45 назв.

2862. Тичка, Г.-М. І.

Місія Анрі Віллема в Східній Галичині (листопад–грудень 1918 р.) / Г.-М. І. Тичка // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3.** – С. 102-110. – Бібліогр.: 34 назви.

2863. Фігурний, Ю. С.

Українсько-німецькі дипломатичні відносини 1918 р. у новітній вітчизняній історіографії / Ю. С. Фігурний // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернівці, 2018. – С. 172-188. – Бібліогр.: 55 назв.

2864. Ціватий, В. Г.

Інституціоналізація української державної та дипломатичної служби в період національного піднесення (1917–1920) : політико-дипломатичний і зовнішньополітичний дискурси / В. Г. Ціватий // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 2 (136).** – С. 46-52. – Бібліогр.: 15 назв.

2865. Яблонський, В. М.

Зовнішня політика Директорії УНР як чинник збереження держави (1920) / В. М. Яблонський // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2017. – **Вип. 24 (1).** – С. 106-112. – Бібліогр.: 14 назв.

2866. Якімова, А. М.

Посольство Української Народної Республіки в Болгарії / А. М. Якімова // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 159-164. – Бібліогр.: 17 назв.

2867. Silvennoinen, O.

Trailblazers: finnish industrialists and finnish-ukrainian diplomatic relations in 1918 : [Першопрохідці: фінські промисловці і фінсько-українські дипломатичні відносини у 1918 році] / O. Silvennoinen // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 55.** – С. 95-97.

Див. також №: 681, 1122, 2045, 2367, 2494, 2495, 2500, 2549, 2566, 2569, 2570, 2578, 2681, 2682, 2700, 2729, 2772, 2780, 2902, 2915, 4200, 4352.

13. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

2868. Адамський, В. Р.

Ідея національного університету за доби Центральної Ради: спроба реалізації / В. Р. Адамський // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24.** – С. 15-27. – Бібліогр.: 27 назв.

2869. Баженов, Л. В.

Кам'янець-Подільський державний український університет (1918–1921) – центр вітчизняної науки і краєзнавства на Поділлі / Л. В. Баженов // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 359-368. – Бібліогр.: 41 назва.

2870. Баюк, М. І.

Проблеми становлення національних культурно-освітніх закладів, подолання

інформаційних загроз у період української державності в 1917–1920 рр. / М. І. Баюк // Університетські наукові записки. – 2017. – № 4. – С. 147-169. – Бібліогр.: 58 назв.

2871. Білобровець, О. М.

Розвиток польської освіти в Україні у 1917–1918 рр. / О. М. Білобровець // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2018. – Вип. 23. – С. 105-110. – Бібліогр.: 32 назви.

2872. Бірюльов, Ю. О.

Творчість єврейських скульпторів у Львові в 1919–1941 рр. / Ю. О. Бірюльов // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2018. – Вип. 35. – С. 55-71. – Бібліогр.: 17 назв.

2873. Богданов, В. Л.

Роль академіка С. П. Тимошенка у заснуванні Української академії наук та Інституту технічної механіки УАН (до 140-річчя від дня народження академіка С. П. Тимошенка) / В. Л. Богданов, Л. А. Дубровіна // Вісник НАН України. – 2018. – № 12. – С. 67-78. – Бібліогр.: 33 назви.

2874. Бунчук, О. В.

Роль української інтелігенції в провідницькому освітньому русі 1917–1920 рр. / О. В. Бунчук, Ю. І. Єрмак // Наукові записки Бердян. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2018. – Вип. 2. – С. 31-40. – Бібліогр.: 13 назв.

2875. Васьківська, О.

Книговидавничча справа в губерніях України у роки визвольних змагань (1917–1920 рр.) : тенденції розвитку / О. Васьківська // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 2. – С. 38-48. – Бібліогр.: 19 назв.

2876. Вергунов, В. А.

Українське державотворення на ниві аграрної освіти і науки М. А. Кухаренка-Прокіповича (1879–1920) / В. А. Вергунов // Питання історії науки і техніки. – 2018. – № 2. – С. 19-27. – Бібліогр.: 22 назви.

2877. Веселовська, Г. І.

Під завісу. Останні сезони київського театру Миколи Садовського / Г. І. Веселовська // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. Мистецькі обрії 2016. – Київ, 2016. – Вип. 8 (19). – С. 3-10. – Бібліогр.: 17 назв.

2878. Веселовська, Г. І.

Театр Миколи Садовського часів Директорії УНР (1919–1920 рр.) / Г. І. Веселовська // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2017. – Вип. 20. – С. 22-30. – Бібліогр.: 31 назва.

2879. Головна астрономічна обсерваторія Національної академії наук України: від ідеї створення до міжнародного визнання / ред. Я. С. Яцків ; упоряд.: А. О. Корсунь, І. П. Крячко. – Київ : Наук. думка, 2018. – 375 с. – (Проект «Наукова книга»).

2880. Горіцька, К. В.

Українська освіта, культура і церква за часописом «Україна» 1919 рік / К. В. Горіцька // Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім.

Івана Огієнка. – 2017. – **Вип. 11.** – С. 70-71. – Бібліогр.: 15 назв.

2881. Грищенко, Т. Р.

Сільськогосподарський науковий комітет України у часи Української революції / Т. Р. Грищенко // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 2. – С. 26-31. – Бібліогр.: 25 назв.

2882. Давва, В. В.

Еволюція ціннісних культурних орієнтирів у перші роки Української революції (регіональний аспект) / В. В. Давва // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – Рівне, 2017. – **Вип. 25.** – С. 66-74. – Бібліогр.: 15 назв.

2883. До 100-річчя Національної академії наук України (добірка фотодокументів) / авт.-упоряд. Л. В. Любарська // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 196-209 : фот.

2884. Дояр, Л. В.

Маловідомий історико-український компонент спецфонду Книжкової палати України (1918–1919 рр.) / Л. В. Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 8. – С. 39-43. – Бібліогр.: 10 назв.

2885. Дояр, Л. В.

Перші надходження Книжкової палати України (книгодруки 1917 р.) / Л. В. Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 12. – С. 6-9. – Бібліогр.: 39 назв.

2886. Дояр, Л. В.

Спецфонд Книжкової палати України (1917–1921 рр.): заборонені книгодруки з історичної галузі / Л. В. Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 7. – С. 49-52. – Бібліогр.: 12 назв.

2887. Дубіцька, Т.

Інформаційний простір Буковини 1917 року: український аспект / Т. Дубіцька // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – Т. 1. – С. 82-85.

2888. Дубровіна, Л. А.

Академік В. І. Вернадський і заснування Української академії наук / Л. А. Дубровіна // Вісник НАН України. – 2018. – № 5. – С. 23-26.

2889. Завальнюк, О. М.

Бібліотека Кам'янець-Подільського державного українського університету: забезпечення вивчення історико-суспільних дисциплін та проведення науково-дослідної роботи з історії та культури (1918–1920 рр.) / О. М. Завальнюк // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2018. – **Вип. 5.** – С. 6-11. – Бібліогр.: 31 назва.

2890. Завальнюк, О. М.

«Нові» й «старі» університети в Україні: науково-освітній потенціал, підготовка кадрів і внесок у національне Відродження 1917–1920 рр. / О. М. Завальнюк // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 25-43. – Бібліогр.: 75 назв.

2891. Завальнюк, О. М.

Підготовка правників у Кам'янець-Подільському державному українському університеті: перший національний досвід (1919–1920 рр.) / О. М. Завальнюк // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 324-342. – Бібліогр.: 63 назви.

2892. Завальнюк, О. М.

Подільська інтелігенція у реформуванні загально-освітньої школи в добу Української революції (1917–1920 рр.) : іст. нарис / О. М. Завальнюк ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2017. – 129 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 114-115 (16 назв).

2893. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

Перші 100 років поступу / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; редкол.: С. А. Копилов, О. М. Завальнюк, В. А. Смолій. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. – 208 с. : іл., портр.

2894. Ковалів, Ю. І.

Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст. : підручник : у 10 т. / Ю. І. Ковалів. – Київ : Академія, 2013 – . – (Альма-матер).

Т. 5 : У сподіваннях і трагічних зламах : [20-ті роки]. – 2017. – 544 с.

2895. Копилов, С. А.

Підготовка педагогів-істориків у Кам'янець-Подільському Державному Українському Університеті: незавершений цикл (1918–1920 рр.) / С. А. Копилов, О. М. Завальнюк // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24.** – С. 28-44. – Бібліогр.: 39 назв.

2896. Котенко, Т. С.

Українська революція 1917–1921 рр.у контексті методичної імпрези : [розвиток освітніх процесів] / Т. С. Котенко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 360-367.

2897. Кузнецов, П. В.

Перебудова хіміко-технологічної освіти в Харківському технологічному інституті (1917–1930 рр.) / П. В. Кузнецов // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 103-108. – Бібліогр.: 19 назв.

2898. Кузовова, Н. М.

Микола Федорович Чернявський: до біографії українського поета, письменника, громадського діяча та з нагоди 150-річчя з дня народження / Н. М. Кузовова // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 272-275. – Бібліогр.: 13 назв.

2899. Ляшук, О. М.

Ліквідація Всеукраїнської Учительської Спілки як складова утвердження радянської влади в Україні / О. М. Ляшук // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 278-283. – Бібліогр.: 24 назви.

2900. Мазур, Т. В.

Державна політика щодо охорони культурної спадщини під час Української революції 1917–1921 років / Т. В. Мазур, І. М. Мищак // Вісник НАКККіМ. – 2018. – **№ 4.** –

С. 158-163. – Бібліогр.: 17 назв.

2901. Марченко, А. М.

Микола Садовський та його театр у період революційних подій 1917–1919 років у Києві / А. М. Марченко // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 181-197. – Бібліогр.: 19 назв.

2902. Матяш, І. Б.

Навчальні заклади у сфері консульської служби в 1918–1923 рр. як крок до створення системи підготовки кадрів українських дипломатів та консулів / І. Б. Матяш // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2016. – **Вип. 23 (1).** – С. 162-180. – Бібліогр.: 49 назв.

2903. Мелешкіна, І.

Драматична студія Культур-ліги: створення єврейського театру нової доби / І. Мелешкіна // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 173-185. – Бібліогр.: 15 назв.

2904. Мельник, О. В.

Відкриття Одеського політехнічного інституту та освітня ситуація в Одесі у 1918 році / О. В. Мельник // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – **Вип. 38.** – С. 46-54. – Бібліогр.: 12 назв.

2905. Могильний, Л. П.

Суспільно-політичні погляди й напрями наукової діяльності Олександра Черняхівського / Л. П. Могильний // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 2 (137).** – С. 20-25. – Бібліогр.: 15 назв.

2906. Музичко, О. Є.

Актуалізація біографій героїв української минувшини за доби Української революції 1917–1921 рр. на півдні України / О. Є. Музичко // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 142-155. – Бібліогр.: 33 назви.

2907. Музичко, О. Є.

Представники історичної науки біля витоків Одеського політехнічного університету / О. Є. Музичко // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – **Вип. 38.** – С. 54-63. – Бібліогр.: 14 назв.

2908. Національна академія наук України (1918–2018). До 100-річчя від дня заснування / редкол.: Б. Є. Патон (голова) та ін. – Київ : Академперіодика, 2018. – 336 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 325-333.

2909. Національний академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької. Час і долі / упоряд., авт. вступ. слова, ред. Б. М. Козак. – Львів : Камеяр, 2016 – .

Кн. I. – 532 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 519-530.

2910. Нікітюк, О. П.

Капела «Думка» в контексті національного хорового руху 1917–1920-х років / О. П. Нікітюк // Мистецтвознавчі записки. – 2018. – **Вип. 33.** – С. 496-503. – Бібліогр.:

10 назв.

2911. Одеський політехнічний. Фотолітопис сторіччя / авт.-уклад.: О. Б. Шолда, В. В. Лебідь ; ред. Г. О. Оборський. – Київ : Альфа реклама, 2018. – 216 с. : іл.

2912. Окаринський, В. М.

«Четверта» революція: до питання інтелегентських візій альтернативних життєвих стилів доби Української революції 1917–1921 рр. / В. М. Окаринський // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 256-273. – Бібліогр.: 53 назви.

2913. Папакін, Г. В.

Гетьман Павло Скоропадський та Українська академія наук: проблема пошуку президента / Г. В. Папакін // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 6.** – С. 53-72. – Бібліогр.: 12 назв.

2914. Папакін, Г. В.

Павло Скоропадський та Українська академія наук / Г. В. Папакін. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 335 с. : іл. – До 100-річчя НАН України.

2915. Пересунько, Т. В.

Гастролі Капели Кошиця як витоки культурної дипломатії / Т. В. Пересунько // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 751-765. – Бібліогр.: 50 назв.

2916. Петрикова, В. Т.

Методологія історії української бібліографії М. І. Ясинського / В. Т. Петрикова // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 74-88. – Бібліогр.: 13 назв.

2917. Петрова, Н. О.

Становлення Української книжкової палати / Н. О. Петрова // Вісник Книжкової палати. – 2018. – **№ 11.** – С. 4-10.

2918. Подлесный, Д. В.

Підходи к реформированию университетского образования в период революции и гражданской войны (1917–1921) / Д. В. Подлесный // Вчені записки Харків. гуманіт. ун-ту «Народна українська академія». – 2017. – **Т. XXIII.** – С. 203-214. – Бібліогр.: 12 назв.

2919. Подлесный, Д. В.

Проблема университетской автономии в Украине периода 1917–1921 гг. / Д. В. Подлесный // Вчені записки Харків. гуманіт. ун-ту «Народна українська академія». – 2018. – **Т. XXIV.** – С. 182-191. – Бібліогр.: 11 назв.

2920. Полупанов, Д. С.

Культурно-просвітницька політика уряду П. М. Врангеля у Криму (1920) / Д. С. Полупанов // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54.** – С. 89-96. – Бібліогр.: 20 назв.

2921. Поляков, М. В.

У витоків Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара /

М. В. Поляков, В. С. Савчук, С. І. Світленко // Грані. – 2018. – Т. 21, № 6. – С. 5-12. – Бібліогр.: 15 назв.

2922. Потоцький, В. П.

Мовна політика денікінського режиму у великих містах України / В. П. Потоцький // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2018. – **Вип. 26.** – С. 147-156. – Бібліогр.: 53 назви.

2923. Прокопчук, І. Ю.

Шляхи розвитку художньої педагогіки та мистецтва авангарду в політично-ідеологічних умовах 1917 – поч. 1930-х років в Україні / І. Ю. Прокопчук // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2017. – **Вип. 31.** – С. 83-96. – Бібліогр.: 19 назв.

2924. Романько, В. І.

Ранній період творчості Володимира Сосюри (1917–1918 рр.) / В. І. Романько // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 322-326. – Бібліогр.: 7 назв.

2925. Салата, Г. В.

Професор Л. Д. Проскуряков (1858–1926 рр.): штрихи до реконструкції радянського періоду життя і діяльності / Г. В. Салата // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 56-58. – Бібліогр.: 19 назв.

2926. Сапелкіна, З. П.

До 100-річчя Української революції: соціокультурна діяльність часів УНР / З. П. Сапелкіна // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. – 2018. – **№ 1.** – С. 32-39. – Бібліогр.: 15 назв.

2927. Сенченко, М. І.

100 років Книжковій палаті України / М. І. Сенченко // Вісник Книжкової палати. – 2018. – **№ 12.** – С. 3-5.

2928. Ситник, К. М.

Володимир Вернадський. Людина. Громадянин. Учений / К. М. Ситник ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ : Наук. думка, 2017. – 362 с. : портр.

2929. Скальський, В. В.

Перша українська державна гімназія в Катеринославі у 1917–1918 рр. / В. В. Скальський // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – **Вип. 13.** – С. 214-224.

2930. Смолій, В. А.

Університет кризь століття : [про Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка] / В. А. Смолій // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 11-25. – Бібліогр.: 40 назв.

2931. Сокурєнко, В. В.

Підготовка охоронців правопорядку в Харкові: 100 років історії (1917–2017 рр.) / В. В. Сокурєнко, О. М. Бандурка, В. А. Греченко ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : Золота миля, 2017. – 496 с. : іл. – До 100-річчя подій Української революції.

2932. Срібняк, І. В.

На службі II-му Райху і Україні: організаційно-освітня діяльність вояків-українців 1-го Запорізького імені Т. Шевченка полку на Підляшші (1917–1918 рр.) / І. В. Срібняк // Гуржівські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 138-141. – Бібліогр.: 16 назв.

2933. Стрішенець, Н. В.

Юрій Меженко на чолі Головної Книжної Палати / Н. В. Стрішенець // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 11. – С. 11-14. – Бібліогр.: 28 назв.

2934. Сусоров, В. Д.

Розвиток вищої освіти на Херсонщині (1917–1927 рр.) / В. Д. Сусоров // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 126-131. – Бібліогр.: 26 назв.

2935. Сухотеріна, Л. І.

Перший ректор Одеського політехнічного інституту А. О. Нілус – видатний вчений в галузі артилерії / Л. І. Сухотеріна // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Т. 8, вип. 1 (12).** – С. 66-74. – Бібліогр.: 16 назв.

2936. Терещенко, О. М.

Українська революція (1917–1921 рр.): останні дні життя і творчості І. Нечуя-Левицького / О. М. Терещенко // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 304-312.

2937. Тоцька, Л. М.

Внесок родини Чикаленків у культурно-просвітницький процес часів української державності 1917–1921 рр. / Л. М. Тоцька // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 343-350.

2938. Трощинський, О. І.

Яків Калішевський – український хоровий диригент / О. І. Трощинський // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 112-115. – Бібліогр.: 11 назв.

2939. Тупчієнко-Кадирова, Л. Г.

Юлій Мейтус: штрихи до національного портрету / Л. Г. Тупчієнко-Кадирова // Гуржівські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 62-66. – Бібліогр.: 18 назв.

2940. Чуткий, А. І.

Період Гетьманату: оцінка крізь призму вищої школи / А. І. Чуткий // Гілея. – 2018. – **Вип. 137.** – С. 23-29. – Бібліогр.: 83 назви.

2941. Шейко, В. М.

Еволюція поглядів художньої інтелігенції під час Української Революції 1917–1921 рр. / В. М. Шейко // Культура України. – 2018. – **Вип. 60.** – С. 172-194. – Бібліогр.: с. 187-194.

2942. Шейко, В. М.

Медична та літературна інтелігенція в часи Української Революції 1917–1921 рр. /

В. М. Шейко // *Культура України*. – 2018. – **Вип. 61**. – С. 368-388. – Бібліогр.: с. 383-388.

2943. Шейко, В. М.

Наукова інтелігенція та Українська революція (1917–1921 рр.) / В. М. Шейко // *Культура України*. – 2018. – **Вип. 59**. – С. 244-263. – Бібліогр.: с. 257-263.

2944. Щур, Ю. І.

Товариство «Просвіта» на Запоріжжі у першій половині ХХ століття : нарис історії / Ю. І. Щур. – Дніпро : Свідлер А. Л., 2018. – 91 с. : іл. – (Повернута спадщина. Нова серія ; вип. 2).

2945. Ясь, О. В.

Народження Академії. Коротка хроніка 1918 року, або як це було... / О. В. Ясь // *Вісник НАН України*. – 2018. – № 11. – С. 5-17. – Бібліогр.: 30 назв.

2946. Khiterer, V.

Jewish education in the Ukrainian People's Republic : [Єврейська освіта в Українській Народній Республіці] / V. Khiterer // *Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство*. – Київ, 2018. – С. 104-114. – Бібліогр.: 44 назви.

2947. Mashtalir, V. V.

A historical way of the ukrainian state military museum (1917–1920) : [Історичний шлях українського державного військового музею (1917–1920 роки)] / V. V. Mashtalir // *Східноєвропейський історичний вісник*. – 2018. – **Вип. 7**. – С. 88-96. – Бібліогр.: с. 95-96.

2948. Mashtalir, V. V.

Work of the military-historical institutions at the time of establishing the soviet authority in Ukraine : [Робота військово-історичних установ під час встановлення радянської влади в Україні] / V. V. Mashtalir // *Військово-науковий вісник*. – 2018. – **Вип. 30**. – С. 102-114. – Бібліогр.: 20 назв.

Див. також №: 118, 177, 190, 429, 466, 847, 1248, 2199, 2438, 2451, 2503, 2512, 2529, 2533, 2534, 2558, 2564, 2577, 2587, 2589, 2591, 2655, 2685, 2851, 3275, 3335, 3369, 3797, 4097, 4114, 4120, 4128.

1. ДжЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

2949. Батрак, Л. В.

Документи про голод в Україні 1921–1923 років (із колекції «Український музей в Празі» ЦДАГО України) / Л. В. Батрак // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 135-154. – Бібліогр.: 8 назв.

2950. «Великий терор» в Україні: німецька операція 1937–1938 років : збірник документів / Ін-т культури та історії німців Північно-Східної Європи при ун-ті м. Гамбург (ФРН) ; редкол.: А. Айсфельд, А. Когут, С. А. Кокін. – Київ, 2018. – 1248 с. : іл., портр. – Імен. покажч.: с. 1164-1200. – Геогр. покажч.: с. 1201-1217.

2951. Величківський, М. І.

Під двома окупаціями : спогади і документи / М. І. Величківський. – Нью-Йорк, 2017. – 230 с. – (Із архівних фондів Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці. Мемуаристика ; т. 1).

2952. Відлуння Великого терору : зб. документів : у 3 т. / Ін-т історії України НАН України, Торонт. ун-т (Канада), Галуз. держ. архів Служби безпеки України ; авт.-упоряд.: С. А. Кокін, Дж. Россман. – Київ : Захаренко В. О., 2017 – .

Т. 2 : Документи з архівних кримінальних справ на співробітників органів НКВС УРСР, засуджених за порушення соціалістичної законності (жовтень 1938 р. – червень 1943 р.), кн. 1 : НКВС Молдавської АРСР, Дорожньо-транспортний відділ ГУДБ НКВС Північно-Донецької залізниці, УНКВС по Житомирській області та УНКВС по Одеській області. – 2018. – 728 с.

2953. Галів, М. Д.

Християнська польсько-українська спілка в Дрогобичі (1930-ті рр.): документ до історії товариства / М. Д. Галів, А. О. Огар // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2018. – Вип. 18. – С. 200-211. – Бібліогр.: 11 назв.

2954. Голодомор на Сумщині у спогадах очевидців : зб. матеріалів / Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка ; упоряд. С. В. П'ятаченко. – 2-ге вид., випр. та допов. – Суми : МакДен, 2018. – 368 с.

2955. Горе переможеним. Репресовані міністри Української революції / Галуз. держ. архів Служби безпеки України, Ін-т історії України НАН України, Ін-т нац. пам'яті України НАН України ; упоряд.: А. Когут (відп.), Р. Ю. Подкур, В. В. Скальський та ін. – Київ : К.І.С., 2018. – 240 с.

2956. Історичний щоденник Пологівського району 1923–2018 / ред. М. Діденко ; упоряд. І. Садова. – Мелітополь : Вид. буд. Мелітоп. міськ. друк., 2018. – 426 с. : іл., портр.

2957. Калоеров, С. А.

Документы по истории греков Приазов'я : в 4 т. / С. А. Калоеров. – Харьков : Мезина В. В., 2008 – 2017.

Т. 4 : Советское и постсоветское время (1918–2011). – 2017. – 871 с. : ил., табл. – Имен. покажч.: с. 833-837.

2958. Кравчук, П. П.

Днепрострой в борьбе за пути развития советской архитектуры: стенограмма общественного просмотра проектов днепровской гидростанции / П. П. Кравчук // Музейний вісник. – 2018. – № 18. – С. 129-182. – Бібліогр.: 16 назв.

2959. Купенський, Н.

Дніпрогес очима американців / Н. Купенський ; пер. з англ. О. Шейко // Музейний вісник. – 2018. – № 18. – С. 182-191. – Бібліогр.: 34 назви.

2960. Листування Василя Кучабського та Івана Крип'якевича – відображення української консервативної традиції / авт. передм. С. Д. Гелей // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – Вип. 28. – С. 236-265.

2961. Лось, Я. С.

Українська справа у спогадах, листуванні й публіцистиці : вибрані твори / Я. С. Лось ; упоряд., наук. ред., вступ. слово: М. Маршал, С. Вуйтович ; наук. ред.: С. С. Троян, А. М. Киридон ; пер. з пол. В. Ф. Саган. – Київ : Ніка-Центр, 2018. – 340 с. – (Ідеї та Історії ; вип. 15). – Бібліогр.: с. 334-335. – Имен. покажч.: с. 336-339.

2962. «Ми всіх ворогів народу змемо з лиця землі, щоб не бруднили наш Радянський Союз...». Великий терор на Київщині в 1937–1938 рр.: механізм, діапазон, специфіка / вступ. ст., публ. О. Г. Бажан // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 1 (47). – С. 5-86. – Бібліогр.: 17 назв.

2963. Мицик, Ю. А.

З кореспонденції митрополита Іларіона (Огієнка) / Ю. А. Мицик // Albaruthenica : студії з історії Білорусі. – Київ, 2018. – Т. 2. – С. 364-367.

2964. Наукові контакти М. Кордуби та І. Крип'якевича (на основі взаємного листування учених) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – Вип. 28. – С. 297-325.

2965. Росляк, Р. В.

«У зв'язку з розвитком та поширенням української радянської кінематографії – ухвалити будівництво третьої кінофабрики ВУФКУ в Києві» : матеріали й документи з історії створення Національної кіностудії художніх фільмів імені Олександра Довженка / Р. В. Росляк // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2018. – Вип. 23. – С. 204-219. – Бібліогр.: 14 назв.

2966. Сергійчук, В. І.

Документи більшовицької влади про примусове переміщення українських залізничників / В. І. Сергійчук // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 1. – С. 14-33. – Бібліогр.: 7 назв.

2967. Сова, А. О.

«Маю много роботи і пишу коротко». З невідомого листування Івана Боберського та старшини українського товариства «Сокіл-Батько» / А. О. Сова // Записки Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника. – 2017. – **Вип. 9 (25)**. – С. 502-513. – Бібліогр.: 18 назв.

2968. Списки службовців НКВД в Україні (1935–1939) / упоряд., пер. Л. Хмельковський. – Львів : Свічадо, 2018. – 564 с.

2969. Список репресованої літератури : док. і матеріали : [заборонені видання 1920–30-х років] / Укр. культ. фонд ; упоряд. С. І. Білокінь. – Київ : Укр. пропілеї, 2018. – 520 с. – Бібліогр.: с. 496-517.

2970. Трагічне минуле: документи свідчать : зб. документів : у 5 т. / редкол.: Н. Г. Першина, О. Г. Бажан, Є. І. Бородін ; уклад. Н. Р. Романець. – Дніпро : Монолит, 2018. – (Реабілітовані історією).

Т. 1 : Селянство Придніпров'я в умовах сталінського тоталітарного режиму (1928–1933 рр.). – 2018. – 240 с.

Т. 2 : Радянські репресії проти націоналістичного підпілля Дніпропетровщини. – 2018. – 240 с.

2971. Чикаленко, Л. Є.

Щоденник (1925–1929) / Л. Є. Чикаленко ; упоряд., передм., комент. І. М. Старовойтенко ; ред. І. Давидко. – Київ : Темпора, 2016. – 448 с.

Див. також №: 183, 193, 307, 905, 1086, 1141, 1157, 1370, 1419, 1490, 2284, 2489, 2490, 2494, 2503, 2504, 2507, 3088, 3094, 3110, 3195, 3208, 3214, 3833.

Огляди джерел

2972. Бистра, М. О.

Образ радянського вчителя у періодичних виданнях України кінця 1930-х рр. на прикладі газети «Більшовицька правда» / М. О. Бистра // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 138-144. – Бібліогр.: 46 назв.

2973. Білик, Н. І.

Спогади Зенона Кузеля як історичний документ / Н. І. Білик // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 3**. – С. 111-117. – Бібліогр.: 18 назв.

2974. Бонь, О. І.

Київське театральне середовище першої половини 1920-х років у щоденниках Василя Василька / О. І. Бонь // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – **№ 2 (5)**. – С. 47-52. – Бібліогр.: 8 назв.

2975. Бонь, О. І.

Літературне об'єднання «Плуг» у спогадах Володимира Гжицького / О. І. Бонь // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3**. – С. 39-44. – Бібліогр.: 19 назв.

2976. Борисенко, В. К.

Усні свідчення киян про геноцид 1932–1933 років: «Найбільше вмирали діти...» / В. К. Борисенко // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 5. – С. 17-27. – Бібліогр.: 8 назв.

2977. Бурега, В. В.

Невідома розвідка професора Київської духовної академії П. П. Кудрявцева про поховання у соборі Києво-Братського монастиря / В. В. Бурега // Київська Академія. – 2017. – Вип. 14. – С. 180-194. – Бібліогр.: 33 назви.

2978. Євсєєва, Т. М.

Тилове ополчення як структурний підрозділ у державній системі примусової праці та інструмент організації повсякденного життя «позбавленців» УСРР (1920–1937 рр.) / Т. М. Євсєєва // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 58-89. – Бібліогр.: 20 назв.

2979. Житарюк, М. Г.

Україно-чехословацькі й україно-румунські стосунки в інтерпретації часопису «Діло» (Львів) / М. Г. Житарюк // Історико-політичні проблеми сучасного світу : зб. наук. ст. – 2018. – Т. 37-38. – С. 205-215. – Бібліогр.: 36 назв.

2980. Зеркаль, М. М.

Миколаївщина в 1932–1933 рр., репресії як одна з форм геноциду: мовою кримінальних справ / М. М. Зеркаль // Уманська старовина. – 2017. – Вип. 3. – С. 66-78. – Бібліогр.: 100 назв.

2981. Зозуля, Є. В.

Висвітлення проблем безпритульності та бездоглядності дітей на Поділлі на сторінках періодичних видань (1920-ті – початок 1930-х років) / Є. В. Зозуля // Вісник студ. наук. т-ва ДонНУ ім. Василя Стуса. – 2018. – Вип. 10, т. 1. – С. 42-44. – Бібліогр.: 11 назв.

2982. Ільчишин, С. О.

Масові арешти учасників шкільної акції 1933 р. за документальними свідченнями / С. О. Ільчишин // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – Вип. 4. – С. 44-58. – Бібліогр.: 23 назви.

2983. Ільчишин, С. О.

Національно-культурні товариства українців у міжвоєнний період на Західній Україні. Джерелознавчий аспект / С. О. Ільчишин // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – Т. 19. – С. 46-50. – Бібліогр.: 33 назви.

2984. Ільчишин, С. О.

Шкільна акція ОУН 1933 року : характеристика джерельної бази та документів / С. О. Ільчишин // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – Вип. 3: Історичні науки. – С. 48-61. – Бібліогр.: 52 назви.

2985. Іріюглу, Ю. О.

Явище насильства в структурі селянських усних наративів Північного Приазов'я / Ю. О. Іріюглу // Сходознавство. – 2017. – № 79. – С. 91-127. – Бібліогр.: с. 119-125.

2986. Касян, Л. Г.

Аудіовізуальні документи у процесі формування історичної пам'яті : [про політ. репресії рад. доби] / Л. Г. Касян // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 91-99. – Бібліогр.: 14 назв.

2987. Кісь, О. Р.

«Жіноче питання» в ідеології і пропаганді ОУН / О. Р. Кісь // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 91-102. – Бібліогр.: 17 назв.

2988. Клименко, О. М.

«Інший» у спогадах робітників-дніпробудівців, 1920-і – перша половина 1930-х рр. / О. М. Клименко // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 53. – С. 91-100. – Бібліогр.: 12 назв.

2989. Коляструк, О. А.

(Екстра)ординарність повсякденного життя в умовах Великого терору: норми vs аномалії? / О. А. Коляструк // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2018. – № 1 (49). – С. 99-118. – Бібліогр.: 18 назв.

2990. Коренюк, Ю. О.

Маловідомі документи періоду демонтажних робіт у Михайлівському Золотоверхому соборі (звіт Д. Кіпліка за результатами демонтажу фресок) / Ю. О. Коренюк // Славістична збірка. – Київ, 2017. – Вип. III. – С. 114-167 : іл.

2991. Кримінський, В. В.

Український імпералізм у «Военній доктрині» Михайла Колодзінського / В. В. Кримінський // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 3. – С. 74-89. – Бібліогр.: 12 назв.

2992. Кужель, Л. Я.

Календарі Івана Тиктора 1930-х рр. у контексті тогочасних суспільно-політичних подій / Л. Я. Кужель // Записки Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника. – 2017. – Вип. 9 (25). – С. 239-259. – Бібліогр.: 72 назви.

2993. Лабур, О. В.

Цільова заданість історичних джерел більшовицького «розкріпачення жінок» в Україні (1925–1930 рр.) / О. В. Лабур // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – Вип. 11. – С. 56-61. – Бібліогр.: 25 назв.

2994. Марущак, О. В.

Проблеми дітей-сиріт та медичні питання у Білоцерківських міських часописах 1920-х років / О. В. Марущак // Юр'ївський літопис. – 2016. – № 15. – С. 42-48. – Бібліогр.: 22 назви.

2995. Молоткіна, В. К.

Джерела з вивчення видавничої справи Радянської України 1920–1930-х рр. / В. К. Молоткіна // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – Вип. 1. – С. 94-111. – Бібліогр.: 19 назв.

2996. Молоткіна, В. К.

Книгознавча періодика радянської України 1920-х рр. / В. К. Молоткіна // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 107-111. – Бібліогр.: 14 назв.

2997. Мурашова, О. П.

Джерела до вивчення соціальної політики радянської влади в Україні 20-х рр. ХХ ст. / О. П. Мурашова // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 312-316. – Бібліогр.: 9 назв.

2998. Непомнящий, А. А.

Неизвестный источник по истории кримоветедения 20-х годов ХХ века / А. А. Непомнящий // Древности 2016 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2016. – **Вип. 14.** – С. 199-206. – Библиогр.: 13 назв.

2999. Нестеренко, Л. О.

З історії одного вчительського листа / Л. О. Нестеренко // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 3.** – С. 152-165.

3000. Окіпнюк, В. Т.

Слідча діяльність органів державної безпеки УРСР (середина 1930-х – початок 1950-х років) : історико-правовий аналіз / В. Т. Окіпнюк // Часопис Київського університету права. – 2018. – **№ 3.** – С. 41-45. – Бібліогр.: 14 назв.

3001. Пірко, М.

Історична проза як засіб ідеологічного впливу на світогляд українців в міжвоєнний період (на основі книжок «Бібліотеки для всіх «Ряст») / М. Пірко // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 192-206. – Бібліогр.: 39 назв.

3002. Пістоленко, І. О.

Олена Гіберман (Кареева), Ніна Шаргей та їхній вплив на зміни в біографії Ю. В. Кондратюка (О. Г. Шаргея): на основі аналізу архівних документів / І. О. Пістоленко // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 59-70. – Бібліогр.: 39 назв.

3003. Принь, М. О.

ВУАН у проєкті «Шефство громадськості Київщини над Сталінщиною» (1929–1932) : за матеріалами місцевої преси / М. О. Принь // Сумський історико-архівний журнал. – 2018. – **№ XXXI.** – С. 39-55. – Бібліогр.: с. 51-55.

3004. Рябченко, О. Л.

Конструювання «Я-образу» студентів вищих навчальних закладів України в листах «до влади»: складові та особливості (1920–1930-ті роки) / О. Л. Рябченко // Дриновський збірник. – 2018. – **Т. XI.** – С. 344-353. – Бібліогр.: 39 назв.

3005. Савченко, І. В.

Жінки та реалізація радянського емансипаційного проєкту на сторінках газети «Червоне Запоріжжя» у 1920-х рр. / І. В. Савченко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 378-381. – Бібліогр.: 15 назв.

3006. Савчук, В. О.

«Червона газета» й українізація в Північному Кавказі (1926–1932 рр.) / В. О. Савчук, О. В. Сушко. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2018 – .

Т. 1 : Україномовна «Червона газета» як активний фактор реалізації політики українізації в Північно-Кавказькому регіоні (1926–1932 рр.). – 2018. – 512 с. – Бібліогр.: с. 452-481 (512 назв). – Імен. покажч.: с. 482-493. – Геогр. покажч.: с. 494-508. ;

Т. 2 : Бібліографія та короткий конспект статей із збереженням мови оригіналу, опублікованих на сторінках «Червоної Газети» з питань українізації в 1926, 1928–1932 рр. – 2018. – 560 с. – Імен. покажч.: с. 490-513. – Геогр. покажч.: с. 514-524. – Темат. покажч.: с. 525-533.

3007. Сезин, Д. С.

Новые документы о кременчугском артиллерийском складе в 1937–1938 годах / Д. С. Сезин // Историчні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 74-76.

3008. Синяк, С.

Джерела до історії діяльності польських парамілітарних організацій на Волині 1921–1939 рр. / С. Синяк // Український історичний збірник. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 285-298. – Бібліогр.: 82 назви.

3009. Соловей, Д. Ю.

Еволюція законодавства про кримінальну відповідальність УСРР (УРСР) (1919–1959 рр.) : монографія / Наук.-дослід. ін-т публічного права ; заг. ред. Є. С. Дурнов. – Київ, 2017. – 204 с.

Зі змісту: Джерельна база дослідження еволюції законодавства про кримінальну відповідальність УСРР (УРСР) 1919–1959 рр. – С. 16-19 ; Формування законодавства про кримінальну відповідальність в період становлення радянської влади в Україні в умовах політики «Воєнного комунізму» (1919–1922 рр.). – С. 26-54 ; Тенденції розвитку законодавства про кримінальну відповідальність УРСР в умовах здійснення політики колективізації, індустріалізації та масових репресій (1930–1940 рр.). – С. 93-128 ; Зміни у законодавстві про кримінальну відповідальність УРСР у воєнний період (1941–1945 рр.). – С. 129-148 ; Законодавство про кримінальну відповідальність УРСР у повоєнний період (1945–1959 рр.). – С. 149-163.

3010. Соловка, Л. М.

Колекція документів з історії діяльності єврейських організацій в Галичині в 1920-х–1930-х рр. у фондах Державного архіву Івано-Франківської області / Л. М. Соловка // Єврейська культурна спадщина України : матеріали міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 130-148. – Бібліогр.: 22 назви.

3011. Старка, В. В.

Аграрні трансформації в умовах тоталітарних режимів 1930–1940-х рр. у документальній спадщині українського національно-визвольного руху Східної Галичини / В. В. Старка // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2.** – С. 33-38. – Бібліогр.: 16 назв.

3012. Тарапон, О. А.

Архівні документи як джерело вивчення ціннісних трансформацій в Радянській Україні 1920–1930-х рр. / О. А. Тарапон // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2016. – **Вип. 1.** – С. 112-125. – Бібліогр.: 26 назв.

3013. Холод, Г. Я.

«Кіно-газета» (1930): специфіка висвітлення проблематики : монографія / Г. Я. Холод. – Київ : Білий Тигр, 2018. – 172 с. : іл. – Бібліогр.: с. 146-171 (447 назв).

3014. Шаповал, А. І.

Епістолярна спадщина В. П. Адріанової-Перетц в архівах України / А. І. Шаповал // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 227-247. – Бібліогр.: 49 назв.

3015. Шатковська, А. Ю.

Тема голодомору 1932–1933 років у збірниках спогадів та документів / А. Ю. Шатковська // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 69-84. – Бібліогр.: 18 назв.

Див. також №: 260, 305, 348, 752, 1155, 2055, 2750, 3028, 3047, 3051, 3067, 3069, 3073, 3075, 3078, 3089-3091, 3099, 3102, 3106, 3112, 3114, 3119, 3121, 3129, 3131, 3134, 3142, 3143, 3163, 3190, 3203, 3209, 3225, 3238, 3245, 3265, 3267, 3277, 3285, 3288, 3307, 3335, 3386, 3393, 3404.

Історіографічні дослідження

3016. Біловус, Л. І.

Тематика Голодомору в україномовній періодиці діаспори США як чинник збереження національної ідентичності / Л. І. Біловус // Емінак. – 2018. – № 1 (21), т. 2. – С. 135-139. – Бібліогр.: 31 назва.

3017. Вітенко, З. Р.

Еволюція підходів історичної науки щодо вивчення міжнародної діяльності українських профспілок у міжвоєнний період / З. Р. Вітенко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 298-304. – Бібліогр.: 26 назв.

3018. Губський, С. І.

Теорія і практика українського економічного націоналізму (20-ті–50-ті рр. ХХ ст.) у сучасній вітчизняній історіографії / С. І. Губський // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 72-85. – Бібліогр.: 27 назв.

3019. Гудзь, В. В.

Голодомор в Україні у концепціях істориків французької школи / В. В. Гудзь // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 18-22. – Бібліогр.: 21 назва.

3020. Довбня, О. А.

Депортації населення України (1920-ті – початок 1950-х рр.) : історіографічний аспект / О. А. Довбня // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 110-120. – Бібліогр.: 54 назви.

3021. Довбня, О. А.

Каральні заходи радянської держави проти селян України (1928–1939 рр.) : історіографічний аспект / О. А. Довбня // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – **Вип. 38.** – С. 230-248. – Бібліогр.: 40 назв.

3022. Довбня, О. А.

Політичні репресії на Донбасі в 1930-ті рр. : історіографічний дискурс / О. А. Довбня // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 43-52. – Бібліогр.: 46 назв.

3023. Довбня, О. А.

Політичні репресії проти протестантських деномінацій у радянській Україні (1920–1930-ті роки) : історіографічний аспект / О. А. Довбня // Сумський історико-архівний журнал. – 2018. – № XXX. – С. 5-11. – Бібліогр.: с. 9-12.

3024. Довбня, О. А.

Регіональна специфіка «Великого терору» у сучасній українській історіографії / О. А. Довбня // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2018. – № 1 (49). – С. 209-259. – Бібліогр.: 192 назви.

3025. Довбня, О. А.

Репресії проти поляків УСРР/УРСР наприкінці 1920-х – на початку 1950-х рр. у дослідженнях вітчизняних істориків / О. А. Довбня // Гілея. – 2018. – **Вип. 137.** – С. 42-48. – Бібліогр.: 53 назви.

3026. Дояр, Л. В.

Практика заборони книжок в УСРР (1919–1937 рр.) : історіографічний аспект / Л. В. Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 1. – С. 49-52. – Бібліогр.: 21 назва.

3027. Зубченко, С. П.

Історіографія національної політики сталінського режиму в Україні 30–50-х рр. ХХ ст. / С. П. Зубченко, І. В. Батюк // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 318-329. – Бібліогр.: 51 назва.

3028. Климчук, М. В.

Повстанський рух 1920–1930-х рр. в Україні : історіографія та джерельна база дослідження / М. В. Климчук // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 115-116. – Бібліогр.: 10 назв.

3029. Кравець, Д. М.

За Збручем. Західноукраїнська громадсько-політична думка про радянську Україну (1920–1930-ті рр.) / Д. М. Кравець. – Львів, 2016. – 297 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 241-282 (715 назв). – Імен. покажч.: с. 287-293.

3030. Кульчицький, С. В.

Обґрунтування Голодомору 1932–1933 рр. як геноциду у світлі концепцій Р. Конквеста й Р. Лемкіна / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2018. – № 4. – С. 98-127. – Бібліогр.: 24 назви.

3031. Кучеренко, С.

Сучасні дослідження життєвого шляху і творчої спадщини Юрія Липи / С. Кучеренко // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – Київ, 2018. – С. 259-271. – Бібліогр.: 22 назви.

3032. Лазуренко, В. М.

Історіографія проблеми становлення та життєдіяльності селянських фермерських господарств України в добу непу (1921–1929 рр.) / В. М. Лазуренко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – **Чис. 28, вип. 12.** – С. 7-21. – Бібліогр.: 33 назви.

3033. Лазуренко, Ю. М.

Роль сільськогосподарської кооперації як вирішального чинника піднесення продуктивних сил сільського господарства України в історіографії доби непу / Ю. М. Лазуренко, О. І. Мигаленко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – 2017. – **Чис. 27, вип. 11.** – С. 98-112. – Бібліогр.: 37 назв.

3034. Михайленко, Г. М.

Російська імперія та СРСР: прояви спадковості політичних традицій у інформаційних впливах на українство (візія О. Лотоцького) / Г. М. Михайленко // Пропаганда vs контрпропаганда у медіапросторі: минуле, сучасне, майбутнє. – Запоріжжя, 2018. – С. 333-342. – Бібліогр.: 24 назви.

3035. Морозов, А. Г.

Бачення ролі та значення сільськогосподарського кредиту у висвітленні дослідників 1920-х років / А. Г. Морозов // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 3.** – С. 125-133. – Бібліогр.: 14 назв.

3036. Олянич, Л. В.

Дитяча безпритульність в Україні у 20–30-х роках ХХ століття : історіографічний аспект / Л. В. Олянич // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55.** – С. 92-86. – Бібліогр.: 34 назви.

3037. Севастьянов, О. В.

Вивчення розвитку економічного потенціалу та продуктивних сил регіону в науковій спадщині Товариства з вивчення Криму (1922–1932) / О. В. Севастьянов // Гілея. – 2018. – **Вип. 137.** – С. 30-33. – Бібліогр.: 10 назв.

3038. Стасюк, О. О.

«Голодомор-геноцид» як категорія полідисциплінарного історичного дослідження подій 1932–1933 років в Україні / О. О. Стасюк // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 56.** – С. 106-113. – Бібліогр.: 43 назви.

3039. Стопчак, М. В.

Другий Зимовий похід Армії УНР в українській зарубіжній історіографії міжвоєнного періоду / М. В. Стопчак // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 220-226. – Бібліогр.: 21 назва.

3040. Тарапон, О. А.

Жіноче питання в теорії і практиці більшовизму 1920–1930-х рр.: пошук нових цін-

ностей / О. А. Тарапон // Часопис української історії. – 2018. – **Вип. 38.** – С. 38-46. – Бібліогр.: 15 назв.

3041. Тарапон, О. А.

Проблема суспільних цінностей в Україні 1920-х–1930-х рр. : радянська історіографія / О. А. Тарапон // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 199-208. – Бібліогр.: 28 назв.

3042. Тренкін, Ю. В.

Фінансова діяльність сільськогосподарської кооперації Української СРР доби непу в дослідженнях представників Наукового товариства істориків-аграрників / Ю. В. Тренкін // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – 2017. – **Чис. 27, вип. 11.** – С. 176-186. – Бібліогр.: 20 назв.

3043. Футала, В. П.

Ідеологія українського визвольного руху 1920–1950-х рр. в інтерпретаціях сучасних українських дослідників / В. П. Футала // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Спецвип. 2.** – С. 35-45. – Бібліогр.: 36 назв.

3044. Футала, В. П.

Національна політика Польщі на західних землях України у 1920–1930-х рр. : сучасне українське бачення / В. П. Футала // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 77-87. – Бібліогр.: 48 назв.

3045. Футала, В. П.

Центристський рух Західної України 1920–1930-х рр. крізь призму сучасної вітчизняної біографіки / В. П. Футала // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15.** – С. 92-103. – Бібліогр.: 60 назв.

Див. також №: 344, 2088, 2093, 2600, 3085, 3139, 4333.

2. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

3046. Бабюк, Л. Я.

Ставлення жіноцтва радянської України до антирелігійної кампанії у 20-х рр. ХХ ст. / Л. Я. Бабюк // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вип. 41.** – С. 56-63. – Бібліогр.: 26 назв.

3047. Бикова, Т. Б.

Кримськотатарський аспект національної політики Кремля у Кримській АСРР (1921–1928 рр.) / Т. Б. Бикова // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 1.** – С. 98-125. – Бібліогр.: 25 назв.

3048. Гусев, В. І.

Єврейські секції (відділи) комітетів КП(б) України: становлення в умовах утвердження однопартійного режиму / В. І. Гусев // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8.** – С. 224-246. – Бібліогр.: 46 назв.

3049. Гусев, В. І.

Сіоністський рух в Україні у 20-х роках ХХ ст.: соціальна база, політичні угруповання, практична діяльність (за матеріалами ОДПУ) / В. І. Гусев // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 70-82. – Бібліогр.: 39 назв.

3050. Зубченко, С. П.

Політика радянської влади у національному питанні в 30–40-х рр. ХХ століття: напрямки, форми і зміст / С. П. Зубченко // Наукові праці іст. ф-ту Запорізь. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 257-266. – Бібліогр.: 53 назви.

3051. Іванова, Т. Ю.

Правові засади впровадження економічної етнополітики більшовицького керівництва СРСР у 1920-х рр. / Т. Ю. Іванова // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 3. – С. 40-45. – Бібліогр.: 9 назв.

3052. Ігнатуша, О. М.

Запорізький досвід антирелігійних vs релігійних диспутів 20-х рр. ХХ ст. / О. М. Ігнатуша // Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі: історико-політологічний дискурс. – Запоріжжя, 2018. – С. 247-265. – Бібліогр.: 39 назв.

3053. Киридон, А. М.

Організація антирелігійної пропаганди на початку 1920-х рр. / А. М. Киридон // Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі: історико-політологічний дискурс. – Запоріжжя, 2018. – С. 235-247. – Бібліогр.: 28 назв.

3054. Коляструк, О. А.

Українська інтелігенція 1920-х рр.: (не)банальність потреб і проблема вибору / О. А. Коляструк // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – Вип. XXVI. – С. 54-57.

3055. Комарніцький, О. Б.

Радянський режим і опозиційність студентів педагогічних вишів УСРР у 1920-ті рр. / О. Б. Комарніцький // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 132-143. – Бібліогр.: 30 назв.

3056. Комарніцький, О. Б.

Участь студентів Кам'янець-Подільського педагогічного вишу у роботі партійного та комсомольського осередків (20–30-ті рр. ХХ ст.) / О. Б. Комарніцький // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 447-459. – Бібліогр.: 83 назви.

3057. Кудінов, Д. В.

Нарис діяльності Конотопського Істпарту / Д. В. Кудінов // Сумська старовина. – 2018. – № 52. – С. 19-37. – Бібліогр.: 36 назв.

3058. Матухно, Ю.

Маніпулятивні методи більшовиків у процесі впровадження та реалізації святкової політики у 1920-х рр. (на матеріалах Півдня України) / Ю. Матухно // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 56-61. – Бібліогр.: 15 назв.

3059. Оніщенко, М. О.

Боротьба селянства Черкащини за відродження української державності у 20-х рр. ХХ ст. / М. О. Оніщенко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 191-197.

3060. Проценко, В. В.

Участь освітянської профспілки у виборах до Рад у 1920-х рр. / В. В. Проценко // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35.** – С. 18-26. – Бібліогр.: 16 назв.

3061. Ревегук, В. Я.

Полтавщина. Протибільшовицький Рух опору 20–30-х років ХХ століття : нариси історії / В. Я. Ревегук. – Полтава : Полтав. літератор, 2017. – 305 с. : іл., портр. – Геогр. показч.: с. 293-305.

3062. Ромашко, К.

Організація громадської роботи студентів Лівобережної України у 1920-х рр.: гендерний аспект / К. Ромашко // Сіверянський літопис. – 2018. – № 5. – С. 213-219. – Бібліогр.: 28 назв.

3063. Свистович, С. М.

Політико-правове регулювання життя радянської громадськості Української СРР в 1920-ті рр. / С. М. Свистович // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 2. – С. 21-25. – Бібліогр.: 13 назв.

3064. Сокоринський, В. О.

Плакати УРСР часів індустріалізації (1928–1932) як засіб політичної пропаганди / В. О. Сокоринський // Пропаганда vs контрпропаганда у медіапросторі: минуле, сучасне, майбутнє. – Запоріжжя, 2018. – С. 283-300. – Бібліогр.: 10 назв.

3065. Стадник, О. О.

Вибори до Рад як чинник радянзації подільського селянства у 20-х рр. ХХ ст. / О. О. Стадник // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 159-168. – Бібліогр.: 33 назви.

3066. Тарапон, О. А.

Державні свята в Україні 1920–1930-х рр. як засіб формування радянських політичних цінностей / О. А. Тарапон // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 15.** – С. 96-102. – Бібліогр.: 11 назв.

3067. Твердовський, А. Ю.

Чинник пропаганди у формуванні радянської моделі соціального забезпечення населення у 1920-х рр. (за матеріалами Херсонщини) / А. Ю. Твердовський // Пропаганда vs контрпропаганда у медіапросторі: минуле, сучасне, майбутнє. – Запоріжжя, 2018. – С. 350-361. – Бібліогр.: 20 назв.

Див. також №: 260, 752, 2162, 2623, 2652, 2654, 2657, 2753, 2993, 3186, 3190, 3284, 3287, 3332, 3367.

Формування тоталітарної системи. Репресії 20–30-х років

3068. Андрос, Є. І.

Сталінсько-більшовицький механізм знищення української інтелігенції / Є. І. Андрос // Проблеми людини в українських реаліях: від радянської людини до громадянина Української держави: XIII Шинкаруківські читання : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 41-45.

3069. Бабенко, О. О.

Технологія фальсифікації карних справ учасників «контрреволюційної військово-повстанської націоналістичної організації» у 1937–1938 роках (за документами Державного архіву Кіровоградської області) / О. О. Бабенко, В. П. Колечкін // Архіви України. – 2018. – № 1. – С. 103-117. – Бібліогр.: 52 назви.

3070. Бажан, О. Г.

Головні виконавці смертних вироків на Придніпров'ї у період «Великого терору» / О. Г. Бажан, В. А. Золотарьов // Січеславщина : краєзн. альманах. – 2018. – Вип. 8. – С. 57-74. – Бібліогр.: 12 назв.

3071. Бажан, О. Г.

«Забійник» та «літератор» або «Рутинна робота» слідчого НКВС Юрія Толкачова / О. Г. Бажан, В. А. Золотарьов // Краєзнавство. – 2018. – № 3. – С. 196-209. – Бібліогр.: 71 назва.

3072. Бажан, О. Г.

Мішень чи випадкова жертва «Великого терору»? (Валентин Шумов (Хавін) / О. Г. Бажан, В. А. Золотарьов // Краєзнавство. – 2018. – № 2. – С. 122-133. – Бібліогр.: 61 назва.

3073. Баран, В. К.

Каральна діяльність радянських органів державної безпеки щодо «антирадянських елементів»: 1934–1941 рр. / В. К. Баран // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 63-68. – Бібліогр.: 25 назв.

3074. Бернацький, В. Р.

Антирелігійна політика більшовиків на Волині-Житомирщині у 1920–1930-х роках / В. Р. Бернацький, С. І. Жилюк, В. М. Шеретюк. – Рівне : О. Зень, 2017. – 259 с. : іл., табл., карти. – Бібліогр.: с. 177-212 (361 назва).

3075. Бонь, О. І.

Протоколи допитів з архівно-слідчих справ українських гуманітаріїв 1920–1930-х рр.: аналіз та інтерпретація / О. І. Бонь // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 2 (7). – С. 124-129. – Бібліогр.: 9 назв.

3076. Брижицька, С. А.

З історії Тарасової гори доби Великого терору (1937–1938 роки) / С. А. Брижицька // IX Міжнар. конгрес українців. Історія : зб. наук. ст. – 2018. – С. 347-. – Бібліогр.: 8 назв.

3077. Буренков, В. М.

Формування комуністичної еліти Дніпропетровщини у 1920-х – на початку 1930-х років / В. М. Буренков // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 281-287. – Бібліогр.: 37 назв.

3078. Бут, О. М.

Трагедія греків Донбасу в історичній пам'яті українського народу / О. М. Бут // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **Спец. вип.** – С. 237-241.

3079. «Великий терор» на Поділлі (до 80-річчя Великого терору 1937–1938 рр.) : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (11-12 трав. 2018 р.) / Хмельниц, нац. ун-т, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Держ. архів Хмельниц, обл. та ін. ; редкол.: М. Зелінський та ін. – Хмельницький, 2018. – 222 с.

3080. Веденєєв, Д. В.

Механізм агентурно-оперативних заходів та незаконних репресій проти Православної Церкви в Українській РСР під час «Великого терору» 1937–1938 рр. / Д. В. Веденєєв // Труды Київської Духовної Академії. – 2018. – **№ 29.** – С. 266-277. – Бібліогр.: 34 назви.

3081. Гапула, Ю. С.

Віображення «польської операції» НКВС у кримінальній справі Шиманського Антона Івановича / Ю. С. Гапула // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 20-21. – Бібліогр.: 5 назв.

3082. Гришко, Л. В.

Хотілося б усіх поіменно назвати... : [матеріали про жертви політ. репресій у Кременчуцькому р-ні] / Л. В. Гришко. – Кременчук : Кременчуц. міськ. друк, 2017. – 612 с. : іл.

3083. Губський, С. І.

Злочини більшовизму на Катеринославщині на початку 20-х років ХХ ст. / С. І. Губський // Українознавство. – 2018. – **№ 2 (67).** – С. 44-59. – Бібліогр.: 24 назви.

3084. Добіжа, В. В.

Антицерковні кампанії радянської влади на Поділлі / В. В. Добіжа, О. В. Колесник // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 35-44. – Бібліогр.: 38 назв.

3085. Довбня, О. А.

Репресії проти духовенства в УРСР у добу «Великого терору»: історіографічний аспект / О. А. Довбня // Держава і церква в новітній історії України : матеріали VI Всеукр. наук. конф. : зб. наук. ст. – Полтава, 2017. – С. 97-106. – Бібліогр.: 51 назва.

3086. Долі репресованих земляків. Чернігівський район / упоряд., ред. Н. С. Коса. – Чернігів : Десна Поліграф, 2018. – 712 с. : іл.

3087. Жолоб, М. П.

Національні меншини України у жорнах Великого терору 1937–1938 рр. / М. П. Жолоб // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. –

Вип. 8. – С. 246-253. – Бібліогр.: 9 назв.

3088. Захарова, Г. М.

«Дело капитана Владимира Максимова» / Г. М. Захарова. – Мариуполь : Газета «Приазовский рабочий», 2018. – 136 с. : ил.

3089. Зеркаль, М. М.

Репресивний тиск на населення з боку радянської системи під час Голодомору 1932–1933 рр. в регіональному вимірі (м. Миколаїв) / М. М. Зеркаль // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – № 2 (44). – С. 141-152. – Бібліогр.: 100 назв.

3090. Зеркаль, М. М.

Репресії селян на Миколаївщині під час Голодомору 1932–1933 рр.: за матеріалами кримінальних справ / М. М. Зеркаль // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 162-169.

3091. Золотарьов, В. А.

Архітектор «Великого терору» на Полтавщині: Олександр Олександрович Волков / В. А. Золотарьов, О. Г. Бажан // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 5-59. – Бібліогр.: 33 назви.

3092. Золотарьов, В. А.

«Не слід розбиратися у прізвищах, беріть і розстрілюйте...» Масові політичні репресії 1938 року на Миколаївщині через призму біографії чекіста Петра Карамішева / В. А. Золотарьов, О. Г. Бажан // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 109-122. – Бібліогр.: 92 назви.

3093. Золотарьов, В. А.

Репресії серед співробітників державної безпеки УРСР у 1936–1941 рр.: персоналізовано-статистичний аналіз / В. А. Золотарьов // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 156-217. – Бібліогр.: 8 назв.

3094. Івченко, Б. А.

Антон Дикий: портрет письменника на тлі сталінської епохи : матеріали до біографії / Б. А. Івченко. – Львів : Вид. Божена Антоняк, 2018. – 336 с. : фот.

3095. Коваленко, С. Д.

Павло Постишев: політичний ідеолог колгоспного дослідництва в УСРР/УРСР у 30-ті роки ХХ століття / С. Д. Коваленко // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 186-197. – Бібліогр.: 34 назви.

3096. Ковальчук, Л. В.

Курс на знищення: іноземні дипломатичні представництва Одеси у вирі політичних репресій 1930-х років / Л. В. Ковальчук, Е. П. Петровський // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 147-169. – Бібліогр.: 23 назви.

3097. Король, В. Ю.

Репресії проти військових та їх наслідки в Україні в кінці 30-х – на початку 40-х років ХХ ст. / В. Ю. Король // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8.** – С. 157-167. – Бібліогр.: 8 назв.

3098. Кривошея, І. І.

Діяльність Червоного Хреста й Політичного Червоного Хреста в Україні в 1920–1930-х рр. (на прикладі долі Надії Суровцової) / І. І. Кривошея, Л. М. Якименко // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 22-30. – Бібліогр.: 30 назв.

3099. Кузіна, К. В.

Образ співробітника НКВС у радянській пропаганді доби Великого терору (за матеріалами газети «Правда») / К. В. Кузіна // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2018. – **№ 1 (49).** – С. 71-98. – Бібліогр.: 28 назв.

3100. Кузьмінець, Н. П.

Утвердження монополії більшовицької партії на владу в Україні на початку 1920-х рр. / Н. П. Кузьмінець // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 48-54. – Бібліогр.: 15 назв.

3101. Лисенко, О. В.

Діяльність комсомольців як елемент здійснення державного терору під час колективізації сільського господарства / О. В. Лисенко // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2018. – **№ 1 (49).** – С. 119-148. – Бібліогр.: 22 назви.

3102. Макарчук, С. С.

Справа миколаївського прокурора В. К. Мислова / С. С. Макарчук // Гілея. – 2018. – **Вип. 130.** – С. 50-55. – Бібліогр.: 5 назв.

3103. Марочко, В. І.

Професор демографії Арсен Хоменко: «причина смерті – розстріл» / В. І. Марочко // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – **№ 1 (47).** – С. 345-390. – Бібліогр.: 55 назв.

3104. Маслак, В. І.

«Польская операция» НКВД в Полтавской області в 30-х годах XX века / В. І. Маслак // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 33-36. – Бібліогр.: 11 назв.

3105. Мельник, О. О.

Репресоване Криворіжжя (1919–1936) / О. О. Мельник, Р. К. Терещенко. – Кривий Ріг, 2016. – 143 с. : табл., портр. – (Бібліотечка «Саксагань»). – Імен. покажч.: с. 138-142.

3106. Мельничук, І. А.

Оперативний наказ НКВС № 00439 1937 р. та його наслідки для німецького населення Житомирщини / І. А. Мельничук, О. Г. Суліменко // Гілея. – 2018. – **Вип. 129.** – С. 32-36. – Бібліогр.: 10 назв.

3107. Місінкевич, Л. Л.

Державна репресивна політика на Поділлі в 30-х рр. XX століття / Л. Л. Місінкевич // Університетські наукові записки. – 2017. – **№ 3 (63).** – С. 10-26. – Бібліогр.: 45 назв.

3108. Нестеренко, Л. О.

Дмитро Захарович Максименко: шлях від куркуля до старости села / Л. О. Нестеренко // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 5.** – С. 229-248. – Бібліогр.: 85 назв.

3109. Нікітенко, К. В.

Пішаки Сталіна: міфологеми радянської пропаганди і правда історії / К. В. Нікітенко. – Львів : Левада, 2017. – 604 с. : іл. – Бібліогр.: с. 575-600 (295 назв).

3110. Новікова, Л. Є.

«Шкідником, шпигуном і тому подібною наволоччю ніколи не був і не буду» : [матеріали справи про звинувачення укр. актора С. Шагайди у шпигун. діяльності] / Л. Є. Новікова // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2016. – **Вип. 19**. – С. 220-236.

3111. Окіпнюк, В. Т.

Органи державної безпеки на транспорті в Україні в період формування та зміцнення радянського тоталітарного режиму (1929–1939 рр.) / В. Т. Окіпнюк // Часопис Київського університету права. – 2018. – **№ 4**. – С. 54-59. – Бібліогр.: 30 назв.

3112. Омельченко, П.

Досвід виживання жінок в Акмолінському таборі для дружин зрадників Батьківщини (на основі его-свідчень) / П. Омельченко // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **№ 1 (62)**. – С. 88-104. – Бібліогр.: 33 назви.

3113. Пащенко, І. І.

Концепція створення прокуратури УСРР в 1922–1933 рр. та дискусії щодо її функцій в системі державного управління / І. І. Пащенко // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36**. – С. 45-52. – Бібліогр.: 39 назв.

3114. Піскун, В. М.

Григорій Петренко на дипломатичній службі в Німеччині (за матеріалами «Дела № 53726») / В. М. Піскун // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернівці, 2018. – С. 339-348. – Бібліогр.: 8 назв.

3115. Подкур, Р. Ю.

«Наша партія є державною партією, партія, що керує державою...»: виконавець рішень Компартії полковник держбезпеки В. Майструк / Р. Ю. Подкур // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2018. – **№ 1 (49)**. – С. 5-71. – Бібліогр.: 23 назви.

3116. Потапова, Н. А.

Механизмы, целевые категории и масштабы «харбинской» операции НКВД СССР 1937–1938 гг. в Украине / Н. А. Потапова // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – **№ 1 (47)**. – С. 87-112. – Бібліогр.: 34 назви.

3117. Рафальський, О. О.

Масовий терор і продовольча диктатура – основні засоби поневолення України комуністичним режимом Росії й СРСР (1918–1938 рр.) / О. О. Рафальський, П. М. Чернега // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8**. – С. 26-50. – Бібліогр.: 59 назв.

3118. Ролдугіна, Я. О.

Економічний вибір діяльності спецслужб у 20-ті роки ХХ ст. на теренах України / Я. О. Ролдугіна // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8**. – С. 290-296. – Бібліогр.: 10 назв.

3119. Рубльов, О. С.

«Herr Hagemeier, Herr Hagemeier! Man hdlit mich hier fest!»: арешт 11 липня 1937 р. співробітниці Генерального консульства Німеччини у Києві Ерні Герндт / О. С. Рубльов // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 347-439. – Бібліогр.: 39 назв.

3120. Рудакова, Т. І.

Долі репресованих дружин ворогів народу в період проведення «польської операції» НКВС у 1938 році / Т. І. Рудакова // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 45-46. – Бібліогр.: 7 назв.

3121. Русовська, В. М.

Трагедія польського народу в період проведення «Польської операції» 1937 року через призму архівної кримінальної справи Свись А. П. / В. М. Русовська // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 46-47. – Бібліогр.: 7 назв.

3122. Сапицька, О. М.

Створення надзвичайних органів влади та керівних органів міліції у Криму на початку 20-х рр. ХХ ст. / О. М. Сапицька, К. О. Вагін // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – № 11 (241). – С. 92-98. – Бібліогр.: 16 назв.

3123. Святнюк, К. Д.

Репресії сталінського режиму щодо польської національної меншини в Україні 1923–1930 рр. / К. Д. Святнюк // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 277-289. – Бібліогр.: 16 назв.

3124. Сітарчук, Р. А.

Репресивна політика влади щодо організацій протестантів в Україні 20–30 рр. ХХ ст. / Р. А. Сітарчук // Держава і церква в новітній історії України : матеріали VI Всеукр. наук. конф. : зб. наук. ст. – Полтава, 2017. – С. 81-89. – Бібліогр.: 17 назв.

3125. Старовойтов, М. М.

Репресії проти поляків Луганщини в роки сталінського терору / М. М. Старовойтов, В. Михайличенко. – Київ : Стилос, 2018. – 480 с. : іл., табл., портр. – Показж.: с. 447-480.

3126. Степаненко, В. А.

Судова система – інструмент реалізації репресивно-каральної політики в 1920–1930-і рр.: на матеріалах УРСР / В. А. Степаненко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 41. – С. 70-73. – Бібліогр.: 14 назв.

3127. Студьонова, Л. В.

Їм не поставили пам'ятників, про них навіть мало хто знає [трагічна доля родини Капшученків] / Л. В. Студьонова // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 134-141. – Бібліогр.: 22 назви.

3128. Суліменко, О. Г.

Трагічна доля німців Житомирщини у 20-х – середині 30-х рр. ХХ ст. / О. Г. Суліменко // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 60-63. – Бібліогр.: 13 назв.

3129. Тарапон, О. А.

Деформація моральних цінностей в Україні в 1930-ті рр.: втрата національної ідентичності / О. А. Тарапон // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.)**. – С. 162-168. – Бібліогр.: 12 назв.

3130. Тарапон, О. А.

Українці і поляки в умовах радянської політики 1920–1930-х рр.: ціннісні виміри та соціокультурні наслідки / О. А. Тарапон // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вип. 41**. – С. 63-69. – Бібліогр.: 16 назв.

3131. Тригуб, О. О.

«Справа Вермана»: чекістський міф чи професіоналізм німецької розвідки / О. О. Тригуб // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 349-360. – Бібліогр.: 16 назв.

3132. Тютенко, Р. В.

Справа «Весна»: репресії проти офіцерів Дніпропетровської «контрреволюційної організації» в 1930–1931 рр. / Р. В. Тютенко // Історичні етюди : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 96-99. – Бібліогр.: 16 назв.

3133. Цибуленко, Л. О.

Дихотомія партійно-радянського терору проти колишніх учасників добровольчих військових формувань як видової ідентичності уявної спільноти / Л. О. Цибуленко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50**. – С. 305-310. – Бібліогр.: 19 назв.

3134. Шаповал, Ю. І.

«Великий терор» 1937–1938 років в Україні: що ми знаємо про нього і що не знаємо / Ю. І. Шаповал // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8**. – С. 103-132. – Бібліогр.: 111 назв.

3135. Шишко, О. Г.

Каральна політика комуністичної влади в Одеській губернії на початку 1921 р.: причини та наслідки / О. Г. Шишко // Емінак. – 2018. – **№ 3 (23), т. 1**. – С. 59-64. – Бібліогр.: 14 назв.

3136. Яцюк, М. В.

Антирелігійна політика радянської влади і кризові явища в Харківській єпархії Українського Екзархату Російської Православної Церкви у 30-х роках ХХ ст. / М. В. Яцюк // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55**. – С. 59-67. – Бібліогр.: 15 назв.

Див. також №: 13, 22, 278, 348, 371, 472, 538, 1037, 1282, 1353, 1486, 1522, 2350, 2463, 2480, 2507, 2628, 2674, 2742, 2750, 2754, 2886, 2894, 2898, 2950-2952, 2955, 2962, 2966, 2969, 2970, 2978, 2986, 2989, 2999, 3021-3025, 3199, 3241, 3311-3313, 3331, 3336, 3337, 3349, 3352, 3355, 3366, 3369, 3378, 3385, 3391, 3402, 3670, 3835, 3967, 3989, 4102, 4374.

3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

3137. Бикова, Т. Б.

Політика переселення населення на Кримський півострів у 1920-х рр. / Т. Б. Бикова // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (9). – С. 5-13. – Бібліогр.: 12 назв.

3138. Брайченко, О. Ю.

Культура харчування українців у 1920–1930-х рр.: тенденції та зміни / О. Ю. Брайченко // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 53. – С. 107-114. – Бібліогр.: 37 назв.

3139. Букреєв, Т. Б.

Дитячий будинок як «історична необхідність» в період формування радянської тоталітарної системи / Т. Б. Букреєв // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 1. – С. 88-94. – Бібліогр.: 31 назва.

3140. Гуменюк, В. В.

Житлово-побутові умови національних меншин Півдня України (1920–1930-і рр.) / В. В. Гуменюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 3. – С. 160-165. – Бібліогр.: 24 назви.

3141. Жмака, В. М.

Комунальні підприємства міст Лівобережної України у 20-ті рр. ХХ ст. / В. М. Жмака // Емінак. – 2018. – № 4 (24), т. 1. – С. 43-54. – Бібліогр.: 44 назви.

3142. Жмака, В. М.

Соціально-економічний розвиток міст Лівобережної України у 1920-ті роки: джерельна база питання / В. М. Жмака // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 105-111. – Бібліогр.: 95 назв.

3143. Колесник, В. Ф.

Становлення та функціонування бюджетної системи УСРР: за матеріалами журналів радянських фінансово-господарських органів влади 1920-х рр. / В. Ф. Колесник, О. В. Чеберяко // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 43-50. – Бібліогр.: 86 назв.

3144. Комарніцький, О. Б.

Забезпечення студентів педагогічних навчальних закладів радянської України гуртожитками у 1930-х рр. / О. Б. Комарніцький // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – Вип. 10. – С. 255-271. – Бібліогр.: 150 назв.

3145. Комарніцький, О. Б.

Матеріальне становище студентства педагогічних вишів Одеси у 20–30-ті рр. ХХ ст. / О. Б. Комарніцький // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2018. – Вип. 29. – С. 116-138. – Бібліогр.: 51 назва.

3146. Комарніцький, О. Б.

Матеріальне становище студентства педагогічних технікумів національних меншин УСРР у 20–30-ті рр. ХХ ст. / О. Б. Комарніцький // Дриновський збірник. – 2018. – Т. ХІ. – С. 354-362. – Бібліогр.: 113 назв.

3147. Комарніцький, О. Б.

Організація харчування студентів педагогічних навчальних закладів УСРР у середині 1930-х рр. / О. Б. Комарніцький // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21**. – С. 297-303. – Бібліогр.: 44 назви.

3148. Коцан, Р.

Боротьба з контрабандою на радянсько-польському кордоні у 1921–1939 роках / Р. Коцан // Історико-політичні проблеми сучасного світу : зб. наук. ст. – 2017. – **Т. 35-36**. – С. 192-201. – Бібліогр.: 39 назв.

3149. Кравчук, П. П.

Шестой поселок в Запорожье и проблема рабочего расселения / П. П. Кравчук // Музейний вісник. – 2017. – № 17. – С. 145-179. – Бібліогр.: 61 назва.

3150. Лаврушина, Н.

Діяльність Центральної комісії допомоги дітям у боротьбі з безпритульністю в Україні (1922–1932 рр.) / Н. Лаврушина // Наукові записки Бердян. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2018. – **Вип. 3**. – С. 66-74.

3151. Марквас, К. Ф.

Досвід боротьби з туберкульозом на Півдні України у міжвоєнний період (за матеріалами Херсонщини) / К. Ф. Марквас // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50**. – С. 293-297. – Бібліогр.: 22 назви.

3152. Мельничук, М. О.

Українське товариство Червоного Хреста: медико-санітарна діяльність і соціальна допомога населенню УСРР у 1921–1929 рр. / М. О. Мельничук, Т. Томляк // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 58-64. – Бібліогр.: 16 назв.

3153. Мічуда, В. В.

Зміни в адміністративно-територіальному поділі України в 1920–30-х рр. / В. В. Мічуда // Молодий вчений. – 2018. – № 5 (57). – С. 553-556. – Бібліогр.: 9 назв.

3154. Олійник, М. В.

Вплив прикордонного статусу на розвиток Поділля у 20-х рр. ХХ ст. / М. В. Олійник // Міжнародні відносини країн Центрально-Східної Європи в умовах бігравітаційних процесів : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2017. – С. 67-70. – Бібліогр.: 34 назви.

3155. Прилипка, Р. Д.

Соціальне обслуговування особливого контингенту собезу в УСРР у 20-х рр. ХХ ст. / Р. Прилипка, Н. М. Марценюк // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 64-71. – Бібліогр.: 37 назв.

3156. Рубан, В. В.

Регіональні особливості соціально-економічного розвитку Поділля на тлі реалізації «соціалістичної реконструкції» УСРР у 1920–1930-х рр. / В. В. Рубан // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1**. – С. 70-79. – Бібліогр.: 6 назв.

3157. Скубій, І. В.

Проблема осмислення травми в радянському споживанні у 1920–1930-ті роки / І. В. Скубій // Наукові записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Історичні науки. – 2018. – Т. 1. – С. 67-72. – Бібліогр.: 48 назв.

3158. Скубій, І. В.

Чоловіче споживання у міському просторі радянської України в 1920–1930-ті рр. / І. В. Скубій // Історія торгівлі, податків та мита. – 2017. – № 1-2 (15-16). – С. 180-187. – Бібліогр.: 26 назв.

3159. Скубій, І. В.

Чоловічі споживчі потреби в міському просторі радянської України в 1920–1930-ті роки / І. В. Скубій // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 1. – С. 79-83. – Бібліогр.: 26 назв.

3160. Томіленко, А. Г.

Створення та розвиток державної системи превентивних протипожежних заходів в Україні у другій половині 20-их – 30-ті роки ХХ століття / А. Г. Томіленко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – Чис. 28, вип. 12. – С. 109-118. – Бібліогр.: 11 назв.

3161. Топчій, О. С.

Кадрове забезпечення та діяльність лісового господарства Чернігівщини в 1920-х роках / О. С. Топчій // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (9). – С. 107-115. – Бібліогр.: 14 назв.

3162. Харламов, М. І.

Взаємовідносини НКВС УСРР та Українського Військового Округу (УВО) з питань пожежної безпеки у другій половині 1920-х років / М. І. Харламов, Л. О. Гонтаренко // Гілея. – 2018. – Вип. 132. – С. 54-57.

3163. Харламов, М. І.

Державне страхування від пожеж на території Луганщини у 1924–1925 роках (на матеріалах Державного архіву Луганської області) / М. І. Харламов, А. В. Титаренко, Д. В. Олейник // Гілея. – 2018. – Вип. 129. – С. 27-32. – Бібліогр.: 8 назв.

3164. Харламов, М. І.

Діяльність пожежних інспекторів та завідувачів пожежною охороною (брандмейстерів) промислових підприємств у 1927–1930-х роках в Україні / М. І. Харламов // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 58-60.

3165. Харламов, М. І.

Особливості роботи короткострокових курсів підвищення кваліфікації пожежних України у 1920–1930 роках / М. І. Харламов // Гілея. – 2018. – Вип. 137. – С. 37-39. – Бібліогр.: 8 назв.

3166. Шеремет, В. Ю.

Роль Української економічної ради та її підрозділів у системі органів державної влади УССР на початку 1920-х рр. / В. Ю. Шеремет // Історія торгівлі, податків та мита. – 2017. – № 1-2 (15-16). – С. 167-174. – Бібліогр.: 42 назви.

Нова економічна політика

3167. Бабюк, Л. Я.

Проституція в радянській Україні як соціальне явище (1921–1927 рр.) / Л. Я. Бабюк // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 48-54. – Бібліогр.: 12 назв.

3168. Волошин, І. В.

Основні напрямки діяльності спеціалізованої кооперативної системи «Добробут» (1924–1929 рр.) / І. В. Волошин // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2017. – **Чис. 27, вип. 11**. – С. 154-162. – Бібліогр.: 13 назв.

3169. Волошин, І. В.

Роль спеціалізованої сільськогосподарської мережі «Добробут» у розвитку м'ясної та м'ясопереробної галузей Української СРР в добу непу / І. В. Волошин // Гілея. – 2018. – **Вип. 137**. – С. 39-42. – Бібліогр.: 33 назви.

3170. Євсюкова, О. Г.

Соціально-історичний портрет харківського кустаря років непу (1921–1928 рр.) / О. Г. Євсюкова // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – **Вип. 20**. – С. 66-72. – Бібліогр.: 16 назв.

3171. Лях, С. Р.

Невідомий неп, або як запорізькі комуністи ледве непманами не стали / С. Р. Лях // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50**. – С. 149-154. – Бібліогр.: 11 назв.

3172. Морозов, А. Г.

Грошові накопичення селянських господарств в добу НЕПу / А. Г. Морозов, Н. В. Павлова // Гілея. – 2018. – **Вип. 133**. – С. 34-38. – Бібліогр.: 13 назв.

3173. Олійник, М. П.

Практика впровадження орендних відносин на Поділлі в роки НЕП / М. П. Олійник // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1**. – С. 80-84 ; **Вип. 2, ч. 1**. – С. 89-93. – Бібліогр.: 22 назви.

3174. Тренкін, Ю. В.

Збуто-постачальницькі операції української сільськогосподарської кооперації (1921–1928 рр.) / Ю. В. Тренкін // Гілея. – 2018. – **Вип. 137**. – С. 33-36. – Бібліогр.: 16 назв.

3175. Тренкін, Ю. В.

Кредитна кооперація як важлива складова економічного розвитку селянських господарств в період непу / Ю. В. Тренкін // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – **Чис. 28, вип. 12**. – С. 167-174. – Бібліогр.: 19 назв.

3176. Kornovenko, S.

A peasant component in the transition to the new economic policy (1921) : [Селянський

фактор до переходу нової економічної політики (1921 р.)] / С. Kornovenko // Східно-європейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 7.** – С. 104-110. – Бібліогр.: с. 108-110.

Див. також №: 3032, 3033, 3042, 3118, 3162, 3410, 4351, 4434.

Промисловість

3177. Анненков, І. О.

Участь Харківського електромеханічного заводу в створенні радянської залізничної артилерії (1931–1941) / І. О. Анненков // Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 27.** – С. 247-256.

3178. Бей, Р. В.

Спиртова промисловість на українських землях в 20–30-ті роки ХХ ст. / Р. В. Бей // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 42-47. – Бібліогр.: 11 назв.

3179. Дзятковский, А. В.

Деятельность инженера В. Д. Никольского в контексте создания Северо-Крымского канала / А. В. Дзятковский // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 276-280. – Бібліогр.: 16 назв.

3180. Жмака, В. М.

Місцева промисловість Сумської округи в 20-ті рр. ХХ ст. / В. М. Жмака // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2018. – № 7 (81). – С. 101-110. – Бібліогр.: 14 назв.

3181. Логовський, І. М.

Особливості стану протипожежної охорони промисловості України у 1925–1926 роках / І. М. Логовський // Гілея. – 2018. – **Вип. 130.** – С. 47-50.

3182. Томіленко, А. Г.

Становлення та розвиток пожежної охорони на об'єктах промисловості України у міжвоєнний період / А. Г. Томіленко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2017. – **Чис. 27, вип. 11.** – С. 28-37. – Бібліогр.: 12 назв.

3183. Харчук, А. І.

Експериментальні роботи з літакобудування на Харківському авіазаводі в другій половині 1930-х – на початку 1940-х рр. / А. І. Харчук // Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 27.** – С. 270-280.

Див. також №: 2154, 2749, 2958, 2959, 2988, 3250, 4032, 4034.

Сільське господарство. Колективізація

3184. Вовк, О. В.

Використання комуністичною владою міських робітників для радянзації українського села (1920-ті роки) / О. В. Вовк // Емінак. – 2018. – № 4 (24), т. 1. – С. 55-62. –

Бібліогр.: 28 назв.

3185. Грищенко, Ю. В.

Динаміка та соціально-економічні наслідки суцільної колективізації й Голодомору 1932–1933 рр. у болгарських селах УСРР / Ю. В. Грищенко // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 12.** – С. 187-204. – Бібліогр.: 84 назви.

3186. Даниленко, С. В.

Опір селян податковому тиску в УРСР 1923–1929 рр. / С. В. Даниленко // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – **№ 1 (43).** – С. 23-30. – Бібліогр.: 24 назви.

3187. Кондратюк, Г. Н.

Переселенцы из Левобережной Украины в крымских еврейских колхозах (20–30-е годы XX века) / Г. Н. Кондратюк // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 224-236. – Бібліогр.: 18 назв.

3188. Павленко, Л.

Кампанія по створенню сільськогосподарських колективів єврейської бідноти в Чернігівському окрузі наприкінці 1920-х рр. / Л. Павленко // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 191-200. – Бібліогр.: 10 назв.

3189. Петренко, В. І.

Система державних позик у фіскальній політиці більшовицької влади в Україні (1927–1932 рр.) / В. І. Петренко // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 86-91. – Бібліогр.: 22 назви.

3190. Рубан, В. В.

Голокост як засіб нетрадиційного врегулювання утопій соціальної політики радянської держави в Подільському регіоні наприкінці 1920-х – на початку 1930-х рр. / В. В. Рубан // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12.** – С. 145-151. – Бібліогр.: 11 назв.

Див. також №: 3035, 3095, 3101, 3289, 4388.

Голод в Україні 1921–1923 років

3191. Грищенко, Ю. В.

Болгарська етнічна меншина України в умовах голоду 1921–1923 рр. / Ю. В. Грищенко // Науковий вісник Дипломатичної академії України : наук. журн. – 2016. – **Вип. 23 (1).** – С. 156-161. – Бібліогр.: 23 назви.

3192. Лук'яненко, Л. Г.

Голодомори – планова антиукраїнська політика Москви / Л. Г. Лук'яненко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8.** – С. 15-26.

Див. також №: 288, 296, 1360, 2949.

Голодомор в Україні 1932–1933 років

3193. Бондаренко, М. М.

Україна – 1933: кулінарна книга. Пам'ять людська / М. М. Бондаренко. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Суми : Еллада, 2018. – 248 с.

3194. Головченко, В. І.

Голодомор 1932–33 рр. в Україні як геноцид: проблема міжнародного визнання / В. І. Головченко, М. С. Дорошко // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 1 (46)**. – С. 5-11. – Бібліогр.: 41 назва.

3195. Гречко, М. В.

«Такой образчик хлеба я оставил моим детям ... на назидание» (унікальна знахідка – хліб часів Голодомору 1932–1933 років у документах ЦДАГО України) / М. В. Гречко // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 46-55. – Бібліогр.: 20 назв.

3196. Доценко, В. О.

Єврейські національні райони Півдня України під час Голодомору 1932–1933 рр. / В. О. Доценко // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 3**. – С. 7-12. – Бібліогр.: 21 назва.

3197. **Енциклопедія голодомору 1932–1933 років в Україні** / М-во культури України, Нац. музей «Меморіал жертв Голодомору» ; вступ. слово Є. Нищук ; авт. текст В. І. Марочко. – Дрогобич : Коло, 2018. – 576 с.

3198. Ешлбом, Е.

Червоний Голод. Війна Сталіна проти України / Е. Ешлбом. – Київ : Нрес Press, 2018. – 440 с. : іл.

3199. Зеркаль, М. М.

Жахливі прояви репресій пересічного населення під час Голодомору 1932–1933 рр. в регіональному вимірі (Миколаїв) / М. М. Зеркаль // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 92-104. – Бібліогр.: 100 назв.

3200. Калакура, О. Я.

Демографічні втрати етнічних меншин УСРР внаслідок Голодомору / О. Я. Калакура // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8**. – С. 143-157. – Бібліогр.: 28 назв.

3201. Кугук, Д. В.

Голодомор-геноцид 1932–1933 рр. на Чернігівщині як засіб нищення українських селян / Д. В. Кугук // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7**. – С. 186-191. – Бібліогр.: 9 назв.

3202. Лазарович, М. В.

Заходи мешканців Західної України щодо допомоги підрадянським українцям під час Голодомору 1932–1933 років як вияв українського економічного націоналізму / М. В. Лазарович // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 127-138. – Бібліогр.: 20 назв.

3203. Левчук, Н. М.

До питання про «старі» та «нові» підходи до оцінки втрат населення України внаслідок Голодомору 1932–1933 рр. / Н. М. Левчук // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 179-193. – Бібліогр.: 21 назва.

3204. Марочко, В. І.

Аналітичні розробки С. Соснового і Б. Руденського: джерело вивчення загальної кількості жертв Голодомору / В. І. Марочко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 51-57.

3205. Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні. Харківська область / Укр. ін-т нац. пам'яті ; редкол.: М. Є. Черняк, Л. Б. Ровчак, В. В. Аннапольська ; авт. кол. І. В. Шуйський ; упоряд. Н. В. Лапчинська. – Харків : Золоті сторінки, 2018. – 1024 с.

3206. Орел, С. В.

Ті, хто не хотів помирати мовчки... : [про опір Голодомору жителів Кіровогр. обл.] / С. В. Орел. – Кропивницький : РІПА, 2018. – 115 с. : іл.

3207. Сергійчук, В. І.

Голодомор 1932–1933 років як геноцид українства / В. І. Сергійчук. – 5-те вид., допов. – Вишгород : Сергійчук М. І., 2018. – 432 с.

3208. Сергійчук, В. І.

Нехтування вітчизняними архівами як ознака неповноцінності досліджень про Голодомор-геноцид 1932–1933 років / В. І. Сергійчук // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 2. – С. 35-54. – Бібліогр.: 20 назв.

3209. Сергійчук, В. І.

Шкільна статистика як важливе джерело для встановлення кількості втрат під час Голодомору-геноциду 1932–1933 років / В. І. Сергійчук // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 5. – С. 5-15. – Бібліогр.: 13 назв.

3210. Сердунич, Л. А.

І слово боролось: український фольклор періоду голодоморів : авт. краєзн. й публіцист. ст. та худож. твори про голодомори / Л. А. Сердунич. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2018. – 140 с. : іл. –

Зі змісту: Свідчення очевидців голодоморів на Старосинявщині Хмельницької області. – С. 111-124.

3211. Сядристий, М. С.

До ідейних й організаційних витоків Голодомору-геноциду українського селянства 1932–1933 рр. / М. С. Сядристий // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 58-71. – Бібліогр.: 31 назва.

3212. Ткачук, А. В.

Злочин без каяття : [Голод 1932–1933 рр. на Білоцерківщині] / А. В. Ткачук // Юр'ївський літопис. – 2017. – № 16. – С. 50-59.

3213. 33 запитання і відповіді про Голодомор-геноцид / наук. ред.: А. Л. Зінченко,

О. О. Стасюк ; авт. тексту Н. В. Лапчинська. – Дрогобич : Коло, 2018. – 88 с. : іл.

3214. Усвідомлення Голодомору 1932–1933 рр.: Чернігівщина. – Чернігів : Десна Поліграф, 2018. – 80 с. : табл., фот.

3215. Фрески голоду: пам'яті броварців, померлих від голоду в 1932–1933 рр., присвячується / упоряд., ред. М. Г. Овдiєнко. – Бровари : Укр. ідея, 2017. – 142 с. : іл.

3216. Чорний, В.

Україну до голоду вели свідомо / В. Чорний // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 130-138.

3217. Kulchytsky, S.

The famine of 1932–1933 in Ukraine: an anatomy of the Holodomor / S. Kulchytsky ; translation A. Kinsella . – Edmonton ; Toronto : Canadian Institute of Ukrainian Studies, 2018. – 175 p.

3218. Kulzitskyi, S.

Ukrayna'da 1932–1933 Yillari Arasinda Holodomor: Nasil? Neden? / S. Kulzitskyi ; editör U. Aykol. – Ankara, 2018. – 146 s.

Див. також №: 281, 288, 296, 1085, 1095, 1156, 1165, 2954, 2976, 2980, 3015, 3016, 3019, 3030, 3079, 3089, 3090, 3117, 3128, 3185, 3190, 3192, 4039.

4. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

3219. Балабан, Б.

Карпатська Україна та єврейське питання (жовтень 1938 – березень 1939) / Б. Балабан, Т. Гайдук // Україна модерна. – 2017. – **Чис. 24.** – С. 41-63. – Бібліогр.: 112 назв.

3220. Баяновська, М. Р.

Дитячі, молодіжні організації, об'єднання на Закарпатті в 20–30-і роки ХХ століття: історико-культурний та духовно-педагогічні аспекти / М. Р. Баяновська // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – Ужгород, 2018. – С. 229-240. – Бібліогр.: 10 назв.

3221. Вісіна, Т. М.

Молочарська кооперація Волині у 20–30-х роках ХХ ст. / Т. М. Вісіна, В. В. Вісін // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15.** – С. 175-180. – Бібліогр.: 18 назв.

3222. Вовк, Л. Г.

Товариство «Учительська громада»: організаційний розвиток та діяльність в умовах польського владного режиму (1923–1929 рр.) / Л. Г. Вовк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 94-99. – Бібліогр.: 29 назв.

3223. Волошинський, Б.

Український правник доктор Олекса Коссак / Б. Волошинський // Літопис Бойківщини. – 2017. – Ч. 2/93 (104). – С. 18-27. – Бібліогр.: 10 назв.

3224. Гай-Нижник, П. П.

Карпатська Україна (Прикарпатська Русь) 1938–1939 рр. як одна із «розмінних монет» Мюнхенського договору / П. П. Гай-Нижник // Гілея. – 2018. – Вип. 139, ч. 1. – С. 48-56. – Бібліогр.: 37 назв.

3225. Галайко, Б. М.

Становлення ідеології українського націоналізму та соціально-економічні питання (на підставі видання ОУН «Розбудова нації») / Б. М. Галайко // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 54-62. – Бібліогр.: 39 назв.

3226. Галішевська, Н.

Мистецьке життя українського націоналістичного підпілля у 20–30 роках ХХ століття / Н. Галішевська // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 90-93. – Бібліогр.: 12 назв.

3227. Давидюк, Р. П.

Організовані трудові осередки інтернованих армії УНР у Волинському воєводстві / Р. П. Давидюк // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 29. – С. 101-110. – Бібліогр.: 29 назв.

3228. Долганов, П. С.

«Свій до свого по своє»: соціально-економічний вимір націотворчих стратегій українців у міжвоєнній Польщі / П. С. Долганов. – Рівне : Волин. обереди, 2018. – 232 с. – Бібліогр.: с. 185-231 (485 назв).

3229. Дрогомирецька, Л. С.

Остап Луцький – ідеолог та організатор українського кооперативного руху / Л. С. Дрогомирецька // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 176-183. – Бібліогр.: 38 назв.

3230. Зварич, Р. В.

Судочинство Коломийського окружного суду в контексті національної політики Другої Речі Посполитої у 20-х рр. ХХ ст. / Р. В. Зварич // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – Вип. 5. – С. 25-50. – Бібліогр.: 15 назв.

3231. Іськів, В. П.

Юліан Головінський. Життя у полум'ї війни і революційної дії : іст. нарис / В. П. Іськів. – Львів : Простір-М, 2017. – 209 с. : іл., портр. – (До сторіччя Укр. революції). – Бібліогр.: с. 206-210.

3232. Казак, О. Г.

Место молодежных организаций в национально-культурной жизни Закарпатья (1938–1944 гг.) / О. Г. Казак // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1 (38). – С. 28-33. – Бібліогр.: 38 назв.

3233. Клапчук, В. М.

Готелі Галичини міжвоєнного періоду / В. М. Клапчук // Карпатський край. – 2017. – № 1 (9). – С. 32-58.

3234. Кліш, А. Б.

Кирило Студинський в умовах суспільно-політичних трансформацій у Західній Україні 1939–1941 рр. / А. Б. Кліш // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 140-147. – Бібліогр.: 103 назви.

3235. Козельчук, Л.

Закарпаття у складі Чехословацької республіки (1919–1939 рр.) / Л. Козельчук, Л. Кравчук // Перша Чехословацька Республіка і Україна : матеріали конф. – Львів, 2018. – С. 64-76.

3236. Козленко, С. В.

«Творчий націоналізм» Миколи Шлемкевича / С. В. Козленко // Військово-науковий вісник. – 2017. – Вип. 27. – С. 33-45.

3237. Колодій, А.

Збройні акції ОУН у сприйнятті українського населення Східної Галичини в 1930-ті рр. / А. Колодій // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – Т. 19. – С. 40-46. – Бібліогр.: 53 назви.

3238. Комар, В. Л.

«Бюлетень польсько-український» у суспільно-політичному житті Галичини в 1932–1938 роках / В. Л. Комар // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 406-414. – Бібліогр.: 47 назв.

3239. Комаринська, З. М.

Особливості розвитку споживчої кооперації міжвоєнного періоду в Східній Галичині (1921–1939) / З. М. Комаринська // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 95-97.

3240. Королько, А. З.

Снятинський «Сокіл» і формування націоналістичного світогляду Василя Андрусика в 1930-х рр. / А. З. Королько, В. М. Бурдуланюк // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 103-111. – Бібліогр.: 50 назв.

3241. Косаковська, Л. П.

Пані сенаторка, захисниця знедолених волинян, у пам'яті нащадків : [про Олену Левчанівську (1881–1940 рр.)] / Л. П. Косаковська // Волинь моя. – 2017. – Вип. 9. – С. 81-86.

3242. Котенко, Р. М.

Літні табори відпочинку шкільної молоді (шкільні притулки) у Галичині наприкінці 1930-х рр. / Р. М. Котенко // Карпатський край. – 2018. – № 1-2 (10-11). – С. 55-61. – Бібліогр.: 6 назв.

3243. Краснодемська, І. Й.

Ідеї економічного націоналізму в контексті розбудови Карпатської України /

І. Й. Краснодемська // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 116-127. – Бібліогр.: 14 назв.

3244. Краснодемська, І. Й.

«Карпатська Січ» в обороні української державності / І. Й. Краснодемська // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 246-257. – Бібліогр.: 40 назв.

3245. Кухта, М. І.

Україномовна педагогічна преса Закарпаття як засіб національного освідомлення та виховання (20–30-ті роки ХХ ст.) / М. І. Кухта // Освіта Закарпаття в загальноєвропейському контексті. – Ужгород, 2017. – С. 93-105. – Бібліогр.: 12 назв.

3246. Куцов, К. О.

Фахові організації карпатоукраїнських студентів у міжвоєнній Братиславі / К. О. Куцов // Тисячоліття – Millennia : наук. щорічник. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 77-88. – Бібліогр.: 40 назв.

3247. Липовецький, С.

Бандерівці: 200 історій з ХХ століття / С. Липовецький. – Львів : Піраміда, 2017. – 564 с. : іл.

3248. Мандрик-Мельничук, М. В.

Історія жінок у боротьбі за незалежність: Ольга Гузар / М. В. Мандрик-Мельничук // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 50-55. – Бібліогр.: 19 назв.

3249. Мартинюк, Я. М.

Доброчинна діяльність органів самоврядування на Волині (1921–1939 рр.) / Я. М. Мартинюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1**. – С. 84-88. – Бібліогр.: 6 назв.

3250. Масик, Р. В.

Експорт дерева зі Східної Галичини у міжвоєнний період / Р. В. Масик // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 91-93.

3251. Носа, Б.

Особливості розвитку туризму на Закарпатті в чехословацький період (1918–1938) / Б. Носа // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 115-123. – Бібліогр.: 18 назв.

3252. Омельченко, І. Г.

Військова діяльність ОУН (1929–1941 рр.) / І. Г. Омельченко // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 30**. – С. 36-46. – Бібліогр.: 18 назв.

3253. Онишко, Л. В.

ОУН: реакція на Голодомор в УРСР / Л. В. Онишко // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 232-245. – Бібліогр.: 47 назв.

3254. Панфілова, Т. О.

Громадянське суспільство в Західній Україні (20–30-ті роки ХХ століття): функціонування структур громадянського суспільства в процесі інкорпорації Західної Украї-

ни до складу Польської держави (1919–1923) : монографія / Т. О. Панфілова. – Львів : Тріада плюс, 2018. – 56 с.

3255. Панченко, В. Г.

Держава біля керма: теорія та практика українського економічного націоналізму (XX – початку XXI ст.) : монографія / В. Г. Панченко. – Дніпро : Герда, 2017. – 340 с. – Бібліогр.: с. 304-335.

3256. Пасіцька, О. І.

Міжнародний ярмарок «Східні торги» у Львові (20–30-ті рр. XX ст.): світовий досвід та місцеві реалії / О. І. Пасіцька // Історія торгівлі, податків та мита. – 2017. – № 1-2 (15-16). – С. 175-180. – Бібліогр.: 24 назви.

3257. Пацай, Т. А.

Етнографічні експедиції Товариства приятелів Гуцульщини / Т. А. Пацай // Народознавчі зошити. – 2018. – № 1. – С. 112-124. – Бібліогр.: 42 назви.

3258. Пилипенко, Л. Л.

Національно-визвольний рух у Західній Україні в міжвоєнний період (1918–1939 роки) / Л. Л. Пилипенко // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 2. – С. 15-20. – Бібліогр.: 8 назв.

3259. Пониपालяк, А. В.

Соціальне походження та формування особистості Василя Кука у 1913–1929 рр. / А. В. Пониपालяк // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 53. – С. 85-92. – Бібліогр.: 31 назва.

3260. Посівнич, М. Р.

Політичний портрет Василя Біласа і Дмитра Данилишина / М. Р. Посівнич // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. – С. 116-125. – Бібліогр.: 42 назви.

3261. Потіха, О. Б.

Консолідація українських політичних сил в рамках Всеукраїнського національного конгресу (1933–1935) / О. Б. Потіха // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – Вип. 38. – С. 170-182. – Бібліогр.: 24 назви.

3262. Разиграєв, О. В.

Українці в Березі Каргузькій у 1934 р.: чисельність та режим утримання / О. В. Разиграєв // Краєзнавство. – 2018. – № 4. – С. 211-222. – Бібліогр.: 89 назв.

3263. Разиграєв, О. В.

Діяльність тюремних «патронатів» на Волині та Східній Галичині в контексті пенітенціарної системи Другої Речі посполитої / О. В. Разиграєв // Український історичний збірник. – 2018. – Вип. 20. – С. 146-157. – Бібліогр.: 55 назв.

3264. Райківський, І. Я.

Взаємини УНДО та УСДП у Східній Галичині під польською владою (1925–1939 рр.) / І. Я. Райківський // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 44-57. – Бібліогр.: 83 назви.

3265. Решетченко, Д. В.

Історія Організації українських націоналістів (за фондами ЦДАЗУ) / Д. В. Решетченко // Архіви України. – 2018. – № 1. – С. 153-167. – Бібліогр.: 58 назв.

3266. Романишин, Н.

Державно-правовий статус Закарпаття у міжвоєнний період / Н. Романишин, О. Шкуратенко // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – Вип. 21. – С. 40-50. – Бібліогр.: 19 назв.

3267. Романишин, Н.

Діяльність ОУН в документах польських спецслужб доби Карпатської України / Н. Романишин // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 258-266. – Бібліогр.: 26 назв.

3268. Середюк, М.

«Зріст УНДО... згняє сон з повік усіх його ворогів». Діяльність Володимира Целевича в УНДО у період становлення партії (1925–1926) / М. Середюк // Новітня доба. – 2015-2016. – Вип. 3-4. – С. 130-136. – Бібліогр.: 30 назв.

3269. Ситник, О.

Дмитро Донцов як чільний ідеолог українського визвольного руху першої половини ХХ століття / О. Ситник // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 16-25. – Бібліогр.: 31 назва.

3270. Сич, О. М.

Витоки українського націоналізму та розвиток і генеалогія ОУН (1891–2005 рр.) / О. М. Сич // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 26-35. – Бібліогр.: 44 назви.

3271. Скокова, Н.

Інтеграція Сіоністської Організації в політичний простір Східної Галичини (1918–1922) / Н. Скокова // Український історичний збірник. – 2018. – Вип. 20. – С. 158-175. – Бібліогр.: 54 назви.

3272. Сова, А. О.

Громадська діяльність Івана Боберського у міжвоєнний період (на прикладі візиту до Львова 1928 рр.) / А. О. Сова // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 2. – С. 118-124. – Бібліогр.: 21 назва.

3273. Соляр, І. Я.

Українська революція 1914–1923 років в національній пам'яті галичан у міжвоєнний період ХХ століття / І. Я. Соляр // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 157-164. – Бібліогр.: 35 назв.

3274. Фініковський, Ю.

Данило Шумук у комуністичному русі на Волині (20–30-ті рр. ХХ ст.) / Ю. Фініковський // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 85-89. – Бібліогр.: 34 назви.

3275. Фуртій, В. В.

Туристика Підкарпатської Русі 1918–1938 рр. / В. В. Фуртій // Східноєвропейський

історичний вісник. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 65-68. – Бібліогр.: 7 назв.

3276. Хоркава, І. І.

Участь студентів Греко-католицької богословської академії у м. Львові у поширенні тверезості на теренах Галичини впродовж 20–30-х рр. ХХ ст. / І. І. Хоркава // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Релігієзнавство. – 2018. – **Вип. 2 (14).** – С. 116-124. – Бібліогр.: 16 назв.

3277. Чорній, М. І.

Періодична преса Закарпаття 20–30 рр. ХХ ст. / М. І. Чорній // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – 2018. – С. 359-365.

3278. Шабала, Я. М.

Втілення ідей економічного націоналізму в сільськогосподарській кооперації на західноукраїнських землях у 1920–1930-х рр. / Я. М. Шабала, А. Г. Шваб // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 342-353.

3279. Kozlowski, P.

Ochotnicy z polski w szeregach siczy zakarpackiej 1938–1939 : [Набір та переселення укр. волонтерів з Польщі після скасування Карпатської Січі 18 березня 1939 р.] / P. Kozlowski // Галичина. – 2018. – **Ч. 31.** – С. 162-175. – Бібліогр.: 13 назв.

3280. Perga, Iu.

Polish policy of religious revindication in chelm and southern podlasie regions in 1937–1938 : [Польська політика Ревіндикації на території Холмщини та Південного Підляшшя 1937–1938 рр.] / Iu. Perga // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 45.** – С. 64-70. – Бібліогр.: с. 69-70.

Див. також №: 485, 664, 670, 689, 696, 841, 932, 1496, 2093, 2190, 2410, 2445, 2769, 2770, 2780, 2796, 2800, 2801, 2979, 2982, 2983, 2987, 2991, 2992, 3001, 3008, 3010, 3011, 3029, 3044, 3045, 3079, 3202, 3326, 3329, 3335, 3339, 3362, 3373, 3377, 3388, 3390, 3392, 3404, 3468, 3591, 3595, 4305, 4380.

5. МІЖНАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ

3281. Азізян, С. Л.

Інституціоналізація громадських об'єднань національних меншин України в 1920-х рр. (На прикладі Київської вірменської трудової колонії) / С. Л. Азізян // Східний світ. – 2018. – **№ 4.** – С. 15-23.

3282. Грищенко, Ю. В.

Болгари в Україні 1920-х–1930-х рр.: між національними проектами влади й реаліями життя : монографія / Ю. В. Грищенко ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 268 с. : табл. – Показжч. власних назв: с. 249-268.

3283. Дем'янчук, П. М.

Особливості розвитку етнічних спільнот українського Донбасу протягом 1920-х–1930-х рр. / П. М. Дем'янчук // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 100-106. – Бібліогр.: 35 назв.

3284. Дем'янчук, П. М.

Формування «радянської» ідентичності у міжвоєнному Донбасі / П. М. Дем'янчук // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 76-79.

3285. Зеркаль, М. М.

Міжнаціональні стосунки в Україні: досвід діяльності Центральної комісії національних меншин при ВУЦВК в 1924–1934 рр. / М. М. Зеркаль // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – **№ 1 (43)**. – С. 126-131. – Бібліогр.: 23 назви.

3286. Кондратюк, Г. Н.

«Крымский проект» по переселению евреев на полуостров: идея, динамика, итоги (20–30-е годы XX века) / Г. Н. Кондратюк // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 123-136. – Библиогр.: 39 назв.

3287. Третьякова, О. А.

Політика радянської влади щодо польського населення Південної України у 20-х рр. XX ст. / О. А. Третьякова // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18)**, т. 3. – С. 46-50. – Бібліогр.: 21 назва.

3288. Турков, В. В.

Культурно-освітня політика радянської держави щодо болгарського населення України у 20–30-их рр. XX ст. (джерелознавчий аспект) / В. В. Турков // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18)**, т. 2. – С. 98-102. – Бібліогр.: 36 назв.

3289. Турков, В. В.

Політика радянської держави щодо болгар-городників (20-ті – початок 30-х рр. XX ст.) / В. В. Турков // Емінак. – 2018. – **№ 4 (24)**, т. 1. – С. 63-68. – Бібліогр.: 22 назви.

3290. Фесенко, В. В.

Адміністративно-територіальний устрій та органи місцевого самоврядування польської етнічної меншини в УСРР (1923–1932 рр.) / В. В. Фесенко // Гілея. – 2018. – **Вип. 128**. – С. 44-49. – Бібліогр.: 19 назв.

3291. Чирко, Б. В.

До історії етнополітичних та етносоціальних процесів у Криму в контексті політики радянської влади / Б. В. Чирко // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68)**, **№ 3**. – С. 106-109. – Бібліогр.: 9 назв.

Див. також №: 628, 3047, 3048, 3050, 3078, 3087, 3106, 3123, 3125, 3128, 3130, 3185, 3187, 3188, 3191, 3196, 3200, 3361, 3670.

6. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

3292. Вітенко, З. Р.

Діяльність профспілок України в кампаніях міжнародної революційної солідарності у 1920-х – на початку 1930-х рр. XX ст. / З. Р. Вітенко // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 80-85. – Бібліогр.: 18 назв.

3293. Вітенко, З. Р.

Міжнародна епістолярія українських профспілок (1920-х–1930-х рр. XX ст.) / З. Р. Вітенко // Грані. – 2018. – **Т. 21, № 6**. – С. 13-20. – Бібліогр.: 25 назв.

3294. Даниленко, О. В.

Міжнародна комунікація Українського Червоного Хреста (1920-і рр.) / О. В. Даниленко // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35**. – С. 9-18. – Бібліогр.: 33 назви.

3295. Журавльова, С. П.

До проблеми торгівлі НКЗТ, ВУКС, закордонних представництв у 1921–1923 рр. / С. П. Журавльова // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35**. – С. 87-91. – Бібліогр.: 11 назв.

3296. Купчик, О. Р.

Політика Німеччини щодо радянської України (початок 1920-х років) / О. Р. Купчик // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 307-314. – Бібліогр.: 21 назва.

3297. Купчик, О. Р.

Торгівельна діяльність УСРР в Туреччині (початок 1920-х років) / О. Р. Купчик // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 89-91.

3298. Купчик, О. Р.

Торговые связи между УССР и АЗССР (начало 1920-х годов) / О. Р. Купчик // Кавказознавчі читання : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. семінару. – Ніжин, 2018. – С. 102-105.

3299. Купчик, О. Р.

Туреччина в зовнішній торгівлі УСРР (1921–1923 рр.) / О. Р. Купчик // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19**. – С. 114-129. – Бібліогр.: 52 назви.

3300. Малець, О. О.

Організаційна структура Комінтерну в першій половині 1920-х рр. / О. О. Малець // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2**. – С. 23-29. – Бібліогр.: 17 назв.

3301. Рамазанов, Ш. Ш.

Зовнішня політика Радянського Союзу у міжвоєнний період (1930-ті – початок 1940-х рр.) / Ш. Ш. Рамазанов // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 44**. – С. 106-123. – Бібліогр.: с. 121-123.

3302. Рубльова, Н. С.

Генеральне консульство Другої Речі Посполитої у Києві за доби Великого Терору (1937–1938) / Н. С. Рубльова, О. С. Рубльов // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29**. – С. 361-373. – Бібліогр.: 45 назв.

3303. Свистович, С. М.

Використання українських есперантистів у міжнародних акціях компартійних органів у 1920-х рр. / С. М. Свистович // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Т. 29 (68), № 3**. – С. 41-47. – Бібліогр.: 18 назв.

3304. Шпаковські, Л. В.

Радянська Україна як інструмент експорту більшовицької революції в Румунію (початок 1920-х рр.) / Л. В. Шпаковські // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 44**. – С. 91-106. – Бібліогр.: с. 103-106.

Див. також №: 2494, 2839, 2857, 2961, 2979, 3250, 3409, 4363.

7. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

3305. Андреев, В. М.

Віктор Петров та його діяльність в етнографічній комісії при ВУАН (1921–1933 рр.) / В. М. Андреев // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 8-9.

3306. Андрійцьо, В. М.

Земський Народний Підкарпаторуський театр (тримовний театр Закарпаття 1936–1938 рр.) / В. М. Андрійцьо // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2016. – **Вип. 18**. – С. 38-42. – Бібліогр.: 10 назв.

3307. Байкеніч, Д. В.

Десятирічний ювілей ВУАН: підготовка та втілення (1928–1931 рр.) / Д. В. Байкеніч // Український історичний журнал. – 2018. – **№ 6**. – С. 73-94.

3308. Бесов, Л. М.

Спадщина академіка В. В. Данилевського як складова загальної і професійної культури / Л. М. Бесов // Питання історії науки і техніки. – 2018. – **№ 3**. – С. 3-10. – Бібліогр.: 24 назви.

3309. Богомолова, М. Ю.

Дитячий колектив як основна форма соціального виховання дітей в Україні в 20-х роках ХХ ст. за О. Залужним (1886–1941) / М. Ю. Богомолова // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія: Педагогічні науки: реалії та перспективи. – 2018. – **Вип. 62**. – С. 31-35. – Бібліогр.: 16 назв.

3310. Божко, Л. М.

Етнологічна спадщина подільських науковців у 20–30-х роках ХХ ст. / Л. М. Божко // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 197-203. – Бібліогр.: 22 назви.

3311. Сава Божко (пам'яті видатного земляка) / уклад. П. М. Бабець. – Павлоград : Арт Синтез-Т, 2018. – 116 с. : іл.

3312. Бойчукізм. Проект «великого стилю» / упоряд. В. Клименко. – Київ : Мистецький арсенал, 2018. – 256 с. : іл.

3313. Бондаренко, С. О.

М. Хвильовий у період утвердження тоталітарного ладу / С. О. Бондаренко // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54.** – С. 29-35. – Бібліогр.: 22 назви.

3314. Бугрій, В. С.

Підготовка наукових кадрів з історії в аспірантурі педагогічних інститутів України (30–70-ті рр. ХХ ст.) / В. С. Бугрій // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55.** – С. 12-19. – Бібліогр.: 21 назва.

3315. Булик, Н. М.

З'їзди студентів-археологів польських університетів у 1930-х рр.: львівський вимір / Н. М. Булик // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 82-95. – Бібліогр.: 27 назв.

3316. Василенко, Н. Є.

Кореспондент Дмитра Яворницького з Томаківки письменник, педагог Олександр Осинський / Н. Є. Василенко // Січеславщина : краєзн. альманах. – 2018. – **Вип. 8.** – С. 174-180. – Бібліогр.: 8 назв.

3317. Васьків, М. С.

Українська журналістика і журналістикознавство 1920-х – поч. 1930-х років : монографія / М. С. Васьків. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. – 172 с. – Бібліогр.: с. 160-172.

3318. Ващенко, А. П.

Корсунський педагогічний технікум як осередок краєзнавчого руху на Черкащині у 20–30-х рр. ХХ ст. / А. П. Ващенко // Гілея. – 2018. – **Вип. 128.** – С. 49-53. – Бібліогр.: 12 назв.

3319. Вербіцька, О. І.

Розвиток шевченкознавчих досліджень у Національній академії наук України в 1930-х роках (за документами Архівного фонду НАН України) / О. І. Вербіцька // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – **Вип. 22.** – С. 83-99. – Бібліогр.: 40 назв.

3320. Вергунов, В. А.

Професор Павло Федорович Тушкан (Тушканов) (1867–1942): життя віддане аграрній науці й освіті України / В. А. Вергунов // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 125-146. – Бібліогр.: 40 назв.

3321. Веселовська, Г. І.

Минуле повертається: до питання створення української державної опери / Г. І. Веселовська // Міст: мистецтво, історія, сучасність, теорія. – 2018. – **Вип. 14.** – С. 45-51. – Бібліогр.: 9 назв.

3322. Внесок С. Х. Чавдарова (1892–1962) в розвиток педагогічної думки : матеріали наук.-пед. читань, присвяч. 125-річчю від дня народж. (22 верес. 2017) / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; заг. ред. А. А. Марушкевич. – Ніжин : Лисенко М. М., 2018. – 160 с.

3323. Вороніна, М. С.

Освіта як ознака гендерної стратифікації жінок в УСРР в 1920–1930-ті роки / М. С. Вороніна // Дриновський збірник. – 2018. – Т. **XI**. – С. 363-370. – Бібліогр.: 34 назви.

3324. Гайдабура, В. М.

Ганна Борисоглібська. Життя і безсмертя корифея сцени соборної України / В. М. Гайдабура. – Київ : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2017. – 260 с. : іл. – До 150-річчя від дня народження.

3325. Герцог, Ю. В.

Організаційно-змістові аспекти розвитку освіти Закарпаття в період чехословацької доби (1919–1938 роки) / Ю. В. Герцог // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – Ужгород, 2018. – С. 162-180.

3326. Герцюк, Д. Д.

Культурно-освітня діяльність товариства «Бойківщина» у Галичині (1927–1939) / Д. Д. Герцюк // Літопис Бойківщини. – 2018. – Ч. **2/95 (106)**. – С. 72-83. – Бібліогр.: 36 назв.

3327. Гуменний, В.

Антикознавчі студії Казімежа Міхаловського у Львівському університеті міжвоєнного періоду / В. Гуменний // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. – 2016. – **Вип. 20**. – С. 93-109. – Бібліогр.: 14 назв.

3328. Дацків, І. Є.

Розвиток професійної освіти Закарпаття в чехословацький період / І. Є. Дацків // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – Ужгород, 2018. – С. 186-190.

3329. Депчинська, І. А.

Зміст шкільної гуманітарної освіти Закарпаття чехословацького періоду (1919–1939) / І. А. Депчинська, М. В. Опачко // Освіта Закарпаття в загальноєвропейському контексті. – Ужгород, 2017. – С. 32-48. – Бібліогр.: 27 назв.

3330. Довжик, А. І.

Жінки – викладачі педагогічних і мистецьких вишів Києва у 1920-ті роки / А. І. Довжик // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2017. – № **2 (5)**. – С. 53-63. – Бібліогр.: 30 назв.

3331. Михайло Драй-Хмара / Нац. акад. наук України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка

НАН України ; упоряд. С. А. Гальченко. – Харків : Фоліо, 2018. – 500 с. : іл. – (Митці на прицілі).

3332. Єпик, Л. І.

Ідеологічна складова у діяльності лікнепів Сумщини (друга половина 20-х – перша половина 30-х років ХХ ст.) / Л. І. Єпик, Н. М. Петренко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 318-322. – Бібліогр.: 31 назв.

3333. Заглада, Н.

Матеріали з етнографічних досліджень в Чорноб[ильському] р-ні на Поліссі 1934 р. / Н. Заглада // Матеріали до української етнології : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 16.** – С. 256-285.

3334. Злобін, Ю. В.

Особливості творчої діяльності Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Гоголя (1936–1950 рр.) / Ю. В. Злобін // Мистецтвознавчі записки. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 197-205. – Бібліогр.: 15 назв.

3335. Зуляк, І. С.

Редакційно-видавнича праця Антона Крушельницького / І. С. Зуляк, М. І. Зуляк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2.** – С. 104-117. – Бібліогр.: 157 назв.

3336. Іваненко, В. В.

Дніпропетровський університет під пресом сталінщини 1930-х років / В. В. Іваненко // Грані. – 2018. – **Т. 21, № 10.** – С. 8-16. – Бібліогр.: 17 назв.

3337. Іваненко, С. О.

Невідомі сторінки історії Харківської мистецтвознавчої школи 1920–1930-х рр.: К. Я. Сліпко-Москальців / С. О. Іваненко, Н. В. Мархайчук // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – Рівне, 2017. – **Вип. 24.** – С. 53-60. – Бібліогр.: 23 назви.

3338. Віктор Федорович Іваницький (1881–1955). Життя, віддане книзі / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова) та ін. ; наук. ред. Г. І. Ковальчук. – Київ, 2018. – 312 с.

3339. Кевпанич, М. М.

Розвиток ідей підготовки до життя і праці шкільної молоді на Підкарпатській Русі / М. М. Кевпанич // Освіта Закарпаття в загальноєвропейському контексті. – Ужгород, 2017. – С. 49-62. – Бібліогр.: 29 назв.

3340. Кізюн, В. К.

Видавнича справа в Україні в 20-ті роки ХХ століття : монографія / В. К. Кізюн. – Кропивницький : Александрова М. В., 2017. – 184 с. – Бібліогр.: с. 170-183.

3341. Клімчук, В. А.

Історична періодизація процесу соціального виховання дітей у позашкільних закладах освіти в Україні (20-ті–50-ті рр. ХХ ст.) / В. А. Клімчук // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. – Северодонецьк, 2017. – **Вип. 6 (81).** – С. 94-106. – Бібліогр.: 14 назв.

3342. Кольц, І. П.

Київська домрова школа: історичні аспекти формування / І. П. Кольц // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – 2018. – **Вип. 26**. – С. 180-184. – Бібліогр.: 6 назв.

3343. Комарніцький, О. Б.

Бібліотеки сільськогосподарських вишів УСРР у 20-ті рр. ХХ ст. / О. Б. Комарніцький, В. В. Покалюк // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2018. – **Вип. 5**. – С. 45-51. – Бібліогр.: 48 назв.

3344. Комарніцький, О. Б.

Організація харчування студентів педагогічних навчальних закладів УСРР у 1920-ті рр. / О. Б. Комарніцький // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24**. – С. 256-267. – Бібліогр.: 81 назва.

3345. Комарніцький, О. Б.

Студенство Одеського і Харківського єврейських педтехнікумів у 20–30-ті рр. ХХ ст. / О. Б. Комарніцький // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали ХІІІ Міжнар. наук. семінару. – Чернівці, 2018. – С. 215-223. – Бібліогр.: 20 назв.

3346. Комарніцький, О. Б.

Студенти Кам'янець-Подільського педагогічного вишу і навчальний процес у 20–30-ті рр. ХХ ст. / О. Б. Комарніцький // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 403-416. – Бібліогр.: 69 назв.

3347. Комарніцький, О. Б.

Шефська робота студентів єврейських педагогічних технікумів Радянської України у 1920–1930-х роках / О. Б. Комарніцький // Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство. – Київ, 2018. – С. 115-122. – Бібліогр.: 52 назви.

3348. Коресандович, Н. М.

Музично-стильові форми відтворення національної ідеї у творчості українських композиторів (1920–1930-х рр.) / Н. М. Коресандович // Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство. – 2018. – **Вип. I (10)**. – С. 301-307. – Бібліогр.: 12 назв.

3349. Григорій Косинка / Нац. акад. наук України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; упоряд., передмова С. А. Гальченко. – Харків : Фоліо, 2018. – 508 с. : іл. – (Митці на прицілі).

3350. Котенко, В. В.

Дослідження археологічної кераміки в період діяльності Всеукраїнського археологічного комітету / В. В. Котенко // Древности 2017 : Харьков. ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2017. – **Вип. 15**. – С. 211-220. – Бібліогр.: 40 назв.

3351. Кохан, Т. Г.

Кінематограф у контексті культурного простору ХХ століття : монографія / Т. Г. Кохан ; Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2017. – 301 с. – Бібліогр.: с. 282-303 (296 назв).

3352. Михайло Кравчук – математичний геній з трагічною долею українського патріота / уклад.: Г. Сіренко, Л. Солтис. – Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2018. – 19 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 17-18 (18 назв).

3353. Кравчук, О. Р.

Арсен Річинський: маловідомі сторінки біографії / О. Р. Кравчук // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 239-248. – Бібліогр.: 28 назв.

3354. Кришталь, С. П.

Соціальний, партійний і національний склад слухачів робітничих факультетів УСРР в 1920-х рр. / С. П. Кришталь // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 50-54. – Бібліогр.: 14 назв.

3355. Лебедева, Ю. О.

Фальсифікування змісту українознавчих досліджень державницького спрямування та їхнє згортання в умовах наступаючого тоталітаризму наприкінці 20-х рр. ХХ ст. / Ю. О. Лебедева // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 20-37. – Бібліогр.: 20 назв.

3356. Літвінов, О. П.

Є. О. Патон проти стахановців і бюрократів в історії впровадження автоматичного зварювання / О. П. Літвінов // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вип. 41.** – С. 73-83. – Бібліогр.: 31 назва.

3357. Лук'яненко, О. В.

«Цех здоров'я»: фізкультура та спорт у педагогічних вишах України I половини ХХ століття / О. В. Лук'яненко // Гілея. – 2018. – **Вип. 132.** – С. 64-66. – Бібліогр.: 23 назви.

3358. Ляпіна, О. В.

«Забутий директор» (О. А. Назаревський і бібліотека Київського університету в 1920-х – на початку 1930-х років) / О. В. Ляпіна // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 3 (138).** – С. 40-46. – Бібліогр.: 42 назви.

3359. Мазур, А. А.

Очерки истории Патоновской научной школы : сборник / А. А. Мазур. – Киев ; Харьков : ИЭС, 2018. – 216 с. – Посвящается столетнему юбилею со дня рождения Национальной академии наук и Б. Е. Патона.

3360. Мамчур, О. І.

Степан Рудницький – мандрівник і краєзнавець / О. І. Мамчур // Історія української географії : всеукр. наук.-теорет. часопис. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 121-135. – Бібліогр.: 11 назв.

3361. Маргулов, А. Х.

Театральна діяльність як фактор національної пам'яті меншин (на прикладі асирійської національної громади у 1920–1930-х рр.) / А. Х. Маргулов // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **Спец. вип.** – С. 39-45.

3362. Марчук, В. С.

Організація ремісничої освіти у Волинському воєводстві в 1920–1930-х роках / В. С. Марчук // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27**. – С. 75-84. – Бібліогр.: 19 назв.

3363. Миславський, В. Н.

Діяльність видавництва «Укртеакіновидав» наприкінці 1920-х – на початку 1930-х років / В. Н. Миславський // Культурологічна думка. – 2017. – № 12. – С. 199-206. – Бібліогр.: 30 назв.

3364. Михайлова, А.

Еротична проблематизація української прози 1920–1930 років / А. Михайлова // Біблія і культура. – 2016. – **Вип. 17**. – С. 55-60. – Бібліогр.: с. 60.

3365. Мільчевич, С. І.

Художня освіта в загальноосвітніх школах Закарпаття у 20-х–30-х роках ХХ століття: дизайнерський аспект / С. І. Мільчевич, Р. Галишин // Вісник Львів. нац. акад. мистецтв. – 2018. – **Вип. 36**. – С. 24-39. – Бібліогр.: 11 назв.

3366. Могильний, Л. П.

Суспільно-політична позиція Всеволода Ганцова / Л. П. Могильний // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 3 (138)**. – С. 50-56. – Бібліогр.: 10 назв.

3367. Молоткіна, В. К.

Встановлення державної монополії на книжковому ринку радянської України (1920–1930-і рр.) / В. К. Молоткіна // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 15**. – С. 88-95. – Бібліогр.: 32 назви.

3368. Монастирський, Є. Д.

«Шум свідомості»: становлення регіонального радіомовлення на Луганщині як засобу масової агітації (1925–1929 рр.) / Є. Д. Монастирський // Історичні етюди : сб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 5**. – С. 82-89. – Бібліогр.: 40 назв.

3369. Мудрак, М.

Нова генерація і мистецький модернізм в Україні : монографія / М. Мудрак. – Київ : Родовід, 2018. – 352 с. : іл. – Бібліогр.: с. 304-321. – Імен. покажч.: с. 322-327.

3370. Мусієнко, О. С.

Модернізм & авангард: єдність протилежностей. Кінематограф ХХ століття / О. С. Мусієнко. – Київ : Логос, 2018. – 400 с. : іл. – Бібліогр.: с. 363-375 (185 назв). – Імен. покажч.: с. 377-386. – Покажч. фільмів: с. 387-394.

Зі змісту: Авангард і тоталітарне суспільство [1920-ті рр.]. – С. 271-359.

3371. Нестеренко, В. А.

Діяльність науково-дослідної кафедри у Кам'янці-Подільському у 1920-ті роки / В. А. Нестеренко // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 447-462. – Бібліогр.: 20 назв.

3372. Олійник, М. П.

Культурно-освітня робота більшовиків на Поділлі в роки НЕПу (1921–1928) / М. П. Олійник // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 462-475. – Бібліогр.: 44 назви.

3373. Павлів, І. Я.

Діяльність українського педагогічного товариства на землях Надсяння, Лемківщини і Холмищини (1919–1939 рр.) / І. Я. Павлів // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – **Вип. 16.** – С. 379-386. – Бібліогр.: 26 назв.

3374. Пагор, В. В.

Становлення науково-дослідної роботи в медичних вишах України у 20–30-ті рр. ХХ ст. / В. В. Пагор // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – **Т. 24.** – С. 110-120. – Бібліогр.: 86 назв.

3375. Палій, О. С.

Діяльність театру імені Марії Заньковецької під керівництвом Олександра Корольчука: мандрівна хроніка (1923–1924 рр.) / О. С. Палій // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 31-41. – Бібліогр.: 44 назви.

3376. Палій, О. С.

Олександр Корольчук і Державний драматичний театр імені Марії Заньковецької катеринославського періоду: уроки історії (1924–1925 рр.) / О. С. Палій // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2016. – **Вип. 18.** – С. 28-37. – Бібліогр.: 61 назва.

3377. Палюх, О.

Українські громадсько-політичні часописи-ефемериди 1920-х рр. у Львові: функціонування і тематика / О. Палюх // Збірник праць Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 65-81. – Бібліогр.: 65 назв.

3378. Панченко, В. Є.

Повість про Миколу Зерова / В. Є. Панченко. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 624 с. – (По-статі культури).

3379. Пасічник, А. Ю.

Функціонування Одеських кінофабрик (1922–1923 рр.) / А. Ю. Пасічник // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 80-86. – Бібліогр.: 47 назв.

3380. Патрон, І. В.

Кіноспадщина Юліана Дороша в контексті розвитку кіномистецтва на західноукраїнських землях у 20–30 роках ХХ століття / І. В. Патрон // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2018. – **Вип. 23.** – С. 92-100. – Бібліогр.: 24 назви.

3381. Петрикова, В. Т.

Біографічна традиція у науковій спадщині М. І. Ясинського: сторінки історії української біографістики / В. Т. Петрикова // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2018.

– **Вип. 16.** – С. 193-206. – Бібліогр.: 20 назв.

3382. Пижик, А. М.

Втілення в радянському художньому кіно образів «ворога» та «героя» періоду Української революції 1917–1921 рр. / А. М. Пижик // Грані. – 2018. – Т. 21, № 6. – С. 28-38. – Бібліогр.: 36 назв.

3383. Пилипенко, І. Я.

Вплив реформ 1920–1930-х рр. на діяльність майстерні монументального живопису Української академії мистецтва / І. Я. Пилипенко // Актуальні питання культурології. – 2016. – **Вип. 16.** – С. 15-19. – Бібліогр.: 11 назв.

3384. Пістун, М. Д.

К. Г. Воблий – видатний український економіко-географ, один із перших академіків Української академії наук / М. Д. Пістун // Український географічний журнал. – 2017. – № 3. – С. 3-9. – Бібліогр.: с. 9.

3385. Плющ, Л. І.

Його таємниця або «прекрасна ложа» Хвильового / Л. І. Плющ. – Київ : Комора, 2018. – 800 с. – Бібліогр.: с. 759-770 (201 назва). – Імен. покажч.: с. 771-798.

3386. Поздрань, Ю. В.

«Російсько-український словник» за редакцією А. Ю. Кримського та С. О. Єфремова в історико-лінгвістичному контексті : монографія / Ю. В. Поздрань ; наук. ред. О. М. Тищенко. – Вінниця : ВНТУ, 2018. – 292 с. : табл. – Бібліогр.: с. 156-175. – Список джерел: с. 176-184. – Дод.: с. 185-291.

3387. Поліщук, С. В.

Педагогічна освіта в Україні в 20-х роках ХХ століття / С. В. Поліщук // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 291-303. – Бібліогр.: 17 назв.

3388. Розлуцька, Г. М.

Правове виховання учнівської молоді у Закарпатті в період 1919–1939 рр. / Г. М. Розлуцька, О. Попадич // Освіта Закарпаття в загальноєвропейському контексті. – Ужгород, 2017. – С. 137-152. – Бібліогр.: 23 назви.

3389. Ромашко, К.

Вплив світових модних тенденцій на зовнішній образ радянської жінки 1920-х рр. / К. Ромашко // *Juvenia studia* : зб. студ. наук. пр. – 2017. – **Вип. 7.** – С. 104-108. – Бібліогр.: 8 назв.

3390. Руда, О. В.

Роль польського «Товариства школи людової» у розвитку приватного шкільництва в міжвоєнній Галичині / О. В. Руда // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 329-335. – Бібліогр.: 19 назв.

3391. Степан Рудницький (1877–1937). Історія. Геополітика. Географія : в 5 кн. / Ін-т історії України НАН України ; уклад., авт. передм., комент. О. О. Ковалевська ; пер. з нім., чеськ., рос. І. Андрущенко. – Київ : Темпора, 2017 – 2018.

Кн. 1 : Історія. Теорія. Методологія. Термінологія. – 2017. – 736 с.

Кн. 2 : Геополітика. – 2017. – 624 с.

Кн. 3 : Географія. Початки досліджень. – 2018. – 824 с.

Кн. 4 : Основи землезнання. – 2018. – 796 с.

Кн. 5 : Геологія і геоморфологія. – 2018. – 516 с.

3392. Савенко, Т. С.

Організаційні засади, наукова і видавнича діяльність Наукового товариства імені Т. Шевченка в Західній Україні (1921–1939 рр.) / Т. С. Савенко ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. – 229 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 177-213 (679 назв).

3393. Сазонова, Ю. О.

Журнал «Вестник физической культуры» (1922–1929) як епохальне явище в історії харківської спортивної журналістики / Ю. О. Сазонова // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 10. – С. 41-46. – Бібліогр.: 13 назв.

3394. Сахно, О. В.

Зарубіжні кінокритики та преса ХХ століття про фільми О. Довженка / О. В. Сахно // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50**. – С. 311-317. – Бібліогр.: 29 назв.

3395. Сварник, Г. І.

Кирило Студинський / Г. І. Сварник // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15**. – С. 62-70.

3396. Севастьянов, О. В.

Нариси з історії вітчизняного краєзнавства: Товариство з вивчення Криму (1922–1932 рр.) : монографія / О. В. Севастьянов. – Київ : НУБіП України, 2018. – 273 с. : іл. – Бібліогр.: с. 201-237 (360 назв). – Дод.: с. 240-270.

3397. Середа, О.

Павло Ковжун – редактор і видавець: вдалі проекти і нереалізовані задуми / О. Середа // Записки Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника. – 2017. – **Вип. 9 (25)**. – С. 150-160. – Бібліогр.: 25 назв.

3398. Скрипник, Г. А.

Провідний етнологічний осередок Української академії наук 20-х років ХХ століття / Г. А. Скрипник // Матеріали до української етнології : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 16**. – С. 6-74. – Бібліогр.: 71 назва.

3399. Ставицька, А. В.

Науково-дослідницька діяльність Київського археологічного інституту / А. В. Ставицька // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43**. – С. 111-118. – Бібліогр.: 9 назв.

3400. Сторчай, О. В.

Євген Горбач: спогади про навчання, автобіографія, енциклопедична стаття Степана Бутника-Сіверського (до сторіччя заснування Української академії мистецтва) / О. В. Сторчай // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії.

– 2018. – **Вип. 18.** – С. 252-255. – Бібліогр.: 11 назв.

3401. Тимів, І. М.

Діяльність гуртків товариства «Рідна школа» на Калушчині у 30-х роках ХХ ст. / І. М. Тимів // Літопис Бойківщини. – 2017. – **Ч. 1/92 (103).** – С. 93-103. – Бібліогр.: 41 назва.

3402. Томазова, Н. М.

Доля директорів Польського театру Івана Липинського та Олександра Гордієнка-Летуґіна / Н. М. Томазова // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 16.** – С. 104-116. – Бібліогр.: 10 назв.

3403. Трубочанінов, В. О.

Роль харківських авангардистів 1920–1930-х рр. у становленні європейського лівого мистецтва / В. О. Трубочанінов // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 54-57. – Бібліогр.: 11 назв.

3404. Туряниця, Василь

Педагогічна періодика Підкарпатської Русі / Василь Туряниця, Вікторія Туряниця // Освіта Закарпаття в загальноєвропейському контексті. – Ужгород, 2017. – С. 168-190. – Бібліогр.: с. 187-190.

3405. Хмельницька, Л. В.

Становлення та розвиток хронікально-документального та наукового кіно в Україні у 20-х роках ХХ століття / Л. В. Хмельницька // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 118-123. – Бібліогр.: 12 назв.

3406. Ходак, І. О.

Сакральне мистецтво Київщини: за матеріалами експедиції Марії Новицької 1925 року / І. О. Ходак // Студії мистецтвознавчі. – 2018. – **Чис. 4 (64).** – С. 28-43. – Бібліогр.: 29 назв.

3407. Шамраєва, А. М.

Невідомі сторінки театральної діяльності драматичних театрів Києва довоєнного періоду (1930–1940 рр.) / А. М. Шамраєва // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2016. – **Вип. 18.** – С. 170-177.

3408. Шевчук, С. М.

Степан Рудницький та академічна суспільна географія (до 90-ліття відкриття Українського науково-дослідного інституту географії і картографії) / С. М. Шевчук // Історія української географії : всеукр. наук.-теорет. часопис. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 64-73. – Бібліогр.: 41 назва.

3409. Шевчук, Т. М.

З історії академічних проєктів 1920-х років: співпраця Катерини Грушевської з Королівським антропологічним інститутом Великобританії та Ірландії / Т. М. Шевчук // Народна творчість та етнологія. – 2018. – **Вип. 5.** – С. 74-79. – Бібліогр.: 15 назв.

3410. Шейко, В. М.

Інтелігенція і влада в Україні перших років НЕПу / В. М. Шейко // Культура України. – 2018. – **Вип. 62.** – С. 188-214. – Бібліогр.: с. 209-214.

3411. Школа, В. М.

До прихованих джерел: фольклоризм творів українських драматургів 20–30-х років ХХ століття : монографія / В. М. Школа ; Бердян. держ. пед. ун-т. – Бердянськ, 2017. – 367 с. – Бібліогр.: с. 308-358.

3412. Яблонська, Д. Р.

Науково-дослідна кафедра Поділля: заснування, структура та наукова діяльність (1922–1933 рр.) / Д. Р. Яблонська // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2017. – Т. 24. – С. 88-97. – Бібліогр.: 51 назва.

3413. Якименко, О. В.

Наталя Романович-Ткаченко (1884–1933) : літературний портрет / О. В. Якименко. – Київ : Логос, 2018. – 228 с. – Бібліогр.: с. 178-199.

3414. Яненко, А. С.

Музей-потяг «Музей-Донбас» у контексті політизації українського музейництва початку 1930-х років / А. С. Яненко // Праці Центру пам'яткознавства. – 2017. – Вип. 31. – С. 113-122. – Бібліогр.: 21 назва.

3415. Bezruchko, O.

The beginning of the artistic and mentoring activities of O. Dovzhenko : [Початок мистецько-наставницької діяльності О. П. Довженка] / O. Bezruchko // Мистецтвознавство України. – 2018. – Вип. 18. – С. 204-208. – Бібліогр.: 18 назв.

3416. Petrova, I.

Peculiarities of formation of the leisure activity sphere in Ukraine of the 20–30ies of the XX century : [Особливості формування сфери дозвілля в Україні 20–30-х років ХХ ст.] / I. Petrova // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 3. – С. 87-91.

3417. Yablonska, D.

Departments of professional education and social training of Kamyanets-Podilskyi institute of public education (1921–1930) : [Факультети професійної освіти та соціального виховання Кам'янець-Подільського інституту народної освіти (1921–1930 рр.)] / D. Yablonska // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – Вип. 7. – С. 111-119. – Бібліогр.: с. 118-119.

Див. також №: 13, 27, 28, 269, 324, 330, 344, 350, 366, 380, 381, 390, 458, 465, 705, 726, 825, 932, 988, 1017, 1452, 1507, 2088, 2226, 2244, 2245, 2253, 2266, 2271, 2280, 2432, 2445, 2451, 2463, 2464, 2467, 2469, 2471, 2472, 2480, 2485, 2487, 2503, 2872, 2894, 2897, 2902, 2905, 2909, 2915, 2917, 2923, 2925, 2934, 2953, 2965, 2972, 2974, 2975, 2977, 2983, 2984, 2995, 2996, 3001-3003, 3013, 3026, 3047, 3058, 3062, 3094, 3103, 3129, 3139, 3144, 3146, 3210, 3220, 3222, 3226, 3236, 3245, 3246, 3257, 3621, 3797, 4044, 4102, 4107, 4121, 4123, 4125, 4147, 4168, 4177, 4182, 4378.

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

3418. Волиняни про «Волинь-43»: пам'ять про польську експансію на Український Північний Захід у 1938–1944 рр. : усноісторичний аспект / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України ; авт.-уклад. І. А. Пушук. – Луцьк : Гадяк Ж. В., 2017. – 1060 с. : портр. – Бібліогр.: с. 1025-1029 (63 назви).

3419. Гаврилюк-Кисильова, М. Ю.

Правда архівних документів та свідчень очевидців подій національно-визвольної боротьби ОУН, УПА за Українську Самостійну Соборну Державу за книгами Нестора Мизака «За тебе, свята Україно» / М. Ю. Гаврилюк-Кисильова. – Чернівці : Друк Арт, 2018. – 152 с.

3420. Діти війни. Спогади очевидців з України та Німеччини / упоряд.: П. Ветцель, А. В. Гелей, М. Райхель. – Київ : Фенікс, 2018. – 352 с. : іл., портр.

3421. Домбровський, О. М.

Моя співпраця з Іваном Крип'якевичем у 1940–1941 рр. / О. М. Домбровський // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – **Вип. 28.** – С. 353-355.

3422. Друга світова. Непридумані історії: (не) наша, жива, інша : [спогади] / уклад., авт. передм. В. Т. Кіпіані. – Харків : Vivat, 2018. – 234 с. – (Бібліотека «Історичної правди»).

3423. З листування Омеляна Пріцака з Іваном Крип'якевичем / авт. передм. Ф. І. Стеблій // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – **Вип. 28.** – С. 278-296.

3424. Забуті жертви. Вінниччина в роки нацистської окупації 1941–1944 рр. : зб. документів / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; упоряд. П. А. Кравченко. – Вінниця : Нілан, 2017. – 97 с. : табл. – Бібліогр.: с. 97.

3425. Заїка, В. В.

Щоденник серпня 1943 року (з приватних записів В. М. Заїки) / В. В. Заїка // Історичні студії суспільного прогресу. – 2016. – **Вип. 4.** – С. 141-148.

3426. Ільницький, В. І.

Діяльність старшинської школи УПА імені полк. Є. Коновальця на Коломийщині (із особистих зізнань Федора Стефановича-«Кропиви») / В. Ільницький, М. Пантюк // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 163-181. – Бібліогр.: с. 180-181.

3427. Ільницький, В. І.

Документ радянських органів держбезпеки про діяльність осередку нацистської СД (служби безпеки) в Дрогобичі (1941–1944 рр.) / В. Ільницький, М. Галів // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 61-68. – Бібліогр.: 16 назв.

3428. Ільницький, В. І.

Політика московсько-компартиїної влади щодо мешканців Західної України. Невідомий наказ про облік військовослужбовців-«західняків» та встановлення агентурного нагляду за ними / В. І. Ільницький // Літопис Бойківщини. – 2017. – **Ч. 1/92 (103).** – С. 66-71. – Бібліогр.: 14 назв.

3429. Калуські історичні студії. Т. 2 : зб. наук. статей / Краєзн. музей Калущини ; наук. ред.: І. М. Тимів, О. М. Малярчук. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2018. – 178 с.

Зі змісту: Калущина в 1941–1944 рр. Документи й матеріали. – С. 103-172.

3430. Кашеварова, Н. Г.

З історії радянського повсякдення другої половини 1930-х років: межигірські дачі партійних функціонерів за німецькими даними 1943 р. : [електронний ресурс] / Н. Г. Кашеварова ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 36 с.

Режим доступу: <http://resource.history.org.ua/item/0014189>.

3431. Книга Пам'яті сіл Кальнишівка, Марківка та Федорівка Тиврівського району Вінницької області 1941–1945 рр. : зб. документів. – Вінниця : Барановська Т. П., 2018. – 154 с. : іл.

3432. Корнацький, І. А.

Підпільний монастир у Зайцево-Микитівці за повідомленням радянської спецслужби 1945 року / І. А. Корнацький // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 31-34.

3433. Корюківська трагедія 1943 року: усна історія : зб. документів і матеріалів / Корюків. іст. музей ; упоряд.: Л. О. Бабич, С. В. Бутко ; відп. ред. С. М. Горобець. – Чернівці : Десна Поліграф, 2018. – 200 с.

3434. Кривий Ріг: пам'ять міста 1941–1945 рр. у документах і матеріалах / авт.-упоряд.: В. В. Стецкевич, В. О. Шайкан, Р. П. Шляхтич. – Кривий Ріг, 2018. – 480 с. : іл.

3435. Мулик, М. І.

На перехрестях долі : [спогади учасника дивізії «Галичина»] / М. І. Мулик. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. – 88 с. : іл.

3436. Насильство над цивільним населенням України. Документи спецслужб. 1941–1944 / Ін-т історії України НАН України, Гейдельбер. ун-т ім Рупрехта і Карла, Галуз. держ. архів Служби безпеки України ; авт.-уклад.: В. Ю. Васильєв (авт. передм.), Н. Г. Кашеварова, О. Лисенко, М. Панова, Р. Ю. Подкур (авт. передм.) ; редкол.: Г. В. Боряк та ін. – Київ : Захаренко В. О., 2018. – 752 с.

3437. Сторчай, О. В.

З листів Івана Їжакевича до Федора Коновалюка (1941–1961 роки): до 155-річчя від

дня народження І. Їжакевича / О. В. Сторчай // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2018. – **Вип. 22**. – С. 479-526. – Бібліогр.: 19 назв.

3438. Тинченко, Я. Ю.

Архівно-кримінальна справа генерала Армії УНР Володимира Сінклера / Я. Ю. Тинченко // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 259-346. – Бібліогр.: 16 назв.

3439. Українська повстанська Армія. Бойові дії УПА за 1943–1950 рр. Ч. 2 / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів, від-ня ; ред. О. Голько. – Репр. вид. – Львів : Левада, 2017. – 146 с. – (Бібліотека українського підпільника ; ч. 7). – Геогр. показч.: с. 385-444.

Див. також №: 183, 1407, 1490, 2284, 2504, 2951, 2957, 3528, 3541, 3557, 3564, 3569, 3573, 3580, 3598, 3600, 3617, 3640, 3641, 3647, 3661, 4358.

Огляди джерел

3440. Акіншина, І. М.

Преса 1941–1943 рр. про відродження культури Донбасу / І. М. Акіншина // Соціально-гуманітарний вісник : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 23**. – С. 54-57. – Бібліогр.: 18 назв.

3441. Балан, М.

Джерела до історії битви за Львівський виступ у німецькому військовому архіві Фрайбурга / М. Балан // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 4**. – С. 5-13. – Бібліогр.: 35 назв.

3442. Батирева, І.

Деякі сторінки з життя окупованої Вінниці у листах і спогадах очевидців (1941–1944 рр.) / І. Батирева // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 316-321. – Бібліогр.: 12 назв.

3443. Геча, О. А.

Жінка та війна у мемуарах та оповіданнях її свідків й учасниць / О. А. Геча // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50**. – С. 361-366. – Бібліогр.: 15 назв.

3444. Грідіна, Д. О.

Мемуарна література в дослідженні Другої світової війни на території України / Д. О. Грідіна, Н. Р. Темірова // Вісник студ. наук. т-ва ДонНУ ім. Василя Стуса. – 2018. – **Вип. 10, т. 1**. – С. 28-31. – Бібліогр.: 10 назв.

3445. Грінченко, В. Г.

Релігійне життя Уманщини в умовах нацистської окупації (за матеріалами газети «Уманський голос») / В. Г. Грінченко // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4**. – С. 66-71. – Бібліогр.: 40 назв.

3446. Гула, С. А.

Боротьба органів НКВС–НКДБ УРСР з антирадянськими елементами у Вінницькій області у 1944–1945 рр. / С. А. Гула // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2018. – № 1 (49).

– С. 149-208. – Бібліогр.: 20 назв.

3447. Дегтярьов, С. І.

Друга світова війна в політиці пам'яті та «родинній пам'яті» / С. І. Дегтярьов, В. А. Нестеренко // Сумська старовина. – 2017. – № 51. – С. 48-63. – Бібліогр.: 15 назв.

3448. Діденко, Л. М.

Листи остарбайтерів як джерело дослідження трагедії українців, яких відірвали від Батьківщини та перетворили на невільників / Л. М. Діденко // Юр'ївський літопис. – 2017. – № 16. – С. 37-49. – Бібліогр.: 34 назви.

3449. Довганюк, В. Ю.

Журнал «На казачьом посту» як джерело з вивчення козацького колабораціонізму в роки Другої світової війни / В. Ю. Довганюк // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 367-370. – Бібліогр.: 18 назв.

3450. Зілінський, В.

Документи нацистських силових структур дистрикту «Галичина» як джерело до вивчення Голокосту (на матеріалах з українських архівосховищ) / В. Зілінський // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 3. – С. 51-57. – Бібліогр.: 56 назв.

3451. Ковальчук, В. М.

Основні виконавчі документи УПА та запілля / В. М. Ковальчук // Український археографічний щорічник. – 2018. – Вип. 21/22, т. 24/25. – С. 135-145. – Бібліогр.: 76 назв.

3452. Ковальчук, С. В.

Проблема працевлаштування українців переселенців на Одещині 1944–1946 рр. / С. В. Ковальчук, Н. О. Петрова // Записки іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2017. – Вип. 28. – С. 33-45. – Бібліогр.: 16 назв.

3453. Кучерук, О. С.

Ярослав Горбовий – нові документи старої справи / О. С. Кучерук // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 109-121. – Бібліогр.: 32 назви.

3454. Лановюк, Л. П.

Історія сіл як суб'єкт суспільної пам'яті про Другу світову війну / Л. П. Лановюк // Гілея. – 2018. – Вип. 130. – С. 69-72. – Бібліогр.: 9 назв.

3455. Легасова, Л. В.

Електронно-картографічний проект «Місця пам'яті про Другу світову війну на адміністративно-територіальній мапі України»: проблеми джерельної бази / Л. В. Легасова, Н. С. Філатова // Архіви України. – 2018. – № 4. – С. 28-34. – Бібліогр.: 9 назв.

3456. Леньо, П. Ю.

Зміна міської топоніміки Закарпатської України в період інтеграції краю до складу Української РСР (листопад 1944 – січень 1946 років) / П. Ю. Леньо // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2018. – Вип. 26. – С. 118-124. – Бібліогр.: 10 назв.

3457. Нікілев, О. Ф.

Українське село за часів німецької окупації: за спогадами селян (літо 1941 – осінь 1944 рр.) / О. Ф. Нікілев // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. 3**: Історичні науки. – С. 62-75. – Бібліогр.: 24 назви.

3458. Павлів, Ю. З.

«Нас били, різали», «Такий був час»: до питання колективної травми та нарративу страждання в депортованих українців з Польщі у 1944–1951 роках / Ю. З. Павлів // Український історичний збірник. – 2018. – **Вип. 20**. – С. 189-202. – Бібліогр.: 45 назв.

3459. Папакін, Г. В.

Джерельна база дослідження українського визвольного руху середини ХХ ст. : методологія і сучасні проблеми / Г. В. Папакін // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 81-92. – Бібліогр.: 18 назв.

3460. Патер, І. Г.

Ідеологічно-пропагандистський наступ сталінського режиму на галичан (1944–1953) / І. Г. Патер // Новітня доба. – 2015-2016. – **Вип. 3-4**. – С. 35-58. – Бібліогр.: 95 назв.

3461. Радченко, О. М.

Біженці з окупованої нацистами Польщі в УРСР у 1939–1941 рр.: огляд джерельної бази та літератури / О. М. Радченко // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – **Вип. 20**. – С. 153-161. – Бібліогр.: с. 159-160.

3462. Сікорська, О.

Порятунок євреїв у колективній пам'яті галичан на прикладі Унева та Унівської Лаври / О. Сікорська // Україна модерна. – 2017. – **Чис. 24**. – С. 139-150. – Бібліогр.: 48 назв.

3463. Солошенко, О. М.

Свідчення покоління дітей Другої світової війни як джерело біографічної інформації / О. М. Солошенко // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – **Вип. 54**. – С. 114-120.

3464. Срібна, М. А.

Джерельна база дослідження Українського Червоного Хреста у роки Другої світової війни : (до 100-річчя Червоного Хреста в Україні) / М. А. Срібна // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – **Вип. 20**. – С. 162-172.

3465. Титаренко, Д. М.

Окупований Маріуполь влітку 1942 р.: за матеріалами звіту польової комендатури № 538 / Д. М. Титаренко // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29**. – С. 195-211. – Бібліогр.: 32 назви.

3466. Halczak, B.

Relocation of People between Poland and the Ukrainian Socialist Soviet Republic in the years 1944–1946 in the light of czechoslovak military sources : [Обмін населенням між Польщею і Українською Радянською Соціалістичною Республікою у 1944–1946 роках у світлі чехословацьких військових джерел] / B. Halczak // Історико-політичні проблеми сучасного світу : зб. наук. ст. – 2017. – **Т. 35-36**. – С. 173-181. – Бібліогр.:

28 назв.

Див. також №: 3009, 3011, 3014, 3108, 3493, 3507, 3521, 3525, 3527, 3543, 3565, 3566, 3599, 3618, 3643, 3648, 3651, 3658, 3660, 3678, 3682, 3692, 3693.

Історіографічні дослідження

3467. Баклашова, Т. М.

Діяльність похідних груп ОУН на Донбасі : сучасний стан історіографії проблеми / Т. М. Баклашова, Ю. О. Боженко // Молодий вчений. – 2018. – № 10 (62). – С. 482-485. – Бібліогр.: 19 назв.

3468. Війна двох правд. Поляки та українці у кривавому ХХ столітті : [зб. статей] / упоряд. В. Т. Кіпіані. – Харків : Віват, 2017. – 300 с. : іл., портр. – (Бібліотека «Історичної правди»).

3469. Гандрабура, Н. Я.

Нацистський окупаційний режим 1941–1944 рр. на території Наддніпрянщини у сучасній вітчизняній історіографії / Н. Я. Гандрабура // Вісник Черкас. ун-ту. Серія: Історичні науки. – 2018. – № 2. – С. 63-78. – Бібліогр.: 39 назв.

3470. Губський, С. І.

Діяльність структур ОУН і УПА на Київщині в 1941–1952 роках в історіографічному дискурсі / С. І. Губський // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 311-333. – Бібліогр.: 54 назви.

3471. Довбня, О. А.

Депортації населення Західної України (1939–1953 рр.) : новітня вітчизняна історіографія / О. А. Довбня // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 2. – С. 70-77. – Бібліогр.: 43 назви.

3472. Дубик, М. Г.

Відображення економічної політики окупантів часів Другої світової війни в українській енциклопедистиці / М. Г. Дубик // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – Вип. 20. – С. 73-82.

3473. Заболотна, Т. В.

Місцеві окупаційні органи влади в Україні періоду Другої світової війни у вітчизняних енциклопедичних ресурсах / Т. В. Заболотна, І. М. Жиленкова // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – Вип. 20. – С. 83-102. – Бібліогр.: с. 99-101.

3474. Зашкільняк, Л. О.

Українсько-польські стосунки в роки Другої світової війни: проблеми інтерпретації / Л. О. Зашкільняк // Новітня доба. – 2015-2016. – Вип. 3-4. – С. 22-34. – Бібліогр.: 27 назв.

3475. Іваненко, А. О.

Практика роботи судів райхскомісаріату «Україна» із врегулювання правовідносин в українському соціумі (1941–1944) : вітчизняна історіографія / А. О. Іваненко // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 3. – С. 16-36. – Бібліогр.: 36 назв.

3476. Іваненко, А. О.

Українське суспільство в лещатах нацистського «нового порядку»: огляд сучасних вітчизняних дисертаційних досліджень / А. О. Іваненко // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 4.** – С. 25-38. – Бібліогр.: 51 назва.

3477. Каліщук, О. М.

Українсько-литовсько-польський досвід «війни у війні»: спроба компаративного аналізу / О. М. Каліщук // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 92-110. – Бібліогр.: 80 назв.

3478. Лисенко, О. Є.

Воєнні дії на німецько-радянському фронті періоду Другої світової війни у вітчизняній енциклопедистиці / О. Є. Лисенко // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 8-42. – Бібліогр.: с. 39-41.

3479. Ніколаєць, Ю. О.

Німецьке населення України у роки Другої світової війни: сучасний науковий дискурс / Ю. О. Ніколаєць // Наукові записки Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2018. – **Вип. 3-4 (95-96).** – С. 214-237. – Бібліогр.: 62 назви.

3480. Новиков, С.

Боевые действия Красной армии летом 1941 года в отражении национальных историографий и новейших источников / С. Новиков // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 120-152. – Библиогр.: с. 150-152.

3481. Пастушенко, Т. В.

Відображення теми Голокосту в Україні в енциклопедичних виданнях / Т. В. Пастушенко // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 103-112.

3482. Пониपालяк, О. Д.

Історіографія діяльності старшинських і підстаршинських шкіл УПА / О. Д. Пониपालяк // Етнічна історія народів Європи: зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 56.** – С. 88-95. – Бібліогр.: 107 назв.

3483. Руденко, Ю. М.

Перспективи та причини провалу Дніпровської повітряно-десантної операції / Ю. М. Руденко // Міждисциплінарні гуманітарні студії. Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 4.** – С. 33-49. – Бібліогр.: 32 назви.

3484. Сеньків, М. В.

Історіографія колективізації західноукраїнського села (1940 – поч. 50-х рр. XX ст.) / М. В. Сеньків // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 79-87. – Бібліогр.: 59 назв.

3485. Сіропол, В. О.

Внесок дописувачів «Военно-медицинского журнала» в дослідження історіографії проблеми медичного забезпечення Червоної армії в Другій світовій війні (1941–1945 рр.) / В. О. Сіропол // Переяславський літопис: зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 134-143. – Бібліогр.: 55 назв.

3486. Слободянюк, М. А.

Історична психологія у наукових працях з історії руху Опору в Україні / М. А. Слободянюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3.** – С. 44-51. – Бібліогр.: 28 назв.

3487. Сухий, О. М.

Сучасна українська історіографія національно-визвольного руху періоду Другої світової війни: рецепції та виклики / О. М. Сухий // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 19-57. – Бібліогр.: 107 назв.

3488. Сухий, О. М.

Український визвольний рух середини ХХ ст. в національній історіографії 1988–2018 рр. / О. М. Сухий // Вісник Львів. торг.-екон. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2018. – **Вип. 15.** – С. 104-128. – Бібліогр.: 144 назви.

3489. Ухач, В. З.

Антинімецький фронт бандерівської ОУН: інтерпретації сучасних вітчизняних істориків / В. З. Ухач // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 70-80. – Бібліогр.: 42 назви.

3490. Ухач, В. З.

Сучасна вітчизняна історіографія «повстанських республік» як однієї із форм українського повстанського запілля (весна 1943 – початок 1945 рр.) / В. З. Ухач // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18), т. 1.** – С. 117-122. – Бібліогр.: 25 назв.

3491. Ухач, В. З.

Українсько-польські взаємини 1942–1944 рр. : сучасний історіографічний дискурс (вибрані аспекти) / В. З. Ухач // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Спецвип. 2.** – С. 100-107. – Бібліогр.: 29 назв.

Див. також №: 1341, 3018, 3020, 3025, 3027, 3031, 3043, 3552, 3699, 4279, 4406.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

3492. Гальчак, С. Д.

Поділля в роки Другої світової війни (1939–1945) : монографія / С. Д. Гальчак. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 656 с.

3493. Лисенко, О. Є.

Протиправні дії радянських військовослужбовців як прояв соціальної девіації у 1944–1945 рр. / О. Є. Лисенко, Л. М. Хойнацька // Наукові праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Т. 28.** – С. 387-405. – Бібліогр.: 26 назв.

3494. Маєвський, О. О.

Політичні плакат і карикатура як засоби ідеологічної боротьби в Україні 1939–1945 рр. / О. О. Маєвський ; ред. О. Є. Лисенко ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 268 с.

3495. Салата, О. О.

Збереження українським народом національної ідентичності в умовах інформаційного протистояння Німеччини та СРСР у роки Другої світової війни / О. О. Салата // Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі: історико-політологічний дискурс. – Запоріжжя, 2018. – С. 130-144. – Бібліогр.: 29 назв.

3496. Стародубець, Г. М.

Місіонери червоної армії = The missioners of the red power: (партійно-радянська номенклатура західноукраїнських областей в 1944 – на початку 1946 рр.) / Г. М. Стародубець. – Житомир : Полісся, 2016. – 346 с. : іл., табл., портр.

Див. також № 3987.

3. УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

3497. Білоус, В. Б.

Польські громадяни-біженці в УРСР (1939–1941) : іст. нариси / В. Б. Білоус, О. М. Радченко ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 163 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 154-162.

Див. також № 3461.

«Возз'єднання» західноукраїнських земель з УРСР

3498. Баран, В. К.

Діяльність органів НКВС на Волині і в Східній Галичині: вересень–грудень 1939 року / В. К. Баран, В. В. Токарський // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29**. – С. 175-183. – Бібліогр.: 34 назви.

3499. Галів, М. Д.

Радянізація системи освіти дорослих у Дрогобицькій області (1939–1941) / М. Д. Галів, У. Галів // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2018. – **Вип. 18**. – С. 212-219. – Бібліогр.: 30 назв.

3500. Зелінський, М.

Польські осадники на землях Західної України в умовах радянізаційної політики 1939–1941 рр. / М. Зелінський // «Великий терор» на Поділлі (до 80-річчя Великого терору 1937–1938 рр.) : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2018. – С. 201-204.

3501. Кравчук, Л. В.

Радянізаційні процеси в господарстві Тернопільської області (вересень 1939 – червень 1941 рр.) / Л. В. Кравчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2**. – С. 28-33. – Бібліогр.: 18 назв.

3502. Кравчук, Л. В.

Розвиток кінофікації, радіомовлення та телефонізації на Тернопільщині у процесі радянізації краю в період вересня 1939 – червня 1941 рр. / Л. В. Кравчук // Емінак. –

2017. – № 2 (18), т. 3. – С. 51-54. – Бібліогр.: 8 назв.

3503. Кравчук, Л. В.

Соціалістична трансформація сільського господарства Тернопільщини (вересень 1939 – червень 1941 рр.) / Л. В. Кравчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 102-107. – Бібліогр.: 15 назв.

3504. Кравчук, Л. В.

Суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації на Тернопільщині (вересень 1939 – червень 1941 рр.) : монографія / Л. В. Кравчук. – Тернопіль : ТДМУ, 2017. – 600 с.

3505. Левіна, Ю. С.

Інформаційно-пропагандистський супровід процесу колективізації в західних областях УРСР після приєднання до СРСР (на прикладі Чернівецької області, 1940–41 рр.) / Ю. С. Левіна // Вісник Центру буковинознавства. – 2017. – **Т. 1.** – С. 127-132.

3506. Леньо, П. Ю.

Злочини червоноармійців в період превентивної радянізації Закарпатської України / П. Ю. Леньо // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1 (38).** – С. 104-108. – Бібліогр.: 23 назви.

3507. Мрака, І. Б.

Громадяни УРСР про пакт Молотова-Ріббентропа та «визвольний похід» Червоної армії в Західну Україну у вересні 1939 р. (за матеріалами ГДА СБУ) / І. Б. Мрака // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2017. – **Вип. 18.** – С. 30-45. – Бібліогр.: 63 назви.

3508. Римар, І.

Проблема рецесії тактико-стратегічної моделі III Інтернаціоналу (серпень–листопад 1939 р.) / І. Римар // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2.** – С. 112-120. – Бібліогр.: 22 назви.

3509. Старка, В. В.

Соціально-економічне життя західноукраїнського селянства в умовах радянської тоталітарної системи у 1939–1941 рр. / В. В. Старка // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 95-102. – Бібліогр.: 23 назви.

Див. також №: 647, 3109, 3234, 3652, 3710.

4. УКРАЇНА В ПОЧАТКОВИЙ ПЕРІОД НІМЕЦЬКО-РАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ

3510. Баран, В. К.

Україна: воєнне літо 1941 року / В. К. Баран // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 94-103. – Бібліогр.: 41 назва.

3511. Бондаренко, Д.

Одеська битва 1941 р.: стислий аналіз / Д. Бондаренко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 108-112. – Бібліогр.: 25 назв.

3512. Мицик, Ю. А.

Бій під Батурином (вересень 1941 р.) у висвітленні німецького історика / Ю. А. Мицик // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 5.** – С. 68-70.

3513. Прокоф'єва, М. М.

421-ша стрілецька дивізія та частини Тираспольського укріпрайону в обороні Одеси 1941 року / М. М. Прокоф'єва, В. Ю. Прокоф'єв // Вісник Одес. іст.-краєзн. музею. – 2018. – **№ 16.** – С. 28-32. – Бібліогр.: 10 назв.

3514. Шаров, Р.

Рейд на Констанцу загону легких сил Чорноморського флоту 26 червня 1941 р. / Р. Шаров // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 2.** – С. 5-16. – Бібліогр.: 38 назв.

Див. також №: 679, 3441, 3480.

5. УКРАЇНА В РОКИ НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

3515. Горобець, В. Л.

Співпраця з ворогом як вимушена модель поведінки та стратегія виживання / В. Л. Горобець // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 3.** – С. 56-73. – Бібліогр.: 69 назв.

3516. Знати та пам'ятати: нацистська окупація і трагедія радянських військово-полонених, 1941–1943 рр. : наук.-докум. видання / уклад.: С. М. Сикварова, І. А. Корнацький. – Київ : Федоров О., 2018. – 264 с. : іл. – Бібліогр.: с. 258-263.

3517. Монолатій, І. С.

Ганс Кох – вояк, розвідник, вчений, «страхотливо нормальна людина» / І. С. Монолатій // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 165-174. – Бібліогр.: 45 назв.

3518. Пономаренко, Р. О.

Вишкіл капеланів дивізії військ СС «Галичина» в Зеннгаймі та їх служба у дивізії (1943–1945 рр.) / Р. О. Пономаренко // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2018. – **Вип. 5, № 1.** – С. 35-42. – Бібліогр.: 18 назв.

3519. Пономаренко, Р. О.

Галицькі добровольчі полки СС. 1943–1944 / Р. О. Пономаренко. – Тернопіль : Мандрівець, 2018. – 264 с. : іл., портр. – (Невідома Україна мілітарна). – Бібліогр.: 257-264 (148 назв).

3520. Пономаренко, Р. О.

Українські вікінги: українці в дивізії СС «Вікінг». Липень–листопад 1944 року /

Р. О. Пономаренко. – Тернопіль : Мандрівець, 2018. – 216 с. – Бібліогр.: 82 назви.

3521. Ругаль, В. П.

Поховання військовослужбовців Вермахту та його союзників у м. Києві / В. П. Ругаль // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 4.** – С. 66-76. – Бібліогр.: 19 назв.

3522. Терентьев, М. О.

Турбота селян про воїнів Червоної армії на окупованій німецьким вермахтом території України (1941–1944 рр.) / М. О. Терентьев // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8.** – С. 297-314. – Бібліогр.: 34 назви.

3523. Терентьев, М. О.

Участь селян у наданні допомоги радянським воїнам на окупованій території України в 1941–1944 рр. / М. О. Терентьев // Гілея. – 2018. – **Вип. 129.** – С. 36-45. – Бібліогр.: 53 назви.

3524. Фомін, А. М.

Підприємництво на окупованій нацистами території України / А. М. Фомін // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – № **11 (241)**. – С. 116-122. – Бібліогр.: 30 назв.

3525. Шульга, С. А.

Чехи у конфлікті 1943 року на Волині: проблема участі / С. А. Шульга // Гілея. – 2018. – **Вип. 133.** – С. 46-49. – Бібліогр.: 25 назв.

Див. також №: 1463, 3430, 3435, 3454, 3469, 3477, 3690, 3702, 3707, 4387.

«Новий порядок». Геноцид. Голокост

3526. Адамович, С. В.

Злочини нацистської Німеччини в м. Калуші (1941–1944 рр.) / С. В. Адамович // Українознавчі студії. – 2018. – № **19.** – С. 213-227. – Бібліогр.: 12 назв.

3527. Боровик, М. А.

«Наша Голгофа»: трагедія Бабиного Яру в «Київських записках» Ірини Хорошунової / М. А. Боровик // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – **Вип. 2 (137)**. – С. 5-8. – Бібліогр.: 24 назви.

3528. Винница, Г.

Свидетельские показания Даши Коган – одна из неизвестных страниц истории Холокоста в Украине (1941–1944) / Г. Винница // Сторінки військової історії України. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 113-119.

3529. Голокост у Дніпропетровську / Є. А. Врадій, В. Г. Рибалка, М. В. Стрільчук ; ред. І. Я. Щупак ; Укр. б-ка Голокосту, Укр. ін-т вивчення Голокосту «Ткума». – Дніпро : Ліра, 2017. – 256 с.

3530. Гончаренко, О. М.

Особовий склад українських поліцейних формувань райхскомісаріату «Україна» в

окупаційному повсякденні: жертви обставин, патологічні кати чи ідейні противники радянського режиму? (1941–1944) / О. М. Гончаренко // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 4.** – С. 77-94. – Бібліогр.: 51 назва.

3531. Долгорученко, К. О.

Історико-правовий аналіз діяльності спеціального відділу «Вінета» імперського міністерства народної освіти і пропаганди на території Райхскомісаріату «Україна» / К. О. Долгорученко // Пропаганда vs контрпропаганда у медіапросторі: минуле, сучасне, майбутнє. – Запоріжжя, 2018. – С. 111-118. – Бібліогр.: 8 назв.

3532. Долгорученко, К. О.

Нормативно-правова основа організації та діяльності Східного відділу Міністерства освіти і пропаганди Райху на окупованих радянських територіях / К. О. Долгорученко // Правовий часопис Донбасу. – 2018. – **№ 1 (62).** – С. 21-30. – Бібліогр.: 24 назви.

3533. Кононенко, В. В.

Міжетнічні відносини українців та євреїв Поділля в умовах Голокосту / В. В. Кононенко // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 173-178. – Бібліогр.: 18 назв.

3534. Коптяєва, А. Ю.

Освітньо-виховний процес як концепт формування інформаційно-ідеологічного державного простору (на прикладі освітньої окупаційної політики у місті Дніпропетровську 1941–1943 рр.) / А. Ю. Коптяєва // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Дніпро, 2018. – С. 175-177.

3535. Лук'яненко, О. В.

Вікові особливості студентів-остарбайтерів повоєнних випусків Полтавського педінституту / О. В. Лук'яненко // Гілея. – 2018. – **Вип. 130.** – С. 75-77. – Бібліогр.: 14 назв.

3536. Лук'яненко, О. В.

Географія депортації студентів Полтавського педінституту на примусові роботи до Третього Рейху / О. В. Лук'яненко // Молодий вчений. – 2018. – **№ 2 (54).** – С. 662-665. – Бібліогр.: 46 назв.

3537. Лук'яненко, О. В.

«Заробляючи ... копійки»: праця студентів Полтавського педагогічного інституту в умовах німецької окупації / О. В. Лук'яненко // Молодий вчений. – 2018. – **№ 1 (53).** – С. 599-602. – Бібліогр.: 39 назв.

3538. Маркова, С. В.

Стратегія виживання на окупованій території Хмельниччини (1941–1943 рр.): передумови, обставини, наслідки / С. В. Маркова // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 431-447. – Бібліогр.: 26 назв.

3539. Мельничук, О. Ю.

Знищення душевнохворих 4-ї радянської психіатричної лікарні м. Вінниці в роки нацистської окупації (1941–1944 рр.) / О. Ю. Мельничук // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** –

С. 179-191. – Бібліогр.: 37 назв.

3540. Михайлюк, М. В.

Євреї Донецька у полум'ї Голокосту / М. В. Михайлюк // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XIII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2018. – С. 248-254. – Бібліогр.: 6 назв.

3541. Мудрицька, В. Г.

Голокост у Прилуках: матеріали з архіву Управління СБ України в Чернігівській області / В. Г. Мудрицька // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернігів, 2017. – С. 193-204. – Бібліогр.: 11 назв.

3542. Нестеренко, В. А.

Окупаційний режим у військовій зоні України в 1941–1943 рр. (адміністративний, економічний та соціокультурний аспекти) / В. А. Нестеренко. – Суми : МакДен, 2017. – 288 с. : табл. – Бібліогр.: 472 назви.

3543. Пентер, Т.

Військовослужбовці вермахту у сприйнятті населення окупованого Донбасу (за матеріалами усноїсторичних джерел) / Т. Пентер, Д. М. Титаренко // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 6. – С. 15-23. – Бібліогр.: с. 21-23.

3544. Перехрест, О. Г.

Податкова та заготівельна політика нацистських окупантів на території дистрикту «Галичина» / О. Г. Перехрест // Вісник Черкас. ун-ту. Серія: Історичні науки. – 2018. – № 2. – С. 78-90. – Бібліогр.: 14 назв.

3545. Проблеми історії Голокосту: український вимір : наук. журнал / Укр. ін-т вивчення Голокосту «Ткума»; редкол.: І. Я. Щупак та ін. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2002 – .

Вип. 9. – 2017. – 280 с.

Вип. 10. – 2018. – 298 с.

3546. Радченко, Ю. Ю.

Українська поліція та Голокост на Донбасі / Ю. Ю. Радченко // Україна модерна. – 2017. – Чис. 24. – С. 64-121. – Бібліогр.: 222 назви.

3547. Романцов, В. М.

Трагедія Голокосту в Маріуполі доби нацистської окупації / В. М. Романцов, А. В. Пандазі, А. М. Гузь // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – Вип. 22-23. – С. 85-95. – Бібліогр.: 34 назви.

3548. Савченко, Л.

Кривавий урок історії (До 75-річчя Корюківської трагедії) / Л. Савченко // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 179-191. – Бібліогр.: 32 назви.

3549. Скіра, Ю. Р.

Голокост у міському просторі: етапи втілення проекту «остаточного розв'язання» єврейського питання на прикладі львівського гетто / Ю. Р. Скіра // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 68-72. – Бібліогр.: 17 назв.

3550. Скіра, Ю. Р.

Переховування євреїв монахами студійського уставу на взуттєвій фабриці «Солід» у Львові в 1942–1944 рр. / Ю. Р. Скіра // Historical and cultural studies : наук. журнал. – 2016. – **Вип. 3, № 1.** – С. 113-117. – Бібліогр.: 17 назв.

3551. Скрипниченко, Ю. Ф.

Заходи нацистської Німеччини щодо відбудови економічного потенціалу Харківщини як найголовніша передумова для залучення місцевої робочої сили на окупаційні підприємства / Ю. Ф. Скрипниченко // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 3.** – С. 105-116. – Бібліогр.: 34 назви.

3552. Скрипниченко, Ю. Ф.

Методологія і методи дослідження діяльності нацистської окупаційної влади в сфері трудових ресурсів на Харківщині в 1941–1943 рр. / Ю. Ф. Скрипниченко // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 4.** – С. 39-46.

3553. Славів, Ю. В.

Шлях до Аушвіцу: Голокост на Закарпатті / Ю. В. Славів. – Дніпро : Ткума, 2018. – 156 с. : іл. – Бібліогр.: с. 112-123.

3554. Струве, К.

ОУН(б), німці та антиєврейське насильство в Галичині влітку 1941 року / К. Струве // Україна модерна. – 2017. – **Чис. 24.** – С. 234-255. – Бібліогр.: 65 назв.

3555. Сугацкая, Н. В.

Уничтожение еврейских земледельческих колоний Херсонщины в период нацистской оккупации / Н. В. Сугацкая // Запорожские еврейские чтения : сб. ст. и материалов. – Днепро, 2018. – С. 71-81.

3556. Ташлай, Л. Б.

Праведники народов мира, Праведники Украины, спасители: Николаевская область / Л. Б. Ташлай, С. Н. Сугацкий // Запорожские еврейские чтения : сб. ст. и материалов. – Днепро, 2018. – С. 82-92.

3557. Тимів, І. М.

Джерела з історії Калуської торгівельної школи / І. М. Тимів // Калуські історичні студії. – 2018. – **Т. 2.** – С. 19-39. – Бібліогр.: 37 назв.

3558. Тішин, О. В.

Політика німецької окупаційної адміністрації у сфері промисловості на території Південно-Східної України у контексті гітлеровського «нового порядку» в Європі / О. В. Тішин // Емінак. – 2017. – **№ 2 (18), т. 3.** – С. 55-62. – Бібліогр.: 44 назви.

3559. Українське суспільство і пам'ять про Голокост: наукові та освітні аспекти : вибрані доповіді IX і X круглих столів до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту / Укр. центр вивчення історії Голокосту ; редкол.: А. Ю. Подольський, С. М. Осіпчук. – Київ : КВІЦ, 2018. – 108 с.

3560. Часницький, М. М.

Єврейська община Глухова напередодні та під час Другої світової війни. Героїчний

рід Каплунових / М. М. Часницький, Е. О. Маринченко, Є. М. Яненко // Євреї Лівобережної України. Історія та культура : матеріали XII Міжнар. наук. семінару. – Чернівці, 2017. – С. 163-181. – Бібліогр.: 25 назв.

3561. Шитюк, М. М.

Лисогірська трагедія 14 вересня 1941 року / М. М. Шитюк // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – № 2 (44). – С. 178-181. – Бібліогр.: 9 назв.

3562. Ятищук, О.

Німецька політика щодо євреїв 1941–1944 рр. на Бережанщині / О. Ятищук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 72-76. – Бібліогр.: 17 назв.

3563. Осыренко, О.

Methods of «stimulating» the work of a rural worker in «Transnistria», 1941–1944 : [Методи стимулювання роботи сільського трудівника в окупованих румунами південно-західних територіях України] / О. Осыренко // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – Вип. 20. – С. 173-183.

Див. також №: 419, 508, 647, 1037, 2951, 3108, 3425, 3442, 3448, 3450, 3457, 3462, 3472, 3473, 3475, 3476, 3481, 3651, 3657, 3685, 3691, 3700, 3704, 3705, 3727, 4336, 4358, 4375, 4397.

Партизанський рух. Радянське підпілля

3564. Бабич, А. В.

Одесское подполье. Рассекреченные архивы, 1941–1942 / А. В. Бабич. – Одесса : Астропринт, 2017. – 243 с. : ил., портр., табл.

3565. Білоус, О. П.

Звіти радянських партизанських формувань: правда, вигадки, фальсифікації / О. П. Білоус // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 3. – С. 5-15. – Бібліогр.: 22 назви.

3566. Веденєєв, Д. В.

Спеціальний орган з координації розвідувально-диверсійної діяльності на окупованій гітлерівськими агресорами територій України: історичний досвід / Д. В. Веденєєв, А. В. Слюсаренко // Військово-науковий вісник. – 2017. – Вип. 27. – С. 3-18. – Бібліогр.: 30 назв.

3567. Петренко, І. Д.

Обком утік... (з історії організації «всенародної» боротьби проти нацистів на Кіровоградщині в 1941–1943 рр.) / І. Д. Петренко. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2017. – 524 с. : іл. – (Архівні документи свідчать).

3568. Сухих, А. Ю.

Розвідувальна, контррозвідувальна й агентурна діяльність рівненських радянських партизанських з'єднань у боротьбі з ОУН(б) і УПА (1943–1944рр.) / А. Ю. Сухих

// Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 28.** – С. 46-59.

Див. також №: 3109, 3127, 3614, 3649.

ОУН. УПА

3569. Адамович, С. В.

Нереабілітована пам'ять : [трагічні сторінки історії Західної України 40–50-х рр. XX ст.] / С. В. Адамович, Р. Кобильник, Л. В. Щербін. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2017 – .

Ч. 1. – 208 с. – Бібліогр.: 51 назва.

Зі змісту: Герої ОУН–УПА: страчені світанки. – С. 7-126 ; Колабораціоністи та жертви війни. – С. 127-172 ; Історії «радянських визволителів». – С. 173-189.

3570. Андрієвська, В. А.

Агітаційна та контрагітаційна діяльність ОУН-УПА на прикладі листівок та листівок-плакатів / В. А. Андрієвська // Пропаганда vs контрпропаганда у медіапросторі: минуле, сучасне, майбутнє. – Запоріжжя, 2018. – С. 272-282. – Бібліогр.: 10 назв.

3571. Антонюк, Я. М.

Життєпис одного із засновників УПА: Микола Колтонюк-Якимчук / Я. М. Антонюк // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 1 (47). – С. 391-423. – Бібліогр.: 20 назв.

3572. Антонюк, Я. М.

Протидія служби безпеки господарсько-фінансовим зловживанням в підпіллі ОУН та УПА / Я. М. Антонюк // Сумський історико-архівний журнал. – 2018. – № XXXI. – С. 25-38. – Бібліогр.: с. 36-38.

3573. Воляннюк, С. Б.

Документи і матеріали ОУН і УПА в Державному архіві Тернопільської області / С. Б. Воляннюк // Збірник праць [Терноп. осередку НТШ]. – 2018. – Т. 11: Архіви Тернопільщини. – С. 23-39. – Бібліогр.: 35 назв.

3574. В'ятрович, В. М.

УПА проти АК: польсько-українська війна в Галичині 1943–1944 років / В. М. В'ятрович // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 334-349. – Бібліогр.: 54 назви.

3575. Гавришко, М. І.

Долаючи тишу: жіночі історії війни / М. І. Гавришко. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 240 с. : іл.

3576. Гай-Нижник, П. П.

Самолегітимізація ОУН-Р і визначення моделі майбутньої української держави на II Великому зборі ОУН (квітень 1941 р.) / П. П. Гай-Нижник // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 286-310. – Бібліогр.: 103 назви.

3577. Ганцюк, П. Т.

Спецоперація органів НКВС і НКДБ з ліквідації керівного складу ОУН і УПА Станіс-

лавської області в жовтні–листопаді 1944 р. на теренах Калущини / П. Т. Ганцюк // Калузькі історичні студії. – 2018. – Т. 2. – С. 68-78. – Бібліогр.: 13 назв.

3578. Гнида, П. П.

Збройна діяльність ОУН та УПА в селі Богданівка Буського району Львівської області / П. П. Гнида. – Львів : Бона, 2018. – 52 с. : іл.

3579. Дем'ян, Г. В.

Генерал УПА Олекса Гасин – «Лицар» / Г. В. Дем'ян ; Ін-т народознав. НАН України. – Львів : Афіша, 2017. – 645 с. : іл., портр. – Імен. покажч.: с. 586-616.

3580. Джуряк, М. П.

ОУН і УПА на Буковині: спогади, свідчення і матеріали про визвольну боротьбу / М. П. Джуряк. – Чернівці : Друк Арт.

Кн. 3 : Заставнівський район. – 2017. – 912 с. : карти. – Геогр. покажч.: с. 838-849. – Імен. покажч.: с. 850-889.

3581. Дойчик, М. В.

Діяльність куреня «Залізняка» на Закерзонні (1944–1947 рр.) / М. В. Дойчик // VII Міждисциплінарні гуманітарні читання : міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2018. – С. 79-81. – Бібліогр.: 7 назв.

3582. Дрогобицький, І. І.

Подільський край ОУН(б) в процесі розгортання збройних відділів українського націоналістичного руху Опору (в кінці 1943 – початку 1944 рр.) / І. І. Дрогобицький // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 20-25. – Бібліогр.: 28 назв.

3583. Зайцев, Ю. О.

ОУН на Миколаївщині в роки війни / Ю. О. Зайцев. – Миколаїв : Іліон, 2018. – 128 с.

3584. Зашкільняк, Л. О.

Польський вектор у політиці українського національно-визвольного руху в роки Другої світової війни / Л. О. Зашкільняк // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 104-112.

3585. Зек, Б. М.

Невідомий керівник ОУН-М Василь Штуль (1921–1943) / Б. М. Зек // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 350-362. – Бібліогр.: 69 назв.

3586. Зубченко, С. П.

Антирадянські національно-визвольні рухи завершального етапу Другої світової війни на звільнених від окупації територіях СРСР / С. П. Зубченко, І. В. Батюк // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 167-182. – Бібліогр.: 36 назв.

3587. Ільницький, В. І.

Історичний портрет працівника Служби безпеки ОУН: відомий та невідомий Роман Різник-«Макомацький» (1944–1948) / В. І. Ільницький // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. – С. 134-153. – Бібліогр.: 54 назви.

3588. Ільницький, В. І.

Особливості взаємовідносин між командним складом відділів УПА та керівниками структурних підрозділів ОУН у Карпатському краї (1944–1947 рр.) / В. І. Ільницький // Галичина. – 2017. – Ч. 29-30. – С. 9-15. – Бібліогр.: 18 назв.

3589. Ільницький, В. І.

Характеристика кадрового потенціалу крайового проводу ОУН / В. І. Ільницький // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – Вип. 15. – С. 49-66. – Бібліогр.: 83 назви.

3590. Кметюк, І. В.

Із гір Карпат несеться гомін волі / І. В. Кметюк. – Надвірна : Надвірнян. друк., 2018. – 380 с.

3591. Кононенко, П. П.

Українці у світовій цивілізації і культурі. Історичний феномен Степана Бандери / П. П. Кононенко ; Нац. наук.-дослід. ін-т українознав. – Тернопіль : Джура, 2016. – 416 с.

3592. Купчик, Я. И.

Азербайджанцы в Украинской Повстанческой Армии / Я. И. Купчик // Кавказознавчі читання : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. семінару. – Ніжин, 2018. – С. 105-112.

3593. Ленартович, О. Ю.

Повстанська тактика ОУН (б) у 1942–1943 рр. / О. Ю. Ленартович // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 68-72. – Бібліогр.: 20 назв.

3594. Василь Маркович – воїн ОУН-УПА Бойківщини і Запоріжжя : [біогр. нарис] / уклад. В. Пащенко. – Київ : Основа, 2016. – 223 с. : іл., табл., карти, портр. – (Українські достойники). – Бібліогр.: с. 197.

3595. Миронюк, Т.

Страдник за віру, за волю України (до 75-річчя Української Повстанської Армії) / Т. Миронюк // Православ'я в Україні : зб. за матеріалами VII Міжнар. наук. конф., присвяч. 25-літтю відновлення Київ. православ. богослов. акад. (1992–2017). – Київ, 2017. – Ч. 1. – С. 255-264.

3596. Омельченко, І. Г.

Вишкіл старшинського (підстаршинського) складу Української Повстанської Армії / І. Г. Омельченко // Військово-науковий вісник. – 2017. – Вип. 27. – С. 89-103.

3597. Омельченко, І. Г.

Формування та діяльність організаційно-мобілізаційних референтур запілля УПА на Волині та Поліссі (1943–1944 рр.) / І. Г. Омельченко // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 29. – С. 48-56. – Бібліогр.: 15 назв.

3598. ОУН на СУЗ в 1943–1945 рр. / упоряд. С. Б. Волянюк. – Торонто ; Львів : Літопис УПА, 2017. – 126 с. : іл., портр. – (Події і люди ; кн. 34). – Покажч.: с. 102-111.

3599. Патриляк, І. К.

Агентурна справа «Щур» як джерело до вивчення методів агентурної роботи радянських органів держбезпеки проти керівників українського визвольного руху / І. К. Патриляк // Український історичний журнал. – 2018. – № 4. – С. 128-145.

3600. Пащетник, П. І.

Юні борці за волю України : [щоденники повстанців – членів Юнацької ОУН] / П. І. Пащетник, С. В. Шпакович ; упоряд. Р. Ф. Коритко. – Львів : Тріада плюс, 2017. – 108 с.

3601. Петрушак, М.

Терентій Піхоцький – подвижник української ідеї / М. Петрушак // Літопис Бойківщини. – 2017. – Ч. 2/93 (104). – С. 27-32.

3602. Пониपालяк, А. В.

Василь Кук в боротьбі проти радянської системи. 1944–1954 рр. / А. В. Пониपालяк // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 54. – С. 152-158. – Бібліогр.: 26 назв.

3603. Пониपालяк, А. В.

Підпільна діяльність Василя Кука 1944–1954 рр. / А. В. Пониपालяк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 2. – С. 53-57. – Бібліогр.: 8 назв.

3604. Пониपालяк, О. Д.

Навчальна література з військової підготовки підстаршинських шкіл Української повстанської армії / О. Д. Пониपालяк // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 54. – С. 146-151. – Бібліогр.: 41 назва.

3605. Пониपालяк, О. Д.

Формування старшинської та підстаршинської ланки Української повстанської армії / О. Д. Пониपालяк // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 53. – С. 115-122. – Бібліогр.: 43 назви.

3606. Прокопов, В. Ю.

Гігієна у повсякденному житті українських повстанців Закерзоння (1944–1947 рр.) / В. Ю. Прокопов // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 171-177. – Бібліогр.: 24 назви.

3607. Прокопов, В. Ю.

Економіка воєнного часу: досвід підпілля Закерзоння (1943–1947 рр.) / В. Ю. Прокопов // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 219-229. – Бібліогр.: 42 назви.

3608. Прокопов, В. Ю.

Смерть в ув'язненні та практиках українських повстанців Закерзоння (1943–1947 рр.) / В. Ю. Прокопов // Наукові праці іст. ф-ту Запорізь. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 242-250. – Бібліогр.: 22 назви.

3609. Романцов, В. М.

Підпільна група ОУН в Маріуполі (жовтень 1941 – червень 1943) / В. М. Романцов, А. В. Пандазі // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 4. – С. 25-29. – Бібліогр.: 35 назв.

3610. Романюк, М. В.

Функціонування підпільної адміністрації на теренах Золочівської округи ОУН в період масової повстанської боротьби (середина 1944 – початок 1946) / М. В. Романюк // Наукові зошити іст. ф-ту Львів. ун-ту. – 2017. – Вип. 18. – С. 46-69. – Бібліогр.: 74 назви.

3611. Савак, Б. М.

Нашестя червоної орди / Б. М. Савак. – Тернопіль : Терно-граф, 2018. – 532 с. : іл. – 75-річчю III Надзвичайного Великого Збору ОУН та його світлої пам'яті незабутнім учасникам присвячую.

3612. Сватко, Я.

Розвідник воюючої України [С. М. Мудрик] / Я. Сватко. – Львів : Галиц. видавн. спілка, 2018. – 64 с. : іл.

3613. Сорока, Ю. М.

«Деся там далеко, на Волині, створилась Армія УПА...» : (національно-визвольний рух на Волині й Роман Шухевич) / Ю. М. Сорока // Волинь моя. – 2017. – Вип. 9. – С. 101-114.

3614. Сухих, А. Ю.

Початок ескалації протистояння між радянськими партизанами й українським повстансько-підпільним рухом на Волині / А. Ю. Сухих // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 117-125. – Бібліогр.: 44 назви.

3615. Тебешевська, О. С.

Приклад українського чину: сторінки життя та боротьби легендарного командира УПА Степана Стебельського «Хріна» / О. С. Тебешевська // Калуські історичні студії. – 2018. – Т. 2. – С. 79-90.

3616. Третяк, В. Л.

III Надзвичайний великий збір ОУН(б) як етап українського державотворення / В. Л. Третяк // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 3. – С. 90-104. – Бібліогр.: 43 назви.

3617. Федюк, І. М.

Життя під чужим іменем: спогади борця за волю України – колишнього воїна УПА і в'язня ГУЛАГу / І. М. Федюк ; ред. В. Шуневич. – Київ : НАУ, 2018. – 228 с. : іл.

3618. Фостій, І. П.

Кривава розправа комуністичної влади над банилівчанами / І. П. Фостій // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – Т. 19. – С. 82-89. – Бібліогр.: 17 назв.

3619. Черномаз, Б. Д.

Гурби і Уманщина / Б. Д. Черномаз // Уманська старовина. – 2017. – Вип. 3. – С. 106-109.

3620. Черномаз, Б. Д.

Українське національно-патріотичне підпілля Уманщини 1941–1945 років: відомі і невідомі імена : довідник / Б. Д. Черномаз. – Київ : Талком, 2018. – 169 с. : іл., фот.

3621. Шипка, Г. О.

Юрій Липа – пророк / Г. О. Шипка. – 2-ге вид. – Львів : Каменяр, 2017. – 20 с. : портр. – (Бібліотека Благодійного фонду «Призначення» ім. Юрія Липи ; чис. 11).

3622. Якимович, Б. З.

Генерал «Тарас Чупринка» (Роман Шухевич): теорія і практика повстанської війни / Б. З. Якимович // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 71-84. – Бібліогр.: 40 назв.

3623. Ярич, В.

Секретна пошта ОУН-УПА: особливості шифрування текстів в листуванні Р. Шухевича і В. Галаси / В. Ярич // Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії. – 2017. – Вип. 4. – С. 55-65. – Бібліогр.: 24 назви.

3624. Pnytskyi, V. I.

On the Problem of Ukrainian-Polish Cooperation in Karpatskyi Krai of OUN (1943–1945) : [До проблеми українсько-польської співпраці у Карпатському краї ОУН (1943–1945)] / V. I. Pnytskyi // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 251-256. – Бібліогр.: 39 назв.

3625. Pnytskyi, V.

The polish-ukrainian conflict in the Carpathian area of OUN (1943–1945) : [Польсько-український конфлікт у Карпатському краї ОУН (1943–1945)] / V. Pnytskyi // Сумський історико-архівний журнал. – 2018. – № XXX. – С. 41-48. – Бібліогр.: с. 46-48.

Див. також №: 614, 680, 833, 841, 1087, 1499, 2628, 2987, 3011, 3247, 3252, 3255, 3270, 3418, 3419, 3426, 3439, 3446, 3451, 3453, 3467, 3468, 3470, 3482, 3487-3490, 3554, 3568, 3678, 3782, 3836, 4072, 4383, 4384.

6. ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД НАЦИСТСЬКИХ ОКУПАНТІВ

3626. Бойко, Н. А.

Букринський плацдарм, 1943 : зб. матеріалів / Н. А. Бойко. – Київ : Аванпост-Прим, 2017. – 232 с. : іл., портр.

3627. Ивашкин, В. Э.

Знамя победы над Кременчугом / В. Э. Ивашкин // Историчні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 65-68.

3628. Кидонь, В. І.

Оперативна обстановка напередодні проведення Київської стратегічної наступальної операції 1943 р. / В. І. Кидонь // Військово-науковий вісник. – 2017. – Вип. 27. – С. 19-32.

3629. Мітягін, О. О.

Структура та завдання військ з охорони тилу Діючої армії при визволенні України в 1943–1944 роках / О. О. Мітягін // Воєнно-історичний вісник. – 2016. – № 1 (19). – С. 10-15. – Бібліогр.: 12 назв.

3630. Орос, О. М.

Прихід Червоної Армії та радянізація Рахівщини / О. М. Орос // Етніка Карпат : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 2. – С. 147-149.

3631. Петрухін, С. В.

Використання штрафних підрозділів у Керченсько-Ельтигенській десантній та Кримській наступальній операціях у роки німецько-радянської війни (1943–1944) / С. В. Петрухін // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 1. – С. 27-35. – Бібліогр.: 13 назв.

3632. Рамазанов, Ш. Ш.

Про перший етап Львівсько-Сандомирської наступальної операції 13–27 червня 1944 р. / Ш. Ш. Рамазанов, І. К. Лебедев // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 45. – С. 95-106. – Бібліогр.: с. 105-106.

3633. Шаткова, Л. Д.

Форсування Дніпра в районі Кременчука. 1943 рік / Л. Д. Шаткова, О. М. Іванченко, А. П. Гайшинська, В. М. Грищенко. – 2-ге вид., допов. – Кременчук : Кременчуц. міськ. друк, 2017. – 102 с. : іл., портр.

3634. Шевченко, Б. Л.

До історії Кіровоградської наступальної операції 2-го Українського фронту у січні 1944 року / Б. Л. Шевченко // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 29. – С. 79-89. – Бібліогр.: 18 назв.

Див. також №: 3483, 3785, 4334.

7. УЧАСНИКИ ВІЙНИ. ПЕРСОНАЛІЇ

3635. Варяник, О. В.

Герои земли Запорожской / О. В. Варяник. – Запорожье, 2018. – 564 с. : ил.

3636. Горбуров, Е. Г.

Юрий Зиновьев – кавалер ордена Британской империи / Е. Г. Горбуров. – Николаев : Шамрай П. Н., 2017. – 158 с. : ил., портр.

3637. Карасевич, А. О.

Іван Черняхівський: філософія життя полководця / А. О. Карасевич // Уманська старовина. – 2017. – Вип. 4. – С. 5-14. – Бібліогр.: 19 назв.

3638. Мармашов, А. В.

Пинская военная флотилия. Именной список личного состава / А. В. Мармашов, С. В. Гафаров, А. В. Кислицын ; Б-ка Киев. обществ. орг-ции «Товарищество ветеранов разведки Военно-Морского Флота». – Киев, 2018 – .

Т. 1 : А-Г. – 2018. – 908 с. – Имен. указ.: с. 902-905.

3639. Мінська, О. І.

Заборонена тема радянської доби – «чорносвітники» / О. І. Мінська // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – Спецвип. 1 (9). – С. 189-196. – Бібліогр.: 20 назв.

3640. Ругаль, В. П.

Документальний фонд загиблих воїнів Житомирщини у фондах Національного музею історії України у Другій світовій війні / В. П. Ругаль // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 2. – С. 83-112. – Бібліогр.: 58 назв.

3641. Філатова, Н. С.

Документальний фонд загиблих воїнів Обухівського району Київської області в Національному музеї історії України у Другій світовій війні / Н. С. Філатова // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 2. – С. 113-121. – Бібліогр.: 30 назв.

3642. Це потрібно живим. Книга пам'яті воїнів Другої світової війни, які поховані у м. Кам'янське (Дніпродзержинськ) / авт.-упоряд. Т. Д. Шульга. – Дніпро : Ліра, 2018. – 304 с. : фот.

3643. Якубець, О. А.

Українці серед вищого командного складу збройних сил СРСР у роки німецько-радянської війни / О. А. Якубець // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 90-106. – Бібліогр.: 18 назв.

Див. також №: 3223, 3431, 3656.

8. ОКРЕМІ МІСЦЕВОСТІ, МІСТА І СЕЛА У РОКИ ВІЙНИ

3644. Бадєєва, Л. І.

Бойові дії в Рогані в роки Другої світової війни (1941–1943) / Л. І. Бадєєва // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. – Вип. 54. – С. 186-193. – Бібліогр.: 17 назв.

3645. Баришполець (Лобода), М. К.

Сільський соціум: повсякденне життя в умовах війни (на прикладі дослідження історії громади Гологурівської сільської ради в 1941–1943 рр.) / М. К. Баришполець (Лобода), М. К. Смольницька // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – Вип. 20. – С. 199-229.

3646. Воронов, В. Я.

Мерефа. Страницы истории. Война : [жовт. 1941 – верес. 1943 рр. Харків. обл.] / В. Я. Воронов, А. Н. Подкопай. – Харьков : Мадрид, 2016. – 123 с. : ил., портр. – Библиогр.: с. 113 (21 назв.). – Имен. указ.: с. 114-121.

3647. Горенич, О. М.

Суботів у роки нацистської окупації за спогадами мешканців кутка Гришківка / О. М. Горенич // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 88-90. – Бібліогр.: 5 назв.

3648. Дяків, О. І.

Дослідження участі жителів Заліщицького району в Другій світовій війні під час визволення європейських держав (1944–1945 рр.) на основі архівних матеріалів / О. І. Дяків // Збірник праць [Терноп. осередку НТШ]. – 2018. – Т. 11: Архіви Тернопільщини. – С. 68-90. – Бібліогр.: 15 назв.

3649. Капустян, Г. Т.

Повсякдення в окупованому Кременчуці (1941–1943 рр.) / Г. Т. Капустян // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 376-384. – Бібліогр.: 23 назви.

3650. Кузнецов, Г. О.

Край непокорённый. Черниговщина 1941–1945 гг. : документальная повесть / Г. О. Кузнецов. – Чернигов : Брагинец О. В., 2018. – 192 с. : ил.

3651. Мартиненко, М.

Спроба єврейського погрому в радянському Львові. «Справа 14 червня 1945 року» / М. Мартиненко // Україна модерна. – 2017. – Чис. 24. – С. 122-138. – Бібліогр.: 65 назв.

3652. Міщанин, В. В.

Радянiзацiя рeгiонiв i країн: загальне й особливе : [порівняльний аналіз Закарпаття з іншими західноукраїнськими землями] / В. В. Міщанин // Тисячоліття – Millennia : наук. щорічник. – 2017. – Вип. 4. – С. 97-107. – Бібліогр.: 31 назва.

3653. Нагайко, Т. Ю.

Переяслав у добу війни: 1941–1945 рр. / Т. Ю. Нагайко // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 13. – С. 243-251. – Бібліогр.: 35 назв.

3654. Олійник, О. В.

Діяльність Червоного Хреста в Станіславській області в 1944–1947 рр. / О. В. Олійник // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – Вип. 21. – С. 79-87. – Бібліогр.: 23 назви.

3655. Прокопов, В. Ю.

Хвороби та їх лікування в житті українських повстанців Закерзоння (1944–1947 рр.) / В. Ю. Прокопов // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Вип. 5. – С. 184-190. – Бібліогр.: 22 назви.

3656. Сердюк, Г. Д.

Величезний подвиг Козельщинського краю / Г. Д. Сердюк. – Київ : Бренд Букс, 2018. – 312 с. : фот. – Бібліогр.: с. 304-309.

3657. Тарнавський, І. С.

«Маріупольське відродження» в умовах нацистської окупації (1941–1943 рр.) / І. С. Тарнавський // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 45. – С. 82-95. – Бібліогр.: с. 93-95.

3658. Яшан, О. О.

Черкащина під владою окупантів в 1941–1944 рр. (за матеріалами «усної історії») / О. О. Яшан // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2018. – Чис. 28, вип. 12. – С. 137-142.

Див. також №: 647, 1037, 1402, 1407, 3418, 3424, 3428, 3429, 3433, 3434, 3442, 3445, 3446, 3456, 3465, 3496, 3513, 3526, 3534, 3548, 3555, 3556, 3561, 3574, 3583, 3607, 3609, 3625, 3627, 3630, 3663, 3679, 3688, 3691, 3702, 4422.

9. ЕКОНОМІКА ПІД ЧАС ВІЙНИ

3659. Ветров, І. Г.

Раціоналізаторство і винахідництво як засіб реалізації відбудовної програми в Україні (1943–1950 рр.) / І. Г. Ветров // Вісник Черкас. ун-ту. Серія: Історичні науки. – 2018. – № 2. – С. 100-119. – Бібліогр.: 20 назв.

3660. Диптан, Л. С.

Медико-санітарне забезпечення репатріантів на прикордонних перевірконо-фільтраційних пунктах НКВС СРСР в Україні в 1944–1945 рр. / Л. С. Диптан // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 1. – С. 36-46. – Бібліогр.: 22 назви.

3661. Диптан, Л. С.

Організаційне забезпечення медико-санітарного обслуговування репатріантів на території Української РСР у 1944–1947 рр. / Л. С. Диптан // Гілея. – 2018. – Вип. 130. – С. 64-68. – Бібліогр.: 27 назв.

3662. Калкутіна, Н. В.

Використання іноземних військовополонених на відновленні промислових підприємств Південної України (1944–1949 рр.) / Н. В. Калкутіна // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 3. – С. 63-68. – Бібліогр.: 19 назв.

3663. Коваленко, Н. Л.

Соціальне забезпечення інвалідів Другої світової війни в селах Житомирської області в 1944–1948 рр. / Н. Л. Коваленко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 77-81. – Бібліогр.: 15 назв.

3664. Литвиненко, Д. А.

Судостроительная отрасль Украины в годы Второй Мировой войны / Д. А. Литвиненко // Історичні, культурні та соціально-економічні аспекти регіонального розвитку : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук, 2017. – С. 70-72.

3665. Силка, О. С.

Діяльність органів влади з подолання дитячої бездоглядності та безпритульності в Україні на завершальному етапі війни (1943–1945 рр.) / О. С. Силка // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – Вип. XXVI. – С. 91-96. – Бібліогр.: 11 назв.

3666. Слющинская, Н. В.

Летопись стальных высот / Н. В. Слющинская, А. Н. Скиба. – Мариуполь : Газета «Приазовский рабочий», 2018. – 224 с. : ил. – Посвящается 75-летию основания в Украине Мариуп. специализ. упр. № 112 «Стальконструкция» (1943–2018 гг.).

3667. Тітіка, О. О.

Житлово-побутове становище працівників місцевої промисловості України в період відбудови (1943–1950 рр.) / О. О. Тітіка // Вісник Черкас. ун-ту. Серія: Історичні науки. – 2018. – № 2. – С. 91-99. – Бібліогр.: 11 назв.

Див. також №: 3177, 3183, 3452, 3607, 3749, 3757, 3767, 4037.

10. РЕПРЕСІЇ НА ФРОНТІ І В ТИЛУ

3668. Адамовський, В. І.

Виселення з Криму за етнічною ознакою / В. І. Адамовський // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 250-257. – Бібліогр.: 7 назв.

3669. Бекірова, Г.

Пів століття опору: кримські татари від вигнання до повернення (1941–1991 роки) : нарис політичної історії / Г. Бекірова ; Укр. наук. ін-т Гарвардського ун-ту. – Київ : Критика, 2017. – 488 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 469-481.

3670. Гулима, О. П.

Колабораціонізм кримських татар у роки Другої світової війни: причини і наслідки / О. П. Гулима // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2.** – С. 38-43. – Бібліогр.: 18 назв.

3671. Зубченко, С. П.

Депортації сталінським режимом народів і представників національних меншин в роки Другої світової війни / С. П. Зубченко // Гілея. – 2018. – **Вип. 137.** – С. 48-54. – Бібліогр.: 40 назв.

3672. Ільницький, В. І.

Боротьба радянських репресивно-каральних органів проти польського підпілля у Карпатському краї (1944–1946) / В. І. Ільницький, Н. Кантор // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 220-231.

3673. Коляда, І. А.

Репресивна політика більшовицького режиму в період «перших совєтів» у Західній Україні в оцінці о. Гавриїла Костельника / І. А. Коляда // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – **Вип. 8.** – С. 253-264. – Бібліогр.: 16 назв.

3674. Король, В. Ю.

Репресивний характер політики сталінського режиму щодо українського народу у роки Другої світової війни (1939–1945 рр.) / В. Ю. Король // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 144-150. – Бібліогр.: 22 назви.

3675. Ніколаєва, Н. Б.

Репресії проти київських викладачів і науковців в 1941 році / Н. Б. Ніколаєва // Молодий вчений. – 2018. – № 5 (57). – С. 557-560. – Бібліогр.: 8 назв.

3676. Трохлюк, Н. О.

Доля польських осадників в умовах репресій радянського режиму 1939–1941 рр. / Н. О. Трохлюк // Літопис Березнівщини. – 2017. – **Вип. III**. – С. 68-74. – Бібліогр.: 11 назв.

3677. Ilnytskyi, V.

Spotting and liquidation of Ukranian. Polish and Jewish organizations in Drogobych by soviet repressive units (1940) : [Виявлення та ліквідація радянськими репресивно-каральними органами українських, польських та єврейських організацій у м. Дрогобич (1940 р.)] / V. Ilnytskyi // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 7**. – С. 120-150. – Бібліогр.: с. 148-150.

Див. також №: 1491, 2628, 3020, 3025, 3073, 3093, 3097, 3108, 3109, 3112, 3353, 3438, 3446, 3460, 3497, 3577, 3595, 3618, 3678, 3679, 3706, 3785, 3802, 3807, 4184.

11. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

3678. Льюшин, І. І.

Політика СРСР у процесі ліквідації антикомуністичного підпілля та припинення українсько-польського конфлікту (1944–1946 рр.) / І. І. Льюшин // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27**. – С. 126-136. – Бібліогр.: 36 назв.

3679. Кіцак, В. М.

Проведення другого етапу депортації українців Закарпаття (1 січня – 31 серпня 1945 р.) / В. М. Кіцак // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2**. – С. 43-53. – Бібліогр.: 18 назв.

3680. Під чужими прапорами. Українці в лавах Іноземного Легіону та Руху Опору під час II Світової війни / заг. ред. Я. Ляш. – Київ : УВС ім. Юрія Липи, 2018. – 112 с. : іл.

3681. Степаненко, М. І.

Казахстан – Україна: дружба, загартована полум'ям війни / М. І. Степаненко ; ред. В. І. Магда ; Міждерж. ін-т укр.-казах. відносин ім. Н. А. Назарбаєва. – 2-ге вид. – Кременчук, 2018. – 68 с.

3682. Шишкін, І. Г.

Західна Україна у стратегічних планах Армії Крайової в роки Другої світової війни / І. Г. Шишкін // Гілея. – 2018. – **Вип. 130**. – С. 57-61. – Бібліогр.: 16 назв.

Див. також №: 680, 3301, 3466, 3474, 3491, 3624, 3625, 3785, 4072.

12. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

3683. Боган, С. М.

Стан музейної справи в окупованому німецькими військами Миколаєві у 1941–1944 роках / С. М. Боган // Вісник Одес. іст.-краєзн. музею. – 2018. – **№ 16**. – С. 52-55. –

Бібліогр.: 22 назви.

3684. Галів, М. Д.

Засади німецької освітньої політики в окупованій Східній Галичині 1941–1944 рр.: на матеріалах Дрогобиччини / М. Д. Галів, С. Оленич // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2017. – **Вип. 17.** – С. 246-254. – Бібліогр.: 32 назви.

3685. Галів, М. Д.

Німецьке початкове шкільництво на Дрогобиччині у роки нацистської окупації (1941–1944) / М. Галів, У. Галів // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4.** – Бібліогр.: 26 назв.

3686. Галів, М. Д.

Радянізація системи професійної освіти на Дрогобиччині (1939–1941) / М. Галів, Я. Дробчак // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 145-154. – Бібліогр.: 40 назв.

3687. Галів, М. Д.

Українські освітні товариства на Самбірщині у роки нацистської окупації (1941–1944) / М. Д. Галів, А. О. Огар // Літопис Бойківщини. – 2018. – **Ч. 2/95 (106).** – С. 63-71. – Бібліогр.: 32 назви.

3688. Гальчак, С. Д.

Букварі Трансністрії (освітня політика румунської окупаційної влади в Північній «Трансністрії» на Вінниччині в роки Другої світової війни) / С. Д. Гальчак // Русалка Дністровая : літ.-краєзн. зб. – Вінниця, 2017. – С. 141-150. – Бібліогр.: 39 назв.

3689. Гладун, О. Д.

Український плакат Другої світової війни: зміст і форма / О. Д. Гладун // Мистецтвознавство України. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 39-45. – Бібліогр.: 17 назв.

3690. Демідко, О. О.

Театральна культура Маріуполя у період німецької окупації (1941–1943) / О. О. Демідко // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 156-162. – Бібліогр.: с. 162.

3691. Дорохіна, Т. Ф.

Редакція газети «Українське Полісся» в Чернігові під час німецької окупації 1941–1943 років / Т. Ф. Дорохіна // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 5.** – С. 183-188. – Бібліогр.: 21 назва.

3692. Кинка, С. М.

Спорт на страницах одесской периодики в годы нацистской оккупации (по материалам фондов Одесского историко-краеведческого музея) / С. М. Кинка // Вісник Одес. іст.-краєзн. музею. – 2018. – **№ 16.** – С. 24-27. – Бібліогр.: 18 назв.

3693. Лук'яненко, О. В.

Рятуючи та віднімаючи життя: студентка-освітянка на полі німецько-радянської війни / О. В. Лук'яненко // Гілея. – 2018. – **Вип. 131.** – С. 72-75. – Бібліогр.: 29 назв.

3694. Місько, В. В.

Історична освіта в Кременецькому державному учительському інституті (1940–1951) / В. В. Місько, Я. П. Секо // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21**. – С. 15-32. – Бібліогр.: 62 назви.

3695. Потій, Н. М.

Стан бібліотечної справи у Чернігові в роки нацистської окупації (1941–1943 рр.) / Н. М. Потій // Історичні, соціологічні, політологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень : міжнар. наук.-практ. конф. . – Херсон, 2017. – С. 41-46.

3696. Почапська, М. М.

Музично-критична діяльність митців Львова в умовах радянської ідеології (на прикладі щоденної львівської преси 1939–1941 рр.) / М. М. Почапська // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник. – 2016. – **Вип. 23**. – С. 142-154. – Бібліогр.: 13 назв.

3697. Прокоп'як, В. Б.

Підготовка театральних кадрів у Галичині (1941–1944 рр.) / В. Б. Прокоп'як // Культура України. – 2018. – **Вип. 59**. – С. 163-176. – Бібліогр.: с. 174-176.

3698. Проценко, Є. О.

Бібліотеки Донбасу в роки Другої світової війни / Є. О. Проценко // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – **Вип. 22-23**. – С. 78-85. – Бібліогр.: 29 назв.

3699. Проценко, Є. О.

Культурні процеси на Донбасі в роки Другої світової війни : історіографічний дискурс / Є. О. Проценко // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – **№ 4**. – С. 96-102. – Бібліогр.: 75 назв.

3700. Радієвська, Т. М.

Документи свідчать: вивезення на Захід збірок Крайового музею до- і ранньої історії в Києві у 1943–1945 роках / Т. М. Радієвська, Т. М. Себта, С. Сорокіна // Український археографічний щорічник. – 2018. – **Вип. 21/22, т. 24/25**. – С. 788-860. – Бібліогр.: 24 назви.

3701. Рига, Д. В.

Руйнування споруди колишнього благородного пансіону Чернігівської класичної чоловічої гімназії в роки Другої світової війни / Д. В. Рига // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 4**. – С. 53-57. – Бібліогр.: 14 назв.

3702. Салтан, Н. М.

Внесок Василя Дубровського та Дмитра Соловоя у розбудову громадсько-політичного життя Харкова за часів німецької окупації, 1941–1943 рр. / Н. М. Салтан // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 332-337. – Бібліогр.: 26 назв.

3703. Салтан, Н. М.

Розробка навчальних програм з всесвітньої історії для народних шкіл Харкова у 1941–1942 рр. / Н. М. Салтан, О. М. Салтан // Сіверянський літопис. – 2018. – **№ 5**. – С. 189-208. – Бібліогр.: 56 назв.

3704. Салтан, О. М.

Специфіка організації навчального процесу у народних школах Харкова у період нацистської окупації 1941–1943 рр. / О. М. Салтан // Сіверянський літопис. – 2018. – № 1-2. – С. 301-311. – Бібліогр.: 23 назви.

3705. Сачко, Д. В.

Творча та громадська діяльність Є. К. Гуменної за нацистського режиму у Києві (1941–1943 рр.) / Д. В. Сачко // Література та культура Полісся. – 2017. – Вип. 87. – С. 155-163. – Бібліогр.: 11 назв.

3706. Сірук, Н. М.

Відомі персоналії – джерела вивчення української історії та культури (40–50-ті роки ХХ ст.) / Н. М. Сірук // Гілея. – 2018. – Вип. 130. – С. 71-75. – Бібліогр.: 9 назв.

3707. Спудка, І. М.

Вищі та наукові інституції часів нацистської окупації на території України (на прикладі округу «Дніпропетровськ» Рейхскомісаріату Україна) / І. М. Спудка // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 4. – С. 30-36. – Бібліогр.: 24 назви.

3708. Старка, В. В.

Західноукраїнська сільська школа в умовах суспільних трансформацій 1939–1941 рр. / В. В. Старка // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 131-139. – Бібліогр.: 46 назв.

3709. Степанчук, О. В.

Роль Данила Штуля у культурно-духовному житті Волині в період нацистської окупації (1941–1944 рр.) / О. В. Степанчук // Наукові праці іст. ф-ту Запорізь. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 267-271. – Бібліогр.: 11 назв.

3710. Стрільчук, Л. В.

Освітня політика радянської влади на землях Західної України (1939–1941 рр.) / Л. В. Стрільчук // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 68-73.

3711. Титаренко, О. Ю.

Місце та роль художньої самодіяльності у культурному житті населення Донбасу в постокупаційний та повоєнний період (1943–1953 рр.) / О. Ю. Титаренко // Наукові праці іст. ф-ту Запорізь. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 231-235. – Бібліогр.: 27 назв.

3712. Тронь-Радомська, А.

Діяльність Українського центрального комітету з організації таборів для виховання молоді / А. Тронь-Радомська // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2018. – Вип. 3 (138). – С. 64-68. – Бібліогр.: 22 назви.

3713. Федорова, А. І.

Одеський політех в роки окупації (1941–1944 рр.) / А. І. Федорова, А. В. Федоров // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – Вип. 38. – С. 64-77. – Бібліогр.: 33 назви.

3714. Фішер, Т. П.

Музи та ідеологія: політика пропаганди на прикладі репертуарної політики ЛОТу (1941–1944 років) / Т. П. Фішер // Мистецька культура: історія, теорія, методологія : тези доп. Всеукр. наук. конф. – Львів, 2018. – С. 124-126.

3715. Чурпіта, Т. М.

Микола Трегубов: шлях до ГУЛАГу і табірна творчість / Т. М. Чурпіта // Науковий вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2017. – Вип. 20. – С. 42-50. – Бібліогр.: 31 назва.

3716. Шешеня, А. С.

Театральне життя Ніжина у контексті повсякдення в роки німецької окупації (1941–1943 рр.) / А. С. Шешеня // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – Вип. 19. – С. 104-109. – Бібліогр.: 21 назва.

Див. також №: 1452, 2253, 2909, 3232, 3236, 3382, 3440, 3499, 3534, 3825.

XIII УКРАЇНА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 40-х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 50-х років ХХ ст.

---

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

3717. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА / авт.-упоряд. М. В. Романюк ; ред. рада: Г. В. Папакін, П.-Й. Потічний. – Львів : Літопис УПА, 2007. – (Літопис УПА. Нова серія ; Т. 27).

Кн. 3 : 1949–1956. – 2017. – 733 с. : іл., портр. – Показч.: с. 627-703.

3718. Ільницький, І. В.

Боротьба підрозділів Червоної армії із українським визвольним рухом (1946): документ до історії / І. В. Ільницький, Л. М. Гриник // Сумська старовина. – 2017. – № 51. – С. 101-114. – Бібліогр.: 21 назва.

3719. Кочур, Г. П.

«Простягни через простір свою знеможену руку...»: вірші та родинні листи 1945–1959 років / Г. П. Кочур, І. М. Воронович ; передм. В. Т. Скуратівський ; упоряд., прим.: М. Л. Кочур, Н. Г. Колошук, Л. М. Кондратюк ; післямова Н. Г. Колошук. – Харків : Права людини, 2018. – 220 с. : іл.

3720. Посилення політичних репресій проти мешканців Закарпаття на завершальному етапі його радянізації, 1947–1953 рр. : зб. архів. док. і матеріалів / упоряд. О. М. Корсун. – Ужгород : Карпати, 2016. – 742 с. : іл., портр. – Імен. показч.: с. 699-712.

Див. також №: 2504, 3423, 3437, 3439, 3779, 3795, 3801, 3816.

Огляди джерел

3721. Галів, М. Д.

Документи зі студентського життя Богдана Сташинського (1948–1951 рр.) / М. Галів // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 270-277. – Бібліогр.: 16 назв.

3722. Галів, М. Д.

Радянські документи про стан трускавецького курорту улітку 1945 року / М. Д. Галів, О. В. Медвідь // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. – С. 162-169.

3723. Єремєєва, К. А.

«Перчити і приперчувати!»: завдання радянських сатиричних видань (на прикладі журналу «Перець») / К. А. Єремєєва // Український історичний журнал. – 2018. – № 1. – С. 126-140. – Бібліогр.: 17 назв.

3724. Іванов, О. Ю.

Зміна правового статусу Кримської області у 1954 р. : історико-правовий аналіз / О. Ю. Іванов // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2017. – № 1 (59). – С. 13-19. – Бібліогр.: 11 назв.

3725. Ільницький, В. І.

До історії функціонування Бориславського пересильного пункту (1952 р.) / В. І. Ільницький // Літопис Бойківщини. – 2018. – Ч. 2/95 (106). – С. 83-89.

3726. Ільницький, В. І.

Невідомі документи до історії націоналістичного підпілля Дрогобича (1946–1947) / В. І. Ільницький // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – Спецвип. 2. – С. 212-228. – Бібліогр.: 15 назв.

3727. Коваль-Фучило, І.

Пам'ять про Голокост у спогадах українців-переселенців операції «Вісла» (1947) / І. Коваль-Фучило // Слов'янський світ : щорічник. – 2018. – Вип. 17. – С. 92-102. – Бібліогр.: 13 назв.

3728. Ковальчук, В. М.

Накази та інструкції – головні різновиди директивно-розпорядчих документів УПА та післявоєнного збройного підпілля ОУН(б) / В. М. Ковальчук // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 201-211. – Бібліогр.: 39 назв.

3729. Ковальчук, В. М.

Становище інвалідів німецько-радянської війни в УРСР у другій половині 1940-х – на початку 1950-х рр. / В. М. Ковальчук, В. Ю. Огороднік // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 239-258. – Бібліогр.: 19 назв.

3730. Лаврут, О. О.

Навчання учнів УРСР у 1950-х рр.: мовою періодики / О. О. Лаврут // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – Вип. 11. – С. 109-117. – Бібліогр.: 18 назв.

3731. Леньо, П. Ю.

Обласна преса як засіб формування ідентичності населення Закарпаття у 1944–1953 рр. / П. Ю. Леньо // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 2 (39). – С. 128-135. – Бібліогр.: 45 назв.

3732. Наконечний, В. М.

Трагедія українців Закерзоння (акція «Вісла» на сторінках журналу «Лемківщина») / В. М. Наконечний // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Вип. 4. – С. 107-114. – Бібліогр.: 26 назв.

3733. Рогальова, І.

Журнальні видання 1950–1960 років у фонді Державного архіву друку Книжкової палати України : аналітичний огляд / І. Рогальова // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 12. – С. 44-48.

3734. Сеньків, М. В.

Колективізація західноукраїнського села (1940 – поч. 50-х рр. XX ст.) : джерелознавчі

аспекти / М. В. Сеньків // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 263-269. – Бібліогр.: 54 назви.

3735. Халюк, Л. М.

Акція «Вісла» 1947 року в усних оповідях українців-переселенців: історія досліджень і тематика / Л. М. Халюк // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 3. – С. 71-78. – Бібліогр.: 25 назв.

Див. також №: 3000, 3014, 3119, 3452, 3458-3460, 3466, 3773, 3780, 3789, 3790, 3796, 3812, 3814, 3822.

Історіографічні дослідження

3736. Нефьодов, Д. В.

Відоображення руху раціоналізаторів і винахідників в повоєнне двадцятиріччя (1946–1965 рр.) у радянській історіографії другої половини 60-х – першої половини 80-х рр. / Д. В. Нефьодов // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – № 1 (43). – С. 132-135. – Бібліогр.: 13 назв.

3737. Нефьодов, Д. В.

Новітня українська історіографія повсякденного життя робітництва УРСР (1946–1965 рр.) / Д. В. Нефьодов // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – Вип. 20. – С. 97-103. – Бібліогр.: 12 назв.

3738. Нефьодов, Д. В.

Перегляд радянських оцінок історії повоєнного робітництва УРСР (1946–1965 рр.) сучасною українською історіографією / Д. В. Нефьодов // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – № 2 (44). – С. 107-110. – Бібліогр.: 6 назв.

3739. Нефьодов, Д. В.

Повоєнне робітництво УРСР (1946–1965 рр.) у сучасній російській історіографії / Д. В. Нефьодов // Емінак. – 2018. – № 1 (21), т. 2. – С. 148-152. – Бібліогр.: 11 назв.

3740. Нефьодов, Д. В.

Робітництво УРСР повоєнного двадцятиріччя (1946–1965 рр.) в історіографії : монографія / Д. В. Нефьодов ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв : Ліон, 2018. – 403 с. – Бібліогр.: с. 321-403.

3741. Нефьодов, Д. В.

Соціалістичне змагання у середовищі українського повоєнного робітничого класу (1946–1965 рр.) у радянській історіографії другої половини 1950-х – першої половини 1960-х рр. / Д. В. Нефьодов // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 2. – С. 103-110. – Бібліогр.: 35 назв.

3742. Ревенко, В. В.

Історіографія повсякденного життя сільського населення УРСР в повоєнне десятиріччя: дослідження проблеми в період хрущовської «відлиги» 1953–1964 рр. / В. В. Ревенко // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Істо-

ричні науки. – 2017. – № 2 (44). – С. 111-115. – Бібліогр.: 36 назв.

3743. Шитюк, М. М.

Дослідження голоду 1946–1947 років у працях миколаївських науковців. Історіографія проблеми / М. М. Шитюк // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – № 1 (43). – С. 140-143. – Бібліогр.: 24 назви.

3744. Nefyodov, D.

The Ukrainian SSR postwar working class (1946–1965) in the evaluation of the sovietology in the west : [Повоєнне робітництво УРСР (1946–1965 рр.) в оцінці західної радянології] / D. Nefyodov // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – Вип. 7. – С. 160-172. – Бібліогр.: с. 169-172.

Див. також №: 319, 3018, 3020, 3025, 3027, 3043, 3470, 3471, 3484, 3488, 3747, 4272.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

Див. також №: 3606, 3654, 3655.

3. ВІДБУДОВА І РОЗВИТОК НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

3745. Касьянова, Н. М.

Особливості адаптації організовано переміщеного населення в УРСР (1940–1960-ті рр.) / Н. Касьянова // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Вип. 5. – С. 163-168. – Бібліогр.: 13 назв.

3746. Касьянова, Н. М.

Соціальна адаптація та інтеграція переселенців в УРСР (1940–1960-ті рр.) / Н. М. Касьянова // Історичні студії суспільного прогресу. – 2017. – Вип. 5. – С. 35-40. – Бібліогр.: 12 назв.

3747. Кондратюк, О. В.

Розвиток суднобудування на Півдні України у 1944–1991 роках : історіографія проблеми / О. В. Кондратюк // Емінак. – 2018. – № 1 (21), т. 2. – С. 153-160.

3748. Король, В. М.

Матеріально-побутові та соціальні умови проживання учнів-трудорезервників у період відбудови економіки України (1943–1950 рр.) / В. М. Король, С. М. Король // Сумська старовина. – 2017. – № 51. – С. 64-76. – Бібліогр.: 37 назв.

3749. Король, В. М.

Соціальний захист дітей-сиріт у період пізнього сталінізму: спеціальні училища системи трудових резервів (1943–1953 рр.) / В. М. Король, С. М. Король // Сумський історико-архівний журнал. – 2017. – № XXIX. – С. 78-85. – Бібліогр.: с. 84-85.

3750. Котик, Ю. В.

Діяльність та компетенція інспекції державних доходів УРСР у 1946–1953 рр. / Ю. В. Котик // Гілея. – 2018. – **Вип. 131**. – С. 77-80. – Бібліогр.: 5 назв.

3751. Котик, Ю. В.

Опадаткування селян в УРСР у 1946–1953 рр. / Ю. В. Котик // Гілея. – 2018. – **Вип. 130**. – С. 77-79. – Бібліогр.: 9 назв.

3752. Котик, Ю. В.

Особливості опадаткування колгоспів в УРСР у 1945–1953 рр. / Ю. В. Котик // Гілея. – 2018. – **Вип. 129**. – С. 48-50. – Бібліогр.: 11 назв.

3753. Кузьменко, В.

Відносини між селянством та колгоспним керівництвом у повсякденному житті в середині 40–60-х рр. ХХ ст. (на матеріалах Чернігівської області) / В. Кузьменко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1**. – С. 123-129. – Бібліогр.: 18 назв.

3754. Мельник, А. М.

Медичне обслуговування як складова повсякденного життя робітників підприємств чорної металургії України у першій половині 1950-х рр. / А. М. Мельник // Грані. – 2018. – **Т. 21, № 9**. – С. 98-104. – Бібліогр.: 20 назв.

3755. Мельник, А. М.

Структура бюджету сімей робітників підприємств чорної металургії України у 1950-і рр. / А. М. Мельник // Гілея. – 2018. – **Вип. 131**. – С. 80-84. – Бібліогр.: 16 назв.

3756. Мельник, В. В.

Організаційні засади розвитку колгоспного птахівництва в Українській РСР у 1951–1964 роках / В. В. Мельник // Емінак. – 2018. – **№ 3 (23), т. 1**. – С. 65-68. – Бібліогр.: 15 назв.

3757. Морозов, А. Г.

Організація підготовки та підвищення кваліфікації кадрів залізничної галузі Української РСР періоду її відбудови (1943–1950-ті рр.) / А. Г. Морозов, С. Б. Оніщенко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 12**. – С. 151-156. – Бібліогр.: 22 назви.

3758. Нікілев, О. Ф.

Дніпропетровськ у ракетно-космічній галузі України: до історії становлення (середина 1940-х – кінець 1980-х рр.) / О. Ф. Нікілев // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2017. – **Вип. 15**. – С. 134-141. – Бібліогр.: 12 назв.

3759. Оніщенко, С. Б.

Трудова дисципліна як проблемна складова професійного життя залізничників Української РСР у 1950–60-х рр. / С. Б. Оніщенко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11**. – С. 117-121. – Бібліогр.: 17 назв.

3760. Писарська, Н. В.

Директори Харківського тракторного заводу: С. В. Саленков, П. Я. Лісняк, М. А. Па-

шин, П. Ю. Саблев / Н. В. Писарська // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 53-59.

3761. Романюк, Б. І.

Трудовень у системі оплати праці колгоспників України другої половини 1940-х – початку 1950-х рр. / Б. І. Романюк // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 103-108. – Бібліогр.: 12 назв.

3762. Сацький, П. В.

Будівництво каналів на Півдні України: проблема розподілу компетенцій (1950–1953 рр.) / П. В. Сацький // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9).** – С. 149-155. – Бібліогр.: 10 назв.

3763. Сацький, П. В.

Нафтогазовий комплекс Криму та інтеграція півострова в економічну систему УРСР у 1954 р. / П. В. Сацький // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **№ 1 (62).** – С. 129-143. – Бібліогр.: 14 назв.

3764. Сацький, П. В.

Політика керівництва УРСР щодо відбудови Севастополя в 1954 р. / П. В. Сацький // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 36.** – С. 63-70. – Бібліогр.: 10 назв.

3765. Сацький, П. В.

Проектне забезпечення будівництва Південно-Українського і Північно-Кримського каналів на території УРСР (до 1954 р.) і Криму у 1950–1953 рр. / П. В. Сацький // Часопис української історії. – 2017. – **Вип. 35.** – С. 26-34. – Бібліогр.: 15 назв.

3766. Сацький, П. В.

Реалізація програми електрифікації сільського господарства УРСР у південному регіоні у 1946–1947 рр. як передумова формування південного енергорегіону / П. В. Сацький // Студії з архівної справи та документознавства. – 2017. – **Т. 24-25.** – С. 146-151. – Бібліогр.: 15 назв.

3767. Старка, В. В.

Податки і повинності західноукраїнського селянства в умовах суспільних трансформацій 1944–1953 рр. / В. В. Старка // Історія торгівлі, податків та мита : тези доп. XII міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 100-101.

3768. Чорній, Г. В.

Жіноцтво у відбудові та розвитку промисловості західноукраїнського регіону середині 1940-х – на початку 1950-х рр. / Г. В. Чорній // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 100-106. – Бібліогр.: 33 назви.

3769. Чорній, Г. В.

Політика радянської влади щодо жінок у процесі колективізації західноукраїнського регіону (середина 1940-х – початок 1950-х рр.) / Г. В. Чорній // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 89-99. – Бібліогр.: 40 назв.

3770. Штогрин, І.

Сільське будівництво в Івано-Франківській області у 1944–1991 рр. / І. Штогрин // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 140-147. – Бібліогр.: 18 назв.

Див. також №: 3659, 3662, 3663, 3667, 3729, 3737, 3739, 3741, 3776, 3779, 3852, 3859, 4031, 4357.

Голод 1946–1947 років

3771. Бондарчук, А. І.

Україна. Голодомор 1946–1947 років: непокараний злочин, забуте добро / А. І. Бондарчук. – Київ : Мельник М. Ю., 2017. – 608 с.

3772. Гордієнко, В.

Діти в Ізмаїльській області під час голоду 1946–1947 рр. / В. Гордієнко, Г. Гордієнко // Емінак. – 2018. – № 2 (22), т. 1. – С. 72-80. – Бібліогр.: 26 назв.

3773. Марискевич, В.

Відлуння Голодомору 1946–1947 рр. на території Острожчини (в спогадах старожилів) / В. Марискевич, С. Обуховська // Українознавство. – 2018. – № 1 (66). – С. 214-222. – Бібліогр.: 38 назв.

Див. також №: 288, 296, 3192, 3743.

4. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

3774. Андреев, А. С.

Агітаційно-пропагандистська діяльність радянських органів репатріації серед «переміщених осіб» з України (1944–1953 рр.) / А. С. Андреев. – Київ : ДІА, 2018. – 256 с.

3775. Антонюк, Я. М.

Діяльність підпілля УНР на теренах України у післявоєнний період / Я. М. Антонюк // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 387-395. – Бібліогр.: 22 назви.

3776. Златанов, З.

Друга радянська Західної України (за матеріалами фондової колекції Меморіального комплексу) / З. Златанов // Військово-історичний меридіан. – 2018. – **Вип. 2.** – С. 67-82. – Бібліогр.: 42 назви.

3777. Зуляк, І. С.

Вибори 1946 р. та українці / І. С. Зуляк // Галичина. – 2017. – **Ч. 29-30.** – С. 72-84. – Бібліогр.: 93 назви.

3778. Ільницький, В. І.

Бойова діяльність націоналістичного підпілля у Карпатському краї ОУН (1945–1954) / В. І. Ільницький // Сумський історико-архівний журнал. – 2017. – № XXIX. – С. 69-77.

– Бібліогр.: с. 76-77.

3779. Льницький, В. І.

Боротьба радянської адміністрації проти українського визвольного руху у Карпатському краї ОУН засобами колективізації (1945–1952) / В. Льницький // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 5.** – С. 191-198. – Бібліогр.: 36 назв.

3780. Льницький, В. І.

Методологічні засади здійснення підрахунків цифрових даних функціонування українського визвольного руху у Карпатському краї ОУН (1945–1954) / В. І. Льницький // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 396-423. – Бібліогр.: 62 назви.

3781. Льницький, В. І.

Організаційно-кадрова робота і зв'язки в Карпатському краї ОУН (1945–1954) / В. І. Льницький // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – **Вип. 29.** – С. 212-228. – Бібліогр.: 82 назви.

3782. Льницький, В. І.

Підрахунок чисельності проведених акцій у Карпатському краї ОУН (1945–1954) / В. Льницький // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 88-99. – Бібліогр.: 84 назви.

3783. Калкутіна, Н. В.

Політична індоктринація іноземних військовополонених в таборах НКВС (МВС) (на прикладі таборів Півдня України) / Н. В. Калкутіна // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 236-241. – Бібліогр.: 17 назв.

3784. Левіна, Ю. С.

Інформаційно-пропагандистські методи боротьби радянської влади з українським національно-визвольним рухом у західних областях УРСР у повоєнний період / Ю. С. Левіна // Питання історії України. – Чернівці, 2017. – **Т. 19.** – С. 50-57. – Бібліогр.: 54 назви.

3785. Міщанин, В. В.

Радянізація Закарпаття 1944–1950 рр. : монографія / В. В. Міщанин. – Ужгород : РІК-У, 2018. – 644 с. : іл.

3786. Романюк, М. В.

Структура збройного підпілля ОУН Золочівської округи в 1946–1953 рр.: організаційна перебудова та принципи функціонування / М. В. Романюк // Новітня доба. – 2015-2016. – **Вип. 3-4.** – С. 59-72. – Бібліогр.: 68 назв.

3787. Стародубець, Г. М.

Особливості загального стилю роботи і поведінки партійних посадовців західних областей України перших повоєнних років / Г. М. Стародубець // Новітня доба. – 2015-2016. – **Вип. 3-4.** – С. 73-81. – Бібліогр.: 26 назв.

3788. Стасюк, О. Й.

Заходи режиму з підготовки виборів до ВР СРСР 9 лютого 1946 року в західних

областях Української РСР та реакція населення / О. Й. Стасюк // Молодий вчений. – 2018. – № 7 (59). – С. 28-31. – Бібліогр.: 22 назви.

3789. Стасюк, О. Й.

Організаційно-технічна складова підготовки та проведення виборчих кампаній в УРСР повоєнного періоду / О. Й. Стасюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 81-85. – Бібліогр.: 16 назв.

3790. Стасюк, О. Й.

Радянські виборчі кампанії як засіб індоктринації суспільства (на прикладі Української РСР повоєнного періоду) / О. Й. Стасюк // Український історичний журнал. – 2018. – № 4. – С. 84-97. – Бібліогр.: 15 назв.

3791. Фельцан, І. Ю.

Особливості процесу радянзації адвокатури у післявоєнному Закарпатті (1946–1950 рр.) / І. Ю. Фельцан // Закарпатські правові читання : матеріали X Міжнар. наук.-пр.-акт. конф. – Ужгород, 2018. – **Т. 1.** – С. 24-26.

3792. Чорній, Г. В.

Суспільно-політичне становище жінок на території західних областей УРСР (середина 1940-х – початок 1950-х рр.) / Г. В. Чорній // Гілея. – 2018. – **Вип. 133.** – С. 50-55. – Бібліогр.: 35 назв.

3793. Stasiuk, O.

The peculiarities of formation of the representative branch of power in the west ukrainian regions of the Ukrainian Soviet Socialist Republic in the post war period : [Особливості формування представницької гілки влади у західноукраїнських областях Української РСР повоєнного періоду] / O. Stasiuk // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 7.** – С. 151-159. – Бібліогр.: с. 158-159.

Див. також №: 833, 1349, 1352, 3488, 3496, 3581, 3587-3589, 3594, 3602, 3603, 3610, 3630, 3652, 3723-3726, 3728, 3814, 4418.

Репресії 40-х – початку 50-х років

3794. Алланиязов, Т. К.

Українці в Особых лагерях ГУЛАГ МВД СССР / Т. К. Алланиязов // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 218-238. – Бібліогр.: 9 назв.

3795. Алланиязов, Т. К.

Українці в особливих таборах ГУЛАГ / Т. К. Алланиязов ; пер. Т. В. Пастушенко // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 121-147.

3796. Висовень, О. І.

Карально-репресивні та профілактичні заходи радянського тоталітарного режиму щодо християнізації конфесій (40-і – початок 60-х рр. XX ст.) / О. І. Висовень // Православ'я в Україні : зб. за матеріалами VII Міжнар. наук. конф., присвяч. 25-літтю відновлення Київ. православ. богослов. акад. (1992–2017). – Київ, 2017. – **Ч. 1.** – С. 231-

240. – Бібліогр.: 11 назв.

3797. Давидюк, Р. П.

Євген Богуславський: проблеми співпраці з політичними режимами / Р. П. Давидюк // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 51-57. – Бібліогр.: 37 назв.

3798. Жив'юк, А. А.

Репресивна операція «велика блокада» напередодні виборів 1946 р. у Західній Україні (на матеріалах Мізоцького району Рівненської області) / А. А. Жив'юк // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 30. – С. 13-23. – Бібліогр.: 10 назв.

3799. Ільницький, В. І.

Заходи репресивно-каральних органів СРСР щодо ідентифікації загиблих учасників українського визвольного руху (1945–1954) / В. І. Ільницький, Л. М. Гриник // Літопис Бойківщини. – 2018. – Ч. 1/94 (105). – С. 75-80. – Бібліогр.: 17 назв.

3800. Ковальчук, В. М.

«Езопова мова» і тайнопис у документах повоєнної ОУН-Б: нові знахідки / В. М. Ковальчук // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 122-131. – Бібліогр.: 45 назв.

3801. Новоринський, В. М.

На грані вічного болю. Галичина – Донбас. Два полюси в боротьбі за українську незалежність / В. М. Новоринський. – Київ : КЛІО, 2018. – 303 с. : іл.

3802. Павлів, Ю. З.

Депортація українців з польського прикордоння 1944–1951 рр.: особистісний та медійний дискурси / Ю. З. Павлів // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2017. – Вип. 29. – С. 572-583. – Бібліогр.: 85 назв.

3803. Ревуцький, М.

Особливості культурно-психологічної адаптації переселенців з Польщі у повоєнній Україні (на матеріалах Тернопільської обл.) / М. Ревуцький // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 89-92. – Бібліогр.: 7 назв.

3804. Русначенко, А. М.

Василь Охримович у 1951–1954 роках (за матеріалами кримінальної справи) / А. М. Русначенко // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 132-141. – Бібліогр.: 27 назв.

3805. Сіромський, Р. Б.

Операція з ліквідації боївки Володимира Табаки-«Багряного» на Заставському передмісті Городка у лютому 1949 року / Р. Б. Сіромський, Г. М. Сіромська // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – Вип. 53. – С. 436-445. – Бібліогр.: 46 назв.

3806. Сорока, Л. В.

Акція «Вісла». Як це було? До 70-річчя депортації українців з їх етнічних земель у 1947 р. / Л. В. Сорока // Волинь моя. – 2017. – Вип. 9. – С. 178-186.

3807. Суспільно-історична та політико-правова оцінка тотального виселення українців з етнічних земель Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Підляшшя, Любачівщини, Західної Бойківщини у 1944–1951 рр. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції (м. Львів, 7 верес. 2018 р.) / Укр. Катол. Ун-т ; упоряд. Я. І. Галик. – Львів : Левада, 2018. – 320 с.

3808. Цвід, А. П.

Зв'язкова світів. «Правду голосно скажіть!» : повість-есеї про Катерину Мандрик-Куйбиду / А. П. Цвід. – Львів ; Харків, 2017. – 144 с.

3809. Яневич, Б. Й.

Жертви радянського тоталітарного режиму у Войнилові / Б. Й. Яневич // Калуські історичні студії. – 2018. – Т. 2. – С. 91-101. – Бібліогр.: 14 назв.

3810. Pnytskyi, V.

Reprisals of the soviet administration against families of insurgents in Karpatskyi krai of the OUN (1945–1954) : [Репресії радянської адміністрації проти родин повстанців у Карпатському краї ОУН (1945–1954)] / V. Pnytskyi, N. Kantor // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – Вип. 7. – С. 173-180. – Бібліогр.: с. 179-180.

Див. також №: 1098, 1415, 2628, 3025, 3119, 3247, 3460, 3471, 3569, 3611, 3617, 3672, 3706, 3715, 3717-3720, 3727, 3732, 3735, 3779, 4377.

5. МІЖНАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ

3811. Мельничук, І. А.

Німці Волині-Житомирщини в 40–50-х роках ХХ ст. та процеси їх реабілітації / І. А. Мельничук, О. Г. Суліменко // Гілея. – 2018. – Вип. 133. – С. 27-30. – Бібліогр.: 9 назв.

Див. також №: 628, 3731.

6. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Див. також № 3783.

7. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

3812. Антоняк, І.

Нормативно-правова база функціонування історичної освіти в педагогічних ВНЗ Львова (1944–1957 рр.) / І. Антоняк // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 79-84. – Бібліогр.: 38 назв.

3813. Бугрій, В. С.

Плани наукової роботи як джерело вивчення розвитку історичної науки у педагогічних інститутах України (друга половина 40-х – початок 50-х рр. ХХ ст.) /

В. С. Бугрій // Емінак. – 2018. – № 4 (24), т. 1. – С. 141-145. – Бібліогр.: 16 назв.

3814. Вурловська, М.

Радіо у повсякденному житті мешканців Дрогобиччини (1944–1958) / М. Вурловська // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6**. – С. 197-202. – Бібліогр.: с. 202.

3815. Горбатова, Н. О.

Хореографічна освіта в Україні (1945–1975 рр.) / Н. О. Горбатова // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2017. – **Вип. 39**. – С. 88-97. – Бібліогр.: 13 назв.

3816. Горенич, О. М.

Нотатки до становлення та розбудови дошкільного виховання у сільській місцевості у 40-х–90-х рр. ХХ ст. мовою документів та усної історії / О. М. Горенич // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 90-100. – Бібліогр.: 33 назви.

3817. Дороніна, Н. В.

Повоєнні роки на філологічному факультеті Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1945–1955 рр.) / Н. В. Дороніна // Гілея. – 2018. – **Вип. 137**. – С. 58-62. – Бібліогр.: 19 назв.

3818. Калугін, О. В.

Розвиток та викладання археології у Харківському університеті в контексті еволюції радянської археологічної думки (друга половина 40-х – середина 60-х років ХХ ст.) / О. В. Калугін // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – **Вип. 20**. – С. 13-20. – Бібліогр.: 30 назв.

3819. Коцур, Г. Г.

Переяслав-Хмельницьке педагогічне училище (1949–1953 рр.) у біографії К. Ф. Ліщенко (Деркач) / Г. Г. Коцур // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13**. – С. 252-258. – Бібліогр.: 6 назв.

3820. Левченко, Н. Ф.

Освіта на Чигиринщині 40–60-х років ХХ століття / Н. Ф. Левченко // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф. – Черкаси, 2016. – С. 87-90. – Бібліогр.: 9 назв.

3821. Мельничук, Т. А.

Забезпечення трудової дисципліни вчительства загальноосвітніх шкіл України повоєнного періоду (1945 – середини 1950-х рр.) / Т. А. Мельничук, Л. М. Романець // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI**. – С. 97-103. – Бібліогр.: 34 назви.

3822. Мінська, О. І.

Нотатки до трудового виховання в радянській школі 40–80 рр. ХХ ст. за архівними документами суботівської школи / О. І. Мінська // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 112-128. – Бібліогр.: 49 назв.

3823. Міщанин, В. В.

Радянські освітні перетворення в Закарпатській області 1946–1950 рр.: ідеологічний аспект / В. В. Міщанин // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1 (38)**. – С. 34-42. – Бібліогр.: 32 назви.

3824. Олексишин, О. О.

Діяльність музейних закладів Прикарпаття в умовах радянської політичної системи (1944–1964 рр.) / О. О. Олексишин // Галичина. – 2018. – **Ч. 31**. – С. 118-125. – Бібліогр.: 29 назв.

3825. Попп, Р.

Історичний факультет Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка в перші повоєнні роки (1944–1953) / Р. Попп // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6**. – С. 189-196. – Бібліогр.: с. 196.

3826. Ревенко, В. В.

Відбудова та діяльність сільських клубів Миколаївщини в повоєнний період / В. В. Ревенко // Краєзнавство. – 2018. – **№ 1**. – С. 197-203. – Бібліогр.: 33 назви.

3827. Старжець, В. І.

Ідеологізація навчально-виховного процесу у педагогічних училищах Західної України (1944–1953 рр.) / В. І. Старжець // Емінак. – 2018. – **№ 1 (21), т.1**. – С. 98-102. – Бібліогр.: 18 назв.

3828. Фролов, С. В.

Кафедра суспільних наук Харківського художнього інституту в перше повоєнне десятиліття (1945–1955 рр.) / С. В. Фролов // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2018. – **Вип. 55**. – С. 53-59. – Бібліогр.: 18 назв.

3829. Яковчук, В. В.

Існувати – значить перемогти: повоєнна історія Києво-Печерської Лаври (1944–1953 рр.) / В. В. Яковчук // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – **№ 26**. – С. 303-319. – Бібліогр.: 71 назва.

Див. також №: 15, 16, 19, 195, 272, 320, 321, 365, 749, 771, 1248, 3308, 3314, 3334, 3341, 3382, 3694, 3706, 3711, 3730, 3733, 3803.

XIV УКРАЇНА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 50-х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 80-х років ХХ ст.

---

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

3830. Великі дерева в тіні не ростуть : спогади і роздуми про Вячеслава Черновола / упоряд. Д. Пономарчук ; авт. передм. В. М. Кривенко. – Кам'янське : Вид. дім «Андрій», 2018. – 192 с. : іл., портр.

3831. Листи Михайла Марченка до Івана Крип'якевича / авт. передм. Ф. І. Стеблій // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2016. – Вип. 28. – С. 266-277.

3832. Павличко, Д. В.

Спогади / Д. В. Павличко. – Київ : Ярославів Вал, 2015. –

Т. 1. – 2015. – 448 с.

Т. 2. – 2016. – 632 с.

Т. 3. – 2017. – 496 с.

Т. 4. – 2018. – 560 с.

3833. Фотодобірка. До 100-річчя від дня народження О. Т. Гончара / упоряд. Л. В. Любарська // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 167-175 : фот.

3834. Чендей, І. М.

Щоденник (уривки, 1958–1995) / І. М. Чендей ; підгот. до друку С. С. Кіраль // Рідний край : альманах. – Полтава, 2018. – № 1 (38). – С. 55-72.

Див. також №: 732, 2286, 2504, 2957, 3423, 3437, 3569, 3719, 3816.

Огляди джерел

3835. Ведмідь, Л. А.

«Великий терор» очима «шістдесятників» / Л. А. Ведмідь // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2017. – № 2 (48). – С. 60-95. – Бібліогр.: 44 назви.

3836. Деревінський, В. Ф.

«Український вісник» як джерело вивчення діяльності ОУН та УПА / В. Ф. Деревінський // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 278-283. – Бібліогр.: 15 назв.

3837. Кіраль, С. С.

«Олесь Терентійович – ніжність, доброта, любов до рідної української культури» (Олесь Гончар на сторінках «Щоденника» Івана Чендея) / С. С. Кіраль // Рідний край : альманах. – Полтава, 2018. – № 1 (38). – С. 51-55. – Бібліогр.: 8 назв.

3838. Скиба, М. В.

Епістолярна спадщина В. Чорновола як джерело вивчення суспільно-політичних процесів в українському суспільстві 60–90-х рр. ХХ ст. / М. В. Скиба // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 376-382. – Бібліогр.: 10 назв.

3839. Шульженко, С. П.

Газети Української РСР 1955–1960 років у фонді Державного архіву друку Книжкової палати України : аналітичний огляд / С. П. Шульженко // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 12. – С. 37-44. – Бібліогр.: 15 назв.

3840. Якубець, А. В.

Відпустка та відпочинок на морі в умовах УРСР (середина 1950-х – середина 1960-х рр.): за матеріалами журналу «Перець» / А. В. Якубець // Наукові праці іст. ф-ту Запорізь. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 197-202. – Бібліогр.: 43 назви.

3841. Якубець, А. В.

До питання джерельної бази історії радянського повсякдення (на прикладі журналу «Перець») / А. В. Якубець // Український історичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 145-153. – Бібліогр.: 27 назв.

Див. також №: 3009, 3014, 3723, 3730, 3733, 3796, 3822, 3866, 3874, 3881, 3919.

Історіографічні дослідження

3842. Бабенко, О. О.

Будівництво Кременчуцької ГЕС у радянській науковій і науково-популярній літературі 1960–1980-х рр. / О. О. Бабенко // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – № 1 (43). – С. 107-115. – Бібліогр.: 6 назв.

3843. Донець, А. О.

Матеріальне забезпечення жителів УРСР у роки хрущовської відлиги : історіографічний контекст / А. О. Донець // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2018. – **Вип. 19.** – С. 56-58. – Бібліогр.: 18 назв.

3844. Карасевич, О. О.

Перебудова та її вплив на висвітлення проблем українського села 50–70-х рр. ХХ ст. / О. О. Карасевич // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 1.** – С. 97-102. – Бібліогр.: 9 назв.

3845. Карасевич, О. О.

Розвиток матеріально-технічної бази сільського господарства у добу відлиги у працях вітчизняних істориків доби незалежності / О. О. Карасевич // Емінак. – 2018. – № 3 (23), т. 1. – С. 128-134. – Бібліогр.: 25 назв.

3846. Карасевич, О. О.

Становлення в період «відлиги» історичних знань із питань матеріально-техніч-

ного і кадрового забезпечення українського села на сторінках «Українського історичного журналу» / О. О. Карасевич // Гілея. – 2018. – **Вип. 137**. – С. 62-66. – Бібліогр.: 15 назв.

3847. Коробка, Ю. В.

Ліквідація машино-тракторних станцій : історіографія питання в другій половині 1960-х – наприкінці 1980-х рр. / Ю. В. Коробка // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – **Вип. 20**. – С. 70-83. – Бібліогр.: 38 назв.

3848. Майборода, О. Л.

Волинське село у 60–80-х рр. ХХ ст. (історіографічний аспект) / О. Л. Майборода // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50**. – С. 355-360. – Бібліогр.: 27 назв.

Див. також №: 3736-3742, 3744, 3747.

2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

3849. Веремеева, М.

Перші студентські будівельні зағони в повсякденному житті українських студентів / М. Веремеева // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 6. – С. 5-9. – Бібліогр.: с. 8-9.

3850. Головко, Г. В.

Київський метрополитен (1963) / Г. В. Головко, Н. С. Коломиец // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12-13**. – С. 187-228.

3851. Івлєв, К. О.

Будівництво каналу «Сіверський Донець-Донбас». Побутові умови будівельників (кінець 1950-х рр.) / К. О. Івлєв // Грані історії : зб. наук. пр. – 2018. – **Спецвип. 1 (9)**. – С. 173-175. – Бібліогр.: 8 назв.

3852. Киридон, П. В.

Особливості повсякдення представників правлячої номенклатури Української РСР повоєнного двадцятиріччя / П. В. Киридон // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 3**. – С. 20-29. – Бібліогр.: 38 назв.

3853. Коріненко, П. С.

Правові засади аграрної політики в Україні (др. пол. ХХ – початку ХХІ ст.). Історичний аспект : монографія / П. С. Коріненко. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. – 368 с.

3854. Кривоконь, О. Г.

Із історії вітчизняного авіабудування: маловідомі постаті / О. Г. Кривоконь // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11**. – С. 25-35. – Бібліогр.: 11 назв.

3855. Лазуренко, О. Г.

Особисте та приватне життя під прицілом товариських судів Української РСР на початку 1960-х років / О. Г. Лазуренко // Гілея. – 2018. – **Вип. 137**. – С. 66-69. – Бібліогр.: 10 назв.

3856. Левенець, О. М.

Житлово-комунальні та соціальні умови, побут і дозвілля сільських учителів Волинської області в середині 60-х рр. ХХ ст. / О. М. Левенець // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 3. – С. 24-29. – Бібліогр.: 26 назв.

3857. Лісовська, О. В.

Політика державного керівництва у сфері матеріально-технічного забезпечення українського села (60–80-ті роки ХХ ст.) / О. В. Лісовська // Емінак. – 2018. – № 4 (24), т. 1. – С. 69-73. – Бібліогр.: 17 назв.

3858. Лісовська, О. В.

Роль кадрового забезпечення при інтенсифікації сільського господарства Української РСР (60–80-ті роки ХХ ст.) / О. В. Лісовська // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – Вип. 6. – С. 221-227. – Бібліогр.: с. 227.

3859. Малярчук, О. М.

Становлення будівельної індустрії західного регіону УРСР (на прикладі Івано-Франківської обл.) / О. М. Малярчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – Вип. 1, ч. 1. – С. 103-111. – Бібліогр.: 33 назви.

3860. Малярчук, О. М.

Хімічно-гірничий комплекс західного регіону Української РСР: історія становлення / О. М. Малярчук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 1, ч. 1. – С. 147-154. – Бібліогр.: 31 назва.

3861. Мічуда, В. В.

Реорганізація адміністративно-територіальної системи УРСР у 50–80-х рр. ХХ ст. / В. В. Мічуда // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 43. – С. 149-153. – Бібліогр.: 9 назв.

3862. Оніщенко, С. Б.

Трудова міграція професійних кадрів залізничної галузі в Українській РСР у 1950-х–1960-х роках / С. Б. Оніщенко // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. – 2017. – Чис. 27, вип. 11. – С. 88-97. – Бібліогр.: 15 назв.

3863. Пильгуй, В. И.

Западный Донбасс. Время, события, люди : антология [про історію розвитку і діяльності об'єднання «Павлоградвугілля»] / В. И. Пильгуй. – Дніпро : Лира, 2018. – 220 с. : фот.

3864. Ралко, Р. С.

Нормативно-правові засади діяльності студентських будівельних загонів УРСР (1960–1970-ті рр.) / Р. С. Ралко // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Історичні науки. – 2017. – № 1 (43). – С. 48-54. – Бібліогр.: 11 назв.

3865. Топольницька, Ю. А.

Матеріальна підтримка материнства в УРСР, як один із напрямків державної політики (1965–1985 рр.) / Ю. А. Топольницька // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – Вип. 53. – С. 158-164. – Бібліогр.: 38 назв.

3866. Якубець, А. В.

Виробництво побутових меблів в УРСР у 1950–1960-х роках: проблема якості (за публікаціями журналу «Перець») / А. В. Якубець // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 203-212. – Бібліогр.: с. 207-212.

Див. також №: 1986, 3737, 3739, 3741, 3745-3747, 3753, 3755, 3756, 3758-3760, 3770, 3840, 3842, 3843, 3845, 3847, 4032, 4357, 4392, 4410.

3. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

3867. Адамовський, В. І.

Кримськотатарський рух у боротьбі за переселення і облаштування в Криму (1970–1980 рр.) / В. І. Адамовський // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 203-211. – Бібліогр.: 24 назви.

3868. Бицюра, Л. О.

Віра і воля : [про останній бій УПА на Тернопільщині в 1960 р.] / Л. О. Бицюра. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 44 с. : іл., портр.

3869. Веденеев, Д. В.

Органы государственной безопасности как инструмент оперативной разработки и преследований монастырей (монашества) Украины в период «хрущевских гонений» на Православную Церковь (1954 – начало 1960-х гг.) / Д. В. Веденеев // Труды Київської Духовної Академії. – 2017. – № 26. – С. 320-336. – Бібліогр.: 37 назв.

3870. Грушева, Т. В.

Особенности антирелигиозной пропаганды радянської влади в УРСР 1958–1964 рр. / Т. В. Грушева // Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі: історико-політологічний дискурс. – Запоріжжя, 2018. – С. 265-274. – Бібліогр.: 14 назв.

3871. Докашенко, В. М.

Кадри профспілок у політичному вимірі «відлиги» / В. М. Докашенко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 203-214. – Бібліогр.: 47 назв.

3872. Докашенко, В. М.

Низові ланки профспілок у стратегії політичних завдань «відлиги» / В. М. Докашенко // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2017. – **Вип. 11.** – С. 122-133. – Бібліогр.: 27 назв.

3873. Киридон, П. В.

Роль партійно-державної номенклатури Української РСР на останньому етапі хрущовської десталінізації (перша половина 1960-х років) / П. В. Киридон // Уманська старовина. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 14-22. – Бібліогр.: 30 назв.

3874. Кульчицький, С. В.

Боротьба кримських татар за повернення на Батьківщину (1956–1989 рр.) / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2018. – № 2. – С. 75-109. – Бібліогр.: 11 назв.

3875. Островський, В. В.

Об'єднана партія визволення України: епізоди історії / В. В. Островський // Гілея. – 2018. – **Вип. 132.** – С. 47-54. – Бібліогр.: 25 назв.

3876. Щербицький Володимир Васильович. Життя, присвячене Україні / авт. кол.: П. П. Толочко, Г. К. Крючков, А. М. Беляев та ін. ; наук. кер. проекту Б. Є. Патон. – Київ : АДЕФ-Україна, 2018. – 888 с. : іл.

Див. також №: 1349, 1456, 3723, 3838, 3898, 3915, 3917.

Опозиційний рух 60–80-х років: дисиденти, правозахисники

3877. Аронець, М. М.

Художник українського супротиву Опанас Заливаха / М. М. Аронець // Образотворче мистецтво. – 2017. – **№ 2.** – С. 74-77.

3878. Бажан, О. Г.

Вячеслав Чорновіл як об'єкт секретної справи КДБ «Блок» / О. Г. Бажан // Чорноволівські читання. Візія майбутнього України : матеріали III і IV наук. конф., присвяч. 80-й річниці з дня народж. Вячеслава Чорновола. – Київ, 2018. – С. 31-36.

3879. Віленський, Ю. Г.

Віктор Некрасов. Портрет життя / Ю. Г. Віленський. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 328 с. – (Постаті культури).

3880. Галішевський, В. А.

Участь Михайла Брайчевського в антивладному русі опору 1960-х–1970-х років / В. А. Галішевський // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 145-150. – Бібліогр.: 25 назв.

3881. Дубовик, С. О.

До питання вивчення життя і творчості діячів українського дисидентського руху (на підставі особового фонду художниці Алли Горської у ЦДАМЛМ України) / С. О. Дубовик // Архіви України. – 2018. – **№ 4.** – С. 83-90. – Бібліогр.: 43 назви.

3882. З когорти великих: Василь Стус в історії університету / ред.: Р. Ф. Гринюк, А. П. Загнітко ; упоряд.: Т. Л. Нагорняк, В. А. Просалова. – Вінниця, 2018. – 257 с. : іл., фот.

3883. Зайцев, Ю. Д.

Друга хвиля погрому антирежимної опозиції (1972–1973) / Ю. Д. Зайцев // Новітня доба. – 2015-2016. – **Вип. 3-4.** – С. 112-121. – Бібліогр.: 26 назв.

3884. Каганов, Ю. О.

Інакомислення молоді в УРСР 1950–1970-х рр. як виклик «ідеологічній єдності» радянського суспільства / Ю. О. Каганов // Гілея. – 2018. – **Вип. 129.** – С. 50-55. – Бібліогр.: 15 назв.

3885. Маринович, Л. М.

Мій Мирослав : [про М. Ф. Мариновича] / Л. М. Маринович. – Дрогобич : Коло, 2018. – 544 с. : іл.

3886. Мовчан, А. О.

«Козацька матір» Оксана Мешко: феномен української жінки у правозахисному русі на українських землях у другій половині ХХ ст. / А. О. Мовчан, В. В. Шимко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 215-220. – Бібліогр.: 14 назв.

3887. Островський, О.

Феномен українського спротиву другої половини ХХ ст. / О. Островський // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 1.** – С. 111-124. – Бібліогр.: 40 назв.

3888. Паска, Б. В.

Боротьба дисидента Валентина Мороза із радянським режимом під час його другого ув'язнення (1970–1979) / Б. В. Паска // Галичина. – 2017. – **Ч. 29-30.** – С. 155-165. – Бібліогр.: 83 назви.

3889. Паска, Б. В.

Валентин Мороз: прапор українського дисидентства / Б. В. Паска ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2018. – 366 с.

3890. Паска, Б. В.

Взаємини Вячеслава Чорновола та Валентина Мороза: від співпраці до конфронтації / Б. В. Паска // Чорноволівські читання. Візія майбутнього України : матеріали III і IV наук. конф., присвяч. 80-й річниці з дня народж. Вячеслава Чорновола. – Київ, 2018. – С. 132-145.

3891. Плющ, Л. І.

У карнавалі історії : свідчення / Л. І. Плющ. – Київ : Комора, 2018. – 720 с.

3892. Стоцький, Я. В.

Покутницький рух у західних областях України під репресивним тиском органів державної влади у 1960-х–1980-х рр. / Я. В. Стоцький // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 355-365. – Бібліогр.: 28 назв.

3893. Стус, Д. В.

Василь Стус: життя як творчість / Д. В. Стус ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – 4-те вид. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 384 с. : іл. – (Бібліотека спротиву, бібліотека надії)

3894. Цимбалюк, О. В.

Повсякденний спротив тоталітарній владі в Україні та Польщі (II пол. 60-х – I пол. 80-х рр. ХХ ст.) / О. В. Цимбалюк // Intermarum: історія, політика, культура. – Житомир, 2017. – **Вип. 4.** – С. 193-209. – Бібліогр.: 31 назва.

3895. Цюп'як, В.

Дисидентський рух на Дніпропетровщині в другій половині ХХ століття / В. Цюп'як // «Великий терор» на Поділлі (до 80-річчя Великого терору 1937–1938 рр.) : зб. мате-

ріалів Міжнар. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2018. – С. 59-62.

3896. Юрій, М. Ф.

Рух незгідних як відродження нескореного менталітету українців / М. Ф. Юрій, М. М. Алексієвець // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 20-30. – Бібліогр.: 12 назв.

3897. Юрій, М. Ф.

Хрущовська «відлига» як відновлення самоідентифікації українського народу / М. Ф. Юрій, Л. М. Алексієвець // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 51-60. – Бібліогр.: 14 назв.

Див. також №: 472, 473, 3934, 3955, 4151.

Міжнаціональні відносини

Див. також № 3867.

4. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

3898. Дмитрук, В. І.

Реакція українського суспільства на події 1968 року в Чехословаччині / В. І. Дмитрук // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 84-105. – Бібліогр.: 23 назви.

3899. Інтернаціоналісти. Операція «Дунай-1968» : кн. пам'яті запорожан – учасників операції в Чехословаччині / авт. вступ. ст. В. Панасенко. – Запорожжя : Керамист, 2017. – 148 с. : ил., портр. – Библиогр.: с. 147.

3900. Іванченко, Р. П.

Кримське питання в міжнародних відносинах від середини ХХ ст. / Р. П. Іванченко // Проблеми міжнародних відносин. Серія: Політичні науки : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 12.** – С. 146-171. – Бібліогр.: 9 назв.

5. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

3901. Академическая среда второй половине XX века: харьковский контекст : монография / Народная украинская академия ; общ. ред. Е. В. Астахова. – Харьков : НУА, 2018. – 304 с.

3902. Біленко, В. В.

Тернистий шлях до читача. Як в Україні видавалися книжки Василя Симоненка : погляд у 60–80-ті роки ХХ століття / В. В. Біленко. – Київ : Просвіта, 2016. – 128 с. : іл.

3903. Брехунець, Н. С.

Висвітлення історії України в художніх кінострічках «Школи поетичного кіно»

другої половини 1960-х – першої половини 1980-х років / Н. С. Брехунець // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43**. – С. 154-161. – Бібліогр.: 21 назва.

3904. Горак, Р. Д.

Кинути каменем : есеї про Ірину Вільде / Р. Д. Горак. – Львів : Апріорі, 2016. – 540 с. : іл.

3905. Горак, Я.

Історія видання наукової спадщини Філарета Колесси в 50-х–70-х роках ХХ століття / Я. Горак // Мистецька культура: історія, теорія, методологія : тези доп. Всеукр. наук. конф. – Львів, 2018. – С. 41-43.

3906. Горбатова, Н. О.

Бальні танці в контексті хореографічної освіти в Україні (1970–1980-ті рр.) / Н. О. Горбатова // Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – 2018. – **Вип. 38**. – С. 114-125. – Бібліогр.: 13 назв.

3907. Григоров, В.

Відновлення та робота майстерні монументального живопису Київського художнього інституту в 60–80-х роках ХХ ст. / В. Григоров // Українська академія мистецтва: дослід. та наук.-метод. пр. – 2017. – **Вип. 26**. – С. 277-283. – Бібліогр.: 12 назв.

3908. Демещенко, В. В.

Творчість Сергія Параджанова в контексті української культури ХХ століття / В. В. Демещенко // Культурологічна думка. – 2017. – **№ 11**. – С. 78-88. – Бібліогр.: 20 назв.

3909. Демідко, О. О.

Театральне життя Маріуполя в другій половині ХХ ст. (1970–1980-ті рр.) / О. О. Демідко // Гілея. – 2018. – **Вип. 130**. – С. 79-83. – Бібліогр.: 17 назв.

3910. Демченко, М. В.

Слово об отце и композиторе – В. В. Дикусарове : монографія / М. В. Демченко. – Полтава : АСМИ, 2018. – 209 с. : ил.

3911. Довжук, І. В.

Художники України в період хрущовської «відлиги» / І. В. Довжук // Соціум. Документи. Комунікація : зб. наук. ст. – 2017. – **Вип. 3**: Історичні науки. – С. 109-113. – Бібліогр.: 7 назв.

3912. Дубовик, С. О.

Олесь Гончар у документах ЦДАМЛМ України (до 100-річчя від дня народження) / С. О. Дубовик // Архіви України. – 2018. – **№ 5-6**. – С. 72-80 : фот. – Бібліогр.: 68 назв.

3913. Зимогляд, Н. Ю.

Фортепіанне виконавство України в 50-ті рр. ХХ ст. / Н. Ю. Зимогляд // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 288-289.

3914. Зінчук, О.

Передумови становлення творчого методу Олени Кульчицької. Акварельні листи в останні роки творчості художниці / О. Зінчук // Народознавчі зошити. – 2018. – № 6. – С. 1603-1609. – Бібліогр.: 13 назв.

3915. Кабанець, Р. Ю.

Від поета до політика: Павло Тичина / Р. Ю. Кабанець // Сторінки історії : зб. наук. пр. – Київ. – Вип. 45. – С. 71-82. – Бібліогр.: с. 80-82.

3916. Каганов, Ю. О.

«Діти – майбутні будівничі комунізму»: ідеологічна казуїстика шкільної освіти в Україні (1950-ті – 1991 рр.) / Ю. О. Каганов // Грані. – 2018. – Т. 21, № 1. – С. 63-77. – Бібліогр.: 46 назв.

3917. Каганов, Ю. О.

«Останкінський шприц» і український глядач: вплив телебачення на формування «радянської людини» (1950-ті – 1985) / Ю. О. Каганов // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – Вип. 50. – С. 185-196. – Бібліогр.: 47 назв.

3918. Калініченко, Н. А.

Світлий геній Павлиша [В. О. Сухомлинський] / Н. А. Калініченко. – 3-те вид., допов. – Кропивницький, 2018. – 268 с. : іл., фот.

3919. Касян, Л. Г.

«Такий я ніжний, такий тривожний...» (висвітлення життя і творчості Володимира Сосюри в аудіовізуальних документах) / Л. Г. Касян // Архіви України. – 2018. – № 2-3. – С. 73-83 : іл.

3920. Курок, О. І.

Йосип Шкловський: спогади про видатну особистість / О. І. Курок, Б. О. Грудинін // Краєзнавство. – 2018. – № 2. – С. 103-121. – Бібліогр.: 39 назв.

3921. Кушнарєнко, Н. М.

Знана постать в історії бібліотечної науки й освіти України (До 100-річчя від дня народження Є. Тамма) / Н. М. Кушнарєнко, В. В. Сєдих // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 9. – С. 47-52. – Бібліогр.: 8 назв.

3922. Лаврінець, А.

Особливості функціонування закладів клубного типу на селі періоду «відлиги» (на прикладі села Лосинівка) / А. Лаврінець // Часопис української історії. – 2018. – Вип. 38. – С. 95-102. – Бібліогр.: 25 назв.

3923. Майчик, О. І.

Моєї пісні – моєї зброї – ні перед ким я не складу : [про композитора Івана Майчика] / О. І. Майчик. – Львів : Сорока Т. Б., 2018. – 308 с. : іл. – Бібліогр.: с. 295-306.

3924. Охманюк, В. Ф.

Становлення київської академічної баянної школи: 50–80-ті роки ХХ століття / В. Ф. Охманюк // Вісник НАКККіМ. – 2018. – № 3. – С. 331-335. – Бібліогр.: 8 назв.

3925. Перевальський, В.

Слово і зображення (Олесь Гончар і образотворче мистецтво) / В. Перевальський // Рідний край : альманах. – Полтава, 2018. – № 1 (38). – С. 151-160.

3926. Перцова, Н. О.

Постать Платона Майбороди в контексті української музичної хорової культури / Н. О. Перцова, Н. Б. Брояко // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – 2018. – Вип. 26. – С. 124-128. – Бібліогр.: 7 назв.

3927. Радевич-Винницька, Л. М.

Нестор Горницький: багатогранність таланту : [про видатного укр. співака, педагога] / Л. М. Радевич-Винницька // Літопис Бойківщини. – 2018. – Ч. 2/95 (106). – С. 90-95. – Бібліогр.: 15 назв.

3928. Савицький, І. В.

Нетифор – маляр з Божої ласки / І. В. Савицький, Г. Г. Шумейко, О. П. Нога. – Львів : Львів. політехніка, 2018. – 304 с. : іл.

3929. Синько, Г. П.

Монументальна спадщина Івана Кавалерідзе у світовому культурному контексті / Г. П. Синько // Актуальні питання культурології. – 2017. – Вип. 17. – С. 43-49. – Бібліогр.: 14 назв.

3930. Скалько, С. Л.

Відлуння доброти : [про педагога В. О. Сухомлинського] / С. Л. Скалько. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 256 с. : іл.

3931. Скляренко, Г. Я.

Українські художники: з відлиги до Незалежності : у 2 кн. / Г. Я. Скляренко. – Київ, 2018 –.

Кн. 1. – 288 с. : іл.

3932. Сокол, Є. В.

Українські художньо-ігрові фільми: передумови та тенденції розвитку жанру за часів хрущовської «відлиги» / Є. В. Сокол // Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство. – 2018. – Вип. I (10). – С. 99-104. – Бібліогр.: 9 назв.

3933. Сокол, О. В.

Творчий всесвіт кінематографу Т. В. Левчука періоду хрущовської «відлиги» / О. В. Сокол // Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – 2018. – Вип. 38. – С. 70-81. – Бібліогр.: 18 назв.

3934. Соловей, О. Є.

Василь Стус. Відлуння і наближення : наук.-попул. нарис / О. Є. Соловей, О. В. Пуніна, М. В. Жилін ; ред. В. В. Мозгунов. – Вінниця : Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса, 2017. – 152 с. : іл., портр.

3935. Сологуб, В. А.

Шістдесятники і хор «Жайворонок» / В. А. Сологуб. – Київ : КЛІО, 2018. – 64 с. : іл.

3936. Сторінки історії. Олесь Гончар / авт.-упоряд.: Т. В. Кедич, Н. П. Олійник, І. С. Попова. – 3-тє вид., переробл. та допов. – Дніпро : Ліра, 2018. – 234 с.

3937. Тетеря, С. А.

Кобзарство та бандурництво на Переяславщині (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) / С. А. Тетеря, Н. В. Костюк, Т. В. Мелешко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 167-173. – Бібліогр.: 22 назви.

3938. Тодорюк, Ю. І.

Виконавська творчість Тетяни Таякіної в українському балеті 1970–1980-х років / Ю. І. Тодорюк // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2017. – **Вип. 39.** – С. 338-345. – Бібліогр.: 11 назв.

3939. Ферманюк, Л. С.

Окрилені мудрістю : біографічні портрети керманичів освіти Кам'янця-Подільського / Л. С. Ферманюк, М. А. Ящук, О. М. Дутко. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2018. – 180 с. : фот.

3940. Чайка, Ю.

Документальне кіно доби «відлиги»: кількісний та якісний показник / Ю. Чайка // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 3.** – С. 127-130. – Бібліогр.: 8 назв.

Див. також №: 12, 19, 201, 343, 364, 584, 749, 913, 2237, 3314, 3322, 3814-3816, 3818, 3820, 3822, 3824, 3839, 3882, 3893, 3894, 4085, 4117, 4136, 4169, 4180, 4302.

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

Див. також №: 732, 2504, 3816, 3830, 3832-3834, 3957.

Огляди джерел

3941. Кожанов, А. В.

Джерельна база дослідження історії Народного Руху України на Миколаївщині (1989–1996 рр.) / А. В. Кожанов, О. П. Шипотілова // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2.** – С. 167-174. – Бібліогр.: 36 назв.

3942. Сорокін, А.

Київські міські газети як джерело для дослідження українсько-фінських зв'язків у 1990–1991 рр. / А. Сорокін // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 55.** – С. 110-116. – Бібліогр.: 72 назви.

3943. Хомутовська, І. І.

Сучасники про період перебудови (1985–1991 рр.) / І. І. Хомутовська // Науковий вісник Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомилинського. Історичні науки. – 2017. – **№ 2 (44).** – С. 30-37. – Бібліогр.: 16 назв.

Див. також №: 3836, 3874, 3955.

Історіографічні дослідження

3944. Латиш, Ю. В.

Осмилення Чорнобильської катастрофи в історіографії / Ю. В. Латиш // Історичні студії суспільного прогресу. – 2016. – **Вип. 4.** – С. 41-46. – Бібліогр.: 34 назви.

3945. Тарасов, В. В.

Образ перебудови (1985–1991) в сучасній історіографії: проблема термінології та інтерпретації / В. В. Тарасов. – Харків : Раритети України, 2016. – 120 с.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

3946. Даниленко, В. М.

Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії / В. М. Даниленко ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 278 с.

3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

3947. Велінець, Ю. І.

Страйки шахтарів Волинської області в контексті загальносоюзного шахтарського страйкового руху 1989–1991 рр. / Ю. І. Велінець // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 4. – С. 1-9. – Бібліогр.: 34 назви.

3948. Хомутовська, І. І.

Промисловий сектор економіки України у роки «Перевбудови» / І. І. Хомутовська // Емінак. – 2017. – № 2 (18), т. 1. – С. 62-67. – Бібліогр.: 12 назв.

Див. також №: 782, 3770, 3849, 3853, 4293.

4. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК

3949. Кульчицький, С. В.

Конституційні передумови «параду суверенітетів» / С. В. Кульчицький // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – Вип. 8. – С. 183-202. – Бібліогр.: 12 назв.

3950. Кульчицький, С. В.

Передумови, перебіг і підсумки «параду суверенітетів» / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2018. – № 5. – С. 163-191.

3951. Кульчицький, С. В.

Успіхи і проблеми дерадянізації України (1988–2017 рр.) / С. В. Кульчицький // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 7. – С. 226-237.

3952. Потапенко, Р. М.

Інтелекція України в умовах суспільно-політичних трансформацій періоду перебудови 1985–1991 рр. / Р. М. Потапенко // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 43. – С. 161-167. – Бібліогр.: 14 назв.

3953. Шипотілова, О. П.

Становлення громадсько-політичного руху на півдні України (кінець 1980-х – початок 1990-х рр.): історичний аспект / О. П. Шипотілова // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (9). – С. 115-124. – Бібліогр.: 22 назви.

Див. також №: 3874, 3876, 3941, 3988, 4015.

Правозахисний рух другої половини 80-х – початку 90-х років

3954. Володимир Петренко і Канівський Рух : (збірник) / голов. ред. Н. М. Перевалова. – Канів : Родень, 2018. – 276 с. : іл. – До 80-річчя Володимира Петренка.

3955. Чура, В. І.

Ставлення КДБ до прихильників ОУН-УПА на території УРСР у середині 1980-х рр.

/ В. І. Чура, О. В. Чура // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – Спецвип. 2. – С. 148-154. – Бібліогр.: 16 назв.

Див. також № 302.

Міжнаціональні відносини

3956. Чумак, В. А.

Етнополітичні процеси в Автономній Республіці Крим другої половини 80-х років ХХ століття / В. А. Чумак // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 2. – С. 36-40. – Бібліогр.: 10 назв.

Див. також №: 3669, 3867.

5. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

3957. Сорокін, А.

Документи фонду 1697 Державного архіву міста Києва як джерело з історії українсько-литовських зв'язків у 1990–1991 рр. / А. Сорокін // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 56. – С. 133-137. – Бібліогр.: 60 назв.

Див. також №: 2845, 3900, 3942.

6. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

3958. Боровик, А. М.

Проректори Чернігівського державного педагогічного інституту (університету) за ректора О. Ф. Явоненка (1982–2005 рр.) / А. М. Боровик, М. А. Боровик // Сіверянський літопис. – 2018. – № 6. – С. 117-127. – Бібліогр.: 14 назв.

3959. Єсипенко, Р. М.

Актуальні проблеми українського театру другої половини 80-х років ХХ століття / Р. М. Єсипенко // Мистецтвознавчі записки. – 2017. – Вип. 32. – С. 143-150.

3960. Ламонова, О. В.

Рання творчість Павла Макова / О. В. Ламонова // Студії мистецтвознавчі. – 2018. – Чис. 2 (62). – С. 91-102.

3961. Потапенко, Р. М.

Участь науково-педагогічної інтелігенції в демократизації освітнього простору України періоду перебудови (1985–1991 рр.) / Р. М. Потапенко // Часопис української історії. – 2018. – Вип. 38. – С. 58-64. – Бібліогр.: 11 назв.

3962. Скрипчук, Г. В.

Радянський спадок в культурі незалежної України періоду 1980-х –1992 рр. / Г. В. Скрипчук // Збірник наукових праць. Серія: Історія та географія. – 2017. –

Вип. 54. – С. 5-11. – Бібліогр.: 12 назв.

3963. Сергей Страшный. Талантливая жизнь, спрессованная ёмко : жизнеописание и творческое наследие С. В. Страшного / сост. А. Стражный. – Киев : Дух і Літера, 2018. – 472 с. : ил.

Див. також №: 3816, 3901, 3916, 3931, 3937, 3939, 4169.

1. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ІСТОРИОГРАФІЯ

Джерела

3964. Мимрук, О. В.

Олег Сенцов : [спогади] / О. В. Мимрук. – Харків : Фоліо, 2018. – 396 с. : фот.

3965. Міжнародне визнання Голодомору 1932–1933 років в Україні та вшанування пам'яті жертв / М-во закордонних справ України. – Київ, 2018. – 312 с. : іл.

3966. Усна історія російсько-української війни (2014–2018 роки). Вип. 4 / Запорізь. нац. ун-т та ін. ; редкол.: В. М. Мароко, В. В. Мароко, С. М. Білівненко та ін. – Київ : К.І.С., 2018. – 384 с. : іл.

Див. також №: 2504, 2957, 3830, 3832, 3834, 3885, 4152, 4154, 4193, 4195, 4197, 4229, 4234, 4235, 4252.

Огляди джерел

3967. Адамовський, В. І.

Питання удосконалення процедури реабілітації жертв політичних репресій / В. І. Адамовський // Наукові праці Кам'янець-Поділь. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Т. 28. – С. 405-411. – Бібліогр.: 19 назв.

3968. Андрощук, О. В.

Переозначення регіону: конструювання образів регіонів України в обласних газетах початку 1990-х років / О. В. Андрощук // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 12. – С. 33-55. – Бібліогр.: 69 назв.

3969. Васянович, О. О.

Нищення радянською владою етнічної самобутності українців за усноїсторичними свідченнями / О. О. Васянович // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – Спец. вип. – С. 116-122.

Див. також №: 453, 638, 3941, 4002, 4018, 4053, 4060, 4161, 4189, 4201, 4207.

Історіографічні дослідження

3970. Березовенко, А. В.

Після Майдану 2014: образи України і Росії у російському політичному дискурсі / А. В. Березовенко // Наукові записки Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2018. – Вип. 3-4 (95-96). – С. 272-294. – Бібліогр.: 35 назв.

3971. Денисенко, В. І.

Режим Віктора Януковича в дискурсі української науки / В. І. Денисенко // Наукові праці іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. – 2018. – **Вип. 50.** – С. 166-170. – Бібліогр.: 33 назви.

3972. Дубяга, А. П.

Історична пам'ять як ключовий чинник гібридної війни в Україні / А. П. Дубяга // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **Спец. вип.** – С. 252-256. – Бібліогр.: 9 назв.

3973. Скочинська-Прокопович, Б.

Трудова міграція українців у Польщу : історіографія проблеми / Б. Скочинська-Прокопович, І. Л. Лучаківська // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 1, ч. 2.** – С. 180-184. – Бібліогр.: 20 назв.

Див. також №: 334, 4064, 4071, 4216, 4295.

2. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ДО ВСЬОГО ПЕРІОДУ

3974. Гальчинський, А. С.

Кучма – Президент: десять років системних перетворень / А. С. Гальчинський. – Київ : Либідь, 2018. – 416 с.

3975. Зовнішнє і внутрішнє становище України у 2017 році: аналіз проблем і варіанти рішень / ред. В. П. Горбулін. – Харків : Фоліо, 2018. – 928 с. : табл.

3976. Кульчицький, С. В.

Україна на порозі об'єднаної Європи / С. В. Кульчицький, М. Міщенко. – Київ : Центр Разумкова, 2018. – 232 с.

3977. Почесні імена України – еліта держави / редкол.: О. М. Янчук, Л. І. Хоролець, В. О. Євдокимов та ін. – Київ : Логос Україна, 2017. – 352 с. : іл., портр.

3978. Якемчук, Р.

Незалежність України / Р. Якемчук ; пер. з фр.: Г. Бубняк, Р. Бубняк ; наук. ред. О. М. Сухий. – Львів : ПАІС, 2018. – 328 с. – Імен. покажч.: с. 317-327.

3. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

3979. Белей, Л. О.

«Русинський» сепаратизм: націєтворення in vitro / Л. О. Белей. – Київ : Темпора, 2017. – 390 с. : портр. – Бібліогр.: с. 383-390.

3980. Венгерська, В. О.

Топонімічні об'єкти в історичній політиці України і Польщі: місця пам'яті чи забуття? / В. О. Венгерська // Intermarum: історія, політика, культура. – Житомир, 2017. – **Вип. 4.** – С. 42-57. – Бібліогр.: 19 назв.

3981. Гаврош, О. Д.

Закарпаття під прицілом: велика політика довколо маленького краю / О. Д. Гаврош. – Львів : Растр-7, 2018. – 320 с. – Імен. покажч.: с. 311-316.

3982. Головка, В. В.

«Владу створюють...». Політична біографія Леоніда Кучми / В. В. Головка. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2018. – 242 с.

3983. Касьянов, Г. В.

Past continuous: історична політика 1980-х–2000-х. Україна та сусіди / Г. В. Касьянов. – Київ : Антропос-Логос-Фільм, 2018. – 420 с.

3984. Костюк, Д. С.

Вплив «Помаранчевої революції» на розвиток громадянського суспільства в Україні (2004–2013 рр.) / Д. С. Костюк // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 1. – С. 19-24. – Бібліогр.: 14 назв.

3985. Кузуб, Г. Д.

Інтеграція ідей децентралізації влади в Україні до політичного дискурсу (2014–2016 рр.) / Г. Д. Кузуб // Політичні та соціологічні студії. – 2017. – Т. XIII–XIV. – С. 172-186. – Бібліогр.: 23 назви.

3986. Куц, Г. М.

Влада і суспільство в постмайданній Україні: діагностика відносин / Г. М. Куц // Наукові записки Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2018. – Вип. 2 (94). – С. 159-171. – Бібліогр.: 12 назв.

3987. Лозовий, В. С.

Маніпулювання історією Великої Вітчизняної війни як складова пропагандистської кампанії проти України / В. С. Лозовий // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – Вип. 11. – С. 282-289.

3988. Сич, О. М.

Революція на граніті 1990 р. і Помаранчева революція 2004 р.: динаміка впливу націоналістичних структур / О. М. Сич // Історико-політичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (9). – С. 95-106. – Бібліогр.: 24 назви.

3989. Ставнюк, І. І.

Національна база даних жертв політичних репресій: проблеми формування та використання / І. І. Ставнюк // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2018. – № 1 (49). – С. 256-277. – Бібліогр.: 26 назв.

3990. Хоменко, О. А.

«Донецький плацдарм» Кремля у добу Помаранчевої революції як полігон апробації стратегій антиукраїнського дискурсу / О. А. Хоменко // Українознавство. – 2018. – № 3 (68). – С. 82-100. – Бібліогр.: 35 назв.

3991. Яблонський, В. М.

Особливості сприйняття та спадкоємності УНР в сучасній Україні / В. М. Яблонський // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. –

Київ, 2018. – **Вип. 13.** – С. 26-42. – Бібліогр.: 11 назв.

3992. Яблонський, В. М.

Особливості сприйняття УНР в Україні після проголошення незалежності / В. М. Яблонський // Вісник Маріуп. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 163-171.

Див. також №: 133, 615, 624, 774, 1069, 2624, 3950, 3951, 4185, 4190, 4365, 4384.

**Політичні партії, масові рухи, громадські організації,
об'єднання в Україні**

3993. Деревінський, В. Ф.

Участь В. Чорновола у протидії російській агресивній політиці щодо України у 1990-х рр. / В. Ф. Деревінський // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 228-234. – Бібліогр.: с. 233-234.

3994. Ількович, В. М.

Основні напрямки діяльності Спілки поляків України у 1991–2016 роках на прикладі Житомирської обласної організації / В. М. Ількович // Гілея. – 2018. – **Вип. 129.** – С. 74-76. – Бібліогр.: 7 назв.

3995. Кармазіна, М. С.

Політичні партії в Україні 2014–2017 рр. / М. С. Кармазіна ; Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ, 2018. – 168 с. – Бібліогр.: с. 154-165 (129 назв).

3996. Кармазіна, М. С.

Регіональні політичні партії в Україні (1991 – початок 2018 рр.) / М. С. Кармазіна // Наукові записки Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2018. – **Вип. 1 (93).** – С. 3-54. – Бібліогр.: 51 назва.

3997. Кукса, Н. В.

Всеукраїнський з'їзд вільного козацтва у Чигирині: історія у документах / Н. В. Кукса // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 64-67. – Бібліогр.: 5 назв.

3998. Мусаєва, С.

Мустафа Джемільев. Незламний / С. Мусаєва, А. Алієв. – Харків : Vivat, 2018. – 256 с. : іл. – (Гордість нації).

3999. Підкова, І. З.

«Малоросійська комедія чи драма?»: до питання участі В'ячеслава Чорновола у президентській кампанії 1991 р. / І. З. Підкова // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 455-468. – Бібліогр.: 31 назва.

4000. Присяжнюк, Ю. П.

Черкаське крайове товариство Українського козацтва (2014–2016): ідеологічні

аспекти діяльності / Ю. П. Присяжнюк ; передм.: М. М. Пантелюк, В. Г. Чепелуха ; ред. В. П. Присяжнюк. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 100 с. : іл.

4001. Редзюк, В.

Молодіжні організації демократичного та євроінтеграційного спрямування в Україні упродовж 2004–2014 років: регіональний аспект / В. Редзюк // Східноєвропейський історичний вісник. – 2018. – **Вип. 6.** – С. 235-244. – Бібліогр.: с. 243-244.

4002. Ткачук, А.

Питання національної безпеки у програмних документах політичних партій на виборах до Верховної Ради України 2014 року в умовах російської агресії / А. Ткачук // Схід : аналіт.-інформ. журн. – 2018. – № 6. – С. 28-33. – Бібліогр.: с. 33.

4003. Шипотілова, О. П.

Економічний націоналізм Народного Руху України в період становлення Української держави / О. П. Шипотілова, А. В. Кожанов // Економічний націоналізм : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю. – Івано-Франківськ, 2018. – С. 354-359. – Бібліогр.: 13 назв.

4004. Яремчук, В. Д.

Регіональні політичні режими в Україні: Львівщина (1990–2017 рр.) / В. Д. Яремчук. – Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2018. – 112 с. – Бібліогр.: 210 назв.

Див. також №: 3255, 3265, 3270, 3885, 3941, 3954, 4115, 4429.

Міжнаціональні відносини

4005. Віднянський, С. В.

Актуалізація «русинського питання» в Закарпатті та за його межами в контексті анексії Криму і війни на сході України / С. В. Віднянський // Стратегічні пріоритети. Серія: Політика. – 2017. – № 1. – С. 8-17. – Бібліогр.: с. 16.

4006. Калакура, О. Я.

Етнополітичний контекст соборності України на тлі століття Української революції / О. Я. Калакура // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 79-88. – Бібліогр.: 25 назв.

4007. Калакура, О. Я.

Повчальні уроки Центральної Ради для етнополітичного консенсусу в Україні / О. Я. Калакура // Київські історичні студії : зб. наук. пр. – 2018. – № 1 (6). – С. 19-28. – Бібліогр.: 19 назв.

4008. Коцур, В. А.

Національні меншини Сходу і Заходу України в геополітичних лецатах ХХІ ст. / В. А. Коцур // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 39-52. – Бібліогр.: 41 назва.

4009. Коцур, В. В.

Етнонаціональні процеси в Україні і політичні виклики ХХІ століття: кримські ви-

міри / В. В. Коцур // Вчені записки Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. – 2018. – Т. 29 (68), № 2. – С. 6-14. – Бібліогр.: 34 назви.

4010. Коцур, В. В.

Національні меншини півдня України в суспільно-політичних процесах початку ХХІ ст. / В. В. Коцур // Гілея. – 2018. – **Вип. 137.** – С. 76-80. – Бібліогр.: 16 назв.

4011. Коцур, В. В.

Національні меншини Сходу-Заходу України в політичних перегонах початку ХХІ ст. і уроки для майбутнього / В. В. Коцур // Гілея. – 2018. – **Вип. 133.** – С. 62-67. – Бібліогр.: 23 назви.

4012. Коцур, В. В.

Польська національна меншина в поліетнічному просторі незалежної української держави (1991 – ХХІ ст.) / В. В. Коцур // Сторінки воєнної історії України. – 2018. – **Вип. 20.** – С. 259-269. – Бібліогр.: с. 267-269.

4013. Піскіжова, В. В.

Роль Спільки греків України в становленні національно-культурного руху грецької спільноти незалежної України / В. В. Піскіжова // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 273-294. – Бібліогр.: 20 назв.

4014. Туранли, Ф. Г.

Внесок азербайджанської діаспори у розвиток української науки та культури / Ф. Г. Туранли // Кавказознавчі читання : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. семінару. – Ніжин, 2018. – С. 139-147.

Див. також №: 3994, 4185, 4217.

4. ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Див. також № 3983.

Законодавча

4015. Коляструк, О. А.

Верховна Рада України 1990–1994 рр.: перший досвід законотворчості та державотворення / О. А. Коляструк // Наукові записки Вінниць. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 108-114. – Бібліогр.: 9 назв.

4016. Коцур, В. В.

Парламент у реформуванні сектору національної безпеки і оборони України в умовах викликів ХХІ ст. / В. В. Коцур // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.).** – С. 175-182. – Бібліогр.: 10 назв.

4017. Пекарчук, В. М.

Формування парламенту в Україні у 1990-х роках : історико-правовий аспект /

В. М. Пекарчук // Правовий часопис Донбасу. – 2018. – № 2 (63). – С. 19-24. – Бібліогр.: 12 назв.

Виконавча

4018. Барановський, О. В.

Нормативно-правове забезпечення створення, організації та діяльності міліції суверенної України (історико-правові аспекти) / О. В. Барановський // Правовий часопис Донбасу. – 2017. – № 3-4 (61). – С. 51-59. – Бібліогр.: 38 назв.

4019. Смицький, В. С.

«Опера» форпосту над Смотричем : історія та сучасність карного розшуку Кам'янецьчини / В. С. Смицький. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2018. – 384 с.

Адвокатура

Див. також № 487.

Збройні Сили України. Чорноморський флот

4020. Веденєєв, Д. В.

Початковий етап створення Сил Спеціальних Операцій Збройних Сил України: спрямованість та основні заходи / Д. В. Веденєєв, А. В. Слюсаренко // Військово-історичний меридіан. – 2018. – Вип. 4. – С. 95-108. – Бібліогр.: 34 назви.

4021. Власюк, С.

Військові традиції доби визвольних змагань 1917–1921 років у сучасній українській армії / С. Власюк // Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – 2018. – Вип. 27. – С. 162-168. – Бібліогр.: 35 назв.

4022. Гвоздь, В. І.

Воєнна розвідка України на зламі другого тисячоліття / В. І. Гвоздь. – Київ : Борисфен Інтел, 2017. – 320 с.

4023. Красота, І. В.

Другий етап реформування Інженерних військ Збройних Сил України (2000–2013 рр.) / І. В. Красота // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 29. – С. 25-33. – Бібліогр.: 20 назв.

4024. Науменко, А. О.

Початок організації Військово-Морських Сил України / А. О. Науменко // Воєнно-історичний вісник. – 2016. – № 1 (19). – С. 20-27. – Бібліогр.: 9 назв.

4025. **Перспективи розвитку озброєння** та військової техніки сухопутних військ : зб. тез доп. Міжнар. наук.-техн. конференції (17-18 трав. 2018 р., м. Львів) / Нац. акад. сухопут. військ ім. Гетьмана Петра Сагайдачного. – Львів : НАСВ, 2018. – 389 с.

4026. Слободянюк, М. В.

Сухопутні війська України: наукова символіка (1992–2012) / М. В. Слободянюк ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. від-ня, Центр укр. військових традицій і патріот. виховання Наук.-дослід ін-ту українознав. МОН України, Нац. акад. сухопут. військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного. – Київ : Астролябія, 2017. – 286 с. : іл. – (Бібліотека «Цитаделі»).

4027. Ткачук, П. П.

Основні історичні етапи розвитку Збройних сил України у 1991–2016 рр. / П. П. Ткачук // Військово-науковий вісник. – 2016. – **Вип. 26.** – С. 3-14.

Див. також №: 654, 676, 680, 3977, 4071, 4240, 4241, 4248, 4400.

5. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ

4028. Лавер, О. Г.

Сучасні демографічні проблеми України: біженці, внутрішньо переміщені особи та нелегальна міграція / О. Г. Лавер // Геополітика України: історія і сучасність : зб. наук. пр. – Ужгород, 2018. – **Вип. 1 (20).** – С. 87-105. – Бібліогр.: 49 назв.

4029. Новіков, В.

Українське економічне диво / В. Новіков. – Київ : Орієнтир, 2018. – 280 с.

Див. також №: 283, 3973, 4052.

Промисловість, будівництво, транспорт, зв'язок, торгівля

4030. Бей, Н. О.

Історичні тенденції та перспективи розвитку автомобілебудування у роки незалежності України / Н. О. Бей // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 181-184. – Бібліогр.: 14 назв.

4031. Бей, Н. О.

Історія розвитку Львівського автомобільного заводу – одного з потужних виробників комунального транспорту в Україні / Н. О. Бей // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 20-30. – Бібліогр.: 38 назв.

4032. Богодистый, П. А.

Троллейбусы Украины / П. А. Богодистый, Л. В. Збарский, А. Ю. Палант. – Харьков : Золотые страницы, 2017. – 480 с. : табл., фот.

4033. Говоровський, А. В.

Поштовий зв'язок в Україні: історичні аспекти та організаційні засади функціонування / А. В. Говоровський // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 43.** – С. 187-193. – Бібліогр.: 13 назв.

4034. Рожденный быть первым: Харьковскому подшипниковому заводу – 70 лет / редкол.: В. М. Коханов (пред.), И. В. Булгакова, А. В. Чудновец. – Харьков : Золотые

сторони, 2017. – 196 с. : ил.

4035. Харук, А. І.

Зроблено в Україні : [про досягнення оборонно-промислового комплексу] / А. І. Харук. – Харків : Фоліо, 2018. – 266 с. : іл.

4036. Энергия, рожденная для полета : [історія АО «Мотор-Січ»] / редкол.: В. А. Богуслаев (гл. ред.), П. Д. Жеманюк, А. Н. Малыш. – 4-е изд., испр. и доп. – Киев : Златограф, 2017. – 396 с. : ил.

4037. «Южкабель»: вчера, сегодня, завтра / сост.: В. М. Золотарьов, Ю. А. Антонец, В. К. Вакуленко. – Харьков : Дом Рекламы, 2018. – 192 с. : ил. – 75 лет заводу «Южкабель».

Див. також №: 929, 1073, 3666, 3863.

Сільське господарство

4038. Левчук, К. І.

Розвиток фермерських та особистих селянських господарств України в середині 90-х років ХХ ст. / К. І. Левчук, Ю. М. Бойко // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 84-87. – Бібліогр.: 21 назва.

Див. також № 3853.

6. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Охорона здоров'я

4039. Безгинська, К. М.

Шлях милосердя: діяльність Товариства Червоного Хреста на Луганщині (1918–2018 рр.) / К. М. Безгинська, Т. А. Лисенко // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 27-40 : іл. – Бібліогр.: 10 назв.

4040. Борищук, В. О.

Визначні особистості української фармації / В. О. Борищук, О. С. Соловйов. – Київ : Фенікс, 2018. – 240 с. : портр.

4041. ЗДМУ [Запорізький державний медичний університет]: випереджаючи час / Г. Кліковка, І. Гаркавцева. – Запоріжжя, 2018. – 512 с. : іл.

Фізична культура. Спорт

4042. Брезінський, І. В.

Кам'янщина спортивна / І. В. Брезінський. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – Кн. 1. – 2016. – 370 с. : іл., табл., портр.

4043. Вертіль, О. В.

Олександр Шапаренко: на гребені хвиль : [про дворазового олімпійського чемпіона] / О. В. Вертіль. – Суми : Мрія-1, 2018. – 192 с.

4044. Селменський, С. С.

Спортивні сторінки історії та можливості розвитку основних видів спорту на Закарпатті / С. С. Селменський // Чехи і словаки в Україні: спільні сторінки історії та культури України, Чехії, Словаччини, збереження історичної пам'яті, культурної спадщини для нащадків : матеріали Міжнар. наук.-інформ. дискурсу, присвяч. 100-річчю утворення Першої Чехословацької Республіки. – Ужгород, 2018. – С. 347-350.

4045. Університет спортивний / упоряд.: Н. В. Бачинська, Р. О. Солошенко, Л. І. Тарченко та ін. ; редкол.: М. В. Поляков (голова) та ін. – Дніпро, 2018. – 167 с. : іл., портр. – До 100-річчя Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (1918–2018).

Туризм

4046. Бурлака, К.

Проблеми та перспективи організації історичного туризму на Закарпатті / К. Бурлака // Східноєвропейський історичний вісник. – 2017. – **Вип. 4.** – С. 124-128. – Бібліогр.: 13 назв.

4047. Гарагонич, В. В.

Мистецький туризм на Закарпатті : монографія / В. В. Гарагонич. – Ужгород : Бреза А. Є., 2017. – 138 с.

4048. Єманова, А. С.

Підземний Харків як об'єкт екстремального туризму / А. С. Єманова // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. – Київ, 2018. – С. 104-106.

4049. Лукомська, З. В.

Туристичний потенціал історичної фортифікації періоду XVII–XVIII ст. міст Західної України / З. В. Лукомська // Проблемы теории и истории архитектуры Украины. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 103-114. – Бібліогр.: 13 назв.

4050. Мостовий, Д. Ю.

Кінотуризм в Україні / Д. Ю. Мостовий // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. – Харків, 2018. – С. 106-107.

4051. Остап'юк, Н. І.

Сучасний стан та проблеми розвитку туристичного ринку України / Н. І. Остап'юк, Г. Л. Камад // Карпатський край. – 2018. – № 1-2 (10-11). – С. 100-109. – Бібліогр.: 14 назв.

Див. також № 488.

7. ЕКОЛОГІЯ. ПРОБЛЕМИ ДОВКІЛЛЯ

4052. Варламова, І. С.

Еколого-економічна безпека України: сучасні реалії та розвиток : монографія / І. С. Варламова. – Запоріжжя : Гельветика, 2017. – 316 с. – Бібліогр.: с. 287-315 (304 назви).

4053. Головка, А. Л.

Природоохоронна діяльність в Україні: історико-правовий ракурс / А. Л. Головка // Часопис Київського університету права. – 2017. – № 1. – С. 44-48. – Бібліогр.: 17 назв.

4054. **Формування та реалізація національної екологічної політики України** : монографія / наук. ред. С. О. Лизун. – Суми : Університет. кн., 2018. – 336 с.

8. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

4055. Віднянський, С. В.

Взаємовідносини України і Європейського Союзу після Помаранчевої революції: потенціал і нереалізовані можливості / С. В. Віднянський // Геополітика України: історія і сучасність : зб. наук. пр. – Ужгород, 2018. – Вип. 1 (20). – С. 9-46. – Бібліогр.: 20 назв.

4056. Воскобойник, К. В.

Становлення українсько-польських дипломатичних відносин / К. В. Воскобойник // Вісник Черкас. ун-ту. Серія: Історичні науки. – 2018. – № 2. – С. 119-132. – Бібліогр.: 19 назв.

4057. Гамор, Ф. Д.

Україна – Румунія: мости народної дипломатії : нотатки з нагоди 20-річчя участі Союзу українців Румунії та Карпатського біосферного заповідника в процесі розвитку українсько-румунської транскордонної співпраці на Мараморощині / Ф. Д. Гамор. – Львів : Растр-7, 2018. – 364 с.

4058. **Консульська Служба України**: становлення та розвиток / ред. Г. М. Перепелиця. – Київ : Логос, 2018. – 440 с. : іл., фот.

4059. Сембай, Н.

Європейська інтеграція – стратегічний пріоритет державної політики України / Н. Сембай // Геополітика України: історія і сучасність : зб. наук. пр. – Ужгород, 2018. – Вип. 1 (20). – С. 129-143. – Бібліогр.: 8 назв.

4060. Сосса, Р. І.

Делімітація та демаркація державного кордону України: картографо-геодезичні аспекти / Р. І. Сосса // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 12. – С. 107-130. – Бібліогр.: 21 назва.

4061. Тодоров, І. Я.

Геополітичний вимір українсько-німецьких відносин / І. Я. Тодоров // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 360-371. – Бібліогр.: 27 назв.

4062. Українсько-китайські відносини: неизвестные страницы истории и современность : [зб. наук. статей] / Дипломат. акад. України при МІД України ; ред. І. Б. Матяш. – Київ : Горобець, 2016. – 183 с. : ил., портр.

4063. Mykhaylyuk, V. V.

International Ukrainian-Canadian relations in the post-soviet era: establishment and development : [Міжнародні українсько-канадські відносини пострадянської доби: становлення та розвиток] / V. V. Mykhaylyuk // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля. – 2017. – № 11 (241). – С. 58-61. – Бібліогр.: 11 назв.

Див. також №: 1228, 2833, 3965, 3980, 3983, 4216.

Суспільно-політичні зв'язки

4064. Алексієвець, М. М.

Співпраця України і Республіки Польща в оборонно-безпековій сфері : історіографія проблеми (1991–2017) / М. М. Алексієвець, Н. Лис // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – Вип. 21. – С. 97-102. – Бібліогр.: 62 назви.

4065. Дмитрук, В. І.

Договірно-правова база з питань кордону України та Республіки Білорусь у 1990-х–2000-х рр. / В. І. Дмитрук // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – Вип. 12. – С. 131-138. – Бібліогр.: 25 назв.

4066. Дорошко, М. С.

Неоголошені війни Росії проти України у ХХ – на початку ХХІ ст.: причини і наслідки / М. С. Дорошко. – Київ : Ніка-Центр, 2018. – 196 с. – Бібліогр.: с. 188-192. – Імен. покажч.: с. 193-195.

4067. Єндращик, А.

Історичні проблеми та політика пам'яті в польсько-українських стосунках (1991–2017) / А. Єндращик // Наукові записки Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2018. – Вип. 3-4 (95-96). – С. 237-253. – Бібліогр.: 27 назв.

4068. Зінько, І. З.

Закарпаття в системі геополітичних інтересів України / І. З. Зінько // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2016. – № 38. – С. 43-49.

4069. Ключук, Ю. М.

Проблеми регіональної безпеки у польсько-українському президентському дискурсі (1991–1995 рр.) / Ю. М. Ключук // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 2. – С. 128-132. – Бібліогр.: 25 назв.

4070. Ковач, Л. Л.

Українсько-польські відносини в умовах сучасних викликів / Л. Л. Ковач // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 42. – С. 101-109. – Бібліогр.: 20 назв.

4071. Лухтан, А. І.

Міжнародне військове співробітництво України: історико-теоретичний аспект / А. І. Лухтан // Військово-науковий вісник. – 2017. – **Вип. 27.** – С. 71-88.

4072. Максимець, Б. В.

Сучасні українсько-польські відносини в контексті Волинської трагедії / Б. В. Максимець // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Міжнародні відносини. – 2017. – **№ 10 (359).** – С. 99-105. – Бібліогр.: 27 назв.

4073. Мартинов, А. Ю.

Діяльність української дипломатії у Раді Безпеки ООН (2016–2017 рр.) / А. Ю. Мартинов // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2018. – **Вип. 27.** – С. 146-163. – Бібліогр.: 44 назви.

4074. Павлович, Ю.

Україна й Республіка Білорусь сьогодні: проблеми й перспективи відносин / Ю. Павлович // Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. – 2017. – **№ 5 (354).** – С. 137-141. – Бібліогр.: 9 назв.

4075. Попович, К. В.

Гібридна війна у світлі військово-політичного «співробітництва» України та Російської Федерації 1990–2014 рр. / К. В. Попович // Науковий вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 2 (39).** – С. 40-46. – Бібліогр.: 39 назв.

4076. Смільська, І.

Співпраця України та ООН у миротворчій діяльності (1992–2014) : історіографія проблеми / І. Смільська // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 20.** – С. 296-304. – Бібліогр.: 101 назва.

4077. Струтинський, В.

Трагічні сторінки в історії польського народу як важлива складова формування сучасних українсько-польських стосунків / В. Струтинський // Історико-політичні проблеми сучасного світу : зб. наук. ст. – 2017. – **Т. 35-36.** – С. 202-207. – Бібліогр.: 14 назв.

4078. Сушанин, Д.

Актуальні аспекти сучасних взаємовідносин України з НАТО / Д. Сушанин // Геополітика України: історія і сучасність : зб. наук. пр. – Ужгород, 2018. – **Вип. 1 (20).** – С. 65-77.

4079. Червінка, І. М.

Членство України в Раді Безпеки ООН 2016–2017: результати та перспективи / І. М. Червінка, Н. М. Черновол // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2017. – **№ 41.** – С. 128-136. – Бібліогр.: 11 назв.

4080. Lesyk, Y.

Rosyjsko-ukrainaska wojna informacyjna : [Російсько-українська інформаційна війна] / Y. Lesyk // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 43.** – С. 106-112.

4081. Melnychuk, I.

Security position of Ukraine before the association agreement with the EU: between the EU and Russia : [Питання безпеки України перед підписанням Угоди про асоціацію з ЄС: між ЄС та Російською Федерацією] / I. Melnychuk, P. Molochko // Політологічні та соціологічні студії : зб. наук. пр. – 2017. – Т. XIII–XIV. – С. 265-285. – Бібліогр.: 19 назв.

Див. також №: 3468, 3900, 4186, 4245.

Економічні зв'язки

4082. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в умовах трансформації Європейського Союзу. Інвестиції, технічні регламенти, міграція, детінізація економіки : монографія / Ужгород, нац. ун-т ; авт. кол.: Я. Голоніч, В. П. Приходько, В. В. Химинець та ін. ; ред.-упоряд. О. О. Єгорова. – Ужгород : РІК-У, 2017. – 180 с. : табл. – Бібліогр.: 202 назви.

4083. Лахманюк, Т. В.

Основні тенденції торгівельно-економічної співпраці між Україною та Ісламською Республікою Пакистан (1991–2014 рр.) / Т. В. Лахманюк // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – **Вип. 2, ч. 2.** – С. 138-142. – Бібліогр.: 7 назв.

4084. Vasylyshyn, S.

Tendencies and problems of collaboration in economic sphere between Ukraine and the Republic of Belarus in contemporary conditions (2010–2014) : [Тенденції та проблеми співпраці України і Республіки Білорусь в економічній сфері у сучасних умовах (2010–2014)] / S. Vasylyshyn // Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 21.** – С. 103-110. – Бібліогр.: 17 назв.

Див. також №: 4029, 4039, 4093.

Культурні зв'язки

4085. Грінь, А. Д.

Ідейні засади театрального життя польських і українських культурних зв'язків другої половини ХХ – початку ХХІ ст. / А. Д. Грінь // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених. – Харків, 2018. – С. 189-190.

4086. Євреї та слов'яни / ред.: Р. Москович, А. Родал. – Київ : Дух і Літера, 1993 – Т. 25 : Українсько-єврейська зустріч: культурні виміри. – 2016. – 320 с. : іл.

4087. Ляшенко, М. Л.

Роль української діаспори в країнах – членах ЄС в процесі формування і реалізації вітчизняної культурної дипломатії на початку ХХІ ст. / М. Л. Ляшенко // Сумський історико-архівний журнал. – 2017. – № XXIX. – С. 86-91. – Бібліогр.: с. 90-91.

4088. Никоненко, Д. Д.

Реалізація сучасної українсько-німецької «молодіжної дипломатії» на Чернігівщині / Д. Д. Никоненко // Україна та Німеччина: міждержавні відносини. – Чернігів, 2018. – С. 375-379. – Бібліогр.: 14 назв.

4089. Сободар, О.

Гуманітарний чинник в українсько-нідерландських відносинах у 1991–2016 рр. / О. Сободар // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – 2017. – Вип. 2, ч. 2. – С. 142-149. – Бібліогр.: 23 назви.

4090. Солошенко, В. В.

Гете-Інститут в Україні як дієвий чинник культурної взаємодії у 90-х роках ХХ століття / В. В. Солошенко // Європейські культурно-історичні цінності: ретроспектива і перспектива : зб. наук. пр. – Київ, 2018. – С. 86-93. – Бібліогр.: 10 назв.

4091. Ткач, В. М.

Роль польської національної меншини Тернопільщини у налагодженні міжрегіональних україно-польських відносин / В. М. Ткач // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 115-118. – Бібліогр.: 31 назва.

Див. також № 1180.

Наукові зв'язки

4092. Ситник-Палагнюк, Н. І.

Українсько-канадські освітні зв'язки (ХХ – початок ХХІ століття) / Н. І. Ситник-Палагнюк, І. С. Руснак. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2018. – 300 с.

4093. Україна – Польща: ми приречені бути добрими сусідами... «Дунаївська бесіда – 2017» / Нац. ун-т «Львів. політехніка» ; упоряд. Б. Л. Козловський. – Львів : Львів. політехніка, 2018. – 112 с. : іл.

Див. також №: 279, 300.

9. НАУКА. ОСВІТА. КУЛЬТУРА

4094. Кислюк, К. В.

Українська культура I чверті ХХІ ст.: повороти модернізаційних перетворень : монографія / К. В. Кислюк. – 2-ге вид., стер. – Київ : Кондор, 2018. – 196 с. – Бібліогр.: с. 178-195.

4095. Криволапов, Б. М.

Захист культурних цінностей під час конфлікту на південному сході України / Б. М. Криволапов // Культура і сучасність. – 2018. – № 1. – С. 274-278. – Бібліогр.: 16 назв.

4096. Хлебосолов, І. О.

Формування культурного простору України в умовах незалежності / І. О. Хлебосо-

лов // Мистецтвознавчі записки. – 2017. – **Вип. 32.** – С. 41-50. – Бібліогр.: 10 назв.

Див. також №: 645, 4014.

Наука

4097. Бесов, Л. М.

Шлях довжиною у 100 років : [до сторіччя Національної академії наук України] / Л. М. Бесов, Г. Л. Звонкова // Питання історії науки і техніки. – 2018. – № 1. – С. 3-14. – Бібліогр.: 46 назв.

4098. Бойко, І. Й.

Володимир Семенович Кульчицький – видатний український вчений-правознавець в галузі історії держави і права України та основоположник Львівської історико-правової школи / І. Й. Бойко // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 1. – С. 9-13.

4099. Бубенок, О. Б.

Хозарознавчі дослідження в Інституті сходознавства ім. А. Ю. Кримського Національної академії наук України (До 100-річчя НАНУ) / О. Б. Бубенок // Східний світ. – 2018. – № 4. – С. 5-14. – Бібліогр.: с. 10-14.

4100. Гула, О. Г.

Новітні тенденції у розвитку української науки (за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна наука та освіта Волині», 22 листоп. 2018 р., м. Володимир-Волинський) / О. Г. Гула // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 220-227 : іл.

4101. Дацків, П.

Академік Ігор Юхновський як голова Західного Наукового Центру (1990–1998 рр.) / П. Дацків // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2017. – **Вип. 53.** – С. 469-481. – Бібліогр.: 73 назви.

4102. Енциклопедичні видання в сучасному інформаційному просторі / Держ. наук. установа «Енциклопедичне видавництво»; ред. А. М. Киридон. – Київ, 2017. – 312 с.

Зі змісту: Березовський О. М. Енциклопедичні студії в українській науці: минуле і сьогодення. – С. 7-18; Черниш Н. І. Українознавчі дослідження XIX – початку XX ст. і спроби видання енциклопедії. – С. 18-47; Тищенко А. О. Джерела української енциклопедистики: перша спроба видання «Української радянської енциклопедії». – С. 47-53; Федотова О. О. Ідеологічні чистки видавництва «Українська радянська енциклопедія» періоду 1933–1934 років. – С. 53-62.

4103. Івановська, О. П.

На згадку відомого вченого-етнографа, фольклориста Олексія Леонтійовича Долі (отця Нестора) / О. П. Івановська // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 16.** – С. 323-325.

4104. Книгознавча школа Київського національного університету культури і

мистецтв : антологія / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв ; уклад. В. М. Медведєва. – 2-ге вид., випр. та допов. – Київ : Ліра-К, 2018. – 676 с. – (Наукові школи).

4105. Косско, Т. Г.

Розвиток винахідницької діяльності наукових установ Національної академії наук України 2011–2016 рр. : історичний аспект / Т. Г. Косско // Питання історії науки і техніки. – 2017. – № 4. – С. 3-6.

4106. Кушнарєнко, Н. М.

Авторитетна вчена, талановита педагог, колега-однодумець (До 75-річчя від дня народження Г. Швецової-Водки) / Н. М. Кушнарєнко, А. А. Соляник // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 10. – С. 51-52.

4107. Мазур, А. А.

Страницы истории Института электросварки им. Е. О. Патона : сборник / А. А. Мазур и др. – Киев ; Харьков : ИЭС, 2018. – 96 с.

4108. Олекса Мишанич : зб. спогадів, ст., есе, бібліогр. джерел / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка ім. Ф. Потушняка ; уклад.: М. Б. Бадида, О. Д. Гаврош, І. В. Когути, Я. О. Мишанич. – Ужгород : РІК-У, 2018. – 380 с. : фот. – До 85-річчя від дня народження науковця. – Бібліогр.: с. 316-367. – Імен. покажч.: с. 368-377.

4109. Науковці України – еліта держави. Т. V / редкол.: І. Д. Бех, Д. Д. Зербіно, З. Д. Ковалюк ; авт.-упоряд. Я. Білейчук. – Київ : Логос Україна, 2017. – 300 с. : іл., портр.

4110. Національна академія наук України: правові засади організації та діяльності / відп. ред. Ю. С. Шемшученко. – Київ : Юридична думка, 2018. – 574 с. – (До 100-річчя утворення Національної академії наук України).

4111. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта : наук. збірник / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; редкол.: С. А. Копилов (голов. ред.), О. М. Завальнюк (відп. ред.) та ін. – Кам'янець-Подільський. – (Серія історична).

Вип. XIII. – 2017. – 268 с.

4112. Огірко, І. В.

Наукове товариство імені Шевченка в збереженні національної ідентичності і відродженні державності в Україні / І. В. Огірко // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 264-272.

4113. Онищенко, О. С.

Великий будівничий української науки [Б. Є. Патон] / О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна // Вісник НАН України. – 2018. – № 11. – С. 34-78. – Бібліогр.: 60 назв.

4114. Пирожков, С. І.

Інтелектуальна еліта української нації: до 100-річчя заснування Національної академії наук України / С. І. Пирожков // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 807-820. – Бібліогр.: 18 назв.

4115. Мирослав Попович (12.04.1930–10.02.2018) // Народна творчість та етнологія.

– 2018. – № 1. – С. 117-118.

4116. Пуголовок, Ю. О.

Історія української археологічної керамології (1991–2016) : монографія / Ю. О. Пуголовок. – Опішне : Укр. народознавство, 2018. – 272 с. – (Українські керамологічні студії ; вип. 17).

4117. Салата, С. А.

Павло Романчук – уродженець Сіверщини і директор Київської астрономічної обсерваторії / С. А. Салата, В. О. Константинов // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 357-360. – Бібліогр.: 7 назв.

4118. Стамбол, І. І.

Розвиток історико-біографічної славістики в Україні у 90-х роках ХХ ст. / І. І. Стамбол // Слов'янські обрії. – 2018. – **Вип. 9.** – С. 356-366. – Бібліогр.: 38 назв.

4119. Стеблій, Н. Я.

Інститут археології ЛНУ імені Івана Франка: академічна інституція у вищій школі / Н. Я. Стеблій // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. 54.** – С. 127-133. – Бібліогр.: 10 назв.

4120. Столітній шлях судової експертизи в Україні, 1918–2018 рр. / Харків. наук.-дослід. ін-т судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса М-ва юстиції України ; авт.-уклад.: О. М. Клюев, О. П. Угровецький, Е. Б. Сімакова-Єфремян та ін. ; ред. О. М. Клюев. – Харків : Золоті сторінки, 2018. – 336 с. : іл.

4121. Сторінки історії Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона : збірник / О. А. Мазур, Л. Б. Любозна, О. К. Маковецька, В. І. Снежко. – Київ ; Харків, 2018. – 128 с.

Див. також №: 9, 247, 274, 567, 1072, 1243, 2879, 2908, 3901, 4146, 4171.

Освіта

4122. Бездрабко, В. В.

Архівна освіта в Україні: стан і перспективи / В. В. Бездрабко // Сумський історико-архівний журнал. – 2018. – № XXXI. – С. 5-17. – Бібліогр.: с. 15-17.

4123. Бойчук, Т. М.

Від Києва до Буковини простягся історичний шлях Буковинського державного медичного університету : (до 85-річчя від Дня заснування) / Т. М. Бойчук, В. І. Білоус. – Чернівці : Місто, 2016. – 154 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 148-149 (31 назва). – Імен. покажч.: с. 145-147.

4124. Буга, Г. С.

Історичні витоки та сучасність юридичної освіти та науки в Україні / Г. С. Буга, В. В. Буга // Правовий часопис Донбасу. – 2018. – № 1 (62). – С. 14-20. – Бібліогр.: 17 назв.

4125. Бугрій, В. С.

Становлення професійної історичної освіти у Сумському державному педагогіч-

ному університеті імені А. С. Макаренка / В. С. Бугрій // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2018. – № 7 (81). – С. 81-90. – Бібліогр.: 12 назв.

4126. Гаркавий, В. Ф.

Сквозь прошлое и настоящее к будущему! Новгород-Северская женская гимназия (1875–2015) / В. Ф. Гаркавий. – Черкасы : Чабаненко Ю. А., 2017. – 366 с. : ил., портр. – Библиогр.: с. 306-313 (195 назв).

4127. Голубченко, В. Ю.

Освіта Сумщини в іменах : пед. довідник / В. Ю. Голубченко ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : Університет. кн., 2018. – 400 с.

4128. Гончарук, Г. І.

Одеський національний політехнічний університет : історіографія / Г. І. Гончарук // Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – 2018. – Вип. 38. – С. 19-31. – Бібліогр.: 18 назв.

4129. Джагунова, О. І.

Історія істориків Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: минуле, сучасне, майбутнє / О. І. Джагунова // Уманська старовина. – 2017. – Вип. 4. – С. 71-80. – Бібліогр.: 36 назв.

4130. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Історія. Сьогодення. Випускники / редкол.: М. В. Поляков та ін. ; авт.-упоряд.: А. П. Дзюба, В. В. Іваненко, Н. П. Олійник. – Дніпро : Літопис, 2018. – 305 с. : іл., портр. – (100 років).

4131. Дніпропетровська академія музики імені М. Глінки, 1898–2018 : [монографія] / заг. ред. Д. Г. Мельник. – Дніпро : Україна, 2018. – 272 с.

4132. Історія, сьогодення та перспективи факультету агрономії Уманського національного університету садівництва (1868–2018 рр.) / Уман. нац. ун-т садівництва ; ред. С. П. Полторецький. – Умань : Сочінський М. М., 2018. – 124 с. : іл.

4133. Кафедра міжнародних відносин : [Чернів. ун-ту] / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича ; редкол.: Ю. І. Макар (голова) та ін. – Чернівці : Технодрук, 2017. – 352 с. : іл. – 100-річчю Української Дипломатії присвячується.

4134. Кушерець, В. І.

Час нового просвітництва : [про Товариство «Знання» України] / В. І. Кушерець. – Київ : Знання України, 2018. – 291 с. : іл.

4135. Ліскевич-Карпа, М. Р.

Літопис Янівської школи: час і долі / М. Р. Ліскевич-Карпа. – Львів : Каменярь, 2017. – 605 с. : іл.

4136. Літопис факультету іноземної філології (1966–2016) [Ужгород, нац. ун-ту] / уклад.: Е. В. Швед, О. Г. Дацьо. – Ужгород : ТІМ PANI, 2018. – 232 с. : іл. – 50-річчю факультету присвячується.

4137. На крилах милосердя : [про розвиток медичної освіти в Кіровоград. обл.] /

упоряд.: С. О. Бондарь, С. С. Присяжнюк. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 144 с. : іл.

4138. Національний університет біоресурсів і природокористування України / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України ; редкол.: С. М. Ніколаєнко (голова) та ін. – Київ : Логос Україна, 2018. – 512 с. : іл. – До 120 річниці Національного університету біоресурсів і природокористування України.

4139. Перший Полтавський! Відзначення 100-літнього ювілею Полтавського національного педагогічного університету (1914–2014) / уклад. М. І. Степаненко. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. – 190 с.

4140. Попик, Н. П.

Формування правової культури студентів у закладах вищої освіти України (1991–2014 рр.) / Н. П. Попик // Переяславський літопис : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 13.** – С. 63-69. – Бібліогр.: 13 назв.

4141. Репецький, В. М.

Кафедра міжнародного права Львівського університету: спадковість і нові підходи / В. М. Репецький, І. В. Земан // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2017. – № 42. – С. 166-172. – Бібліогр.: 19 назв.

4142. Рівненському музичному училищу Рівненського державного гуманітарного університету 60 років : мистецький літопис / упоряд. Б. Й. Столярчук. – Рівне : Зень О. М., 2016. – 848 с.

4143. Слава університету – його випускники : [історія та сучасність Київ. нац. ун-ту біоресурсів і природокористування] / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України ; уклад.: С. М. Ніколаєнко, С. О. Білан, Л. П. Лановюк. – Київ : НУБіП України, 2018. – 248 с. – Присвячується 120-річчю з Дня заснування Університету.

4144. Сторінками пам'яті. До альма-матер через 40 літ : випускники факультету журналістики 1977 року Львівського національного університету імені Івана Франка про мрії та сподівання, про долі і вдячність / упоряд.: С. М. Герилів, М. В. Зубик. – Рівне : Волин. береги, 2017. – 348 с. : фот.

4145. Удод, М. В.

Історія надання Донецькому національному університету імені Василя Стуса / М. В. Удод // Донецький вісник Наук. т-ва ім. Шевченка. – 2017. – **Т. 43.** – С. 79-83.

4146. Хоптяр, Ю. А.

Здобутки і перспективи кафедри «Архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін» (2000–2018 рр.) / Ю. А. Хоптяр // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2018. – **Вип. 11.** – С. 482-497. – Бібліогр.: 17 назв.

4147. Хоптяр, Ю. А.

Кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін К-ПНУ імені Івана Огієнка: становлення, здобутки, перспективи (30-ті рр. ХХ – початок ХХІ ст.) / Ю. А. Хоптяр. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2018. – 312 с. – До

100-річчя утворення К-ПНУ імені Івана Огієнка.

4148. Це нашої історії рядки. Книга нарисів з історії Політехнічного технікуму КІСумДУ у фактах, подіях, іменах / упоряд.: В. В. Бібик, Т. В. Гребеник, Т. М. Радько та ін. – Харків : Фактор-Друк, 2018. – 264 с. : іл., фот.

4149. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького / редкол.: О. В. Черевко, В. М. Мельниченко, А. Ю. Чабан. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 184 с. : іл. – Бібліогр.: 28 назв.

4150. Шляхов, О. Б.

Кафедра української історії та етнополітики [Дніпров. нац. ун-ту ім. Олесея Гончара]: на тлі епохи / О. Б. Шляхов, О. В. Дяченко // Грані. – 2018. – Т. 21, № 10. – С. 26-36. – Бібліогр.: 14 назв.

Див. також №: 484, 554, 1937, 2893, 2911, 2930, 2931, 3939, 3958, 4041, 4045, 4111.

Література

4151. Дорошенко, О. М.

Микола Вінграновський у спогадах земляків із Первомайщини / О. М. Дорошенко // Краєзнавство. – 2018. – № 1. – С. 123-133. – Бібліогр.: 26 назв.

4152. Йому ще жити й жити у серцях : (спогади про Станіслава Реп'яха) / авт. проекту І. Ю. Коцюбинський. – Чернігів : Десна Поліграф, 2018. – 144 с. : іл.

4153. Косован, Л. І.

Фольклорно-етнологічна спадщина Безручка Івана Григоровича / Л. І. Косован // Чигиринщина: історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф. – Черкаси, 2017. – С. 189-192. – Бібліогр.: 18 назв.

4154. Незрадлива совість України. Борис Олійник : спогади, статті, інтерв'ю, поезії / редкол.: П. П. Толочко та ін. – Київ : Вид. Дім Дмитра Бурого, 2018. – 268 с. : фот.

Бібліотечна справа

4155. Кисельова, В. П.

Сучасні бібліотечні проекти з краєзнавства: стан реалізації та перспективи розвитку / В. П. Кисельова // Наукові праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2018. – Вип. 50. – С. 297-307. – Бібліогр.: 16 назв.

4156. Смілянець, С. І.

Бібліотека на все життя: до ювілею А. Скорохватової / С. І. Смілянець // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 3. – С. 51-52.

4157. Смілянець, С. І.

Інформаційні ресурси Національної історичної бібліотеки України – джерельна

база біографічних досліджень про діячів Української революції 1917–1921 рр. / С. І. Смілянець // Українська біографістика : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 15.** – С. 350-356. – Бібліогр.: 10 назв.

4158. Соляник, А. А.

Берегиня бібліотечних скарбниць Слобожанщини (До 70-річчя директора ХДНБ ім. В. Г. Короленка Валентини Дмитрівни Ракитянської) / А. А. Соляник, Л. В. Глазунова // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 9. – С. 44-47.

4159. Тимків, Б. В.

Калуська районна ЦБС – скарбниця знань у Бойківському краї / Б. В. Тимків, Т. Р. Кузан. – Калусь : Петраш К. Т., 2018. – 448 с. : іл. – Бібліогр.: с. 446.

Див. також №: 384, 386, 1267, 2241.

Засоби масової інформації

4160. Білограць, Х. Р.

Українська студентська періодика: історія становлення та проблеми функціонування в сучасних умовах : монографія / Х. Р. Білограць. – Львів : Ліга-Прес, 2018. – 224 с.

4161. Георгієвська, В. В.

Преса політичних партій України (кінець XIX – початок XXI ст.): від витоків до сьогодення : монографія / В. В. Георгієвська. – Київ : Талком, 2018. – 270 с.

4162. Семков, В. Г.

Радіоскрипти радіо «Свобода» як джерело інформації про події в Україні другої половини XX століття / В. Г. Семков // Архіви України. – 2018. – № 5-6. – С. 100-108. – Бібліогр.: 19 назв.

4163. Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. дванадцятої Всеукр. наук.-теорет. конференції, Львів, 30 листоп.-1 груд. 2018 р. / Львів. нац. наук. б-ка України ім. Василя Стефаника НАН України ; голов. ред. М. М. Романюк ; відп. ред. Л. В. Сніцарчук. – Львів, 2018. – 436 с.

4164. Чекалюк, В. В.

Українська журналістика в умовах гібридної війни : монографія / В. В. Чекалюк. – Київ : Паливода А. В., 2018. – 308 с. : іл. – Бібліогр.: с. 301-308 (108 назв).

Див. також №: 875, 2927, 4447.

Мистецтво

4165. Безручко, О. В.

Творча і мистецько-наставницька діяльність в Україні діячів театру і кіно : монографія / О. В. Безручко ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Вид. центр КНУ-КіМ, 2017.

Т. 1. – 211 с.

Т. 2. – 216 с.

4166. Бондарчук, В. О.

Дмитро Гнатюк: оперний співак, музичний режисер, педагог : монографія / В. О. Бондарчук. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2018. – 616 с.

4167. Васюта, О. П.

Бандурне мистецтво Чернігівщини кінця ХХ – початку ХХІ століття: проблематика кобзаротворення / О. П. Васюта // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. – 2017. – **Вип. 17.** – С. 207-212. – Бібліогр.: 15 назв.

4168. Вернигор, Д.

Український танок – світова візитівка (до ювілею Національного заслуженого ансамблю танцю імені Павла Вірського) / Д. Вернигор // Україна дипломатична : наук. щорічник. – 2018. – **Вип. 19.** – С. 757-766. – Бібліогр.: 40 назв.

4169. Грушецький, Я. І.

На коло своє. Театр ляльок 1975–2005 рр. / Я. І. Грушецький, Г. Л. Павленко. – Київ : Веселка, 2018. – 122 с. : іл.

4170. Кияновська, Л.

Сад пісень Івана Карабиця / Л. Кияновська. – Київ : Дух і Літера, 2017. – 288 с. : іл.

4171. Марко, В. П.

Заповітна зоря Івана Хланги : нарис життя і творчості [фольклориста, бібліографа, краєзнавця] / В. П. Марко. – Ужгород : Патент, 2018. – 272 с. : іл.

4172. Паркомунa. Місце. Спільнота. Явище : [мистецьке життя початку 1990-х років] / авт.-упоряд. Т. Кочубінська. – Київ : Publish Pro, 2018. – 208 с. : іл.

4173. Покусай, О. С.

Феномен творчості Богдана Ступки в театральному процесі другої половини ХХ – початку ХХІ століття / О. С. Покусай // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених. – Харків, 2018. – С. 196-197.

4174. Слюсаренко, Т. О.

Бандурне мистецтво в українському культурному просторі (на прикладі бандурного виконавства Слобідського регіону ХХ – поч. ХХІ ст.) : монографія / Т. О. Слюсаренко. – Харків : Право, 2018. – 224 с. : іл. – Бібліогр.: с. 209-223 (180 назв).

4175. Стригун, Т. А.

Представники естрадного мистецтва України на зламі ХХ–ХХІ століть / Т. А. Стригун // Вісник студ. наук. т-ва. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 311-313. – Бібліогр.: 8 назв.

4176. Сучасне мистецтво : наук. збірник / Ін-т проблем сучас. мистецтва НАМ України ; редкол.: В. Д. Сидоренко (голова) та ін. – Київ : Фенікс, 2004 – .

Вип. XII. – 2016. – 239 с.

Вип. XIII. – 2017. – 272 с.

4177. Токолов, Е. И.

Тайны за открытым занавесом. Летопись Академического симфонического оркестра Днепропетровской областной филармонии имени Леонида Когана / Е. И. Токолов. – Дніпро : Журфонд, 2018. – 170 с. : ил., портр. – (К 80-летию Днепровского симфонического оркестра). – Текст рос., укр. – Имен. покажч.: с. 160-165. – Бібліогр.: с. 166-167 (55 назв).

4178. Фурдичко, А. О.

Український мелос на зламі тисячоліть : динаміка фольклорної традиції / А. О. Фурдичко ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ, 2018. – 316 с. : іл. – Бібліогр.: с. 271-314 (985 назв).

4179. Шаповалова, Ю. С.

Сучасне циркове мистецтво України в контексті міжнародного культурно-мистецького співробітництва / Ю. С. Шаповалова // Культурологічна думка. – 2018. – № 14. – С. 94-101. – Бібліогр.: 14 назв.

4180. Шевченко, М. О.

Муниципальная капела бандуристів м. Івано-Франківська: історія становлення, творча діяльність, мистецькі здобутки / М. О. Шевченко // Актуальні питання культурології. – 2018. – **Вип. 18.** – С. 133-137.

4181. Якутовичі. Довільний конспект : життя і творчість родини Якутовичів. Коло. Актуальні видання і проекти / Укр. культ. фонд ; авт.-упоряд. П. Гудімов. – Київ : Артбук, 2018. – 96 с. : іл.

Див. також №: 1273, 1285, 1323, 3937, 3964, 4131, 4142, 4442.

Кіно

4182. Брюховецька, Л. І.

Українська анімація / Л. І. Брюховецька, А. Канівець. – Київ : Фенікс, 2018. – 264 с. : іл.

4183. Гонтарська, О.

Історичне кіно в дослідженнях пам'яті в Україні часів трансформації / О. Гонтарська // Історичні і політологічні дослідження. – 2018. – **Спец. вип.** – С. 97-102. – Бібліогр.: 13 назв.

Див. також № 1279.

10. АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ

4184. Грабовський, С. І.

Azat Qırım чи колонія Москви? Імперський геноцид і кримськотатарська революція / С. І. Грабовський, І. В. Лосев. – Київ : Стилос, 2017. – 120 с.

4185. Деревінський, В. Ф.

Вячеслав Чорновіл та кримське питання / В. Ф. Деревінський // Чорноволивські

читання. Візія майбутнього України : матеріали III і IV наук. конф., присвяч. 80-й річниці з дня народж. Вячеслава Чорновола. – Київ, 2018. – С. 47-55.

4186. Каландирець, Ю.

Півострів Крим: об'єкт конфронтації в російсько-українських відносинах / Ю. Каландирець, О. Остапчук // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – **Вип. 42.** – С. 42-48. – Бібліогр.: 16 назв.

4187. Левицька, В. А.

Становлення мистецької позашкільної освіти на Кримському півострові / В. А. Левицька // Культура України. – 2017. – **Вип. 55.** – С. 288-295. – Бібліогр.: 11 назв.

4188. Туранський, М. О.

Культурна експансія Росії в Автономній Республіці Крим наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. / М. О. Туранський // Гілея. – 2018. – **Вип. 129.** – С. 61-66. – Бібліогр.: 20 назв.

Див. також №: 52, 3668, 3998, 4009, 4225.

11. ЄВРОМАЙДАН. РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ. 2013–2014 роки

4189. Бевз, Т. А.

Революція гідності через «окуляр» російськомовних інтернет-ресурсів колишніх радянських республік Середньої Азії / Т. А. Бевз // Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – **Вип. 7.** – С. 238-248. – Бібліогр.: 29 назв.

4190. Бобровнік, Ю. В.

Ярослав Потапенко – лідер національно-визвольного руху на Переяславщині (2002–2016 рр.): шлях героя / Ю. В. Бобровнік // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – **Вип. 40 (спецвип.).** – С. 24-30. – Бібліогр.: 11 назв.

4191. Бог і Майдан: аналіз і свідчення / Укр. Катол. Ун-т ; ред. М. Д. Димид. – Львів, 2018. – 224 с. : іл.

4192. Боднар, Г.

Найбільша подія цієї революції – люди: Євромайдан як точка відліку волонтерського руху в Україні / Г. Боднар // Наукові записки Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2018. – **Вип. XXVI.** – С. 125-132. – Бібліогр.: 33 назви.

4193. Вітер, М.

Літопис Революції Гідності / М. Вітер. – Львів : Піраміда, 2017. – 296 с. : іл.

4194. Гай-Нижник, П. П.

Революційні події в Україні: боротьба за право вибору і національну гідність (листопад 2013 р. – лютий 2014 р.) / П. П. Гай-Нижник // Гілея. – 2018. – **Вип. 132.** – С. 100-112. – Бібліогр.: 25 назв.

4195. Курков, А. Ю.

Щоденник Майдану та Війни / А. Ю. Курков ; пер. В. С. Бойко. – Харків : Фоліо, 2018.

– 336 с. – (Воєнні щоденники).

4196. Майдан від першої особи. Регіональний вимір / Укр. ін-т нац. пам'яті. – Київ : К.І.С., 2015 – .

Вип. 3, ч. 2 : Львівська – Чернігівська області / уклад.: Г. Бондар, О. Доброер, Т. Ковтунович. – 2018. – 432 с. : іл.

4197. Майдан. Погляд зсередини : спогади «Львівської брами» / авт.-упоряд. О. Трайдакало. – Київ : Мельник М. Ю., 2018. – 320 с.

4198. Майдан. Свідчення. Допомога постраждалим. Міжнародна солідарність / Нац. ун-т «Киево-Могилян. акад.» ; авт. кол.: О. Андреева, І. Берлянд, Л. Фінберг. – Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2018. – 816 с. – (Бібліотека спротиву, бібліотека надії).

Див. також №: 4199, 4208, 4217.

12. ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014–)

4199. Аваков, А. Б.

Зелений зошит : [підбірка статей, есе і публ. у пресі та fb з 1 січ. 2014 до осені 2017 років] / А. Б. Аваков. – Харків : Фоліо, 2018. – 154 с. : іл.

4200. Гібридна війна Росії проти України після Революції гідності : монографія / авт.-уклад.: О. Задорожний, О. Шевченко, В. В. Копійка та ін. ; наук. ред.: М. С. Дорошко, В. Балюк. – Київ : Ніка-Центр, 2018. – 280 с. – Бібліогр.: с. 263-278.

4201. Григор'єва, О. О.

Зарубіжна пресова інформація про причини та початок російсько-української війни 2014–2018 рр. : компаративний аналіз / О. О. Григор'єва, О. П. Іваницька // Вісник студ. наук. т-ва ДонНУ ім. Василя Стуса. – 2018. – **Вип. 10, т. 1.** – С. 24-28. – Бібліогр.: 25 назв.

4202. Долженко, О. О.

Спеціальні служби Російської Федерації в умовах ведення «гібридної війни» проти України / О. О. Долженко // Гілея. – 2018. – **Вип. 129.** – С. 344-347. – Бібліогр.: 5 назв.

4203. Дороги війни : [нариси про учасників протистояння рос. агресії в Криму та Східній Україні] / упоряд.: С. С. Макарчук, С. М. Березний, І. В. Крісанова. – Миколаїв : Іліон, 2017. – 512 с. : іл., портр.

4204. Зельманович, І. І.

Російська військова агресія в Україні: можливі сценарії та способи врегулювання конфлікту / І. І. Зельманович // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. – 2017. – **№ 5-6 (41-42).** – С. 33-40.

4205. Кузьо, Т.

Війна Путіна проти України. Революція, націоналізм і криміналітет / Т. Кузьо ; пер. з англ. А. Павлишин. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 560 с.

4206. Намонюк, Ч.

Український досвід протидії російській «гібридній» війні / Ч. Намонюк, М. Оганян // Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 42. – С. 53-59. – Бібліогр.: 8 назв.

4207. Офіцинський, Ю. Р.

Сучасна російсько-українська війна : (за матеріалами газети «The New York Times» 2013–2017 років) / Ю. Р. Офіцинський ; Нац. спілка краєзнавців України. – Ужгород : РІК-У, 2018. – 312 с. : іл. – Бібліогр.: с. 239-286 (638 назв).

4208. Рева, І.

Місія третього покоління : [збройна агресія Росії проти України] / І. Рева. – Київ : Темпора, 2018. – 564 с.

Зі змісту: Євромайдан – досвід боротьби і перемоги. – С. 111-205.

4209. Російська агресія проти України: правда і вигадки, причини і наслідки : зб. наук.-аналіт. праць / Наук.-дослід. ін-т українознавства ; авт. кол.: П. П. Гай-Нижник, І. Й. Краснодемська, Ю. С. Фігурний та ін. – Київ : МП Леся, 2018. – 435 с. : іл.

4210. Самойленко, В.

Історичні витоки появи концепції «російського світу» як ідеологічного підґрунтя сучасної московської неоімперської геополітичної доктрини / В. Самойленко // Вісник Київ. нац. лінгвіст. ун-ту. Серія: Історія, економіка, філософія. – 2017. – Вип. 22. – С. 128-138. – Бібліогр.: 7 назв.

4211. Смолій, В. А.

Історичний контекст формування проекту *русский мир* та практика його реалізації в Криму й на Донбасі : аналітична записка / В. А. Смолій, Л. Д. Якубова ; Ін-т історії України НАН України. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2018. – 144 с.

4212. Тодоров, І. Я.

Пропагандистські виклики російської агресії в Україні / І. Я. Тодоров // Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі: історико-політологічний дискурс. – Запоріжжя, 2018. – С. 289-304. – Бібліогр.: 29 назв.

4213. Тодоров, І. Я.

Російська інвазія в Україну: громадсько-політичний та юридичний виміри / І. Я. Тодоров, Н. Ю. Тодорова // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2017. – № 41. – С. 32-42. – Бібліогр.: 31 назва.

4214. Турченко, Г. Ф.

Ідеї «Русского мира» та «Новороссиї» як пропагандистська зброя у сучасній російсько-українській війні / Г. Ф. Турченко // Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі: історико-політологічний дискурс. – Запоріжжя, 2018. – С. 274-289. – Бібліогр.: 27 назв.

4215. Якубова, Л. Д.

«Русский мир» в Україні: на краю прірви / Л. Д. Якубова. – 2-ге вид. – Київ : Кліо, 2018. – 384 с.

4216. Якубова, Л. Д.

Русский мир на Донбасі та в Криму: історичні витоки, політична технологія, інструмент агресії : (аналітична доповідь) / Л. Д. Якубова, В. В. Головка, Я. Л. Примаченко ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 227 с.

4217. Якубович, М. М.

Від Майдану до АТО: українські мусульмани в умовах військово-політичної кризи (2013–2016) / М. М. Якубович. – Київ : Сік Груп Україна, 2017. – 153 с. : іл., портр. – (Бібліотека ісламознавства). – Бібліогр.: с. 139-152.

4218. Wasiuta, O.

Militarne i niemilitarne metody prowadzenia wojny hybrydowej Rosji przeciwko Ukrainie : [Мілітарні та немілітарні методи ведення гібридної війни Росією проти України] / O. Wasiuta, S. Wasiuta // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2016. – № 39. – С. 3-17. – Бібліогр.: 40 назв.

Див. також №: 52, 283, 489, 623, 4066, 4195.

Анексія Криму

4219. Андрієвська, А.

Люди «сірої зони». Свідки російської анексії Криму 2014 року / А. Андрієвська, О. Халімон ; Укр. ін-т нац. пам'яті. – Київ, 2018. – 264 с.

4220. Баскакова, А. С.

Економічне становище Кримського півострову після анексії Російською Федерацією в березні 2014 р.: проблеми та загрози розвитку / А. С. Баскакова // Гілея. – 2018. – Вип. 131. – С. 156-161. – Бібліогр.: 25 назв.

4221. Гордієнко, Д. С.

Деокупація Криму й завдання української історіографії / Д. С. Гордієнко // Наш Крим : зб. ст. – 2017. – Вип. 3. – С. 5-9.

4222. Кульчицький, С. В.

Кримський вузол / С. В. Кульчицький, Л. Д. Якубова. – Київ : КЛІО, 2018. – 496 с. – Покажч. імен: с. 487-490. – Геогр. покажч.: с. 491-496.

4223. Підпригора, І. І.

Весна 14 (... отака ось хренова весна) : [хронологія окупації Автономної Республіки Крим] / І. І. Підпригора. – Київ : Компрінт, 2017. – 89 с. : іл., портр.

4224. Полуостров страха: хроника оккупации и нарушения прав человека в Крыму / ред.: О. Скрипник, Т. Печончик. – Киев : КБЦ, 2016. – 144 с.

4225. Ротар, Н. Ю.

Соціокультурні механізми інтервенції в політичний простір держави (на прикладі Автономної Республіки Крим) / Н. Ю. Ротар // Політологічні та соціологічні студії : зб. наук. пр. – 2017. – Т. XIII–XIV. – С. 237-264. – Бібліогр.: 42 назви.

4226. Філянiна, Л. А.

Правові наслідки окупації Автономної Республіки Крим: територіальні питання українсько-російських відносин / Л. А. Філянiна // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Дніпро, 2018. – С. 84-86.

4227. Язык вражды в информационном пространстве Крыма : информ.-аналит. доклад о распространении языка вражды на территории Крымского полуострова (март 2014 – июль 2017) / ред.: И. Седова, Т. Песочник. – Киев, 2018. – 40 с.

4228. Якубова, Л. Д.

Суспільно-політичний простір Криму на периферії «русского мира» / Л. Д. Якубова // Регіональна історія України : зб. наук. ст. – 2018. – **Вип. 12.** – С. 9-31.

4229. Кагазан, І.

Хроніки «русского Крыма». «Осень после весны» / І. Кагазан. – Дніпро : Середняк Т. К., 2018. – 100 с.

Див. також №: 3964, 4184, 4186.

Війна на Донбасі

4230. Асєєв, С.

В ізоляції : статті / С. Асєєв. – Київ : Люта справа, 2018. – 212 с. : іл. – (Дописи про Донбас).

4231. Війна без правил: гендерно-обумовлене насильство, пов'язане зі збройним конфліктом на сході України / Східноукр. центр громадських ініціатив. – Київ : ЦП «Компринт», 2017. – 144 с.

4232. Головченко, В. І.

Територіальний вимір нейтралізації гібридної агресії Росії на Сході України / В. І. Головченко // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2017. – **Вип. 43.** – С. 3-10. – Бібліогр.: 6 назв.

4233. Добровольський, В.-Я.

Кров і земля. Війна в Україні очима польського націоналіста / В.-Я. Добровольський ; упоряд. В. Ковальчук ; ред. О. Кравченко ; відп. за вип. М. Кравченко. – Київ : Орієнтир, 2018. – 180 с. : іл.

4234. Довгань, М. К.

Шпитальні нотатки. Лютий 2015 – березень 2018 р. / М. К. Довгань ; авт. вступ. ст.: І. М. Дзюба, Л. В. Голота ; відп. за вип. В. Й. Соловйова. – Київ : КЛЮ, 2018. – 288 с. : іл.

4235. Донбасс и мирные : [фотохроніка про території, що постраждали від війни] / авт. фот.: О. Клименко, Б. Россинський, С. Харченко и др. – Киев : Задруга, 2018. – 120 с. : фот.

4236. Життя обірвані війною. Книга пам'яті полеглих кам'янчан 2014–2017 /

ред.-упоряд. Л. В. Алексієвська. – Кам'янське : Вид. дім «Андрій», 2018. – Імен. покажч.: с. 360-361. – Бібліогр.: с. 364.

4237. Залізник, Л. Л.

Україна між Сходом і Заходом. Про витоки і суть російсько-української війни / Л. Л. Залізник. – Київ : Філюк О., 2017. – 168 с.

Дод.: Як нищили українську націю: с. 145-163.

4238. Злочини без покарання: порушення прав людини під час збройного конфлікту на сході України / Громад. орг. «Східноукр. центр громад. ініціатив» ; авт. кол.: О. Одегов, Н. Гриценко ; заг. ред. В. Щербаченко. – Київ, 2018. – 64 с.

4239. Ігнатєва, Т. В.

Гібридна війна Росії в Україні: інструменти та цілі / Т. В. Ігнатєва // Вісник Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – 2017. – **Вип. 10.** – С. 233-246. – Бібліогр.: 39 назв.

4240. Казан, Е. М.

Проблеми медичного забезпечення Збройних сил України в Антитерористичній операції (2014–2015 рр.) / Е. М. Казан // Військово-науковий вісник. – 2016. – **Вип. 25.** – С. 245-254.

4241. Книга пам'яті військовослужбовців Збройних сил України, які загинули захищаючи суверенітет, територіальну цілісність та недоторканість України. – Київ : ЛАТ&К, 2016 – .

Кн. 2 : Запорізька область, Івано-Франківська область, Автономна Республіка Крим, Луганська область, Львівська область / ред.: Я. Ю. Тинченко. – 2017. – 448 с. : іл., портр.

4242. Книга пам'яті МВС. Національна гвардія України. Державна служба України з надзвичайних ситуацій / авт. кол.: А. В. Шевченко, О. В. Родіна, І. І. Лебедь, Г. С. Кобиляцька ; упоряд. О. В. Красовицький. – 2-ге вид., випр. та допов. – Харків : Фоліо, 2017. – 368 с. : портр.

4243. Косяк, С. Н.

Донбасс, которого ты не знал. Дневник священника. Кн. 1 / С. Н. Косяк. – Киев : Заславский А. Ю., 2018. – 288 с. : ил.

4244. Курбан, О. В.

Інформаційне супроводження російської гібридної агресії в Донбасі (2014–2016) / О. В. Курбан // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – **№ 2.** – С. 66-73. – Бібліогр.: с. 72-73.

4245. Кушта, О.

Трансформація відносин Україна–НАТО в контексті російсько-українського збройного конфлікту / О. Кушта // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Міжнародні відносини. – 2018. – **Вип. 44.** – С. 147-162. – Бібліогр.: 20 назв.

4246. Наші. Історія українських воїнів / упоряд.: В. Петровський, О. Панченко, А. Мирончук ; ред. В. Буряченко. – Київ : Військо України, 2015 – . – (Бібліотека жур-

налу «Військо України».
Кн. 3. – 2017. – 240 с. : іл.

4247. Орляк, Л.

Ти зробив усе, що зміг : худож.-докум. повість [про молодшого сержанта Олександра Орляка, учасника рос.-укр. війни 2014–2017 рр.] / Л. Орляк. – Тернопіль : Джура, 2017. – 88 с. : фот.

4248. Поспелов, А. С.

Перша бойова перемога Українського флоту – військово-морське зіткнення на траверзі Чорноморська 8 вересня 2016 року / А. С. Поспелов // Гілея. – 2018. – Вип. 128. – С. 80-84. – Бібліогр.: 10 назв.

4249. Стеблюк, В. В.

Синдром АТО : нотатки «Айболіта» / В. В. Стеблюк. – Київ : Дух і Літера, 2017. – 288 с. – (Бібліотека спротиву, бібліотека надії).

4250. У вогняному кільці. Оборона Луганського аеропорту / авт. кол.: С. Глотов, А. Глотова, А. Воронова та ін. ; голов. ред. О. В. Красовицький. – Харків : Фоліо, 2018. – 540 с. : іл. – (Хроніка).

Зі змісту: Список загиблих і зниклих безвісти військовослужбовців. – С. 466-533.

4251. Чернієнко, В. В.

Боже, бережи Україну!: на реальних подіях формування Іловайського котла / В. В. Чернієнко. – Харків : Фоліо, 2018. – 159 с.

4252. Широкинська операція: спогади учасників наступу : [полк «Азов» у лют. 2015 р.] / упоряд. М. Хомерікі. – Мена : Домінант, 2016. – 70 с. : іл., портр. – (Азовські спогади).

Див. також №: 1447, 3966, 3972, 4020, 4027, 4095, 4404.

Суспільство на війні. Проблеми націєтворення

4253. Веденєєв, Д. В.

Волонтерський рух в Україні в ході російсько-української війни: ризики праці та форми державного і громадського визнання / Д. В. Веденєєв, О. В. Турчак // Військово-науковий вісник. – 2018. – Вип. 30. – С. 206-216. – Бібліогр.: 16 назв.

4254. Доклад о нарушениях прав человека в зоне вооруженного конфликта в Луганской области. Станично-Луганский сектор / Ю. А. Асеев, Я. Смелянская, А. Егорова, Ф. Данильченко. – 2-е изд., испр. и доп. – Харьков : Права людини, 2018. – 96 с. : ил.

4255. Доповідь про втрати цивільного населення, руйнування житла та інфраструктури внаслідок збройного конфлікту на сході України / упоряд. Є. Ю. Захаров. – Харків : Права людини, 2018. – 118 с. : іл., табл.

Зі змісту: Стислий опис подій, що відбувалися у НП, на території яких велися бойові дії. – С. 11-24 ; Масштаб втрат цивільного населення. – С. 25-26 ; Розміщення

військових части на території населених пунктів та невідомі напади. – С. 27-30 ; Правова допомога цивільним жертвам порушень прав людини. – С. 37-38 ; Додатки. Виклад фактів : [хронологія розвитку подій, цивільні особи що загинули, зазнали поранень, руйнування в ОРДЛО внаслідок бойових дій, захоплення навчальних закладів, медичних установ, руйнування мостів]. – С. 42-116.

4256. Курило, В. С.

Соціалізація особистості в умовах гібридної війни на сході України : монографія / В. С. Курило, С. В. Савченко, О. Л. Караман ; Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Талком, 2018. – 240 с.

4257. Насильницькі злочини, скоєні в ході збройного конфлікту на сході України у 2014–2018 рр. / упоряд. Є. Ю. Захаров. – Харків : Права людини, 2018. – 104 с. : іл., табл.

Зі змісту: Злочини проти людяності та військові злочини, ймовірно, вчинені в ході збройного конфлікту. – С. 25-88 ; Додаток. Короткий опис подій збройного конфлікту на сході України, де ЗЗФ зазнали значних втрат. – С. 93-103.

4258. Томчук, О. А.

Напрями і форми волонтерського руху в допомогу Збройним Силам України у 2014–2018 рр. / О. А. Томчук // Військово-науковий вісник. – 2018. – **Вип. 29**. – С. 230-238. – Бібліогр.: 9 назв.

4259. Філатова, Н. С.

Мовна ситуація у Донецькій області під час російської агресії у контексті сучасних етнокультурних тенденцій / Н. С. Філатова, О. А. Чирков // Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – 2017. – **Вип. 53**. – С. 165-176. – Бібліогр.: 67 назв.

4260. Чирков, О. А.

Вплив російської агресії 2014–2017 рр. на етнічну структуру населення окупованих територій та всієї України / О. Чирков // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Українознавство. – 2017. – **Вип. 1 (19)**. – С. 26-30. – Бібліогр.: 22 назви.

Див. також №: 457, 4039, 4164, 4192, 4215.

АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

На ступінь доктора наук

4261. Бей, Н. О.

Еволюція науково-організаційних основ автомобілебудування в Україні у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / Н. О. Бей ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ, 2018. – 41 с. – Бібліогр.: с. 35-38 (33 назви).

4262. Гершкович, Я. П.

Суботівське городище : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / Я. П. Гершкович ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2017. – 31 с. – Бібліогр.: с. 25-29 (43 назви).

4263. Гнатенко, Л. А.

Палеографічно-орфографічна атрибуція українських кирилических уставних та півуставних кодексів кінця ХІІІ – початку ХVІІІ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» / Л. А. Гнатенко ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. – Київ, 2018. – 33 с. – Бібліогр.: с. 23-29 (45 назв).

4264. Житков, О. А.

Аграрне питання та земельні реформи в Україні доби визвольних змагань (1917–1921 рр.): історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. А. Житков ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 36 с. – Бібліогр.: с. 29-34 (50 назв).

4265. Кісь, О. Р.

Повсякденне життя українських жінок у надзвичайних історичних обставинах середини ХХ ст.: гендерні аспекти досвіду та репрезентацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / О. Р. Кісь ; Ін-т народознав. НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 2018. – 40 с. – Бібліогр.: с. 32-36 (43 назви).

4266. Комарницький, О. Б.

Студентство педагогічних навчальних закладів радянської України в умовах формування тоталітарної системи (20–30-ті рр. ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. Б. Комарницький ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2018. – 40 с. – Бібліогр.: с. 28-37 (78 назв).

4267. Кононенко, В. В.

Єврейське населення Поділля: соціально-демографічні зміни та національно-культурне життя (40-і рр. ХХ ст. – початок ХХІ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. В. Кононенко ; Кам'янець-Поділ. нац.

ун-т ім. Івана Огієнка, Вінниц, держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Кам'янець-Подільський, 2017. – 39 с. – Бібліогр.: с. 32-36 (38 назв).

4268. Куцька, О. М.

Пропагандистське забезпечення вступу та перебування Червоної Армії на території країн Європи (1944–1945 роки) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 20.02.22 «Військ. історія» / О. М. Куцька ; М-во оборони України, Нац. акад. сухопут. військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 42 с. – Бібліогр.: с. 37-39.

4269. Левченко, І. М.

Природничі та медичні товариства на теренах України в другій половині XIX – на початку XX ст.: наукові, просвітницькі та світоглядні засади діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / І. М. Левченко ; Переяслав-Хмельниць, держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 43 с. – Бібліогр.: с. 36-40 (35 назв).

4270. Мальченко, О. Є.

Артилерійський арсенал Київської фортеці у другій половині XVII ст.: формування, структура, функції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. Є. Мальченко ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України. – Київ, 2018. – 34 с. – Бібліогр.: с. 28-31.

4271. Маньковська, Р. В.

Музейна справа в Україні: теоретичні, практичні та антропологічні виміри історичного досвіду (1920-і – початок XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Р. В. Маньковська ; Переяслав-Хмельниць, держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Ін-т історії України НАН України. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 40 с. – Бібліогр.: с. 33-37.

4272. Нефьодов, Д. В.

Робітничий клас УРСР в повоєнне двадцятиріччя (1946–1965 рр.): історіографія проблеми : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / Д. В. Нефьодов ; Запоріж. нац. ун-т, Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2018. – 39 с. – Бібліогр.: с. 33-37 (33 назви).

4273. Ніколаєнко, О. О.

Польські жінки Наддніпрянщини в другій половині XIX – на початку XX ст.: громадське і приватне життя : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. О. Ніколаєнко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2017. – 36 с. – Бібліогр.: с. 28-33 (28 назв).

4274. Овчаренко, Л. М.

Гончарне шкільництво як визначальний фактор творчого розвитку українського традиційного гончарства (1894–1941) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / Л. М. Овчаренко ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 38 с. – Бібліогр.: с. 32-35 (35 назв).

4275. Орлик, С. В.

Фінансова політика російського окупаційного режиму в Галичині та Буковині в роки Першої світової війни (1914–1917 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.02 «Всесвіт. історія» / С. В. Орлик ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 35 с. – Бібліогр.: с. 29-32 (35 назв).

4276. Пасічник, Н. О.

Університетська фінансово-правова наука і освіта на терені України XIX – поч. XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: «Історія науки й техніки» / Н. О. Пасічник ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 36 с. – Бібліогр.: с. 29-34.

4277. Рудич, Т. О.

Населення Середнього Подніпров'я I–II тисячоліть за матеріалами антропології : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.09 «Антропологія» / Т. О. Рудич ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2017. – 32 с. – Бібліогр.: с. 26-29 (43 назви).

4278. Силка, О. З.

Становлення і діяльність громадських організацій в українському селі наприкінці XIX – на початку XX ст. : (на матеріалах Лівобережжя) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. З. Силка ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 40 с. – Бібліогр.: с. 29-36 (45 назв).

4279. Слободянюк, М. А.

Антифашистський рух Опору в Україні періоду Другої світової війни у вітчизняній історіографії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / М. А. Слободянюк ; Запоріж. нац. ун-т, Ін-т історії України НАН України. – Запоріжжя, 2018. – 36 с. – Бібліогр.: с. 29-32 (40 назв).

4280. Смуток, І. І.

Руська шляхта Перемишльської землі (XIV–XVIII ст.). Історико-генеалогічне дослідження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / І. І. Смуток ; Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ, 2018. – 24 с. – Бібліогр.: с. 19-21 (32 назви).

4281. Тверитникова, О. Є.

Наукове забезпечення розвитку електротехнічної галузі України (1945–1991) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / О. Є. Тверитникова ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ, 2018. – 44 с. – Бібліогр.: с. 36-41 (50 назв).

4282. Черемісін, О. В.

Міське самоврядування на Півдні України в 1785–1917 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. В. Черемісін ; Запоріж. нац. ун-т. – Запоріжжя, 2017. – 40 с. – Бібліогр.: с. 34-37.

4283. Чмелик, Р. П.

Сучасне українсько-польське пограниччя: державний кордон та ідентичність населення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / Р. П. Чмелик ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 40 с. – Бібліогр.: с. 32-37 (49 назв).

4284. Швидкий, С. М.

Традиційні народні знання населення Слобожанщини: культуроохоронний та світоглядно-пізнавальний ракурси : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / С. М. Швидкий ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – Київ, 2017. – 39 с. – Бібліогр.: с. 34-36 (24 назви).

4285. Шульга, С. А.

Чехи в Західній Волині: етносоціокультурні трансформації (60-ті роки XIX – середина XX століть) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / С. А. Шульга ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 34 с. – Бібліогр.: с. 29-32 (36 назв).

4286. Щербань, О. В.

Еволюція традицій використання глиняного посуду в народній культурі харчування українців Наддніпрянщини другої половини XIX – початку XXI століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / О. В. Щербань ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 30 с. – Бібліогр.: с. 22-26 (51 назва).

На ступінь кандидата наук

4287. Аблаєва, У. О.

Традиційні головні убори кримських татар XVII – початку XXI століть : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / У. О. Аблаєва ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 17 с.

4288. Альмес, І. І.

Книгозбірні у соціокультурному просторі чернечих спільнот Львівської єпархії XVII–XVIII ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / І. І. Альмес ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (23 назви).

4289. Андрущак, Р. І.

Римо-католицька церква на Поділлі в умовах радянської релігійної політики у 20-х рр. XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Р. І. Андрущак ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (17 назв).

4290. Артимишин, П. І.

Суспільно-політичні процеси у Російській Федерації та російсько-українські відносини в українській громадській думці (2000–2012) : автореф. дис. на здобуття наук.

ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / П. І. Артимишин ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18 (8 назв).

4291. Байдак, М. С.

Жінка в умовах війни у світлі повсякденних практик : (на матеріалах Галичини 1914–1921 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / М. С. Байдак ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (11 назв).

4292. Барабаш, Т. М.

Латинське письмо у міських канцеляріях Руського воєводства XVI–XVII ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 27.00.02 «Документознавство, архівознавство» / Т. М. Барабаш ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Київ, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (10 назв).

4293. Бардашевська, Ю. І.

Повсякденне життя міського населення Криму в 1985–1991 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ю. І. Бардашевська ; Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 22 с. – Бібліогр.: с. 18-20 (12 назв).

4294. Барков, І. В.

Інститут проституції в містах Південної України в 1843–1914 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / І. В. Барков ; Запоріж. нац. ун-т. – Запоріжжя, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (8 назв).

4295. Березанська, І. М.

Розвиток вищої педагогічної освіти України в 2002–2014 рр.: (на матеріалах вузів I–II рівнів акредитації): історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / І. М. Березанська ; Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 22 с. – Бібліогр.: с. 19-20 (10 назв).

4296. Березняк, Я. В.

Земські та урядові установи Таврійської губернії в сфері сільського господарства (1866–1914 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Я. В. Березняк ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухолинського. – Миколаїв, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (19 назв).

4297. Бех, М. В.

Традиції і трансформації в етнокультурі та побуті села Бехи на Житомирщині кінця XIX – першої половини XX століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / М. В. Бех ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – Київ, 2017. – 18 с. – Бібліогр.: с. 34-36 (24 назви).

4298. Богатирчук, К. О.

Повсякденне життя дітей і підлітків шкільного віку в Українській РСР (друга половина 60-х – перша половина 80-х рр. XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / К. О. Богатирчук ; Нац. пед. ун-т ім.

М. П. Драгоманова. – Київ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (11 назв).

4299. Бойко, П. А.

Джерела з історії формування населення Олександрівського повіту останньої чверті XVIII – початку XIX століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / П. А. Бойко ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ, 2016. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-17.

4300. Боровик, М. А.

Чернігівський державний педагогічний інститут в системі підготовки педагогічних кадрів (1954–1998 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / М. А. Боровик ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Харків, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: 17-18 (16 назв).

4301. Бублик, О. Г.

Джерела з історії міської забудови Катеринославщини кінця XVIII – початку XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. Г. Бублик ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (8 назв).

4302. Булгакова, О. В.

Науково-педагогічна інтелігенція радянської України (середина 1950-х – перша половина 1960-х рр.): формування, становище та діяльність : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. В. Булгакова ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 23 с. – Бібліогр.: с. 18-19 (15 назв).

4303. Вараниця, А. О.

Учителі народних шкіл Галичини другої половини XIX – початку XX століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / А. О. Вараниця ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2017. – 21 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (16 назв).

4304. Вільховик, О. В.

Трансформація світогляду червоноармійців на території радянської України: політичний, економічний, соціальний аспекти (1917–1920-ті роки) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. В. Вільховик ; Запоріж. нац. ун-т, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Запоріжжя, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (18 назв).

4305. Волонтир, О. О.

Політика польської влади у галузі освіти у Волинському воєводстві (1921–1939 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.02 «Всесвіт. історія» / О. О. Волонтир ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18.

4306. Воробей, О. В.

Народне вбрання Поділля: регіональна специфіка, трансформаційні процеси (XX – початок XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05

«Етнологія» / О. В. Воробей ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – Київ, 2017. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

4307. Гавриш, І. В.

Станиславівська єпархія Української греко-католицької церкви у період підпілля (1946–1989 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / І. В. Гавриш ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2017. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (10 назв).

4308. Гадмалієв, С. Б.

Вища освіта України в умовах глобалізаційних викликів 1990-х рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / С. Б. Гадмалієв ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 23 с. – Бібліогр.: с. 20-21 (11 назв).

4309. Гандрабура, Н. Я.

Село генеральної округи «Дніпропетровськ» (1941–1944 рр.): визиск, виснаження та наслідки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. Я. Гандрабура ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухолинського, Криворіз. держ. пед. ун-т. – Миколаїв, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (11 назв).

4310. Ганул, А. М.

Адміністративно-господарська діяльність генерала Івана Хорвата в Новій Сербії (1751–1786) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.02 «Всесвіт. історія» / А. М. Ганул ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 16 с. – Бібліогр.: с. 13-14 (10 назв).

4311. Ганусин, О. Б.

Повсякденне життя української інтелігенції Галичини в другій половині ХІХ – на початку ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. Б. Ганусин ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18.

4312. Герасимчук, М. Є.

Актові книги Самбірської економії кінця ХVІ–ХVІІ ст.: історико-джерелознавче дослідження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / М. Є. Герасимчук ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Київ, 2017. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (10 назв).

4313. Гладішук, С. О.

Становлення польської адміністрації в Західній Волині у 1919–1921 роках: державно-правові та суспільно-політичні аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.02 «Всесвіт. історія» / С. О. Гладішук ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (17 назв).

4314. Голова, В. В.

Науково-освітній доробок професора О. П. Лідова у дослідженні переробки органічної продукції (80-ті роки ХІХ – початок ХХ століть) : автореф. дис. на здобуття наук.

ступеня канд. іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / В. В. Голова ; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Київ, 2018. – 23 с. – Бібліогр.: с. 18-20 (24 назви).

4315. Горан, Т. А.

Перемишльська єпархія Греко-католицької церкви в українському національному русі Галичини (1919–1939 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Т. А. Горан ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (17 назв).

4316. Гордійчук, М. Г.

Особистість, громадська і наукова діяльність Володимира Амвросійовича Менчиця (1837–1916) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / М. Г. Гордійчук ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (12 назв).

4317. Гошціцька, Т. Б.

Традиційне житлово-господарське будівництво на бойківсько-підгір'янському пограниччі в середині XIX – першій половині XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / Т. Б. Гошціцька. – Львів, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17 (8 назв).

4318. Грабовська, О. В.

Цегла ручного формування як пам'ятка історії та культури: (на прикладі м. Вінниці XVI – середини XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / О. В. Грабовська ; Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – Київ, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (12 назв).

4319. Грималюк, О. М.

Благодійність Православної церкви у Волинській губернії кінця XVIII – початку XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. М. Грималюк ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (5 назв).

4320. Грицик, Л. Ю.

Студентство в суспільно-політичному житті Наддніпрянської України (друга половина XIX – початок XX ст.): історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / Л. Ю. Грицик ; Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 21 с. – Бібліогр.: с. 17-19 (14 назв).

4321. Гулима, О. П.

Кримський вектор російської військово-політичної експансії (XVII–XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 20.02.22 «Військ. історія» / О. П. Гулима ; М-во оборони України, Нац. акад. сухопут. військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (11 назв).

4322. Гучко, О. І.

Становлення і розвиток системи охорони здоров'я на Буковині (1775–1940 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. І. Гучко ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (12 назв).

4323. Давтян, Д. А.

Громадсько-політична діяльність вірмен Північного Причорномор'я (1778–1920 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.02 «Всесвіт. історія» / Д. А. Давтян ; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Миколаїв, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (19 назв).

4324. Демченко, О. В.

Природне середовище та культурна адаптація населення Дніпровського Надпоріжжя в VIII–VI тис. до н.е. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / О. В. Демченко ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 2017. – 19 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (13 назв).

4325. Жам, О. М.

Борошномельне виробництво Правобережної України кінця XVIII – початку XX ст.: історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. М. Жам ; Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (12 назв).

4326. Животівська, Д. М.

Наукова і просвітницька діяльність фізико-математичних товариств на теренах України в другій половині XIX – на початку XX ст.: історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / Д. М. Животівська ; Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-16 (14 назв).

4327. Зозуля, Н. М.

Повстанський рух на Середньому Подніпров'ї (1918–1922 рр.) за спогадами старшин армії УНР : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / Н. М. Зозуля ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Кременчуц. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського. – Черкаси, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (12 назв).

4328. Іванов, В. О.

Політика СРСР щодо Фінляндії у 1939–1944 рр.: історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / В. О. Іванов ; Ін-т історії України НАН України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (8 назв).

4329. Ісаєнко, О. І.

Науковий доробок академіка І. Г. Александрова (1875–1936) у контексті розвитку гідротехніки та гідроенергетики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / О. І. Ісаєнко ; Держ. ун-т інфраструктури та

технологій МОН України. – Київ, 2018. – 22 с. – Бібліогр.: с. 18-19 (12 назв).

4330. Ісса, Т. В.

Благодійна діяльність дворянства Київської губернії під час Першої світової війни : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Т. В. Ісса ; Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (6 назв).

4331. Каряка, О. В.

Ольвія Понтійська як античне місто: історія дослідження внутрішньої структури та планування (кінець XVIII – перша третина ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. В. Каряка ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка, Херсон. держ. ун-т. – Дрогобич, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (20 назв).

4332. Касян, А. І.

Волосне управління на Правобережній Україні (1861–1917 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук «Історія України» / А. І. Касян ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (16 назв).

4333. Кивгила, І. Г.

Внесок економістів-аграрників у розбудову сільського господарства УСРР (1921–1929 рр.): історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / І. Г. Кивгила ; Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Черкас. держ. технол. ун-т. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18.

4334. Кидонь, В. І.

Київська наступальна операція 1943 року: історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 20.02.22 «Військ. справа» / В. І. Кидонь ; М-во оборони України, Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (17 назв).

4335. Китиченко, Т. С.

Розвиток історичного джерелознавства в Україні (1840-ві–1920-ті рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / Т. С. Китиченко ; Запоріж. нац. ун-т, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Запоріжжя, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (19 назв).

4336. Кицак, Б. В.

Медичне забезпечення населення в райхскомісаріаті «Україна» в 1941–1944 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Б. В. Кицак ; Нац. ун-т «Остроз. акад.», Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. – Острог, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (10 назв).

4337. Кіцелюк, В. В.

Шляхетський галицький рід Березовських у XV–XVIII ст.: генеалогічне дослідження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / В. В. Кіцелюк ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львів. нац. ун-т ім. Івана

Франка. – Київ, 2017. – 17 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (7 назв).

4338. Клепак, А. С.

Громадська та меценатська діяльність В. В. Тарновського-молодшого в Україні (1838–1899 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / А. С. Клепак ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (16 назв).

4339. Книгиницька, О. В.

Громадська, військова та науково-педагогічна діяльність Олени Степанів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. В. Книгиницька ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18 (6 назв).

4340. Коваленко, Н. Л.

Соціально-економічний та культурний розвиток українського села наприкінці 1943 – першої половини 1953 рр. : на матеріалах Житомирської області : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. Л. Коваленко ; Нац. ун-т «Остроз. акад.», Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. – Острог, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (15 назв).

4341. Колибаб'юк, С. П.

Українська історіографія діяльності громадських організацій Галичини у другій половині XIX – 30-х роках XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / С. П. Колибаб'юк ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17 (12 назв).

4342. Кононенко, О. М.

Стоянка Радомишль I та її місце у верхньому палеоліті України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / О. М. Кононенко ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2018. – 17 с. – Бібліогр.: с. 13-14 (17 назв).

4343. Красько, О. І.

Джерела мемуарного характеру другої половини XX ст. – початку XXI ст. з історії Харківського університету : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. І. Красько ; Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Дніпро, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18 (10 назв).

4344. Кривенко, А.-Д. О.

Календарний пласт волинської демонології: святоглядні та обрядові прояви : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / А.-Д. О. Кривенко ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2017. – 22 с. – Бібліогр.: с. 19-20 (12 назв).

4345. Кручиненко, В. В.

Історико-демографічне дослідження шлюбно-родинних відносин у Миргородському полку 1723–1782 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / В. В. Кручиненко

ко ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2018. – 15 с. – Бібліогр.: с. 12-13 (8 назв).

4346. Куксенко, С. І.

Взаємовідносини РПЦ з органами влади в Українській РСР у 1940–1960-і рр.: історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / С. І. Куксенко ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (14 назв).

4347. Кулікова, Т. О.

Ліквідація МТС: спроба лібералізації соціально-економічних відносин в українському селі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Т. О. Кулікова ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

4348. Кундельський, В. В.

Корінне населення Правобережної України у міжнаціональних відносинах наприкінці XVIII – 60-х рр. XIX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. В. Кундельський. – Кам'янець-Подільський, 2018. – 30 с. – Бібліогр.: с. 26-28 (14 назв).

4349. Кухлев, А. С.

Матеріали особового походження як джерело із соціальної історії Південної України кінця XVIII – початку XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / А. С. Кухлев ; Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. – Старобільськ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (18 назв).

4350. Куцик, Р. Р.

Інформаційна політика російської імперської влади в українських губерніях Південно-Західного краю (1914–1917 рр.): методи та засоби реалізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Р. Р. Куцик ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 14-16 (14 назв).

4351. Лапченко, А. С.

Селянські промисли на Харківщині (Слобожанщині) в роки нової економічної політики (1921–1928 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / А. С. Лапченко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2017. – 21 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (21 назв).

4352. Ластовець, Н. О.

Життя та діяльність представників українських дипломатичних місій (1918–1921) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. О. Ластовець ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (14 назв).

4353. Лехнюк, Р. О.

Українські консервативні середовища в Галичині у першій чверті XX століття: національно-політичний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Р. О. Лехнюк ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18.

4354. Локатир, Н. М.

Громадсько-політична та наукова діяльність Миколи Шлемкевича (1894–1966 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. М. Локатир ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (11 назв).

4355. Лоштин, Н. Т.

Бібліотеки монастирів Львівської латинської митрополії XIV–XVIII ст.: книгознавчі аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» / Н. Т. Лоштин ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. – Київ, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (19 назв).

4356. Луговик, Т. В.

Наукова та пам'яткоохоронна діяльність Євгенії Юріївни Спаської (1892–1980) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Т. В. Луговик ; Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (16 назв).

4357. Лук'янець, К. Ю.

Організовані набори робітників в УРСР та їх переселення (друга половина 1940-х – середина 1980-х рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / К. Ю. Лук'янець ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (13 назв).

4358. Мармілова, О. С.

Джерела до вивчення історії оstarбайтерів з Донеччини : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. С. Мармілова ; Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. – Старобільськ, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (22 назви).

4359. Мащенко, Н. В.

Шкільна освіта в Ровенській області у 1944–1964 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. В. Мащенко ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (12 назв).

4360. Мельник, І. В.

Єврейське населення Уманщини наприкінці XVIII – на початку ХХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / І. В. Мельник ; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Миколаїв, 2018. – 17 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (9 назв).

4361. Мельник, О. О.

Поховальні пам'ятки Києва XVI–XVIII ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / О. О. Мельник ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2017. – 19 с. – Бібліогр.: с. 14-16 (18 назв).

4362. Мироненко, Л. В.

Керамічний комплекс Батурина XVII – початку XVIII : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / Л. В. Мироненко ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2017. – 16 с. – Бібліогр.: с. 13-14 (15 назв).

4363. Михайловський, Т. О.

Діяльність міжнародних організацій на Півдні України (1921–1929 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Т. О. Михайловський; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-16 (14 назв).

4364. Мітковська, Т. С.

Розвиток гідрографії в Північному Причорномор'ї у XIX – початку XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Т. С. Мітковська; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомилинського. – Миколаїв, 2018. – 21 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (16 назв).

4365. Мороз, Н. О.

Становлення громадянського суспільства незалежної України (1991–2010 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. О. Мороз; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомилинського, Нац. техн. ун-т «Дніпров. політехніка». – Миколаїв, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (14 назв).

4366. Мочкін, С. А.

Сакральні пам'ятки західних областей УРСР в умовах антирелігійної політики другої половини 1940-х – першої половини 1960-х років : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / С. А. Мочкін; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (17 назв).

4367. Музичин, І. Т.

Українські землі Австро-Угорщини в політиці Російської імперії наприкінці XIX ст. – 1917 р.: історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / І. Т. Музичин; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 21 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (10 назв).

4368. Нижнікова, С. В.

Єпархіальні жіночі училища в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / С. В. Нижнікова; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2017. – 19 с. – Бібліогр.: с. 14-16.

4369. Никоненко, Д. Д.

Городища Нижнього Подніпров'я як об'єкти музеєфікації та охорони культурної спадщини : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Д. Д. Никоненко; Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – Київ, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (12 назв).

4370. Ничкалюк, В. Г.

Академік АН УРСР К. Г. Воблий – вчений і організатор економіко-географічної науки та цукрово-бурякової кооперації (перша половина XX століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / В. Г. Ничкалюк; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ, 2018. – 28 с. – Бібліогр.: с. 23-24 (8 назв).

4371. Новиченкова, М. В.

Римське військове спорядження в Тавриці I ст. до н.е – I ст. н.е.: (за матеріалами розкопок святилища Гурзуфське Сідло) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / М. В. Новиченкова ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2017. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (17 назв).

4372. Овчаренко, Ю. С.

Становлення та розвиток кріофізики в Україні (30-ті рр. XX ст. – початок XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / Ю. С. Овчаренко ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Київ, 2018. – 26 с. – Бібліогр.: с. 20-23 (25 назв).

4373. Олійник, М. В.

Традиційне вбрання українців у повсякденності міста: друга половина XIX – початок XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / М. В. Олійник ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – Київ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-19.

4374. Оліцький, В. О.

Репресії проти православної церкви на Сумщині у 1920–1930-ті роки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. О. Оліцький ; Запорізь. нац. ун-т, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Запоріжжя, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (18 назв).

4375. Осипенко, О. В.

Сільське населення та «трудові громади» Півдня України в губернаторстві «Трансністрія» 1941–1944 рр.: соціально-історичний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. В. Осипенко ; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили, Одес. нац. мор. ун-т. – Миколаїв, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (18 назв).

4376. Павлик, О. В.

Розвиток археологічної науки на теренах України в кінці XIX – на початку XX ст. : (за матеріалами часопису «Археологічний літопис Південної Росії») : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. В. Павлик ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 21 с. – Бібліогр.: с. 18 (8 назв).

4377. Павлів, Ю. З.

Депортації українців з польсько-українського прикордоння 1944–1951 рр. у регіональній пам'яті України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ю. З. Павлів ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18 (6 назв).

4378. Пагор, В. В.

Радянська модель вищої медичної освіти в Україні 1920–1930-х рр.: проблеми становлення, функціонування і розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. В. Пагор ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-18 (назв).

4379. Пархоменко, М. В.

Повсякденне життя візантійського Херсонеса–Херсона (IV–X ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.02 «Всесвіт. історія» / М. В. Пархоменко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2018. – 24 с. – Бібліогр.: с. 20-23 (28 назв).

4380. Переходько, Н. М.

Охорона здоров'я у Волинському воєводстві (1921–1939 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. М. Переходько ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Луцьк, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (13 назв).

4381. Подлевський, С. В.

Графіті Чернігова у соціокультурному просторі V–XVII ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / С. В. Подлевський ; Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (14 назв).

4382. Покалюк, В. В.

Вища сільськогосподарська освіта України в умовах становлення та розвитку радянського суспільства (20-ті рр. XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. В. Покалюк ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (23 назви).

4383. Пониपालяк, О. Д.

Діяльність старшинських і підстаршинських шкіл Української повстанської армії (1943–1946 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. Д. Пониपालяк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18 (6 назв).

4384. Попович, О. А.

ОУН і УПА в політиці пам'яті та свідомості населення України (2005–2014) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. А. Попович ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2017. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (6 назв).

4385. Прибийголова, О. С.

Населення нижньої течії Сіверського Донця та Донецького кряжу у заключний період доби пізньої бронзи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / О. С. Прибийголова ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2017. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-17 (20 назв).

4386. Проценко, В. В.

Становлення та діяльність освітянської профспілки в Українській СРР у 1920-ті рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. В. Проценко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (17 назв).

4387. Росіцький, П. С.

Українська народна самооборона в дистрикті «Галичина» у 1943 році : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / П. С. Росіцький

кий ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (5 назв).

4388. Рубан, В. В.

Настрої та поведінка селянства Поділля наприкінці 1920-х – початку 1930-х рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. В. Рубан ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Черкаси, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-18 (17 назв).

4389. Руденко, Ю. М.

Діяльність установ пошти і телеграфу на Правобережній Україні (друга половина XIX – початок XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ю. М. Руденко ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (17 назв).

4390. Рудюк, А. В.

Розвиток територіальної та муніципальної геральдики в Україні (1991–2016 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / А. В. Рудюк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 17 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (13 назв).

4391. Сачко, Д. В.

Докія Гуменна: інтелектуальна біографія : автореф. дис. на здобуття наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / Д. В. Сачко ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка, [Херсон. держ. ун-т]. – Дрогобич, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (11 назв.).

4392. Семененко, М. Г.

Вплив інтенсивної хімізації сільськогосподарського виробництва на здоров'я сільського населення УРСР в 50–70-ті роки XX століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / М. Г. Семененко ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Черкас. держ. технол. ун-т. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (11 назв).

4393. Семенчук, С. О.

Осередки язичництва лівобережжя Середньої Подністрянщини (XI ст. до н.е. – XIII ст. н.е.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / С. О. Семенчук ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2018. – 22 с. – Бібліогр.: с. 17-20 (32 назви).

4394. Сердюк, І. О.

Дитина й дитинство в Гетьманщині: соціально-історичний та історико-антропологічний виміри : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / І. О. Сердюк ; Запоріж. нац. ун-т, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Запоріжжя, 2018. – 36 с. – Бібліогр.: с. 31-33 (35 назв).

4395. Сивак, В. П.

Облаштування інтер'єру народного житла Українських Карпат кінця XIX – першої половини XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / В. П. Сивак ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т

народознав. НАН України. – Львів, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (12 назв).

4396. Сидорова, О. М.

Володимир Міяковський (1888–1972): життєвий шлях, діяльність та наукова спадщина : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. М. Сидорова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (8 назв).

4397. Скіра, Ю. Р.

Участь монахів Студійського Уставу у порядку євреїв на території Львівської архієпархії Греко-Католицької Церкви у 1942–1944 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ю. Р. Скіра ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 2018. – 17 с. – Бібліогр.: с. 13-15 (16 назв).

4398. Скороход, О. В.

Економічна політика російського уряду на Півдні України у дореформений період: історіографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. В. Скороход ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Центральноукр. нац. техн. ун-т. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (13 назв).

4399. Слободян, Т. І.

Поховальний обряд населення Східнокарпатського регіону в ранньоримський час : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / Т. І. Слободян ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2018. – 16 с. – Бібліогр.: с. 12-13 (15 назв).

4400. Слободянюк, М. В.

Передумови появи та становлення нарукавної емблеми Сухопутних військ Збройних Сил України (1992–2012) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / М. В. Слободянюк ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ, 2017. – 16 с. – Бібліогр.: с. 10-13 (63 назви).

4401. Сокирко, А. А.

Діяльність об'єднань художників УСРР (1920-ті – початок 1930-х рр.): суспільно-політичний контекст : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / А. А. Сокирко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (11 назв).

4402. Соловей, В. О.

Діяльність підпілля ОУН на центрально-східному Поділлі (1941–1953) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. О. Соловей ; Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознав. НАН України. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

4403. Сорокіна, О. С.

Писемні джерела з історії збереження української архівної музейної спадщини в еміграції (1920-і – кін. 1980-х рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / О. С. Сорокіна

кіна ; Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Старобільськ, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (14 назв).

4404. Стасюк, Ю. М.

Українські добровольчі формування: створення та функціонування (2014–2015 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ю. М. Стасюк ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 24 с. – Бібліогр.: с. 19-20 (11 назв).

4405. Ступак, Д. В.

Технології розщеплення кременю фінальнопалеолітичних і мезолітичних культур Українського Полісся : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.04 «Археологія» / Д. В. Ступак ; Ін-т археології НАН України. – Київ, 2017. – 16 с. – Бібліогр.: с. 12-13 (16 назв).

4406. Суховерська, І. І.

Сучасна російська історіографія Другої світової війни : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / І. І. Суховерська ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (9 назв).

4407. Татіївська, І. П.

Інституційна діяльність України в галузі повернення та реституції культурних цінностей (1992–2011 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 26.00.01 «Теорія та історія культури» / І. П. Татіївська ; М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-19 (14 назв).

4408. Тичка, Г.-М. І.

Східна Галичина у політиці Франції (1918–1923) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.02 «Всесвіт. історія» / Г.-М. І. Тичка ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (8 назв).

4409. Ткачук, В. А.

Українські православні антимінси XVII–XVIII ст.: система функціонування та смислове навантаження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / В. А. Ткачук ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 14-15 (12 назв).

4410. Топольницька, Ю. А.

Охорона материнства і дитинства в УРСР (1964–1985 рр.): історичний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ю. А. Топольницька ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 17 (10 назв).

4411. Торощева, А. І.

Україна та українці очима Шарля Дюброя: джерелознавчий аналіз мемуарів «Deux anneés en Ukraine (1917–1919)» : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спец. іст. дисципліни» / А. І. Торощева

цева ; Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2017. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (9 назв).

4412. Усиков, О. О.

Розвиток промисловості Миколаївщини в 1944–1991 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. О. Усиков ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (10 назв).

4413. Феденко, О. О.

Роль італійської громади Одеси в соціально-економічному житті Наддніпрянської України наприкінці XVIII – початку XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. О. Феденко ; Ін-т історії України НАН України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Київ, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 13-15 (11 назв).

4414. Федчук, О. М.

Волинська духовна семінарія в умовах радянської тоталітарної системи (1945–1964 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 / О. М. Федчук ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (14 назв).

4415. Фесенко, А. А.

Внесок почесних громадян Півдня України у розвиток регіону другої половини XIX – початку XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / А. А. Фесенко ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (16 назв).

4416. Філіпова, Г. В.

Історико-пам'яткознавчий вимір об'єктів культурної спадщини Центральної та Північної Гетьманщини: наслідки діяльності російських урядовців (1690–1765 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 26.00.05 «Музеезнавство. Пам'яткознавство» / Г. В. Філіпова ; Центр пам'яткознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 14-17 (30 назв).

4417. Фролов, С. М.

Створення та розвиток частин спеціального призначення розвідки Чорноморського флоту (1953–1992 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 20.02.22 «Військ. історія» / С. М. Фролов ; М-во оборони України, Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняховського. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (19 назв).

4418. Харкевич, Н. В.

Переселенські процеси в Україні у 1944–1953 рр.: на матеріалах Волинської та Рівненської областей : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. В. Харкевич ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (10 назв).

4419. Христан, Н. М.

Король Данило Романович в українській культурній пам'яті другої половини XIX – початку XXI ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. М. Христан ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці,

2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-17.

4420. Черкаська, Д. В.

Наукова та педагогічна діяльність археолога Л. М. Славіна : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Д. В. Черкаська ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 14-16 (15 назв).

4421. Чучалін, О. П.

Київська єпархія в умовах взаємин радянської держави і Православної церкви (1920–1930-х рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / О. П. Чучалін ; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Миколаїв, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (20 назв).

4422. Шаповаленко, Є. Ю.

Повсякденне життя сільського населення Чернігівщини в роки окупації (1941–1943 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Є. Ю. Шаповаленко ; Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18-19.

4423. Швайка, І. О.

Взаємовідносини німецьких колоністів та українського населення (кінець XVIII – 20-ті роки ХХ століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / І. О. Швайка ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 14-16.

4424. Шевчук, Б. Л.

Волинська казенна палата наприкінці XVIII – у 60-х рр. ХІХ ст.: структура, повноваження та соціальні наслідки діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Б. Л. Шевчук ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. – Кам'янець-Подільський, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (12 назв).

4425. Шелкунова, Н. Л.

Науковий доробок професора Г. Я. Андреева у розвитку технологій машинобудування у 50–70-х рр. ХХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / Н. Л. Шелкунова ; Держ. ун-т інфраструктури та технологій МОН України. – Київ, 2018. – 24 с. – Бібліогр.: с. 19-20 (21 назва).

4426. Шудляк, Н. О.

Святині та святі місця в духовній культурі українців Поділля : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / Н. О. Шудляк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 17 с. – Бібліогр.: с. 13-14 (12 назв).

4427. Щеглов, А. Ю.

Львівський гарнізон у період з 1921 по 1939 рік : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 20.02.22 «Військ. історія» / А. Ю. Щеглов ; М-во оборони України, Нац. акад. сухопут. військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15 (8 назв).

4428. Щербина, Н. О.

Життєвий шлях та науково-просвітницька діяльність Ю. С. Виноградського (1873–1965) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Н. О. Щербина ; Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2018. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (14 назв).

4429. Яковлев, І. В.

Громадсько-політична діяльність Івана Драча : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / І. В. Яковлев ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Миколаїв, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (15 назв).

4430. Янчук, М. М.

Учительський корпус церковнопарафіяльних шкіл Київської єпархії: формування, якісний склад та практики повсякдення (друга половина XIX – початок XX ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / М. М. Янчук ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 24 с. – Бібліогр.: с. 20 (11 назв).

4431. Ярова, А. В.

Локальні особливості традиційного житла Чернігівщини кінця XIX – першої половини XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.05 «Етнологія» / А. В. Ярова. – Київ, 2017. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14 (6 назв).

4432. Ярцун, Ю. О.

Повсякденне життя шляхти Київської губернії (кін. XVIII – 60-ті рр. XIX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ю. О. Ярцун ; Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Миколаїв, 2018. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (14 назв).

4433. Ящук, В. Ю.

Діяльність професора В. В. Скопечького у галузі вітчизняної кібернетичної науки (друга половина XX – початок XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.07 «Історія науки й техніки» / В. Ю. Ящук ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – 21 с. – Бібліогр.: с. 17-18 (10 назв).

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

На ступінь кандидата наук

4434. Григоренко, Д. А.

Законодавче регулювання торгівлі в Україні за часів неп (1921–1929 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політ. і прав, учень» / Д. А. Григоренко ; Нац. юрид. ун-т України ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2016. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (9 назв).

4435. Думич, Х. М.

Цивільне судочинство у Галичині за австрійським Цивільним процесуальним кодексом 1895 р. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.01» Теорія та історія держави і права; історія політ. і прав учень» / Х. М. Думич ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2016. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (12 назв).

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

На ступінь кандидата наук

4436. Вознюк, О. В.

Педагогічна діяльність протестантських громад у контексті освітньо-виховних процесів в Україні (середина XIX – 30-ті рр. XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.01 «Заг. педагогіка та історія педагогіки» / О. В. Вознюк ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2017. – 24 с. – Бібліогр.: с. 19-21 (14 назв).

4437. Діденко, І. О.

Проблеми навчання та виховання учнівської молоді в роботі педагогічних з'їздів (1861–1920) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.01 «Заг. педагогіка та історія та історія педагогіки» / І. О. Діденко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (12 назв).

4438. Міхаць, Р. М.

Український театральний рух у Східній Галичині в контексті формування національної ідентичності дітей та молоді (друга половина XIX – 30-ті рр. XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.01 «Заг. педагогіка та історія педагогіки» / Р. М. Міхаць ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-18 (15 назв).

4439. Опушко, Н. Р.

Розвиток освіти на Поділлі в першій половині XIX століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.01 «Заг. педагогіка та історія педагогіки» / Н. Р. Опушко ; Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Житомир, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 14-17 (19 назв).

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

На ступінь доктора наук

4440. Приймич, М. В.

Церковне професійне малярство Закарпаття другої половини XVIII – першої половини XX ст.: народна традиція, візантійська канонічність та впливи західноєвропейського мистецтва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра мистецтвознавства: 17.00.05 «Образотвор. мистецтво» / М. В. Приймич ; Львів. нац. акад. мистецтв. – Львів, 2018. – 31 с. – Бібліогр.: с. 23-28.

На ступінь кандидата наук

4441. Захаревич, М. В.

Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка у динаміці соціокультурних перетворень 1920–2001 років : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 26.00.01 «Теорія та історія культури» / М. В. Захаревич. – Київ, 2016. – 19 с. – Бібліогр.: с. 14-16 (23 назви).

4442. Одрехівський, В. В.

Українська скульптура кінця ХХ – початку ХХІ століття: трансформації монументального формотворення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 17.00.05 «Образотвор. мистецтво» / В. В. Одрехівський ; М-во культури України, Нац. акад. образотвор. мистец. і архітектури. – Київ, 2018. – 22 с. – Бібліогр.: с. 17-19 (18 назв).

АРХІТЕКТУРА

На ступінь доктора наук

4443. Лукомська, З. В.

Містобудування Західної України епохи бароко (сер. XVII ст. – кін. XVIII ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра архітектури: 18.00.01 «Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури» / З. В. Лукомська ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 2018. – 43 с. – Бібліогр.: с. 36-39 (38 назв).

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

На ступінь доктора наук

4444. Касьянова, М. М.

Міграція громадян України до Білорусі, Молдови та Росії в умовах постбіполярної трансформації міжнародної системи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра політ. наук: 23.00.04 «Політ. проблеми міжнар. систем та глобал. розвитку» / М. М. Касьянова ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Чернівці, 2018. – 35 с. – Бібліогр.: с. 28-32 (42 назви).

На ступінь кандидата наук

4445. Таран, Я. А.

Українська діаспора Республіки Польща та її роль у демократичному розвитку сучасної України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: 23.00.02 «Політ. ін-ти та процеси» / Я. А. Таран ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (9 назв).

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

На ступінь кандидата наук

4446. Рудавіна, І. Г.

Театральні музеї України: виникнення та діяльність зі збереження й трансляції культурної спадщини (1923–1991 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. культурології: 26.00.05 «Музезнавство. Пам'яткознавство» / І. Г. Рудавіна ; М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2017. – 20 с. – Бібліогр.: с. 14-16 (19 назв).

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

На ступінь кандидата наук

4447. Вялкова, І. О.

Преса Донецької області періоду незалежності України (1991–2012 рр.): проблематика, типологія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.04 «Теорія та історія журналістики» / І. О. Вялкова ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Маріупол. держ. ун-т. – Львів, 2018. – 31 с. – Бібліогр.: с. 23-26.

4448. Мельничук, Ю. Г.

Дискурс релігійної проблематики в газеті «Буковина» кінця XIX – початку XX століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.04 «Теорія та історія журналістики» / Ю. Г. Мельничук ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17 (9 назв).

4449. Пелипець, М. І.

Журналістська та редакційно-видавнича діяльність Степана Смаль-Стоцького : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій / М. І. Пелипець ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Львів. нац. наук. б-ка України ім. Василя Стефаника НАН України. – Львів, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (11 назв).

4450. Попович, Ю. О.

Преса Північної Буковини у формуванні концепції національної соборності (1885–1930-ті рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.04 «Теорія та історія журналістики» / Ю. О. Попович ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Київ, 2018. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-16 (12 назв).

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

- Абдулаева, Г. А. 1907
Аблаєва, У. О. 4287
Абліцов, В. Г. 1732
Абрагамсон, А. А. (931)
Абрамович, П. Н. (2584)
Аваков, А. Б. 4199
Аванесова, Л. 412
Авенаріус, М. П. (2229)
Авраменко, В. П. 323, 2216
Аврамов, И. И. 784
Агафонов, Є. А. (2303)
Агафонова, Т. А. 1059
Ададуров, В. В. 1222
Адамович, С. В. 3526, 3569
Адамович, С. Т. (3911)
Адамовський, В. І. 3668, 3867, 3967
Адамський, В. Р. 2506, 2601, 2639, 2868
Адріанова-Перетц, В. П. (3014)
Адрут, А. К. 1926
Азарх, І. С. 1341
Азізян, С. Л. 3281
Айсфельд, А. 2950
Акінфієв, І. Я. (2265)
Акіншина, І. М. 3440
Аксенов, В. С. 121
Акуленко, В. І. 122, 785
Александров, І. Г. (4329)
Александрова, Г. А. 1260, 2429
Алексієвець, Л. М. 123, 3897
Алексієвець, М. М. 1730, 3896, 4064
Алексієвська, Л. В. 4236
Алексій (Кабалюк О. І.), архімандрит (1504)
Алешкевич, Я. А. 1
Алешо, О. Г. (3398)
Алексеєнко, І. 1243
Алексеєнко, М. В. 2044
Алієв, А. 3998
Алланіязов, Т. К. 3794, 3795
Алмазов, О. С. 1760
Алтухов, О. А. 2298
Алфьоров, О. А. 681
Алчевська, Х. Д. (2076)
Альмес, І. І. 1743, 4288
Альошина, О. А. 1342, 1343
Аляев, Г. Е. 2205
Амеліна, О. С. 1976
Ананьєва, Т. Б. 2005
Ангел, Є. П., отаман (2664)
Андреев, І. А. 786
Андреева, О. 4198
Андреев, А. С. 3774
Андреев, В. М. 3305
Андреев, Г. Я. (4425)
Андреев, І. А. 931
Андрієвич, Я. М. (1996)
Андрієвська, А. 4219
Андрієвська, В. А. 3570
Андрієвська, Л. В. 299
Андрієвський, В. Н. (2535)
Андрійцьо, В. М. 3306
Андрішко, О. 484
Андрос, Є. І. 3068
Андрошук, О. В. 3968
Андрусинин, Б. І. 707, 2678
Андрусів, П. С. (1167)
Андрусяк, В. В. (3240)
Андрусяк, М. Г. (879)
Андрущак, Р. І. 4289
Андрущенко, І. 3391
Аннапольська, В. В. 3205
Анненков, І. О. 3177
Аносова, В. С. 1555
Анохин, В. А. 509
Антипенко, І. Я. (1193)
Антонец, Ю. А. 4037
Антоній (Паканич), митрополит 1344, 1471, 1472
Антоній Печерський, святий (1464)
Антонін (Капустін А. І.), архімандрит (1437), (1471)
Антонов, О. К. (3854)
Антонов-Овсієнко, В. О. (2740)
Антонова, О. Є. 2076
Антонович, В. Б. (4), (57), (168), (1224), (1646), (1975), (1991), (2051)
Антонович, М. І. (1220)
Антонович, Марко (1173)
Антонович, О. 2430
Антонюк, Я. М. 3571, 3572, 3775
Антоняк, І. 3812

Антоняк, Я. Ю. 1857
Антошко, М. О. 2198
Анциферов, О. М. (384)
Анцішкін, І. 625
Апанович, О. М. (198)
Апостол, Д. П., гетьман (653), (1773),
(1776)
Араджионі, М. А. 626
Аркас, М. М. (2481)
Аркаси, рід (542)
Аронець, М. М. 3877
Арсеній (Могиланський О. В.), митропо-
лит (1421)
Артемова, Л. В. 2602
Артимишин, П. І. 4290
Архірейський, Д. В. 2716, 2809
Асеев, Ю. А. 4254
Асеев, С. 4230
Астахова, Е. В. 3901
Атаманенко, В. Б. 389
Афанасьєв, Г. О. (2045)
Афанасьєв, Є. І. (949)
Афанасьєва, З. Б. 2199

Б

Бабенко, Л. В. 788
Бабенко, Л. Л. (278)
Бабенко, О. А. 1713
Бабенко, О. О. 3069, 3842
Бабець, П. М. 3311
Бабич, А. В. 1345, 3564
Бабич, В. 608
Бабич, Л. О. 3433
Бабич, О. І. 1473
Бабінський, М. (3302)
Бабюк, Л. Я. 3046, 3167
Багалій, Д. І. (5), (57), (203), (2722), (2913)
Багацький, П. С. (2740)
Багрянний (Лозов'яга), І. П. (1113), (1263)
Бадеева, Л. І. 789, 3644
Бадида, М. Б. 4108
Бажан, Г. О. 767
Бажан, М. П. (146)
Бажан, О. Г. (278), 473, 2962, 2970, 3070-
3072, 3091, 3092, 3878
Бажанський, П. І. (2267)
Баженов, Л. В. 40, 41, 248, 2869
Баженов, О. Л. 42, 1525

Баженова, С. Е. (249)
Баїк, О. І. 2603
Байдак, М. С. 4291
Байдич, В. Г. (162), (180)
Байкеніч, Д. В. 3307
Байгалюк, О. 390
Бакалець, О. А. 1672, 1673, 2679
Бакало, Л. К. 2013
Баклашова, Т. М. 3467
Бакуліна, Н. 502
Балабан, Б. 3219
Балабушка, В. А. 1287, 1559
Балан, М. 3441
Балишева, О. В. 387
Балій, Н. В. 1508
Балух, В. О. 1474, 1475
Балушок, В. Г. 510
Балюк, В. 4200
Банях, В. М. 324
Бандера, С. А. (614), (1113), (1124), (3247),
(3252), (3419), (3576), (3590), (3591)
Бандурка, О. М. 2931
Бантиш-Каменський, Д. М. (179)
Барабаш, Т. М. 4292
Баран, Б. 1346
Баран, В. Д. (109), (247)
Баран, В. К. 3073, 3498, 3510
Баран, З. А. 2769
Бараненко, С. М. 43, 44, 1972
Баранов, В. І. 1059
Барановська, Н. М. 2680
Барановський, О. В. 4018
Барановський, Х. А. (2703)
Барвінський, О. Г. (2050), (2175), (2178),
(2418)
Бардашевська, Ю. І. 4293
Баришников, О. О. (931)
Баришполець (Лобода), М. К. 1005, 3645
Барков, І. В. 4294
Бармак, М. В. 711, 1785, 2095
Баров, В. В. 649, 650, 2316, 2661, 2670
Барсук, О. 1641
Бартош, А. Є. 391
Басара-Гиліщак, Г. Б. 2564
Басараб, В. І. 45, 1476
Басараб, О. (2987)
Басенко, І. В. 2513
Баскакова, А. С. 4220
Батаєва, К. 1246
Батанова, Т. 2514

Батенко, Н. 413
Батирєва, І. 3442
Баторій, Стефан, король (1719)
Батрак, Л. В. 2949
Батумов, А. О. (3854)
Батуріна, С. С. 124, 474
Батьковська, О. В. 930
Батьковський, Г. Б. 930
Батюк, І. В. 3027, 3586
Батюк, Т. В. 125
Баукова, А. Ю. 325
Бацак, К. Ю. 2006
Бацак, Н. І. 279
Бацвін, Б. Р. 1492, 1494
Бацвін, М. Я. 712
Бачинська, Н. В. 4045
Бачинська, О. А. 126, 254, 1729, 1828,
1858, 1962, 2044
Бачинський, Л. В. (2182), (2188)
Бачинський, Ю. О. (2700)
Баюк, М. І. 2870
Баяновська, М. Р. 3220
Бевз, Л. П. 2720
Бевз, М. В. 1070
Бевз, Т. А. 4189
Безук, О. М. 2770
Безаров, О. Т. 2160
Безбородько, О. А. (1901), (2016)
Безверхній, О. 1774
Безгинська, К. М. 303, 4039
Бездрабко, В. В. 4122
Безкоровайна, Л. Т. 511
Безмен, М. Г. 2200
Безручко, І. Г. (4153)
Безручко, О. В. 4165
Бей, Н. О. 1082, 4030, 4031, 4261
Бей, Р. В. 3178
Бекетов, О. М. (996)
Бекетова, В. М. (378)
Бекірова, Г. 3669
Белей, Л. О. 3979
Белочкина, Ю. В. 713
Белько, О. О. 2096, 2097
Бельман, С. Г. 2299, 2300, 2662
Беляєв, А. М. 3876
Бенера, В. Є. 1608
Бердяєв, М. А. (2205)
Березанська, І. М. 4295
Березина, С. І. 1477
Березівська, Л. Д. 600
Березін, С. Є. 2045
Березний, С. М. 4203
Березницький, М. О. 714
Березняк, Я. В. 4296
Березовенко, А. В. 3970
Березовський, М. С. (1956)
Березовський, О. М. 4102
Березовські, рід (4337)
Берест, І. Р. 790, 2001, 2002
Берест, Л. В. 773
Берестецька, О. П. 741
Береш, П. 1426
Берковський, В. Г. 1671
Берлінський, М. Ф. (4)
Берлянд, І. 4198
Бернацький, В. Р. 3074
Бершеда, Є. Р. 2496, 2499, 2508, 2511
Бессонова, С. С. (200), (231)
Беглій, О. В. 791, 860, 2362
Бех, І. Д. 4109
Бех, М. В. 4297
Белашов, В. І. 2353
Белая, О. М. (129)
Белік, А. В. 46
Белінська, Ф. Ф. 642
Белінський, Є. 1593
Белоусов, С. М. (146)
Белявська, О. Ю. 787
Бесов, Л. М. 3308, 4097
Бжеський, Р. С. (371)
Биков, Л. Ф. (4050)
Бикова, Т. Б. 3047, 3137
Биковська, В. Ф. 120
Бильк, А. А. 792
Биршейн, А. 793
Бистра, М. О. 2972
Бисько, Ю. І. 2431
Бицюра, Л. О. 3868
Бич-Лубенський, К. М. (2465)
Бичковська, Г. М. 392
Бібик, В. В. 4148
Бібіков, Д. В. 794
Бібіков, С. М. (1525)
Бігдаш-Богдашев, П. М. (2910)
Біла, С. Я. 1347
Білавич, Г. В. 2173
Білан, С. О. 4143
Білас, В. (3260)
Білас, Н. М. 267
Білевич, М. (2022)

Білейчук, Я. 4109
Біленко, В. В. 3902
Біленький, С. 196
Білецький, В. В. 1997
Білецький, Н. 795
Білецький, О. І. (2262)
Білий, В. І. (13), (1012)
Білик, В. А. 1348
Білик, Н. І. 2973
Білик, О. В. 1594
Білименко, Л. А. 604
Білинський, П. 1669
Білі, родина (1012)
Білівненко, С. М. 3966
Білобровець, О. М. 627, 2363, 2364, 2515, 2640, 2871
Біловус, Л. І. 1083-1085, 1160-1162, 3016
Білограць, Х. Р. 4160
Білокін, С. І. 2969, (3134)
Білоус, В. Б. 3497
Білоус, В. І. 4123
Білоус, Л. С. 356
Білоус, Н. О. 1674
Білоус, О. П. 3565
Білоус, П. 1560
Білоус, Т. 2161
Білоусенко, П. І. (1256)
Білоусова, А. 2503
Білоусько, В. М. 241, 577
Білоусько, О. А. 782
Більченко, І. В. 326
Біляшівський, М. Ф. (175), (344), (356), (2512)
Бірьова, О. Ю. 651, 715, 716
Бірюльов, Ю. О. 2872
Блага, О. 2410
Блажевич, Ю. І. (199), 2734
Блакитний, М. М. 797
Блануца, А. В. 1550
Блащук, С. М. 25
Близнюк, М. 726
Блозва, В. 1786
Блохин, Д. Д. 1163
Блюмський, В. Т. 667
Боберський, І. М. (614), (1119), (2424), (2425), (2476), (2967), (3272)
Бобіна, О. В. 798
Бобринські, родина (2136)
Бобровнік, Ю. В. 220, 4190
Бобылева, С. І. 628
Бовгиря, А. М. 1787, 1788, 1827, 1911
Боган, С. М. 3683
Богатирчук, К. О. 4298
Богатікова, О. В. 127, 2201
Богатов, К. М. 548
Богатчук, С. С. 2202
Богачевська-Хомяк, М. Д. 2162
Богданов, В. Л. 2873
Богдашина, О. М. 47, 128, 233
Богодистый, П. А. 4032
Богомолець, О. В. 1288
Богомолець, О. О. (1253)
Богомолова, М. Ю. 3309
Богуславський, Є. С. (3797)
Богуслаев, В. А. 4036
Боднар, Г. 4192
Бодруг, А. В. 1164
Бодянський, О. В. (1113)
Боженко, А. О. 799
Боженко, О. В. 800
Боженко, Ю. О. 3467
Божко, Л. М. 3310
Божко, Н. М. 1156, 1927
Божко, С. З. (3311)
Бойко, В. С. 777, 4195
Бойко, І. Й. 1921, 2604, 4098
Бойко, Н. А. 3626
Бойко, П. А. 4299
Бойко, Ю. М. 4038
Бойко-Блохин, Ю. Г. (1163)
Бойко-Гагарін, А. С. 129
Бойчук, М. Л. (3312)
Бойчук, Т. М. 4123
Бойчура, М. В. 1478
Болбот, О. В. (3854)
Болбочан, П. Ф. (657), (682), (2733)
Болеслав I Хоробрий, король (1549), (1562), (1577)
Болеслав II Щедрий, король (1578)
Болтрик, Ю. В. 266
Бондар, А. В. 1014, 1041
Бондар, Г. 4196
Бондар, Н. 1608
Бондар, О. М. 393, 801, 972
Бондаренко, А. О. 1289
Бондаренко, Г. В. 2, 409, 410, 928
Бондаренко, Д. 3511
Бондаренко, М. М. 3193
Бондаренко, О. Г. 2745
Бондаренко, С. Д. 2189

Бондаренко, С. О. 3313
Бондарович, А. М. (1017)
Бондарук, Т. І. 2203, 2432
Бондарчук, А. І. 3771
Бондарчук, В. О. 4166
Бондарчук, П. (Ляхтюк Петро) (3595)
Бондарчук, П. М. 1349, 1350
Бондарь, С. О. 4137
Бончковський, В. (3238)
Бонь, О. І. 2516, 2974, 2975, 3075
Боплан, Г. Л. де (1623)
Борейко, В. Е. 394
Боренько, Н. В. 1290
Борзенко, Г. М. (2350)
Борисенко, В. Й. (186), 1733
Борисенко, В. К. 1003, 2976
Борисенко, Ю. С. 327
Борисковський, П. Й. (1525)
Борисова, О. В. 1691
Борисоглібська, Г. І. (3324)
Борищук, В. О. 4040
Боровець, І. І. 300
Боровик, А. М. 3958
Боровик, В. Г. (2706)
Боровик, М. А. 3527, 3958, 4300
Боровик, О. 1291
Боровікова, М. 1595
Бородаєвський, С. В. (2816)
Бородін, Є. І. 2970
Бородіна, Т. 503
Бородулін, В. Г. (377)
Боронь, О. В. 1965
Борткевич, С. Е. (1212)
Бортнікова, А. В. 802, 1642
Боряк, Г. В. 8, 300, 386, 587, 601, 1266, 1965, 3436
Боряк, О. О. 1223
Босий, В. Я. (1096)
Бочковський, О.-І. 1165
Брайлян, Н. 1166
Брайчевський, М. Ю. (116), (138), (3880)
Брайченко, О. Ю. 2301, 3138
Браницькі, рід (1054), (1066), (1784)
Брезінський, І. В. 4042
Брель, О. В. 1692
Бренюк, А. Г. 803
Брехуненко, В. А. 609, 1693
Брехунець, Н. С. 3903
Брецько, Ф. Ф. 475
Бривко, М. В. 547
Брижицька, С. А. 3076
Брильов, Д. 2338
Брискина-Мюллер, А. М. 1479
Брич, М. Т. 328
Бровко, А. Г. 804
Бровко, Б. А. 512
Бродський, Е. К. (536), (2104)
Бродські, родина (536)
Брок, О. (193)
Бросаліна, О. Г. 1185
Брояко, Н. Б. 3926
Бруяко, И. В. 525
Брюховецька, Л. І. 4182
Брюховецький, В. С. 1265
Брюховецький, І. М., гетьман (1868)
Бубенок, О. Б. 805, 1694, 4099
Бублик, О. Г. 4301
Бублик, Т. Т. 1415
Бублій, І. О. 2746
Бубняк, Г. 3978
Бубняк, Р. 3978
Буга, В. В. 4124
Буга, Г. С. 4124
Бугрій, В. С. 1720, 3314, 3813, 4125
Будзар, М. М. 806, 1966, 2037
Будзей, О. В. 807
Будзиновський, В. Т. (2072)
Будков, Д. В. 2814
Бужейко, А. Д. (774)
Бузало, Т. М. 1964
Буйських, С. Б. 130, 224
Букет, Є. В. 808
Букреев, Б. Я. (2237)
Букреев, Т. Б. 3139
Булавін, О. О. 652
Буланова, Н. М. 48, 1351
Булгаков, М. О. (2286), (2438)
Булгаков, Ю. В. 1252
Булгакова, И. В. 4034
Булгакова, О. В. 4302
Булгакова, Т. О. 2007
Булгар, С. С. 629
Булик, Н. М. 3315
Бульба-Боровець, Т. Д. (3614), (3775)
Бунчук, О. В. 2874
Буравський, О. А. 2345
Бураков, Ю. В. 2771
Бурда, Н. Ю. 329
Бурдуланюк, В. М. 3240
Бургеа, В. В. 1481, 1516, 2008, 2977

Буренков, В. М. 3077
Бурім, Д. В. 1086
Буркут, К. 809
Бурлака, К. 4046
Бурлака, С. І. 1041
Бурлакова, Н. 1004
Бурлачук, В. 1246
Бурнадз, Л.-М. (1508)
Бур'ян, Л. М. 2222
Буряченко, В. 4246
Бут, О. М. 476, 3078
Бутич, І. Л. (146)
Бутко, С. В. 3433
Бутович, М. Г. (1188)
Бутовичі, рід (363)
Бухтияров, В. Ф. 2365
Буцький, П. 1973
Бушин, М. І. (235), 476

В

Вавренчук, М. 718
Ваврух, М. І. 1232
Вагін, К. О. 3122
Вакуленко, В. К. 4037
Вакулишин, С. М. 810
Вакульчук, О. А. 604
Валенса, Л. (4069)
Вальчук, А. М. 1561
Валюх, З. О. 1256
Валявко, І. В. 1214
Валявська, К. В. 2433
Ванжула, О. М. 330
Вановська, І. М. 1292
Ваньо, Т. (879)
Вараниця, А. О. 4303
Варгатюк, С. В. 2772, 2810
Варламова, І. С. 4052
Варналій, З. С. 811
Варонко, Я. Я. (2831)
Варшавчик, М. Я. (309)
Варяник, О. В. 3635
Василевський, В. (2062)
Василенко, Б. А. (187)
Василенко, В. М. 2009, 2507
Василенко, К. П. (2943)
Василенко, М. П. (212), (225), (785), (1646), (2913), (2945)
Василенко, Н. Є. 3316

Василенко, Н. К. (4182)
Василієвич, Михайло (1620)
Васильєва, С. В. 1526
Васильєв, В. Ю. 3436
Василько, В. С. (2516), (2974)
Васильчиков, П. О. (2037)
Васильчук, В. М. 514, 630
Васнецов, М. В. (846)
Васьків, М. С. 3317
Васьківська, О. 2875
Васьковський, Р. Ю. 2717
Васюник, І. 1491
Васюта, О. П. 4167
Васянович, О. О. 2204, 3969
Вахнован, В. Ю. 606
Вахнянин, А. К. (280), (2175), (2178)
Ващенко, А. П. 699, 3318
Ващенко, В. В. 612
Вашук, Д. П. 812, 1617, 1671
Вашук, Л. В. 1167
Вдовина, О. 49
Вдовичин, І. Я. 1087
Ведель, А. Л. (1928)
Ведмідь, Л. А. 3835
Велєдницький, В. Г. (2065)
Великочий, В. С. 131, 2565, 2773, 2801
Величківський, М. І. 2951
Величко, С. В. (894), (1816), (1877), (1941)
Величковський, П. І. (1479)
Велінець, Ю. І. 3947
Венгерська, В. О. 3980
Верба, І. В. 261
Вербицький, М. М. (2267)
Вербіцька, О. І. 3319
Вергілес, О. А. (3694)
Вергунов, В. А. 1244, 2504, 2811, 2876, 3320
Веремеева, М. 3849
Верещагін, В. П. (448)
Верещака, В. М. 881
Верещинський, Й., єпископ (1747)
Вержбицький, М. Ф. (452)
Вериківський, М. І. (280), (1274)
Верман, В. Е. (3131)
Верменич, Я. В. 25, 50-52
Вернадський, В. І. (1245), (1253), (2284), (2434), (2474), (2722), (2888), (2913), (2928), (2945)
Вернигор, Д. 4168
Вернік, Ю. В. 2434

Верстюк, В. Ф. 132, 2606, 2681, 2812
Вертіль, О. В. 4043
Верховцева, І. Г. 2077
Верхоланцев, А. М. 679
Верхогурова, М. А. 813
Веселовська, Г. І. 2877, 2878, 3321
Весельська, Н. М. 1618
Ветцель, П. 3420
Веденеєв, Д. В. 1352, 1480, 2682, 2813,
2814, 3080, 3566, 3869, 4020, 4253
Ветров, І. В. 761
Ветров, І. Г. 3659
Виговський, І. О., гетьман (1656), (1860),
(1868), (1877), (1882)
Виздрік, В. С. 1088, 2683
Виливчук (Вавровий), Ю. А. (371)
Винар, Л.-Р. І. (140)
Винница, Г. 3528
Винниченко, В. К. (46), (1113), (1115),
(2541), (2558), (2588), (2621), (2679), (2698),
(2733), (2824)
Виноградський, С. М. (1245)
Виноградський, Ю. С. (4428)
Вирський, Д. С. 814, 1643
Висовень, О. І. 133, 3796
Висотін, М. Б. 1607
Висоцька, Л. Г. 2608
Висоцький, М. (1789)
Вихристюк, О. Б. 585
Вичівський, П. П. 131
Вишковський, П. 1353
Вишневецький (Байда), Д. І., гетьман
(1694), (1738), (1747)
Вишневецький, М. О. (480)
Вишневецькі, рід (881)
Вишня, Остап (Губенко П. М.) (728),
(2975)
Віват, Г. І. 1336
Вівсяна, І. А. 2774
Відейко, М. 666
Віднянський, С. В. 297, 300, 1224, 2566,
2815, 4005, 4055
Візіров, О. В. 817
Віленський, Ю. Г. 3879
Віллем, А. (2862)
Вільгельм II, імператор (2846)
Вільде, Ірина (Макогон Д. Д.) (3904)
Вільховик, О. В. 2747, 4304
Вільчинська, Д. 2323
Вільшинська, М. Б. 764
Вінграновський, М. С. (4151), (4165)
Вінниченко, О. О. 1704
Вінценз, С. Ф. (727)
Вінцковський, Т. С. 2609, 2748
Вінярський, М. Б. (4165)
Вірський, П. П. (4168)
Вісин, В. В. 3221
Вісіна, Т. М. 3221
Вітворт, Ч. (1915)
Вітенко, В. І. 607
Вітенко, З. Р. 3017, 3292, 3293
Вітер, М. 4193
Вітлін, Я. В. (941)
Вітовський, Д. Д. (батько) (690), (2411),
(2771), (2782)
Вітовт, князь (1716)
Вітченко, Д. М. 387
Владига, О. М. 53, 134, 135
Владимирський-Буданов, М. Ф. (54)
Владислав I Герман, князь (1578)
Владислав II Ягайло, король (1672)
Власенко, В. В. 1168
Власенко, В. М. 1169, 1170, 2816
Власенко, С. І. 2817
Власов, О. Ю. 783, 2517
Власова, Г. О. 1261
Власюк, С. 4021
Внук, М. (1207)
Воблій, К. Г. (3384), (4370)
Вовк, Л. Г. 3222
Вовк, Н. С. 2518
Вовк, О. В. 3184
Вовк, О. Й. 1619, 2519
Вовк, Ф. К. (372), 494, (2065), (2973)
Вовк, Ю. 912
Вовкодав, В. П. (706)
Вовкодав, С. 396
Вовчок, Марко (Вілінська М. О.) (744)
Вовчук, Л. А. 2818
Водотика, С. Г. 719
Водотика, Т. С. 2098, 2099, 2606
Вождаєнко, В. В. 411
Возний, І. П. 1579, 1580, 1695
Вознюк, О. В. 4436
Возняк, М. С. (2378)
Войналович, О. М. 815
Войнаровський, А. В. 436, 700
Войтенко, О. 498
Войтович, Л. В. 653
Войцеховський, К. 964

- Войчун, Ю. 2100
 Волік, Н. 1354
 Волканова, Н. В. 2046
 Волкенштейн, О. О. (968)
 Волков, В. О. 1089
 Волков, О. О. (3091)
 Волкова, О. Ю. 2366
 Волкотруб, Л. М. 2435
 Воловик, В. С. (451)
 Володимир (Богоявленський), митрополит (1472), (1513)
 Володимир Мономах, князь (559), (1544), (1551), (1561)
 Володимир Ольгердович, князь (1700)
 Володимир Святославич, князь (1560), (1570), (1577)
 Володимир (Тимошук), протоірей 397
 Володислав Опольський, князь (1695)
 Волонтир, О. О. 4305
 Волос, О. В. 720
 Волосатих, О. Ю. 2010
 Волосовець, О. П. 362
 Волошенко, В. О. 2206
 Волошин, А. І. (3243), (3244)
 Волошин, І. В. 3168, 3169
 Волошин, М. О. (2568)
 Волошин, Р. П. (3616)
 Волошин, Ю. В. 1827
 Волошина, Н. 902
 Волошинов, В. (2473)
 Волошинський, Б. 3223
 Волощук, М. М. 1581
 Вольвач, П. В. 516, 2436
 Вольтер (1824)
 Волянюк, С. Б. 3573, 3598
 Воробей, О. В. 4306
 Ворожбит, І. В. 136
 Ворожко, В. П. 2749
 Ворон, Н. П. 1171
 Вороний, Г. Ф. (2461)
 Воронин, О. О. (1107)
 Вороніна, М. С. 3323
 Воронов, В. Я. 3646
 Воронова, А. 4250
 Воронова, М. Ю. 137
 Воронович, І. М. 3719
 Воронцов, М. С. (835), (2025)
 Ворончук, І. О. 54, 1675
 Воронюк, В. О. 822
 Воротняк, І. Д. 631
 Вортман, Д. Я. 611
 Воскобойник, К. В. 4056
 Вощевська, Н. Г. 587
 Вощенко, В. Ю. 375
 Воят, І. О. 417
 Врадій, С. А. 3529
 Врангель, П. М. (2493), (2517), (2920)
 Врубель, М. О. (2269)
 Всеволод Ярославич, князь (891)
 Вуйтович, С. 2961
 Вурловська, М. 3814
 Вуянко, М. 398
 В'ялець, А. В. 399, 414
 Вялкова, І. О. 4447
 В'ятрович, В. М. 3574
- ## Г
- Габсбург, В. (Вишиваний В.) (1100), (2733), (2774)
 Габсбурги, династія (1949)
 Гавалюк, Р. 1232
 Гаврилів, Б. М. 2456
 Гаврилів, І. О. 613
 Гаврилко, М. О. (2292)
 Гаврилюк, П. Л. 1482
 Гаврилюк-Кисильова, М. Ю. 3419
 Гавриш, І. В. 1356, 1483, 4307
 Гавришко, М. І. 3575
 Гаврош, О. Д. 3981, 4108
 Гавсевич, П. І. (2475), (2486)
 Гаген, М. 2367
 Гадмалієв, С. Б. 4308
 Газіц, В. В. 1860, 1861
 Гай-Нижник, П. П. 517, 2610, 2649, 2775, 2819-2823, 3224, 3576, 4194, 4209
 Гайворонський, О. 400
 Гайдабура, В. М. 3324
 Гайдай, О. М. 2207
 Гайдук, Т. 3219
 Гайдукевич, О. О. 1357
 Гайсенюк, В. В. 2368
 Гайшинська, А. П. 3633
 Галагіда, І. 1358
 Галайба, В. В. 823
 Галайко, Б. М. 3225
 Галака, Іван (Васильчиков І. О.), отаман (2662), (2671), (2675)
 Галаневич, Е. Б. 513

Галаса, В. М. (3623)
Галецька, Я. С. 721
Галик, В. М. 1484
Галик, Я. І. 3807
Галишин, Р. 3365
Галів, М. Д. 825, 826, 1789, 2953, 3427, 3499, 3684-3687, 3721, 3722
Галів, У. 3499, 3685
Галішевська, Н. 3226
Галішевський, В. А. 138, 3880
Галкін, І. В. (2478)
Галушко, К. Ю. 1827, 2596
Галушак, М. 2776-2778
Галькевич, Т. А. 582
Гальчак, С. Д. 700, 706, 3492, 3688
Гальченко, С. А. 197, 3331, 3349
Гальченко-Брага, К. П. (2480)
Гальчинський, А. С. 3974
Гамалія, В. М. 2437
Гамор, Ф. Д. 4057
Гамченко, С. С. (276)
Гандрабура, Н. Я. 3469, 4309
Ганзуленко, В. П. 1485
Ганін, О. 2493
Ганкевич, М. (2414)
Ганул, А. М. 4310
Ганусин, О. Б. 2174, 4311
Ганцов, В. М. (3366)
Ганцюк, П. Т. 3577
Ганчин, І. 1397
Гапон, Л. О. 1172
Гапochenко, І. І. 1281
Гапула, Ю. С. 3081
Гарагонич, В. В. 4047
Гарачковська, О. О. 1262
Гарбар, Л. В. 1266
Гаркавцева, І. 4041
Гаркавий, В. Ф. 4126
Гаркуша, Н. М. 139, 158
Гаркушевські, родина (1865)
Гарькавий, В. К. 401
Гасин, О. І. ("Лицар") (3579)
Гаспринський, І. (2163)
Гатцук, С. А. (2488)
Гаухман, М. В. 2302
Гафаров, С. В. 3638
Гвоздь, В. І. 654, 4022
Гевко, А. А. 2520
Гедеон (Святополк-Четвертинський Г. З.), митрополит (1503)
Гедиміновичі, династія (518), (1617), (1681)
Гедін, М. С. 55
Гедьо, А. В. 1967, 2078, 2101
Гейда, О. С. 827
Гейзе, А. І. 2216
Гейко, А. В. 2663
Гейслер, Х.-Г. (1959)
Гелей, А. В. 3420
Гелей, С. Д. 56, 2567, 2779, 2960
Геліс, М. М. (3342)
Генералюк, Л. С. 2568
Георгієвська, В. В. 4161
Гераймович, С. А. 679
Герасименко, В. В. 828, 836
Герасименко, В. П. (3643)
Герасименко, Н. О. 829
Герасимов, Т. Ю. 2369
Герасимчук, М. Є. 4312
Герасимчук, О. М. 1829
Герасько, М. О. 830
Геращенко, Ю. Е. 518
Герегова, С. В. 2208
Герилів, С. М. 4144
Герндт, Е. (3119)
Герус, Л. М. 1293
Герцог, Ю. В. 3325
Герцюк, Д. Д. 3326
Гершкович, Я. П. 4262
Гетч, О. (2293)
Гетьман, А. П. 280
Геча, О. А. 3443
Гирич, І. Б. 140, 141, 831, 2209, 2611
Гирич, Я. М. 1541, 1644, 2285
Гіберман (Кареева), О. П. (3002)
Гізель, І. (1955)
Гільденштедт, Й.-А. (728)
Гіреї, династія (1697), (1872)
Гірік, С. І. 610, 2650
Гіря, К. С. 1645
Гітлер, А. (3068)
Гладишук, С. О. 4313
Гладкий, Й. М., отаман (1723)
Гладун, О. Д. 3689
Гладун, О. М. 632
Глазунова, Л. В. 4158
Глизь, Ю. І. 2038
Глинський, І. (1702)
Глібов, Л. І. (2276)
Глібовицька, Д. (2430)

Глінка, О. 832
Глотов, С. 4250
Глотова, А. 4250
Глузман, П. Г. (3336)
Глузман, С. (3883)
Глухенький, А. А. 142, 1486
Глушко, М. С. 519, 2210
Гнатенко, Л. А. 1620, 4263
Гнатів, М. В. 2411
Гнатюк, В. М. (2210)
Гнатюк, Д. М. (4166)
Гнедашев, В. Н. 722
Гнида, П. П. 833, 3578
Гнилосиров, В. С. (323), (2216)
Гворовський, А. В. 4033
Гоголь, М. В. (1113), (1279)
Годжал, С. 1173
Годлевський, М. (2168)
Гойда, Т. М. 331
Голиш, Г. М. 144, 723
Голіцин, В. В. (1760)
Голобородов, К. В. 2684
Голобуцький, В. О. (1822)
Голова, В. В. 4314
Головаха-Хікс, І. 1246
Головацький, Я. Ф. (1113), (2061)
Головінський, Ю. М. (3231)
Головко, А. Л. 4053
Головко, В. В. 3982, 4216
Головко, Г. В. 3850
Головко, О. Б. 1562, 1582, 1583
Головченко, В. І. 477, 2824, 3194, 4232
Голодецький, Д. 1090
Голоніч, Я. 4082
Голосник, В. М. 520
Голота, Л. В. 4234
Голуб, А. П. 1596
Голубець, М. А. (1825)
Голубко, В. Є. 653
Голубнича-Шленчак, Ю. В. 1091, 1174
Голубович, В. О. (2852), (2858)
Голубович, С. Т. (2415), (2784)
Голубченко, В. Ю. 4127
Голубчик, Л. М. 437, 438
Голько, О. 3439
Голюк, Р. 2102
Гоменюк, В. М. 1996
Гон, М. М. 834
Гонта, Н. 835
Гонтаренко, Л. О. 3162
Гонтарська, О. 4183
Гончар, В. В. 2707
Гончар, О. Т. (584), (3833), (3834), (3837), (3912), (3925), (3936)
Гончаренко, В. Д. 2612
Гончаренко, О. М. 3530
Гончарук, Г. І. (126), 4128
Гончарук, Т. Г. 836, 1721, 1977
Горак, В. С. 655, 2521
Горак, Р. Д. 1175, 3904
Горак, Я. 3905
Горан, Т. А. 4315
Горбаненко, С. А. 1537, 1592
Горбань, Г. В. 595, 727
Горбань, Т. Ю. 2339
Горбатий, В. І. 837
Горбатова, Н. О. 3815, 3906
Горбатюк, М. В. 2494
Горбач, С. А. (3400)
Горбенко, К. В. 838
Горбовий, О. А. 57
Горбовий, Я. (3453)
Горбулін, В. П. 3975
Горбуров, Е. Г. 2324, 3636
Гордасевич, Г. Л. (3706)
Гордеев, Д. П. (2303)
Гордієвський, М. І. (190)
Гордієнко, В. 3772
Гордієнко, Г. 3772
Гордієнко, Д. С. 58, 1551, 1574, 2720, 4221
Гордієнко, Я. 611
Гордієнко-Легугін, О. Ф. (3402)
Гордійчук, М. Г. 2035, 2211, 4316
Горенич, О. М. 3647, 3816
Горенко, Л. М. 1978, 2079
Горілецький, В. І. 923
Горілий, О. Л. (1285)
Горін, С. М. 1359
Горіцька, К. В. 2880
Горленко, Д. Л. (1899)
Горліс-Горський, Юрій (Городянин-Лісовський Ю. Ю.) (2607)
Горницький, Н. М. (3927)
Горобець, В. Л. 3515
Горобець, В. М. 1729, 1862
Горобець, С. М. 3433
Горовий, В. М. 386
Городняк, Я. П. 1092
Горохівський, П. І. 724
Горпинич, О. І. 742, 1193

Горська, А. О. (3881)
Горська, Н. О. 382, 581
Горчинська, І. В. 1274
Горькова, А. О. 392
Готалов-Готліб, А. Г. (1536), (2907)
Гоцуляк, В. В. (143), (144)
Гоцуляк, В. М. 1744
Гошціцька, Т. Б. 4317
Грінченки, родина (551)
Грінченко, Б. Д. (551), (599)
Грінченко, М. М. (599)
Грабі, Ф. (1763)
Грабовецький, В. В. (12), (146), (221), (294)
Грабовська, О. В. 4318
Грабовський, М. А. (728)
Грабовський, С. І. 2613, 4184
Грабянка, Г. І. (1947)
Грама, О. Й. (3935)
Гранчак, І. М. (147), (297)
Грачова, А. О. (4182)
Гребеник, Т. В. 4148
Гребенко, Ф. П. (655)
Гребенников, В. Б. 145, 158, 172, 205, 224, 402
Гребенников, Ю. С. (145)
Грек, І. Ф. 839
Грень, Л. М. 2212
Греченко, В. А. 2931
Гречило, А. 549
Гречко, М. В. 3195
Грибенко, О. М. 2522
Грибовський, В. В. 840, 1723
Григоренко, Д. А. 4434
Григоренко, Т. О. 1360
Григор'єв, В. В. (2044)
Григор'єв (Серветник), Н. О., отаман (2507), (2554)
Григор'єва, О. О. 4201
Григорій, архімандрит (1620)
Григоров, В. 3907
Григоруку, Н. А. 1176, 2412
Григоруку, О. Б. 1361
Грималюк, О. М. 4319
Гриневич, К. Е. (155), (290), (2998)
Гриневич, Л. В. 2761
Гриник, Л. М. 3718, 3799
Гринишина, М. О. 1275
Гринів, О. І. 614
Гринько, Г. Ф. (2899)
Гринюк, Р. Ф. 3882
Гринюка, Б. М. 841
Грицаєнко, Л. М. 478
Грицай, О. (1119)
Грицак, Я. Й. 615
Гриценко, А. П. 725
Гриценко, І. А. (183)
Гриценко, І. В. 656
Гриценко, Н. 4238
Грицик, Л. Ю. 4320
Грицишин, А. П. 767
Грицюта, О. О. 3-5
Гричина, Л. В. 755
Гришко, Л. В. 3082
Грищенко, В. М. 3633
Грищенко, Т. Р. 2881
Грищенко, Ю. В. 3185, 3191, 3282
Грідіна, Д. О. 3444
Грієвз, Дж. (916)
Грінберг, Л. Ф. 2213
Грінченко, А. Б. (2347)
Грінченко, Б. Д. (2452)
Грінченко, В. А. (269)
Грінченко, В. Г. 3445
Грінченко, Г. Г. 819
Грінченко, М. М. (2454)
Грінь, А. Д. 4085
Грובה, В. П. 1867
Гродзицький, К. (1742)
Грозилін, Є. К. 842
Громенко, С. В. 657
Громович, У. О. 1093
Грудевич, Т. В. 332, 333
Грудинін, Б. О. 3920
Грушева, Т. В. 3870
Грушевська, К. М. (3409)
Грушевський, М. С. (22), (25), (26), (39), (41), (53), (56), (57), (74), (82), (96), (97), (103), (104), (114), (115), (119), (132), (134), (135), (141), (175), (193), (216), (226), (234), (236), (238-240), (253), (258), (260), (261), (499), (575), (707), (774), (1154), (1155), (1245), (1602), (1641), (1654), (1659), (1873), (1975), (1991), (2042), (2069), (2176), (2197), (2230), (2293), (2314), (2534), (2536), (2548), (2559), (2560), (2592), (2598), (2599), (2611), (2621), (2660), (2679), (2712), (2852), (2858), (2913), (2945)
Грушевський, С. Ф. (2221)
Грушецький, Я. І. 4169
Губанова, Т. О. 2614

Губианури, Л. В. 2438
Губицький, Л. В. 843
Губич, Л. 1415
Губская, Т. Н. 403
Губський, С. І. 2569, 3018, 3083, 3470
Гудзенко-Александрук, О. Г. 1597
Гудзь, В. В. 395, 3019
Гудзяк, О. 1415
Гудима, В. В. 1998
Гудима, П. Я. 767
Гудімов, П. 4181
Гудович, А. П. (1812)
Гужва, А. М. 1783
Гузар, Любомир, архієпископ (1492),
(1494), (1505)
Гузар, О. З. (3248)
Гузь, А. М. 3547
Гуйванюк, М. Р. 2175, 2413
Гула, В. 2354
Гула, О. Г. 1177, 4100
Гула, С. А. 3446
Гулий-Гуленко, А. О. (2744)
Гулима, О. П. 3670, 4321
Гулько, Г. Я. 2370
Гуменна, Д. К. (3705), (4391)
Гуменна, І. 2176
Гуменний, В. 3327
Гуменюк, В. В. 3140
Гуменюк, В. О. 2615
Гуменюк, О. М. 1294
Гуньоко, П. М. 362
Гупало, В. Д. (439)
Гураль, О. В. 2039
Гурбик, А. О. 1722
Гурвич, І. Б. (4182)
Гургула, І. В. (105)
Гуржій, І. О. (146), 383
Гуржій, О. І. 146, 476, 1729, 1830, 1863
Гуркіна, С. В. 1415
Гурковська, О. Л. 572, 2637
Гусарчук, Т. В. 1928
Гусейнов, Г. 1079
Гусев, В. І. 2651, 3048, 3049
Гусев, Ю. 1362
Гутковський, В. 872
Гутник, Л. М. 583
Гутник, М. В. 2214
Гуцал, П. З. 767
Гуцало, Л. В. 2317
Гучко, О. І. 4322

Г

Галаган, Г. П. (2037)
Галаган, М. М. (2858)
Галагани, рід (1966)
Гандош, М. 1094
Герета, І. П. (1531)
Гетц, Л.-К. (239)
Гжицький, В. З. (2975)
Гізель, І., архімандрит (1815), (1931)
Гліва, А. 1696
Гонга, І. (1875)
Гренер, В. (2812)
Гротовський, Є. (4085)
Гуглевич-Ванчура, У. 1026
Гуммерус, Г. 2495

Д

Давва, В. В. 2882
Давидко, І. 2042, 2291, 2971
Давидов, О. Д. 877
Давидовичі, рід (1559)
Давидюк, Р. П. 1095, 3227, 3797
Давтян, Д. А. 4323
Далтабан, Мустафа-паша (1810)
Дамиров, А. У. 2439
Данилевич, В. Ю. (27)
Данилевський, В. В. (3308)
Даниленко, В. М. 8, 3946
Даниленко, М. П. 404
Даниленко, О. В. 3294
Даниленко, С. В. 2750, 3186
Данилець, Ю. В. 1363, 1364
Данилишин, Д. (3260)
Данило Романович (Галицький), король
(1579), (1581), (1584), (1585), (1587), (1589),
(1591), (4419)
Данилович, І. М. (2029)
Данильченко, А. В. 844
Данильченко, Ф. 4254
Данильчук, О. Ю. 766
Данилюк, Д. Д. 147
Данилюк, І. Ю. 334, 335
Данилюк, М. В. 845
Даниляк, П. Г. 1963
Данілічева, В. Ф. 864
Данькевич, К. Ф. (1274)
Дараган, Ю. Ю. (2471)

Дахно, В. А. (4182)
Дацків, І. Б. 2570, 2780, 2825-2829
Дацків, І. Є. 2830, 3328
Дацків, П. 4101
Дацьо, О. Г. 4136
Дацюк, В. 1016
Дашкевич, Я. Р. (29), (233)
Дашкович, О. І. (1651)
Дворецький, В. М. 1365
Дебенко, В. З. 148
Дегтярьов, С. І. 1831, 2718, 2719, 3447
Дедурін, Г. 2831
Дейнеко, С. М. 2103
Делятинський, Р. І. 282, 1416, 1508
Деменов, Е. Л. 846
Демещенко, В. В. 3908
Демиденко, Г. Г. 2011
Демідко, О. О. 847, 3690, 3909
Демуз, І. О. 149, 2047, 2215, 2440, 2571, 2616, 2685
Демченко, А. В. 2325
Демченко, Л. Я. 1965
Демченко, М. В. 3910
Демченко, О. В. 4324
Демченко, Т. П. (142), 2498, 2529, 2664, 2686, 2832
Демчук, К. 2351
Демчук, Р. В. 848
Дем'ян, Г. В. 3579
Дем'яненко, Б. Л. 186
Дем'янчук, В. В. 658
Дем'янчук, П. М. 3283, 3284
Дем'янюк, О. Й. 2371, 2372, 2687, 2688
Дендак, А. Я. 1864
Денисенко, В. А. 1563
Денисенко, В. І. 3971
Денисенко, Г. Г. 150, 1233
Денисенко, О. А. 466
Денисюк, С. П. 1178
Денікін, А. І. (2717), (2922)
Депоян, М. (4182)
Депчинська, І. А. 3329
Деревінський, В. Ф. 2781, 3836, 3993, 4185
Дерев'янка, К. М. (1113)
Дерев'янка, С. М. 131
Дерещук, П. К. (2742)
Деркач, С. С. 633
Десятниченко, О. О. 2012
Дедик, О. Г. 2782
Джагунова, О. І. 4129
Джанов, А. В. 1621
Джемілев, М. (3998)
Джміль, В. К. 2104
Джума, Д. В. 849
Джуряк, М. П. 3580
Джус, Н. В. 595
Дзейко, Ж. О. 2499
Дзигар, А. І. 1074
Дзира, І. Я. 1790
Дзира, О. І. 1096
Дзіковський, А. (985)
Дзьобан, Т. В. 850
Дзюба, А. П. 4130
Дзюба, І. М. (3883), 4234
Дзятковський, А. В. 3179
Дикий, А. В. (3094)
Дикусаров, В. В. (3910)
Димид, М. Д. 4191
Димінська, В. 1097
Диптан, Л. С. 3660, 3661
Диса, К. Л. 851, 860
Дихтярь, А. В. 659
Діденко, І. О. 4437
Діденко, Л. М. 634, 3448
Діденко, М. 2956
Діденко, Ю. В. 576
Діденко, Я. Л. 728, 1692
Дідик, С. С. 1832
Дідич, З. В. 761
Дідок, Ю. В. 1564
Дідух, В. 405, 1366
Дложевський, С. С. (420)
Длугош, Я. (1372)
Дмитерко, С. (1483)
Дмитренко, М. С. (1188)
Дмитренко, Н. М. 2290
Дмитрієв, М. І. (2324)
Дмитрієнко, М. Ф. 567
Дмитрій (Рудюк), митрополит 1503
Дмитрук, А. М. 2163
Дмитрук, В. І. 707, 708, 3898, 4065
Дністрянський, С. С. (1933)
Дністрянські, рід (560)
Добіжа, В. В. 3084
Добржанський, О. В. 2177
Добржанський, С. О. 852, 2080, 2105
Добріян, Д. 2297
Добров, В. П. (223)
Добровольський, В.-Я. 4233
Доброер, О. 4196

- Доброніга-Марія Володимирівна, княгиня (1578)
- Довбищенко, М. В. 1629
- Довбня, О. А. 3020-3025, 3085, 3471
- Довганич, В. А. 2178
- Довгань, М. К. 4234
- Довганюк, В. Ю. 3449
- Довженко, Г. Д. (1179)
- Довженко, І. 1179
- Довженко, О. П. (1113), (2975), (3382), (3394), (3415), (3706), (4050)
- Довжик, А. І. 3330
- Довжук, І. В. 151, 304, 305, 729, 1833, 1979, 3911
- Довнар-Запольський, М. В. (57), (163), (188)
- Дойчик, М. В. 3581
- Докашенко, В. М. 3871, 3872
- Долганов, П. С. 3228
- Долгов, М. О. 522
- Долгорученко, К. О. 3531, 3532
- Долежаль, К. (2778)
- Долженко, О. О. 4202
- Долженко, Ю. В. 406
- Доліновський, В. І. 1791
- Доля, О. Л. (4103)
- Доманицький, В. М. (2311)
- Доманицькі, родина (4111)
- Доманова, Г. С. 1834
- Домащук, Х. С. 854
- Домбровський, О. М. 3421
- Доморослий, В. І. 2340
- Донець, А. О. 3843
- Донець, О. М. 582
- Донець-Захаржевський, Г. Є. (651)
- Донець-Гесейр, М. Е. (2464)
- Донцов, Д. І. (46), (114), (115), (614), (2600), (2621), (3269)
- Дороніна, Н. В. 3817
- Дорохіна, Т. Ф. 59, 152, 3691
- Дорош, Ю. О. (3380)
- Дорошенко, В. В. (2469)
- Дорошенко, Д. І. (188), (1113), (1171), (2049), (2306), (2444), (2572), (2588), (2831), (2841), (2848)
- Дорошенко, О. М. 4151
- Дорошенко, П. Д., гетьман (653), (1113), (1870), (1888), (1904)
- Дорошко, М. С. 3194, 4066, 4200
- Доценко, В. О. 1584, 2617, 3196
- Дояр, Л. В. 2884-2886, 3026
- Драго-Саси, рід (564)
- Драгоманов, М. П. (99), (168), 494, (1113), (1873), (1975)
- Драгомирецький, В. П. (2866)
- Драгомиров, М. І. (222)
- Драй-Хмара, М. О. (3331)
- Драч, І. Ф. (1180), (4429)
- Драч, О. О. 154, 2217
- Дрещ, Л. М. 1019
- Дробот, І. І. 2652
- Дробчак, Я. 3686
- Дровняк, Н. (3928)
- Дрогобицька, О. Я. 1367
- Дрогобицький, І. І. 3582
- Дрогомирецька, Л. С. 3229
- Дрозд, Р. 1098, 1099
- Дроздовська, О. Р. 1181
- Друганова, О. М. 1929
- Дубик, М. Г. 3472
- Дубинка, А. Г. 2663
- Дубіцька, Т. 2373, 2887
- Дубова, Т. М. 602
- Дубовик, С. О. 2218, 2303, 3881, 3912
- Дубровіна, Л. А. 386, 1253, 1266, 2873, 2888, 3338, 4113
- Дубровський, В. В. (344), (1665), (3702)
- Дубчак, Є. В. 1646
- Дубяга, А. П. 3972
- Дуда, І. М. 855
- Дуденко, С. І. 1044
- Дудка, Я. В. 1792
- Дудко, О. М. 2441
- Дудник, М. Г. 2653
- Дудник, О. В. 2653, 2762
- Дума, Я. 872
- Думич, Х. М. 4435
- Дурдуківський, В. Ф. (2874)
- Дурнов, Є. С. 3009
- Дутко, О. М. 3939
- Дутчак, В. Г. 1182
- Дутчак, Г. О. 2833
- Духін, О. Й. 1521
- Духнович, О. В. (2061)
- Духопельников, В. М. 153
- Дьомін, М. М. 433
- Дьомін, С. І. 660
- Дьячков, С. В. 155
- Дюброй, Ш. (4411)
- Дядиченко, В. А. (146)

Дядюх-Богатько, Н. Й. 1930
Дяків, О. І. 3648
Дяковські, рід (1777)
Дятлов, В. О. 1912
Дяченко, О. В. 4150
Дяченко, Т. М. 881
Дячок, О. О. 1622
Дячук, В. П. 1315

Е

Євреїнова, І. Б. 513
Єгорова, А. 4254
Єйсман, Г.-А. І. (2038)
Єликонида (Яценко) 1432
Єлашева, В. П. 2442
Єльнікова, М. В. 1528
Єпшлбом, Е. 3198
Єремеев, П. В. 60
Єрнст, Ф. Л. (3399)
Єстергазі, В. Л. (552)
Єстергазі, родина (552)
Єткіна, І. І. 2346, 2665, 2721, 2751
Єфименко, А. Я. 61

Є

Євгеній (Болховітінов Є. О.), митрополит (1478), (1948)
Євгеній (Гакман Є. В.), митрополит (1409)
Євдокимов, В. О. 3977
Євсеєнко, С. А. 856
Євсеєва, Т. М. 2978
Євсюкова, О. Г. 3170
Євтушенко, О. В. 857
Євтушик, Л. К. 858
Єгоров, Ю. І. 407
Єгорова, О. О. 4082
Єгрешій, О. І. 156, 282, 1487
Єлісеєв, В. Ф. (158)
Єманова, А. С. 4048
Ємельянов, В. М. 2631
Ємець, В. К. (1198)
Ємчук, О. І. 157
Єндращик, А. 4067
Єнкен, Б. К. (2332)
Єспик, Л. І. 3332

Єпіфанович, С. Л. (1512), (1344)
Єремеева, К. А. 3723
Єрмак, Ю. І. 2874
Єрмілов, В. Д. (3369)
Єрмоленко, А. О. 2722
Єрмоленко, І. 2572
Єрошенко-Афанасьева, Т. В. 1073
Єсипенко, Р. М. 3959
Єфанова, С. О. 2013
Єфименко, О. Я. (154)
Єфіменко, Г. Г. 2753
Єфімов, Д. В. 1024, 1953
Єфремов, С. О. (22), (2230), 2498, (2527-2529), (2943), (3386)

Ж

Жайворонок, В. В. 1235
Жам, О. М. 730, 1793, 4325
Жванко, Л. М. 859, 2394
Жданюк, Н. В. 755
Железко, К. А. 1913
Железко, Р. А. 1893
Жеманюк, П. Д. 4036
Жерноклеев, О. С. (164)
Животівська, Д. М. 960, 4326
Жив'юк, А. А. 766, 3798
Жилєнкова [Жилєнкова], І. М. 836, 1020, 2374, 3473
Жилін, М. В. 3934
Жилюк, С. І. 3074
Житарюк, М. Г. 2979
Жигецький, І. 494
Житков, О. А. 4264
Житкова, О. О. 1368, 1369
Житник, Л. О. 2219
Жишкович, В. 1457
Жмака, В. М. 3141, 3142, 3180
Жмаченко, П. Ф. (3643)
Жовтко, Г. Й. 607
Жолоб, А. 1585
Жолоб, М. П. 3087
Жорова, І. 2443
Жосан, С. І. 2618
Жук, А. І. (1113), (2292)
Жук, В. Н. (88)
Жук, С. А. (371)
Жукова, Н. А. 1187
Жуковський, В. 1745

Жуковський, М. П. 1623
Жуковський, О. Т. (2696)
Журавль, Т. П. 2220
Журавльов, С. А. 2221
Журавльова, С. П. 3295
Журба, О. І. 62, 378, 1818
Журжа, І. В. 307

З

Забзалюк, Д. Є. 479, 2794
Заболотна, І. М. 159
Заболотна, Т. В. 3473
Заболотний, Д. К. (1253), (3003)
Заболотнюк, В. І. 1100, 1183
Заболотня, Т. В. 2444
Забужко, О. С. 1214
Завадовський, Т. Б. 488
Завальнюк, К. В. 700
Завальнюк, О. М. 160-162, (248), 2889-
2893, 2895, 4111
Завітій, Б. 549
Завадовський, А. А. 7
Загайська, Р. Й. 861
Заглада, Н. 3333
Загнітко, А. П. 3882
Загородній, А. Г. 1245, 2284
Загреба, М. М. 523
Загородський, О. (2744)
Задорожний, О. 4200
Задорожнюк, А. Б. 1794
Задунайський, В. В. 661-663, 2048, 2735,
2736
Задунайський, Д. 663
Заїка, В. В. 3425
Заїка, В. М. (3425)
Заїка, Н. 336
Зайончковський, Ю. В. 524
Зайцев, С. І. 2654, 2666
Зайцев, Ю. Д. 3883
Зайцев, Ю. О. 3583
Зайцева, В. О. 459
Зайцева, З. І. 163
Зайчук, В. О. 2496, 2508, 2511
Заливаха, О. І. (3877)
Залізнюк, О. С. 604
Залізник, Л. Л. (110), 1714, 4237
Залізник, М. І. (1875), (2536), (3581)
Залужний, О. С. (3309)

Залюбовський, Г. А. (290), (2049)
Замбжицька, М. 63
Замеховський, Є. І. 550
Замирайло, В. Д. (2271)
Замлинський, Н. Й. 1071
Замлинський, В. О. (151)
Западенко, І. В. 678
Заполовський, В. М. 2375
Зарінова, М. В. 2223
Заруба, В. М. 1865
Зарудний, М. Я. (2226)
Засипко, М. В. 164
Заславський, Я. Я. (1939)
Засядько, Є. С. (2840)
Заторський, Н. 1624
Захаревич, М. В. 4441
Захар'єв, В. А. 408, 863
Захаров, Є. Ю. 4255, 4257
Захаров, Й. Й. 821
Захарова, В. А. 1269
Захарова, Г. М. 3088
Захарук, Ю. М. (208)
Захарченко, Д. 526
Захарченко, П. П. 1625, 2689, 2834
Захарченко, Р. С. 1370
Захожай, З. В. 1931
Зашкільняк, Л. О. 64, 3474, 3584
Заярнюк, А. 2414
Заяць, А. Є. 1676-1679
Заяць, Н. М. 864
Збараські, рід (531)
Збарський, Л. В. 4032
Зборовський, І. Ч. (3310)
Зварич, Р. В. 664, 3230
Зваричук, Д. 1680
Зваричук, Е. О. 1680
Звілінський, С. О. 866
Звонкова, Г. Л. 4097
Здіорук, С. І. 1371
Зек, Б. М. 3585
Зелений, П. О. (836)
Зелінський, В. П. (2547)
Зелінський, М. 3079, 3500
Зельманович, І. І. 4204
Земан, І. В. 4141
Земанек, А. О. 2691
Земнорій, Н. 818
Зербіно, Д. Д. 4109
Зеркаль, М. М. 2980, 3089, 3090, 3199,
3285

Зеров, М. К. (3378)
Зимогляд, Н. Ю. 3913
Зілінський, В. 3450
Зінов'єв, Ю. К. (3636)
Зіновіїв, К. (1946)
Зінченко, А. Л. 3213
Зінченко, В. В. 867
Зінчук, О. 3914
Зінько, І. З. 4068
Зінько, Ю. А. 436
Златанов, З. 3776
Зленко, А. А. 868
Злобін, Ю. В. 3334
Злотников, М. Ф. (3336)
Зозуля, Є. В. 2619, 2981
Зозуля, М. 879
Зозуля, Н. М. 2523-2526, 4327
Золотаренко, О. В. (1893)
Золотаренко, Т. О. (1905)
Золотарьов, В. А. (278), 3070-3072, 3091-3093
Золотарьов, В. М. 4037
Зорина, В. 902
Зосім, О. Л. 1270
Зосімович, О. Ю. 731
Зотова, Т. 1626
Зуб, Н. Н. 635
Зубар, В. М. 1783
Зубик, М. В. 4144
Зубко, О. Є. 1101-1106, 1184
Зубченко, С. П. 3027, 3050, 3586, 3671
Зуляк, І. С. 2445, 3335, 3777
Зуляк, М. І. 2445, 3335
Зуц, В. Л. (204)
Зюбровський, А. В. 1296

И

Иванов, В. В. 513
Иванов, С. М. 513
Ивашкин, В. Э. 3627
Ийслуу, А. Е. 1980

І

Івакін, В. Г. 869
Івакін, Г. Ю. 165, (178), (243)
Іван III Васильович, цар (1702)

Іван IV Грозний, цар (1694)
Іван (Павловський І. Д.), митрополит (1486)
Івангородський, К. В. 65
Іваненко, А. О. 2015-2017, 3475, 3476
Іваненко, В. В. (166), (229), 3336, 4130
Іваненко, О. А. 1224, 2043, 2224, 2446
Іваненко, С. О. 3337
Іванець, А. В. 2763
Іваницька, О. П. 4201
Іваницька, С. Г. 2498, 2527-2529
Іваницький, В. Ф. (3338)
Іваніченко, Л. М. 126
Іванішев, М. Д. (2029)
Іваннікова, Л. В. 2049, 2225, 2447
Іванов, В. О. 4328
Іванов, М. М. 741
Іванов, О. Ю. 2690, 3724
Іванов, С. В. 167
Іванова, А. Ю. 2530, 2764
Іванова, Л. Г. 1647, 1819
Іванова, Т. Ю. 3051
Івановська, О. П. 4103
Іванушкін, І. Ф. (3713)
Іванців, В. О. 1041
Іванченко, К. 1894
Іванченко, О. М. 3633
Іванченко, Р. П. 3900
Іванченко, Ю. О. 1944, 2014
Іванюк, О. Л. 337, 338
Івашко, Р. В. 1372
Іващенко, В. Ю. 66, 168
Іващенко, О. А. 2018, 2226
Івлєв, К. О. 3851
Івченко, Б. А. 3094
Івшина, Л. О. 2733
Ігнатенко, І. В. 1297, 1298
Ігнатенко, І. М. 1866
Ігнатенко, М. М. 67, 308
Ігнатович, Г. Г. (4165)
Ігнатуша, Г. О. 1107
Ігнатуша, О. М. 2573, 3052
Ігнат'єва, Т. В. 4239
Ігнатюк, О. В. 2376
Ідрісов, Д. І. 480
Ієрофей (Малицький І. Ф.), митрополит (1503)
Ізяслав Ярославич, князь (891)
Іконникова, А. Л. (2275)
Ілленко, Ю. Г. (4050)

Льїн, В. Г. 989
Лькович, В. М. 3994
Льницька, Л. І. 602
Льницький, В. І. 3426-3428, 3587-3589,
3672, 3725, 3726, 3778-3782, 3799
Льницький, І. В. 3718
Льченко, М. 760
Льчишин, С. В. 2019
Льчишин, С. О. 2982-2984
Льюшин, І. І. 3678
Ляш, Я. 3680
Ляшко, О. О. 281
Індиченко, Г. В. 2504
Іоанн Тобольський (Максимович І. М.),
архієпископ (454)
Іпатій (Потій А. Л.), митрополит (1943)
Іріоглу, Ю. О. 2985
Ісаєва, А. 2377
Ісаєнко, О. І. 4329
Ісакович О. С. (793)
Ісакович, С. І. (793)
Ісса, Т. В. 4330
Ісків, В. П. 3231

Ї

Їжакевич, І. С. (2272), (3437)

Й

Йоасаф (Кроковський О.), митрополит
(1779)
Йова, Н. В. 2531
Йовчик, Л. 2448
Йосип (Нелюбович-Тукальський),
митрополит (1503)
Йосипенко, С. Л. 1214
Йосиф Сліпий (Коберницький-Дичков-
ський Й.), патріарх (607), (1415), (1444),
(1489), (1511), (1514), (1517)

К

Кабанець, Р. Ю. 1895, 3915
Кавалерідзе, І. П. (3370), (3929)
Кавацук, Д. І. 2179, 2180
Кавунник, В. Л. 2491, 2532

Кагамлик, С. Р. 1373-1375
Каганов, Ю. О. 3884, 3916, 3917
Каганова, І. Я. 2346, 2686
Каднічанський, Д. А. 488
Казак, О. Г. 1108, 3232
Кзакевич, О. М. 2106, 2181
Казан, Е. М. 4240
Казанджєв, Г. 741
Казіміров, Д. В. 2641
Казко, М. І. (1780)
Каковкіна, О. М. 10
Калакура, О. Я. 3200, 4006, 4007
Калакура, Я. С. 11, (123), (131)
Каландирець, Ю. 4186
Калиновський, В.-О. (1612)
Калиновський, Г. І. (1932)
Калініна, Т. В. 2035
Калініченко, В. А. 270
Калініченко, Н. А. 3918
Калішевський, Я. С. (2938)
Каліщук, О. М. 3477
Калкутіна, Н. В. 3662, 3783
Калниш, С. П. 871
Калнишевський, П. І. (1775), (1903)
Калоєров, С. А. 2957
Калугін, О. В. 3818
Калюк, М. О. 732
Камад, Г. Л. 4051
Каманін, І. М. (1628)
Каменева, С. А. 710
Камінецький, С. (939)
Камінська, Л. 701
Камінська, О. З. 2415, 2784
Камчатний, В. Г. 2449
Каңдим, Ю. 2655
Канівець, А. 4182
Кантор, Н. 3672
Капелюшний, В. П. 482, 1299, 2574, 2785
Каплієнко, В. С. 527
Каплунови, рід (3560)
Капустіна, І. 951
Капустян, Г. Т. 3649
Капустянський, М. О. (670)
Капшученко, М. В. (3127)
Капшученко, П. В. (3127)
Карабиць, І. Ф. (4170)
Каракоз, О. О. 483
Каралі, рід (565)
Караман, О. Л. 4256
Карамзін, М. М. (153), (2621)

Карамишев, П. В. (3092)
Каран, Д. 1648
Карасевич, А. О. 3637
Карасевич, О. О. 3844-3846
Карась, І. К. 800
Карголь, Т. 1922
Карий, В. М. 872
Карл XII, король (1912), (1916), (1918)
Карліна, О. М. 1348, 1835
Карлюк, П. М. 1225
Кармазіна, М. С. 3995, 3996
Кармалюк (Кармелюк), У. Я. (706)
Карнаух, А. Л. 1990
Кароева, Т. Р. 2450
Карпекін, О. О. (2287)
Карпенко, Є. А. (1193)
Карпенко, І. В. 1908
Карпенко, О. Д. 2451
Карпишин, Б. Д. 849
Карпов, В. В. 515, 528
Карпович, В. 1271
Карюк, М. В. 787
Каряка, О. В. 4331
Каськів, О. 1376
Касьянов, Г. В. 624, 3983
Касьянова, М. М. 1109, 4444
Касьянова, Н. М. 3745, 3746
Касян, А. І. 4332
Касян, Л. Г. 2986, 3919
Кас'яненко, Ю. О. 529
Катерина II, імператриця (1863)
Католик, А. В. 1981
Кахнич, В. С. 1933
Качалуба, М. О. (1146)
Качковська, Н. Н. 873
Качмала, В. І. 2107
Качмар, В. М. 169, 2416
Качуровський, І. В. (1185)
Кашеварова, Н. Г. 3430, 3436
Кащенко, М. Ф. (2722)
Кевпанич, М. М. 3339
Кедич, Т. В. 3936
Келембет, С. М. 1681, 1712
Кеніг, Л. Є. (716), (2142)
Кернеренко, Грицько (Кернер Г. Б.)
(1193), (1264)
Кибалюк, М. В. 531
Кивгила, І. Г. 4333
Кигим, С. Л. 2474
Кидонь, В. І. 3628, 4334
Кидун, Т. Д. 755
Кинка, С. М. 3692
Кипріан, митрополит (1752)
Киридон, А. М. 610, 1488, 2394, 2961,
3053, 4102
Киридон, П. В. 3852, 3873
Кириєвський, В. Д. 2691, 2765
Кирило, святий (14), (1242)
Кирилюк, А. О. 1934
Кириченко, В. В. 874
Кириченко, Л. 875
Киричок, О. Б. 1565, 1599
Киричук, О. С. 1489
Киричук, Ю. А. (169)
Киркевич, В. Г. 876
Кирпа, Г. М. (312)
Кирпонос, М. П. (3643)
Кирчів, Р. Ф. 170
Кисельгоф (Булгакова), Т. М. (2286)
Кисельова, В. П. 4155
Кисіль, А. Г., воевода (1711), (1931)
Кислицын, А. В. 3638
Кислюк, К. В. 4094
Китиченко, Т. С. 4335
Кицак, Б. В. 4336
Кишакевич, Й. М. (2267)
Кияк, С. Р. 1377, 1474
Кияновська, Л. 4170
Ківерник, О. В. 485
Кізлова, А. А. 415, 1378
Кізюн, В. К. 3340
Кіндратюк, Б. Д. 1300
Кіп'яні, В. Т. 3422, 3468
Кіплік, Д. Й. (2990)
Кіраль, С. С. 3834, 3837
Кіреєва, В. О. 214, 2575
Кіржаєв, С. М. 2284
Кірпічов, В. Л. (2264)
Кісельова, Ю. А. 298
Кісіль, М. І. 878
Кістяківський, Б. О. (2161)
Кісь, О. Р. 2987, 4265
Кіт, Л. М. 767
Кіцак, В. М. 3679
Кіцелюк, В. В. 4337
Кічера, В. В. 1379, 1380, 1426
Кіщук, Н. М. 1301, 1302
Клапчук, В. М. 1381, 3233
Клебан, Л. О. 2378
Клепак, А. С. 2227, 4338

Клецька, Т. С. 2228, 2229
Клемансо, Ж. 880, (961)
Клименко, В. 3312
Клименко, Н. П. 171, 2347
Клименко, О. 4235
Клименко, О. М. 2988
Клименко, Т. А. 2164
Климпуш, Д. І. (3244)
Климчук, Л. В. 1267
Климчук, М. В. 3028
Клиніна, Т. С. 284
Клинова-Дацюк, Г. Д. 1186
Кліковка, Г. 4041
Клімов, А. А. 1734
Клімчук, В. А. 3341
Кліш, А. Б. 2050, 2417, 2418, 3234
Кліщинський, П. В. 2379, 2737
Клочко, Л. С. 354, 355
Клюев, О. М. 4120
Ключковський, Я. 1859
Ключник, Л. В. 733
Ключук, Ю. М. 4069
Клюшинцев, В. М. (172)
Клячківський, Д.-Р. С. (“Клим Савур”)
(3599)
Кметюк, І. В. 3590
Кнауер, Ф. І. (3)
Книгиницька, О. В. 4339
Книш, Я. 173
Кобзар, В. В. 945, 2042
Кобзар, Т. І. 882
Кобзиста, Н. М. 883
Кобижча, Н. І. 2452
Кобильник, Р. 3569
Кобилянська, О. Ю. (370)
Кобиляцька, Г. С. 4242
Кобринський, В. В. (3824)
Кобута, С. Й. 2182
Ковалевська, О. О. 25, 68, 174, 175, 1649,
3391
Ковалевський, М. М. (1113)
Ковалевський, О. О. (1121)
Ковалевські, родина (529)
Коваленко, В. П. (176)
Коваленко, М. Г. 416
Коваленко, Н. Л. 3663, 4340
Коваленко, О. Б. 176, 444, 599, 1935, 2296,
2380
Коваленко, О. В. 1936
Коваленко, О. О. 2108
Коваленко, С. Д. 3095
Коваленко, С. С. 2692
Ковалець, Т. Р. 1609, 1735
Ковалів, Ю. І. 2894
Коваль, Д. А. 1382
Коваль, О. В. 702
Коваль, Р. М. 736
Коваль, С. М. (4182)
Коваль-Фучило, І. 3727
Ковальов, А. В. 2693
Ковальов, В. І. 884
Ковальов, М. 2576
Ковальський, Л. 1982
Ковальський, Ю. В. 172
Ковальчик, Р. В. 1697
Ковальчук, В. 4233
Ковальчук, В. М. 3451, 3728, 3729, 3800
Ковальчук, В. Ф. 1615
Ковальчук, Г. І. 3338
Ковальчук, І. В. 2183
Ковальчук, Л. В. 3096
Ковальчук, М. А. 2738, 2739
Ковальчук, С. В. 3452
Ковальчук, С. Ф. 885
Ковальчук, Т. В. 2156
Ковалюк, З. Д. 4109
Ковач, Л. Л. 4070
Ковжун, П. (3397)
Ковпик, С. І. 1336
Ковтун, В. 726
Ковтунович, Т. 4196
Ковч, О. Г. (1491), (1502)
Коган (Шторпер), Д. У. (3528)
Когут, А. 2950, 2955
Когутич, І. В. 4108
Кожанов, А. В. 3941, 4003
Кожій, Р. Б. 886
Кожокар, М. В. 485
Кожолянка, Г. К. 1303, 1383
Кожолянка, О. Г. 1304-1306
Кожухар, В. 1110, 1111
Кожухар, В. М. (1285)
Кожухар, К. 1110, 1111
Козак, Б. М. 2909
Козак, М. І. 1566, 1567
Козак, О. В. 2453
Козакевич, О. Р. 1307
Козар, Л. П. 2454
Козаченко, В. А. 532
Козельський, Я. П. (1955)

Козельчук, Л. 3235
 Козирський, В. 1245
 Козленко, П. Е. 737
 Козленко, С. В. 3236
 Козлов, А. В. 904
 Козлов, М. В. 69
 Козловський, Б. Л. 4093
 Козловський, І. 1384
 Козоріз, В. П. 887
 Козубовський, Г. А. 888, 1568
 Козубський, Б. М. (371)
 Козубський, П. Й. 889
 Козурак, М. 738
 Кокін, С. А. (278), 765, 2950, 2952
 Кокошко, А. А. 1071
 Кокшайкін, М. Г. 890
 Колачевський, С. М. (926)
 Колачевські, рід (926)
 Колесник, В. 750
 Колесник, В. Ф. 3143
 Колесник, І. І. 1385
 Колесник, О. В. 3084
 Колесник, О. С. 177, 533, 534
 Колесса, Ф. М. (3905)
 Колечкін, В. П. 3069
 Колибаб'юк, С. П. 4341
 Колибенко, В. О. 891
 Колибенко, О. В. 178, 577, 1586
 Колісник, В. І. 892, 893
 Колісник, Л. В. 893
 Коллонтай, Г. (1819)
 Колода, В. В. 1592
 Колодзінський-Гузар, М. Ф. (2991)
 Колодій, А. 3237
 Колодний, А. М. 1386
 Коломиєць, Н. С. 3850
 Коломієць, Н. А. 301, 309
 Колосов, Ю. Г. (1526)
 Колосова, Н. А. 1746
 Колошук, Н. Г. 3719
 Колтонюк-Якимчук, М. Ф. (3571)
 Кольц, І. П. 3342
 Коляда, І. А. 1492-1494, 2230, 2381, 3673
 Колянчук, О. М. 2620
 Коляструк, О. А. 2989, 3054, 4015
 Комар, В. Л. 148, 3238
 Комаринська, З. М. 3239
 Комариця, М. 2533
 Комарніцький, О. Б. 3055, 3056, 3144-3147, 3343-3347, 4266
 Комаров, М. Ф. (2222)
 Компан, О. С. (122)
 Конашевич, В. Д. 734
 Конашевич-Сагайдачний, П. К., гетьман (1736)
 Кондратенко, Т. К. 341
 Кондрат'єв, І. В. 1058
 Кондратюк, В. С. 2109
 Кондратюк, Г. Н. 3187, 3286
 Кондратюк, К. К. 179
 Кондратюк, Л. М. 3719
 Кондратюк, О. В. 3747
 Кондратюк, Р. Ю. 751, 1397
 Кондратюк, Ю. В. (Шаргей О. Г.) (3002)
 Кондуфор, Ю. Ю. (213)
 Конечний, С. 1094
 Кониський, Г. О. (1373), (1955)
 Кониський, О. Я. (2209)
 Конквест, Р. (3134), (3200)
 Коноваленко, Г. Б. 1387
 Коновалець, Є. М. (670), (1086), (1113), (1150), (2426), (2427), (2808), (3265)
 Коновалюк, Ф. З. (3437)
 Кононенко, В. В. 636, 3533, 4267
 Кононенко, В. О. 580
 Кононенко, В. П. 1795, 1796
 Кононенко, М. П. 894
 Кононенко, О. М. 4342
 Кононенко, П. П. 3591
 Конопля, Ю. М. 974
 Конотопенко, О. 1869
 Константинов, В. О. 4117
 Константинова, В. М. 915, 1226
 Конта, Р. М. 69
 Концур-Карабінович, Н. М. 1388, 1389
 Кончаковський, А. П. 2286
 Копиленко, О. Л. 2496, 2499, 2508, 2511, 2627
 Копилов, Д. 1740
 Копилов, С. А. 180-182, 277, 2893, 2895, 4111
 Копійка, В. В. 4200
 Копотун, І. М. 895
 Коптяєва, А. Ю. 3534
 Кордуба, М. М. (101), (105), (125), (217), (218), (245), 1308, (2550), (2964)
 Коренюк, Ю. О. 2990
 Коресандович, Н. М. 3348
 Корженевський, М. Л. (1036)
 Коржик, В. П. 1698

Коржов, Ю. Б. 896, 1765
Коритко, Р. Ф. 3600
Коріатовичі, рід (812), (1617), (1672)
Коріненко, П. С. 1366, 3853
Корінний, М. М. 710
Корнацький, І. А. 1187, 3432, 3516
Корнієнко, О. М. 739
Корній, Л. П. 1272
Корнілова, Л. Є. 949
Корновенко, С. В. 2642
Коробка, В. М. 2110
Коробка, П. С. (804)
Коробка, Ю. В. 3847
Коробченко, А. А. 2020
Коробчук, А. С. 2348, 2455
Корогод, Г. І. 1867
Короленко, В. Г. (2474), (2558)
Король, В. М. 3748, 3749
Король, В. Ю. 3097, 3674
Король, С. М. 3748, 3749
Королько, А. З. 12, 70, 156, 285, 294, 780, 1234, 1495, 2392, 2786, 3240
Корольов, С. П. (3097)
Корольчук, О. І. (3375), (3376)
Коропатник, М. М. 2621, 2622
Короткевич, А. (2349)
Короткий, В. А. 2051
Корсун, О. М. 3720
Корсунь, А. О. 2879
Корчак, Я. (Гольдшміт Г. О.) (2505), (2589)
Корчашин, О. Р. (1780)
Корченів, В. 535
Кос-Анатольський, А. Й. (1274)
Коса, Н. С. 3086
Косаковська, Л. П. 3241
Косарев, Б. В. (3369)
Косач, М. П. (2231), 2231
Косач, Ю. М. (1208)
Косачі, рід (2291)
Косенко, Ю. 2655
Косило, М. Ю. 1234, 2456
Косинка, Григорій (Стрілець Г. М.) (3349)
Косів, В. М. 1188
Косіор, С. В. (2950)
Косован, Л. І. 4153
Косак, О. М. (3223)
Коско, Т. Г. 4105
Костельник, Г. Т. (3673)
Костенко, Л. В. (1263)
Костенко, Ф. Я. (3643)
Костенко, Ю. 1112
Костик, В. 608
Костик, Л. 608
Костик, М. 1587
Костишин, В. 824
Костовецька, Я. 853
Костомаров, М. І. (25), (47), (55), (60), (62), (63), (71), (76), (98), (104), (128), (136), (153), (168), (246), (259), (265), (806), (1659), (1975), (1991), (1999), (2276)
Костомарова (Крагельська), А. Л. (136)
Костюк, Д. С. 3984
Костюк, Л. В. 1309
Костюк, Л. К. 417
Костюк, М. П. 1427
Костюк, Н. В. 3937
Костюрін, І. І. (1874)
Костянець, Н. 342
Косяк, С. Н. 4243
Кот, С. І. (150), 409, 410, 412, 467, 468
Котельницький, Н. А. 2165-2167, 2232
Котенко, В. В. 1248, 3350
Котенко, Р. М. 3242
Котенко, Т. С. 2896
Котенко-Шевченко, М. С. (3079)
Котермак-Дрогобич, Ю. (1657), (1758)
Котик, Ю. В. 3750-3752
Котинська, К. 898
Котляр, Ю. В. 2667
Котлярова, Т. В. 2489
Кох, Г. (3517)
Кохан, Л. Й. 2233
Кохан, Т. Г. 3351
Коханець, П. П. 1313
Коханов, В. М. 4034
Кохановська, О. В. 486
Кохановський, А. (2187)
Коцан, В. В. 357, 1295, 1310-1312
Коцан, Р. 3148
Коцаренко, В. Ф. 899, 2052
Коцур, А. П. (149), 183
Коцур, В. А. 1650, 1715, 4008
Коцур, В. В. 184, 808, 4009-4012, 4016
Коцур, В. П. 185, 186, 1474, 1475
Коцур, Г. Г. 2304, 3819
Коцур, Л. М. 808
Коцур, Н. І. 2234
Коць, Т. А. 1268
Коцюба, В. О. 900
Коцюба, О. О. 900

Коцюбанська, О. О. 1983
Коцюбинський, І. Ю. 4152
Коцюбинський, М. М. (342), (2042)
Коцюбинський, Ю. М. (2558), (2637),
(2754)
Кочергін, І. О. 536, 2111
Кочкін, І. Т. 187, 244
Кочкін, С. В. 660
Кочубеї, рід (520), (537)
Кочубей, В. А. (2024)
Кочубей, В. Л. (520)
Кочубей, Ю. М. 1189
Кочубінська, Т. 4172
Кочур, Г. П. 3719
Кочур, М. Л. 3719
Кошарська, М. В. 1260
Кошиць, О. А. (2851), (2910), (2915)
Кравець, Д. М. 3029
Кравець, М. 1627
Кравченко, А. 901
Кравченко, В. 1610
Кравченко, Д. Ю. 2656
Кравченко, І. 901
Кравченко, М. 4233
Кравченко, О. 4233
Кравченко, П. А. 3424
Кравчук, Л. 3235
Кравчук, Л. В. 3501-3504
Кравчук, Л. М. (774), (3950), (4069)
Кравчук, М. В. 2787
Кравчук, М. П. (3352)
Кравчук, О. М. 2500
Кравчук, О. Р. 1496, 3353
Кравчук, П. П. 2958, 3149
Краглик, У. У. (3694)
Крайнов, Д. О. (113)
Кралюк, П. М. 620, 1390, 1747, 1748, 1868
Крамаренки, рід (513)
Кранц, М. Н. (2220)
Красій, І. З. 816
Красковський, І. Г. (2510), (2840)
Краснодемська, І. Й. 13, 1190, 2835, 3243,
3244, 4209
Красножон, А. В. 903, 1682
Красножон, П. І. (572)
Красножони, рід (572)
Красовицький, О. В. 4242, 4250
Красовський, В. В. 904
Красовський, М. В. (996)
Красота, І. В. 4023
Красько, О. І. 4343
Крашевський, Ю. І. 1963, (2024)
Кревецький, І.-М. І. (87)
Крещанов, А. Л. 679
Кривенко, А.-Д. О. 4344
Кривенко, В. М. 3830
Кривизюк, Л. П. 690
Кривоконь, О. Г. 3854
Криволапов, Б. М. 418, 4095
Криволапов, М. О. 419, 1249
Кривоніс, Максим (1740)
Кривошея, І. І. 3098
Крижанівський, В. М. 905, 2235, 2287
Крижановська, О. О. 2236
Крижановська, Т. В. 2237
Крикливий, Г. М. 537
Крикун, М. Г. 1612
Крилова, Н. І. 2694
Кримінський, В. В. 2991
Кримський, А. Ю. (2512), (2722), (2943),
(3386)
Крип'якевич, І. П. (77), (108), (159), (171),
(194), (195), (201), 1236, 1556, (2960),
(2964), (3421), (3423), (3831)
Криськов, А. А. 1391, 1820
Критюк, Р. К. 906
Крицькі, родина (2461)
Кричевські, родина (1167)
Кришталь, С. П. 3354
Кріль, М. М. 740, 1937
Крісанова, І. В. 4203
Кроль, П. 1699
Кропивницький, М. Л. (2218)
Кропочева, Н. М. 2577
Крот, В. О. 2053, 2534, 2535
Круглова, Л. Б. 343, 1628
Кругляк, М. Е. 2112
Крук, О. 1491
Крупенко, О. В. 2081
Крупницький, Б. Д. 188
Крусман, В. Е. (190), (255)
Круц, С. І. 1529
Кручиненко, В. В. 1836, 4345
Крушельницька, Л. І. (439), 538
Крушельницька, С. А. (280), (2308)
Крушельницький, А. В. (2445), (3335)
Крушельницькі, родина (538)
Крушинський, Й. А. (1485)
Крючков, Г. К. 3876
Крючкова, Н. Д. 120

Крячко, І. П. 2879
Кубаля, Л. (215), (1655), (1656), (2259)
Кугук, Д. В. 3201
Кугутяк, М. В. (244)
Куделко, С. М. 71
Кудінов, Д. В. 2349, 2740, 3057
Кудлай, О. Б. 2578, 2695, 2696
Кудрявцев, П. П. (1481), (1507), (1516), (2977)
Кудрявцева, А. П. (1481)
Кудряченко, А. І. 6
Кужель, Л. Я. 602, 2992
Кужельна, О. В. 668
Кузан, Т. Р. 4159
Кузеля, З. Ф. (69), (2973)
Кузіна, К. В. 3099
Кузіна, Н. В. 2536
Кузнецов, Г. О. 3650
Кузнець, Т. В. 569
Кузнецов, П. В. 2897
Кузнецов, С. 907
Кузовова, Н. М. 2898
Кузуб, Г. Д. 3985
Кузь, Т. П. 286
Кузьменко, В. 3753
Кузьменко, В. І. 1262
Кузьменко, М. В. 1262
Кузьменко, Н. 2082
Кузьменко, О. 2305
Кузьменко, Т. Г. 2457
Кузьміна, І. В. 2836
Кузьмінець, Н. П. 3100
Кузьмінський, І. Ю. 908, 1259, 1629, 1938, 1939
Кузьмук, О. С. 1392
Кузьо, Т. 4205
Куїс, М. Г. (13)
Куйбіда, В. В. 1313
Кук, В. С. (3259), (3602), (3603), (3800)
Кукса, Н. В. 1393, 1896, 2501, 3997
Куксенко, С. І. 4346
Кулаковський, П. М. 1704
Кулик, І. Ю. (1264)
Куліков, В. О. 760, 2113, 2114, 2159, 2326
Кулікова, Т. О. 4347
Кулініч, Ю. І. (264)
Кулініч, Ю. Я. 189
Куліш, П. О. (1991), (2082), (2213)
Кульжинський, С. К. (105), (2273)
Кульчинський, О. 1043
Кульчицька, О. Л. (3914)
Кульчицький, В. С. (4098)
Кульчицький, С. В. 3030, (3134), (3200), 3874, 3949-3951, 3976, 4222
Кундельський, В. В. 4348
Купенський, Н. 2959
Купченко, К. О. (3824)
Купченко, О. (1741)
Купчик, О. Р. 3296-3299
Купчик, Я. І. 3592
Купчинська, Л. О. 1191, 1192, 1940
Курбан, О. В. 4244
Курилишин, К. М. 590
Курило, В. С. 4256
Курінний, П. П. (3003), (3414)
Курінний, П. Ф. (2544)
Курінні, родина (206)
Куріс, І. І. (2109)
Куріси, родина (2109)
Курков, А. Ю. 4195
Курманович, В. Й. (670), (2771), (2777)
Курнишев, Ю. А. 485
Куровець, І.-Т. Д. (2196)
Курок, О. І. 2679, 3920
Кутателадзе, О. Д. 1783
Кухаренко, М. Ю. 1113
Кухаренко, О. О. 1314
Кухаренко-Прокопович, М. А. (2876)
Кухарський, В. П. 909
Кухлев, А. С. 4349
Кухта, М. І. 3245
Куц, Г. М. 3986
Куцик, Р. Р. 4350
Куцов, К. О. 3246
Куцька, О. М. 4268
Кучабський, В.-Д. В. (2960)
Кучер, В. І. 2652
Кучер, І. М. (Пластун) (1780)
Кучеренко, І. К. 332
Кучеренко, С. 3031
Кучерепа, М. М. 763
Кучерук, О. С. 2537, 2697, 3453
Кучма, Л. Д. (3974), (3982), (4055)
Кушельов-Безбородько, О. Г. (2016)
Куперець, В. І. 4134
Кушнарєнко, Н. М. 3921, 4106
Кушнір, В. Г. 344, 345
Кушнір-Марченко, К. Ф. (699)
Кушніренко, І. К. 742, 743, 910, 1193, 2668, 2669

Кушта, О. 4245

Л

- Лаба, В. (1506)
Лабур, О. В. 2993
Лавер, О. Г. 4028
Лавриненко, І. А. 585
Лаврівський, І. А. (2267)
Лавріненко, А. 1941
Лавріненко, Ю. А. (1197)
Лаврінець, А. 3922
Лаврут, О. О. 3730
Лаврушина, Н. 3150
Ладний, Ю. А. 2579
Лазар (Баранович Л.), архієпископ (1817), (1946)
Лазар (Терещенко М. С.), архімандрит 1953
Лазаревський, О. М. (222), (352), (1991), (2276)
Лазарович, М. В. 669, 2538, 3202
Лазорак, Б. О. 911, 912
Лазуренко, В. М. 2526, 3032
Лазуренко, О. Г. 3855
Лазуренко, Ю. М. 3033
Ламонова, О. В. 3960
Ланге, М. М. (2907)
Лангіші, рід (539)
Лановюк, Л. П. 3454, 4143
Лапченко, А. С. 4351
Лапчинська, Н. В. 3205, 3213
Лапшин, С. А. 1869
Ларін, С. В. 1724
Ласінська, М. Ю. 1114
Ластовець, Н. О. 4352
Ластовецький, М. 913
Ластовська, О. Л. 1394, 1497
Ластовський, В. В. 1498, 1651
Латиш, Ю. В. 3944
Латишева, Д. 1299
Лахманюк, Т. В. 4083
Лашнюков, І. В. (2015)
Лебедев, І. К. 3632
Лебедева, І. М. 2698
Лебединцев, П. Г. (2019)
Лебедь, І. І. 4242
Лебідь, В. В. 2911
Лев І Данилович, князь (1581), (1590)
Левенець, О. М. 3856
Левик, Б. С. 2723
Левитський, М. Г. (2729)
Левицький, В. А. 2324
Левицька, В. А. 4187
Левицька, Н. М. 1683
Левицька, О. 1588
Левицька-Басараб, О. М. (2410), (2770)
Левицький, В. О. 2115-2123
Левицький, К. А. (2175), (2779)
Левицький, М. М. (1188)
Левицький, М. О. (4163)
Левицький, М. П. (2226)
Левицький, О. І. (1253)
Левицький-Ніс, Г. К. (1931)
Левицькі, родина (538)
Левіна, Ю. С. 3505, 3784
Левківський, М. В. 1250
Левус, Н. І. 1630
Левчанівська, О. К. (3241)
Левченко, В. В. 190, 191, 420
Левченко, І. М. 2238, 4269
Левченко, Л. Л. 310
Левченко, Н. Б. 744
Левченко, Н. М. 1600
Левченко, Н. Ф. 3820
Левчук, К. І. 4038
Левчук, Н. М. 3203
Левчук, О. В. 914, 2318, 2327
Левчук, Т. В. (3933)
Легасова, Л. В. 3455
Легоняк, Б. В. 2623
Ленартович, О. Ю. 3593
Ленін (Ульянов), В. І. (3211)
Леньо, П. Ю. 1295, 3456, 3506, 3731
Леонтович, М. Д. (2915)
Леонтович, Ф. І. (2203)
Лепеха, К. Г. (2740)
Лепкий, Б. С. (1943)
Лепкий, Л. С. 2502
Лепський, М. А. 1251
Леснича, П. С. 745
Лехнюк, Р. О. 1395, 4353
Лебедева, Ю. О. 3355
Лесков, О. М. (219)
Лецікін, М. О. 1194, 1499
Лизанчук, В. В. 1396
Лизень, Є. В. 2788
Лизогуб, Ф. А. (2728)
Лизогуби, рід (444)

Лизун, С. О. 4054
 Ликова, А. В. 2355
 Лильо, І. М. 539, 1684
 Лиман, І. І. 915, 916, 1226
 Лиман, С. І. 14, 72, 2239
 Линник, О. К. 704
 Линниченко, І. А. (79)
 Липа, І. Л. (2734)
 Липа, Ю. І. (114), (1087), (2600), (2706),
 (2987), (3031), (3621), (4163)
 Липинський, В. К. (46), (73), (345), (1804),
 (2567), (2572), (2585), (2621), (2649), (2729),
 (2733), (2825), (2849)
 Липинський, І. Й. (3402)
 Липовецький, С. 3247
 Липський, В. І. (1253), (2265)
 Лис, Н. 4064
 Лисенко, А. А. 2699
 Лисенко, М. В. (1224), (2251), (2455),
 (2458)
 Лисенко, М. С. 2124, 2125, 2328, 2329, 2382
 Лисенко, О. В. 2374, 3101, 3436
 Лисенко, О. Є. 192, 601, 3478, 3493, 3494
 Лисенко, Т. А. 4039
 Лисенко, Т. Д. (1244)
 Лисий, А. К. 2724
 Лисий, І. О. 421
 Лисинюк, М. В. 1942, 2021
 Лисиця, Л. Г. 214, 723
 Литвин, В. М. 616, 1005
 Литвин, М. Р. 194, (202), 286, 1500, (2565),
 2789
 Литвин, О. В. 587
 Литвин, С. Х. 2539, 2540
 Литвин, Т. О. 194
 Литвиненко, Д. А. 3664
 Литвиненко, Ю. Г. (257)
 Литвинова-Бартош, П. Я. (2247)
 Литвинчук, Н. В. 1227
 Лифар, С. М. (1113)
 Лівицький, М. А. (706), (1126)
 Лігін, В. М. (2255-2258)
 Лігус, О. М. 2458
 Лідов, О. П. (4314)
 Лініков, В. А. 917
 Лісіна, С. О. 670
 Ліскевич-Карпа, М. Р. 4135
 Лісняк, Л. І. (2840)
 Лісняк, П. Я. (3760)
 Лісов, О. С. 2580
 Лісовська, О. В. 346, 3857, 3858
 Літвінов, О. П. 3356
 Літераті, Т. 918
 Літошко, Т. А. 444
 Ліщенко (Деркач), К. Ф. (3819)
 Лобко, Н. В. 2383
 Лобода, Д. Г. (2466)
 Лободовський, Ю. (1943)
 Логінов, І. С. (2478)
 Логовський, І. М. 2752, 3181
 Ложешник, А. С. 671, 1821
 Ложешник, О. С. 671, 746
 Лозинський, А. Ф. 672, 673, 692
 Лозинський, М. М. (81)
 Лозовий, В. С. 2643, 2837, 3987
 Лозов'юк, І. Д. (701)
 Лозов'юк, П. 1072
 Локайчук, С. М. 434
 Локагир, Н. М. 4354
 Локотош, Б. М. (2302)
 Локотош, М. Г. (2302)
 Локотош, О. Г. (2302)
 Локотоші, родина (2302)
 Локтюшев, С. О. (269)
 Ломако, Л. І. 1974, 2083, 2084
 Ломоносов, М. В. 1542
 Лопата, В. І. (312)
 Лопухова, Н. Й. (3911)
 Лосєв, І. В. 4184
 Лосієвський, І. Я. (384)
 Лось, Я. С. 2961
 Лотоцький, О. Г. (3034)
 Лоуренс, Дж. Л. 1195
 Лоштин, Н. Т. 4355
 Лугова, О. В. 2790
 Луговий, Б. В. 674, 2790
 Луговик, Т. В. 4356
 Лужний, Р. 1943
 Лука (Войно-Ясенецький В. Ф.), архіє-
 пископ (1480)
 Лукач, М. 1094
 Лукінова, Т. Б. 1255
 Лукіянович, М. (939)
 Лукомська, З. В. 4049, 4443
 Лук'яненко, Л. Г. 3192
 Лук'яненко, О. В. 3357, 3535-3537, 3693
 Лук'янець, К. Ю. 385, 2541, 4357
 Лук'янченко, В. І. 422
 Лук'янченко, С. В. 1196
 Луняк, Є. М. 2670

Лупандін, О. І. 2725
Лупаренко, С. Є. 2240
Лупій, О. В. (312)
Лупуляк, О. 897
Лухтан, А. І. 4071
Луценко, В. В. 1822
Луценко, І. М. (2424)
Луцький, Б. Г. (1082)
Луцький, О. І. 195
Луцький, О. М. (2779), (2781), (3229)
Лучаківська, І. Л. 74, 3973
Лучка, Л. М. 2241
Луцай, В. І. 2624
Луцїй, С. І. 1197
Льонер, Ф. (2777)
Любарська, Л. В. 2883, 3833
Любартовичі, рід (556), (1681)
Любич, О. А. 1823
Любовець, Н. І. 2542
Любовна, Л. Б. 4121
Любомирський, С., князь (1609)
Любчик, І. Д. 2791
Люшненко, Д. Д. 919
Лягущенко, А. Г. 1273
Ляпіна, О. В. 3358
Ляскович, Р. С. 2792, 2793
Ляскоронський, В. Г. (207)
Лятошинський, Б. М. (3913)
Лях, Г. В. 2054
Лях, С. Р. 3171
Ляхоцький, В. П. (250)
Ляшев, О. В. 920
Ляшенко, М. Л. 4087
Ляшенко, Я. В. 2126, 2384
Ляшкевич, А. І. 1257
Ляшко, С. М. 2489
Ляшук, О. М. 2899

М

Маврін, О. О. 15-21
Магась, В. О. 2356, 2459
Магда, В. І. 3681
Магочій, П.-Р. (40), 196, 617
Мадяр, С.-А. 1228
Маєвський, О. О. 3494
Мазепа, І. П. (2588)
Мазепа, І. С., гетьман (363), (454), (653), (801), (1113), (1729), (1760), (1763), (1764),

(1766), (1767), (1796), (1810), (1811), (1824), (1873), (1885), (1898), (1902), (1906), (1911), (1912), (1917), (1918), (2450), (2572), (2621)
Мазипчук, М. Д. 1115
Мазур, А. А. 3359, 4107
Мазур, Н. В. 2306
Мазур, О. А. 4121
Мазур, Т. В. 2900
Мазуркевич, О. П. 1315
Маївський, Д. (3616)
Майборода, О. Л. 3848
Майборода, П. І. (3926)
Майборода, С. М. (1780)
Майнгардт-Гоголь, Н. 1741
Майоров, М. 611
Майорчак, М. І. 921
Майструк, В. Ф. (3115)
Майчик, І. І. (3923)
Майчик, О. І. 3923
Макар, Ю. І. 4133
Макаренко, М. О. (27)
Макаров, А. М. 1944
Макарчук, В. С. 487
Макарчук, С. С. 3102, 4203
Макарюк, В. В. 1897
Македон, В. В. 2242
Маков, П. М. (3960)
Маковецька, О. К. 4121
Макогін, Я. (1150)
Максименко, Д. З. (3108)
Максimeць, Б. В. 4072
Максимів, М. Л. (2727)
Максимов, В. М. (3088)
Максимович, М. О. (1873), (2049)
Максимюк, С. Д. 1198
Максим'як, Л. 423
Маланчук, С. В. 1680
Маланюк, Є. Ф. (2471)
Маланюк, Т. З. 424
Малевиц, К. С. (2503)
Малець, О. О. 1116, 3300
Малик, Я. Й. 22
Малиновський, О. О. (2432)
Малиш, О. М. 704
Малишева, Л. М. 589
Малишко, А. С. (2226)
Малішевська, С. 3386
Мальш, А. Н. 4036
Мальська, М. П. 488

Мальський, М. З. 2700
Мальцев, Т. С. (1244)
Мальчевські, рід (546)
Мальченко, В. А. (905), (1541), (1644)
Мальченко, О. Є. 675, 4270
Малюта, О. В. 2838
Малютина, О. К. 2307
Малярчук, О. М. 3429, 3859, 3860
Мамедова, Н. І. 949
Мамчак, М. А. 676
Мамчур, О. І. 3360
Мандрик, Н. В. 1543
Мандрик-Куйбіда, К. М. (3808)
Мандрик-Мельничук, М. В. 3248
Маннергейм, К.-Г. (2730)
Мануйлов, А. Н. 1397
Манько, А. О. 2385
Манько, М. О. 2701
Маньковська, Р. В. 302, 708, 4271
Мараєв, В. Р. 677
Маразлі, Г. Г. (2078)
Маргулов, А. Х. 3361
Маринин, А. В. 540
Маринович, Л. М. 3885
Маринович, М. Ф. (3885)
Мариновський, Ю. Ю. 541
Маринченко, Е. О. 3560
Марискевич, В. 3773
Марискевич, Т. 344
Марієнбах, І. А. (968)
Марканич, М. В. 311
Марквас, К. Ф. 3151
Маркевич, А. І. (2998)
Маркевич, А. М. (1848)
Маркігантов, В. Ю. 489
Марко, В. П. 4171
Маркова, С. В. 3538
Маркович, В. О. (3594)
Маркович, О. В. (2041)
Маркович, Я. А. (1802)
Мармашов, А. В. 3638
Мармілова, О. С. 4358
Мароко, В. В. 3966
Мароко, В. М. 3966
Марочко, В. І. 2460, 3103, 3197, (3200),
3204
Марр, М. Я. (2998)
Мартиненко, М. 3651
Мартинів, Ю. І. 1398
Мартинов, А. Ю. 4073
Мартинов, Д. М. (1068)
Мартинчук, І. І. 1700
Мартинюк, О. В. 860, 922
Мартинюк, Ю. 542
Мартинюк, Я. М. 3249
Мартос, Б. М. (2703)
Марушкевич, А. А. 3322
Марущак, А. 875
Марущак, О. В. 2994
Марущенко, О. В. 287
Мархайчук, Н. В. 3337
Марценюк, Н. М. 3155
Марціник, М. В. 1870
Марченко, А. І. 1117
Марченко, А. М. 2901
Марченко, В. В. (3883)
Марченко, Л. 689
Марченко, М. І. (3831)
Марченко, О. І. 581, 593
Марченко, Т. М. 543
Марчук, В. В. 1495
Марчук, В. С. 3362
Марчук, О. І. 2741
Маршал, М. 2961
Масарик, Т. Г. (1165), (2815)
Масик, Р. В. 3250
Маслак, В. И. 3104
Маслій, О. Д. 1399, 1501
Маслійчук, В. Л. 1945, 2022
Матвієнко, В. М. 477
Матвієнко, Т. О. 2702
Матвіїшин, Я. 1749
Матей, Гіка (1874)
Матіяш, Б. В. 615
Матковський, І. Й. 1490, 2243
Матулкін, Б. М. 2055
Матусинський, Є. (3302)
Матухно, Ю. 3058
Матушевська, Т. В. 589
Матюшевская, М. И. 1797
Матяш, І. Б. 2839-2845, 2902, 4062
Махлюк, В. 1745
Махно, Н. І. (659), (742), (1113), (2576),
(2621), (2661), (2666), (2668), (2669), (2672),
(2676), (2677)
Махно, родина (2668)
Махорін, Г. Л. 544, 747, 923, 1074, 2023,
2625
Мацалай, І. 924
Мацелюх, І. А. 1400, 1725

Мацелюх, К. С. 2584
Мацежинський, В.-Л. 2184
Мацієвич, Л. М. (2042)
Мацон, Ю.-Ф. І. (949)
Мацьков, О. М. 1871
Мацюк, Ю. 545
Мачулин, Л. І. 925
Машевський, О. П. 2846, 2847
Машталір, А. І. 2581
Машталір, В. В. 347-350
Машталір, Х. В. 2794
Мащенко, Н. В. 4359
Маярчак, С. П. 1557
Мегада, М. І. 357
Мегей, А. В. 1199
Мегмед Гірей IV, султан (1627), (1888)
Мегрелішвілі, М. О. 1118
Мегрелішвілі, Н. 1118
Медведева, В. М. 4104
Медведев, Д. М. (3614)
Медвідь, О. В. 2582, 2795, 3722
Медієв, Р. (2163)
Медяник, В. Ю. 166
Межберг, Н. І. (191)
Меженко, Ю. О. (2916), (2933)
Межжеріна, Г. В. 1544
Мейс, Дж. 2753, (3200)
Мейтус, Ю. С. (2939)
Мелешкіна, І. 2903
Мелешко, Т. В. 3937
Мельгунов, О. П. (1775)
Мельник, А. А. (3252)
Мельник, А. М. 3754, 3755
Мельник, В. 598
Мельник, В. В. 2168, 3756
Мельник, В. М. 75, 1200, 2583
Мельник, Д. Г. 4131
Мельник, І. В. 1355
Мельник, І. В. 1076, 4360
Мельник, О. В. 2904
Мельник, О. О. 926, 2657, 3105, 4361
Мельник, Р. П. 75, 1200, 2583
Мельникова, І. М. (232)
Мельниченко, В. М. 143, 490, 2626, 4149
Мельниченко, В. Ю. (197)
Мельниченко, О. В. 1274
Мельничук, І. А. 3106, 3811
Мельничук, М. О. 3152
Мельничук, О. Ю. 3539
Мельничук, Р. 638
Мельничук, Т. А. 3821
Мельничук, Ю. Г. 4448
Мельнічук, Л. В. 2127
Менглі I Гірей, хан (1702)
Менжулін, В. І. 2056
Менцинський, М. О. (1113)
Менчиць, В. А. (2211), (4316)
Меншиков, О. Д. (456), (1851)
Мерінг, Ф. Ф. (949)
Меркулов, М. 1946
Местецька, О. С. 1502
Метельова, Т. О. 6
Мефодій, святий (14), (1242)
Меценко, М. В. 927
Мешко, О. Я. (3886)
Мигаленко, О. І. 3033
Мизак, Н. С. 1401, (3419)
Микиша, М. В. (2464)
Микола I, імператор (1980)
Миколайчук, І. В. (3903)
Милорадович, Г. О. (534), (2108)
Милорадович, Є. І. (2260)
Милорадович, М. А. (1990)
Милорадовичі, родина (1990)
Милько, В. І. 263, 708, 2024
Мильчев В. І. 1723
Мимрук, О. В. 3964
Мина, Ж. В. 426
Минакови, рід (522)
Мироненко, Л. В. 4362
Мироненко, Т. І. 351
Мирончук, А. 4246
Мирончук, В. Д. 166
Миронюк, Т. 3595
Мирошник, В. І. 1634
Мисак, Н. Ф. 2185
Миско, Н. 880
Миславський, В. Н. 2244, 2245, 3363
Мислов, В. К. (3102)
Митрофаненко, Ю. С. 1023, 2633
Митюк, В. 555
Михайленко, Г. М. 3034
Михайленко, С. М. 76
Михайлина, Л. П. 413
Михайличенко, В. 3125
Михайлов, Б. Д. (395)
Михайлов, М. П. (2312)
Михайлов, Я. Б. 395
Михайлова, А. 3364
Михайлова, О. (2271)

Михайлова, О. Ю. 2726
Михайловська-Цимбал, Т. (2645)
Михайловський, В. М. 591, 1701, 1704
Михайловський, Т. О. 4363
Михайлуца, М. І. 1402
Михайлюк, М. В. 3540
Михайлюк, Ю. М. 748
Михальченко, В. А. 929
Михняк, М. К. 862
Мицик, В. Ф. 2742
Мицик, Ю. А. 144, 198, 1119, 1503, 1613, 1631-1633, 1726, 1729, 1764, 1766-1773, 1777, 1798, 1799, 1906, 1947, 2128, 2963, 3512
Мишанич, О. В. (4108)
Мишківська, Т. (105)
Мишковець, С. Є. 763
Мищак, І. М. 2496, 2499, 2508, 2511, 2627, 2900
Міден, Е. Л. 444
Мізіч, В. А. (395)
Мікульонок, І. О. 931
Міллер, Н. В. 2246
Мільчев, В. І. 1800
Мільчевич, С. І. 3365
Мінська, О. І. 749, 3639, 3822
Мірошниченко, Л. П. 2231
Мірошниченко, О. В. 2237
Мірошниченко, С. В. 546
Місінкевич, Л. Л. 199, 3107
Місостов, Т. Ю. 2247, 2248
Міськів, Ю. 1463
Місько, В. В. 3694
Місюк, М. Д. 1504
Мітковська, Т. С. 4364
Мітюков, К. А. (2029)
Мітягін, О. О. 3629
Міхаловський, К. (3327)
Міхаць, Р. М. 4438
Міхеєнко, К. 427
Міхновський, М. І. (114), (115), (614), (2319), (2465), (2600), (2683)
Міхновський, Ю. М., архієпископ (1486)
Мічуда, В. В. 3153, 3861
Міщанин, В. В. 3652, 3785, 3823
Міщенко, М. 3976
Міщук, А. І. 285, 2796
Міщук, М. Б. 2796
Міщук, С. М. 2584
Міяковський, В. В. (4396)
Мнишенко, А. С. 197
Многогрішний, Дем'ян (Ігнатович Д. Г.), гетьман (1866)
Мовна, М. В. 603
Мовчан, А. О. 3886
Мовчан, В. П. 2742
Мовчан, М. Т. (1887)
Мовчан, Р. В. 1263
Мовша, Т. Г. (241)
Могила, П. С., митрополит (280), (1259), (1818), (1943)
Могильний, Л. П. 2905, 3366
Могілянський, М. М. (2220)
Модзалевський, В. Л. (177), 547, (562)
Мозговий, І. П. 1523
Мозгунов, В. В. 3934
Мозолевський, Б. М. (139)
Мойжес, В. В. 268
Мойсишин, В. М. 932
Мойсієнко, В. М. 1608, 1611
Мокляк, В. О. 411, 1762, 2629
Мокрицький, Г. П. 751
Мокрогуз, О. П. 491
Мокроусов, А. І. 352, 353
Мокроусова, О. Г. 933, 934
Молев, Е. А. 200
Молоткіна, В. К. 2995, 2996, 3367
Молчанов, В. Б. 289, 2129, 2130
Молчанова, О. В. 2848
Молчко, У. Б. 2308
Монастирський, Є. Д. 3368
Монолатій, І. С. 935, 3517
Мономаховичі, рід (1544)
Мордвінцева, В. І. 1532
Мордовський, М. М. 1838
Морей, Т. В. 1839, 1840
Моренець, В. І. 736, 2490
Мороз, В. 1404
Мороз, В. Р. 1403
Мороз, В. С. 1742
Мороз, В. Я. (91), 618, (3888-3890)
Мороз, І. В. 201
Мороз, І. М. 77, 1236, 1556
Мороз, М. М. 1013
Мороз, Н. О. 4365
Мороз, Ю. М. 2700
Мороз-Стрілець, Т. М. (3349)
Морозов, А. Г. 3035, 3172, 3757
Морозова, А. В. 2041, 2461
Морозова, І. 1120

Морозова, О. С. 78, 936
Моруженко, А. О. (355)
Москаленко, В. В. 937
Москаленко, В. Ф. (3694)
Москаленко, Г. О. (728)
Москаленко, Н. М. 938
Москальова, Ю. Р. 1968
Москалюк, М. М. 2131-2133, 2249
Москович, Р. 4086
Мостовий, Д. Ю. 4050
Мосюкова, Н. Г. 1405
Мотиль, Р. Я. 939
Моця, О. П. 176, 1999
Мочернюк, Я. М. 2134
Мочкін, С. А. 4366
Мошик, І. В. 752
Мрака, І. Б. 3507
Мстислав Мстиславич Удатний, князь
(1588)
Мудрак, М. 1201, 3369
Мудрик, С. М. (3612)
Мудрицька, В. Г. 3541
Музиченко, Н. В. 940, 941
Музичин, І. Т. 4367
Музичко, О. Є. 23, 24, 79, 80, 942, 2057,
2085, 2462, 2906, 2907
Мулик, М. І. 3435
Мулик, Я. П. 530
Мумм, А. (2841)
Муравйов, А. М. (2684)
Муравйова, О. О. (2464)
Муравський, О. І. 202
Муратова, К. Г. (3903), (4050)
Мурашко, М. А. (2297)
Мурашко, М. І. (2270)
Мурашко, О. О. (2297)
Мурашова, О. П. 2997
Мурзин, В. Ю. 1528
Мусаєва, С. 3998
Мусієнко, О. С. 3370
Мусій, В. Б. 1336
Мусін-Пушкін, О. І. (383)
Мусіна, З. Х. 587, 601
Мусяка, В. Л. (1202)
Мусяченко, О. С. 2250
Муха, Л. Я. 588
Мушта, О. А. 2357
Мякінченко, І. О. 1406
Мяскова, Т. Є. 203
Мятліцька, В. 2671

Н

Нагайко, К. М. 2252
Нагайко, Т. Ю. 2086, 2087, 2169, 3653
Нагайчук, В. І. 362
Нагірняк, А. Я. 81, 2186
Нагнибіда, Р. В. 2040
Нагорна, Л. П. 2463
Нагорна, Н. М. 943
Нагорняк, Т. Л. 3882
Нагребецький, А. Н. 944
Надеждін, Ф. І. (2303)
Надольська, В. В. 639
Надтока, Г. М. 1210
Надтока, О. М. 2543
Назаревський, О. А. (3358)
Назарова, В. С. 945
Назарчук, Ю. В. 2743
Наконечна, М. М. 642
Наконечний, В. М. 3732
Намака, О. С. 897
Намонюк, Ч. 4206
Напиткін, В. М. 548
Наріжний, С. П. 2025
Настюк, А. А. 1569
Насьрова, Е. 982
Науменко, А. О. 2386, 2387, 4024
Науменко, В. 819
Науменко, В. В. 947
Наумов, С. О. 2026
Наумова, Н. О. 1570, 1736
Небога, О. Г. 2464
Невар, І. 1506
Негер, О. Б. 753
Негрейчук, І. О. 580
Неживий, Семен (Мусієнко) (1897)
Незабитовський, В. А. (2029)
Некрасов, В. П. (3879)
Непомнящий, А. А. 2998
Нерубайський, І. А. 950
Несвідоміна, Н. 951
Несін, М. 1702
Нестеренко, В. А. 3371, 3447, 3542
Нестеренко, В. О. 952, 953
Нестеренко, Л. О. 1407, 2999, 3108
Нестеренко, П. А. 954
Нестор, (Тугай), єпископ (1466)
Нетудихаткін, І. А. 1408
Нефьодов, Д. В. 3736-3741, 4272
Нечаєви, родина (1865)

Нечитайло, В. В. 550
Нечуй-Левицький, І. С. (2226), (2230),
(2936)
Немченко, І. В. 1536
Нижанківські, родина (2308)
Нижнікова, С. В. 4368
Никирса, М. 948, 2187
Никодим, архімандрит 955
Николаєв, Н. І. 1533
Никоненко, Д. Д. 204, 4088, 4369
Ничкалюк, В. Г. 4370
Нищей, Х. 956
Нищук, Є. М. 3197
Ніка, О. І. 1750
Ніклєв, О. Ф. 3457, 3758
Нікітенко, К. В. 3109
Нікітін, В. Г. 2027
Нікітін, В. І. (205), 428, 1801
Нікітін, С. Ю. 2027
Нікітнюк, О. П. 2910
Ніколаєва, А. 754
Ніколаєва, Н. Б. 3675
Ніколаєнко, О. О. 4273
Ніколаєнко, С. М. 4138, 4143
Ніколаєць, Ю. О. 3479
Ніколаї, Б. Л. (3713)
Ніколенко, В. В. 82
Ніколіна, І. І. 2850
Нікольський, В. Д. (3179)
Нікольський, Є. 1409
Нікольченко, Ю. М. 1601, 1634
Нілус, А. О. (2935)
Німилович, І.-Ю. (1484)
Новак, О. С. 429
Новальська, Т. В. 492
Новгородов, В. Є. 387
Новенченко, О. Ю. 1410
Новиков, С. 3480
Новицька, М. О. (3406)
Новицький, І. Ф. (1764), (1766), (1767)
Новицький, О. П. (3350), (3399)
Новицький, Я. П. (512)
Новиченкова, М. В. 4371
Новіков, В. 4029
Новікова, Л. В. 493, 1652
Новікова, Л. Є. 3110
Новікова, С. В. 957
Новікова-Вигран, О. С. 414, 430
Новоринський, В. М. 3801
Новохатський, К. Є. 2284

Нога, О. П. 3928
Ноздріна, Л. Ф. 865
Норкус, З. 1669
Носа, Б. 3251
Носоновський, М. 461

Оберман, М. Л. (4131)
Обершт, О. М. 2644
Оболенцев, П. Ф. (2303)
Оборський, Г. О. 2911
Обуховська, С. 3773
Овдієнко, М. Г. 900, 3215
Оверчук, О. Л. 494
Овчаренко, Л. М. 2253, 4274
Овчаренко, Ю. С. 4372
Оганян, М. 4206
Огар, А. О. 2953, 3687
Огієнко, І. І. (Ларіон, митрополит) (49),
619, (1194), (1206), 1411, (1498), (1499),
(1515), (2734), (2741), (2743), (2963), (4111)
Огірко, І. В. 4112
Оглоблин, О. П. 83
Огнева, Т. К. 1751
Огородник, Т. 592
Огороднік, В. Ю. 3729
Одегов, О. 4238
Одінцова (Сибільова), С. М. (365)
Одрехівський, В. В. 4442
Одрехівський, Р. В. 2254
Одрін, О. В. 1534
Ожиганов, Д. І. 1841
Озерянська, І. 1004
Окаринський, В. М. 958, 2912
Окіпна (Капшученко), Р. М. (3127)
Окіпнюк, В. Т. 3000, 3111
Олашин, М. В. 297
Олейник, Д. В. 3163
Олександр (Драбинко), митрополит
1412
Олександр (Червінський О. М.), єпископ
(1486)
Олексишин, О. О. 3824
Олексієнко, О. М. (1279)
Олексій Михайлович, цар (1625)
Оленич, С. 3684
Олесницький, Є. Г. (2067)
Олесь, Олександр (Кандиба О. І.) (2471)

Олещук, І. І. 1316
 Олійник, А. 472
 Олійник, Б. І. (4154)
 Олійник, І. В. 2135
 Олійник, М. В. 3154, 4373
 Олійник, М. П. 495, 3173, 3372
 Олійник, Н. П. 3936, 4130
 Олійник, О. А. 2255-2258
 Олійник, О. В. 3654
 Олійник, С. Д. 680
 Оліцький, В. О. 4374
 Ольга, княгиня (1574)
 Ольгерд, князь (1716)
 Ольгердовичі, князі (556)
 Ольговичі, рід (1559)
 Ольговський, С. Я. (242), 1530
 Ольховська, Л. В. 2474
 Олянич, Л. В. 3036
 Омельченко, І. Г. 3252, 3596, 3597
 Омельченко, П. 3112
 Омельчук, Б. А. 1547
 Омельчук, В. В. 1842
 Омелянович-Павленко, І. В. (690)
 Омелянович-Павленко, М. В. (685), (690),
 (1113), (1120), (1131), (1132), (1200), (2744)
 Онацький, Є. Д. (1150), (4163)
 Онишко, Л. В. 3253
 Онищенко, О. С. 2504, 4113
 Онищук, Я. 431
 Оніщенко, М. О. 3059
 Оніщенко, О. В. 2645
 Оніщенко, С. Б. 3757, 3759, 3862
 Онуфрій (Куц), архімандрит 432
 Опанович, О. М. (228)
 Опара, С., гетьман (1904)
 Опацький, І. Ю. 206, 2544
 Опачко, М. В. 3329
 Опущко, Н. Р. 4439
 Орел, С. В. 3206
 Орел, Ю. В. 1545, 2465, 2505
 Оренштайн, Я. С. (2435), (2487)
 Орищенко, І. О. 207
 Орленко, М. І. 425, 433
 Орлик, П. С., гетьман (1113), (1796),
 (1867), (1894)
 Орлик, С. В. 2388-2390, 2419-21, 4275
 Орлов, В. М. 358
 Орлов, О. Я. (2879)
 Орлова, В. 1948
 Орляк, Л. 4247
 Орляк, О. В. (4247)
 Орос, О. М. 3630
 Осадча, К. В. 1202
 Осадча, О. А. 1317
 Осадчий, В. В. 959
 Осадчук, Б. І. (1218)
 Осика, Л. М. (3903)
 Осинський, О. С. (3316)
 Осипенко, О. В. 4375
 Осипова, І. П. (2449)
 Осіпов, О. 524
 Осіпчук, С. М. 3559
 Останек, А. А. 2797
 Остапенко, В. О. 1703
 Остапенко, Г. К. (874)
 Остапчук, О. 4186
 Остап'юк, Н. І. 359, 4051
 Осташ, І. І. 1229
 Осташко, Т. С. 73, 2545, 2585, 2849
 Островська, І. Л. 588
 Островський, В. В. 473, 3875
 Островський, О. 3887
 Острозький, В.-К. К., князь (1664), (1700),
 (1746)
 Острозький, К. І., князь (1700), (1716)
 Острозький, Я. В., князь (1685)
 Острозький, Я. К. (545)
 Острозькі, рід (518), (545), (619)
 Отамановський, В. Д. (3310)
 Отземко, О. В. 2546
 Отрощенко, В. В. 167
 Офіцинський, Р. А. 84
 Офіцинський, Ю. Р. 4207
 Охманюк, В. Ф. 3924
 Охримович, В. Ю. (3804)
 Охріменко, Г. В. 434
 Очеретяний, В. В. 2850

П

Павінський, А. (1618)
 Павленко, В. О. (677)
 Павленко, Г. Л. 4169
 Павленко, І. 1281
 Павленко, Л. 3188
 Павленко, С. О. 1898
 Павлик, М. І. (2072)
 Павлик, О. В. 960, 4376
 Павличко, Д. В. 3832

Павлишин, А. 4205
Павлишин, О. Й. 961, 2391, 2798
Павлів, І. Я. 3373
Павлів, Ю. З. 3458, 3802, 4377
Павлов, В. 666
Павлов, Ф. С. (4150)
Павлова, А. 1700
Павлова, Н. В. 3172
Павлова, О. Ф. 312
Павлова, С. Ф. 360
Павловець, В. В. 1737
Павлович, Ю. 4074
Павлович, Ю. Ю. (3398)
Павлуцький, Г. Г. (127), 435, (2201)
Павлюк, С. П. (170), (439)
Павлюк, Т. 981
Пагор, В. В. 388, 3374, 4378
Падлевський, В. (2062)
Падюка, Н. 592
Падяк, В. І. 1276
Пазюра, Н. В. 25
Пайонк, М. В. 607
Паламарчук, В. В. 1727
Паламарчук, В. А. 2466
Паламарчук, І. Я. 323, 2216
Паламарчук, Н. Н. 1614
Паламарчук, С. В. 1535
Палант, А. Ю. 4032
Палицин (Паліцин), О. О. (2012)
Палієнко, М. Г. 313, 1121
Палієнко, С. В. 208
Паліїв, Д. І. (2582), (2795)
Палій, О. С. 3375, 3376
Палладін, О. В. (1253)
Паллас, П.-С. (1959)
Палюх, О. 3377
Панарін, О. 85
Панас, Н. Б. 211
Панасенко, В. 3899
Панасюк, Б. Я. 2136
Панафідін, І. 86
Пандазі, А. В. 3547, 3609
Панейко, В. Л. (2700)
Панкеєв, О. С. 1778
Панова, М. 3436
Пантелюк, М. М. 4000
Пантюк, М. 3426
Панфілова, Т. О. 3254
Панченко, В. Є. 2042, 3378
Панченко, В. Г. 3255
Панченко, В. С. 962, 2137
Панченко, М. В. 354
Панченко, О. 4246
Панченко, О. І. 2138
Паньків, М. І (1234), 2392
Панько, О. І. 963
Панько, С. В. 1413, 1414
Пап, В. 1318
Пап, Е. 1318
Папакін, Г. В. 212, 1602, 1761, 2720, 2913, 2914, 3459, 3717
Параджанов, С. Й. (3908), (4050)
Парамонов, А. Ф. 551
Парадій, В. М. 756
Паращук, М. І. (1113)
Парнікоза, І. Ю. 964
Парпура, М. Й. (2027)
Пархоменко, В. А. 965, 966, 2393, 2547, 2548, 2646
Пархоменко, В. О. (13), (3336)
Пархоменко, Г. М. (3935)
Пархоменко, Є. О. 1653
Пархоменко, М. В. 4379
Пасіцька, О. І. 3256
Пасічна, Ю. Г. 2642
Пасічник, А. Ю. 3379
Пасічник, І. Д. 620
Пасічник, Н. О. 4276
Пасічник, Т. І. (1184)
Паска, Б. В. 3888-3890
Паска, Г. М. 2182, 2188
Паславський, І. В. 1635
Пастушенко, Л. А. 1507
Пастушенко, Т. В. 3481, 3795
Пасюк, І. М. 2759
Патер, І. Г. 3460
Патик, В. В. 213
Патон, Б. Є. (566), (1243), 2908, (3359), 3876, (4097), (4113)
Патон, Є. О. (566), (3356), (3359), (4097), (4121)
Патони, рід (566), (567), (568)
Патриляк, І. К. 3599
Патрон, І. В. 3380
Пахолків, С. 1843
Пацай, Т. А. 3257
Пачкова, С. П. (230)
Пачковська, О. Л. 640
Пашин, М. А. (3760)
Пашкевич, Г. О. 1319

Пащенко, В. 3594
Пащенко, В. О. (1444)
Пащенко, Д. І. 1250
Пащенко, І. І. 3113
Пащетник, П. І. 3600
Педан, О. І. (4182)
Педич, В. П. 87, 103, 1654
Пекарчук, В. М. 4017
Пеленський, З. П. (115), (2600), (2779)
Пелеш, Ю. Г., єпископ (282)
Пелешенко, Ю. В. 1752
Пелипець, М. І. 2088, 4449
Пельц, Д. 1922
Пентер, Т. 3543
Первомайський, Леонід (Гуревич І. Ш.) (1264)
Перевалова, Н. М. 3954
Перевальський, В. 3925
Перепелиця, Г. М. 4058
Перепелиця, П. П. (2218)
Перепеченко, П. К. (4150)
Перерва, В. С. 2028
Пересунько, Т. В. 2851, 2915
Перетокін, А. Г. 2139
Перетц, В. М. (2068), (2069)
Переходько, Н. М. 4380
Перехрест, О. Г. (214), 3544
Перехрист, О. (1780)
Перцова, Н. О. 3926
Перщина, Н. Г. 437, 438, 2970
Песочник, Т. 4227
Пестрикова, О. В. 215, 1655, 1656, 2259
Пестушко, К. Ю. (2621)
Петасюк, О. 2703
Петегирич, В. 26
Петков, С. В. 1571, 1572
Петлюра, С. В. (967), (1113), (1147), (1157), (2374), (2493), (2539), (2540), (2558), (2566), (2572), (2621), (2736), (2831), (2851), (2915), (3382)
Петр, В. (2473)
Петренко, В. І. 3189, (3954)
Петренко, Г. Г. (3114)
Петренко, І. Д. 3567
Петренко, І. М. 88, 968, 2260
Петренко, Н. М. 3332
Петренко, О. С. 552
Петрик, Н. Р. 361, 2261
Петрикова, В. Т. 2916, 3381
Петрицький, А. Г. (3369)
Петриченко, К. В. 2549
Петришак, Б. І. 89, 1922
Петрів, В. М. (1200)
Петро І, імператор (456), (1779), (1848), (1916), (1918)
Петров, В. П. (Домонтович В.) (3305)
Петров, М. І. (2068), (2722)
Петров, М. Н. (1536)
Петрова, А. О. 90
Петрова, К. А. 969
Петрова, Н. О. 2917, 3452
Петрова-Старк, Н. В. (2289)
Петровська, Ю. М. 496
Петровський, В. 4246
Петровський, Е. П. 3096
Петровський-Штерн, Й. 1264
Петрункевич, І. І. (2165)
Петрухін, С. В. 3631
Петрушевич, А. С. (70), (173), (2817)
Петрушевич, Є. О. (879), (2794), (2798), (2804), (2805), (2817)
Петрущак, М. 970, 3601
Пехів, В. Б. 1088
Печончик, Т. 4224
П'єстрак, Ф. 853
Пивовар, С. Ф. 2852
Пивоваренко, О. А. 1320, 1802, 2330
Пивоваров, С. В. 425, 971
Пижик, А. М. 2704, 3382
Пилипенко, В. В. 2495
Пилипенко, В. М. 874, 972
Пилипенко, Є. А. 1024
Пилипенко, І. Я. 3383
Пилипенко, Л. Л. 3258
Пилипенко, О. Є. 1844
Пилипенко, С. В. (2975)
Пилипець, В. А. 757, 973
Пилипишин, О. І. 2189
Пилипів, І. В. 1416, 1508
Пилипчук, О. О. 586, 2029
Пилипчук, О. Я. 586, 2154
Пилипчук, Я. В. 1713, 1872
Пильгуй, В. І. 3863
Пимоненко, М. К. (2482)
Пиріг, П. В. 974
Пиріг, Р. Я. 216, 2586, 2727, 2728, 2799, 2853-2856
Пирогов, М. І. (362), (658)
Пирожков, С. І. 1253, 4114
Писаренко, Ю. Г. 2140

Писарська, Н. В. 3760
 Півницький, М. 409, 410
 Підвисоцький, В. В. (2437)
 Підгаєцька, О. 595
 Підгаєцький, В. В. (4111)
 Підкова, І. З. 3999
 Підлужна, О. 1382
 Підоплічко, І. Г. (1524)
 Підопригора, І. І. 4223
 Пілсудський, Ю.-К. (2566), (2810)
 Пінчук, Ю. А. (59), (152), (174), (227)
 Піонтківська, С. Ф. 976
 Пірко, М. 3001
 Піскіжова, В. В. 4013
 Піскун, В. М. 1122, 1123, 2754, 3114
 Пістоленко, І. О. 3002
 Пістун, М. Д. 3384
 Піх, О. М. 217
 Піхоцький, Т. (3601)
 Піча, В. М. 1247
 Плав'юк, М. В. (3265)
 Плевако, К. 2309
 Плекан, Ю. В. 1417
 Плескач, І. Я. (416)
 Плешкевич, А. І. (2554)
 Плитус, О. С. 2089
 Плотичер, Е. А. 977
 Плотнік, Н. А. 1321
 Плохій, С. М. 497, 1124, 1558, 1726, 1873
 Плюта, О. П. 1322
 Плющ, І. С. (3950)
 Плющ, Л. І. 3385, 3891
 Побережник, С. В. 820
 Побігайло, Г. (1187)
 Побожій, С. І. 1281, 2262
 Погорілець, О. Г. 678
 Погромський, В. О. 1125
 Подкопай, А. Н. 3646
 Подкур, Р. Ю. 2955, 3115, 3436
 Подлевський, С. В. 440, 4381
 Подлесний, Д. В. 2918, 2919
 Подобед, О. А. 1203-1205
 Подолінний, А. М. 436
 Подольський, А. Ю. 3559
 Подоляка, Н. С. 758
 Пожалова, Т. М. 1323
 Пожджук, Д. 1324
 Поздрань, Ю. В. 3386
 Познанський, Б. С. (2226)
 Покалюк, В. В. 3343, 4382
 Покась, О. М. 709
 Покотило, В. К. 2628
 Покровський, Є. А. (1211)
 Покровський, О. І. (190)
 Покусай, О. С. 4173
 Полевик, С. В. 2251
 Полетика (Політика), Г. А. (1818)
 Полідович, Ю. Б. 354, 355
 Полікарп (Сікорський П. Д.), митрополит (1113)
 Поліщук, А. І. 759
 Поліщук, Н. П. 1214
 Поліщук, С. А. 992
 Поліщук, С. В. 3387
 Поліщук, Ю. А. 218, 2550
 Половець, В. М. 553, 1899-1901
 Половинська, В. В. 1546, 1573
 Полонська-Василенко, Н. Д. (206), 1574, (2516), (2588)
 Полонський, А. М. (331)
 Полонський, М. М. 978
 Полтавець-Остриця, І. В. (1100)
 Полторецький, С. П. 4132
 Полуботок, П. Л., гетьман (1848)
 Полупанов, Д. С. 2920
 Полушкіна, Т. В. 667
 Полховський, Ю. М. 755
 Поль, О. М. (2111), (2263)
 Поляков, М. В. 597, 2921, 4045, 4130
 Полянський, О. А. 91, 682
 Полянський, Ф. І. 314
 Понипаляк, А. В. 3259, 3602, 3603
 Понипаляк, О. Д. 3482, 3604, 3605, 4383
 Пономарева, Н. І. 2324
 Пономаренко, В. 1728
 Пономаренко, Л. А. 979
 Пономаренко, О. О. 441
 Пономаренко, Р. О. 3518-3520
 Пономарчук, Д. 3830
 Пономарьов, М. Д. (2234)
 Пономарьов, О. М. 1775, 1845, 1874, 1875
 Пономарьов, С. І. (352)
 Попадич, О. 3388
 Попадюк, Н. 2467
 Попик, В. І. 386, 1266, 2489, 2504
 Попик, Н. П. 4140
 Попов, В. Ж. 2551, 2630
 Попов, В. П. (1964)
 Попова, І. С. 3936
 Попович, К. В. 4075

Попович, М. В. 1237, (4115)
Попович, О. А. 4384
Попович, О. В. 1657
Попович, Т. М. 2800
Попович, Ю. О. 4450
Попш, Р. 980, 3825
Порш, М. В. (1113)
Посівнич, М. Р. 3260
Пословська, А. В. 1753
Посохов, А. І. (348)
Посохов, С. І. 219, 298
Поспелов, А. С. 4248
Поспелов, О. О. 1949, 2030
Поспелов, С. В. 2475
Постишев, П. П. (3095)
Посунько, О. М. 1803
Потапенко, М. В. 2631
Потапенко, О. М. 2296
Потапенко, Р. М. 220, 3952, 3961
Потапенко, С. П. 1761
Потапенко, Я. О. (133), (184), (220), (579), (4190)
Потапова, Н. А. 3116
Потебня, О. О. (1224)
Потильчак, О. В. 1603
Потій, Н. М. 3695
Потіха, О. Б. 3261
Потічний, П.-Й. 3717
Потоцький, Б. С. (2024)
Потоцький, В. П. 2922
Потоцький, О. О. 2597
Потоцький, П. П. (382)
Потоцькі, рід (573)
Потульницький, В. А. 92, 1552
Потьомкін-Таврійський, Г. О. (1800)
Походжай, О. 980
Походяща, О. Б. 363
Почапська, М. М. 3696
Пошивайло, О. М. 1282
Пошивак, Т. 1509
Предка, С. В. 1418
Предслава, княжна (1577)
Предтеченський, О. І. (2214)
Преловська, І. М. 1419
Прибега, Л. В. 364, 442
Прибийголова, О. С. 4385
Привалко, Т. 4196
Пригарин, А. А. 254, 1072
Приймак, Т. 1824
Приймич, М. В. 4440
Прикарський, Я. (939)
Прилипка, Р. Д. 3155
Приліпка, Т. А. 587
Примаченко, Я. Л. 4216
Принь, М. О. 269, 365, 366, 3003
Принь, О. В. 27, 28, 269
Присяжний, П. 1126
Присяжнюк, В. П. 4000
Присяжнюк, М. В. 2141
Присяжнюк, С. С. 4137
Присяжнюк, Ю. П. 4000
Прихода, Я. 880
Приходько, В. П. 4082
Приходько, В. С. 982
Приходько, М. М. 2729
Пришляк, В. В. 1776
Пришляк, О. В. 1804
Прищета, Б. А. 406, 983
Пріцак, О. Й. (137), (1133), (3423)
Проданюк, Ф. М. 1902
Прокіп (Савчук), В. А. 2295
Прокопенко, Н. 596, 1206
Прокопенко, С. Л. 2263
Прокопів, І. Я. 928
Прокопов, В. Ю. 3606-3608, 3655
Прокопович, Феофан, архієпископ (1600), (1955)
Прокопчук, В. С. 1258
Прокопчук, І. Ю. 2923
Прокопчук, С. 1420
Прокоп'юк, О. Б. 1421
Прокоп'як, В. Б. 3697
Прокоф'єв, В. Ю. 3513
Прокоф'єва, М. М. 3513
Промська, О. Л. 589
Просалова, В. А. 3882
Проскуряков, Л. Д. (2925)
Прохватіло, Р. 341
Прохненко, І. А. 270
Прохніцький, О. А. 984
Проценко, А. Ю. 762
Проценко, В. В. 3060, 4386
Проценко, Є. О. 3698, 3699
Проців, І. 1457
Проців, О. Р. 93, 985, 1325, 2003, 2190-2193
Прудько, В. О. 2631
Пршедпельський, Г. (2062)
Прядка, В. М. 1277
Пугач, Н. О. 367
Пуголовок, Ю. О. 1326, 4116

Пуласький, Ю. (700)
Пулюй, І. П. (1245)
Пуніна, О. В. 3934
Пустовіт, Т. П. 782
Пуцко, В. 1754
Пучков, А. О. 435, 986
Пушак, С. 2468
Пушкар, М. І. (1877)
Пушкар-Браунинг, В. І. 2142
Пушук, І. А. 3418
Пчілка, Олена (Косач О. П.) (928)
Пшеничка, Б. В. 1034
Пшеничний, Т. Ю. 1362, 1422-1425, 2090
Пшеничний, Ю. 701
Пщулковські, М. 1207
П'янкова, Є. 1705
П'ятаченко, С. В. 2954
П'ятницький, М. К. (931)
Пятницькова, І. В. 2143

Р

Рабіновичі, родина (3443)
Равіта-Гавронський, Ф. (119)
Радевич-Винницька, Л. М. 3927
Радейко, М. О. (1113)
Радзивілл, М. Ф. (776)
Радзивілл, С. (776)
Радзивілл, Я., князь (1756), (1805)
Радзивілли, князі (776), (1756), (1855), (1925)
Радивіловський, А. (1952)
Радишевський, Р. П. 1208
Радієвська, Т. М. 3700
Радогуз, С. А. 2264
Радущинська, О. 1016
Радченко, Н. М. 2091
Радченко, О. А. 239, 2293
Радченко, О. М. 3461, 3497
Радченко, Ю. Ю. 3546
Радько, Т. М. 4148
Разиграєв, О. В. 3262, 3263
Райківський, І. Я. (156), 221, 294, 2058, 2392, 3264
Райфайзен, Ф.-В. (2175)
Райхель, М. 3420
Рак, Я. (3712)
Ракитянська, В. Д. 384, (4158)
Раковський, Х. Г. (2860)

Ралко, Р. С. 3864
Рамазанов, Ш. Ш. 3301, 3632
Рагиборичі, рід (891)
Рагушняк, І. І. 2552
Рафаїл (Заборовський М.), митрополит (1259), (1421), (1768)
Рафальський, О. О. 1999, 2632, 3117
Рахлін, Н. Г. (1285)
Рахно, О. Я. 2296, 2380
Рачинський, О. К. (2335)
Рачков, Є. С. 554
Ребет, Д. (2987)
Ребет, Л.-Р. М. (1124)
Рева, І. 4208
Рева, Л. Г. 222
Ревергук, В. Я. 987, 3061
Ревенко, В. В. 3742, 3826
Ревера, Б. 2469
Ревуцька, О. 2422
Ревуцький, М. 3803
Редзюк, В. 4001
Редін, Є. К. (1521)
Редько, О. М. 2553
Реєнт, О. П. 223, (263), 707, 1127, 1830, 2331, 2341, 2801
Резник, В. І. 667
Резнік, І. С. 368
Резніков, В. В. 2672
Рейнбот, В. Є. (2552)
Ременяка, О. С. 443
Ремі, Й. 2495
Рендюк, Т. Г. 2857, 2858
Репецький, В. М. 4141
Реп'ях, С. П. (4152)
Решетченко, Д. В. 1128, 3265
Редін, Є. К. (2262)
Репін, І. В. (480)
Репніна, В. М. (1998)
Рибак, Є. А. 585
Рибак, І. В. (161), (181)
Рибалка, В. Г. 3529
Рибщун, О. В. 489
Рига, Д. В. 94, 95, 988, 3701
Ризничі, родина (2006)
Рильський, М. Т. (3706), (4153)
Рильські, рід (544)
Римар, І. 3508
Риндюк, Н. 502, 503
Рипан, М. 1505
Рібас, Ф. М. де (1970)

Рідкоус, О. М. 1685
Різняк, Р. (“Макомацький”) (3587)
Річинський, А. В. (1496), (3353)
Ріш, А. Г. (2346)
Робак, І. Ю. 989
Ровчак, Л. Б. 3205
Рогальова, І. 3733
Рогач, О. Я. 283
Рогожа, М. М. 569, 990, 2470
Рогоза, О. Ф. (2727)
Роготченко, О. О. 1278
Родал, А. 641, 4086
Родигін, К. 1755
Родигін, М. 1755
Родін, В. 559
Родіна, О. В. 4242
Рожко, В. С. 1428
Розенберг, Ю. М. (995)
Розлуцька, Г. М. 1429, 3388
Розумовський, К. Г., гетьман (480), (785),
(830), (1842), (1850), (1857), (1889), (1895)
Розумовські, рід (757), (973), (1761)
Рой, С. В. 991
Роксолана (Настя Лісовська) (1709),
(1710)
Ролдугіна, Я. О. 3118
Роман Михайлович, князь (1712)
Романенко, О. В. 593
Романенко, Ю. А. 2059
Романець, Л. М. 3821
Романець, Н. Р. 2970
Романишин, Н. 3266, 3267
Романова, К. В. 2471
Романович-Ткаченко, Н. Д. (3413)
Романовичі, династія (1372)
Романуха, О. 1129
Романцов, В. М. 3547, 3609
Романцова, Н. І. 96, 97
Романчук, П. Р. (4117)
Романчук, Ю. С. (2189)
Романько, В. І. 2924
Романюк, Б. І. 3761
Романюк, В. К. 2423
Романюк, М. В. 3610, 3717, 3786
Романюк, М. М. 4163
Романюк, П. 768
Ромашко, К. 3062, 3389
Росіцький, П. С. 4387
Рославський-Петровський, О. П. (72)
Росляк, Р. В. 2965
Россинський, Б. 4235
Россман, Дж. 2952
Ротар, Н. Ю. 4225
Рошко, К. М. 643
Рубан, В. В. (224), 3156, 3190, 4388
Рубан, В. Г. (1818)
Рубан, М. Ю. 769
Рубан, О. 1003
Рубіжєвич, В. В. 770
Рубльов, О. С. 2472, 3119, 3302
Рубльова, Н. С. 3302
Ругаль, В. П. 3521, 3640
Руда, О. В. 3390
Руда, С. П. 2437
Рудавіна, І. Г. 4446
Рудакова, Т. І. 3120
Руденко, Н. В. 1603
Руденко, С. Б. 369, 993
Руденко, Ю. М. 994, 3483, 4389
Руденські, Б. (3204)
Рудзєвич, Я. І. (1723)
Рудий, Г. Я. 2587
Рудинський, М. Я. (27), (3350), (3398)
Рудич, Т. О. 4277
Рудник, О. В. 425
Рудницька, Л. 995
Рудницький, С. Л. (68), (115), (1649),
(2463), (2472), (2485), (3360), (3391), (3408)
Рудницький, Я.-Б. А. (1172)
Рудчак, А. С. 773
Рудько, С. О. 225
Рудюк, А. В. 4390
Рудюк, В. 556, 1636
Рудянин, І. П. 1430
Рум'янцев, В. О. 226, 2705
Рум'янцев-Задунайський, П. О. (1889)
Русанов, Ю. А. 227
Русевич, Р. М. 530
Русин, П. (1657)
Русина, О. В. 1756, 1805
Руснак, І. С. 4092
Руснак, О. В. 1510
Русначенко, А. М. 3804
Русова, С. Ф. (1150), (2076), (2896)
Русовська, В. М. 3121
Руссев, Н. Д. 839
Ручинская, О. А. 155
Рюриковичі, династія (1551), (1559)
Рябенький, В. С. 1238
Рябокляч, Б. І. (3935)

Рябуха, І. М. 683, 1950
Рябченко, О. Л. 3004
Рябчикова, Н. І. 771
Ряполов, В. М. 121, 996
Ряполова, Г. В. 2358

С

Сабадаш, Ю. С. 1601
Саблев, П. Ю. (3760)
Савак, Б. М. 3611
Савельєва, М. Ю. 2205
Савенко, Т. С. 3392
Савицький, І. В. 3928
Савицькі, родина (1865)
Савінські, родина (532)
Савчак, В. М. 764
Савченко, В. А. 975, 2350, 2554, 2658, 2673, 2706
Савченко, Г. П. 2647
Савченко, І. В. 3005
Савченко, Л. 3548
Савченко, О. О. 1876
Савченко, О. Ю. 735, 765
Савченко, С. В. 228, 4256
Савченко, Ф. 494
Савчук, Б. П. 2173
Савчук, Б. Р. 2194, 2310, 2802
Савчук, В. О. 3006
Савчук, В. С. 2265, 2921
Савчук, М. В. 726
Савчук, Н. І. 2060, 2473
Савчук, О. О. 435, 783
Савчук, П. О. 684
Савшак, Т. М. 2266
Саган, В. Ф. 2961
Саган, Г. 1130
Садова, І. 2956
Садовський, М. К. (2877), (2878), (2901)
Сажок, О. В. 1431
Сазонова, Ю. О. 3393
Сайковський, А. І. 998
Салагор, М. 1923
Салагуб, Л. І. 1825
Саламаха, І. П. 445
Салата, Г. В. 2925
Салата, О. О. 3495
Салата, С. А. 4117
Саленков, С. В. (3760)

Саліковський, О. Х. (2536)
Сало, І. В. 621
Салтан, Н. М. 3702, 3703
Салтан, О. М. 3703, 3704
Сальніков, В. 1877
Самбурський, К. І. (465)
Самойленко, В. 4210
Самойленко, Г. В. 1279
Самойленко, О. О. 2144
Самойлович, І. С., гетьман (1760), (1773)
Самородов, В. М. 2474, 2475
Самуїл (Миславський С. Г.), митрополит (1259)
Самчук, У. О. (371), (1263)
Сангурський, Б. М. (2278)
Сангушки, рід (518), (556), (1636)
Сангушко, І. Я. (1939)
Сандуляк, І. Г. 370
Сапатінський, М. В. 999
Сапелкіна, З. П. 2926
Сапицька, О. М. 3122
Сапіга, А.-С. (912)
Сапожник, О. В. 1604
Сапронов, А. Л. 1806
Сапухін, П. А. (704)
Сапухіна, Л. П. 704
Саранча, В. І. 1969, 2395, 2396
Саранчук, І. І. 251
Саричев, В. Д. 1846
Сауляк, Б. М. 772, 2145
Сахарчук, Р. В. 2267
Сахно, Б. Ю. 1260
Сахно, О. В. 3394
Сацький, П. В. 2555, 2707, 3762-3766
Сачко, Д. В. 3705, 4391
Сварник, Г. І. 29, 3395
Сватко, Я. 3612
Свидницький, А. П. (1991)
Свидригайло Ольгердович, князь (1700)
Свистович, С. М. 3063, 3303
Свись, А. П. (3121)
Свіжинський, М. М. (965)
Свірська, Я. 1000
Світленко, С. І. 98, 166, 229, 1991, 2921
Світлик, Н. М. 2061
Світлична, Н. О. (3883)
Святненко, В. Г. 1002
Святнюк, К. Д. 2588, 3123
Святополк Володимирович, князь (1562)
Святослав Ігорович, князь (1566), (1571),

(1572)
Священко, З. В. 1686
Сєбта, Т. М. 1779, 3700
Сєваст'янов, О. В. 705, 3037, 3396
Сєврюк, О. О. (2820), (2824)
Сєгеда, С. П. 1903
Сєдова, И. 4227
Сєзин, Д. С. 3007
Сєйко, Н. А. 2589
Сєко, Я. П. 3694
Сєлєцький, П. Д. (1998)
Сєлицький, А. 1807
Сєлінов, В. І. (420)
Сєлменський, С. С. 4044
Сємбай, Н. 4059
Сємбратович, Й., митрополит (3276)
Сємбратович, С., митрополит (2178)
Сємегрей, Н. 2590
Сємен Оделькович, князь (1700)
Сємененко, М. Г. 4392
Сєменів, В. 2288
Сєменко, М. В. (3369)
Сєменов-Зусєр, С. А. (420)
Сєменова, М. Ф. 606
Сєменова, О. В. 2146
Сєменчук, С. О. 4393
Сєменюк, А. В. 928
Сєменюк, Г. Ф. 1260
Сєменюк, Л. С. 1327
Сєменюк, Н. О. 1687
Сємергей, Н. В. 99, 2319, 2591
Сємерєнки, рід (541)
Сємида, Т. М. 2170, 2397
Сєнцов, О. Г. (3964)
Сєнченко, М. І. 2927
Сєнченко, Н. М. 446
Сєньків, М. В. 3484, 3734
Сєньковський, М. І. (726)
Сєнявський, А.-М. (1763)
Сєрапіон (Лєгиновський С. С.), митрополит (1497)
Сєрапіон Володимирський, єпископ (1752)
Сєрбалюк, Ю. В. 2147
Сєргєєва, І. Л. 2332
Сєргєєва, О. О. 2078,
Сєргієнко, В. В. 1511
Сєргійчук, В. І. 555, 1738, 2509, 2708, 2966, 3207-3209
Сєрдунич, Л. А. 3210
Сєрдюк, Г. Д. 3656
Сєрдюк, І. О. 1808, 1847, 4394
Сєрдюк, О. В. 2331
Сєрдюк, Я. 943
Сєребрякова, О. Г. 1328
Сєреда, О. 3397
Сєреда, О. В. 499
Сєредюк, Б. І. 796, 816
Сєредюк, М. 3268
Сєферовський, В. К. (3694)
Сєдих, В. В. 2268, 3921
Сємков, В. Г. 4162
Сєрадська-Базюр, Б. 2589
Сєрікова, А. 948
Сєивак, В. П. 4395
Сєивокінь, Є. Я. (4182)
Сєволозьська, К. Ю. 2092, 2333
Сєгізмунд I Люксембург, король (1372)
Сєгізмунд III Ваза, король (1719)
Сєдєренко, А. 685, 1131, 1132, 2730
Сєдєренко, В. Д. 1275, 4176
Сєдєренко, Г. О. (451)
Сєдєренко, Д. І. 100
Сєдєренко, О. В. 271
Сєдєрова, О. М. 4396
Сєдєрук, С. А. 1878, 1994
Сєдєрчук, Т. М. 1133
Сєкварова, С. М. 3516
Сєлка, В. П. 910
Сєлка, О. З. 144, 2148, 4278
Сєлка, О. С. 3665
Сєльвєстр (Сєйчєв), єпископ 1512, 1513
Сємиренки, рід (516), (2136)
Сємиренко, В. Ф. (2436)
Сємонєнко, В. А. (3902)
Сємчич, М. В. 1951
Сєнько, Г. П. 3929
Сєнявська, Л. І. 144, 2320, 2334
Сєняк, І. Л. 1780, 1809
Сєняк, С. 3008
Сєрни, М. 1158
Сєсенко, А. 2269
Сєтий, І. М. 557, 558
Сєтник, К. М. 2928
Сєтник, О. 3269
Сєтник-Палагнюк, Н. І. 4092
Сєч, О. М. 3270, 3988
Сєчєва, С. В. 584
Сєбільєв, М. В. (365)
Сєкорська, О. 3462

Сікорський, І. І. (1245)
Сікорський, М. І. (111), (332), (333)
Сімакова-Єфремян, Е. Б. 4120
Сінгалевич, В. (2700)
Сінельнікова, В. В. 1134
Сініцький, А. Ц. 2803
Сінкевич, Є. Г. (124)
Сінкевич, Н. О. 1779
Сінклер, В. О. (3438)
Сінченко, М. 1023
Сінчук, І. 559
Сіреджук, П. С. 2398
Сіренко, Г. 3352
Сірко, І. Д., отаман (228), (653)
Сіромська, Г. М. 3805
Сіромський, Р. Б. 2399, 3805
Сіропол, В. О. 3485
Сірук, Н. М. 3706
Сітарчук, Р. А. 3124
Сіткарьова, О. В. 447-449
Сіцінський, Ю. Й. (702)
Січинський, В. Ю. (58), (647)
Січова, О. В. 315
Скадовський, С. Б. (2335)
Скадовські, рід (563)
Скакальська, І. Б. 371
Скалько, С. Л. 3930
Скальковский, А. А. 1004
Скальковский, А. О. (79), (903)
Скальський, В. В. 2766, 2929, 2955
Скаржинські, рід (2078)
Скворцов, І. М. (2019)
Скиба, А. Н. 3666
Скиба, І. І. 1456
Скиба, М. В. 3838
Скибіцька, І. М. 2510
Скидан, Я. П. (1864)
Скирда, В. В. 30, 31
Скирда, І. М. 30-32
Скіра, Ю. Р. 3549, 3550, 4397
Скліфосовський, М. В. (658)
Склокіна, І. 760
Скляр, В. М. 644, 2264
Скляренко, Г. Я. 3931
Скляренко, Н. В. 434
Сковорода, Г. С. (1600), (1755), (1943), (1955), (1957)
Скоков, О. Д. 1658
Скокова, Н. 3271
Скопецький, В. В. (4433)
Скопненко, Б. О. 2400
Скопцова, О. М. 1280
Скоропадський, І. І., гетьман (1773), (1917)
Скоропадський, І. М. (1931)
Скоропадський, П. П., гетьман (466), (575), (654), (659), (678), (1100), (1113), (1133), (2374), (2495), (2522), (2545), (2548), (2552), (2570), (2572), (2585), (2593), (2596), (2621), (2717-2720), (2722-2727), (2730-2733), (2799), (2814), (2819), (2824), (2828), (2831), (2836), (2841), (2846), (2858), (2913), (2914), (3296)
Скорохватова, А. В. 587, 593, 601, (4156)
Скороход, В. М. 176
Скороход, Л. І. 1006
Скороход, О. В. 1826, 2556, 2648, 4398
Скорульський, М. А. (1274)
Скорый, С. А. 231
Скочияс, І. Я. 1553, 1598
Скочинська-Прокопович, Б. 3973
Скрильников, В. Т. (2140)
Скринник, М. А. 1716, 1717
Скрипка, Т. О. 2291
Скрипник, А. Ю. 1992, 2000
Скрипник, Г. А. 1003, 3398
Скрипник, М. О. (2753)
Скрипник, О. 4224
Скрипниченко, Ю. Ф. 3551, 3552
Скрипчук, Г. В. 3962
Скубій, І. В. 3157-3159
Скуратівський, В. Т. 3719
Скус, О. В. 569
Слабошпицький, М. Ф. 1135, (1265)
Слабченко, М. Є. (79), (190), (1976)
Славік, Ю. В. 3553
Славін, Л. М. (130), (4420)
Сливінська, О. 500
Сліпко-Москальців, К. Я. (3337)
Слісаренко, О. М. 1848, 1914-1916
Слободян, Т. І. 4399
Слободяник, Г. П. (3935)
Слободянюк, М. А. 3486, 4279
Слободянюк, М. В. 2709, 2710, 4026, 4400
Слободянюк, П. Я. (189)
Сльозкін, П. Р. (786)
Слюсарек, К. 1791, 1922
Слюсаренко, А. В. 3566, 4020
Слюсаренко, В. В. 1879, 1880
Слюсаренко, Т. О. 4174

Слюсаренко, Ю. А. 2704
Слющинская, Н. В. 3666
Смаль-Стоцький, Р. С. (1120), (2835)
Смаль-Стоцький, С. Й. (2088), (4163),
(4449)
Смелянская, Я. 4254
Смирнова, С. М. 372
Смицький, В. С. 4019
Смільська, І. 4076
Смілянець, С. І. 581, 593, 4156, 4157
Смішко, М. (3315)
Смоленський, Л. А. (1991)
Смолич, Ю. К. (2226)
Смолий, В. А. 8, (9), 25, 33, 34, 50, 51, 265,
616, 763-767, 1670, 1707, 1729, 1827, 1965,
2893, 2930, 4211
Смоліна, О. О. 450
Смольніцька, М. К. 1005, 3645
Смоляр, О. В. 1007
Сморжевська, О. О. 1433
Смуток, І. І. 560, 1688, 4280
Смуток, Л. В. 1688, 1781
Снагощенко, В. В. 2270
Снежко, В. І. 4121
Снитко, І. О. 145, 158, 172, 205, 224
Сніжко, Л. П. 455
Сніцарчук, Л. В. 4163
Сободар, О. 4089
Собчук, В. Д. 1611
Сова, А. Й. (3120)
Сова, А. О. 2424, 2425, 2476, 2967, 3272
Сова, П. П. (895)
Сов'як, П. В. 1008
Созанський, Й. 1009
Сокирко, А. А. 4401
Сокирко, О. Г. 501, 686
Сокол, Є. В. 3932
Сокол, О. В. 3933
Соколов, С. П. (351)
Соколова, І. М. 1010
Соколова, Н. Д. 2477
Сокоринський, В. О. 3064
Сокуренко, В. В. 2931
Солдатенко, В. Ф. 2711
Солдатова, К. О. 1011
Соловей, В. О. 4402
Соловей, Д. Ф. (3702)
Соловей, Д. Ю. 3009
Соловей, О. Є. 3934
Соловійов, О. С. 4040
Соловійова, В. Й. 4234
Соловка, Л. М. 3010
Сологуб, В. А. 3935
Соломински, Е. 2557
Солонини, рід (526)
Солонина, А. А. (526)
Солонина, К. Д. (526)
Солонський, Я. Г. 561
Солонські, рід (561)
Солошенко, В. В. 4090
Солошенко, О. М. 3463
Солошенко, Р. О. 4045
Солтис, Л. 3352
Соляник, А. А. 4106, 4158
Соляр, І. Я. 3273
Сомко, Я. С., гетьман (1868), (1879)
Сопельняк, А. 233
Сопівник, Р. В. 2804
Сопіга, М. О. 2581
Сопілко, О. С. 2384
Сорока, Л. В. 3806
Сорока, М. М. 234, 774, 1195
Сорока, Ю. М. 3613
Сорокін, А. 3942, 3957
Сорокін, О. Т. (3195)
Сорокіна, К. І. 828, 1012
Сорокіна, О. С. 1209, 1514, 4403
Сорокіна, С. 3700
Сосновий, С. М. (3204)
Сосса, Р. І. 4060
Сосюра, В. М. (2924), (3919)
Спаська, Є. Ю. 2290, (3399), (4356)
Спесивцев, В. Ф. (1521), (2200)
Спицька, О. В. 2859
Співак, В. В. 1952
Спудка, І. М. 3707
Спутай, С. М. 1013
Срезневський, І. І. (1991)
Срібна, М. А. 3464
Срібняк, І. В. 687, 1121, 1136-1145, 1210,
2401, 2932
Ставицька, А. В. 3399
Ставнюк, І. І. 3989
Ставровський, О. І. (237)
Стадник, І. Ю. 235
Стадник, О. О. 3065
Стадницький, М. Г. (2044)
Сталін (Джугашвілі), Й. В. (3068), (3198),
(3211)
Стамбол, І. І. 2659, 4118

Станіславичі, рід (891)
Станіславський, В. В. 1810, 1811, 1881
Станко, В. Н. (254)
Станчев, М. Г. 2860
Станчук, В. М. 1917
Старенький, І. О. 408, 812
Старжець, В. І. 3827
Старицька-Черняхівська, Л. М. (2039)
Старицький, М. П. (2233)
Старицькі, родина (2039)
Старка, В. В. 3011, 3509, 3708, 3767
Старко, В. 641
Старков, В. А. 1211
Старовойт, С. В. 316, 1252
Старовойтенко, І. М. 2311, 2971
Старовойтов, М. М. 3125
Стародуб, О. В. 1014
Стародубець, Г. М. 3496, 3787
Староста, В. І. 2195
Старостин, В. С. 1015
Старостін, П. І. (2684)
Стасів, К.-В., отець 1434
Стасюк, Б. В. 1023
Стасюк, М. М. (2703)
Стасюк, О. Й. 3788-3790
Стасюк, О. О. 3038, 3213
Стасюк, Ю. М. 4404
Сташевський, Є. Д. (188)
Сташинський, Б. М. (1124), (3721)
Сташиць, С. (1819)
Стебельський, І. Б. 101
Стебельський, С. ("Хрін") (3615)
Стеблина, І. О. 926
Стеблій, Н. Я. 4119
Стеблій, Ф. І. 3423, 3831
Стеблюк, В. В. (4249)
Стебницький, П. Я. (2536), (2571), (2616), (2685)
Стегній, Д. Г. 587, 601
Стеллецький, Г. Я. (1896)
Стельмащук, Г. Г. 1146
Стемлер, Ф. 853
Степаненко, В. А. 3126
Степаненко, В. М. 1313
Степаненко, В. П. 1246
Степаненко, М. І. 3681, 4139
Степанец, К. М. 982
Степанів, О. І. (4339)
Степанков, В. В. 1637, 1882, 1904
Степанков, В. С. (160), 1659, 1729
Степанова, О. В. 1984
Степанчук, В. Н. 1526
Степанчук, О. В. 3709
Степанчук, Ю. С. 1660-1662, 1739
Степенькін, С. Ю. 1905
Степняк, М. (3616)
Степовий, Я. С. (2448), (2458)
Степун, Ф. А. (2402)
Стернюк, В., архієпископ (1493)
Стефаник, В. С. (2175)
Стефанович, В. А. (346)
Стефанович, С. 1003
Стефанович, Ф. В. (3426)
Стеценко, В. А. 197
Стеценко, В. І. 2342
Стеценко, К. Г. (2910)
Стецкевич, В. В. 3434
Стецюк, В. Б. 452, 2171
Шешенко, І. М. (190), (2429)
Стичинський, І. В. 2312, 2402
Стойчев, В. М. 1964
Стойчева, І. М. 1964
Стоколос, Н. Г. 1460, 1461
Стоколоса, Т. А. 2149, 2150
Столипін, П. А. (2342)
Столяр, Ю. В. 489
Столярчук, Б. Й. 2251, 4142
Стопчак, М. В. 102, 3039
Сторчай, О. В. 1017, 2271, 2272, 3400, 3437
Стоцький, Я. В. 3892
Страдомський, В. А. (936)
Стражний, А. 3963
Страйгородська, Л. І. 600
Страшевич, В. Б. 1018
Страшний, С. В. (3963)
Стрельський, Г. В. 1147, 2592
Стрельчук, Н. В. 631
Стремецький, Д. Д. (3076)
Стригун, Т. А. 4175
Стрілець, Н. М. (3349)
Стрілько-Тютюн, В. В. (2896)
Стрільчук, К. І. 1019
Стрільчук, Л. В. 3710
Стрільчук, М. В. 3529
Стрішенець, Н. В. 2933
Строць, Б. С. 464
Струве, К. 3554
Струк, І. Т., отаман (649), (2621)
Стругинський, В. 4077
Студинський, К. Й. (3234), (3395)

Студінський, В. А. 1020
Студьонова, Л. В. 2313, 2558, 2674, 3127
Стужынская, Н. 2675
Ступак, Д. В. 4405
Ступка, Б. С. (4173)
Стус, В. С. (3882), (3893), (3934)
Стус, Д. В. 2035, 3893
Стяжкіна, О. В. 760
Сугацкая, Н. В. 3555
Сугацкий, С. Н. 3556
Суддя, В. І. 1021
Судоплатов, П. А. (3800)
Сукач, М. В. 1212
Сулима, І. М., гетьман (900), (1884)
Сулима, М. 2231
Сулима, О. С. 574
Сулима, С. Я. (900)
Суліменко, О. Г. 3106, 3128, 3811
Сулковський, А. (1819)
Сумцов, М. Ф. (105), (2248), (2262)
Супик, В. І. 816
Супрун-Яремко, Н. 1148
Супруненко, О. Б. 271, 451, 2031, 2273
Сурмач, О. І. 236
Суровий, А. Ф. (182)
Суровцова, Н. В. (1115), (3098)
Сусоров, В. Д. 2934
Сухий, О. М. 3487, 3488, 3978
Сухий, С. А. 1706
Сухих, А. Ю. 3568, 3614
Сухих, Л. А. 562
Сухова, Н. Ю. 1435-1437
Суховерська, І. І. 4406
Суходуб, Т. Д. 2205
Сухомлин, О. Д. 1022
Сухомлинов, М. Ф. (2335)
Сухомлинська, О. В. 600
Сухомлинський, В. О. (600), (3918), (3930)
Сухотеріна, Л. І. 2935
Сушанин, Д. 4078
Сушинський, Б. І. 1438
Сушко, А. О. 373
Сушко, О. В. 3006
Сушко, Р. К. (670)
Сюндюков, І. 2733
Сядристий, М. С. 3211

Т

Табака, В. («Багрянний») (3805)
Таїрова-Яковлева, Т. Г. 1906
Талавиря, М. П. 612
Талалай, Л. М. (312)
Тамм, Є. П. (3921)
Таможська, І. В. 2274
Танана, Р. В. 2216
Танюк, Л. С. (3835)
Таран, Г. М. 2607
Таран, Я. А. 4445
Таранець, С. В. 374
Таранюк-Русанівський, К. Г. 581, 587, 593
Тарапон, О. А. 220, 3012, 3040, 3041, 3066, 3129, 3130
Тарас, Я. М. 1329, 1330
Тарасенко, В. Я. (157)
Тарасенко, Г. Д. 1542
Тарасенко, І. Г. 272
Тарасенко, І. Ю. 1119, 1770-1773, 1798, 1906, 2292
Тарасенко, О. О. 237
Тарасов, А. В. 2403
Тарасов, В. В. 3945
Тарасов, М. А. 1439
Тарасов, С. В. 1663, 1918
Тарасюк, Б. І. (774)
Тарнавський, І. С. 3657
Тарнавський, Р. Б. 1440
Тарновський, В. В. (553), (4338)
Тарновський, Г. С. (553)
Тарновські, родина (553)
Татаринів, С. Й. 1024, 1441, 1527, 1953
Татарченко, Л. І. 4045
Татіївська, І. П. 4407
Татомир, В. (3712)
Таубе, М. О. (2239)
Тацієнко, В. С. 1442, 1443
Ташлай, Л. Б. 3556
Таякіна, Т. О. (3938)
Твердовський, А. Ю. 2634, 3067
Тверитникова, О. Є. 4281
Творун, С. О. 1331
Тебешевська, О. С. 3615
Телегуз, А. В. 2624, 2760
Теліга, О. І. (2987)
Теліуз, Г. С. 1213
Телуха, С. С. 819
Тельвак, В. В. 87, 103, 104, 193, 238-240,

2293
Тельвак, В. П. 87, 104
Телячий, Ю. В. 2635
Темірова, Н. Р. 2151, 3444
Темницький, В. М. (2700)
Теодорович, Г. 1358
Теплова, І. 563
Тептюк, Л. М. 2275
Терега, Ю. О. 1689
Терентьев, М. О. 3522, 3523
Терефера, В. А. 1025
Терех, М. І. 2027
Терещенки, родина (2136)
Терещенко, В. 1444
Терещенко, О. М. 2936
Терещенко, Р. К. 3105
Терещенко, С. М. (699)
Терещенко, Ю. І. 73, 1993, 2731
Терещук, Н. І. 1954
Терлецький, М. М. 564
Терлецький, О. А. (2594)
Терпило, Д. І. (Зелений, отаман) (2621)
Терський, В. С. (277)
Терський, Й. (2978)
Терський, С. В. 1538, 1547
Тесленки, рід (1261)
Тесленко, А. Ю. (1261)
Тесленко, І. А. 1704
Тесленко, К. М. (1261)
Теслюк, Г. 2162
Тетеря (Мошковський) П. І., гетьман (1879)
Тетеря, Д. А. 241, 577
Тетеря, С. А. 3937
Тєвікова, О. В. 375
Тетерев, П. М. (2199)
Тиктор, І. М. (2992)
Тиліщак, В. С. 1531
Тимів, І. М. 339, 376, 1924, 3401, 3429, 3557
Тимків, Б. В. 4159
Тимофій (Щербацький Т. І.), митрополит (1503)
Тимофій, О. П. 1381
Тимошенко, А. 2276
Тимошенко, В. І. 775, 776
Тимошенко, В. К. 2062
Тимошенко, В. С. 1027
Тимошенко, І. П. (2510)
Тимошенко, Л. В. 1028, 1445
Тимошенко, С. П. (2873)
Тимошик, М. С. 619, 1029, 1149, 1150, 1239, 1240, 1411, 1515
Тимчак, Я. В. 2476
Тимченко, В. М. 1849
Тимченко, Р. В. 2593, 2805, 2806
Тинченко, Я. Ю. 688, 689, 1883, 3438, 4241
Тирак, З. М. 589
Титаренко, А. В. 3163
Титаренко, Д. М. 3465, 3543
Титаренко, О. Ю. 3711
Титівець, О. О. 1030
Титова, О. М. 242, 453
Тихенко, В. О. 469
Тихий, Б. 1446
Тичина, А. Г. 777, 778
Тичина, П. Г. (3915)
Тичка, Г.-М. І. 2861, 2862, 4408
Тишкевич, М. С. (2861)
Тишкевич, О. В. 2063, 2277
Тищенко А. О. 4102
Тищенко, О. М. 3386
Тіль, Е. (2841)
Тітіка, О. О. 214, 3667
Тітов, Ф. І. (1408)
Тішин, О. В. 3558
Ткач, В. В. 983
Ткач, В. М. 645, 4091
Ткач, М. М. 1332
Ткаченко, В. В. 444
Ткаченко, В. М. 105, 106, 1281, 1333
Ткаченко, І. В. 2314
Ткаченко, К. 107
Ткаченко, М. М. (256)
Ткаченко, О. В. 1975
Ткаченко, Т. В. 1031
Ткаченко, Ю. А. (1279)
Ткачук, А. 2032, 4002
Ткачук, А. В. 3212
Ткачук, В. 2297
Ткачук, В. А. 4409
Ткачук, І. Х. 495
Ткачук, М. Л. 1481, 1516
Ткачук, П. П. 690-692, 4027
Ткачук, Я. 780
Тлеуш, В. М. 2732
Товкайло, М. Т. 273
Товкун, Л. П. 1955
Тодоров, І. Я. 4061, 4212, 4213
Тодорова, Н. Ю. 4213

Тодорюк, Ю. І. 3938
Токаленко, П. О. 2294, 2359, 2360
Токарев, С. А. 693
Токарський, В. В. 3498
Токолов, Е. І. 4177
Толкачов, Ю. М. (3071)
Толмачова, І. А. 1334
Толочко, П. П. (165), 243, (993), 1575, 3876, 4154
Толстой, П. А. (1810), (1811), (1881)
Томазов, В. В. 565-568
Томазова, Н. М. 3402
Томашівський, С. Т. (115), (2700), (2817)
Томашов, М. С. 734
Томенчук, Б. П. 244
Томіленко, А. Г. 3160, 3182
Томляк, Т. 3152
Томулець, В. Н. 1985
Томченко, І. 1032
Томчук, О. А. 1447, 4258
Топольницька, Ю. А. 3865, 4410
Топська, Н. 1956
Топчій, В. О. 1033
Топчій, О. В. 1034
Топчій, О. С. 3161
Торопцева, А. І. 4411
Торосович, А. (1759)
Тортіка, О. О. (121)
Тоцька, Л. М. 2937
Тоцев, Г. М. (167)
Травкіна, О. І. 454, 1782
Трайдакало, О. 4197
Трач, В. М. 2152
Трачук, О. В. 1539
Требіна, Н. М. 584
Трегубенко, Т. М. 1448
Трегубов, М. І. (3715)
Тренкін, Ю. В. 3042, 3174, 3175
Третьяков, А. П. 1035
Третьяк, В. Л. 3616
Третьякова, О. А. 3287
Тригуб, О. О. 3131
Тригуб, О. П. 779, 1449
Трильовський, К. Й. (2186)
Тримбач, С. В. 583
Тріска, О. 1335
Трітшель, К. Г. (949)
Троїцький, В. І. (2234)
Тронь-Радомська, А. 3712
Тронько, П. Т. (356)
Трофимович, В. В. (192), (578)
Трохлюк, Н. О. 1036, 1037, 3676
Трохлюк, П. М. 1037
Троценко, О. В. 1450
Трощинський, О. І. 2938
Троян, С. С. 610, 2394, 2961
Троянкер, Р. Л. (1264)
Труба, Р. І. 1664, 2594
Трубецький, В. П. (276)
Трубчанинов, В. О. 3403
Трубчанинов, С. В. 245, (262), 1524
Трунченков, М. С. (3854)
Трутнев, І. А. 1605
Туган-Барановський, М. І. (2460)
Тулов, М. А. (2015)
Туманський, Ф. Й. (785)
Тунік, О. В. 1038
Тупчієнко-Кадирова, Л. Г. 2939
Туранли, Ф. Г. 4014
Туранський, М. О. 4188
Туренко, Л. І. 2278
Турій, О. 1505
Турків, С. 1451, 1517
Турков, В. В. 3288, 3289
Турчак, О. В. 4253
Турчак, С. В. (1285)
Турчанинова, А. О. (2005)
Турченко, Г. Ф. 2636, 4214
Турченко, Ф. Г. 2595
Турияниця, В. 3404
Тухачевський, М. Н. (3097)
Тучапський, П. Л. (2161)
Тушкан, П. Ф. (3320)
Тютенко, Р. В. 3132
Тютюнник, М. В. 1039
Тютюнник, Ю. Й. (2744)
Тяглий, М. 498

У

Уборевич, І. П. (3097)
Угровецький, О. П. 4120
Удалов, Д. І. 1638
Удовик, С. 1040
Удовиченко, О. І. (1142)
Удод, М. В. 4145
Удод, О. А. 25, 35, 229, 246
Українка, Леся (Косач-Квітка Л. П.) (928), (2291), (2295)

Ульянкина, Т. И. 2153
Уманська, А. 502
Уривалкін, О. М. 504
Урста, С. В. 1409
Усенко, П. Г. 2064, 2404
Усиков, О. О. 4412
Устяк, Н. В. 2154
Утвенко, В. В. 1850
Уткін, О. І. 1152
Ухач, В. З. 3489-3491
Ушкалов, Л. В. 1957
Ушкалов, О. В. 435

Ф

Фабіан, К. С. (1931)
Фабр, Я.-Ф. А. (1908)
Фадеев, О. 505
Фалеев, М. Л. (1908)
Фальковський, Я. (3257), (3315)
Фальц-Фейни, родина (514), (2078)
Фарбей, О. М. (210), 274
Фарина, О. В. 317, 1452, 1453
Фатула, Ю. М. 2405
Федак, С. І. (2194), (2310), (2769), (2802)
Федака, С. Д. 506, 646
Федаки, родина (2769)
Федевич, К. І. 2351
Федевич, К. К. 2351
Феденко, О. О. 1230, 1970, 4413
Федоришин, І. 2807
Федоришин, М. В. 1042
Федоров, А. В. 3713
Федорова, А. І. 2478, 3713
Федорова, І. В. 2479
Федорович, Н. 1003
Федорович (Трясило) Т., отаман (1735)
Федорук, А. В. 1579, 1671, 1695
Федорук, О. К. (469)
Федорук, Я. О. 108, 1665
Федорчак, П. С. (148)
Федотов-Чеховський, О. О. (2029)
Федотова, О. О. 1548, 4102
Федчук, О. М. 4414
Федчун, Т. О. 1283, 2033
Федьков, О. М. 2361
Федюк, І. М. 3617
Фейнберг, В. Б. (1279)
Фелонюк, А. В. 1690

Фельцан, І. Ю. 3791
Фенич, В. І. 1379, 1426, 1454
Фенцур, В. В. 388
Феогност (Бодоряк), ігумен 1455
Феодосій Печерський, святий (1473), (1600)
Феофіл (Булдовський Ф. І.), митрополит (1488)
Ферідун, М. Емеджен 1616
Ферков, К.-Ш. 1456
Ферманюк, Л. С. 3939
Фесенко, А. А. 4415
Фесенко, В. В. 3290
Филь, І. О. 2559
Фират, Я. 1043
Фіалко, О. Є. 275
Фігурний, Ю. С. 109-111, 133, 247, 622, 1718, 2863, 4209
Філас, В. М. 1909, 1910, 1958, 1959
Філатов В. П. (793)
Філатова, Н. С. 3455, 3641, 4259
Філатова, Т. Ю. 1666, 1757
Філімонов, Д. Г. 1884
Філінюк, А. Г. (120), 199, 248-250, 1994
Філіпова, Г. В. 456, 1812, 1851, 1885, 1919, 4416
Філоненко, О. В. 112
Філянїна, Л. А. 4226
Фінберг, Л. 4198
Фініковський, Ю. 3274
Фісанов, В. 2406
Фішбейн, М. А. (1264)
Фішер, А. (3257)
Фішер, Т. П. 3714
Флавіан, (Городецький М. М.), митрополит (1519)
Флоринський, Т. Д. (2477)
Флоровський, А. В. (420)
Флоровський, Г. В. (1470), (1482)
Фомін, А. М. 3524
Фостій, І. П. (251), 3618
Фотій (Монемвазійський), митрополит (1752)
Франко, І. Я. (707), (2051), (2243), (2310), (2456), (2468), (2973), (4441)
Франкфурт, С. Л. (2811)
Фрис, В. Я. 1598
Фролов, С. В. 36, 3828
Фролов, С. М. 4417
Фундуклей, І. І. (1980)

Фурдичко, А. О. 4178
Фургес, О. О. 2597
Фургій, В. В. 3275
Фугала, В. П. 1153, 3043-3045

Х

Халімон, Н. М. 1013
Халімон, О. 4219
Халюк, Л. М. 3735
Хамайко, Н. 276
Ханенко, Б. І. (2453)
Ханенко, В. М. (2453)
Ханенко, М. Д. (1900)
Ханенко, О. І. (2276)
Харитоненки, родина (716), (2136)
Харитоненко, П. І. (2207)
Харкевич, Н. В. 4418
Харковенко, Р. В. 457
Харламов, М. І. 2672, 3162-3165
Харлампович, К. В. (1648)
Харлан, О. В. 1045
Хармак, М. М. 1046
Харсун, О. В. 1886
Харук, А. І. (211), 691, 694, 4035
Харченко, С. 4235
Харчишин, О. М. 1813
Харчук, А. І. 3183
Хасевич, Н. А. (3570)
Хахула, Л. І. 202, 286
Хвильовий (Фігільов), М. Г. (1263),
(2753), (2975), (3313), (3385)
Хвойка, В. В. (2442)
Хижняков, В. М. (2300)
Химинець, В. В. 4082
Хівренко, Н. Д. 593
Хланта, І. В. (4171)
Хлебосолов, І. О. 4096
Хлистун, Є. 1576
Хмель-Дунай, Г. 637
Хмельковський, Л. 2968
Хмельницька, Л. В. 252, 3405
Хмельницький, Б.-З. М., гетьман
(653), (1622), (1625), (1627), (1647), (1655),
(1656), (1659-1663), (1683), (1703), (1711),
(1724), (1727), (1729), (1732), (1733), (1737),
(1739), (1740), (1742), (1872), (1873), (1896),
(3997)
Хмельницький, Ю.-Г., гетьман (1868),

(1879), (1882)
Хмельовський, О. 2712
Хмелецький, С. (1609)
Хміль, О. І. 603
Ходак, І. О. 3406
Ходецькі, родина (1705)
Хойнацька, Л. М. 3493
Холод, Г. Я. 3013
Холод, Ф. (1864)
Холодна, Віра (Левченко В. В.) (2645)
Холодний, П. І. (1167)
Холоєвський, О. Т. 1932
Хома, І. Я. 2426, 2427, 2808
Хоменко, В. М. 253
Хоменко, В. О. 1154, 1155, 2560, 2598,
2599, 2660
Хоменко, В. Ф. (354)
Хоменко, О. А. 3990
Хомерікі, М. 4252
Хомич, П. М. 2407
Хомишин, Г. Л., єпископ (1424), (1487),
(1495), (1501), (1510)
Хомутовська, І. І. 3943, 3948
Хоптяр, Ю. А. 570, 4146, 4147
Хоптярі, рід (570)
Хорват, І. С. (4310)
Хоркава, І. І. 3276
Хоролець, Л. І. 3977
Хорошунова, І. О. (3527)
Хоружа, М. В. 377
Хоткевич, Г. М. (2465)
Храневич, Б. О. (4182)
Храневич, В. П. (3310)
Христан, Н. М. 1589, 4419
Христіанінов, Р. О. 1256
Христюк, П. О. (2588), (2703)
Хромова, І. К. 571
Хруслінська, І. 615
Худолей, О. С. 507
Худояр, Л. В. 1814
Хюсейн, Бююкбаллі 1616

Ц

Цамблак, Г., митрополит (1520)
Цап, М. Р. 1518
Царюк, В. В. 470
Цвід, А. П. 3808
Цвілюк, С. А. 623

Цвіра, І. А. 1047
Цегак, Г. (3315)
Цегельський, Л. М. (2700)
Целевич, В. М. (3268)
Целевич, Ю. А. (285)
Цеунов, І. А. 2065
Цехмістро, Н. В. 1048
Цецик, Я. П. 2315, 2343, 2345, 2352
Цибуленко, Г. В. 3133
Цибуленко, Л. О. 3133
Цибульський (Цибулько), В. Є. (1167)
Циганок, О. М. 1763
Цимбалюк, О. В. 3894
Цинкаловський, О. М. 1049
Цих, В. Ф. (237)
Цицюра, Т. Я. (1871)
Ціборовська-Римарович, І. О. 2034
Ціватий, В. Г. 2864
Цісик, К.-О. (280), (1175)
Цубенко, В. Л. 1050
Цубов, Л. В. 1156, 1927
Цюпа, А. М. 1986
Цюп'як, В. 3895

Ч

Чабан, А. Ю. 143, 1337, 4149
Чабан, М. П. 2480
Чава, І. 825
Чавдаров, С. Х. (3322)
Чайка, В. В. 1215
Чайка, В. І. 458
Чайка, О. В. 1051
Чайка, Ю. 3940
Чайка-Чайковський, М. (1229)
Чайковський, А. Я. (2175)
Чайковський, В. (1229)
Чайковський, П. І. (2278)
Чапала, М. М. 695
Часницький, М. М. 781, 3560
Чацький, Т. (2032)
Чеберяко, О. В. 3143
Чеботаєва, О. М. 2481
Чеботарьов, Д. А. 1519
Чегусова, З. А. 1284
Чекалюк, В. В. 4164
Чекан, О. Е. 1285
Чекан, Ю. І. 1285
Челебіджіхан, Н. (2655)

Ченакал, Н. 413
Чендей, І. М. 3834, (3837)
Ченцова, В. 1627
Чень, Л. Я. 1458
Чепелуха, В. Г. 4000
Чепіженко, В. В. 255
Червінка, І. М. 4079
Черевик, Ю. І. 513, 1052
Черевики, рід (513)
Черевко, О. В. 4149
Черемісін, О. В. 1053, 1852, 4282
Черенков, М. М. 1459
Черкавський, М. К. (371)
Черкас, Б. В. 1671, 1723
Черкасенко, С. Ф. (2471)
Черкасов, О. В. 113
Черкаська, Д. В. 4420
Черкаський, Д. Я. (4182)
Чернадчук, В. Д. 1254
Чернега, П. М. 2632, 3117
Черненко, А. М. (4150)
Чернецький, Є. А. 572, 1014, 1054-1056, 1784, 2637
Черниш, Н. І. 1216, 1241, 4102
Черниш, О. П. (277)
Чернієнко, В. В. 4251
Чернов, А. 967
Чернов, В. Є. (2234)
Черновол, Н. М. 4079
Чернявська, О. В. 2066
Чернявська, С. А. (2225)
Чернявський, М. Ф. (2898)
Черняк, Г. П. 2482
Черняк, М. Є. 3205
Черняк, О. А. 1878
Черняхівська, О. М. 256
Черняхівський, О. Г. (2905)
Черняхівський, І. Д. (3637)
Черченко, Ю. А. 1086
Чикаленки, родина (2937)
Чикаленко, Є. Х. (2431), (2470)
Чикаленко, Л. Є. 2971
Чимбір, Н. О. 773
Чирко, Б. В. 3291
Чирков, О. А. 4259, 4260
Чистяков, В. 1520
Чистяков, П. П. (2289)
Чмелик, Р. П. 4283
Чмир, М. В. 521
Чмихало, Г. 1920

Чобітько, О. М. 459
Чоп, В. М. 2676, 2677
Чорна, Н. А. 2344
Чорний, В. 3216
Чорний, Г. В. 3768, 3769, 3792
Чорний, М. І. 3277
Чорнобай, П. Д. 892
Чорновіл, В. М. (302), (3830), (3836),
(3838), (3878), (3890), (3950), (3993), (3999),
(4185)
Чорноіван, О. П. 2483
Чорномаз, Б. Д. 3619, 3620
Чорторійський, М.-Ю. (1939)
Чорторійські, князі (1042)
Чубатий, М. Д. (1176)
Чубинський, П. П. (494)
Чубіна, Т. Д. 573
Чувпило, О. О. 257
Чугувець, І. А. (1723)
Чудновець, А. В. 4034
Чуйкевич, П. О. (2246)
Чуйко, І. С. 2067
Чуйко, О. Д. 1242, 1606
Чуйко, Р. В. 318-322
Чуйко, Т. П. 2035
Чумак, В. А. 3956
Чумакевич, І. М. 404
Чупак, Т. П. 2561, 2607
Чупрій, Л. В. 114, 115, 258, 2600
Чура, В. І. 3955
Чура, О. В. 3955
Чурпіга, Т. М. 3715
Чуткий, А. І. 379, 2484, 2562, 2940
Чухліб, Т. В. 1639, 1707, 1719, 1723, 1729,
1887
Чучалін, О. П. 4421
Чучко, М. К. 1708
Чучупак, В. С. (2607)

Ш

Шабала, Я. М. 3278
Шаблій, О. І. 2485
Шагайда, С. В. (3110)
Шадріна, О. В. 2486
Шайкан, В. О. 3434
Шакула, В. М. 1060, 1061
Шакурова, О. В. 109, 110, 116
Шалашна, Н. М. 1815

Шалига, О. 1217
Шамраєва, А. М. 1062, 2279, 3407
Шамрай, А. В. 1521
Шамрай, О. Г. 2607
Шандра, В. С. 259, 1853, 1965, (1975), 2335
Шандра, І. О. 1231, 2336, 2337
Шандрук, П. Ф. (1120)
Шапаренко, О. М. (4043)
Шаповал, А. І. 1252, 2068, 2069, 3014
Шаповал, М. Ю. (1117), (2588), (2598)
Шаповал, Ю. І. 260, 261, (278), 1218, 3134
Шаповаленко, Є. Ю. 4422
Шаповалова, Ю. С. 4179
Шапошнікова, Н. О. 1830
Шара, Л. М. 1063, 2408
Шарабан, С. С. 380
Шарамович, Г. (2168)
Шаргей, Н. Г. (3002)
Шаров, Р. 3514
Шаткова, Л. Д. 3633
Шатковська, А. Ю. 3015
Шваб, А. Г. 3278
Швайка, І. О. 4423
Швед, Е. В. 4136
Швецова-Водка, Г. М. (4106)
Швидкий, С. М. 4284
Швидченко, Т. М. 2744
Шевельов (Шнайдер), Ю. В. (1178)
Шевцова, З. І. 1064
Шевченко, А. В. 4242
Шевченко, Б. Л. 3634
Шевченко, В. 1157, 2606
Шевченко, В. В. 1065
Шевченко, М. О. 4180
Шевченко, О. 4200
Шевченко, С. В. 2489
Шевченко, Т. Г. (323), (1178), (1245),
(1667), (1965), (1991), (1998), (2011), (2014),
(2031), (2035), (2429), (2581), (3076), (3319)
Шевчук, А. В. 1854
Шевчук, Б. Л. 4424
Шевчук, В. О. (63)
Шевчук, В. П. (185), (252)
Шевчук, С. М. 3408
Шевчук, Святослав 607
Шевчук, Т. М. 3409
Шевчук, Т. С. 741
Шейко, В. М. 2941-2943, 3410
Шейко, О. 2959
Шелеметьева, Т. І. 460

Шелест, Д. С. (4150)
Шелестович, І. С. 2222
Шелкунова, Н. Л. 4425
Шелухин, С. П. (2824), (2860)
Шеман, Й., діарій (1774)
Шемшученко, Ю. С. (785), 4110
Шендеровський, В. 1245
Шептицький, А., митрополит (45),
(1424), (1444), (1452), (1476), (1500), (2090),
(3673)
Шептицький, К.-К., архімандрит 1490
Шептицькі, родина (1490)
Шеремет, В. Ю. 3166
Шеремета, Х. І. 2482
Шеремета, Ю. А. 997
Шеретюк, В. М. 3074
Шеретюк, Р. М. 1460, 1461
Шероцький, К. В. (105)
Шешеня, А. С. 3716
Шидловський, Ф. В. (1884)
Шикітка, Г. М. 2195
Шиллер, М. М. (2228)
Шиманський, А. І. (3081)
Шимко, В. В. 3886
Шимко, П. М. 930
Шинкарьова, О. М. 262
Шипка, Г. О. 3621
Шипотілова, О. П. 3941, 3953, 4003
Ширай, В. А. 1522
Шитюк, М. М. 2548, 3561, 3743
Шишкін, І. Г. 3682
Шишко, О. Г. 2563, 2713, 2755-2758, 2767,
3135
Шкільник, Б. С. 1286
Шкільнюк, Н. М. 711, 2095
Шкловський, Й. С. (3920)
Шкляєва, Н. В. 1327
Школа, В. М. 3411
Школьна, О. В. 1066, 1855, 1856, 1925,
1987, 1988, 2036, 2155
Шкраб'юк, П. В. 1462
Шкрібляк, М. В. 1390, 1463
Шкрібляк, М. М. 1316
Шкуратенко, О. 3266
Шкурко, О. П. 606
Шкуро, М. 1067
Шлемкевич, М. І. (3236), (4354)
Шляхов, О. Б. 1068, 2156, 2157, 4150
Шляхтич, Р. П. 3434
Шмагало, Р. Т. 2280
Шмальгаузен, І. Ф. (2265)
Шмиголь, Л. О. 1995
Шмигун, О. В. (4182)
Шмігель, М. 1158
Шміт, Ф. І. (344), (2262)
Шнуровська, Л. В. 2494
Шолда, О. Б. 2911
Шологон, Л. І. 2070, 2071
Шолом-Алейхем (Рабинович Ш. Н.) (333)
Шоробура, І. М. 2506
Шорсткіна, О. Ф. 385
Шостопал, А. А. 2638
Шпаков, О. Я. (79), (2907)
Шпакович, С. В. 3600
Шпаковські, Л. В. 3304
Шпаковський, С. М. 408
Шпорлюк, Р. 624
Шраг, І. Л. (2527), (2686)
Шраг, М. І. (1115), (2686)
Шрамко, І. Б. 219
Штейнле, О. Ф. 1069
Штерр, Д. І. 1379
Штогрин, І. 3770
Штуль, В. Д. (3585)
Штуль, Д. О. (3709)
Шудляк, Н. О. 4426
Шуйський, І. В. 3205
Шуліка, В. В. 1960
Шульга, С. А. 648, 3525, 4285
Шульга, Т. Д. 3642
Шульга, Ф. Г. (2866)
Шульгин, В. В. (2348)
Шульгин, В. Я. (237)
Шульгин, О. Я. (1122), (1147), (2729),
(2866)
Шульженко, С. П. 3839
Шуляр, А. М. (1070)
Шуляр, В. А. 1070
Шумейко, Г. Г. 3928
Шумейко, Н. М. 574
Шумило, С. В. 575, 1464
Шумов (Хавін), В. С. (3072)
Шумовський, Ю. Ф. (1219)
Шумський, О. Я. (2753)
Шумук, Д. Л. (3274)
Шуневич, В. 3617
Шуп'яна, М. Ю. 2004
Шутко, О. Є. 1709, 1710
Шухевич, Р. О. (670), (3247), (3613), (3616),
(3622), (3623)

Щ

Щеглов, А. Ю. 696, 697, 4427
Щенский, Потоцкий С. С. (573)
Щеньовські, родина (700)
Щепанський, М. (3649)
Щепінський, А. О. (209)
Щербак, В. О. 1888-1890
Щербак, М. Г. 264
Щербаківський, В. М. (105)
Щербаківський, Д. М. (355), (356), (3350)
Щербаківські, родина (555)
Щербань, А. Л. 1338
Щербань, О. В. 1339, 4286
Щербаченко, В. 4238
Щербина, М. 709
Щербина, Н. О. 4428
Щербицький, В. В. (3876)
Щербін, Л. В. 3569
Щодра, О. М. 1554
Щорс, М. О. (3382)
Щукин, В. В. 1071
Щупак, І. Я. 508, 3529, 3545
Щур, С. А. 678
Щур, Ю. І. 2944

Ю

Юга, О. А. 1711
Юдовський, В. Г. (2684)
Юзич, Ю. П. 736
Юнаків, М. Л. (1157)
Юревич, А. (2062), (2168)
Юр'єв, М. О. (3336)
Юрій Володимирович Долгорукий,
князь (1586)
Юрій, М. Ф. 1730, 3896, 3897
Юріцин, С. П. (2554)
Юркевич, О. 2487
Юрова, Т. М. 698
Юрченко, В. О. 1340
Юрченко, І. 461
Юрчишин, П. В. 1493
Юрчук, В. П. 1074
Юстус, Л. (2153)
Юхимець, Г. М. 582, 583
Юхимчук, М. С. 462
Юхновський, І. Р. (3950), (4101)
Ющенко, В. А. (4055)

Ющенко, О. І. 2172

Я

Яблоновський, А. (1618)
Яблонська, Д. Р. 3412
Яблонський, В. М. 2865, 3991, 3992
Явоненко, О. Ф. (3958)
Яворницький, Д. І. (13), (48), (79), 783,
(1991), (2480), (3316)
Яворська, І. Т. 2321
Яворський, С. І. (1955)
Ягеллон, В. 1590, 1591
Ягеллони, династія (1697)
Ягельська, Т. А. 484
Ягода, І. В. 1075
Ягодинська, М. О. 463, 464
Язвинська, М. В. 576
Якемчук, Р. 3978
Якименко, Л. М. 3098
Якименко, О. В. 3413
Якимович, Б. З. 1758, 2196, 2714, 3622
Якімова, А. М. 2866
Якір, Й. Я. (3097)
Яковенко, Г. Г. 1077
Яковенко, Д. 1465
Яковлев, І. В. 4429
Яковлев, М. 2753,
Яковлев, Ю. О. 2072, 2197
Яковчук, В. В. 1466, 3829
Якубець, А. В. 3840, 3841, 3866
Якубець, О. А. 3643
Якубова, Л. Д. 4211, 4215, 4216, 4222, 4228
Якубович, В. Ф. (2234)
Якубович, М. М. 1747, 4217
Якубовська, О. З. 1540
Якубовський, І. В. 296
Якунін, В. К. (4150)
Якуніна, К. І. 1467
Якутович, Г. В. (3911)
Якутовичі, родина (4181)
Ян I Ольбрахт, король (1708)
Ян II Казимир Ваза, король (1622), (1727)
Ян III Собеський, король (480), (1446),
(1884)
Ян, І. М. 2281, 2282
Яневич, Б. Й. 3809
Яненко, А. С. 381, 3414
Яненко, Є. М. 3560

Янко, М. Т. (703)
Янкул, О. М. 2073
Янович, О. В. 358
Яновський, Ю. І. (1023), (1263)
Янукович, В. Ф. (3971)
Януш, О. 638
Янчук, М. М. 1468, 2283, 4430
Янчук, О. М. 3977
Янюк, І. 2093
Яременко, В. І. 1667
Яременко, Л. М. 316, 1252, 2284, 2504
Яременко, М. В. 2512
Яремченко, В. 1816, 1941
Яремчук, А. В. 1401
Яремчук, В. В. 1219
Яремчук, В. Д. 4004
Яремчук, В. П. 37
Ярещенки, родина (1522)
Ярещенко, М. Т. (1522)
Ярич, В. 3623
Ярмиш, О. Н. (1975)
Ярмошик, І. І. 1640
Ярова, А. В. 4431
Ярова, Г. І. 340
Ярослав Мудрий, князь (1542), (1546),
(1549), (1573), (1602)
Ярославський, П. А. (4048)
Ярошинська, Є. І. (608)
Ярощук, В. П. 589
Ярцун, Ю. О. 1989, 4432
Ясенчук, Д. А. (1518)
Ясенчук, О. 142, 1057
Ясинецька, О. А. 1577, 1578
Ясинський, М. І. (2916), (3381)
Ясіновський, Ю. П. 1220
Ясінчук, Л. (2089)
Ясновська, Л. В. 465, 2488
Ястребов, Ф. О. (146)
Ясь, О. В. 25, 61, 83, 117, 118, 265, 2945
Ятищук, О. 3562
Яхненки, родина (2136)
Яхненко, С. С. (828)
Яценко, Б. Г. 1469
Яценко, В. Б. 1723
Яценко, С. В. 356
Яцик, П. Д. (1135), (1195)
Яцків, Я. С. 2879
Яцюк, М. В. 3136
Яшан, О. О. 3658
Яшникови, рід (540)

Ящук, В. Ю. 4433
Ящук, Л. В. 1611
Ящук, М. А.

Altukhov, O. 2158
Aykol, U. 3218
Benyskiewicz, K. 1549
Bezruchko, O. 3415
Demuz, I. O. 1971
Epstein, A. D. 1221
Halczak, B. 3466
Haliv, M. 2074, 2428
Illytskyi, V. I. 3624, 3625, 3677, 3810
Kagamlyk, S. 1891
Kantor, B. 3810
Karaçan, I. 4229
Katrach, I. V. 1078
Khiterer, V. 2946
Khytrovska, Y. 1892
Kinsella, A. 3217
Kornovenko, C. 3176
Kotsur, A. 38
Kotsur, V. 1668
Kozlowski, P. 3279
Krotofil, M. 1159
Kulchytsky, S. 3117
Kulçitskyi, S. 3218
Kurdyna, Y. 1080
Kutsyk, R. 2409
Lesyk, Y. 4080
Maliutina, O. K. 1078
Mandryk-Melnychuk, M. 1731
Mashtalir, V. V. 2947, 2948
Melnychuk, I. 4081
Mezeria, O. A. 2094
Molochko, P. 4081
Mykhaylyuk, V. V. 4063
Nefyodov, D. 3744
Nevmerzhytska, O. 2074
Novikova, L. 2075
Osypenko, O. 3563
Parakhina, M. 471
Perga, Iu. 3280
Petrova, I. 3416
Petrova, O. 2715
Pykhodko, Y. 1470

Sakal, I. 1817
Shchepanskyi, V. 1759
Silvennoinen, O. 2867
Sinyavska, L. 2322
Sribnyak, I. 1159
Stasiuk, O. 3793
Stępień, S. 1081
Telvak, V. 119
Tolkatsch, D. 2768
Vasylyshyn, S. 4084
Vechersky, V. V. 1961
Vladyha, O. 39
Wasiuta, O. 4218
Wasiuta, S. 4218
Yablonska, D. 3417

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

А

Австралія 1090
Австрія 1097, 1112, 1213, 1492, 1843, 1912, 1921, 1923, 2183, 2471, 4268
Австро-Угорщина 300, 592, 641, 660, 1417, 1921, 2134, 2179, 2181, 2183, 2374, 2386, 2391, 2405, 2426, 2428, 2473, 2709, 2710, 2729, 2847, 2852, 2855, 4367
Автономна Республіка Крим 457, 489, 3900, 4009, 4022, 4024, 4095, 4184-4187, 4188, 4195, 4203, 4205-4211, 4213, 4216, 4219, 4220-4229
Азербайджан 3298, 3592, 4014
Азовське море 2677
Андруші, с., Переяслав-Хмельниць, р-н, Київ. обл. 862, 1003
Аргентина 2915
Асканія-Нова, смт, Чаплин. р-н, Херсон. обл. 514
Афганістан 732
Афон, гора 1464

Б

Бабина Долина, с., Шаргород. р-н, Вінниц. обл. 944
Бакота, с., Кам'янець-Поділ. р-н, Хмельниць, обл. 1557
Балта, м. Одес. обл. 2145
Балтійське море 2337
Балтський повіт, Поділ. губ. 2040
Банилів, с., Вижниц. р-н, Чернів. обл. 3618
Бар, м., Вінниц. обл. 700
Батумі, м., Грузія 1118
Батурин, м., Чернігів. обл. 801, 830, 951, 1046, 1763, 1770-1772, 1798, 3512, 4362
Бахмач, м., Чернігів. обл. 930
Бахмут, м., Донец. обл. 366, 856, 1024, 1187, 3516
Бахмутський край 769
Бахмутський р-н, Донецька обл. 1527
Бахчисарай, м., Автономна Республіка Крим 1043

Баштанів, с., Кодим. р-н, Одес. обл. 1025
Бердянськ, м., Запоріж. обл. 565, 865, 915, 1226, 2661
Бережани, м., Терноп. обл. 1076
Бережанський р-н, Терноп. обл. 2790, 3562
Бережниця, с., Калус. р-н, Івано-Франків. обл. 339
Березне, м., Рівнен. обл. 1036, 1037
Березнівський р-н, Рівнен. обл. 754
Берестечко, м., Волин. обл. 1737
Берлін, м., Німеччина 1097, 2435, 2822
Берунь, м., Польща 1922
Бессарабія 3, 741, 1985, 2046, 3563
Бежи, с., Коростен. р-н, Житомир. обл. 4297
Біла Церква, м., Київ. обл. 532, 572, 1014, 1041, 1054-1056, 1365, 2018
Білів, с., Рівнен. р-н, Рівнен. обл. 1042
Білорусь 65, 1109, 1223, 1631, 1641, 1855, 1925, 2361, 2831, 2842, 3480, 4065, 4074, 4084, 4444
Білоцерківський р-н, Київ. обл. 1054, 1784, 3212
Більшівці, смт, Галиц. р-н, Івано-Франків. обл. 405
Богданівка, с., Буськ. р-н, Львів. обл. 3578
Богодухівка, с., Чернобаїв. р-н, Черкас. обл. 893
Богуслав, м., Київ. обл. 744
Бойківщина 717, 3594, 3807, 4317
Болгарія 658, 1093, 1169, 1170, 2729, 2843, 2847, 2852, 2866, 4268
Бориня, смт, Турків. р-н, Львів. обл. 1009
Борислав, м., Львів. обл. 1440, 1688
Бориспіль, м., Київ. обл. 331, 2531
Бориспільський р-н, Київ. обл. 3645
Боронява, с., Хуст. р-н, Закарпат. обл. 1403
Бразилія 2915
Браїлів, смт, Вінниц. обл. 2502
Братислава, м., Словаччина 3246
Брацлавське воеводство 1686, 4360
Брест, м., Білорусь 2569, 2813, 2820, 2827, 2834, 2852, 2863
Бровари, м., Київ. обл. 3215

Броди, м., Львів. обл. 1689, 1791,
Бронька, с., Іршав. р-н, Закарпат. обл.
270
Брусилів, смт, Житомир. обл. 1002
Бруховичі, с., Ковел. р-н, Волин. обл.
1075
Буджак 741, 839
Буковина 90, 357, 485, 631, 1019, 1304-
1306, 1383, 1401, 1409, 1477, 1510, 1698,
1708, 1923, 2013, 2175, 2177, 2187, 2208,
2321, 2368, 2375, 2379, 2388, 2389, 2406,
2409, 2413, 2419-2421, 2433, 2644, 2887,
4123, 4153, 4275, 4322, 4450
Буринський р-н, Сум. обл. 3193
Буськ, м., Львів. обл. 879, 880, 961
Буський р-н, Львів. обл. 764

В

Варварівка, с., Вовчан. р-н, Харків. обл.
878
Варшава, м., Польща 3520
Велика Британія 915, 1149, 1222, 2134,
2513, 2578, 2812, 2813, 2826, 2838, 2847,
3409
Велика Каратуль, с., Переяслав-Хмель-
ниц. р-н, Київ. обл. 960
Велика Стариця, с., Бориспіль. р-н, Київ.
обл. 900
Великий Бичків, с., Рахів. р-н, Закарпат.
обл. 1295
Великий Букрин, с., Миронів. р-н, Київ.
обл. 3626
Великий Лут, с., Пулин. р-н, Житомир.
обл. 919
Великі Каленичі, с., Полон. р-н, Хмель-
ниц. обл. 800
Верхнє Водяне, с., Рахів. р-н, Закарпат.
обл. 1295
Верхній Салтів, с., Вовчан. р-н, Харків.
обл. 377
Виблі, с., Куликів. р-н, Чернігів. обл. 955
Вишгород, м., Київ. обл. 794
Вишневе, м., Києво-Святошин. р-н, Київ.
обл. 815
Вишневе, смт, П'ятихат. р-н, Дніпро-
петр. обл. 2104
Відень, м., Австрія 1191, 1192, 2189, 2412,
2849

Вікнина, с., Гайворон. р-н, Кіровоград.
обл. 818
Вільне, с., Макарів. р-н, Київ. обл. 808
Вільча, смт, Поліськ. р-н, Київ. обл. 819
Вінницька обл. 778, 1290, 2145, 3424,
3446, 3688
Вінниця, м. 362, 436, 852, 2202, 2606,
2724, 3442, 3539, 3797, 4318
Вінніпег, м., Канада 1086
Вовчанськ, м., Харків. обл. 821
Вознесенське, с., Золотоніс. р-н, Черкас.
обл. 892
Войнилів, смт, Калус. р-н, Івано-Фран-
ків. обл. 1924, 3809
Волинська губ. 711, 731, 745, 1348, 1366,
1431, 1636, 1835, 1854, 1934, 2034, 2095,
2100, 2137, 2150, 2251, 2315, 2328, 2329,
2343, 2345, 2348, 2352, 2370, 2428, 2584,
2625, 2687, 2759, 4319, 4424
Волинська земля 1538, 1547
Волинська обл. 409, 410, 763, 1467, 1518,
3811, 3848, 3856, 3947, 4414, 4418
Волинське воєводство 1359, 1607, 1614,
1629, 1642, 1676-1679, 1681, 1753, 1939,
3008, 3221, 3249, 3262, 3263, 3274, 3362,
4305, 4380
Волинське Полісся 389, 455, 2407
Волинь 234, 388, 431, 434, 647, 648, 774,
1308, 1324, 1427, 1460, 1461, 1496, 2371,
3074, 3227, 3418, 3525, 3597, 3613, 3614,
3709, 3800, 4072, 4285, 4313, 4344
Володимир-Волинський, м., Волин. обл.
1049, 4100
Володимирецький р-н, Рівнен. обл.
1382, 1420
Володимирівка, с., Краснокут. р-н, Хар-
ків. обл. 716
Врадіївський р-н, Миколаїв. обл. 720
Вроцлав, м., Польща 1121

Г

Гадяч, м., Полтав. обл. 1804, 1860, 1862
Гайворонський р-н, Кіровоград. обл.
770, 2145
Галицька земля 1538, 1547, 1555, 1580-
1582, 1591, 1609
Галицьке князівство 1580, 1673, 1695
Галицько-Волинське князівство 496,

1543, 1555, 1583, 1584, 1589, 1590, 1594
Галич, м., Івано-Франків. обл. 277, 461,
638, 824, 1581, 1582, 1594, 1598, 1606
Галичина 70, 89, 93, 660, 690, 1307, 1325,
1346, 1357, 1367, 1388, 1399, 1416, 1418,
1430, 1452, 1453, 1690, 1843, 1921, 1922,
1954, 2003, 2013, 2050, 2055, 2058, 2070,
2071, 2089, 2093, 2174, 2175, 2178-2180,
2183-2185, 2192, 2193, 2196, 2204, 2254,
2266, 2267, 2288, 2330, 2388-2390, 2415-
2421, 2425, 2428, 2771, 2784, 2792, 2793,
2992, 3010, 3011, 3223, 3229, 3233, 3237,
3238, 3242, 3250, 3263, 3265, 3271, 3273,
3326, 3390, 3460, 3544, 3554, 3574, 3697,
3801, 4275, 4291, 4303, 4315, 4341, 4353,
4408, 4435, 4438
Глибочок, с., Тальнів. р-н, Черкас. обл.
950
Глобине, м., Глобин. р-н, Полтав. обл.
870
Глухів, м., Сум. обл. 725, 785, 905, 1541,
1644, 1799, 1901, 2235, 2285, 2287, 2353,
2602, 3425, 3560, 3920
Глухівський повіт, Чернігів. губ. 2247,
2353
Глухівський р-н, Сум. обл. 752, 781
Гнізна, р. 1531
Головурів, с., Бориспіль. р-н, Київ. обл.
1005
Гомель, м., Білорусь 2675
Горобіївка, с., Бориспіль. р-н, Київ. обл.
900
Городище, с., Шепетів. р-н, Хмельниц.
обл. 277
Городищенський р-н, Черкас. обл. 541,
709
Городок, м., Львів. обл. 963, 3805
Городоцький р-н, Львів. обл. 764
Грузія 1123, 2821, 2823, 2844, 4029
Грушово, с., Тячів. р-н, Закарпат. обл.
1454
Гуляйпільський р-н, Запоріж. обл. 742,
2669, 2673
Гуляйполе, м., Запоріж. обл. 866, 1193,
2668, 2669
Гурби, с., Здолбунів. р-н, Рівнен. обл.
3619
Гуцульщина 354, 726, 727, 768, 780, 1316,
1381, 1930, 2398, 3257

Д

Данина, с., Ніжин. р-н, Чернігів. обл.
1029
Данія 1872
Дебальцеве, м., Донец. обл. 4247
Десятин, смт, Надвірнян. р-н, Іва-
но-Франків. обл. 956
Дибинці, с., Богуслав. р-н, Київ. обл. 1066
Дідівці, с., Прилуц. р-н, Чернігів. обл. 806
Дніпро (Дніпропетровськ, Катеринос-
лав), м. 10, 329, 354, 378, 484, 522, 597,
1015, 1052, 1068, 1405, 1884, 1990, 2111,
2140, 2330, 2447, 2921, 2929, 3132, 3336,
3376, 3529, 3534, 3758, 4045, 4130, 4131,
4150, 4177, 4309
Дніпро, р. 57, 649, 650, 783, 1838, 1986,
2128, 2316, 2462, 2670, 3483, 3633
Дніпровське Лівобережжя 277
Дніпродзержинськ, м., Дніпропетр. обл.
див. Кам'янське, м. Дніпропетр. обл.
Дніпропетровськ, м. *див. Дніпро, м.*
Дніпропетровська обл. 13, 290, 637, 778,
2241, 2970, 3077, 3895
Дністрик Дубовий, с., Турків. р-н, Львів.
обл. 560
Довге-Калуське, с., Калус. р-н, Іва-
но-Франків. обл. 1924
Долина, м., Івано-Франків. обл. 853
Донецьк, м. 3540, 3882, 4145
Донецька губ. 3022, 3163
Донецька обл. 43, 52, 269, 380, 387, 457,
489, 703, 777, 1384, 1441, 1953, 2546, 2952,
3003, 3078, 3125, 3283, 3284, 3414, 3432,
3440, 3467, 3543, 3546, 3698, 3699, 3711,
3801, 3966, 3990, 4022, 4039, 4073, 4095,
4195, 4201, 4203-4205, 4207, 4209-4211,
4213, 4215-4217, 4230-4235, 4237, 4238,
4240, 4242-4244, 4246, 4249, 4253, 4255-
4260, 4358, 4447
Дорожнянка, с., Гуляйпіль. р-н, Запоріж.
обл. 910
Драбів, смт, Драбів. р-н, Черкас. обл. 887
Дрогобицька обл. 3589, 3624, 3625, 3672,
3778-3780, 3782
Дрогобицький р-н, Львів. обл. 3499,
3587, 3684-3686, 3725, 3814
Дрогобич, м., Львів. обл. 809, 825, 826,
911, 913, 980, 1445, 1484, 1688, 1781, 2074,
2953, 3427, 3677, 3726, 3825

Дубно, м., Рівнен. обл. 417, 684, 701, 983, 1685, 2251

Дунаєвецький р-н, Хмельниц. обл. 1258
Дунаїв, с., Перемишлян. р-н, Львів. обл. 4093

Дунай, р. 660, 1962

Е

Естонія 4029

Є

Європейський Союз 3976, 4055, 4059, 4081, 4082, 4087

Єлисаветград, м. *див Кропивницький, м.*

Ж

Житомир, м. 2640

Житомирська обл. 751, 2315 3087, 3106, 3640, 3663, 3811, 3994, 4340

Житомирська округа, Волин. губ. 3074, 3128

Житомирський повіт, Київ. воєводство 776

Жмеринка, м., Вінниц. обл. 706

Жмеринський р-н, Вінниц. обл. 706

Жуки, с., Полтав. р-н, Полтав. обл. 788, 894, 1941

Журбинці, с., Козятин. р-н, Вінниц. обл. 1074

З

Забріддя, с., Черняхів. р-н, Житомир. обл. 962

Закарпатська обл. 311, 3589, 3624, 3625, 3672, 3778-3780, 3782, 3823, 4046

Закарпаття 147, 357, 753, 895, 1276, 1310-1312, 1318, 1363, 1364, 1379, 1403, 1429, 1456, 2061, 2195, 2405, 2800, 3220, 3232, 3235, 3245, 3251, 3266, 3277, 3306, 3325, 3328, 3329, 3365, 3388, 3456, 3506, 3553, 3652, 3720, 3731, 3785, 3791, 3981, 4005, 4044, 4047, 4068, 4171, 4440

Закерзоння 680, 3581, 3606-3608

Заліщицький р-н, Терноп. обл. 3648

Запоріжжя (Олександрівськ), м. 167, 917, 1051, 2958, 2959, 3005, 3052, 3149, 3171, 4030, 4036, 4041

Запорізька обл. 1069, 2944, 3594, 3635

Запорозька Січ 1623, 1726, 1770-1772, 1775, 1798, 1881

Зарічненський р-н, Рівнен. обл. 755

Заставнівський р-н, Чернів. обл. 3580

Затишшя, с., Бобровиц. р-н, Чернігів. обл. 786

Затурці, с., Локачин. р-н, Волин. обл. 345

Західна Україна 287, 300, 503, 602, 740, 777, 1236, 1283, 1296, 1356, 1415, 1487,

1949, 2033, 2162, 2173, 2186, 2409, 2490, 2500, 2572, 2582, 2772, 2773, 2775, 2776,

2779, 2783, 2787-2789, 2794, 2798, 2799, 2801, 2803, 2806, 2807, 2835, 2982-2984,

3029, 3044, 3045, 3202, 3221, 3222, 3226, 3234, 3247, 3252, 3254, 3258, 3268, 3278,

3380, 3392, 3428, 3441, 3452, 3468, 3471, 3474, 3484, 3498, 3500, 3507, 3509, 3545,

3569, 3586, 3632, 3652, 3673, 3674, 3678, 3682, 3708, 3710, 3718, 3767-3769, 3776,

3784, 3787, 3788, 3790, 3792, 3793, 3806, 3810, 3827, 3892, 3955, 4008, 4011, 4049,

4050, 4443

Збараж, м., Терноп. обл. 653

Збруч, р. 2777

Зінківський р-н, Полтав. обл. 2663

Зміний, о. 2404

Золотоніський р-н, Черкас. обл. 723

Золотоноша, м., Черкас. обл. 994

Золочівський р-н, Львів. обл. 3610, 3786

І

Іванівка, с., Перемишлян. р-н, Львів. обл. 921

Іванківці, с., Срібнян. р-н, Чернігів. обл. 3108

Івано-Франківськ (Станіславів, Станіслав), м. 221, 317, 398, 816, 873, 935, 1234, 2797, 3889, 4180, 4307

Івано-Франківська (Станіславська) обл. 335, 423, 424, 1309, 3010, 3589, 3624, 3625, 3654, 3672, 3770, 3778-3780, 3782, 3824, 3859

Івано-Франкове, смт, Яворів. р-н, Львів. обл. 4135
Ізмаїл, м., Одес. обл. 741, 2478
Ізмаїльська обл. 3772
Ізюм, м., Харків. обл. 651
Іловайськ, м., Донець. обл. 4249, 4251
Ірландія 3409
Іспанія 1222, 2134
Італія 1230

К

Кавказ 2840, 3664
Казахстан 3681, 3795, 4189
Каліш, м., Польща 1196
Калка, р. 1588
Калуський р-н, Івано-Франків. обл. 3401, 3577
Калуш, м., Івано-Франків. обл. 376, 3429, 3526, 3557, 4159
Калчева, с., Болград. р-н, Одес. обл. 784
Кам'янець-Подільська обл. 1290, 3087, 3538
Кам'янець-Подільський, м., Хмельниц. обл. 160, 249, 262, 677, 803, 807, 812, 1039, 1267, 2032, 2869, 2889, 2891, 2893, 2895, 2930, 3055, 3056, 3346, 3371, 3417, 3939, 4019, 4111, 4146, 4147
Кам'янка, м., Черкас. обл. 367, 2278, 2357, 2607
Кам'янка-Бузька, м., Львів. обл. 1001
Кам'янське (Дніпродзержинськ), м., Дніпропетр. обл. 3642, 4236
Кам'янський р-н, Черкас. обл. 4042
Канада 469, 1092, 1096, 1125, 1135, 1164, 1173, 1195, 1196, 1206, 1215, 1217, 1354, 1506, 2915, 2967, 4063, 4092
Канів, м., Черкас. обл. 888, 1651, 1770-1772, 3076, 3954
Карлівка, м., Полтав. обл. 757, 973
Карпати 1242, 1295, 3590, 4395
Карпатська Україна (Підкарпатська Русь) 1108, 1276, 1504, 2991, 3219, 3224, 3243, 3244, 3267, 3275, 3279, 3339, 3404
Карпилівка, с., Козелець. р-н, Чернігів. обл. 974
Катаржино, с., Іванів. р-н, Одес. обл. 817
Катеринослав, м. *див. Дніпро, м.*
Катеринославська губ. 540, 729, 969,

1441, 1953, 2110, 2113, 2114, 2129, 2143, 2159, 2263, 2304, 2320, 2322, 2326, 2342, 2354, 2385, 2444, 2654, 2692, 2701, 2732, 3083, 4301
Катеринославське намісництво 1778
Каховка, м., Херсон. обл. 272
Качанівка, с., Ічнян. р-н, Чернігів. обл. 553
Келеберда, с., Кременчуць. р-н, Полтав. обл. 3633
Кенгір, с., Карагандин. обл., Казахстан 3247
Керч, м., Автономна Республіка Крим 325, 2998
Київ, м. 3, 4, 6, 10, 29, 54, 57, 97, 129, 163, 177, 183, 188, 207, 261, 276, 278, 295, 309, 343, 354, 355, 364, 365, 368, 373, 379, 381, 391, 392, 399, 413-415, 418, 419, 422, 425, 430, 447-449, 453, 459, 467, 494, 503, 583, 593, 635, 675, 707, 786, 791, 810, 823, 831, 843, 851, 860, 869, 875, 876, 907-909, 914, 922, 924, 931, 933, 934, 945, 949, 964, 972, 979, 982, 986, 993, 1007, 1030, 1031, 1035, 1040, 1062, 1067, 1224, 1228, 1252, 1259, 1260, 1285, 1299, 1344, 1368, 1369, 1376, 1378, 1387, 1408, 1421, 1435-1437, 1439, 1466, 1471, 1473, 1481, 1497, 1507, 1512, 1516, 1519, 1520, 1551, 1562, 1568, 1572, 1575, 1602, 1632, 1670, 1691, 1702, 1757, 1768-1772, 1779, 1793, 1815, 1842, 1891, 1898, 1938, 1945, 1950, 1951, 1955, 1988, 2005, 2007-2009, 2019, 2029, 2036-2038, 2041, 2049, 2056, 2062, 2065, 2068, 2069, 2125, 2136, 2155, 2157, 2158, 2161, 2168, 2199, 2201, 2228, 2229, 2234, 2237, 2250, 2252, 2264, 2265, 2270, 2279, 2286, 2318, 2323, 2327, 2330, 2338, 2344, 2362, 2369, 2377, 2431, 2437-2439, 2451, 2459, 2464, 2466, 2473, 2477, 2484, 2495, 2505, 2512-2514, 2516, 2545, 2551, 2556, 2562, 2589, 2606, 2637, 2648, 2697, 2708, 2766, 2818, 2860, 2877, 2883, 2899, 2901, 2903, 2908, 2922, 2951, 2965, 2974, 2976, 2977, 2990, 3014, 3055, 3097, 3119, 3195, 3281, 3302, 3321, 3330, 3342, 3358, 3398, 3399, 3400, 3402, 3407, 3455, 3517, 3521, 3527, 3628, 3674, 3675, 3700, 3705, 3817, 3829, 3850, 3869, 3907, 3913, 3919, 3924, 3935, 3942, 3957, 4055, 4103, 4104, 4107, 4117, 4138, 4143, 4191, 4193, 4195, 4197, 4198, 4233,

4234, 4249, 4270, 4334, 4361, 4421, 4441
Київська губ. 649, 674, 710, 730, 1323,
1468, 1839, 1840, 1980, 1989, 2028, 2063,
2134, 2144, 2170, 2226, 2277, 2342, 2397,
2653, 2693, 3003, 3406, 4330, 4432
Київська обл. 633, 734, 1323, 1392, 2226,
2954, 2962, 3470,
Київське воєводство 710, 1674
Киргизстан 4189
Китай 1130, 1181, 4062
Китайгород, с., Царичан. р-н, Дніпро-
петр. обл. 877
Кіровоград, м. *див. Кропивницький, м.*
Кіровоградська обл. 112, 778, 2633, 3069,
3206, 3522, 3567, 4137
Кіцмань, м., Чернів. обл. 2413
Ковель, м., Волин. обл. 928
Ковельський р-н, Волин. обл. 928
Ковчин, с., Куликів. р-н, Чернігів. обл.
1013
Кодима, м., Одес. обл. 720
Кодима, р. 714
Кодимський р-н, Одес. обл. 714
Козаровичі, с., Вишгород. р-н, Київ. обл.
1027
Козелець, м., Чернігів. обл. 1413, 1414
Козельщинський р-н, Полтав. обл. 3656
Коломийський р-н, Івано-Франків. обл.
3426
Коломия, м., Івано-Франків. обл. 2435,
3230
Конотоп, м., Сум. обл. 222, 352, 353, 558,
653, 857, 3057, 4148
Корець, м., Рівнен. обл. 589
Корецький р-н, Рівнен. обл. 589
Коровія, с., Глибоц. р-н, Чернів. обл. 897
Коростень, м., Житомир. обл. 2738
Коростишів, м., Житомир. обл. 3055
Корсунь-Шевченківський, м., Черкас.
обл. 653, 3318
Корюківка, м., Чернігів. обл. 3433, 3548
Косів, м., Івано-Франків. обл. 768, 1048
Коханівка, с., Полон. р-н, Хмельниц.
обл. 800
Коцюбинці, с., Гусятин. р-н, Терноп. обл.
849
Краматорськ, м., Донец. обл. 703, 899,
902, 2052
Краснопуца, с., Бережан. р-н, Терноп.
обл. 1446
Кременець, м., Терноп. обл. 1608, 1611,
3694
Кременецький р-н, Терноп. обл. 371
Кременчук, м., Полтав. обл. 658, 762, 814,
882, 940, 941, 959, 1010, 1202, 2396, 3007,
3082, 3627, 3649, 3842
Кременчуцький р-н, Полтав. обл. 3082
Крива Балка, с., Сарат. р-н, Одес. обл. 811
Кривий Ріг, м., Дніпропетр. обл. 926, 998,
1079, 2365, 3434
Кривоозерський р-н, Миколаїв. обл. 720
Криворізький р-н, Дніпропетр. обл.
2657, 3105
Крим 52, 58, 113, 275, 337, 626, 657, 713,
1526, 1532, 1621, 1959, 2163, 2655, 2690,
2692, 2725, 2763, 2920, 3631, 4287, 4321,
4371
Кримська АРСР 705, 3037, 3047, 3122,
3137, 3179, 3286, 3291, 3396, 3668-3670
Кримська обл. 3724, 3762, 3763, 3765,
3867, 3874, 3900, 3956, 4293
Кримське ханство 400, 1225, 1613, 1697,
1706, 1710, 1711, 1723, 1857, 1861, 1872,
1904, 1907
Криничне, с., Болград. р-н, Одес. обл.
1059
Крогулець, с., Гусятин. р-н, Терноп. обл.
841
Кролевець, м., Сум. обл. 558
Кролевецький р-н, Сум. обл. 732, 1932
Кропивницький (Кіровоград, Єлисавет-
град), м. 1023, 1832, 1874, 2211, 2218, 2939
Кругів, с., Золочів. р-н, Львів. обл. 872
Крута Балка, с., Новосанжар. р-н, Пол-
тав. обл. 883
Крути, с., Ніжин. р-н, Чернігів. обл. 2714
Кубань 660, 1148, 1211, 1345, 1419, 1829,
2510
Кунин, с., Здолбунів. р-н, Рівнен. обл.
981

Л

Лебединський повіт, Харків. губ. 2383
Лемківщина 2791, 3373, 3727, 3732, 3802,
3807, 3928, 4163
Лиса Гора, с., Первомайс. р-н, Миколаїв.
обл. 3561
Литва 90, 100, 496, 503, 550, 556, 591, 776,

805, 812, 1014, 1520, 1564, 1581, 1609, 1617,
1619, 1634, 1636, 1642, 1643, 1653, 1667,
1669-1672, 1689, 1691, 1700-1702, 1713,
1716, 1719, 1729, 1756, 1859, 1872, 1924,
2366, 2810, 3477, 3957
Литовеж, с., Іваничів. р-н, Волин. обл.
1610
Ліван 1229
Лівобережна Україна 557, 1338, 1576,
1836, 1964, 1966, 2081, 2107, 2119, 2361,
3062, 3141, 3142, 3187
Літиня, с., Дрогобиц. р-н, Львів. обл. 1789
Лондон, м., Велика Британія 1150
Лосинівка, смт, Ніжин. р-н, Чернігів.
обл. 3922
Лохвицький р-н, Полтав. обл. 2138
Лубни, м., Полтав. обл. 271, 844, 881, 978,
1078, 2486
Луг, с., Рахів. р-н, Закарпат. обл. 1295
Луганськ, м. 4250
Луганська обл. 43, 52, 387, 450, 457, 489,
777, 3125, 3283, 3284, 3368, 3440, 3467,
3543, 3546, 3698, 3699, 3711, 3801, 3966,
3990, 4022, 4039, 4073, 4095, 4195, 4201,
4203-4205, 4207, 4209-4211, 4213, 4215-
4217, 4230-4235, 4237, 4238, 4240, 4242-
4244, 4246, 4249, 4253-4258, 4260
Лукавці, с., Вижниц. р-н, Чернів. обл.
1019
Луцьк, м. 795, 802, 1342, 1343, 1681, 1939,
2032, 2808, 3241, 3889
Львів, м. 96, 103, 171, 201, 215, 221, 238,
240, 261, 295, 317, 324, 327, 359, 361, 488,
539, 590, 615, 696, 697, 790, 813, 854, 861,
898, 985, 1070, 1080, 1087, 1192, 1207, 1372,
1438, 1444, 1457, 1493, 1506, 1630, 1635,
1673, 1684, 1740, 1757, 1759, 1776, 1791,
1922, 1927, 1933, 1954, 2002, 2030, 2047,
2061, 2069, 2072, 2152, 2190, 2191, 2197,
2243, 2261, 2280, 2344, 2414, 2427, 2441,
2467, 2700, 2769, 2771, 2782, 2802, 2872,
2909, 2951, 3247, 3253, 3256, 3272, 3276,
3315, 3327, 3377, 3395, 3397, 3421, 3453,
3549, 3550, 3651, 3673, 3696, 3712, 3714,
3715, 3812, 3904, 3923, 3927, 4030, 4031,
4098, 4112, 4119, 4141, 4144, 4163, 4288,
4355, 4397, 4427
Львівська обл. 267, 764, 1309, 4004, 4196
Любеч, м., Чернігів. обл. 972

М

Мала Стариця, с., Бориспіль. р-н, Київ.
обл. 900
Малин, м., Житомир. обл. 775
Малин, с., Млинів. р-н, Рівнен. обл. 647
Малиничі, с., Хмельниц. р-н, Хмельниц.
обл. 984
Малі Каленичі, с., Полон. р-н, Хмельниц.
обл. 800
Манява, с., Богородчан. р-н, Івано-Фран-
ків. обл. 1455
Марганець, м., Дніпропетр. обл. 437
Маріуполь, м., Донец. обл. 847, 957, 1226,
2661, 2882, 3465, 3547, 3609, 3657, 3666,
3690, 3909
Мартове, с., Печеніз. р-н, Харків. обл. 884
Марфопіль, с., Гуляйпіль. р-н, Запоріж.
обл. 910
Мгар, с., Лубен. р-н, Полтав. обл. 881
Межівський р-н, Дніпропетр. обл. 3311
Мексика 2915
Мелітополь, м., Запоріж. обл. 395, 667,
2661
Мельня, с., Конотоп. р-н, Сум. обл. 1011
Мерефа, м., Харків. обл. 3646
Миколаїв, м. 310, 798, 838, 936, 965, 966,
1053, 1071, 2153, 2393, 2554, 2646, 3089,
3102, 3199, 3683, 3743
Миколаївка, с., Дніпров. р-н, Дніпро-
петр. обл. 1064
Миколаївська обл. 158, 205, 402, 428, 735,
765, 771, 1402, 3092, 3556, 3583, 3826, 3941,
3963, 4196, 4412
Миколаївський р-н, Миколаїв. обл. 779
Миколаївський р-н, Одеська обл. 2980,
3090
Миколаївський повіт, Херсон. губ. 2667
Мильці, с., Старовижів. р-н, Волин. обл.
1428
Миньківці, с., Дунаєвець. р-н, Хмельниц.
обл. 863, 946
Миргородський р-н, Полтав. обл. 4345
Мирне, смт., Мелітопол. р-н, Запоріж.
обл. 395, 401
Мисловіце, м., Польща 1922
Мізоцький р-н, Рівнен. обл. 3798
Міколув, м., Польща 1922
Могилів-Подільський, м., Вінниц. обл.
1373

Мойсівка, с., Драбів., р-н Черкас. обл.
1021
Молдова 1109-1111, 1698, 4444
Монастир-Лішнянський, с., Дрогобиц.
р-н, Львів. обл. 1008
Монастирська, м., Терноп. обл. 889
Москва, м., Російська Федерація 3192
Московія 1238, 1625, 1638, 1648, 1691,
1693, 1697, 1702, 1711, 1787, 1798, 1811,
1861, 1881, 1885, 1890, 1891, 1911, 1912
Мрин, с., Носів. р-н, Чернігів. обл. 804
Мукачево, м., Закарпат. обл. 1454
Мюнхен, м., Німеччина 1124, 1163, 2951

Н

Наддніпрянська Україна (Придніпров'я)
337, 338, 748, 1251, 1271, 1339, 1652, 1865,
1878, 1942, 1979, 2013, 2021, 2043, 2083,
2098, 2120, 2123, 2126, 2139, 2206, 2217,
2274, 2326, 2356, 2384, 2581, 2659, 2774,
2778, 2970, 3070, 3469, 4273, 4286, 4320,
4369
Надсяння 3373, 3807
Немиринці, с., Ружин. р-н, Житомир.
обл. 923
Нижнє Побужжя 1530
Нижнє Поволжя 1134
Нижнє Подунав'я 1535
Нідерланди 2134, 4089
Ніжин, м., Чернігів. обл. 642, 943, 991,
1770-1772, 1844, 1868, 1913, 1935, 2015-
2017, 2333, 2631, 3716
Нікополь, м., Дніпропетр. обл. 438, 840,
1623
Нікопольський р-н, Дніпропетр. обл.
625
Німеччина 188, 206, 239, 469, 603, 1100,
1119, 1183, 1186, 1203-1205, 1463, 1476,
1491, 2003, 2134, 2293, 2336, 2366, 2374,
2378, 2471, 2473, 2494, 2812, 2818, 2819,
2836, 2841, 2846, 2847, 2852-2856, 2863,
2950, 3114, 3119, 3295, 3296, 3420, 3427,
3440, 3441, 3445, 3448, 3453, 3457, 3467,
3469, 3475, 3476, 3489, 3507, 3510, 3513,
3515-3518, 3521, 3522, 3524, 3526, 3530,
3532, 3534, 3536, 3537, 3542-3547, 3551,
3552, 3554-3556, 3565, 3566, 3570, 3628,
3632, 3634, 3644, 3649, 3653, 3658, 3681,

3683, 3685, 3692, 3695, 3700, 3707, 3712,
3716, 4061, 4162
Нічлава, р. 849
Новгород-Сіверський, м., Чернігів. обл.
465, 1681, 2022, 2765, 4126
Нові Петрівці, с., Вишгород. р-н, Київ.
обл. 829, 1856, 1987, 3430
Новогеоргіївськ, м., Кіровоград. обл. 868
Новоград-Волинський, м., Житомир.
обл. 679
Новомиргород, м., Кіровоград. обл. 2483
Новомосковськ, м., Дніпропетр. обл.
1022
Новоросійська губ. 746, 1441
Норвегія 1546, 1573, 4268

О

Обухівка, смт, Дніпров. р-н, Дніпропетр.
обл. 871
Обухівський р-н, Київ. обл. 3641
Одеса, м. 10, 14, 27, 126, 190, 191, 255, 348,
392, 420, 425, 493, 525, 535, 792, 793, 828,
835, 836, 846, 903, 929, 942, 975, 999, 1004,
1012, 1053, 1065, 1072, 1073, 1222, 1230,
1465, 1536, 1821, 1963, 1967, 1970, 2006,
2025, 2044, 2045, 2057, 2101, 2106, 2157,
2158, 2203, 2241, 2242, 2256-2258, 2323,
2350, 2358, 2437, 2462, 2479, 2520, 2551,
2609, 2658, 2684, 2706, 2748, 2755-2758,
2767, 2818, 2904, 2907, 2911, 2922, 2935,
3055, 3096, 3321, 3345, 3379, 3415, 3511,
3513, 3545, 3564, 3692, 3713, 3913, 4128,
4163, 4413
Одеська губ. 2342, 2563, 3135
Одеська обл. 2952, 3087, 3452, 3563, 4196
Окнянський р-н, Одес. обл. 2618
Олевськ, м., Житомир. обл. 277
Олександрівськ, м. *див. Запоріжжя, м.*
Одесько, смт, Буськ. р-н, Львів. обл. 1791
Олешня, с., Ріпкин. р-н, Чернігів. обл.
867
Олика, смт, Ківерц. р-н, Волин. обл. 639
Ольвія 224, 420, 1533, 1534, 1536, 4331
Опілля 712
Опішнтя, смт, Зіньків. р-н, Полтав. обл.
1282, 1326
Оріхів, м., Запоріж. обл. 1045
Османська імперія 1225, 1616, 1638, 1697,

1702, 1719, 1723, 1810, 1811, 1849, 1858,
1870, 1881, 1887, 1888, 1917, 1962, 2852
Остер, м., Чернігів. обл. 526
Острог, м., Рівнен. обл. 928, 1151, 1658,
1745, 1748
Острозький р-н, Рівнен. обл. 3773
Охтирка, м., Сум. обл. 1034
Очаків, м., Миколаїв. обл. 3963

П

Павлиш, смт, Онуфріїв. р-н, Кіровоград.
обл. 3918, 3930
Павлоград, м., Дніпропетр. обл. 842, 3863
Пакистан 4083
Париж, м., Франція 1168, 1179, 2859, 2861
Пеньківка, с., Шаргород. р-н, Вінниц.
обл. 944
Первомайськ, м., Миколаїв. обл. 4151
Первомайський р-н, Миколаїв. обл. 720
Перемишль, м., Польща 317, 1081, 1415,
4280
Перемишлянський р-н, Львів. обл. 1491
Перемога, с., Баришів. р-н, Київ. обл. 572
Пересопниця, с., Рівнен. р-н, Рівнен. обл.
406
Переяслав (Переяслав-Хмельницький),
м., Київ. обл. 184, 220, 241, 327, 336, 577,
579, 1060, 1061, 1313, 1770-1772, 3653,
3819
Переяслав-Хмельницький, м., Київ. обл.
див. Переяслав, м., Київ. обл.
Переяслав-Хмельницький р-н, Київ.
обл. 332, 396, 3937, 4190
Переяславський повіт, Полтав. губ. 1996
Печера, с., Тульчин. р-н, Вінниц. обл.
3545
Південна Україна 23, 24, 79, 80, 640, 643,
778, 1257, 1351, 1485, 1803, 1826, 1852,
1967, 1968, 1976, 1982, 2078, 2085, 2109,
2294, 2359, 2360, 2403, 2636, 2676, 2906,
3058, 3140, 3151, 3196, 3287, 3662, 3747,
3762, 3765, 3783, 3953, 4010, 4282, 4294,
4349, 4363, 4375, 4398, 4415
Південний Буг, р. 273
Північне Лівобережжя 2166, 2167, 2232
Північне Приазов'я 1226, 1973, 2957,
2985
Північне Причорномор'я 205, 224, 509,

1534, 1682, 1908-1910, 1958, 1959, 4323,
4364
Північний Кавказ 3006
Підволочиськ, смт, Терноп. обл. 886,
2290
Підгірці, с., Бродів. р-н, Львів. обл. 439
Підкарпатська Русь *див. Карпатська
Україна*
Підляшшя 2932, 3280, 3807
Пісківка, смт, Бородян. р-н, Київ. обл.
1020
Плиски, с., Борзнян. р-н, Чернігів. обл.
2269
Побережжя, с., Тисмениц. р-н, Іва-
но-Франків. обл. 932
Погреби, с., Драбів. р-н, Черкас. обл. 1021
Поділля 41, 388, 431, 463, 636, 702, 721,
750, 772, 1290, 1331, 1361, 1404, 1557, 1672,
1680, 1777, 2981, 3065, 3079, 3084, 3107,
3154, 3156, 3173, 3190, 3310, 3372, 3412,
3492, 3533, 3582, 4267, 4289, 4306, 4388,
4402, 4426
Подільська губ. 674, 737, 772, 852, 2000,
2054, 2102, 2149, 2198, 2506, 2506, 2552,
2601, 2605, 2639, 2734, 2737, 2869, 3797,
4439
Подільське князівство 1617, 1643, 1673,
1701
Покуття 354, 1300-1302, 1329, 1330, 2796
Полісся 919, 1223, 2204, 3597, 4405
Поліське, с., Короп. р-н, Чернігів. обл.
1011
Пологи-Вергуни, с., Переяслав-Хмель-
ниц. р-н, Київ. обл. 1765
Пологівський р-н, Запоріз. обл. 2956
Полтава, м. 278, 341, 358, 384, 451, 574,
787, 967, 968, 987, 1522, 1774, 1877, 1914,
1919, 1920, 1936, 2330, 2558, 3320, 3334,
3535-3537, 4139
Полтавська губ. 88, 1969, 2053, 2096,
2097, 2395, 2535, 2629, 3061
Полтавська обл. 88, 451, 527, 778, 782,
2031, 3091, 3104, 3121, 4196
Полтавський полк 1773
Польща 64, 78, 89, 119, 240, 300, 474, 496,
503, 550, 556, 591, 615, 624, 627, 641, 664,
681, 687, 717, 721, 776, 859, 964, 1014, 1088,
1091, 1098, 1099, 1120, 1122, 1136-1145,
1153, 1174, 1207, 1358, 1487, 1549, 1562,
1564, 1577, 1578, 1609, 1626, 1630, 1634,

1636, 1640, 1653, 1666, 1667, 1670, 1672, 1674, 1681, 1689, 1698, 1702, 1704, 1705, 1708, 1711, 1716, 1719, 1727, 1729, 1763, 1804, 1819, 1843, 1859-1861, 1872, 1876, 1880, 1884, 1915, 1924, 1925, 1931, 1939, 1943, 1992, 2062, 2134, 2172, 2184, 2190, 2259, 2363, 2364, 2366, 2405, 2407, 2468, 2471, 2490, 2566, 2589, 2620, 2759, 2760, 2772, 2788, 2789, 2793, 2797, 2810, 2837, 2961, 2982, 2984, 3008, 3044, 3079, 3148, 3227, 3228, 3230, 3238, 3247, 3254, 3257, 3262, 3265, 3274, 3279, 3295, 3302, 3438, 3458, 3461, 3466, 3468, 3474, 3477, 3491, 3574, 3584, 3625, 3655, 3678, 3679, 3712, 3727, 3732, 3735, 3797, 3802, 3803, 3806, 3894, 3973, 3980, 3983, 4056, 4064, 4067, 4069, 4072, 4077, 4085, 4093, 4233, 4268, 4283, 4292, 4445
Понінка, смт, Полон. р-н, Хмельниц. обл. 1841
Попільнянський р-н, Житомир. обл. 544
Посулля 416
Почаїв, м., Терноп. обл. 1398, 1813
Правобережна Україна 552, 962, 1391, 1794, 1801, 1820, 1870, 1875, 1892, 1975, 1978, 1992, 1994, 2010, 2079, 2080, 2105, 2121, 2135, 2171, 2172, 2381, 4325, 4332, 4348, 4389
Прага, м., Чехія 1101, 1103, 1104, 1106, 1131, 1132, 1154, 1171, 1173, 1184, 1200, 1224, 2425, 2850, 2949
Придніпров'я *див. Наддніпрянська Україна*
Придунав'я 1721, 1828, 1858, 1977
Прикарпаття 334, 1234, 1540, 2392, 2456
Прилуки, м., Чернігів. обл. 3541
Приозерне, с., Рогатин. р-н, Івано-Франків. обл. 837
Приютне, с., Гуляйпіль. р-н, Запоріж. обл. 743
Пудлівці, с., Кам'янець-Поділ. р-н, Хмельниц. обл. 822

Р

Рава Руська, м., Львів. обл. 2391
Радохів, м., Львів. обл. 850
Радомишль, м., Житомир. обл. 4342
Рата, с., Жовків. р-н, Львів. обл. 1000

Рахівський р-н, Закарпат. обл. 738, 1295, 3630
Ржищів, м., Київ. обл. 1032
Рівне, м. 647, 834, 864, 2251, 4142
Рівне, с., Тарутин. р-н, Одес. обл. 839
Рівненська обл. 548, 761, 766, 1467, 1601, 3568, 3676, 3775, 4196, 4359, 4418
Рогань, смт, Харків. р-н, Харків. обл. 789, 3644
Рожищенський р-н, Волин. обл. 718
Розворяни, с., Золочів. р-н, Львів. обл. 833
Роїще, с., Чернігів. р-н, Чернігів. обл. 920
Рокитне, смт, Київ. обл. 992
Рокитне, смт, Рівнен. обл. 995
Романівка, с., Попільнян. р-н, Житомир. обл. 544
Російська імперія 456, 624, 641, 658, 660, 672, 692, 1351, 1450, 1648, 1785, 1787, 1792, 1802, 1810, 1826, 1848, 1849, 1851, 1854, 1873, 1878, 1880, 1892, 1907, 1916, 1962, 1993, 1994, 2034, 2090, 2094, 2106, 2115, 2122, 2162, 2288, 2340, 2341, 2351, 2368, 2377, 2386, 2388, 2390, 2409, 2419, 2420, 2428, 2473, 2513, 2578, 2812, 2813, 3034, 3869, 4080, 4367
Російська Федерація 65, 467, 468, 471, 489, 601, 613, 654, 1089, 1109, 1129, 1238, 1396, 1469, 2624, 2652, 3117, 3480, 3966, 3970, 3972, 3976, 3983, 3990, 3993, 4009, 4022, 4055, 4066, 4073, 4075, 4081, 4188, 4189, 4200, 4201, 4202, 4204-4206, 4209, 4210, 4213, 4215, 4218, 4220, 4222, 4223, 4225-4228, 4232, 4237, 4239, 4244, 4245, 4253, 4259, 4260, 4290
РСФРР 466, 2637, 2860, 2966
Ружинський р-н, Житомир. обл. 747
Румунія 658, 2375, 2857, 2858, 2979, 3304, 3514, 3545, 3563, 3688, 4057, 4268
Русь 60, 100, 295, 404, 559, 621, 654, 891, 1242, 1287, 1537, 1541, 1542, 1549-1551, 1554-1556, 1558-1565, 1567-1569, 1573-1578, 1586, 1593, 1595-1597, 1599, 1601, 1605, 1752

С

Сабадаш, с., Жашків. р-н, Черкас. обл. 997

Саджава, с., Богородчан. р-н, Івано-Франків. обл. 796
Самбір, м., Львів. обл. 832, 1781, 1937, 4312
Самбірський р-н, Львів. обл. 3687
Санкт-Петербург, м., Російська Федерація 2068
Свірок, с., Сосниц. р-н, Чернігів. обл. 572
Севастополь, м., Автономна Республіка Крим 848, 2355, 2404, 3664, 3764, 4024
Седнів, смт, Чернігів. р-н, Чернігів. обл. 444
Сербія 658, 1201, 2848, 4310
Серебрянка, с., Бахмут. р-н, Донец. обл. 927
Середня Наддніпрянщина 396, 1337, 1525, 1530, 1886, 2146, 2523-2526, 2607, 4277, 4327
Серет, р. 1401
Сіверське князівство 1798
Сіверський Донець, р. 4385
Сімеїз, смт, Автономна Республіка Крим 342
Славута, м., Хмельниц. обл. 885
Слобідська Україна 280, 651, 715, 1340, 1792, 1863, 1960, 2672, 4174, 4284, 4351
Словаччина 300, 1094, 1108, 1224
Словенія 1119, 2848
Сміла, м., Черкас. обл. 1006
Снігурівський р-н, Миколаїв. обл. 773
Сновськ, м., Чернігів. обл. 937, 938
Снятин, м., Івано-Франків. обл. 3240
Снятинський р-н, Івано-Франків. обл. 2786
Соловки 1903
Сосниця, смт, Чернігів. обл. 1864
СРСР 3117, 3586, 3653, 4328
Стамбул, м., Туреччина 2044
Станиця Луганська, смт, Луганська обл. 4254
Станіслав, м. *див. Івано-Франківськ, м.*
Станіславів, м. *див. Івано-Франківськ, м.*
Станіславівське воєводство 664
Станіславська обл. *див. Івано-Франківська обл.*
Стара Вижівка, смт, Волин. обл. 858
Стара Ягільниця, с., Чортків. р-н, Терноп. обл. 906
Старе, с., Сум. р-н, Сум. обл. 901
Старі Кодаци, с., Дніпров. р-н, Дніпро-

петр. обл. 1742
Старокостянтинів, м., Хмельниц. обл. 1016
Старосамбірський р-н, Львів. обл. 740
Старосинявський р-н, Хмельниц. обл. 3210
Старосільці, с., Коростишів. р-н, Житомир. обл. 1038
Старочуднівська Гута, с., Баранів. р-н, Житомир. обл. 1855
Степанівка, с., Драбів. р-н, Черкас. обл. 1021
Сторожів, с., Корець. р-н, Рівнен. обл. 976
Сторона, с., Дрогобиць. р-н, Львів. обл. 970
Суботів, с., Чигирин. р-н, Черкас. обл. 1393, 1896, 2501, 3647, 3822, 3997, 4262
Судак, м., Автономна Республіка Крим 274
Сулимівка, с., Бориспіль. р-н, Київ. обл. 900
Суми, м. 954, 2349, 2740, 4125
Сумська обл. 524, 704, 739, 758, 1227, 1281, 4127, 4196
Сумська округа, Харків. губ. 3180, 3332, 4374
Сумський повіт, Харків. губ. 736
Східна Галичина 445, 1395, 1417, 1783, 2001, 2002, 2004, 2093, 2176, 2189, 2194, 2391, 2862, 3239, 3264
США 313, 469, 1083-1085, 1092, 1114, 1126, 1160-1162, 1193, 1197, 1198, 1219, 1225, 1492, 2291, 2826, 2915, 2951, 3016

Т

Таврійська губ. 4296
Тальнівський р-н, Черкас. обл. 759
Тахтаулове, с., Полтав. р-н, Полтав. обл. 788
Ташань, с., Переяслав-Хмельниць. р-н, Київ. обл. 896
Тересва, смт, Тячів. р-н, Закарпат. обл. 845
Тернопіль, м. 756, 855, 958, 1026, 1664, 1786, 2386
Тернопільська губ. 2422
Тернопільська обл. 314, 464, 767, 1309, 3501-3504, 3573, 3611, 3803, 3868, 4091,

4196
Тернопільське воєводство 458, 756
Тиврівський р-н, Вінниц. обл. 3431
Товсте, с., Гусятин. р-н, Терноп. обл. 939
Тростянець, м., Сум. обл. 2142
Трускавець, м., Львів. обл. 912, 1028,
1070, 1688, 3722
Тульчин, м., Вінниц. обл. 573, 3055
Туреччина 658, 1876, 2729, 3297, 3299
Турин, м., Італія 1231

У

Угорщина 1403, 2845, 2991, 3232, 3244,
3279, 4268
Узбекистан 4189
Ужгород, м. 268, 297, 918, 2405, 4136
Уманський повіт, Київ. губ. 2762, 4360
Уманський р-н, Київ. обл. 3445
Уманський р-н, Черкас. обл. 569, 2742,
3619, 3620
Умань, м., Черкас. обл. 346, 605, 1050,
1370, 1612, 1875, 2145, 2544, 3522, 4129,
4132
Унів, с., Перемишлян. р-н, Львів. обл.
3462

Ф

Фастів, м., Київ. обл. 3470
Фінляндія 2495, 2730, 2867, 3942, 4268,
4328
Франція 603, 1122, 1221, 1222, 2134, 2513,
2578, 2812, 2813, 2826, 2833, 2847, 3680,
4408

Х

Харків, м. 5, 10, 30-32, 36, 71, 72, 121, 155,
177, 219, 280, 290, 384, 799, 859, 925, 952,
953, 977, 989, 996, 1017, 1044, 1077, 1521,
2026, 2027, 2073, 2103, 2157, 2214, 2234,
2238-2240, 2262, 2264, 2268, 2303, 2307,
2323, 2330, 2332, 2349, 2465, 2472, 2606,
2645, 2818, 2897, 2922, 2931, 3055, 3097,
3170, 3177, 3183, 3320, 3321, 3337, 3345,
3393, 3702-3704, 3760, 3818, 3828, 3901,

3913, 3921, 4034, 4037, 4048, 4120, 4158,
4343
Харківська губ. 529, 2012, 2116, 2118,
2200, 2248, 2320, 2322, 2342, 2752, 4351
Харківська обл. 777, 1321, 2950, 2954,
3164, 3205, 3551, 3552, 4196
Херсон, м. 1053, 1449, 1536, 4379
Херсонська губ. 719, 746, 2066, 2118, 2713,
2934
Херсонська обл. 3139, 3555, 3766, 4196
Херсонська округа, Одеська губ. 3067,
3151
Хмельницька обл. 408, 598, 4019, 4196
Хмельницький, м. 162, 412
Хозарський каганат 1592
Холмщина 3280, 3373, 3727, 3802, 3807
Холодний Яр, урочище, Чигирин. р-н,
Черкас. обл. 2607, 2608, 2623
Хорватія 2848
Хорол, м., Полтав. обл. 904
Хорошів, смт, Хорошів. р-н, Житомир.
обл. 1047
Хортиця, о. 460, 2517
Хотин, м., Чернів. обл. 2373
Христинівський р-н, Черкас. обл. 724

Ч

Часів Яр, м., Донец. обл. 3851
Черкаси, м. 214, 295, 805, 1018, 1651,
4000, 4149
Черкаська обл. 407, 490, 652, 699, 778,
1432, 2164, 3658, 4000, 4196
Черкаська округа, Київ. губ. 3059
Черкаський повіт, Кременчуг. губ. 1360,
2626
Чернелиця, смт, Городенків. р-н, Іва-
но-Франків. обл. 421
Чернелів-Руський, с., Терноп. р-н, Тер-
ноп. обл. 1531
Чернівецька обл. 1290, 3505, 3589, 3624,
3625, 3672, 3778-3780, 3782, 4196
Чернівці, м. 245, 327, 370, 820, 948, 971,
2344, 3528, 4133
Чернігів, м. 10, 94, 142, 176, 330, 427, 440,
454, 599, 797, 827, 874, 972, 988, 1033, 1057,
1058, 1063, 1355, 1486, 1712, 1782, 1817,
1926, 2041, 2220, 2299, 2300, 2408, 2641,
3072, 3127, 3188, 3691, 3695, 3701, 3935,

3958, 4030, 4152, 4300, 4381
Чернігівська губ. 308, 465, 534, 649, 1981,
1829, 1984, 2108, 2148, 2227, 2296, 2313,
2380, 2488, 2662, 2664, 2665, 2671, 2674,
2675, 2686, 2721, 2751, 2832, 3161, 4431
Чернігівська земля (Чернігово-Сіверь-
ска земля) 1287, 1559
Чернігівська обл. 67, 308, 1227, 1333,
1407, 2954, 2999, 3201, 3214, 3522, 3650,
3753, 4088, 4167, 4196, 4422
Чернігівське воєводство 393, 1687, 1798,
1834
Чернігівське князівство 393, 1681, 1713
Чернігівський р-н, Чернігів. обл. 3086
Чехія (Чехословацьчина) 84, 105, 300, 603,
1102, 1105, 1146, 1152, 1158, 1159, 1166,
1182, 1417, 1587, 2471, 2500, 2815, 2816,
2979, 3235, 3251, 3295, 3466, 3898, 3899,
4268
Чехословацьчина *див. Чехія*
Чигирин, м., Черкас. обл. 360, 728, 1692,
1798, 1904, 2501, 3997
Чигиринський повіт, Київ. губ. 730,
1995, 2059, 2561, 2638
Чигиринський полк, Київ. воєводство
1633
Чигиринський р-н, Черкас. обл. 749
Чигиринський р-н, Черкас. округа 733
Чорне море 1699, 2337, 2372, 2404, 4248,
4417
Чорнобиль, м., Київ. обл. 782, 3333, 3944
Чорногорія 658
Чорнухинський р-н, Полтав. обл. 411
Чортківський р-н, Терноп. обл. 645
Чуднів, смт, Чуднів. р-н, Житомир. обл.
1871

Ш

Шарівка, с., Богодухів. р-н, Харків. обл.
716
Шацький р-н, Волин. обл. 1327
Швейцарія 1097, 1146, 2473
Швеція 1546, 1573, 1774, 1872, 1911, 1912,
1914-1916, 1919, 1920, 2134
Шепетівський р-н, Хмельниць. обл. 390
Широкине, с., Волновас. р-н, Донец. обл.
4252
Шостка, м., Сум. обл. 668, 890, 2691

Шрубків, с., Летичів. р-н, Хмельниць. обл.
1741

Ю

Югославія 1177, 1187, 4268

Я

Якимівський р-н, Запоріж. обл. 722

СПИСОК ПЕРЕГЛЯНУТИХ І РОЗПИСАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. – Дрогобич
2016. Вип. 15, 16
2017. Вип. 17
2018. Вип. 18
- Археологія
2018. № 1-4
- Археологія і давня історія України / Спілка археологів України. – Київ
2018. Вип. 1-4
- Актуальні питання культурології : альманах наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ : зб. наук. пр. – Рівне
2016. Вип. 16
2017. Вип. 17
2018. Вип. 18
- Архіви України
2018. № 1-6
- Богословський вісник : зб. наук. пр. – Чернівці
2017. № 16
2018. № 17
- Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків
2017. Вип. 20
2018. Вип. 21
- Військово-історичний меридіан : електрон. наук. журн. – Київ
2018. Вип. 1-4
- Актуальні проблеми державного управління / Харків. регіон. ін-т держ. управління. – Харків
2016. № 1, 2
2017. № 1, 2
2018. № 1
- Військово-науковий вісник Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного. – Львів
2016. Вип. 25, 26
2017. Вип. 27, 28
2018. Вип. 29, 30
- Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. – Київ
2017. Вип. 39
2018. Вип. 40, 41
- Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. – Київ
2016. № 1-2, 3-4
2017. № 1-4
2018. № 1-4
- Актуальні проблеми міжнародних відносин : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ
2017. Вип. 130-133
2018. Вип. 134
- Вісник Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський
2017. Вип. 10
2018. Вип. 11
- Археологічні дослідження Львівського університету. – Львів
2016. Вип. 20
- Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія:

Історія, економіка, філософія. – Київ

2017. Вип. 22

2018. Вип. 23

Вісник Київського національного
університету ім. Тараса Шевченка.
Історія. – Київ

2018. Вип. 1-3

Вісник Київського національного
університету ім. Тараса Шевченка.
Міжнародні відносини. – Київ

2017. Вип. 1 (46)

Вісник Київського національного
університету ім. Тараса Шевченка.
Українознавство. – Київ

2017. Вип. 1 (19)

Вісник Київського національного
університету ім. Тараса Шевченка.
Юридичні науки. – Київ

2017. Вип. 2 (105)

2018. Вип. 2 (107)

Вісник Київського національного
університету культури і мистецтв.
Серія: Мистецтвознавство. – Київ

2017. Вип. 36, 37

2018. Вип. 38

Вісник Київського національного
університету культури і мистецтв.
Серія: Музеєзнавство і
пам'яткознавство. – Київ

2018. № 1

Вісник Книжкової палати

2018. № 1-12

Вісник Львівського торговельно-
економічного університету.

Гуманітарні науки. – Львів

2018. Вип. 15

Вісник Львівського університету.
Серія історична. – Львів

2017. Вип. 53

Вісник Львівського університету.

Серія: Міжнародні відносини. – Львів

2016. Вип. 38, 39

2017. Вип. 41-43

2018. Вип. 44, 45

Вісник Львівської національної
академії мистецтв. – Львів

2017. Вип. 31-34

2018. Вип. 35-37

Вісник Маріупольського державного
університету. Серія: Історія. Політологія.
– Маріуполь

2017. Вип. 20

2018. Вип. 21, 22-23

Вісник НАКККіМ

2018. № 1-4

Вісник НАН України

2018. № 1-12

Вісник НТШ / Наук. т-во ім. Шевченка.
– Львів

2016. Чис. 55

Вісник Одеського історико-
краєзнавчого музею. – Одеса

2018. № 16

Вісник Одеського національного
університету. Серія: Бібліотекознавство,
бібліографознавство, книгознавство. –
Одеса

2018. Т. 23, вип. 2 (20)

Вісник студентського наукового
товариства / Ніжин. держ. пед. ун-т
ім. Миколи Гоголя. – Ніжин

2018. Вип. 18, 19

Вісник студентського наукового
товариства ДонНУ ім. Василя Стуса. –
Вінниця

2018. Вип. 10, т. 1

Вісник Східноукраїнського
національного університету
ім. Володимира Даля. – Северодонецьк
2017. № 11 (241)

Вісник Харківського національного
університету ім. В. Н. Каразіна.
Серія: Історія. – Харків
2017. Вип. 53
2018. Вип. 54

Вісник Харківського національного
університету ім. В. Н. Каразіна.
Серія: Історія України. Українознавство:
історичні та філософські науки. – Харків
2018. Вип. 26

Вісник Центру буковинознавства /
Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. –
Чернівці
2017. Т. 1

Вісник Черкаського університету.
Серія: Історичні науки. – Черкаси
2018. № 2

Воєнно-історичний вісник : зб. наук.
пр. / Нац. ун-т оборони України. – Київ
2016. № 1 (19)

Волинь моя. – Київ
2017. Вип. 9

Вчені записки Таврійського
національного університету
ім. В. І. Вернадського.
Серія: Історичні науки. – Київ
2018. Т. 29 (68), № 1-4

Вчені записки Харківського
гуманітарного університету «Народна
українська академія». – Харків
2017. Т. XXIII
2018. Т. XXIV

Галичина : всеукраїнський науковий і
культурно-просвітній краєзнавчий

часопис / Прикарпат. нац. ун-т
ім. Василя Стефаника. – Івано-
Франківськ
2017. Ч. 29-30
2018. Ч. 31

Геополітика України: історія і
сучасність : зб. наук. пр. – Ужгород
2018. Вип. 1 (20)

Грані : науково-теоретичний і
громадсько-політичний альманах. –
Дніпро
2018. Т. 21, № 1-10

Грані історії : зб. наук. пр. – Артемівськ
2018. Спецвип. 1 (9)

Гуманітарний вісник. Серія: Історичні
науки / Черкас. держ. технол. ун-т. –
Черкаси
2017. Чис. 27, вип. 11

Гуржіївські історичні читання. –
Черкаси
2017. Вип. 11, 12

Донецький вісник Наукового
товариства ім. Шевченка
2017. Т.43, 44
2018. Т. 45

Дослідження з історії техніки : зб. наук.
пр. / Нац. техн. ун-т «КПІ». – Київ
2018. Вип. 24

Древности : Харьков. ист.-археол.
ежегодник / Харків. іст-археол. т-во. –
Харків

2016. Вип. 14
2017. Вип. 15

Дриновський збірник / Харків. нац. ун-т
ім. В. Н. Каразіна та ін. – Харків ; Софія
2018. Т. XI

Дубенський науковий вісник / Держ.

іст.-культ. заповідник міста Дубна. – Дубно

2017. Вип. 1

Емінак : наук. щоквартальник / Ін-т археології НАН України. – Київ ; Миколаїв

2017. № 2 (18), т. 1-3

2018. № 1 (21), т. 2

№ 2 (22), т. 1

№ 3 (23), т. 1

№ 4 (24), т. 1

Етніка Карпат : наук. щорічник. – Ужгород

2017. Вип. 2

Етнічна історія народів Європи : зб. наук. пр. – Київ

2017. Вип. 52, 53

2018. Вип. 54-56

3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ : наук. і док. журн. – Київ

2017. № 1, 2

2018. № 1

Записки історичного факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова. – Одеса

2017. Вип. 28

2018. Вип. 29

Записки Львівської національної наукової бібліотеки України ім. Василя Стефаника : зб. наук. пр. – Львів

2017. Вип. 9 (25)

Збірник наукових праць. Серія «Історія та географія» / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків

2017. Вип. 54

2018. Вип. 55

Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана

Огієнка. – Кам'янець-Подільський

2017. Вип. 11

Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства / Львів. нац. наук. б-ка ім. Василя Стефаника. – Львів

2017. Вип. 7 (25)

Збірник праць [Тернопільського осередку НТШ]. – Тернопіль

2018. Т. 11: Архіви Тернопільщини

Інтелігенція і влада. Історія : громад.-політ. наук. зб. – Одеса

2018. Вип. 38

Історико-політичні проблеми сучасного світу : зб. наук. ст. – Чернівці

2017. Т. 35-36

2018. Т. 37-38

Історико-політичні студії : зб. наук. пр. / Київ. нац.-екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. – Київ

2017. № 1 (7), 2 (8)

2018. № 1 (9), 2 (10)

Історична панорама : зб. наук. ст. – Чернівці

2017. Вип. 24

Історичні етюди : зб. наук. пр. / Дніпро нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Дніпро

2017. Вип. 5

Історичні і політологічні дослідження : наук. журн. / Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. – Вінниця

2018. Спецвип.

№ 1 (62), 2 (63)

Історичні студії суспільного прогресу / Глухів. нац. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. – Глухів

2016. Вип. 4

2017. Вип. 5

2018. Вип. 6

- Історіографічні дослідження в Україні / Ін-т історії України НАН України. – Київ
2018. Вип. 28, 29
- Історія науки і техніки : зб. наук. пр. / Держ. ун-т інфраструктури та технологій. – Київ
2018. Т. 8, вип. 1 (12)
- Історія торгівлі, податків та мита : зб. наук. пр. – Дніпро
2017. № 1-2 (15-16)
- Історія української географії / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль
2017. Вип. 36
- Калуські історичні студії : зб. наук. ст. – Калуш
2018. Т. 2
- Карпати: людина, етнос, цивілізація. – Івано-Франківськ
2017-2018. № 7/8
- Карпатський край: наукові студії з історії, культури, туризму / Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ
2017. № 1 (9)
2018. № 1-2 (10-11)
- Київська Академія / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ
2017. Вип. 14
2018. Вип. 15
- Київські історичні студії : зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ
2017. № 2 (5)
2018. № 1 (6), 2 (7)
- Київські полоністичні студії / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ
2017. Т. 29
- Краєзнавець Хмельниччини : наук.-краєзн. зб. – Кам'янець-Подільський
2017. Вип. 10
- Краєзнавство : наук. журн. – Київ
2018. № 1-4
- Культура і сучасність : альманах / НАКККІМ. – Київ
2018. № 1
- Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. – Харків
2017. Вип. 55
2018. Вип. 59-62
- Культурологічна думка : щорічник наук. пр. – Київ
2017. № 11, 12
2018. № 13, 14
- Література та культура Полісся : зб. наук. пр. / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин
2017. Вип. 87
- Літопис Березнівщини : наук. зап. Березнів. краєзн. музею. – Рівне
2017. Вип. III
- Літопис Бойківщини : журн. присвяч. дослідам історії, культури і побуту бойківського племені. – Філадельфія
2017. Ч. 1/92 (103)
Ч. 2/93 (104)
2018. Ч. 1/94 (105)
Ч. 2/95 (106)
- Магістеріум / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ
2018. Вип. 70: Археологічні студії
- Матеріали до української етнології : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвозн., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – Київ
2017. Вип. 16
- Мистецтвознавство України : зб. наук.

- пр. / Нац. акад. мистецтв України. – Київ
2017. Вип. 17
2018. Вип. 18
- Мистецтвознавчі записки : зб. наук.
пр. / НАКККіМ. – Київ
2017. Вип. 32
2018. Вип. 33
- Мистецькі обрії 2016–2017. – Київ
2017. Вип. 8 (19)-9 (20)
- Міждисциплінарні гуманітарні студії.
Історичні науки / Ін-т історії України
НАН України. – Київ
2018. Вип. 4
- Міжнародний вісник. Культурологія.
Філологія. Музикознавство / НАКККіМ.
– Київ
2018. Вип. I (10)
- Міжнародні зв'язки України: наукові
пошуки і знахідки : міжвідом. зб. наук.
пр. / Ін-т історії України НАН України.
– Київ
2018. Вип. 27
- МІСТ: мистецтво, історія,
сучасність, теорія : зб. наук. пр. з
мистецтвознавства і культурології /
Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ
України. – Київ
2017. Вип. 12-13
2018. Вип. 14
- МІСТО: історія, культура, суспільство :
Е-журнал урбаністичних студій / Ін-т
історії України НАН України, Київ. нац.
ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ
2018. № 1 (5)
- Могилянські читання. 2017.
Збереження й дослідження культурної
спадщини України: люди, ідеї, візії : зб.
наук. пр. / Нац. Києво-Печерський іст.-
культ. заповідник. – Київ, 2018
- Молодий вчений : наук. журн. – Херсон
2018. № 1-12
- Музейний вісник : наук.-теорет.
щорічник. – Запоріжжя
2017. № 17
2018. № 18
- Музичне мистецтво і культура : наук.
вісн. / Одес. нац. муз. акад. – Одеса
2016. Вип. 22, 23
2017. Вип. 24, 25
- Наддніпрянська Україна: історичні
процеси, події, постаті : зб. наук. пр. /
Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеса Гончара.
– Дніпро
2017. Вип. 15
- Народна творчість та етнологія
2018. № 1-6
- Народознавчі зошити
2018. № 1-6
- Науковий вісник Дипломатичної
академії України : наук. журн. – Київ
2016. Вип. 23 (1), 23 (2), 23 (3)
2017. Вип. 24 (1), 24 (2), 24 (3)
- Науковий вісник Івано-Франківського
університету ім. св. Івана Золотоустого
«Добрий Пастир». Богослов'я :
зб. наук. пр. – Івано-Франківськ
2017. Вип. 10-11
- Науковий вісник Київського
національного університету театру,
кіно і телебачення ім. І. К. Карпенко-
Карого. – Київ
2016. Вип. 18, 19
2017. Вип. 20, 21
2018. Вип. 23
- Науковий вісник Миколаївського
національного університету
ім. В. О. Сухомлинського. Історичні

науки : зб. наук. пр. – Миколаїв

2017. № 1 (43), 2 (44)

Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. – Луцьк

2017. № 5 (354)

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – Ужгород

2018. Вип. 1 (38), 2 (39)

Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – Бердянськ

2018. Вип. 2, 3

Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – Вінниця

2018. Вип. XXVI

Наукові записки з української історії : зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький

2016. Вип. 40

2017. Вип. 41, 42

2018. Вип. 43

Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ

2018. № 1, 2, 3-4

Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». – Київ

2018. Т. 1: Історичні науки

Т. 1: Історія та теорія культури

Т. 1: Філософія та

релігієзнавство

Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Історичні науки. – Острого

2018. Вип. 27

Наукові записки Національного університету «Острозька академія».

Серія: Релігієзнавство. – Острого

2018. Вип. 2 (14)

Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль

2017. Вип. 1, ч. 1, 3

Вип. 2, ч. 1-3

2018. Вип. 1, ч. 1, 2

Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. – Львів

2017. Вип. 18

Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Запоріжжя

2018. Вип. 50

Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський

2018. Вип. 5

Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський

2018. Т. 28

Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ

2018. Вип. 50

Наш Крим. – Київ

2018. Вип. 3

Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні : зб. наук. пр. / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК. – Київ

2017. Вип. 26

Новітня доба / Ін-т українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України. –
Львів

2015-2016. Вип. 3-4

Освіта, наука і культура на Поділлі :
зб. наук. пр. – Кам'янець-Подільський

2017. Т. 24

Пам'ятки України: наук. альманах

2018. № 4-6

Педагогічні науки: теорія, історія,
інноваційні технології / Сум. держ. пед.
ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми

2018. № 6 (80)

№ 7 (81)

№ 10 (84)

Переяславський літопис : зб. наук. ст. –
Переяслав-Хмельницький

2018. Вип. 13

Питання історії науки і техніки

2017. № 3, 4

2018. № 1-3

Питання історії України : зб. наук. пр. /
Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. –
Чернівці

2017. Т. 19

Питання культурології / Київ. нац. ун-т
культури і мистецтв. – Київ

2016. № 32

2017. № 33

Питання стародавньої та
середньовічної історії, археології й
етнології : зб. наук. пр. / Чернів. нац.
ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці

2017. Т. 2 (44)

2018. Т. 1 (45), 2 (46)

Політологічні та соціологічні студії :
зб. наук. пр. – Чернівці

2017. Т. XIII-XIV

Полтавський краєзнавчий музей :
зб. наук. ст. – Полтава

2017. Вип. XII

Правовий часопис Донбасу / Донець,
юрид. ін-т МВС України. – Кривий Ріг ;
Маріуполь

2017. № 2 (60), 3-4 (61)

2018. № 1 (62), 2 (63)

Праці Центру пам'яткознавства :
зб. наук. пр. – Київ

2017. Вип. 31, 32

2018. Вип. 33

Прикарпатський вісник НТШ. – Івано-
Франківськ

2017. № 5-6 (41-42). Думка

2018. № 5 (49). Думка

Проблеми вивчення історії Української
революції 1917–1921 років : зб. наук. ст.
– Київ

2016. Вип. 12

2018. Вип. 13

Проблеми історії України XIX – початку
XX ст. : зб. наук. пр. / Ін-т історії України
НАН України. – Київ

2018. Вип. 28

Проблеми міжнародних відносин.
Серія: Політичні науки : зб. наук. пр. /
Київ. міжнар. ун-т. – Київ

2017. Вип. 12

2018. Вип. 13, 14

Проблеми теорії и истории
архитектуры Украины : зб. науч. тр. –
Одесса

2017. Вип. 17

Регіональна історія України : зб. наук.
ст. / Ін-т історії України НАН України. –
Київ

2018. Вип. 12

Рідний край : альманах. – Полтава
2018. № 1 (38)

Рукописна та книжкова спадщина
України: археографічні дослідження
унікальних архівних та бібліотечних
фондів : зб. наук. пр. – Київ
2018. Вип. 22

Святогірський альманах 2017 : зб. наук.
пр. / Держ. іст.-архітект. заповідник у
м. Святогірську. – Харків

Сверщина в історії України : зб. наук.
пр. / Центр пам'яткознавства НАН
України і УТОPIK. – Київ
2018. Вип. 11

Сіверянський літопис
2018. № 1-6

Січеславщина : краєзн. альманах. –
Дніпро
2018. Вип. 8

Славистична збірка / Ін-т укр.
археографії та джерелознавства
ім. М. С. Грушевського НАН України. –
Київ
2017. Вип. III

Слов'янський світ : щорічник / Ін-т
мистецтвознав., фольклористики та
етнології ім. М. Т. Рильського НАН
України. – Київ
2018. Вип. 17

Слов'янські обрії : зб. наук. пр. / Нац.
б-ка України ім. В. І. Вернадського. –
Київ
2018. Вип. 9

Софія : гуманітарно-релігієзнавчий
вісник / Київ. нац. ун-т ім. Тараса
Шевченка. – Київ
2018. № 1 (10)

Соціум. Документи. Комунікація : зб.
наук. ст. – Переяслав-Хмельницький
2016. Вип. 1, 2
2017. Вип. 3, 4
2018. Вип. 5

Сторінки воєнної історії України : зб.
наук. ст. / Ін-т історії України НАН
України. – Київ
2018. Вип. 20

Сторінки історії : зб. наук. пр. / Нац.
техн. ун-т України «КПІ». – Київ
2017. Вип. 44, 45

Студії з архівної справи та
документознавства / УНДІАС. – Київ
2017. Т. 24-25

Студії мистецтвознавчі / Ін-т
мистецтвозн., фольклористики та
етнології ім. М. Т. Рильського НАН
України. – Київ
2018. Чис. 2 (62)
Чис. 4 (64)

Сугдейський збірник / Нац. заповідник
«Софія Київська». – Київ
2016. Вип. VI
2018. Вип. 1 (VII)

Сумська старовина
2017. № 51
2018. № 52

Сумський історико-архівний журнал
2017. № 28, 29
2018. № 30, 31

Сучасні проблеми дослідження,
реставрації та збереження культурної
спадщини : зб. наук. пр. – Київ
2017. Вип. 12-13

Сучасні проблеми художньої освіти в
Україні : зб. наук. пр. / Акад. мистецтв
України. Ін-т проблем сучасного
мистецтва. – Київ

2017. Вип. 11-12
- Схід**
2018. № 1-6
- Східний світ**
2018. № 1-4
- Східноєвропейський історичний вісник**/ Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич
2017. Вип. 4, 5, Спецвип., Спецвип. 2
2018. Вип. 6, 7
- Сходознавство**
2017. № 79
2018. № 81
- Тисячоліття – Millennia : наук. щорічник** / Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород
2017. Вип. 4
- Труди Київської Духовної Академії / Київ. духовна академія і семінарія. – Київ**
2017. № 26, 27
2018. № 28, 29
- Україна в етнокультурному вимірі століть : зб. наук. пр. – Київ**
2017. Вип. 7
- Україна в Центрально-Східній Європі / Ін-т історії України НАН України. – Київ**
2018. Вип. 18
- Україна дипломатична : наук. щорічник. – Київ**
2017. Вип. 18
2018. Вип. 19
- Україна – Європа – Світ. Серія: Історія, міжнародні відносини / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль**
2017. Вип. 20
2018. Вип. 21
- Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів**
2016. Вип. 28
2017. Вип. 29
- Україна модерна / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів**
2016. Чис. 23
2017. Чис. 24
- Українознавство**
2018. № 1-4
- Українознавчі студії : наук.-теорет. журн. – Івано-Франківськ**
2018. Т. 1, № 19
- Українська академія мистецтва : дослід. та наук.-метод. пр. – Київ**
2017. Вип. 26
2018. Вип. 27
- Українська біографістика : зб. наук. пр. / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського та ін. – Київ**
2017. Вип. 15
2018. Вип. 16
- Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зап. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне**
2017. Вип. 24, 25
2018. Вип. 26, 27
- Українська полоністика / Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. – Житомир**
2017. Вип. 14
- Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії : зб. наук. пр. – Київ**
2017. Вип. 17
2018. Вип. 18
- Українське порто-франко : наук. студ. пр. з вітчизняної історії / Одес. Нац. ун-т**

ім. І. І. Мечникова. – Одеса

2017. Вип. 4

Український археографічний щорічник / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ

2018. Вип. 21/22, т. 24/25

Український історичний журнал

2018. № 1-6

Український історичний збірник / Ін-т історії України НАН України. – Київ

2018. Вип. 20

Український нумізматичний щорічник / Ін-т історії України НАН України, Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Київ

2018. Вип. 2

Уманська старовина : наук. журн.

2017. Вип. 3, 4

Університетська кафедра : альманах / Київ. нац. екон. ун-т ім. Вади́ма Гетьмана. – Київ

2017. № 6

2018. № 7

Університетські наукові записки / Хмельницьк. ун-т управління та права. – Хмельницький

2017. № 1-4

2018. № 1-4

Харківський історіографічний збірник / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків

2017. Вип. 16

Часопис Київського університету права. – Київ

2018. № 1-4

Часопис української історії / Київ. нац.

ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ

2017. Вип. 35, 36

2018. Вип. 37, 38

Чорноморська минувшина: записки Відділу історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. / Наук.-дослід. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України. – Одеса

2018. Вип. 13

Юр'ївський літопис / Білоцерків. краєзн. музей. – Біла Церква

2016. № 15

2017. № 16

Albaruthenica: студії з історії Білорусі. – Київ

2018. Т. 2

Historical and cultural studies=Історико-культурні студії : наук. журн. – Львів

2016. Вип. 3, № 1

2017. Вип. 4, № 1

2018. Вип. 5, № 1

Intermarum: історія, політика, культура / Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. – Житомир

2017. Вип. 4

Juvenia studia : зб. студ. наук. пр. / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів

2017. Вип. 7

Opus mixtum. – Київ

2018. № 6

Symposium historiographicum Czercasiensium. – Черкаси

2016. Т. 1

Ucrainica Mediaevalia / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Київ

2018. Вип. 1

ДЛЯ НОТАТОК

ДОВІДКОВЕ
ВИДАННЯ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ 2018

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖЧИК

Упорядники

Наталія Воцєвська
Ольга Литвин
Тетяна Приліпко
Дарія Стегній
Кирило Таранюк-Русанівський

Редактори

Алла Скорохатова
Зейтуна Мусіна

Відповідальна за випуск

Алла Скорохатова

**Комп'ютерна верстка та
графічний дизайн обкладинки**

Кирило Таранюк-Русанівський

Художнє оформлення обкладинки
видання скомпоноване з карти України
за 1918 рік, що знайдена у бібліотеці
Українського центру імені Івана Франка
(м. Річмонд, Канада)

Підписано до друку
17 грудня 2019 року

Формат 70x100/16

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Noto та Lato

Умов. друк. арк. 46,8
Обл. вид. арк. 31,59
Зам. № 217

Видавничий дім
«ВІНІЧЕНКО»

Свідоцтво про внесення
суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів
та розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК № 3083
від 15 січня 2008 року

м. Київ, Україна

тел.:

+38 (067) 506-46-44

+38 (066) 451-67-64

+38 (04594) 415-11

email:

izdomvin@ukr.net

